

BUDOWA MASZYNKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

leg. 1429

ARCHIWUM M. KRAKOWA

KRONIKA KRAKOWSKA.

Znowu rośnie ruch wycieczkowy do Krakowa.

(ef) Od przyszłego miesiąca rozpocznie się znowu **wzmożony ruch wycieczkowy do Krakowa.** Przewidziane jest zorganizowanie w tym miesiącu **około 20 zbiorowych wycieczek.** W niedzielę dnia 1 września przybędzie do Krakowa ponad 5 tys. osób. Przyjedzie między innemi wycieczka pracowników fabryki lokomotyw z Chrzanowa około 1 tys. osób, ponadto ze Lwowa wycieczka urzędników województwa 1.200 osób, wraz z wojewodą płk. Beliną-Prażmowskim, wycieczka zrzeszenia urzędników technicznych PKP około 100 osób, 1 p. p. 1.500 osób, pociąg popularny z Katowic 1 tys. osób. Ponadto w niedzielę odbędzie się zjazd motocyklistów z całej Polski w Krakowie. Na niedzielę przewidziany jest wreszcie przyjazd uczestników kongresu szachistów około 100 osób, dla których zorganizowane będzie regjonalne widowisko „Wesele Krakowskie“ w Barbakanie.

Wycieczka kolejarzy niemieckich, która miała przybyć do Polski 5 września, a która miała zabawić w naszym kraju kilkanaście dni, została **odłożona ze względu na zbliżające się wybory.** Przyjedzie ona dopiero przypuszczalnie **koło połowy września.**

* * *

(Jog) **WYCIECZKA Z CHRZANOWA NA SOWINIEC.** Ostateczny program wycieczki organizowanej przez Dyrekcję Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie na Sowiniec przedstawia się następująco: Dnia 1-go września (niedziela) o godz. 5.30 wyjazd popularnym pociągiem z Chrzanowa do Mydlnik, a stąd pieszo na Sowiniec, gdzie uczestnicy wycieczki w liczbie 1.000 osób wezmą udział w sypaniu kopca Marszałka Józefa Piłsudskiego. Następnie wycieczka uda się do Krakowa pociągiem z Mydlnik na Wawel, gdzie nastąpi oddanie hołdu ś. p. Marszałkowi w krypcie św. Leonarda.

Piątka sympatycznych Jugosłowian.

(l) Pięciu słuchaczy politechniki w Zagrzebiu oraz w Białogrodzie, a to pp. Władysław Padjen, Antoni Bakrać i Karol Kovacić, Ivan Lebiš i Władysław Petrovis, odbyło 2-miesięczną praktykę wakacyjną w Polsce zwiedzając Warszawę, Lwów, a ostatnio Kraków. Studenci jugosłowiańscy pracowali m. in. w warsztatach kolejowych w Krakowie. Praktyka ta jest wymienną między studentami Polski i Jugosławji. Sympatyczni nasi przyjaciele złożyli hołd w krypcie św. Leonarda na Wawelu oraz w sypaniu kopca na Sowińcu. Ilustracja nasza przedstawia jugosłowiańską piątkę na tarasie „Pałacu Prasy“.

Hołd Ziemi lwowskiej dla Marsz. Piłsudskiego.

(St) W dniu 31 bm. wyjedzie ze Lwowa pod przew. p. wicewojewody Sochańskiego wycieczka specjalnym pociągiem w liczbie około 1.300 osób z obszaru woj. lwowskiego do Krakowa, celem złożenia hołdu u trumny Wodza Narodu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

W wycieczce wezmą udział urzędnicy wszystkich dykasteryj oraz szerokie sfery społeczeństwa. Uczestnicy wezmą ze sobą ziemię z kopca Unji Lubelskiej, złożoną uroczyście we wspaniałej marmurowej urnie.

Delegacja powiatu lwowskiego ze starostą pow. p. Eckhardtem i wicestarostą p. dr. Dembowskim wiezie na Sowiniec ziemię w 4 urnach z miejscowości powiatu lwowskiego, w których śp. Marszałek Piłsudski prowadził pracę niepodległościową.

Po 450 km. pieszo na Sowiniec.

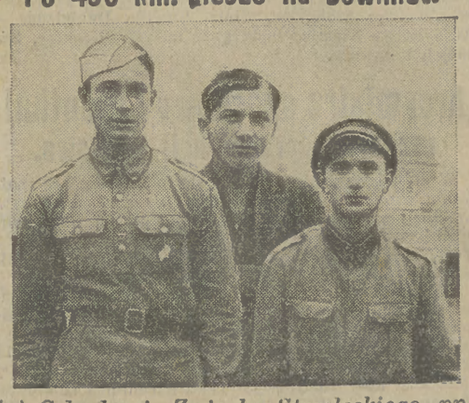

(v) Członkowie Związku Strzeleckiego, pp. Jarosław Pawłowicz i Teodor Treszczyn przybyli z Doliny w pow. stanisławowskim pieszo na Sowiniec przez Lwów, Przemyśl, Rzeszów, Bochnię, przebywając około 450 kilom. Przynieśli oni ziemię z Doliny. — Również na Sowiniec pieszo drogę około 450 km. odbył p. Franciszek Budzowski ze wsi Radziechowa w woj. tarnopolskiem, przynosząc z sobą ziemię z grobu poległych żołnierzy w r. 1920. Ilutracja nasza przedstawia na tarasie „Pałacu Prasy“ pp. Pawłowicza, Treszczyna i Budzowskiego.

Marsz. Piłsudska u stóp urny z sercem Marszałka.

Z Wilna donosi (Hr): P. **Marszałkowa Piłsudska wraz z córkami Pp. Wandą i Jadwigą opuściły Piekiliszki i odjechały do Warszawy.** P. Marszałkowa przed wyjazdem zatrzymała się przez parę godzin w Wilnie i wraz z córkami odwiedziła kościół ostrobramski św. Teresy, gdzie spędziła dłuższy czas na modlitwie i **złożyła kwiaty u stóp urny z sercem.**

Na dworcu P. Marszałkową żegnali pp. wojewodostwo **Jaszczołtowie,** p. wicewojewoda **Jankowski,** prezydent miasta p. **Maleszewski,** rektor U. S. B. prof. **Staniewicz,** dyr. kolei inż. **Falkowski** oraz starostowie grodzki i powiatowy.

Kolarze ze Skarżyska.

(v) Sekcja kolarska klubu sportowego „Granat“ przy stowarzyszeniu „Promień“ pracowników fabryki amunicji w Skarżysku w liczbie 27 osób, w tem 5 pań, przybyła pod dowództwem p. Ludwika Makana z kap. sekcji p. W. Mazurkiewiczem i zastępcami pp. H. Szaładajskim i E. Marendziakiem do Krakowa na rowerach, pokonywując w ciągu 8 godzin trasę 165 km. Sekcja złożyła hołd na Wawelu i brała udział w sypaniu kopca na Sowińcu, złożywszy tam ziemie z pobojowiska powstańczego 1863 r. w Stefankowie, zamkniętą w pięknej urnie w kształcie kompletnego pocisku armatniego. — Ilustracja nasza przedstawia kolarzy skarżyskich przed „Pałacem Prasy“.

Dostęp do krypty Marszałka Piłsudskiego z zewnątrz katedry wawelskiej.

(l) Wśród kilku projektów urządzenia **krypty dla sarkofagu Marsz. Piłsudskiego** są brane szczególnie dwa pod uwagę.

Według pierwszego, o którym już pisaliśmy, **zwłoki Marszałka** mają spocząć pod **Wieżą Wikaryjską** czyli **Srebrnych Dzwonów** w południowo-zachodnim narożniku katedry, przyczem dostęp do krypty byłby przeprowadzony z zewnątrz kościoła katedralnego. Projekt przewiduje **przebicie murów** w wieży romańskiej i wzniesieniu u wejścia **gotyckiego portalu.**

Według drugiego projektu — sarkofag byłby umieszczony **w krypcie pod kaplicą Batorego,** do której wejście prowadziłoby z zewnątrz od strony **małego dziedzińca,** położonego między katedrą a zamkiem. W każdym razie pewnem jest, że **dostęp do krypty będzie osobny** i będzie prowadził **z zewnątrz katedry.**

Hołd Związku Strzeleckiego z Opatowca.

(v) Delegacja Związku Strzeleckiego w Opatowcu nad Wisłą w pow. kieleckim pod dow. p. Stefana Remera przybyła statkiem wiślanym do Krakowa, przywożąc na kopiec Marszałka na Sowińcu skrzynkę z ziemią ze szlaku pierwszych bojów legjonowych. Delegacja, którą widzimy na powyższej ilustracji na tarasie „Pałacu Prasy“, przeszła do Opatowca piechotą trasę wynoszącą około 10 mil.

Minister bułgarski złożył na Sowińcu ziemię z Warny.

P. minister W. R. i O. P. **Wacław Jędrzejewicz przybył do Krakowa dla złożenia w masywie Kopca Marsz. Józefa Piłsudskiego ziemię z pobojowisk Warneńskich.** W uroczystości **uczestniczyli** nadto kurator krakowskiego okr. szkolnego **Godecki** z naczelnikami wydziałów **Galeckim i dr. Podkówką,** starosta grodzki **Pałosz,** komendant placu płk. **Madeyski,** wicestarosta **Chrapowicki** i kierownik budowy Kopca kpt. **Koźmiński.**

Ilustracja nasza przedstawia min. Jędrzejewicza (pierwszy w środku) oraz ministra pełnomocnego Bułgarji (obok w jasnym płaszczu) Kirowa w chwili wręczenia na Sowińcu urny z ziemią z Warny przedstawicielowi komitetu budowy kopca na Sowińcu. Na lewo p. wojewoda Raczkiewicz.

Urnę z ziemią **wręczyło p. min. Jędrzejewiczowi** w czasie jego pobytu na uroczystościach ku czci Władysława Warneńczyka **miasto Warna z prośbą o złożenie jej na Kopcu I. Marszałka Polski na Sowińcu.**

Min. Jędrzejewicz **dokonał aktu wręczenia urny z ziemią kierownictwu budowy Kopca** w obecności min. pełnomocnego Bułgarji **Kirowa** i attache wojskowego płk. sztabu generalnego **Grozanowa** i p. woj. krakowskiego **Wł. Raczkiewicza.**

W uroczystości **uczestniczyli** nadto kurator krakowskiego okr. szkolnego **Godecki** z naczelnikami wydziałów **Galeckim i dr. Podkówką,** starosta grodzki **Pałosz,** komendant placu płk. **Madeyski,** wicestarosta **Chrapowicki** i kierownik budowy Kopca kpt. **Koźmiński.**

Min. Jędrzejewicz oraz min. pełnomocny Bułgarji Kirow wraz z attache wojskowym **zwiedzili Wawel, udając się poprzednio do krypty św. Leonarda,** celem **złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego.**

Ministrowie Kirow i Jędrzejewicz, wyjadą z Krakowa w sobotę.

„GAZETA POLSKA Niedziela, 1 września 1935 r.

Walny zjazd pracowników P. K. P.

KRAKÓW, 31.8. (tel. wł.) — W niedzielę i poniedziałek odbędzie się w Krakowie 14-ty walny zjazd Zrzeszenia pracowników technicznych warsztatów i parowozowni P. K. P. Uczestnicy zjazdu zbiorą się o godz. 8-ej rano przed dworcem i udadzą się do kościoła katedralnego na nabożeństwo, poczem złożą hołd w krypcie św. Leonarda zwłokom Marszałka Piłsudskiego. O godz. 11.30 nastąpi otwarcie zjazdu w sali portretowej magistratu, poczem popołudniu delegaci udadzą się autobusem na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca. (S.)

Uroczyste pobranie ziemi na kopiec Marszałka

LWÓW, 31.8. (tel. wł.) — Na kopcu Unji Lubelskiej odbyło się uroczyste pobranie ziemi do specjalnie artystycznie wykonanej urny, którą delegacja urzędników lwowskich zawiezie na Sowiniec. Kryształowa urna ważny około 60 kg. i zawiera następujący napis na srebrnej blasze: „Wieczn ie żywemu w sercach potomnych Wodzowi Narodu Marszałkowi Polskiemu Józefowi Piłsudskiemu ziemię z kopca Unji Lubelskiej składają w hołdzie pośmiertnym 1-go września 1935 r. urzędnicy lwowscy administracji ogólnej“. Przed pobraniem ziemi wicewojewoda Sochański odczytał protokół stwierdzający m. inn., że urzędnicy lwowscy pragną w tej manifestacji wyrazić hołd dla kresowej ideologji Józefa Piłsudskiego, jako wielkiej myśli politycznej, mającej swój początek w historycznym akcie Unji Lubelskiej. Ziemię z kopca do urny pobrał osobiście woj. Belina-Prażmowski. Razem z pielgrzymką jadą delegaci 4-ch miejscowości podlwowskich, w których pracował w okresie niewoli Marszałek Piłsudski. Zawiozą oni w 4-ch mniejszych urnach ziemię z tych miejscowości. Pociąg wiozący około 1000 osób przybędzie do Krakowa w niedzielę o godz. 6.30 rano. Przed południem uczestnicy wycieczki wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu, a popołudniu złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu na Wawelu. (R.)

Ziemia z grobu Berka Joselewicza na kopiec Marszałka Piłudskiego

KRAKÓW, 31.8. (tel. wł.) — Dnia 5-go września odbędzie się w Krakowie uroczystość złożenia ziemi na Sowińcu z grobu płk. Berka Joselewicza. W dniu tym po nabożeństwie w synagodze, w którem wezmą udział przedstawiciele władz i po kazaniu, które wygłosi naczelny rabin Wojsk Polskich, mjr. Sztajnberg z Warszawy, wyruszy pochód na Sowiniec, gdzie nastąpi złożenie ziemi z mogiły płk. Joselewicza. Uroczystość odbędzie się staraniem Związku żydowskich uczestników walk o niepodległość Polski, gminy wyznaniowej żydowskiej w Krakowie, Związku żydowskich inwalidów i komitetu budowy pomnika płk. Joselewicza w Krakowie. (S.)

Tempo Dnia 1 IX 1935

ZJAZD PRACOWNIKÓW PAROWOZOWNI I WARSZTATÓW P. K. P.

(ef) W niedzielę i poniedziałek odbędzie się w Krakowie XIV **Walny Zjazd delegatów Zrzeszenia pracowników administracji technicznej warsztatów i parowozowni P. K. P.**

Zjazdy te odbywają się co 8 lat. Poprzedni Zjazd, który miał się odbyć w ub. r. w Nowym Sączu został odwołany ze względu na powódź, a pieniądze, które miały iść na zorganizowanie Zjazdu **przeznaczono na powodzian.**

W niedzielę zbiorą się o godz. 8-ej przed dworcem i stamtąd udadzą się **do kościoła katedralnego na nabożeństwo.** O godz. 10 **złożą hołd w krypcie św. Leonarda Marsz. J. Piłsudskiemu.**

O godz. 11.30 nastąpi **otwarcie Zjazdu** w sali portretowej Magistratu. Popołudniu o godz. 17-tej delegaci udadzą się autobusami z pod Sukiennic **na Sowiniec,** gdzie wezmą udział **w sypaniu Kopca im. Marsz. J. Piłsudskiego.**

W poniedziałek, dnia 2 września rozpoczną się obrady o godz. 10-tej. Po wyborze władz i referatach nastąpi **zamknięcie Zjazdu** o godz. 15.45.

„CZAS“, niedziela 1 września 1935 r.

Zjazd dzierżawców Rzeczypospolitej

Wczoraj rozpoczął w Krakowie obrady 3 ogólno-polski zjazd dzierżawców. W zjeździe bierze udział około 700 dzierżawców z terenu całego państwa. O godz. 8.30 odprawione zostało uroczyste nabożeństwo w kościele św. Anny poczem o godz. 9 w sali Małopolskiego Towarzystwa Rolniczego odbyła się inauguracja zjazdu. Na przewodniczącego zjazdu powołany został prezes Izby Rolniczej w Krakowie, b. poseł Kleszczyński, na wiceprzewodniczącego p. Turnau. — Skolei przemówienie inauguracyjne wygłosił prezes organizacji inż. Schwarzenberg-Czerny, witając przedstawicieli władz.

O godz. 11 uczestnicy zjazdu złożyli hołd na Wawelu Budowniczemu Państwa Polskiego Pierwszemu Marszałkowi Polski, poczem wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu przy równoczesnem złożeniu ziemi z każdej miejscowości, z której dany dzierżawca na zjazd przybył.

Wieczorem odbyły się obrady komisyjne, na których wygłoszono szereg interesujących referatów. Dziś dalszy ciąg obrad komisyjnych, poczem wieczorem nastąpi zamknięcie zjazdu.

ARCHIWUM KRAKOWA

Jan Lechoń

LISTY CO DWA TYGODNIE

ZIEMIA Z VERDUN

Pomnik poległych pod Verdun.

Przed trzema laty, jadąc z przyjaciółmi na wycieczkę do Luxemburga zatrzymałem się na noc w Verdun, jakbym zatrzymał się w każdem innem mieście, poprostu dlatego że nie chcieliśmy się tłuc po nocy, która już zapadała. Po drodze do hotelu mijaliśmy jakieś tak dziś staromodne bastjony forteczne, na rano obiecywaliśmy sobie zwiedzić co jest do zwiedzenia a później jazda w dalszą drogę; po podróży w ulewny deszcz, po „pannie", która nas zmuszała do popychania wozu cieszył nas nawet nieświetny obiad; niewiele myśląc wysłałem kartkę do przyjaciół w Polsce, pisząc jak bardzo życie wydaje mi się piękne.

W hotelu zresztą wszystko skłaniało do lekkomyślnego zapomnienia gdzie właściwie jesteśmy; wszystko niby mówiło, że to Verdun ale już jakby zmienione na przeszłość, którą można zwiedzać obojętnie — jak ostatecznie spokojnie patrzymy na Zamek Śgo Anioła lub Ponte dei Sospiri: nożyki do przecinania książek w formie małych bagnetów, popielniczki, przyciski, wazoniki z wypucowanych pięknie szrapneli zdawały się nas ostrzegać przed zbytniem wzruszeniem, jakby mówiąc, że ciekawość stała się już jedynem uczuciem, które tu mieć przystoi. Z ciekawością też poczęliśmy się rozglądać po wąwozach i pagórkach, śród których biegnie droga do Donamont i dopiero po drodze ciekawość ta ustępowała miejsca coraz głębszej zadumie aby wreszcie zamienić się w coś niby spokojne przerażenie, w osłupienie, że, po tem co się tutaj stało tak niedawno, ludzie na tej samej ziemi żyją, cieszą się, żenią, rodzą dzieci. Od wyjazdu prawie z miasta na całej wielkiej przestrzeni, którą wzgórzystość okolicy czyni daleko widoczną wszędzie, gdzie spojrzeć ziemia przez wstrząsy potworne jakby wywrócona dnem do góry, cała niemal roślinność, która musiała obrastać te wzgórza spłonęła, a jak odrastała to ją zniszczyli grabarze do dziś dnia poszukujący trupów, co parę kroków napis: „Défense de fumer. Danger de mort" przypomina o skrytych w ziemi pociskach, na które wciąż jeszcze ci grabarze trafiają; jakieś krzewy karłowate i niewydarzone, jakieś kępy brudnoszarej zieleni jak nędzne łaty kryją przerażającą nagość tego obszaru.

I oto w pewnym momencie pejzaż ten rozjaśnia się, bezład zmienia się w harmonję, opuszczenie w radosny ślad ludzkiej troski, zamiast szarości — żywy kolor, przed naszemi oczami rozpościera się łąka bez końca, zdaleka mógłbyś pomyśleć, że pole białych hjacentów jak w Holandji albo pole narcyzów w Alpach. To pole to bratni cmentarz poległych pod Verdun, na którym wszystkie mogiły znaczy taki sam biały krzyż drewniany, cmentarz pocięty jest w równe grządki, wzdłuż nich poruszają się czarno ubrane postacie, raz po raz przyklękając jak przy jakiejś pracy w ogrodzie. Wyżej, wysoko nad łąką wznosi się potężny kolos mauzoleum poległych i z niego to jak z mrowiska spływają bez przerwy czarne ludzkie mrówki, rozpraszając się wśród grządek. Jeszcze parę zakrętów i wóz nasz staje przed mauzoleum i za chwilę jesteśmy w gigantycznej hali niby jakiegoś potężnego dworca czy muzeum, o którego mury szeroko, rzekłbyś wesoło rozbrzmiewa stuk kończących się robót. Rozgwar pracy, rozgłośne echo, sama przestrzeń gmachu nie dają ci długą chwilę uwierzyć, że w tym pałacu nikt nie zamieszka, żaden człowiek ani żadna praca, że ta budowla o tak dzisiejszym kształcie nie będzie służyć żadnemu dobroczynnemu odkryciu, musisz dobrze skupić myśl oszołomioną aby pomyśleć, że ten pałac jest to olbrzymi grobowiec i że wykopało go nie szaleństwo natury ale nie do ulecznia ślepy szał człowieka. Idziemy dokądś razem z tłumem choć trudno pomyśleć co jeszcze możnaby tutaj zobaczyć, coby pouczyło nas jeszcze lepiej czem jest Verdun i oto okazuje się, że to, co widzieliśmy jest to spokój, ukojenie, zapomnienie, i że teraz dowiemy się dopiero czem była potworna bitwa. Bo oto stajemy przed niewysoką kolumnadą, ku której ciśnie się tłum, patrząc na coś co się dzieje za zagrodzeniem pod kolumnami. Kiedy się dociskamy widzimy, że jest to poprostu rząd zardzewiałych bagnetów, sterczących z ziemi, sama kolumnada zaś stanowi jakby pomnik ochraniający ten skrawek gruntu, okop z czasów wojny. W okopie tym noszącym znaną dziś całemu światu nazwę „Tranchée des Baïonnettes" żołnierze francuscy zostali zasypani żywcem, tak jak stali z osadzonemi na karabinach bagnetami i podobno stoją do dziś dnia pod ziemią jak stali w chwili śmierci. Ktoś obok mnie tłumaczy, że bagnety wystające z ziemi są napewno nie te same, które tkwiły na karabinach zasypanych żołnierzy, że owe prawdziwe, historyczne zostały napewno dawno zabrane, kto wie może i ciała oddano żonom i matkom; mówi, nie rozumiejąc, że przecież to wszystko jedno skoro była choćby jedna chwila, kiedy ci żołnierze już nie żyli, a ich bagnety wystawały z ziemi. Teraz jedziemy do fortu Vanse; tutaj także tłum: matki, które nigdy nie zapomną, siostry i bracia, którzy już dawno zapomnieli i kiedy wracają z Verdun odpędzają od siebie koszmar wspomnienia, pogrążając się z radością w życiu, amerykanie, ubrani jak na wycieczkę, ostukujący wszystko, rozpytujący się o wszystko gardłowemi głosami. Tutaj to oblężeni francuzi bronili się bez nadziei przed huraganem artylerji Kronprinza i dopiero kiedy wszyscy pozostali przy życiu żołnierze padli zatruci przez gazy albo omdleli od głodu — półżywy major Raynal oddał swoją szablę, którą sam Kronprinz mu zwrócił i sam mu przyniósł wiadomość, że rząd Republiki mianował go Komandorem Legji. Na poszczerbionych murach fortu, tu i owdzie tablice pamiątkowe, w lukach, pod murem zatknięte lub złożone bukiety świeżych kwiatów; jedna z tablic — to pomnik gołębia, który wypuszczony z fortu w czasie najcięższego ataku przyniósł oblężonym odpowiedź i zatruty padł; na innej wmurowanej tuż przy ziemi i świeżo ukwieconej czytamy napis: „Tutaj lub o parę kroków od tego miejsca zginął w dn... żołnierz... O synku mój! Odkąd zamknęły się Twoje oczy, moje nie przestają płakać". Moja towarzyszka śliczna, beztroska, pełna dowcipu wiedenka gryzie nerwowo chusteczkę. Wraca do wozu i, wybuchając płaczem, prosi jak dziecko żebyśmy stąd jechali czemprędzej. Ale jeszcze wchodzimy do kostnicy czy kaplicy przedpogrzebowej, gdzie składają w trumnach odnalezione po piętnastu latach i przygotowane do pogrzebu albo rozpoznania kości. Trumny stoją jedna na drugiej w prostym baraku, pokryte wiankami ze sztucznych metalowych kwiatów; pod pułapem mały szary kotek biega po trumnach i bawi się poruszając łapką metalowe liście. Wyszedłem na powietrze, czekam na moich towarzyszy, którzy dłużej zostali wewnątrz i oto spostrzegam krzak głogu, kwitnący przed kostnicą i machinalnie zrywam gałązkę z tego krzaka. Jak zapowiedziana przez Żeromskiego róża, wyrósł on na miejscu męczeństwa, na największym cmentarzu świata; wśród tych krzyży, trumien, na tej pustyni, po której matki w żałobie dziś jeszcze szukają swych dzieci, w nim odnajdujesz nadzieję, pragnienie i miłość życia; chciałbyś pogładzić różowy kwiat tego krzaka i szepnąć jak de Witt krzakowi krwawego rododendronu „O drzewko!".

Chwytasz się myśli, że wciąż przecież widujesz ludzi, którzy ci się zdają jak inni, w których wspomnienie Verdun zamknęło się nazawsze jak owad w bursztynie, że przecież po dziś dzień żyje major Raynal; możesz też spotkać rosłego, pięknego Remarque'a, pijącego whisky pod takt jazzu w Melodys Barze; za chwilę wszystko co tutaj widziałeś zniknie, stanie się złem wspomnieniem, jeszcze godzina drogi i czeka cię świat jak z niemieckiej sentymentalnej komedji, książtewko jak z bajki dla dzieci, gdzie wszyscy są bogaci, syci, gdzie strzela się z armat tylko na imieniny dobrej księżnej. I jednocześnie przez całą drogę jedna myśl nie daje ci spokoju; owa kartka do przyjaciół, wysłana z hotelu, w której pisałeś jak ci jest dobrze.

Dzisiaj myślę o tamtym dniu bo jest to przeddzień pięknej uroczystości w czasie której delegacja francuska prowadzona przez doskonałą poetkę niestrudzoną panią Rosę Bailly złoży na Sowińcu ziemię z grobów polskich we Francji, z kopalń francuskich, gdzie pracują polacy i właśnie grudkę ziemi z Verdun; pan Blume radny Verdun ma imieniem delegacji przemawiać na kopcu. Dobrzy, pracowici ludzie z pięknych miast francuskiej prowincji, którzy tę ziemię przywożą jest to najprawdziwsza Francja, której tylu z nas daremnie szuka, kokietując beznadziejnie różnych komiwojażerów fałszywego paryzjanizmu.

Przyjmijmyż tę garść ziemi jak należy, bo zawarte jest w niej to co Francja ma najdroższego: tajemnice jej trwania, jej zawsze w ciężkich chwilach budzącej się siły, jej bohaterstwa i jej miłości życia, triumfującej nad zagładą i śmiercią.

Ex Illustre 2 IX 1935 r.

Żydzi składają hołd
Marszałkowi Piłsudskiemu

Kraków, 31 sierpnia.

W dniu 5 b. m. złożą żydzi z całej Polski hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. O godz. 9-ej rano odbędzie się nabożeństwo w starej bóżnicy przy ul. Szerokiej zaś o godz. 11 w synagodze postępowej przy ul. Podbrzezie. W nabożeństwie wezmą udział przedstawiciele władz. Kazanie okolicznościowe wygłosi naczelny rabin wojsk polskich major Steinberg z Warszawy. Po nabożeństwie ruszy pochód na Sowiniec, gdzie o godz. 14-ej nastąpi złożenie ziemi z mogiły pułk. Berka Joselewicza.

Zaznaczyć należy, że uczestnicy zamiejscowi w grupach liczących najmniej 11 osób korzystają z ulgi przy przejeździe kolejowym, które udzielą odnośne dyrekcje kolejowe. Uroczystość odbędzie się staraniem Związku Żydów. uczestników walk o niepodległość, żydowskiej gminy wyznaniowej w Krakowie, związku Żydów - inwalidów wojny w Krakowie, komitetu uczczenia zasług poległych za Polskę bohaterów - żydów w Lublinie i komitetu budowy pomnika Berka Joselewicza w Krakowie.

„ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY" Nr. 243. Poniedziałek, 2 września 1935.

Zjazd kolejarzy złoży hołd na Sowińcu

(ef) W niedzielę i poniedziałek odbędzie się w niedzielę w Krakowie XIV Walny Zjazd delegatów Zrzeszenia pracowników administracji technicznej warsztatów i parowozowni P. K. P. Zjazdy te odbywają się co 8 lat. Poprzedni Zjazd, który miał się odbyć w ub. r. w Nowym Sączu, został odwołany ze względu na powódź, a pieniądze, które miały iść na zorganizowanie Zjazdu, **przeznaczono na powodzian.**

W niedzielę dnia 1 września uczestnicy Zjazdu w liczbie około 100 delegatów zbiorą się o godz. 8-ej przed dworcem i stamtąd udadzą się do kościoła katedralnego na nabożeństwo. O godz. 10-ej złożą **hołd w krypcie św. Leonarda Marsz. J. Piłsudskiemu.** O godz. 11.30 nastąpi otwarcie Zjazdu w sali portretowej Magistratu. Popołudniu o godz. 17-ej delegaci udadzą się **autobusami z pod Sukiennic na Sowiniec** gdzie wezmą udział w sypaniu kopca im. Marsz. J. Piłsudskiego.

W poniedziałek dnia 2 września **rozpoczną się obrady** o godz. **10-ej.** Po wyborze władz i referatach nastąpi zamknięcie Zjazdu o godz. 15.45.

Ziemia z grobu obrońców zamków polskich na Rusi Czerw. na Sowiniec.

Na kopcu na Sowińcu złożył ambasador R. P. w Ankarze Jerzy hr. Potocki, b. pierwszy adjutant Marszałka Piłsudskiego, ziemię z pobojowisk i grobów obrońców zamków polskich na Rusi Czerwonej. Na ilustarcji hr. Potocki (w środku) z urną dębową, zawierającą ziemię.

Kolejarze poznańscy wiozą ziemię na Sowiniec

(Sm) W Gł. Warsztatach Kolejowych I. klasy w Poznaniu odbyła się uroczystość **pobrania ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec.** Uroczystość zorganizował **Zarząd Okręgowy** Zrzeszenia Pracowników Admin. Technicznej.

Zarząd Główny Zrzeszenia 1 września na Walnym Zjeździe w Krakowie pobraną ziemię z wszystkich terenów okręgowych (warsztatów) złoży **we wspólnym hołdzie Wielkiemu Budowniczemu Polski od kolejowego świata pracy.**

Po spisaniu protokołu zebrani członkowie Stowarzyszenia i zaproszeni goście wpisali się również do pamiątkowego albumu.

Ziemia z Australji na Sowiniec.

(v) Jak to już pisaliśmy przed około miesiącem, zasłużony działacz polski w Australji, p. Z. W. Romaszkiewicz, prezes Zw. Narodowego Polskiego w Brisbane w Queensland w Australji, przesłał na Sowiniec na ręce red. nacz. „I. K. C." p. Marjana Dąbrowskiego, ziemię pobraną z Góry Kościuszki w Nowej Południowej Walji. Obecnie ziemia ta nadeszła po długiej drodze pocztowej do Redakcji „I. K. C.". Jest ona zawarta w przedstawionej na powyższej ilustracji szkatułce, pięknie wykonanej przez Polaków z kolonji brisbańskiej z drzewa naplowego. Ziemia ta zostanie złożona na Sowińcu w kopcu Marszałka Piłsudskiego jako dowód łączności Polaków z ojczyzną i ich umiłowania dla zmarłego Wodza — chociażby najdalsze oceanu i egzotyczne lądy dzieliły ich serca od Macierzy.

†

Z Makomaskich

Marja Makomaska

wdowa po obywatelu ziemskim,

przeżywszy lat 89, po długiej a ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, zasnęła w Panu dnia 31-go sierpnia 1935 r. w Krakowie.

Zwłoki przewiezione zostaną do Dzierążni, powiat tomaszowski, gdzie we wtorek dnia 3 września br. złożone zostaną do grobowca rodzinnego.

Osobnych zawiadomień rozsyłać się nie będzie.

Zakład pogrz. J. Wolnego, pl. Szczepański 2.

huraganu w dniu 14 b. m. [illegible] przywrócony do pierwotnej postaci.

Jak wiadomo, na budynku kościelnym **zawaliła się zachodnia ściana szczytowa,** opatrzona charakterystycznem zazębieniem, nadającem klasztorowi łącznie z wieżami i bastjonami **charakter warowny.** Opinja miłośników przeszłości m. Krakowa była zaniepokojona pogłoskami, jakoby ściana ta miała być odbudowana, lecz już z **pominięciem owych niezwykle charakterystycznych blank.** Obecnie władze konserwatorskie zadecydowały jednak **nie zmieniać zewnętrznego wyglądu kościoła,** sięgającego początkami swemi w odległą przeszłość XII wieku. Przeprowadza się teraz wewnątrz klasztoru **bardzo kosztowne remonty,** odbudowując zawalone przez upadek ściany, sklepienie starożytnego kapitularza i krużganków.

Również znacznego wkładu wymagać będzie **przywrócenie zawalonej kopuły** na pobliskim drewnianym kościółku św. Małgorzaty, stojącym na miejscu, na którem **przed tysiącem lat wznosiła się gontyna pogańska.** Należałoby oczekiwać, iż obywatele

(v) **UROCZYSTOSC ZŁOŻENIA ZIEMI Z GROBU PUŁKOWNIKA BERKA JOSELEWICZA** na Kopcu Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu odbędzie się 5 b. m. o godz. 14. Uroczystość tę poprzedzi nabożeństwo w świątyni izraelitów postępowych w Krakowie, przy ul. Podbrzezie, o godz.. 11-tej.

WYCIECZKA NAUKOWA DO MOGIŁY Z ZWIEDZANIEM SŁYNNEGO OPACTWA CYSTERSÓW Z 13 W., drewnianego kościółka parafjalnego św. Bartłomieja z 15 w. i prastarej mogiły Wandy, odbędzie się dziś w niedzielę 1 b. m. jako 23-cia wycieczka naukowa z cyklu Tow. Mił. Krakowa pod kier. dra J. Dobrzyckiego. Zbiórka o godz. 13,25 punkt. na dworcu

Jan Lechoń

LISTY CO DWA TYGODNIE

ZIEMIA Z VERDUN

Pomnik poległych pod Verdun.

Przed trzema laty, jadąc z przyjaciółmi na wycieczkę do Luxemburga zatrzymałem się na noc w Verdun, jakbym zatrzymał się w każdem innem mieście, poprostu dlatego że nie chcieliśmy się tłuc po nocy, która już zapadała. Po drodze do hotelu mijaliśmy jakieś tak dziś staromodne bastjony forteczne, na rano obiecywaliśmy sobie zwiedzić co jest do zwiedzenia a później jazda w dalszą drogę; po podróży w ulewny deszcz, po „pannie", która nas zmuszała do popychania wozu cieszył nas nawet nieświetny obiad; niewiele myśląc wysłałem kartkę do przyjaciół w Polsce, pisząc jak bardzo życie wydaje mi się piękne.

W hotelu zresztą wszystko skłaniało do lekkomyślnego zapomnienia gdzie właściwie jesteśmy; wszystko niby mówiło, że to Verdun ale już jakby zmienione na przeszłość, którą można zwiedzać obojętnie — jak ostatecznie spokojnie patrzymy na Zamek Śgo Anioła lub Ponte dei Sospiri: nożyki do przecinania książek w formie małych bagnetów, popielniczki, przyciski, wazoniki z wypucowanych pięknie szrapneli zdawały się nas ostrzegać przed zbytniem wzruszeniem, jakby mówiąc, że ciekawość stała się już jedynem uczuciem, które tu mieć przystoi. Z ciekawością też poczęliśmy się rozglądać po wąwozach i pagórkach, śród których biegnie droga do Donamont i dopiero po drodze ciekawość ta ustępowała miejsca coraz głębszej zadumie aby wreszcie zamienić się w coś niby spokojne przerażenie, w osłupienie, że, po tem co się tutaj stało tak niedawno, ludzie na tej samej ziemi żyją, cieszą się, żenią, rodzą dzieci. Od wyjazdu prawie z miasta na całej wielkiej przestrzeni, którą wzgórzystość okolicy czyni daleko widoczną wszędzie, gdzie spojrzeć ziemia przez wstrząsy potworne jakby wywrócona dnem do góry, cała niemal roślinność, która musiała obrastać te wzgórza spłonęła, a jak odrastała to ją zniszczyli grabarze do dziś dnia poszukujący trupów, co parę kroków napis: „Défense de fumer. Danger de mort" przypomina o skrytych w ziemi pociskach, na które wciąż jeszcze ci grabarze trafiają; jakieś krzewy karłowate i niewydarzone, jakieś kępy brudnoszarej zieleni jak nędzne łaty kryją przerażającą nagość tego obszaru.

I oto w pewnym momencie pejzaż ten rozjaśnia się, bezład zmienia się w harmonję, opuszczenie w radosny ślad ludzkiej troski, zamiast szarości — żywy kolor, przed naszemi oczami rozpościera się łąka bez końca, zdaleka mógłbyś pomyśleć, że pole białych hjacentów jak w Holandji albo pole narcyzów w Alpach. To pole to bratni cmentarz poległych pod Verdun, na którym wszystkie mogiły znaczy taki sam biały krzyż drewniany, cmentarz pocięty jest w równe grządki, wzdłuż nich poruszają się czarno ubrane postacie, raz po raz przyklękając jak przy jakiejś pracy w ogrodzie. Wyżej, wysoko nad łąką wznosi się potężny kolos mauzoleum poległych i z niego to jak z mrowiska spływają bez przerwy czarne ludzkie mrówki, rozpraszając się wśród grządek. Jeszcze parę zakrętów i wóz nasz staje przed mauzoleum i za chwilę jesteśmy w gigantycznej hali niby jakiegoś potężnego dworca czy muzeum, o którego mury szeroko, rzekłbyś wesoło rozbrzmiewa stuk kończących się robót. Rozgwar pracy, rozgłośne echo, sama przestrzeń gmachu nie dają ci długą chwilę uwierzyć, że w tym pałacu nikt nie zamieszka, żaden człowiek ani żadna praca, że ta budowla o tak dzisiejszym kształcie nie będzie służyć żadnemu dobroczynnemu odkryciu, musisz dobrze skupić myśl oszołomioną aby pomyśleć, że ten pałac jest to olbrzymi grobowiec i że wykopało go nie szaleństwo natury ale nie do uleczenia ślepy szał człowieka. Idziemy dokądś razem z tłumem choć trudno pomyśleć co jeszcze możnaby tutaj zobaczyć, coby pouczyło nas jeszcze lepiej czem jest Verdun i oto okazuje się, że to co widzieliśmy jest to spokój kojenie, zapomnienie, i że t dowiemy się dopiero czem b potworna bitwa. Bo oto staj przed niewysoką kolumnadą, której ciśnie się tłum, patrzą coś co się dzieje za zagro niem pod kolumnami. Kiedy dociskamy widzimy, że jes poprostu rząd zardzewiałych gnetów, sterczących z ziemi, ma kolumnada zaś stanowi ja pomnik ochraniający ten s wek gruntu, okop z czasów ny. W okopie tym nosz znaną dziś całemu światu na „Tranchée des Baïonnettes" nierze francuscy zostali zasy żywcem, tak jak stali z osad nemi na karabinach bagnet podobno stoją do dziś dnia ziemią jak stali w chwili śmie Ktoś obok mnie tłumaczy, że gnety wystające z ziemi są pewno nie te same, które t ły na karabinach zasypan żołnierzy, że owe prawdz historyczne zostały nap dawno zabrane, kto wie m ciała oddano żonom i matk mówi, nie rozumiejąc, że cież to wszystko jedno s była choćby jedna chwila, k ci żołnierze już nie żyli, a ic gnety wystawały z ziemi. T jedziemy do fortu Vanse; tutaj także tłum: matki, które nigdy nie zapomną, siostry i bracia, którzy już dawno zapomnieli i kiedy wracają z Verdun odpędzają od siebie koszmar wspomnienia, pogrążając się z radością w życiu, amerykanie, ubrani

Przyjmijmyż tę garść ziemi jak należy, bo zawarte jest w niej to co Francja ma najdroższego: tajemnice jej trwania, jej zawsze w ciężkich chwilach budzącej się siły, jej bohaterstwa i jej miłości życia, triumfującej nad zagładą i śmiercią.

gać ... uwzględnienia swych żądań, odnoszących się przedewszystkiem do znośniejszych warunków pracy i rozsądniejszego wynagrodzenia. Tysiące górników brytyjskich **nie zarabia nawet dwu funtów szterlingów tygodniowo.** Właściciele kopalń liczą na to, że po katastrofie w roku 1926 **górnicy nie zechcą sprowokować ponownego unieruchomienia kopalń.** Oczywiście **górnicy pragnęliby uniknąć tej ewentualności,** jeżeli jednak właściciele kopalń nie zmienią swego obecnego stanowiska, to **powszechny strajk** zostanie jednak **przeprowadzony.**

Prasa berlińska o sukcesach Kiepury.

Z Berlina donosi (ZG): **Prasa berlińska wyraża się w słowach gorącego uznania o nowym filmie Kiepury** przyczem wskazuje, że w grze naszego mistrza widać **ogromny postęp i udoskonalenie efektów,** czego dowodem jest fakt, że nietylko w **momentach śpiewu ale i w momentach samej gry artysta był żywo oklaskiwany.**

Prasa stwierdza, że **pełna młodzieńczej werwy** postać śpiewaka zasłania **wszystkich innych wykonawców na filmie.** Jedno z pism **nazywa ten film „Übersänger-Film",** co odpowiada nazwie „film przepełniony śpiewem i radością śpiewu". Wszystkie pisma wskazują, że **publiczność berlińska robiła wszystko, aby śpiewakowi polskiemu występującemu osobiście przed ekranem utrudnić rozstanie się z Berlinem.**

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Spieszcie samolotem Air France

na JESIENNE TARGI

w Pradze Czeskiej

1.—8. września 1935 r.

Podróż do Pragi — 3 godz. zł. 63.—
Tam i zpowrotem . . . . . zł. 112.—

Informacje:

AIR FRANCE

Warszawa, Jerozolimska 35, Tel. 858-13 i Biura Podróży.

Obchód 50-lecia Chóru Akademickiego w Krakowie.

Odłożony z powodu żałoby narodowej obchód **50-lecia Chóru akad. w Krakowie** odbędzie się **19 i 20 października br.** Podejmując po przerwie wakacyjnej przygotowania do obchodu, zwraca się komitet jubileuszowy do kolegów z prośbą o spieszne załatwienie **formalności zjazdowych, a przedewszystkiem o nadsyłanie zgłoszeń, składek i odpowiedzi na kwestjonarjusz,** oraz zawiadamia, że **nuty utworów,** przeznaczonych do wykonania w czasie zjazdu, będą rozesłane w pierwszej połowie września br.

Dotychczas zgłosiło udział w zjeździe przeszło **100 b. członków Chóru Akad.,** a dalsze zgłoszenia przyjmować będzie komitet do końca września pod adresem **Chóru akademickiego, Kraków, Al. 3 Maja, II. Dom Akademicki,** albo prezesa komitetu **dra Stanisława Rowlńskiego plac Jabłonowskich 3.**

Brat śp. Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

W dniu dzisiejszym złoży hołd Marsz. **Piłsudskiemu** i weźmie udział w sypaniu kopca **brat śp. Marszałka p. Kazimierz Piłsudski,** który uda się na Sowiniec w towarzystwie płk. **Piotrowskiego,** sekretarza prezydjalnego Zarządu miasta.

Ziemia z Kopca Unji Lubelskiej.

Ze Lwowa donosi (C): W sobotę o godz. 23.45 **specjalnym pociągiem** wyjechała ze **Lwowa do Krakowa wycieczka 1300 urzędników państwowych i samorządowych** pod kierownictwem wicewojewody lwowskiego **Sochańskiego.** Członkowie wycieczki wiozą urnę z ziemią pobraną z Kopca Unji Lubelskiej na Sowiniec. **Urna waży około 80 kg.** i posiada na srebrnej biasze umieszczony następujący napis: „Wiecznie żywemu w sercach potomnych Wodzowi Narodu **Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu** ziemię z Kopca Unji Lubelskiej składają w hołdzie pośmiertnym 1-go września 1935 r. urzędnicy lwowskiej administracji ogólnej".

Cały 11-ty pułk p. na Sowińcu.

Wczoraj w sobotę przybył do Krakowa pieszo z manewrów cały 11 p. p. z Tarnowskich Gór. Dzisiaj pułk ten w całości będzie sypał kopiec Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu, a następnie uda się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złoży hołd Marsz. Piłsudskiemu. Pułk przymaszerował pod dowództwem ppłk. dyplomow. Gorgonia.

Szachiści na Wawelu i na Sowińcu

(na) W sobotę dnia 31 sierpnia wyjeżdża do Krakowa **56 uczestników Olimpijskiego turnieju szachowego oraz Kongresu Międzynarodowej Federacji Szachowej** wraz z władzami Federacji i Komitetu Olimpijskiego, a wśród nich pp.: wojewoda **Nakoniecznikoff-Klukowski, Kazimierz Piłsudski i płk. Steifer.**

Uczestnicy wycieczki, zorganizowanej przez Orbis, złożą **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego,** oraz wezmą udział w **sypaniu kopca na Sowińcu.**

W czasie kongresu i turnieju szachowego w Warszawie, Polskie Biuro Podróży Orbis prowadziło dla wygody uczestników **stoisko informacyjne w gmachu Kasyna garnizonowego.**

Goście zagraniczni zgłosili się prawie wszyscy po informacje i bilety jazdy oraz po broszury turystyczne o Polsce, przygotowane dla nich w językach obcych, prosząc o te barwne prospekty i wydawnictwa **„na pamiątkę z Polski".**

Ex Illustre 2 IX 1935 r.

Żydzi składają hołd Marszałkowi Piłsudskiemu

Kraków, 31 sierpnia.

W dniu 5 b. m. złożą żydzi z całej Polski hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. O godz. 9-ej rano odbędzie się nabożeństwo w starej bóżnicy przy ul. Szerokiej zaś o godz. 11 w synagodze postępowej przy ul. Podbrzezie. W nabożeństwie wezmą udział przedstawiciele władz. Kazanie okolicznościowe wygłosi naczelny rabin wojsk polskich major Steinberg z Warszawy. Po nabożeństwie ruszy pochód na Sowiniec, gdzie o godz. 14-ej nastąpi złożenie ziemi z mogiły pułk. Berka Joselewicza.

Zaznaczyć należy, że uczestnicy zamiejscowi w grupach liczących najmniej 11 osób korzystają z ulgi przy przejeździe kolejowym, które udzielą odnośne dyrekcje kolejowe. Uroczystość odbędzie się staraniem Związku Żydów. uczestników walk o niepodległość, żydowskiej gminy wyznaniowej w Krakowie, związku Żydów - inwalidów wojny w Krakowie, komitetu uczczenia zasług poleg... w Lu... Berk...

Zjazd dzierżawców rolnych.

(ef) W ubiegłą sobotę rozpoczął dwudniowe obrady w Krakowie **trzeci ogólny zjazd dzierżawców rolnych. O godz.** 8.30 przybyli delegaci wzięli udział w nabożeństwie odprawionem w kościele **św. Anny,** poczem o godz .9-tej udali się do sali **Małopolskiego Tow. Rolniczego** przy ul. Szczepańskim, gdzie w obecności reprezentantów władz nastąpiło otwarcie zjazdu. O godz. 11-tej przybyli dzierżawcy złożyli **hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu,** poczem udano się **na Sowiniec,** gdzie po złożeniu ziemi z różnych miejscowości wzięto udział w sypaniu kopca.

Popołudniu o godz. 18-tej dr **Kintsi** wygłosił referat p. t. „Istota współpracy w rolnictwie", na temat którego wyłoniła się ożywiona dyskusja. Zkolei przystąpiono **do wyboru komisyj:** polityczno - gospodarczej, oświatowo - propagandowej, handlowej i organizacyjnej.

Dziś w niedzielę rozpoczną się o godz. 9.30 **obrady komisyj,** a o godz. 15-tej na zebraniu ogólnem czołowy referat wygłosi **Adam Schütterly** na temat „Dzierżawca rolny w stosunku do gospodarstwa krajowego na tle własnej organizacji współpracy". Po dyskusji nastąpi zakończenie zjazdu.

Zjazd dzierżawców rolnych jest **zjazdem, mającym głębokie znaczenie gospodarcze i społeczne.** Wśród gospodarzy zawodowych niepośrednie miejsce zajmują **dzierżawcy rolni,** których liczba sięga w R. P. do **4.00 osób** pracujących **na obszarach około 800.000 ha.** Jest to więc **odłam rolników wcale poważny,** a ze swego stanowiska intensywnej i postępowej pracy dla siebie daje bardzo wiele przykładu drobnemu rolnictwu, tworzą zatem **bardzo poważny odsetek produkcyjny w gospodarce krajowej.**

fałszywego paryzjanizmu.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Niedzielny zjazd w Krakowie.

(ef) Ubiegła niedziela przeszła w Krakowie pod znakiem pięknej, słonecznej pogody. To też te **liczne wycieczki**, które przybyły dnia tego do naszego miasta udały się **gremjalnie na Sowiniec**, aby wziąć udział w sypaniu kopca.

Dnia tego **Sowiniec roił się od ludzi.** W sypaniu kopca brali udział nietylko przybyli z poza naszego miasta, ale i Krakowianie, przyczyniając się do wzniesienia pomnika Wodzowi Narodu.

W dniu tym przybyła m in. duża wycieczka z woj. lwowskiego 1300 osób, z Katowic i z Chorzowa około 300 osób, pracownicy państwowej fabryki parowozów z Chrzanowa 1.000 osób, urzędnicy ministerstwa komunikacji departament taryfowy z dyr. dep. inż. Rogowskim około 50 osób, Izba Kontroli Państwa ze Lwowa około 40, 11 pułk piechoty — 1000 osób, i in. wycieczki.

W niedzielę we wczesnych godzinach rannych przybyła do Krakowa również **wycieczka uczestników międzynarodowego Kongresu szachistów z bratem śp. Marszałka Piłsudskiego p. Kazimierzem Piłsudskim.** Z ramienia miasta towarzyszył p. Kazimierzowi Piłsudskiemu i prezesowi Kongresu szachistów sekretarz prezydjalny dr Tadeusz Piotrowski. Szachiści wzięli udział w sypaniu kopca, poczem powrócono do miasta, skąd po obiedzie udano się do **Muzeum Narodowego**, gdzie oprowadzał przybyłych objaśniając zabytki sztuki, kustosz Muzeum dr **Łepkowski.**

Zjazd kolejarzy w Krakowie.

(ef) W niedzielę dnia 1 bm. rozpoczęły się w Krakowie obrady XIV walnego **Zjazdu delegatów zrzeszenia pracowników administracji technicznej warsztatów i parowozowni P. K P.** Uczestnicy Zjazdu udali się najpierw na **Nabożeństwo** o godz. 9-tej rano do **katedry na Wawelu,** poczem po złożeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu zebrano się w **sali portretowej magistratu,** gdzie o godz 11,30 nastąpiło **otwarcie Zjazdu,** w obecności przedstawicieli władz. Otwarcia obrad dokonał prezes zarządu gł. radca min. kom. inż. Dyboski, wygłaszając równocześnie inauguracyjne przemówienie.

Po wyrażeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu przez obecnych minutą milczenia, powitał w imieniu ministra komunikacji zjazd inż. **Zakrzewski** z Warszawy, życząc owocnej pracy i dalszego rozwoju tak na polu pracy zawodowej, jak i społecznej. Zkolei w imieniu krak. dyrekcji kolejowej powitał obecnych naczelnik wydziału personalnego p. **Garbacki.** Wśród powitalnych mów wygłosił przemówienie b. przewodniczący komisji komunikacyjnej w Sejmie inż. **Srzednicki.**

W niedzielę po południu o godz. 17-tej **udano się na Sowiniec.**

W poniedziałk dnia 2-go września **rozpoczynają się obrady o godz. 10-tej.** Zamknięcie zjazdu nastąpi o godz. 15.45.

Pracownicy fabryki lokomotyw w Chrzanowie na Sowińcu.

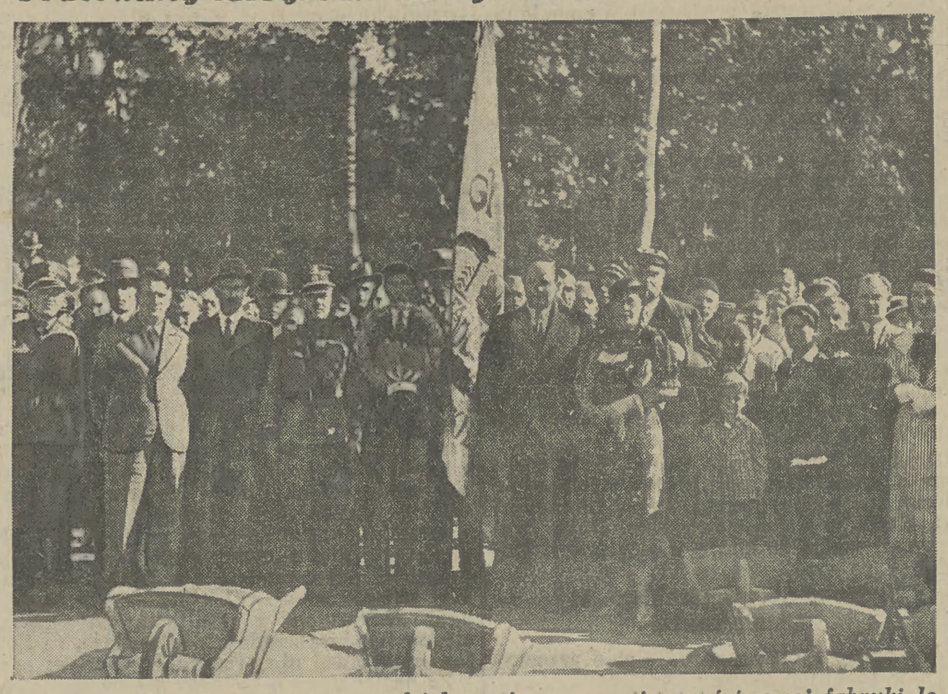

Na Sowińcu bawili w ostatnią niedzielę m. in. pracownicy państwowej fabryki lokomotyw z Chrzanowa w liczbie 1.000 osób. Ag. fot. „Światowid".

Ziemia z Somosierry na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Harcerz warszawski Antoni Ruśkiewicz, uczeń gimnazjum im Reytana, w czasie pobytu w Hiszpanji pobrał ziemię z wąwozu pod Somosierrą, gdzie odbyła się słynna szarża ułanów Kozietulskiego. Ziemię tę przywiózł do kraju i złoży ją osobiście na kopcu na Sowińcu.

CH RZECZYP

WŁASNYCH KORESPONDENTÓ

12 tysięcy pielgrzymów oddało hołd zwłokom Marszałka

KRAKÓW, 2.9. (tel. wł.) — W niedzielę przybyło do Krakowa około 12 tys. osób, a między inn. 11 p. p. w liczbie 1500 wojskowych. Żołnierze przeszli z orkiestrą i sztandarem przez miasto, poczem udali się na Wawel i Sowiniec. (S.)

Francuscy przyjaciele Polski w Krakowie

Wczoraj przybyła do Warszawy wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski z Francji z p. Rosy Bailly na czele. Wycieczka przywiozła adres hołdowniczy dla p. Prezydenta Rzplitej, w którym znajduje się 400 stron wypełnionych podpiasmi uczonych, przedstawicieli władz itd., będących wyrazem hołdu z okazji jubileuszu jego działalności naukowej. Z Warszawy goście przybędą do Krakowa, gdzie złożą hołd w krypcie św. Leonarda a następnie wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Podkreślić należy, że goście przywieźli urnę z ziemią z pobojowisk z pod Artois, Verdun, z grobu śp. Bronisława Piłsudskiego oraz kopalń w których pracują górnicy polscy. Na Sowińcu dep. Blume wygłosi przemówienie. Zaznaczyć należy, że Towarzystwo Przyjaciół Polski ofiarowało 1.000 zł. na budowę kopca im. Marszałka Piłsudskiego a w okresie klęski powodzi jaka nawiedziła Polskę złożyło na powodzian 50.000 fr.

Czas 2 4 IX 1935

Przyjaciele Polaków z Francji przybywają do Polski z ziemią na kopiec Marszałka Piłsudskiego.

(ef) We wtorek dnia 3 b. m. przybyła do Warszawy **wielka reprezentacyjna wycieczka Francuzów, grupujących się w Towarzystwie Przyjaciół Polski (Les Amis de Pologne),** wraz z wielką przyjaciółką Polski generalną sekretarką Towarzystwa, **p. Rosą Bailly.**

Ogółem przybywa **około 18 osób,** wśród nich **wybitni przedstawiciele sfer kombatantów, naukowych, rządowych** i wybitnych osób ze sfer kulturalnych.

Wycieczka przywiozła ze sobą **adres hołdowniczy dla Prezydenta prof. Mościckiego,** przedstawiający się w formie artystycznie oprawionego tomu, obejmującego **400 stron samych podpisów najwybitniejszych uczonych, władz miejskich i kościelnych,** oraz przedstawicieli francuskiego **świata intelektualnego.**

Adres ten dla Prezydenta państwa jest **widomym znakiem przyjaźni,** jakie żywi społeczeństwo francuskie dla naszego Narodu, i jest wyrazem hołdu dla Prezydenta R. P. z okazji jego jubileuszu pracy naukowej.

Podpisy zbierane były **we wszystkich departamentach.** Dnia 4 września o godz. 12 delegacja Tow. Les Amis de Pologne przyjętą będzie **przez Prezydenta prof. Mościckiego na zamku.**

Celem przybycia wycieczki poza złożeniem adresu hołdowniczego na ręce Prezydenta R. P., jest również **złożenie hołdu w krypcie katedralnej w Krakowie Marszałkowi J. Piłsudskiemu.**

Wycieczka przybędzie do Krakowa dnia 7 b. m. wieczorem i zabawi tu **trzy dni.** M. in. udadzą się Francuzi **na kopiec na Sowińcu,** gdzie złożą przywiezioną **ziemię z pojowisk z pod Artois, Verdun,** z grobu ś. p. **Bronisława Piłsudskiego,** wreszcie z **kopalń, gdzie pracują górnicy polscy.**

Podczas złożenia przywiezionej ziemi, przedstawiciel bohaterskiego miasta Verdun, deputowany **p. Blume,** wygłosi **uroczyste przemówienie.**

Wycieczka francuska przywozi ponadto **kwotę 1000 zł. z przeznaczeniem na budowę kopca.**

Warto zaznaczyć, że Towarzystwo to w ub. r. zebrało **50.000 franków na powodzian.** Francuzi będą w Krakowie przyjęci przez prezydenta miasta **dr. Kaplickiego.**

Uroczyste branie ziemi ze szczytów Baraniej i Równicy na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Polskie Tow. Tatrzańskie w Katowicach, tak samo ak inne Oddziały P. T. T., pragnie osobliwie uczcić p. Marszałka Józefa Piłsudskiego przez **przywienie ziemi ze szczytów Beskidu Śląskiego na kopiec** a Sowińcu. W tym celu odbędzie się **zjazd wszystkich Oddziałów P. T. T. na Sowiniec, a Główny Za**ąd Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego uchwalił tej okazji odbyć w **dniu 20 października r. b. uroyste posiedzenie członków zarządu głównego dele**atów wszystkich Oddziałów i **sekcyj w Krakowie.**

Oddział P. T. T. w Katowicach pbierze ziemię ze czytów góry **Baraniej i Równicy,** gdzie ma swoje chroniska. Branie ziemi do urny odbędzie się uroyście. Termin tej uroczystości wyznaczony został na **iedzielę dnia 29 września o godz. 12-tej dla Baraniej, o godz. 15-tej dla Równicy.** Znany ludowy artysta-eźbiarz, p. **Jan Książczyk** z Chorzowa II, robi **zdobną urnę z węgla górnośląskiego** w postaci dużeo i ozdobnego puharu, na której, oprócz wymienieia fundatora i nazwy góry, skąd ziemia pochodzi, idnieć będą sylwetki schronisk tegoż **oddziału z wi**okiem na szczyty, z których ziemia została na Soiniec pobrana.

Ziemia z Żółkwi na Sowiniec.

(v) Z Żółkwi przybyli do Krakowa: sekretarz Zw. rezerwistów p. Tadeusz Laszczyk oraz pp. Michał Biss i Jan Śnihur, członkowie Zw. rez. koło Żółkiew, i przywieźli na kopiec Marszałka ziemię z pola powstańców 1863 r. i żołnierzy polskich z 1918 i 20 r. w urnie szklanej w kształcie pocisku armatniego. Ilustracja nasza przedstawia żółkiewskich rezerwistów na tarasie „Pałacu Prasy" z urną.

ZŁOŻENIE ZIEMI Z GROBU BERKA JOSELEWICZA NA SOWIŃCU

W związku z uroczystościami złożenia ziemi z grobu błp. płk. Berka Joselewicba na Kopcu Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu w dniu 5 września br. zaprasza Komitet Budowy Pomnika Berka Joselewicza w Krakowie (Ujejskiego 5) wszystkich delegatów zjazdu na posiedzenie, które odbędzie się 5-go września br. w Sali Wielkiej Kahału Krakowskiego przy ul. Skawińskej o godz. 19-tej.

Kurjer Warsz 2 IX 1935 r.

Z KRAJU.

KRAKÓW.

Kopiec na Sowińcu. Na kopcu marsz. Józefa Piłsudskiego na Sowińcu wznoszony jest obecnie nasyp na wysokości 12 mtr. od podstawy. Jednocześnie z pracą sypania kopca postępują szybko prace w urządzeniu otoczenia, które jest obecnie drenowane. Umacniane są również obecnie szkarpy. Do sześciu wielkich ksiąg pamiątkowych na Sowińcu od początku sypania kopca wpisało się około 400 tys. osób z całego świata. (P. A. T.)

mieszkańców dzielnicy **do wzięcia udziału w głosowaniu.**

* * *

W środę dnia 4 bm. o godz. 19-tej odbędzie się w sali ks. Kuznowicza przy ul. Skarbowej Nr. 2. **wspólne zebranie wszystkich oddziałów Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny,** na którem b. posłowie **Władysław Starzak i prof. Bolesław Pochmarski** wygłoszą referaty.

O liczny udział b. kombatantów w tem zebraniu uprasza Powiatowy Zarząd Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny.

ZIEMIA Z OGROJCA NA KOPIEC MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

W Jerozolimie dokonano **pobrania ziemi z Ogrojca Getsemane przeznaczonej na kopiec Marszałka Piłsudskiego,** przyczem przeor **OO. Franciszkanów ofiarował kilka gałązek z drzewa oliwnego, pod którem Chrystus modlił się przed pojmaniem.**

Ziemię tę w specjalnej szkatułce z drzewa oliwnego wysłano do Krakowa.

Z Ziemi Świętej na Sowiniec

JEROZOLIMA, 3. 9. (PAT). W obecności konsula generalnego Rzplitej Dr. Kurnikowskiego, — pracowników konsulatu i przedstawicieli kolonji polskiej dokonano zbiórki ziemi z Ogrojca, — Getsemane, przeznaczonej na kopiec Marszałka Piłsudskiego, — przyczem przeor O. O. Franciszkanów ofiarował kilka gałązek z drzewa oliwnego, pod którem Chrystus się modlił przed pojmaniem. Ziemię tę w specjalnej szkatułce z drzewa oliwnego, wysłano do kraju.

Czas 4 IX 1935

Czas 4. IX. 35

PIELGRZYMKI NA SOWINIEC.

(ef) We wtorek obok licznych wycieczek grupowych z całej Polski przybyła **wycieczka górników z Świętochłowic,** z kopalni „Śląsk" **1200 osób.**

W b. miesiącu i w październiku organizowane będą **specjalne pociągi popularne z całej Polski dla wycieczek szkolnych.**

We czwartek dnia 5 bm. przybywa do Krakowa wycieczka **gimnazjum męskiego ze Sambora.** W dniu tym odbędzie się w Krakowie **zjazd Żydów, uczestników walk o niepodległość Polski,** przyczem przybędzie około 500 osób.

Uczestnicy międzynarodowej olimpjady szachowej na Sowińcu.

W dniu wczorajszym przybyli do Krakowa uczestnicy Olimpjady Szachowej w Warszawie i udali się do krypty na Wawelu, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Następnie wszyscy szachiści z prezesem Międzynarodowej Federacji Szachowej p. Rude'm i prezesem Pol. Związku Szachowego p. Kazimierzem Piłsudskim na czele pojechali na Sowiniec i sypali ziemię na kopiec. Na fotografji prezes Rude i prezes Piłsudski wspólnie wiozą taczki z ziemią.

Dzieci polskie z Francji na Sowińcu.

(l) Partja dzieci polskich robotników z Francji w liczbie 17 osób przybyła do Krakowa, aby złożyć hołd w krypcie wawelskiej oraz wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Partją tą opiekuje się z ramienia Tow. Kobiet Polskich we Francji p. Zofja Konkiewiczowa. Dzieci polskie z Francji bawiły przez sierpień na wakacjach w Ziemi Poznańskiej, a obecnie wracają do rodziców. Na ilustracji grupa dzieci wraz z opiekunką — na tarasie „Pałacu Prasy".

KRONIKA KRAKOWSKA.

Kopiec na Sowińcu rośnie.

Na **kopcu marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu** wznoszony jest obecnie nasyp na wysokości **12 metr. od podstawy.**

Równocześnie z pracą sypania kopca postępują szybko **prace w urządzaniu otoczenia,** które jest obecnie drenowane. Umacniane są również obecnie szkarpy.

Do sześciu wielkich ksiąg pamiątkowych na Sowińcu od początku sypania kopca wpisało się około **400 tys osób z całego świata,** które w r. b. odwiedziły Sowiniec.

Delegacja „Les Amis de la Pologne" na Sowińcu.

We wtorek 3 bm. przybywa do Warszawy **delegacja kół prowincjonalnych stow. „Les Amis de la Pologne",** z sekretarką generalną p. **Rose Bailly** na czele. Delegacja przywiezie **adres hołdowniczy dla P. Prezydenta R. P.** z podpisami około **400 francuskich uczonych,** jak również **urnę z ziemią z pod Verdun na kopiec na Sowińcu** i medal pamiątkowy miasta Verdun dla stolicy.

Program pobytu deleegacji przewiduje m. in. złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza, wizyty oficjalne, zwiedzanie stolicy i okolic, a następnie wyjazd do Częstochowy i Krakowa (na Sowiniec).

Ziemia z Polonji z New-Bedford na Kopiec Marszałka J. Piłsudskiego.

Z N. Bedford donosi (v): Staraniem **komitetu Zjednoczonych Grup w New Bedford** w St. Zjedn. odbyła się niezwykła uroczystość **składania ziemi do urny,** która ma być wysłana na **kopiec Marszałka Piłsudskiego do Polski** przez specjalnie do tego wyznaczonych delegatów. Otwarcia uroczystości dokonał, przy dźwiękach hymnów amerykańskiego i polskiego, prezes komitetu, pan **Władysław Arendt.** Przygrywała **orkiestra „Polskiego Orła"** pod batutą p. **Józefa Kulika.**

Program uroczystości niedzielnej składał się z dwu części. Pierwsza obejmowała krótkie przemówienia pp. red. E. **Szubzdy,** dra **Dziury ,Jaworka** i X. L. **Pikulskiego** oraz deklamacje i śpiewy. W drugiej części nastąpiło **uroczyste składanie grudek ziemi do urny,** do której również włożone będą **kopje opisów z życia miejscowej Polonji.**

Major miasta New Belford, **Charles S. Ashley,** złożył w imieniu miasta **ziemię z New Bedford, Sasa,** oraz załączył **historję miasta i list.**

Ziemię na kopiec Piłsudskiego odwieźć mają: pan **Franciszek Gonet,** słuchacz uniwersytetu w Warszawie p. **Andrzej S. Szutran,** b. nauczyciel szkoły wakacyjnej Polonji w New Bedford, obecnie zamieszkały w Krakowie i panna **Janina Arendt,** słuchaczka szkoły wyższej w Krakowie, która wystąpić ma w charakterze **przedstawicielki kobiet polskich z New Bedford.**

Organizacja polskich stowarzyszeń w New Bedford zasługuje na wyrazy uznania za **żywą działalność społeczną i narodową,** jaką rozwija wśród naszej emigracji.

Nowe wycieczki do Krakowa.

(ef) We wtorek obok licznych wycieczek grupowych z całej Polski, przybyła **wycieczka górników z Świętochłowic** z kopalni „Śląsk" 1.200 osób. W b. miesiącu i w październiku organizowane będą **specjalne pociągi popularne z całej Polski dla wycieczek szkolnych.**

We czwartek dnia 5 bm. przybywa do Krakowa **wycieczka gimnazjum męskiego ze Sambora.** W dniu tym odbędzie się w Krakowie **zjazd żydów-uczestników walk o niepodległość Polski,** przyczem przybędzie **około 500 osób.**

• • •

PRACOWNICY P. Z. U. W. NA WAWELU I NA SOWIŃCU. Celem oddania hołdu śp. Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie królewskiej na Wawelu oraz wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu, przybędzie do Krakowa 7 bm. zbiorowa wycieczka pracowników ze wszystkich placówek Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych z całej Polski, z udziałem naczelnych władz zakładu w Warszawie i przedstawicieli poszczególnych inspektoratów wojewódzkich. Wycieczkę prowadzić będzie osobiście naczelny dyrektor zakładu prof. Władysław Strzelecki.

(l) **ZIEMIA Z OGROJCA NA KOPIEC MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.** W Jerozolimie dokonano pobrania ziemi z Ogrojca Getsemane, przeznaczonej na kopiec Marszałka Piłsudskiego, przyczem przeor OO. Franciszkanów ofiarował kilka gałązek z drzewa oliwnego, pod którem Chrystus modlił się przed pojmaniem. Ziemię tę w specjalnej szkatułce z drzewa oliwnego wysłano do Krakowa.

Odsłonięcie tablicy ku czci Marsz. Piłsudskiego w Mogilanach.

Znana wieś Mogilany, o 15 km na południe od Krakowa, leżąca w najwyższym punkcie okolicy Krakowa, z którego rozlega się wspaniały widok na Beskid i Tatry, była zeszłej niedzieli widownią **pięknej uroczystości.** Oto na murze starożytnej dzwonnicy, tuż przy szosie królewskiej, jednej z najstarszych w Polsce, **odsłonięto tablicę ku czci Marsz. Józefa Piłsudskiego,** ufundowaną przez b. nauczyciela tej szkoły, a obecnie prof. gimnazjum im. Hugona Kołłątaja, p. **Rogalskiego.**

Tablica ku czci Marsz. Piłsudskiego, wmurowana w ścianę kościoła w Mogilanach.

Na uroczystość tę **zeszła się cała ludność Mogilan i wsi okolicznych.**

Tablicę tę przedstawia nasza rycina.

Wielka wycieczka francuska

przybywa w najbliższych dniach do Krakowa

Kraków, 3 września.

W najbliższych dniach przybywa do Krakowa wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski z Francii z znaną przyjaciółką Polski, generalna sekretarką towarzystwa, p. Roza Bailly na czele. W wycieczce bierze udział 18 osób, w tem wybitni przedstawiciele kombatantów, świata nauki, rzadu i kultury. Uczestnicy wycieczki przywożą ze sobą ziemię z pobojowisk pod Artois i Verdun, z kopalń, gdzie pracują górnicy polscy, która zostanie złożona na Sowińcu. Wreszcie przywiezie wycieczka adres hołdowniczy dla Pana Prezydenta Rzplitej z okazji Jego jubileuszu naukowego.

Wycieczka przybędzie do Krakowa 7 bm. i zabawi trzy dni. Miedzy innemi uczestnicy wycieczki złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu u trumny na Wawelu i na Sowińcu, gdzie złożą przywiezioną ziemię. Podczas uroczystości tych przemówi na Sowińcu przedstawiciel miasta Verdun. którego Marszałek Piłsudski był honorowym obywatelem, deputowany Blume.

Wycieczka francuska przywozi ze sobą 1000 zł. na budowę kopca. W Krakowie będą uczestnicy wycieczki przyjęci przez prez. Kaplickiego.

Ex Illustr 5 IX 1935

Pielgrzymki

KRAKÓW, 4.9. (tel. wł.) — Przybyła do Krakowa pielgrzymka szkoły rolniczej ze Środy w woj. poznańskiem, wycieczka urzędników Najwyższej Izby Kontroli Państwa z Kielc, a pozatem wycieczka szkoły dla posterunkowych P. P. w Mostach Wielkich. Zapowiedziany jest przyjazd do Krakowa pielgrzymki górników z Rybnika na Górnym Śląsku, w liczbie 3.000 osób. (S.)

Gazeta Polska z 5 IX 1935

IKC 2 6 IX 1935 r. V

KRONIKA KRAKOWSKA.

Obywatel wielkopolski

wiezie ziemię z majątków, wykupionych z rąk niemieckich, na Kopiec Marsz. Piłsudskiego.

(l) Byliśmy ostatnio świadkami nadzwyczaj wzruszającej chwili, gdy znany w całej Wielkopolsce obywatel ziemski, radca **Józef Draheim** z Poznania w towarzystwie swoich **dzieci i krewnych wysypywał na kopiec Marszałka ziemię,** przywiezioną ze **sobą z majątków ziemskich, wykupionych przez niego z rąk niemieckich.**

Zaznaczyć należy, że radca Józef Draheim wykupił od chwili wskrzeszenia Polski między innemi następujące majątki z rąk niemieckich: 1) **Gumnowice,** pow. Bydgoszcz, obszar ca. 1.700 mórg, wykupiony w roku 1919 z rąk rodziny Schlieperów, która była w posiadaniu tego majątku od przeszło 100 lat. 2) **Wroniawy,** pow. Wolsztyn, obszar ca. 8.000 mórg, wykupiony w roku 1928 od znanego miljardera niemieckiego barona Rotschilda. 3) **Zakrzew,** pow. Jarocin, obszar ca. 4.000 mórg, wykupiony w roku 1929 z rąk rodziny Carstów. 4) **Białuty,** pow. Działdowo, obszar ca. 7.000 mórg, wykupiony w roku 19922 z rąk p. Oelricha. 5) **Glukowo,** pow. Kartuzy, obszar ca. 1.000 mórg, wykupiony w roku 1918 z rąk rodziny Geske. 6) **Wojdal,** pow. Inowrocław, obszar, ca. 300 mórg, wykupiony z rąk p. Schwartza.

Radca Józef Draheim z dziećmi i rodziną na tarasie „Pałacu Prasy" po złożeniu ziemi na Sowińcu.

Takich obywateli winna mieć Polska więcej, a z pewnością znalazłyby się już wszystkie majątki Pomorza i Wielkopolski w rękach obywateli polskich.

Wzmożony ruch wycieczek w Krakowie

(ef) **W bieżącym miesiącu wzmógł się znacznie ruch wycieczkowy z całej Polski.** W ostatnią niedzielę złożyli m. in., hołd w krypcie katedralnej na Wawelu a następnie wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu urzędnicy i funkcjonarjusze niżsi krakowskiej Izby kontroli pod przewodnictwem prezesa dr **Włodzimierza Krausa** i lwowskiej Izby z prezesem **Gustawem Wex-Manasterskim** na czele.

Dziś w środę przybyła m. in. wycieczka Szkoły Rolniczej 50 osób ze Środy. Ponadto przybyła wycieczka złożona z 26-ciu osób z Najw. Izby Kontroli z Kielc. Tegoż dnia bawiła również w Krakowie **wycieczka normalnej szkoły fachowej dla posterunkowych P. P.** w Mostach Wielkich pow. Żółkiew, woj. lwowskie. Wycieczka składająca się z 50-ciu osób przywiozła ze sobą w specjalnej urnie ziemię z pod pomnika Marsz. Piłsudskiego znajdującego się na terenie szkolnym. W dniu 15 bm. przybędzie z Rybnika **wycieczka górników około 3.000 ludzi.**

W sprawie zorganizowania wycieczek młodzieży szkolnej z całej Polski do Krakowa, celem złożenia hołdu u trumny Marszałka i budowy kopca na Sowińcu, Komitet budowy Kopca i biuro obsługi wycieczek Polskiego Zw. Turystycznego wystosował memorjał do Ministerstwa Oświaty. Komitet dysponuje tanlemi i wygodnemi kwaterami, tak, że zorganizowane i zgłoszone wycieczki mogą liczyć na należytą opiekę i wygodne pomieszczenie.

Pielgrzymki piesze do Krakowa.

(ef) We wtorek koło godz 22-giej przybyło dwóch członków Związku Rezerwistów, a mianowicie **Aleksander Dobosz** i **Gajda Tadeusz** z Jasła do Krakowa.

Wyruszyli oni pieszo z Jasła dnia 1 bm. o godz. 12-tej w południe, przebywając **150 km.** w ciągu **trzech dni.** Przynieśli oni ze sobą ziemię z cmentarza wojennego jasielskiego.

Organizacje żydowskie oddały hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 5.9. (tel. wł.) — Dziś odbyła się uroczystość złożenia ziemi z grobu płk. Berka Joselewicza na Sowińcu. Uroczystość poprzedziło nabożeństwo w starej synagodze, a następnie w synagodze postępowej, gdzie przybyli również przedstawiciele władz i miasta.

Po nabożeństwach wyruszył pochód młodzieży żydowskiej ze szkół powszechnych i średnich Krakowa i Lublina, Związek Żydów Inwalidów R. P., Związek Żydów uczestników walk o niepodległość ojczyzny, legjoniści-żydzi, przedstawiciele gmin wyznaniowych z całej Polski, zastęp żołnierzy żydów.

W pochodzie niesiono urny z ziemią z grobu płk. Berka Joselewicza z Kocka. Do zebranych przemówili na Sowińcu: płk. Czapliński, komendant garnizonu w Lublinie, rabin wojsk polskich kpt. Raab z Lublina oraz p. Leopold Spira, prezes zarządu Związku żydów uczestników walk o niepodległość ojczyzny. (S.)

Gazeta Polska z 6 IX 1935

ZIEMIA Z GROBU BERKA JOSELEWICZA NA SOWIŃCU

W dniu wczorajszym odbyło się na Sowińcu złożenie ziemi z placu boju, na którym poległ płk. Berek Joselewicz. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem dla publiczności, które odbyło się o godz. 9 przedpoł. w Starej Bożnicy.

Skolei odbyło się o godz. 11-tej przedpoł. uroczyste nabożeństwo w Świątyni Postępowej przy ul. Podbrzezie, z udziałem reprezentantów władz. Wśród przybyłych organizacyj i związków zjawili się członkowie naczelnych władz Organizacyj Sjońskich z prezesem mgr. Salpeterem, sekretarzem p. Hofstätterem i rabinem Kliegerem na czele. Przybyło również Gimnazjum Żydowskie ze sztandarem.

Po nabożeństwie uformował się pochód, który ulicami miasta przeszedł do „Oleandrów", skąd uczestnicy autobusami udali się na Sowiniec, gdzie nastąpiło złożenie ziemi.

Żydzi na Sowińcu

Wczoraj o godz. 11 przedpołudniem odbyło się uroczyste nabożeństwo w świątyni postępowej przy ul. Podbrzezie, na które przybyła tłumnie ludność żydowska wszystkich stanów. Podniosłe kazanie wygłosił major Steinberg, poczem ruszył ogromny pochód z członkami gminy żydowskiej na czele. W pochodzie brali udział przedstawiciele kombatantów, inwalidów i młodzieży żydowskiej.

Na Sowińcu złożono ziemię z grobu Berga Joselewicza, przyczem przemówienie wygłosił pułk. Czaplicki, prezes komitetu uczczenia bohaterów żydowskich w Lublinie, kpt. rabin Raab oraz kpt. Leopold Spira, prezes Związku uczestników żydów i walk o niepodległość. Z ramienia władz obecny był naczelnik wydziału wojskowego województwa p. Krzewiński.

WYCIECZKA L.M.K. NA SOWINIEC

Okręg stołeczny warszawski Ligi Morskiej i Kolonjalnej organizuje na dzień 20 i 21 września wyjazd do Krakowa, celem złożenia wieńca i hołdu Prochom Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz wzięcia udziału w sypaniu kopca Jego Imienia.

Cena karty uczestnictwa wynosi zł. 13,20.

Suma ta obejmuje przejazd koleją tam i spowrotem w wagonach 3 klasy z miejscami sypialnemi, jeden nocleg w Krakowie, w wagonie kolejowym, przejazd tramwajami i autobusami na Sowiniec i spowrotem oraz opłaty za przewodników przy zwiedzaniu miasta.

HOŁD HODOWCÓW GOŁĘBI RASOWYCH DLA WODZA NARODU

Zgodnie z naszą zapowiedzią miało złożyć Wodzowi Narodu hołd krakowskiego Towarzystwo Hodowli Gołębi rasowych i małych zwierząt futerkowych. W programie znajdowało się złożenie hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcie udziału w sypaniu kopca na Sowińcu oraz złożenie tam ziemi, przywiezionej do Krakowa przez gołębie rasowe z różnych stron kraju.

Wobec niepogody, jaka poprzedziła ubiegłą niedzielę, nie mogły gołębie odlecieć z ziemią do Krakowa. Uroczystość została więc przełożona na dzień 8 bm., w którym to dniu członkowie Tow. Hodowców gołębi rasowych złożą zbiorowy hołd śp. Marszałkowi Piłsudskiemu według poprzedniego programu.

Polacy amerykańscy zwiedzają Kraków

Bawi w Krakowie **grupa Polaków amerykańskich** pod przewodnictwem p. **Florjana Piskorskiego**, delegata „Klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce" z siedzibą w Chicago. W grupie tej znajdują się p. **Bronisława Jeżewska**, wiceprezeska wspomnianego klubu, p. **Bronisława Sikorska** z Milwauke, p. **Alicja Ellen** de Maxwell oraz pp. **Kmieckowiakowie.**

Jest to część uczestników wielkiej wycieczki Polaków z Ameryki, którzy **zwiedzają obecnie grupami Polskę, a zgromadzą się w pierwszej połowie października w Krakowie, by w towarzystwie ambasadora p. Cudahy złożyć na Sowińcu ziemię z 48 stanów amerykańskich.**

Hołd żydów kombatantów na Sowińcu.

(ef) We czwartek odbył isę w Krakowie **zjazd żydów-kombatantów z całej Polski** połączony ze złożeniem hołdu pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.

O godz. 9 rano odprawione zostało nabożeństwo w Starej Bożnicy przy ul. Szerokiej, zaś o godz. 11 w synagodze postępowej przy ul. Podbrzezie, na którem okolicznościowe kazanie wygłosił naczelny rabin Wojsk Polskich **Baruch Sztajnberg** z Warszawy. Po nabożeństwie o godz. 14 złożono ziemię, **pobraną z grobu Berka Joselewicza, na Kopcu na Sowińcu,** przyczem wygłosili przemówienia p.k. **Czapliński**, kpt. **Rabin Raab** z D. O. K. Lublin i kpt. **Leopold Spira**, prezes krakowskiego oddziału Zw. żydów uczestników walk o niepodległość Polski. Na zjazd przybyło około 500 osób.

Poza przybyłymi na zjazd żydami przyjechały **liczne wycieczki grupowe z całej Polski.** Na dzień 13 września przewidziany jest przyjazd apelacji lwowskiej około 1.000 osób.

* * *

(PAT) POLACY IDĄ PIESZO Z FRANCJI NA SOWINIEC. Dwaj członkowie polskiego stowarzyszenia b. wojskowych w Argenteuil pod Paryżem pp. Pompa i Pacholczyk wyruszyli pieszo z Paryża do Krakowa, aby w dn. 5 października złożyć na Kopcu na Sowińcu ziemię, zebraną w Notre Dame de Lorette.

Ziemia z pod pomnika Lisa-Kuli na Kopiec Marsz. Piłsudskiego.

Dwaj młodzi Górnoślązacy, Marjan i Odo Busiowie, uczniowie gimnazjum z Mikołowa na Górnym Śląsku, wybrali się na rowerach do Rzeszowa, ażeby stamtąd przywieźć ziemię z pod pomnika Lisa-Kuli na Kopiec Marszałka Piłsudskiego. Po powrocie z Rzeszowa również rowerami młodzieńcy przybyli do Krakowa, zwiedzili „Pałac Prasy", gdzie zdjęto ich z woreczkiem, zawierającym ziemię.

Ziemia z pobojowisk POW na Sowiniec

Srebrna szkatuła, w której przewieziona będzie na Sowiniec ziemia z pobojowisk Polskiej Organizacji Wojskowej na wschodzie.

Dwa słowa — które zelektryzują wszystkich **KAPRYS HISZPAŃSKI**
Cudowna, genjalna, fascynująca kreacja Marleny Dietrich. Reż. Sternberga. Już wkrótce w Krakowie

Z Palestyny na Sowiniec.

(K. P.) W dniu wczorajszym bawiła w Krakowie wycieczka organizacji rewizjonistycznej żydowskiej „Betarowców" w Telawiwu w ilości 11-cie osób na motocyklach. Wycieczka objechała całą Azję i Europę via Berlin. Wycieczka wyruszyła 18 czerwca b. r. z Telawiwu. Po złożeniu hołdu Cieniom Marszałka na Wawelu i na Sowińcu, wycieczka udaje się przez Warszawę w powrotną drogę do Palestyny.

Trójka dzielnych inwalidów z Poznania.

(v) Trzej inwalidzi z Wielkiej Wojny, którzy mimo ciężkich uczkodzeń ciała zgłosili się też jako ochotnicy do powstańczej armji wielkopolskiej i otrzymali odznaczenia za swój udział w walkach wyzwoleńczych Wielkopolski, pp. Stanisław Nowak, Jan Ratajczak i Jan Antkowiak, przybyli z Poznania do Krakowa na rowerach, przebywając od 15 b. m. do 19 b. m. około 500 km. przez Ostrów, Częstochowę, Katowice, przywożąc na Sowiniec ziemię z pod pomnika Powstańców Wielkopolskich w Poznaniu. Dzielni inwalidzi stracili w wojnie po jednej ręce, albo też jedną z rąk mają bezwładną, tem więcej więc podziwiać należy przebycie w ten sposób tej dalekiej drogi na rowerach. Ilustracja nasza przedstawia pp. Nowaka, Ratajczaka i Antkowiaka z ich rowerami u wejścia do „Pałacu Prasy" — obok na lewo stoi przewodniczący Zw. inwal. w Krakowie, p. W. Walczak.

Złożenie ziemi na Sowińcu

z miejsca, gdzie poległ pułk. Berek Joselewicz

Kraków, 5 września.

Zgodnie z zapowiedzią odbyło się wczoraj uroczyste złożenie na Sowińcu ziemi z miejsca gdzie poległ pułk. Berek Joselewicz. Do Krakowa przywieziono urnę z ziemią z placu boju. Równocześnie przybyli do Krakowa reprezentanci komitetu uczczenia zasług poległych za Polskę bohaterów, — żydów, w Lublinie z dowódcą garnizonu lubelskiego pułk. Czaplińskim na czele.

O g. 9 rano zebrały się krakowskie organizacje z żydowskim związkiem uczestników walk o niepodległość na czele, gmina żydowska, związek żydów — inwalidów, komitet budowy pomnika pułk. Berka Joselewicza i poczty sztandarowe wszystkich organizacji krakowskich kombatantów. Obecni byli przedstawiciele władz z nacz. Siewińskim, w imieniu wojewody, szefem sztabu pułk. Tomaszewskim w imieniu władz wojskowych i naczelnikiem Reinerem w imieniu prezydjum miasta. W uroczystości wzięły udział tłumy publiczności. O g. 9 rano odbyło się nabożeństwo w starej synagodze, a o g. 11 nabożeństwo w synagodze postępowej przy ul. Podbrzezie. Podczas nabożeństwa wygłosił kazanie naczelny rabin wojsk polskich major Steinberg z Warszawy. Po nabożeństwie utworzyli zebrani pochód, który prowadzony przez prezesa związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość kpt. Spirę, ruszył ulicami miasta do Oleandrów. Przed urną i sztandarami odbyła się defilada, którą odebrał pułk. Czapliński i delegacja m Lublina. W czasie uroczystości w dzielnicy żydowskiej były zamknięte sklepy. O g. 2 po poł. udali się uczestnicy z urną na Sowiniec, gdzie po przemówieniu pułk Czaplińskiego nastąpiło złożenie ziemi na Sowińcu.

MAŁOPOLSKA ZACH.

— Kraków oczekuje na przybycie francuskich gości. — Kraków, 6.9. — Bawiącą obecnie wycieczkę francuską w Warszawie, która przybędzie w sobotę wieczorem do Krakowa oczekiwać będą na tutejszym dworcu przedstawiciele władz i obywatelstwa krakowskiego. Z ramienia miasta powita przybyłych prof. uniw. Jagiellońskiego dyr. Juljan Nowak. Wycieczka, która zabawi w Krakowie 3 dni uda się na Wawel i złoży na Sowińcu ziemie z fortów Verdun. (S).

Pielgrzymka pracowników P. Z. U.

KRAKÓW, 7.9. (tel. wł.) — Przyjechała do Krakowa pielgrzymka złożona z 500 pracowników Powszechnych Zakładów Ubezpieczeń Wzajemnych z terenu 14 województw Rzplitej. Po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda, wycieczka udała się na Sowiniec. (S.)

Przyjazd wycieczki francuskiego Towarzystwa Przyjaciół Polski

KRAKÓW, 7.9. (tel. wł.) — Przybywa z Warszawy do Krakowa reprezentacyjna wycieczka francuskiego Towarzystwa Przyjaciół Polski. W pierwszym dniu bytności goście będą podejmowani na ratuszu krakowskim herbatką przez prezydentową Kaplicką. W poniedziałek o godz. 9.45 udadzą się na Wawel i złożą hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego, a popołudniu wyjadą do Wieliczki. We wtorek o godz. 9.40 udadzą się na Sowiniec, gdzie nastąpi złożenie ziemi z fortów Verdun, przyczem przemówi p. Blum, burmistrz m. Verdun. Popołudniu goście złożą wizytę w Towarzystwie Przyjaciół Francji. Odjazd wycieczki nastąpi we środę o godz. 7.10 rano. (S.)

Kraków do południa.

PIELGRZYMKI NA WAWEL I SOWINIEC

(ef) W sobotę przybywa do Krakowa **wielka wycieczka około 400 osób Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.**

Przybywają delegaci ze wszystkich **oddziałów z całej Polski.** Uczestnicy zjazdu po złożeniu hołdu w krypcie katedralnej, udadzą się **na Sowiniec,** gdzie wezmą udział w sypaniu kopca Marszałka **J. Piłsudskiego.**

W związku z zapowiedzianym zjazdem przybyła już w piątek do Krakowa **grupa delegatów stanisławowskiego oddziału Pow. Zakł. Ubezp. Wzaj.,** która po złożeniu hołdu w krypcie katedralnej zwiedziła Pałac Prasy.

Przyjaciele Polski przybywają do Krakowa.

(ef) Jak już swego czasu donosiliśmy, bawi w Polsce wycieczka **Francuzów, grupujących się w Tow. Przyjaciół Polski.**

Towarzystwo to ma chlubną kartę w dziejach wzajemnych stosunków polsko-francuskich. Od r. 1918 członkowie tegoż Towarzystwa **utrzymywali życzliwy nastrój wśród Francuzów dla Polaków,** przyczyniając się swą działalnością do **spopularyzowania wiadomości o Polsce współczesnej.**

Warto zaznaczyć, że w ub. roku Towarzystwo **zebrało 50.000 franków na powodzian w Polsce.** Towarzystwo to obecnie opiekuje się we Francji **bezrobotnemi polskimi robotnikami.**

Wśród przybyłych znajdują się najznamienitsi przyjaciele Polski z generalną sekretarką p. **Rosą Bailly na czele.** Wycieczka przyzywa do Krakowa w sobotę o godz. 23.40. Z ramienia miasta powita przybyłych na dworcu prof. U. J. dr. **Juljan Nowak.**

Przyjazd francuskich przyjaciół Polski

Wczoraj w nocy pociągiem od strony Warszawy przyjechała do Krakowa wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski z Paryża z p. Rose Bailly na czele. Na dworcu powitali gości przedstawiciele władz. Goście francuscy udadzą się dziś do krypty św. Leonarda, złożą urnę z ziemią na Kopcu im. Marszałka Piłsudskiego i wezmą udział w sypaniu kopca, poczem zwiedzą zabytki miasta.

ZIEMIA Z 1.580 MIEJSC NA SOWIŃCU

Delegacje Polaków, przybywające do Krakowa z różnych stron świata dla złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego, przywiozły dotychczas na Sowiniec ziemię z 1.580 miejscowości historycznych.

Ziemię tę przywieziono do Krakowa w woreczkach, kasetkach, oraz w przeszło 1000 artystycznie wykonanych urnach, które składane są w gmachu Oleandrów krakowskich.

Po ukończonej budowie kopca wszystkie urny złożone zostaną w specjalnem pomieszczeniu na Sowińcu.

Wycieczka francuskich przyjaciół Polski w Krakowie.

(ef) Jak już swego czasu donosiliśmy, bawi w Polsce wycieczka Francuzów, grupujących się w Tow. Przyjaciół Polski. Towarzystwo to ma chlubną kartę w dziejach wzajemnych stosunków polsko-francuskich.

Od r. 1918 członkowie tegoż Towarzystwa utrzymywali życzliwy nastrój wśród Francuzów dla Polaków, przyczyniając się swą działalnością do spopularyzowania świadomości o Polsce współczesnej. — Warto zaznaczyć, że w ub. roku Towarzystwo to zebrało 50.000 franków na powodzian w Polsce. Towarzystwo to obecnie opiekuje się we Francji bezrobotnymi polskimi robotnikami.

Wśród przybyłych znajdują się najznamienitsi przyjaciele Polski z generalną sekretarką p. Rosą Bailly na czele. Wycieczka przybywa do Krakowa w sobotę o godz. 23.40. Z ramienia miasta powita przybyłych na dworcu prof. U. J. dr Juljan Nowak.

Zjazd b. żołnierzy Armji Polskiej we Francji złoży hołd na Sowińcu.

Dnia 5 i 6 października 1935 r. odbędzie się w Krakowie III-ci Ogólnopolski Zjazd Koleżeński żołnierzy b. Armji Polskiej we Francji, nad którym objął łaskawie protektorat b. marszałek Senatu wojewoda krakowski WP. Władysław Raczkiewicz, a przewodnictwo komitetu organizacyjnego prezydent miasta Krakowa WP. dr Mieczysław Kaplicki.

Uczestnicy zjazdu złożą hołd Cieniom Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego i wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu w który będzie złożona ziemia z pobojowisk francuskich, na których walczyła Armja Polska we Francji.

Wszelkich informacyj, dotyczących zjazdu udziela Zarząd Główny Stowarzyszenia Weteranów b. Armji Polskiej we Francji, Warszawa, Długa 50, oraz okręgi i placówki w ich siedzibach.

Uczestnicy zjazdu korzystają ze specjalnych zniżek kolejowych, do których uprawnia karta uczestnictwa, nabyta w Zarządzie głównym w cenie 1 zł i 30 gr na porto, dla członków Stowarzyszenia a w cenie 2 zł i 50 gr na porto dla niecłonków.

Buty zdarł na pielgrzymce z Bydgoszczy do Krakowa.

(l) U wejścia do Pałacu Prasy zameldował się mocno zdrożony piechur w sile wieku, z woreczkiem ziemi w ręce. Okazał się nim p. Jan Dąbrowski, ślusarz z Bydgoszczy, obecnie bezrobotny. Na karteczce ewidencyjnej wypełnił swoje nazwisko z adnotacją: Pielgrzymka z Bydgoszczy na Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu — z ziemią z pobojowisk.

Jan Dąbrowski na tarasie „Pałacu Prasy".

Rozmawiamy z sympatycznym Bydgoszczaninem o jego wędrówce pieszej z Bydgoszczy przez Warszawę, Radom i Kielce. P. Dąbrowski opowiada z humorem jak to jakiś brutalny złodziejaszek okradł go z pary zapasowych butów, podczas snu w jakimś rowie pod Warszawą.

— Bo to widzi pan, dnie były gorące, więc przeważnie chodziłem wieczorami, nocą a najczęściej wczas ranlutko. W dzień spałem, gdzie popadło, najczęściej w rowach przydrożnych.

I uśmiecha się przytem niebiańsko.

— Drugą parę butów miałem przewieszoną na rękach. Budzę się, a butów niema. Co się będę martwił? Poszedłem dalej.

— No i jak doszedł pan w tych butach?

— Widzi pan — pokazuje na buty z filuternemi dziurami u palców — zrobiły mi się dziury i widać mi palce. Ale to nic macha ręką — dla Ojczyzny boso pójdę nawet. Teraz jest lato. A dla Kochanego Marszałka — O jej!

Fotografujemy pogodnego pielgrzyma i życzymy mu szczęśliwej drogi powrotnej. Może mu w komitecie dadzą darmo bilet do Bydgoszczy. Taka prosta, szczera, poczciwa dusza — a w dodatku ten patrjota buty zdarł całkowicie, a drugie mu ukradli. Zasłużył na bilet. Dziwne, skąd tyle pogody ducha i entuzjazmu bierze się właśnie w tym steranym, ubogim człowieku.

Ziemia z pod pomnika Orląt.

(l) Ze Lwowa przybyła delegacja Tow. Wzaj. Pom. pracowników admin. politechniki lwowskiej, w składzie pp.: Karol Zamorski, Stan. Bartoszek i Jan Wieczorkowski. Przywieźli oni srebrną urnę z ziemią, pobraną z pod pomnika Orląt, stojącego w miejscu, gdzie podczas walk o Lwów znajdował się cmentarz poległych obrońców Lwowa. Przy pobraniu ziemi w ogrodzie politechniki przemawiał rektor inż. O. Nadolski.

Na zdjęciu widzimy delegację z urną na tarasie „Pałacu Prasy".

Szkoła policyjna na Sowińcu.

W tych dniach bawiła w Krakowie wycieczka szkoły policyjnej z Mostów Wielkich pow. Żółkiew. Po złożeniu hołdu Cieniom Marszałka na Wawelu, uczestnicy wycieczki udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu Kopca. Przed udaniem się na Sowiniec wycieczka zwiedziła „Pałac Prasy", gdzie dokonano powyższego zdjęcia. Ag. fot. „Światowid".

Życie w zwierzyńcu krakowskim.

(ef) Zainteresowanie zwierzyńcem krakowskim w miarę jego rozwoju, coraz bardziej rośnie. Codziennie od wczesnego rana do późnego zmroku przesuwają się przezeń liczne sylwetki zwiedzających, przybyłych nieraz z dalekich stron na Sowiniec.

Zaczął się już rok szkolny, znowu więc zaroi się zwierzyniec od licznych wycieczek młodzieży z miejscowych szkół. Że młodzież szkolna nie stroni od zwierzyńca, ilustruje nam najlepiej liczba dzieci, które od kwietnia br. zwiedziły go. Wynosi ona 5.356 dzieci, nie licząc dziatwy z półkolonij, która zwiedzała zwierzyniec bezpłatnie.

Najnowszą atrakcją krakowskiego zwierzyńca, to młoda żbiczyca, licząca zaledwie półtora miesiąca. Jest to mieszaniec żbika i kota domowego. Z połączenia tego przyszło na świat dwoje żbiczą, z których jedno zadusiła samica, drugie zaś ocalało dzięki temu, że oddzielono je od matki i przyłączono świeżo okoconej kocicy.

Drugim przedmiotem szczególnego zainteresowania jest mała ośmiotygodniowa rysica. Wychowano ją na flaszce, obecnie już żywi się ją gołębiami, młodemi królikami itp. Rysica jest oswojona, biega za swoją dozorczynią, a opuszczona przez nią daje wyraz swojemu niezadowoleniu przez głośne mruczenie. Mimo młodego wieku już teraz objawia się w niej instynkt krwiożerczy. Samorzutnie robi „wyprawy", niezauważona oczywiście przez dozorców, do zagrody królików, dusząc za jednym zamachem po kilka zwierzątek. Kiedyś zuchwalstwo swe doprowadziła do tego stopnia, że rzuciła się na dużego psa podwórzowego, wskakując mu na kark, wbijając pazury w jego ciało i gryząc go. Na głośne skomlenie psa przybiegli dozorcy, którzy oswobodzili go od „obiecującego" napastnika.

Ale niezawsze udają się wyprawy rysicy. Oto niedawno podeszła zbyt blisko do klatki z małpami, przyglądając się ciekawie nieznanym sobie stworzeniom. Jedna z małp nie wiele się namyślając, skorzystała z okazji i wyciągnąwszy przednią kończynę, chwyciła młodą rysicę za ucho, zakończone kępką długich włosów. Rysica w krzyk. Przybiegli dozorcy i uwolnili ją z opresji. Jednakże między palcami zwycięskiej małpy pozostało trofeum w postaci cząstki ucha. Po tej przygodzie rysica przez długi czas leżała na trawniku, brzuszkiem do góry i wymachując groźnie łapami nie pozwoliła wziąć się na ręce. Ostatecznie jakoś ją przechwycono i zranione ucho zajodynowano. Obecnie już rana się zabliźniła, jednakże ślad po „wycieczce" do klatki z małpami pozostał już na zawsze.

Poszlaki w mordzie krakowskim.

(ef) Śledztwo w sprawie bestjalskiego mordu na osobie 13-letniej Julji Gerasównej, prowadzone jest w dalszym ciągu w intensywnem tempie. Zdołano zebrać poważny materjał poszlakowy, który pozwoli na ustalenie dalszych szczegółów, mających decydujące znaczenie.

Stwierdzono, że Julja Gerasówna była wzorową i przykładną córką i nie wdawała się w zawieranie żadnych przygodnych znajomości, unikając ludzi obcych. Dlatego też przypuszczalnie udała się na Sikornik w towarzystwie osoby znajomej. Droga ś. p. Gerasównej do Oleandrów jest znaną na podstawie zeznań świadków. Tu jednak nić śledcza się urywa. Ostatnio jednak pewien świadek złożył zeznania, które pozwalają odtworzyć drogę zamordowanej od Oleandrów na Sikornik. W związku z tem koło poszlak zacieśnia się.

Przesłuchania podejrzanych osób w dalszym ciągu trwają.

POWRÓT WOJ. RACZKIEWICZA. Wczoraj rano wrócił do Krakowa p. wojewoda Wł. Raczkiewicz.

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj w sobotę powtórzenie sztuki G. Zapolskiej „Ich czworo". W sztuce, opracowanej scenicznie przez reż. Karbowskiego, biorą udział pp.: Skassówna, Kostecka, Zalewska, Jaworska, Karbowski, Macherski, Turski. — Jutro w niedzielę po cenach zniżonych „Wychowanka" Al. hr. Fredry w premjerowej obsadzie.

DONIOSŁE ODKRYCIA NAUKOWE W DZIEDZINIE POLSKIEJ LITERATURY. Znany badacz starych druków, dr. Kazimierz Piekarski, kustosz Bibljoteki Narodowej, zaproszony przez Towarzystwo Miłośników Książki wygłosi odczyt o czterech nieznanych fragmentach Marchołta. Odczyt odbędzie się w czytelni Muzeum Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9 w sobotę o godzinie 8-mej wieczór. Wstęp wolny.

MIESZKANIA W DOMACH AKADEMICKICH BRATNIEJ POMOCY STUD. U. J. DLA STUDENTÓW I ROKU. Studenci po maturze, zapisujący się na pierwszy rok studjów uniwersyteckich — mogą ubiegać się o mieszkanie w domach akademickich Bratniej Pomocy Stud. U. J. na rok 1935/36. Podanie należy skierować do Zarządu Bratniej Pomocy Studentów U. J. (Jabłonowskich 10/12) do 20 bm. z dołączeniem: 1) odpisu świadectwa dojrzałości, 2) świadectwa niezamożności, potwierdzonego przez Urząd Skarbowy i Starostwo, wzgl. Magistrat. Ilość wolnych miejsc — 25.

(ef) **OSKALPOWANY PRZEZ AUTO.** W piątek koło godz. 8 przywieziono robotnika Władysława Mazura który za ul. Wielicką, już poza rogatką potrącony został przez auto Nr Kr. 98231, wskutek czego doznał zdarcia skóry głowy po stronie prawej. Po założeniu opatrunku, Mazur udał się do domu.

Górnicy ze Śląska w Pałacu Prasy.

Ze Świętochłowic na G. Śląsku przybyła do Krakowa wycieczka pracowników kopalni „Śląsk" w liczbie 1.100 osób. Górnicy złożyli hołd w krypcie wawelskiej i wzięli udział w sypaniu Kopca na Sowińcu, poczem zawitali do „Pałacu Prasy". Oto dwie grupy tej wycieczki na tarasie „Pałacu Prasy".

Kominiarze lwowscy w hołdzie dla Marszałka.

(v) Bawiła w Krakowie delegacja Stowarzyszenia kominiarzy lwowskich w liczbie 27 osób wraz z prezydjum stowarzyszenia w osobach pp. Franciszka Leskiego, Zygmunta Krokaya i Antoniego Romańskiego. Delegacja złożyła hołd w krypcie św. Leonarda na Wawelu oraz brała udział w sypaniu kopca na Sowińcu. — Ilustracja nasza przedstawia część delegacji na tarasie „Pałacu Prasy".

Małżeństwo liczące 142 lata w pielgrzymce z Rusi Czerwieńskiej.

(l) Zjawili się w redakcji naszej schyleni, drżący, oboje w podeszłym wieku, niosąc w papierku ziemię ze swego majątku w Małopolsce Wschodniej. On, 71-letni Czesław Nowosielski, em. naczelnik stacji kolejowej i właściciel folwarku — ona, również 71-letnia Marja z Męcińskich Nowosielska. Oboje pochodzą z Chlebowic Świrskich, pow. Przemyślany, wojew. tarnopolskie. Jako najbardziej szanowani obywatele tamtejszych okolic zostali oni zgodną opinją ludności polskiej i ruskiej uproszeni do złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w Krakowie.

Ziemia, którą staruszkowie przywieźli została po

Marja i Czesław Nowosielscy na tarasie „Pałacu Prasy".

brana z odwiecznej mogiły, wzniesionej podczas napadu Turków i Tatarów na Polskę. Ziemia ta kryje w sobie popioły obrońców chrześcijaństwa i polskości na Rusi Czerwonej. Majątek pp. Nowosielskich (na którym wznosi się mogiła) jest wiekową własnością rodową Gintowtów-Męcińskich i Nowosielskich i jako taki jest przekazywany potomkom ku czci i poszanowaniu przez całą tamtejszą ludność.

Jak pisze odpowiedni dokument — ziemię, zroszoną krwią rycerstwa polskiego ludność tamtejsza swemu Najukochańszemu Odnowicielowi Państwa przez swych zacnych delegatów na kopiec Jego w Krakowie przesyła. Ta wzruszająca pielgrzymka dwojga staruszków z dalekiej ziemi kresowej — jest dowodem głębokiego patrjotyzmu i umiłowania Wodza przez całe nasze miljonowe społeczeństwo. Państwo Nowosielscy są zaiste pięknym tego umiłowania symbolem.

Pracownicy P. Z. U. W. na Wawelu i na Sowińcu.

(na) Przez ubiegłe dwa dni bawiła w Krakowie wycieczka kilkuset pracowników Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

W sobotę wycieczka udała się z prezesem prof. Władysławem Strzeleckim na czele do Krypty św. Leonarda na Wawelu, gdzie złożono hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. Następnie pracownicy PZUW udali się na Sowiniec.

W sobotę wieczorem pracownicy rozjechali się po Polsce, aby w dniu 8 bm. być na miejscu swego stałego zamieszkania.

Wycieczka bowiem obejmowała pracowników P. Z. U. W. z 16-tu województw.

Ziemia z Verduna na kopiec Marszałka

Kraków, 7 września.

Wczoraj wieczorem przybyła z Warszawy do Krakowa wycieczka towarzystwa przyjaciół Polski we Francji z panią Rosa Bailly na czele, która przywiozła ze sobą urnę z ziemia z Verdun i z kopalń francuskich, w których pracują górnicy polscy, celem złożenia tej ziemi na kopcu Marszałka na Sowińcu.

Przybyłych powitali na dworcu przedstawiciele władz i organizacyj. W poniedziałek złożą francuscy goście wizytę p. wojewodzie Raczkiewiczowi.

Hołd Francuzów w krypcie św. Leonarda

Wczoraj bawiąca w Krakowie francuska wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski udała się do krypty św. Leonarda, gdzie złożyła hołd u trumny Marszałka. Reprezentantom wszystkich departamentów Francji towarzyszył radca Stańkowski. Skolei goście francuscy zwiedzili zabytki miasta, poczem wyjechali do salin wielickich.

Minister Cadere w Krakowie

Zgodnie z naszą zapowiedzią, wczoraj rano przyjechał do Krakowa z pobytu u państwa ministrostwa hr. Szembeków w Moszowej, poseł rumuński minister Cadere, który złoży hołd w krypcie św. Leonarda, składając u trumny Pierwszego Marszałka Polski kwiaty. W godzinach popołudniowych minister Cadere złożył wizytę wojewodzie Raczkiewiczowi, poczem p. wojewoda podejmował ministra Cadere i jego małżonkę oraz państwo ministrostwo hr. Szembeków śniadaniem w salonach Grand-Hotelu. Wieczorem minister Cadere wraz z małżonką odjechał do Warszawy.

Czas z 10 IX 1935

Wycieczka Les Amis de la Pologne w Krakowie.

(ef) W Krakowie bawi od soboty **wycieczka Francuzów, grupująca się w Towarzystwie Przyjaciół Polski.** Po zwiedzeniu miasta w niedzielę popołudniu przyjmowani byli Francuzi przez **prez. Kaplickich** w salonach pałacu Larischa. W przyjęciu wzięli m. in. udział wojewoda **Wł. Raczkiewicz.**

W poniedziałek przed godz. 10-tą **Francuzi złożyli hołd prochom Marszałka J. Piłsudskiego** w krypcie katedralnej, składając u trumny **wiązanki kwiatów.** Następnie zwiedzono katedrę i zamek. Tegoż dnia o godz. 13-tej Francuzi udali się **do Wieliczki,** celem zwiedzenia salin. **We wtorek** o godz. 9.30 wycieczka francuska **udaje się na Sowiniec,** gdzie odbędzie się **uroczyste złożenie przywiezionej ziemi.**

Radny miasta Verdun p. **Blume ofiarował medale pamiątkowe miasta Verdun prezydentowi miasta drowi Kaplickiemu,** naczelnikowi wydziału prasowego M. S. Z. **Aleksemu Wdziękońskiemu** i działaczce polskiej we Francji p. **Ładzinie.**

Pieszo z Poznania na Sowiniec wzdłuż pogranicza niemieckiego.

(l) W Redakcji naszej zjawił się **p. Jerzy Stanisław Rakowski,** członek Związku Rezerwistów i Legjonu Młodych z Poznania, który wyruszył **pieszo z Poznania do Krakowa** w dniu 10 sierpnia b. r. trasą: Jarocin, Ostrów Wlkp., Kępno, Wieluń, Częstochowa, Katowice, Rybnik, Cieszyn, Żywiec, Wadowice, Kraków. Jak widać szedł on trasą specjalną, wyznaczoną **wzdłuż pogranicza niemieckiego, a następnie czechosłowackiego.**

Jerzy St. Rakowski na tarasie „Pałacu Prasy“.

P. Rakowski przyniósł **ziemię z mogiły powstańców wielkopolskich w Środzie,** poległych w walce z Niemcami w r. 1919. Obecnie zamierza nasz podróżnik powrócić także drogą pieszą wzdłuż **szlaku Kadrówki do Poznania.**

Minister rumuński w Krakowie

Poseł rumuński Cadere (drugi od prawej str.) z małżonką w towarzystwie wicemin. spraw zagr. hr. Szembeka (na prawo) przed katedrą wawelską, gdzie w krypcie złożył hołd Marsz. Piłsudskiemu. Ag. fot. „Światowid“.

(ef) W poniedziałek około godz. 11-tej przyjechał do Krakowa autem z Warszawy minister pełnomocny Rumunji Cadere wraz z wicemin. spraw zagr. Szembekiem.

Bezpośrednio po przyjeździe udali się ministrowie w towarzystwie r. Stańkowskiego do krypty katedralnej, celem złożenia hołdu prochom Marsz. Piłsudskiego, poczem wyjechano na Sowiniec.

W godzinach południowych minister Cadere złożył wizytę p. wojewodzie Wł. Raczkiewiczowi, poczem p. wojewoda podejmował ministra Cadere z małżonką, oraz państwa ministrowstwa Szembeków — śniadaniem

W godzinach popołudniowych odjechał p. minister Cadere, wraz z małżonką do Warszawy.

Ziemia z Sowińca i Wawelu na kopiec w Piekarach Wielkich

Powstańcy śląscy, grupa krakowska, którzy ruszyli z ziemią krakowską do Piekar Wielkich. Od lewej pp.: Zygmunt Schiff, Tomasz Kieliszewski, inż. Jan Obludek, por. Arkadjusz Żyliński, Zygmunt Sitko, Mieczysław Feldman. W środku sędzia Wiśniowski, trzymający urnę.

Ziemia z pod Verdun na Kopiec Marsz. Piłsudskiego.

Jak donosiliśmy już, delegacja Towarzystwa Les Amis de la Pologne z gen. sekretarką p. Rose Bailly przybyła do Polski celem złożenia ziemi z pól bitewnych pod Verdun i Artois na kopcu Marszałka Piłsudskiego. Przed przybyciem do Krakowa delegacja została przyjęta **na audjencji przez p. Prezydenta Rzplitej i złożyła mu adres hołdowniczy** w postaci artystycznie **oprawionego tomu,** zawierającego 400 stron **z podpisami** najwybitniejszych uczonych, władz miejskich i duchownych, oraz szerokich kół społeczeństwa. Był to znak hołdu Francji dla P. Prezydenta z okazji jubileuszu jego pracy naukowej.

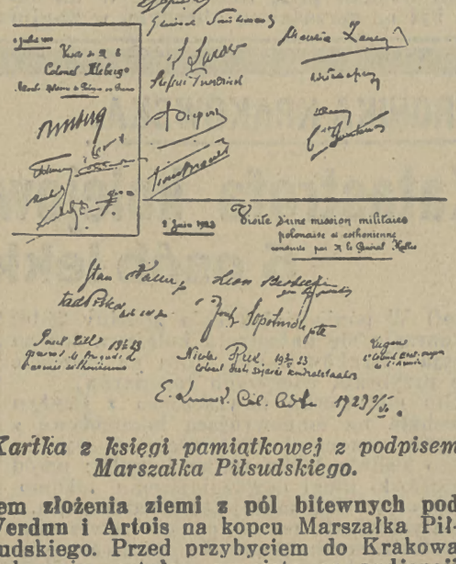

Kartka z księgi pamiątkowej z podpisem Marszałka Piłsudskiego.

Do książki tej dołączono m. in. fotografję **karty z księgi pamiątkowej m. Verdun,** na której znajduje się **podpis Marszałka Piłsudskiego z czasów jego pobytu we Francji w r. 1921.** Marszałek Piłsudski odwiedził wówczas największe pobojowisko Francji i świata, Verdun, i na ratuszu miejskim **podpisał się wraz ze świtą w księdze pamiątkowej.** Podpis ten widnieje na naszej rycinie.

Druga nasza ilustracja przedstawia **kartę z adresu,** zawierającą zakończenie protokołu uroczystości poprzedzającej wysłanie pielgrzymki Francuzów do Polski. Uroczystość ta odbyła się w Verdun. Czytamy tam m. in. „Celem złożenia najwyższego hołdu wielkiej pamięci Marsz. Piłsudskiego **burmistrz miasta podejmuje z twarzą zwróco-**

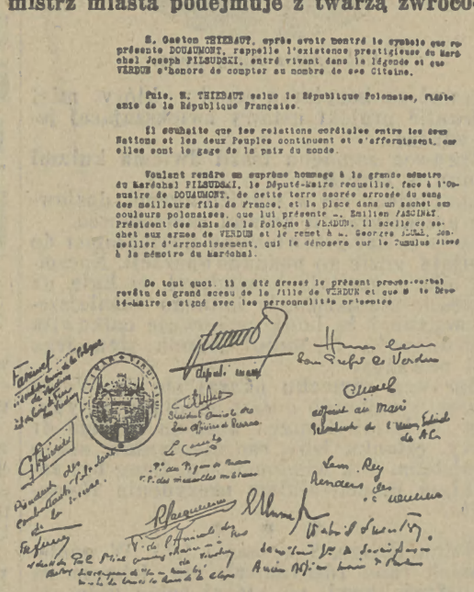

Zakończenie protokułu pobrania ziemi z pobojowiska verdúńskiego celem złożenia jej na Sowińcu.

ną do Mauzoleum Douamontu cząstkę tej ziemi świętej, zlanej krwią najlepszych synów Francji, umieszcza ją w woreczku z barwami polskiemi, który mu podaje p. **Emil Fascinet,** prezes Towarzystwa Przyjaciół Polski w Verdun. Pieczętuje woreczek **herbem Verdun** i wręcza go p. **Jerzemu Blume,** radcy powiatu, który **złoży go na kopcu, wzniesionym ku czci Marszałka“.**

Z tego wszystkiego został sporządzony protokół, zaopatrzony w wielką pieczęć m. Verdun, który burmistrz miasta podpisał wraz z obecnemi osobistościami. Podpisy te widnieją na naszej fotografji.

Gazeta Polska 2 IX 1935

Wycieczka Tow. Przyjaciół Polski

KRAKÓW, 9.9. (tel. wł.) — Bawiąca w Krakowie francuska wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski udała się do krypty św. Leonarda, gdzie p. Blume złożył na sarkofagu Marszałka Piłsudskiego imieniem m. Verdun, wspaniały wieniec. Drugi wieniec złożył w imieniu Towarzystwa Przyjaciół Polski p. Roux. Trzeci zaś od Polek z zagranicy złożyła p. Ładzina, towarzysząca wycieczce.

Następnie po krótkiej modlitwie uczestnicy wycieczki zwiedzili katedrę na Wawelu i zamek królewski, zaś popołudniu udali się do salin w Wieliczce. Jutro przed południem odbędzie się uroczyste złożenie ziemi z fortów Verdun na kopcu na Sowińcu. (S.)

Wieczór z 10 IX 1935

POSEŁ RUMUŃSKI PRZYJECHAŁ DO KRAKOWA

Wczoraj w godzinach rannych przyjechał do Krakowa, bawiący u państwa ministrostwa Szembeków w Moszowej, poseł Rumunji — minister Cadere, który złożył hołd w krypcie na Wawelu, składając u trumny Marszałka Piłsudskiego — kwiaty.

W godzinach południowych minister Cadere złożył wizytę p. Wojewodzie Wł. Raczkiewiczowi, poczem p. Wojewoda podejmywał ministra Cadere z małżonką, oraz państwa ministrostwa Szembeków — śniadaniem w salonach Grand-Hotelu.

W godzinach popołudniowych odjechał p. minister Cadere wraz z małżonką do Warszawy.

Tam, gdzie rozstrzelano powstańców śląskich.

(l) Do Krakowa przybyła na rowerach delegacja Zw. Strzeleckiego z Pszowa pow. rybnicki w składzie pp.: Wal. Kasztelnik, Herm. Siedlok, Jan Kasprowicz i Wilh. Siedlok, przynosząc w urnie ziemię pobraną z miejsca stracenia powstańców pierwszego powstania górnośląskiego z 1919 r. oraz z grobów powstańców z pierwszego i trzeciego powstania górnośląskiego z roku 1919/1921. Niedaleko Pszowa, leżącego na pograniczu niemieckiem nad rzeką Olzą znajduje się pogranicze czeskie. Ziemia ta z grobów powstańców leży więc niejako w trójkącie trzech państw. Urnę darował dyrektor kopalni „Anna“ w Pszowie, p. Hardt.

Na ilustracji widzimy delegację na tarasie „Pałacu Prasy“.

Kazimierz Leczycki

Pomnik z ziemi

(Korespondencja własna „Gazety Polskiej") KRAKOW, we wrześniu

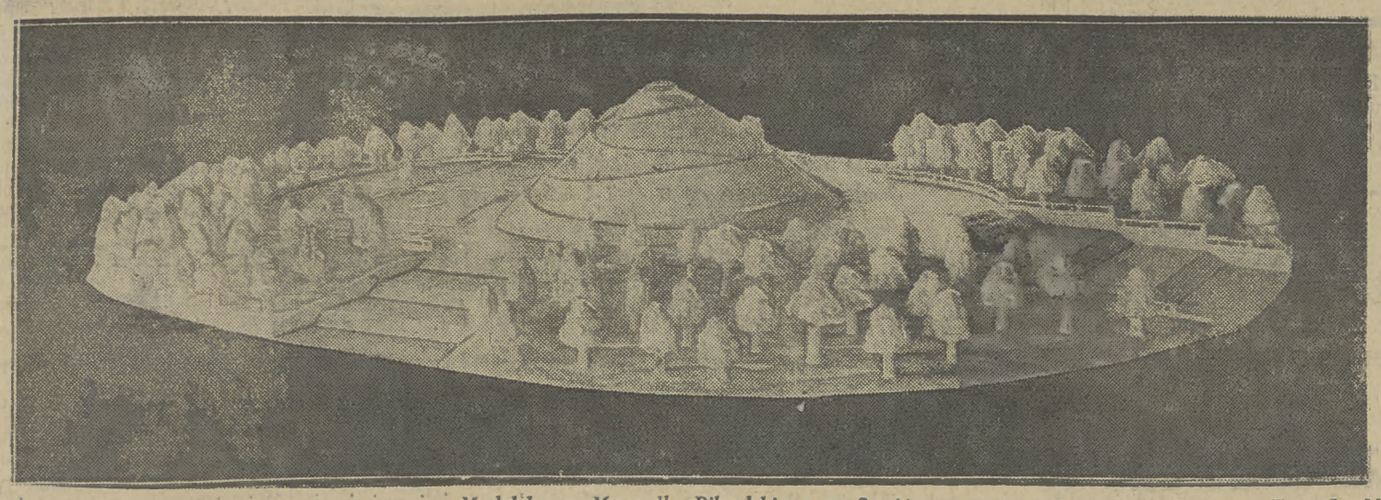

Model kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Fot.: St. Mucha.

Plantami, na których znać jeszcze ślady straszliwej burzy, jaka nawiedziła niedawno Kraków idziemy w stronę Wawelu. Jest już koniec wakacji. Pachną kwiaty jesienne i nowa powódź zalewa Kraków i okoliczne miasteczka. Powódź jasnych i ciemnych czupryn, warkoczyków, tornistrów i mundurków.

Z tłumu rodziców i dzieci odrywają się co chwilę gromadki i idą „tam". Nie trzeba się nikogo pytać dokąd? W r. 1935 miasto odwieczonych pamiątek stało się grodem Nowej Pamiątki. Trumna i Kopiec przybyły do rejestru Historji.

W małem, kamiennem streszczeniu tysiąca lat naszej Historji, stoi Trumna. O tę Trumnę, — romantyczną stronicę nowej Historji R. P., oparty jest wieniec z drutu kolczastego. Pochylam się nad szarfą, ażeby odczytać napis.

Napis brzmi „Komendantowi — Legjoniści Polscy". Na drutach buciet z żywych kwiatów. Białe astry i czerwone georginje zakrywają druty biało-czerwonym, nieco już zwiędłym pokrowcem. Napis na szarfie głosi, że to wycieczka angielska złożyła te kwiaty. U dołu Trumny — mały bukiecik anonimowy.

Ludzie przesuwają się zwolna, aż do małej szyby i patrzą. Patrzą i myślą latami! Jedni 1905-tym, 6-tym i 7-mym. Inni 1914-stym, 15-tym, 16-tym. A jeszcze inni 1918-tym, 19-tym i 20-tym.

Myślą o Nim i o tem, że odejdą, jak On i lata tamte. Lata nieśmiertelnego romantyzmu polskiego.

×

„Gdzie jest ten pomnik z ziemi?" pyta jakiś stary jegomość.

Droga na Sowiniec prowadzi wśród parowów podobnych do parowów w Nowych Werkach, tam gdzie się skręca w stronę Zielonych Jezior. Tylko drzewa są inne, niema sosen litewskich, a zamiast glin, piasków i mchów występują skały.

Wysoko sięgając już prawie koron drzewnych, rośnie „pomnik z ziemi" i snują się gromadki ludzi.

Wzdłuż drogi rozsiedli się przekupnie, których Chrystus wypędził ongiś ze świątyni, a których nie usunięto niestety, przynajmniej z połowy drogi na Sowiniec. Szczególnie przykre wrażenie robi to kramikarstwo na samym szczycie, nadając pracy, która powinna mieć odcień mistyczny, charakter jakiejś czynności turystycznej. Ten, kto przychodzi sypać Kopiec, czy też odwiedzić miejsce budowy, napewno jest zdecydowany na trochę pragnienia. W każdym razie po skończeniu budowy nie należy pozwalać na robienie z Sowińca miejscowości letniskowej, z piwem i lemonjadą.

×

Kopiec szybko rośnie. Niedługo wyjrzy już poza las i „wileńskie" parowy.

Zobaczy stary Kraków w siwym futerale z mgieł jesiennych. Zobaczy miejsce, skąd lat temu 21 On i Jego ludzie wyruszali pełni młodości, entuzjazmu i sił.

A swoją drogą stary jegomość miał rację, nazywając Kopiec na Sowińcu „pomnikiem z ziemi".

Cóż może być droższego w Polsce ponad ziemię? Jaki budulec? Włochy zbudowały swojemu wskrzesicielowi pomnik z marmuru. Polska buduje pomnik ze swojej najdroższej, najcenniejszej substancji — ziemi.

W podziemiach wawelskich królują Królowie i Wielcy. Tutaj jest królestwo Maluczkich.

Dziaduś-kaleka gra na skrzypeczkach. Jakaś dziatwa wozi z zapałem piasek. Stary jegomość powoli rzuca ziemię do taczek... buduje pomnik z ziemi ornej. Jakaś młoda panienka energicznie napełnia taczki. Grupka turystów patrzy na pracę robotników, umacniających zbocze.

Pośrodku, na małem wzniesieniu, znajduje się symbol najbardziej wzruszający. Ziemia z pobojowisk i ziemia z tułaczki! Ziemia zmieszana z krwią i ziemia zmieszana z potem.— Złożyły ją wszystkie części świata i wszystkie kraje. Religji Polskiej przybyła nowa Relikwja. Do pańskich kolczug i arrasów wawelskich, przybył dar chłopa i robotnika emigranta — skrzynka z ziemią. Dar ten mówi wiele i wiele obiecuje na przyszłość. Dar ten pochodzi od ludzi dalekich i zapomnianych. Pochodzi od ludzi, dla których nie znalazło się chleba w kraju, nieraz przeto rozgoryczonych i sceptycznych. Dar ten mówi, że człowiek musi czcić i kochać. Musi widzieć jedną Ojczyznę, a nie dwie, trzy, czy cztery. Musi mieć za Oceanem i Górami symbol, który łączy i jednoczy.

W tej ziemi, należącej do wszystkich szerokości geograficznych i wszystkich klimatów od chłodnej Danji do tropikalnej Brazylji, znajdują się ziarna najcenniejszej rośliny. Rośliny — solidarności narodu polskiego.

Kurjer Warsz 11 IX 1935

№ 249 K

Z KRAJU.

+ KRAKÓW.

Goście francuscy na Sowińcu. Dn. 10 b. m. bawiąca w Krakowie wycieczka Francuzów, grupujących się w towarzystwie przyjaciół Polski, udała się w godzinach przedpołudniowych z prezydentem miasta dr. Kaplickim, sekretarzem prezydjalnym m. Krakowa płk. Piotrowskim i komendantem miasta płk. Madeyskim na Sowiniec, gdzie goście francuscy złożyli do kopca marsz. Józefa Piłsudskiego ziemię, przywiezioną z pobojowisk francuskich, m. in. z pod Verdun i Artois. Na kopcu przemawiali przedstawiciele poszczególnych miast francuskich, m. in. dep. Blum imieniem m. Verdun. W serdecznych słowach gościom francuskim podziękował prezydent miasta dr. Kaplicki, po którego przemówieniu Francuzi wznieśli okrzyk na cześć Polski. Następnie prezydent dr. Kaplicki wręczył przedstawicielowi m. Verdun pamiątkową tekę z miedziorytami dla reprezentowanego przez niego miasta.

Uroczystość złożenia ziemi na kopcu marszałka z pobojowisk francuskich miała nadzwyczaj podniosły charakter.

Gazeta Polska 11 IX 1935

Ziemia z pobojowisk Artois i Verdun złożona na kopiec Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 10.9. (tel. wł.) — Bawiąca w Krakowie francuska wycieczka Towarzystwa Przyjaciół Polski złożyła na Kopcu Marszałka Piłsudskiego ziemię z pobojowisk francuskich.

Na uroczystość przybył prezydent miasta, dr. Kaplicki z sekretarzem Prezydjum, dr. Piotrowskim, oraz komendant miasta, płk. Madejski. Przy składaniu ziemi z pod Artois i Verdun i ziemi z pod domów związkowych robotników polskich we Francji, przemawiali przedstawiciele poszczególnych miast Francji. Następnie przemówił do zebranych prezydent miasta, dr. Kaplicki, poczem przedstawicielowi m. Verdun, p. Blumme wręczył dla miasta Verdun adres oraz teczkę z miedziorytami widoków Krakowa. (R.)

HOŁD MARSZAŁKOWI PIŁSUDSKIEMU

złożyła delegacja francuska

Kraków, 9 września. Wczoraj o g. 2 po poł. złożyła Marszałkowi Piłsudskiemu hołd delegacja francuska towarzystwa przyjaciół Polski bawiąca od trzech dni w Krakowie z panią Rosą Bailly na czele. Uczestnicy wycieczki udali się o g. 2 po poł. w towarzystwie radcy Szankowskiego do krypty św. Leonarda i złożyli na trumnie Marszałka wspaniały wieniec ponsowych róż. Po złożeniu hołdu udali się goście na Sowiniec, gdzie złożyli urnę z ziemią z Verdun i z kopalń francuskich, w których pracują górnicy polscy.

KRONIKA KRAKOWSKA.

„Składam tę świętą ziemię z Verdun na tym kopcu"

Wzruszająca uroczystość polsko-francuska na Sowińcu.

Ostatnim etapem pielgrzymki członków Towarzystwa Przyjaciół Polski, którzy przybyli z Francji, było **złożenie ziemi z Verdun** oraz innych pamiętnych miejscowości na Kopcu Marszałka Piłsudskiego **na Sowińcu.** Odbyła się ona w dniu wczorajszym w godzinach przedpołudniowych.

Pielgrzymka Tow. Przyjaciół Polski na szczycie kopca Marszałka Piłsudskiego. P. Blume wygłasza przemówienie przed wysypaniem ziemi z pod Verdun.

W deszczowy dzień wyjechali na Sowiniec uczestnicy pielgrzymki francuskiej wraz z przedstawicielami Krakowa: prez. **Kaplikim,** dowódcą miasta płk. **Madeyskim,** sekretarzem prezydjalnym płk. **Piotrowskim** oraz przedstawicielami prasy do Lasu Wolskiego. Przybywszy na miejsce, udano się do budynku zarządu budowy Kopca, gdzie prezydent **przedstawił gościom z Francji historję powstania Kopca Marszałka Piłsudskiego** oraz **obecny stan prac,** poczem **uszono,** mimo ulewnego deszczu, na Kopiec.

Stojąc na jego szczycie, **przedstawiciele Francji poczęli sypać ziemię z pamiątkowych miejsc swej ojczyzny** na najbardziej pamiątkowe miejsce współczesnej Polski. I tak znalazła się w tej wspólnej mogile ziemia z wielkich pobojowisk **Soissons'u i Chemin des Dames,** przywieziona przez p. **Mouton,** ziemia z **La Targette i Artois** (p. **Moritz**), ziemia z **Hartmannsweilerkopf** (p. **Hambrustere**), ziemia z **grobu brata Marszałka Piłsudskiego w Montmorency i z grobów wybitnych Polaków na cmentarzu Montparnasse w Paryżu** (p. **Richard-Knosch,** która po ojcu czuje się Polką), **ziemia z kolonji polskiej w Rosierès** w departamencie Cher (p. **Guyot**).

Nad Kopcem Piłsudskiego unosi się **aureola kurzu z tych pamiętnych miejsc Francji,** wszyscy stoją mimo deszczu z odsłoniętemi głowami. W tej osobliwej chwili w **niejednem oku błyszczy łza.**

Wzruszające etapy przyjaźni.

I wreszcie chwila najważniejsza. **Ziemia z miejsca, które jest jednem wielkiem cmentarzyskiem bratniego narodu — z Verdun.** Przywiózł ją radca Rady powiatowej z Verdun p. **Blume.** Przed wysypaniem ziemi przedstawił zebranym, **czem jest dla Francuzów ów akt.** Dlaczego **właśnie** Verdun tak serdecznie jest złączone ze wspomnieniem Wielkiego Polaka. Oto to **męczeńskie miasto gościło w roku 1921 w swych murach Piłsudskiego.** Wówczas, chcąc okazać Piłsudskiemu, „apostołowi Polski", podziw i wdzięczność, **Rada miasta Verdun nadała Piłsudskiemu tytuł „Citain de Verdun"** (Mieszczanina Verdun). Tytuł ten był w dawnych czasach **przywilejem najszlachetniejszych dzieci Verdun.** W dzisiejszych czasach został nadany tylko **prezydentowi Poincaremu, marszałkowi Petainowi,** Wielkiej Księżnej **Luksemburgu,** która okazała wiele dobroczynności temu miastu i — **Poilu** (Żołnierzowi) **Verdun.** Ich imona są wyryte na tablicy dębowej w wielkiej sali obrad ratusza Verdun.

Wspomniawszy następnie ową wzruszającą uroczystość nabierania ziemi z uświęconego wzgórza **Douaumont,** z twarzą zwróconą ku świętemu mauzoleum, wzniesionemu w tem dostojnem miejscu Francji, p. Blume powiedział:

„Tę ziemię, zroszoną **najlepszą krwią dzieci Francji,** którzy padli dla Francji i Świata, tę ziemię, którą otrzymałem jako **depozyt z rąk burmistrza Verdun,** w obecności przedstawiciela rządu, republiki francuskiej i przedstawicieli b. kombatantów, mam zaszczyt z pietyzmem **złożyć na tem wzgórzu.** Przypomni ona **na przyszłość wielkość przyjaźni francuskiej do Polski** i będzie symbolizować nietylko najczystsze bohaterstwo armji francuskiej, lecz także **heroizm Piłsudskiego, Bohatera nieśmiertelnego Polski wolnej, zjednoczonej, sławnej...**

„Spoglądajmy z dumą na ten Kopiec, wzniesiony przez synowską miłość całego narodu, nad którym unoszą się dusze tych wszystkich, którzy się poświęcili dla swego kraju... **Spodziewajmy się, że miejsca te już więcej nie zobaczą wojny, że Polska,** która, jak Verdun, była wielkiem polem bitwy, **będzie miała** przed sobą już tylko **szeroki gościniec szczęścia,** na którym dla dobra wszystkich będzie się krzewiła **pomyślność i pokój".**

Z temi słowami p. Blume wysypuje ziemię z Verdun na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Odpowiedź prezydenta m. Krakowa.

Na wzniosłe słowa przedstawiciela Francji odpowiedział prez. m. **Kaplicki.** Podziękował Przyjaciołom Polski, którzy nie żałowali trudu i przebyli te setki kilometrów, aby przywieźć tę świętą ziemię. Wspomniał, ile **węzłów łączy te dwa kraje.** Gdy podczas rewolucji francuskiej **Polska przygarnęła** dziesiątki tysięcy **Francuzów,** niebawem potem **odwzajemniła się Francja Polakom,** udzielając **gościny tej licznej emigracji polskiej,** która z powodu nieszczęść narodowych musiała opuścić Ojczyznę.

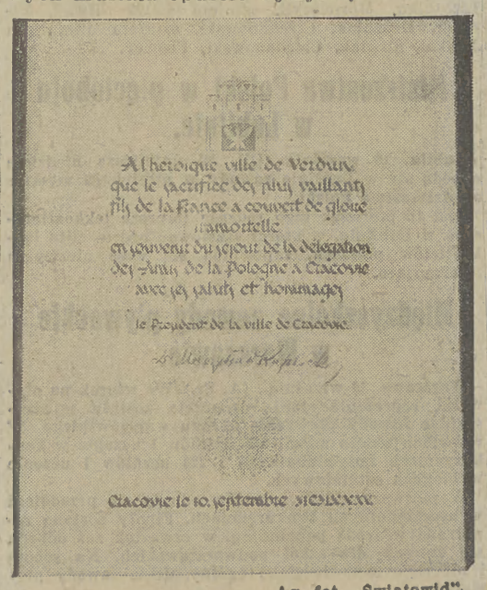

Ag. fot. „Światowid".

Karta tytułowa albumu ofiarowanego miastu Verdun przez prezydenta m. Krakowa.

Później **serca polskie tak często biły w takt serc francuskich.** Okazało się to najbardziej podczas **wojny.** Prezydent przypomina ów **tragiczny marzec 1918 r.** „Kiedy przyszła wiadomość o wielkiej ofensywie niemieckiej na zachodnim froncie, o drugiej bitwie nad Marną, i kiedy Niemcy przebili front francuski na głębokości 12 km, zdawało mi się, że słońce przestało świecić i że ciemność nastała na świecie..." Niewątpliwie **tak czuli wszyscy Polacy...**

Hekatomby wielkiej wojny światowej, które Francja złożyła na ołtarzu swojej wolności, przyniosły też i wolność Polsce. Wkrótce podobało się Opatrzności dać Polsce sposobność odwzajemnienia się. W roku 1920 Polska ocaliła nietylko samą siebie, odpierając nawałę bolszewicką, ale też kulturę całego Zachodu, kulturę Francji.

Tak więc wielkie wspomnienia i wielkie zasoby uczucia łączą te dwa kraje. Ażeby i temu uczuciu odpowiadała równie wielka przyjaźń, powinny się one lepiej znać. Fakt pielgrzymki szlachetnych synów Francji na Kopiec Marszałka z pewnością jest wartościowym przyczynkiem na tej tak wartościowym przyczynkiem na tej potrzebnej drodze lepszego poznania się.

Przemówienie swe zakończył prezydent miasta **okrzykiem na cześć Francji.**

Po wpisaniu się do księgi pamiątkowej uczestnicy pielgrzymki otrzymali **dyplomy sypania ziemi oraz pamiątki z Sowińca** w postaci łopatek, małych taczek i widoczków Kopca. P. radcy Blume'owi wręczył p. prezydent **piękny album miasta Krakowa** z miedziorytami artysty p. **Zakrzewskiego.**

Sympatyczni nasi goście odjechali z Sowińca, unosząc najcenniejszą jednak pamiątkę, mianowicie **po grudce ziemi z tego świętego dla Polaków miejsca.**

Przyjaciele Polski u przyjaciół Francji na „kieliszku wódki"

Zakończeniem pobytu delegatów Towarzystwa Przyjaciół Polski w Krakowie było przyjęcie urządzone na ich cześć w **Tow. Przyjaciół Francji** w Krakowie w lokalu przy ul. Sławkowskiej. Gospodarz tego lokalu prof. **Pszon** przyjmował sympatycznych gości tradycyjną **polską wódeczką.**

Wśród miłego nastroju wygłosił **toast na cześć Francji** znany artysta i poeta **Puget,** wyjaśniając m. in. w dowcipny sposób dlaczego to czasem pomiędzy przyjaciółmi zdarzają się tu i ówdzie jakieś nieporozumienia, a co dopiero między takimi, którzy mają **rzadko z sobą sposobność do pomówienia wprost,** lecz tylko raczej korespondują. Otóż pochodzi to stąd, iż nie zawsze sprawdza się, że przyjaciele naszych przyjaciół są naszymi przyjaciółmi. Jednak wszystkie te nieporozumienia zmniejszyłyby się, gdyby synowie Francji i Polski mieli sposobność częściej bezpośrednio z sobą serdecznie się rozmówić, tak, jak to właśnie w tym wypadku.

Na toast p. Pugeta odpowiedział p. **Armbruster** podkreślając, iż wzajemne poznanie jest istotnie podstawą szczerej przyjaźni. Należałoby ażeby Polacy też częściej przybywali do Francji i nawiązywali z nią żywszy kontakt.

Na miłej pogawędce i wzajemnem poznawaniu się spędzono kilka nastrojowych godzin.

Nasi goście wyjechali dziś zrana do **Zakopanego,** poczem po krótkim tam pobycie przez **Kalwarję i Bielsko** udadzą się do **Katowic,** a stamtąd do Czechosłowacji i Francji.

Francuskim przyjaciołom Polski towarzyszyła przez cały czas pobytu p. T. **Sikorska** oprowadzając ich po zabytkach naszego miasta.

L. T.

Gazeta Polska 12 IX 1935

Śląsk w hołdzie Wodzowi Narodu

Dziś przyjeżdża po zwiedzeniu Mościc pielgrzymka złożona z personelu kieleckiej izby rolniczej oraz jednostek powiatowych jej podległych. — Przybyli udadzą się do krypty św. Leonarda, a następnie na Sowiniec.

W sobotę przybywa do Krakowa tysięczna wycieczka Ślązaków z wojewodą Grażyńskim na czele, by złożyć hołd w krypcie św. Leonarda i wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Pielgrzymkę na dworcu powita prezydent miasta dr. Kaplicki.

Czas 12 IX 1935

Tyg. Ilu 2 13 IX 1935

Jugosłowiański przyjaciel Polski o kopcu Marszałka Piłsudskiego.

Słoweńskie pismo „Jutro", wychodzące w Lublanie, organ b. poczytny, zamieszcza artykuł prof. dr Ilesica, znanego i wypróbowanego przyjaciela Polski o kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Na wstępie prof. Ilesic pisze o kopcach, znajdujących się na ziemiach polskich i wyjaśnia znaczenie symboliczne tych kopców, jako wyraz hołdu dla bohaterów narodowych, względnie dla uczczenia jakiejś wielkiej a decydującej chwili w dziejach narodu. Wspomina więc o kopcach Krakusa i Wandy, Kościuszki oraz Unji Lubelskiej we Lwowie i o kopcu na polu bitwy pod Płowcami.

Prof. Dr. Franciszek Ilešič.

Obecnie naród polski — pisze prof. I. — sypie kopiec ku czci swego Wielkiego Marszałka, Józefa Piłsudskiego na wzgórzu Sowiniec pod Krakowem, w sąsiedztwie kopca bohatera narodowego Naczelnika Kościuszki. Prof. Ilesic udał się na Sowiniec, by również oddać hołd Temu, który w Jugosławji uważany jest za Symbol narodu polskiego.

W pięknych słowach kreśli prof. Ilesic wrażenie z pobytu na Sowińcu. Do głębi został wzruszony, widząc jak młodzi i starzy, bogaci i biedni, wysocy dygnitarze państwowi, wojsko, jednem słowem cały naród zgodnie wiezie ziemię, sypiąc Marszałkowi kopiec. Więc i on jako pierwszy Jugosłowianin, który przybył na Sowiniec, stanął do tej zaszczytnej pracy obok swych pobratymców — Polaków.

Prof. Ilesic kończy swój artykuł następującym zwrotem: „Uważam za wielki zaszczyt osobisty, iż mogłem sypać ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Cieszę się, iż miałem sposobność okazać swoje uwielbienie dla Marszałka i dla Jego żywej Idei, umacniającej się z roku na rok. Sowiniec jest tem dla Polaków, czem testament króla Aleksandra dla Jugosłowian: symbolem jedności narodowej".

Pieszo z Kałusza na Sowiniec.

Redakcję naszą odwiedzili pp. Karol Grossman i Włodzimierz Krawciów, strzelcy z Kałusza, którzy w przeciągu 12 dni przemaszerowali przeszło 470 klm., pielgrzymując z urną napełnioną ziemią z Kałusza — na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec.

Ziemia z pod Zgierza na Sowiniec.

Wśród wielu innych pielgrzymów z całej Polski przybyli do Krakowa na rowerach dwaj strzelcy, a to kom. Wacław Koralewski i strz. Stan. Kasprzak ze Zgierza, wioząc ziemię pobraną z mogił powstańców 1863 r. poległych w gm. Dobra pow. brzeziński oraz ziemię z grobów ochotników, poległych w 1863 r., pochowanych na cmentarzu w Zgierzu.

6

Tempo Dnia z 13 IX 1935 r.

Tysiączne rzesze pielgrzymów ciągną do Krakowa.

KRAKÓW, 12 września.

(mier) **Kraków — całej Polski miasto najsłynniejsze** — zawsze był ośrodkiem najważniejszym **ruchu turystycznego.**

Nie nadarmo powiedział też jeden z naszych pisarzy współczesnych, że dopiero gdy zobaczył **Drezno, Norymbergę, Monachjum i średniowieczne** Brugges — przekonał się, **jak naprawdę pięknym jest Kraków.** Urok jego oceniają **cudzoziemcy turyści,** których wielu powraca do naszego miasta co pewien czas, tęskniąc **za niem.**

W roku bieżącym miasto żywych kamieni — **miasto, w którem wyrzeźbiła swe oblicze historja polskiego narodu** — przyjęło na wieczną gościnę **prochy wskrzesiciela państwa polskiego — Józefa Piłsudskiego.**

Kraków, który był kolebką zbrojnego czynu, policzył wielkiego budowniczego niepodległego państwa **między króle.** Naród zaś wspólnym wysiłkiem na wzgórzu Sowińca **sypie pomnik Chwały Jego Imienia.**

Wawel ożywił się. Między historyczne postacie Królów i bohaterów wstąpił

WÓDZ, KTÓREGO PAMIĘĆ ŻYWA

MIESZKA MIĘDZY NAMI.

Tak oto świetna przeszłość w krypcie świętego Leonarda **złączyła się z teraźniejszością** — z dzisiejszym dniem zwycięskiego wysiłku.

Ze wszystkich stron kraju, a nawet z zagranicy, **zdążają pielgrzymki do Krakowa,** aby złożyć **hołd prochom Wielkiego Marszałka** i wziąć udział **w sypaniu kopca na Sowińcu.**

Miasto nasze

STAŁO SIĘ MEKKĄ POLSKI,

którą przynajmniej raz odwiedzić stało się **moralnym obowiązkiem każdego Polaka.**

Kraków stał się **centralnym punktem skupiającym ruch turystyczny z całego** kraju i charakter ten **zatrzyma już na stałe.**

Nasilenie pielgrzymek trwać będzie jeszcze przez cały rok przyszły i dopiero **z chwilą całkowitego ukończenia sypania kopca na Sowińcu — należy się liczyć z osłabnięciem tego ruchu.**

RUCH TEN PRZYBRAŁ OLBRZYMIE

ROZMIARY

i przed Krakowem stanęło ciężkie zadanie **nadać mu odpowiednie ramy organizacyjne.**

Interesujące są szczegóły dotyczące tej sprawy.

Między innemi dowiadujemy się, że np. w miesiącu czerwcu **blisko 100.000 osób przyjechało, aby złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu** i wziąć udział **w sypaniu kopca na Sowińcu.**

Orgainzowaime tak wielkich zjazdów i

MANEWROWANIE TAK WIELKIEMI

GRUPAMI LUDZI

jest z punktu widzenia turystycznej orgaimzacji **rzeczą bardzo trudną i skomplikowaną.**

Poniżej postaramy się nakreślić najbardziej charakterystyczne szczegóły organizacji **zjazdu pielgrzymek do Krakowa w ciągu ostatnich miesięcy.**

Trzy zasadnicze ośrodki organizacyjne pracują nad nadaniem ruchowi pielgrzymek **odpowiednich ram.**

Ten podział współpracy jest wynikiem **istotnych potrzeb** i warunków zjazdu. Ty zbierany **jest z całego kraju** i na miejscu musi być dopiero **należycie ujęty i odpowiednio pokierowany.**

Tego rodzaju podziału wymagają zarówno **względy techniczne jak i gospodarcze.** Temi trzema współpracującemi czynnikami są: **Komitet Budowy Kopca na Sowińcu w Krakowie, Liga popierama Turystyki w Warszawie,** oraz **Polski Związek Turystyczny w Krakowie.**

KOMITET BUDOWY KOPCA

NA SOWIŃCU

patronuje całej akcji, oraz kieruje jej wszystkiemi **szczegółami technicznemi.** Liga Popierania Turystyki dysponująca siecią placówek w całem państwie, **przygotowuje pociągi korzystające z poważnych zniżek udzielaynch przez Ministerstwo Komunikacji** i oganizuje przejazd pielgrzymek do Krakowa.

Polski Związek Turystyczny przyjął na siebie **rolę gospodarza** i przeprowadza i **zaaltwia wszystkie sprawy na miejscu** — a więc: informuje, kwateruje, daje przewodników oraz organizuje zwiedzaine pamiątek historycznych miasta.

Został przedewszystkiem stwozony **szczegółowy plan organizacyjny** — przygotowano **kadrę przewodników w ilości kilkudziesięciu osób,** których umiejętności fachowe **zostały uprzednio zbadane** — ustalono wysokość wynagrodzenia — opracowano ramowe **programy pochodów na Sowiniec i na Wawel,** oraz ustalono **plan zwiedzania miasta.**

Programy powyższe były ustalane **każdorazowo do terminu przyjazdów i odjazdów danych pociągów wycieczkowych.**

Program taki drukowany dostawał do ręki każdy uczestnik wycieczki.

Najważniejszym jednak czynnikiem racjonalnej organizacji zjazdu pielgrzymek do Krakowa było już z końcem maja br. **utworzone**

SPECJALNE BIURO INFORMACYJNE

mieszczące się naprzeciwko dworca kolejowego. W ten sposób kierownicy grup przyjeżdżających do naszego miasta **mogli się bezpośrednio po przybyciu zgłaszać do pobliskiego biura informacyjnego,** gdzie otrzymywali wszystkie potrzebne informacje i w chwili opuszczania dworca **byli już zupełnie zorjentowani.**

Biuro Informacyjne, które z każdym dniem odgrywało coraz większą rolę — zamieniono przy poparciu Komitetu Budowy Kopca na Sowińcu, tudzież innych zainteresowanych czynników

na wielki ośrodek turystyczny.

Należy stwierdzić, że **tylko dzięki temu ośrodkowi turystycznemu prającemu na samym „froncie",** Polski Związek Turystyczny w Krakowie **mógł należycie wywiązać się z odpowiedzialnego zadania obsługi setek tysięcy pielgrzymów zjeżdżających się do Krakowa Organizacja przyjęcia każdej wycieczki zaczyna się od chwili przyjazdu danego pociągu do Krakowa.**

Na peronie oczekują **przodownicy,** którzy przeprowadzają uczestników z dworca do ogrodu przed biuro informacyjne.

Przemarsz odbywa się grupami według podziału i odznak, które otrzymuje uczestnicy jeszcze w stacjach wyjazdowych od funkcjonarjuszy delegatur **Ligi Popierania Turystyki.**

W biurze informacyjnym następuje **wymiana kuponów na świadczenia,** poza tem każdy uczestnik **otrzymuje szczegółowy program pobytu,** a przez **megafon** ogłaszane są wszystkie informacje dotyczące wycieczek, miejsc zbiórki, czasów odjazdów pociągów itd.

Następnie **grupy wychodzą kolejno na miasto** z przewodnikami, którzy wieczorem odprowadzają je z powrotem do pociągów.

O rozmiarach pracy biura informacyjnego mówią **dobitnie cyfry.**

Jak już wspomnieliśmy na wstępie niniejszego artykułu w czerwcu br. biuro informacyjne **obsłużyło 83.874 osób w czem młodzieży szkolnej było 377.953** a wycieczek niezorganizowanych grupowych **45.921 osób.** W czerwcu przybyło ogółem **47 pociągów popularnych,** a maksymalna ilość obsłużonych w jednym dniu **wyniosła w tym miesiącu 5.589.** Powyższemi danemi statystycznemi **nie są objęte większe zjazdy jakie w Krakowie się odbywały jak Zjazd Polaków z zagranicy,** zjazd harcerzy, Zjazd Legjonistów, grupy regjonalne powracające ze **święta Bór.** itd.

Również należycie została zorganizowana praca około sypania kopca na Sowińcu. Na terenach obok kopca

ZBUDOWANO OBSZERNY

PAWILON

z bufetem dla wygody turystów. Tam znajduje się także biuro wydające potwierdzenia odbytej pracy przy sypaniu kopca jak również **stemplujące karty uczestnictwa** w celu uzyskania na nie zniżki kolejowej.

Wszystkie wycieczki, jak również i osoby pojedyncze niezorganizowane po zgłoszeniu w biurze informacyjnym na podstawie wykupionej tamże karty uczestnictwa mają zapewniony w naszym mieście tani nocleg, wyżywienie oraz ułatwiony **dojazd na Sowiniec jak również zwiedzenie Wawelu.**

Podaliśmy tę garść szczegółów o **organizacji ruchu pielgrzymek do Krakowa** w nadziei — że skorzystają z nich **wielkie rzesze naszych czytelników,** którzy jeszcze nie brali udziału w sypaniu **Pomnika Chwały na Sowińcu** i nie złożyli osobiście hołdu **Wielkiemu Marszałkowi** w krypcie św. Leonarda na Wawelu.

Delegacja m. Piwnicznej na Sowińcu

W ostatnich dniach bawiła na Sowińcu delegacja rady i zarządu m. Piwnicznej w osobach wiceburmistrza Sikorskiego, radnego Ablösera, r. Marciszewskiego, dyr. Michalika i sek. Leśniaka. Delegacja wzięła udział w sypaniu Kopca.

Tempo Dnia z 13 IX 1935

Urzędnicy śląscy jadą na Wawel i Sowiniec.

KATOWICE, 12 września (H). W sobotę 14 bm. o godz. 7-ej rano wyjedzie z Katowic do Krakowa specjalny pociąg z urzędnikami administracji śląskiej pod przewodnictwem **woj. dr. Grażyńskiego** celem **złożenia hołdu prochom Marsz. Piłsudskiego na Wawelu** oraz **wzięcia udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu.**

Ogółem wyjedzie około 1000 urzędników politycznych, skarbowych, członkowie **Rodziny Policyjnej i Rodziny Urzędniczej.**

W Krakowie na dworcu o godzinie 9-tej rano wycieczkę tę powita **reprezentant m. Krakowa.** Wyjazd śląskiej inteligencji do **Krakowa posiadać będzie charakter potężnej manifestacji.**

Ziemia z Dobromila na Sowiniec.

Ag. fot. „Światowid"

Do Krakowa przybyli dwaj sportowcy Adam i Zygmunt Pawlikowie z Grodowic, przynosząc z sobą ziemię na Sowiniec. Pp. Pawlikowie przebyli trasę Dobromil—Lwów—Warszawa pieszo, a stąd do Krakowa kajakiem

Straż graniczna na Sowińcu.

W ostatnich dniach bawiła w Krakowie wycieczka straży granicznej z Rybnika. Uczestnicy wycieczki, których fotografję dokonaną na tarasie Pałacu Prasy zamieszczamy powyżej — po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu Kopca. Ag. fot. „Światowid".

Ziemia z Wielkopolski na Sowiniec.

Na Sowińcu bawił ostatnio hr. Henryk Grocholski, prezes zarządu powiatowego Związku Strzeleckiego na pow. gostyński (Wielkopolska), przywożąc urnę z ziemią z pow. gostyńskiego majętności Zimnowoda i Rogowa, jak też ze Strzyżawki na Podolu ros.

Polacy z Rumunji na Sowińcu.

W dniu 15 bm. urządza naczelna organizacja Polaków w Rumunji „Związek Stowarzyszeń Polskich w Rumunji" wycieczkę do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego.

W wycieczce tej, której przygotowania trwają od dłuższego czasu, weźmie udział około 100 osób.

Wycieczka urzędników śląskich na Sowiniec.

Jutro w sobotę przybywa do Krakowa wycieczka urzędników administracji śląskiej, celem złożenia hołdu prochom I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w krypcie na Wawelu oraz na Sowińcu. Wycieczka przyjedzie o godz. 8.58, o godz. 9,15 przemaszeruje przez miasto na Wawel.

O godz. 9.45 nastąpi złożenie hołdu w krypcie, zaś o godz. 10,30 wyjazd autobusami na Sowiniec, gdzie do godz. 13-tej uczestnicy wycieczki będą sypać kopiec. O godz. 14-ej nastąpi powrót z Sowińca. Wycieczka odjedzie do Katowic o godz. 19.

Urzędnicy krak. i lwowskiej Izby Kontroli Państwa sypią Kopiec Marszałka.

Onegdaj urzędnicy krakowskiej i lwowskiej Izby Kontroli Państwa pod przewodnictwem prezesa Izby krakowskiej p. dr. Włodzimierza Kraussa, wzięli udział w uroczystem sypaniu Kopca im. Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Zdjęcie nasze przedstawia grupę urzędników Kontroli Izby Państwa na Sowińcu z prezesem krakowskiej Izby Kontroli dr. Włodzimierzem Kraussem pośrodku.

Tempo Dnia z 14 IX 1935

Kraków do południa.

Z HOŁDEM DLA WODZA NARODU

(ef) Ustalenie się pięknej pogody jesiennej wpłynęło na **wzmożenie się ruchu wycieczkowego do Krakowa.** W ub. środę m. in. wycieczkami, które złożyły **hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu, a następnie wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu,** przybyła **Szkoła Podoficerska Piechoty** dla małoletnich z Konina, licząca **około 200 osób.** Wychowankowie szkoły pod kierunkiem oficerów zwiedzili w tym dniu **Pałac Prasy.**

W piątek przybyły do Krakowa wycieczki: **Zakład Umundurowania z Warszawy 650 osób, gimnazjum Lorenza z Warszawy 130 osób, urzędnicy Apelacji wschodniomałopolskiej około 1000 osób i pracownicy fabryk płótna z Wilamowic około 200 osób.**

Jutro w sobotę przyjeżdża specjalnym pociągiem z Katowic przed godz. 9-tą rano **wycieczka pracowników samorządowych woj. śląskiego około 1000 osób wraz z wojewodą drem Grażyńskim.**

W niedzielę zapowiedziany jest **przyjazd wielkiej wycieczki górników z Rybnika około 3000 osób,** oraz druga wycieczka urzędników biur wojskowych Ministerstwa komunikacji i Dyrekcji kolejowej około 400 osób.

WYCIECZKA ŚLĄSKA ZŁOŻY HOŁD MARSZAŁKOWI PIŁSUDSKIEMU.

Jutro t. j. w sobotę przybywa do Krakowa wielka wycieczka ze Śląska, celem złożenia hołdu prochom ś. p. Marszałka Piłsudskiego. Wycieczkę prowadzić będzie wojewoda śląski, dr. Grażyński.

Ilustr. Kur. Codz. z 14 IX 1935

12 G.

NA ZIEMIA

(TELEFON

Wieńce i kwiaty przed urną z sercem Marszałka Piłsudskiego

WILNO, 13.9. (tel. wł.) — Wczoraj upłynęło 4 miesiące od dnia zgonu Marszałka Piłsudskiego. W związku z tą datą w dniu wczorajszym i dzisiejszym kościół św. Teresy odwiedziło szereg związków i organizacji, składając hołd Marszałkowi Piłsudskiemu przez złożenie pod urną wieńców i kwiatów. (B.)

Pielgrzymki

KRAKÓW, 13.9. (tel. wł.) — Dziś w piątek przybyło do Krakowa około 3.000 osób, w tem 800 z państwowego zakładu umundurowania z Poznania, 150 uczniów gimnazjum Lorenza z Warszawy, 200 pracowników fabryki płótna z Wilamowic, 750 urzędników sądowych ze Lwowa oraz z Małopolski wschodniej, 40 uczniów gimnazjum z Sambora oraz cały szereg wycieczek szkolnych z całej Polski. W sobotę przybędzie do Krakowa wielka wycieczka śląska z woj. dr. Grażyńskim na czele. Nadto w sobotę przyjadą uczestnicy międzynarodowego kongresu metereologicznego z Warszawy oraz wycieczka Polaków z Rumunji. (S.)

Czas z 14 IX 1935

U trumny Marszałka

Wczoraj złożyła hołd u trumny Marszałka w krypcie św. Leonarda pielgrzymka przybyła w strojach regjonalnych z Bielska ze starostą Albertim na czele. Pozatem przyjechali sędziowie i prokuratorzy apelacji lwowskiej oraz pracownicy zakładów mundurowych z Poznania. W godzinach popołudniowych uczestnicy pielgrzymek wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Zjazd meteorologów w Krakowie

Dziś rano przybywa do Krakowa 50 uczestników międzynarodowego kongresu meteorologów, który obradował w Warszawie. Gości na dworcu powita imieniem miasta wiceprezydent Dr. Radzyński. Po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda meteorologowie z całego świata udadzą się na Sowiniec, poczem zwiedzą zabytki miasta i saliny wielickie. Wieczorem o 7.30 urządzone będzie dla gości w Barbakanie widowisko ludowe „Wesele krakowskie". Odegrają je przy świetle reflektorów włościanie z Zielonek.

Ziemia z pobojowisk nad Warką i Pilicą na Sowiniec.

Harcerz Sawicki Mieczysław uczeń VII kl. gimn. w Grudziądzu przybył rowerem do Krakowa z Tomczyc pow. Grojec. przywożąc ziemię na kopiec Marszałka z pobojowisk z wojny polsko-szwedzkiej z nad Warki i Pilicy.

Szkoła rolnicza z pod Łowicza w Krakowie.

Ag. fot. „Światowid".

Wśród licznych wycieczek, jakie przesunęły się ostatnio przez Kraków, ogólną uwagę zwróciła wycieczka uczenic szkoły rolniczej z Dąbrowy Zduńskiej k. Łowicza — przybranych w barwne stroje ludowe. Wycieczka bawiła na Sowińcu, gdzie wzięła udział w sypaniu Kopca. Zdjęcia dokonano na tarasie Pałacu Prasy.

Ziemia z Madery na Sowiniec.

Skrzynka zawierająca ziemię z pod willi „Bettencourt" na Maderze, gdzie w r. 1931 przebywał Marsz. Piłsudski. Skrzynkę tę przywiózł obecnie z Portugalji do Polski M/S. „Piłsudski".

Ilustr. Kur. Codz. z 15 IX 1935

Z ziemią męczennika narodowego.

Do Krakowa przybyli dwaj rowerzyści pp. Piotrowski Władysław i Michałowski Stefan, przywożąc ze Zbąszynia ziemię z grobu rozstrzelanego w roku 1918 Janka, powstańca wielkopolskiego. Ziemię tę złożono na kopcu na Sowińcu.

Przy pięknej pogodzie płyną do Krakowa
nowe wycieczki.

(ef) Ustalenie się **pięknej pogody jesiennej** wpłynęło na wzmożenie się **ruchu wycieczkowego do Krakowa.** W ub. środę m. in. wycieczkami, które złożyły hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu, a następnie wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu, przybyła **Szkoła Podoficerska Piechoty** z Konina, licząca około 200 osób. Wychowankowie szkoły pod kierunkiem oficerów zwiedzili w tym dniu **Pałac Prasy.**

W piątek przybyły do Krakowa wycieczki: **Zakład Umundurowania z Warszawy** 650 osób, **gimnazjum Lorenza z Warszawy** 130 osób, **urzędnicy Apelacji wschodniomałopolskiej** około 1000 osób i **pracownicy fabryk płótna z Wilamowic** około 200 osób.

Tegoż samego dnia przybyła do Krakowa wycieczka starszego społeczeństwa i dzieci w strojach regjonalnych z powiatu Biała pod kierunkiem tamtejszego starosty p. **Albertiego.** Po złożeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu udano się na Sowiniec, gdzie wzięto udział w sypaniu kopca.

W sobotę przyjeżdża specjalnym pociągiem z Katowic przed godz. 9 rano **wycieczka pracowników samorządowych wojew. śląskiego** około 1000 osób wraz z wojewodą drem **Grażyńskim.** W niedzielę zapowiedziany jest przyjazd wielkiej **wycieczki górników z Rybnika około 3000 osób,** oraz druga wycieczka **urzędników biur wojskowych ministerstwa komunikacji i dyrekcji kolejowej** około 400 osób.

Szkoła podoficerska z Konina na Sowińcu.

W ostatnich dniach bawili w Krakowie wychowankowie szkoły podoficerskiej dla małoletnich z Konina w liczbie 200 osób. Po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej — szkoła wzięła udział w sypaniu Kopca na Sowińcu, poczem zawitała do Pałacu Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia. Ag. fot. „Światowid".

KRONIKA KRAKOWSKA.

Uczestnicy Kongresu Meteorologicznego w Krakowie.

(ef) Dziś o godz. 7 rano przyjeżdżają do Krakowa z Warszawy **uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Meteorologicznego.** Na dworcu w salonie recepcyjnym powitani oni będą przez miejscowych przedstawicieli władz. W godzinach rannych przybyli złożą hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego w krypcie katedralnej. Przewidziane jest zwiedzanie zabytków naszego miasta.

Popołudniu tegoż dnia goście udadzą się do Wieliczki celem zwiedzenia salin. Wieczorem o godz. 7.20 ożyją starodawne mury Barbakanu. Dla przybyłych i zaproszonych gości zorganizowane będzie **regjonalne widowisko „Wesele Krakowskie".** U wejścia do Barbakanu będą pełnić straż **halabardnicy** z halabardami w historycznych strojach.

W niedzielę rano goście udadzą się lux-torpedą do Zakopanego. W poniedziałek wieczorem obcokrajowcy po zwiedzeniu okolicznych terenów turystycznych przyjadą do Krakowa, skąd we wtorek rozjadą się. Pobyt wycieczki w Krakowie organizuje Polski Zw. Turystyczny.

Wycieczka Izby Rolniczej z Kielc w Pałacu Prasy.

W dniu wczorajszym przybyła do Krakowa pielgrzymka Izby Rolniczej w Kielcach z prezesem Kozłowskim, dyr. Olszewskim i nacz. Ślaskim na czele. Wycieczka wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu oraz złożyła hołd w krypcie św. Leonarda na Wawelu.

Popołudniu uczestnicy wycieczki przybyli do Pałacu Prasy.

CH RZECZYP
EM OD WŁASNYCH KORESPON

Przyjazd wycieczki kongresu meteorologów

KRAKÓW, 14.9. (tel. wł.) — Dziś o godz. 7-ej rano przybyła z Warszawy do Krakowa wycieczka międzynarodowego kongresu metereologicznego, licząca 80 osób. Gości na dworcu powitał w imieniu miasta wiceprezydent dr. Radzyński. Uczestnicy wycieczki udali się przed południem na Wawel, poczem popołudniu wyjechali na Sowiniec. Wieczorem Towarzystwo teatrów ludowych i chórów urządziło w Barbakanie pokaz dla gości „Wesela krakowskiego".

Również dziś przybyła do Krakowa z Górnego Śląska, z Katowic, pielgrzymka, licząca 1000 osób, pod przewodnictwem wojewody Grażyńskiego. Wycieczkę powitał na dworcu prezydent miasta, dr. Kaplicki. Uczestnicy wycieczki przeszli pochodem przez miasto i udali się na Wawel, a następnie na Sowiniec. Udział w złożeniu hołdu na Wawelu a następnie w sypaniu kopca na Sowińcu, wzięli dziś również członkowie konferencji międzynarodowej Unji stronnictw wycieczkowych dla młodzieży. (S).

— Rozpoczęcie prac P. W. — Kraków, 14.9. —W niedzielę 15 b. m. odbędzie się uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego pracy przysposobienia wojskowego na terenie Krakowa. Na dziedzińcu lokalu P. W. przy ul. Zwierzynieckiej zbiorą się rano wszystkie hufce szkolne i organizacje, poczem po nabożeństwie w kościele garnizonowym św. Agnieszki nastąpi złożenie hołdu zwłokom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu. (S)

MAŁOPOLSKA WSCH.

— Pielgrzymka. — Stanisławów, 14.9. — Do Krakowa wyjechała pielgrzymka sędziów sądu stanisławowskiego, z prezesem sądu okręgowego, dr. Zielińskim na czele. Uczestnicy pielgrzymki wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu. (R).

.00 zagraniczna — zł. 5.00 i koszty przes
ę. Tel. Działu prenumeraty i kolportaż
wnież Oddział Miejski Gazety, Aleje Jer

Tłoczono w „Drukarni Wsp

Gazeta Polska z 15 IX 1935

Kraków do południa.

TYSIĄCZNE RZESZE CIĄGNĄ NIEPRZERWANIE DO KRAKOWA

(ef) W sobotę bawiło w Krakowie **kilkanaście wycieczek z całej Polski razem kilka tysięcy osób.**

O godz. 7 rano przyjechała **wycieczka uczestników międzynarodowego kongresu meteorologicznego.**

W godzinach rannych przybyli złożyli **hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego** w krypcie katedralnej, poczem udali się na miasto celem zwiedzenia jego zabytków.

Popołudniu goście wyjadą do Wieliczki celem zwiedzenia salin.

O godz. 19.20 zorganizowane będzie w Barbakanie dla gości **regjonalne widowisko „Wesele Krakowskie".** U wejścia do Barbakanu będą pełnić straż **halabardnicy z halabardami w historycznych strojach.**

W niedzielę rano goście udadzą się lux torpedą do **Zakopanego.**

W dwie godz. później t. j. przed 9-tą przybyła z Katowic wielka wycieczka **urzędników województwa śląskiego, 1000 osób** z p. wojewodą śląskim **drem Grażyńskim** na czele.

Na dworcu witał przybyłych przezydent miasta dr **Kaplicki.**

Stąd udano się pochodem przez miasto **na Wawel, gdzie złożono hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego.**

O godz. 10.30 wycieczka udała się autobusami **na Sowiniec,** gdzie uczestnicy tej do godz. 13-tej **brali udział w sypaniu Kopca.** W sobotę o godz. 19-tej urzędnicy województwa śląskiego jadą odjadą do Katowic.

Między innemi bawiła w sobotę wycieczka **klubu „Zjednoczenia"** jednej z fabryk łódzkich w ilości **300 osób.**

Jutro w niedzielę zapowiedziany jest **znaczny zjazd do Krakowa.** Przyjeżdża **wycieczka z Bielska około 700 osób, z Rybnika przeszło 3.000 osób,** wycieczka zjednoczenia kolejowców polskich 100 osób, z Lublina gimnazjum żeńskie ponad 100 osób.

Kilka tysięcy osób składało w sobotę hołd
Marszałkowi Piłsudskiemu.

(ef) W sobotę bawiło w Krakowie **kilkanaście wycieczek z całej Polski — razem kilka tysięcy osób.**

Z Katowic przybyła **wielka wycieczka urzędników województwa śląskiego,** 1000 osób z p. wojewodą śląskim drem **Grażyńskim** na czele. Na dworcu witał przybyłych prez. m. dr **Kaplicki.** Stąd udano się pochodem przez miasto na **Wawel,** gdzie złożono hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego. O godz. 10.30 wycieczka udała się autobusami na Sowiniec, gdzie uczestnicy jej do godziny 13-ej brali udział w sypaniu Kopca. W sobotę o godz. 19-ej urzędnicy województwa śląskiego odjechali do Katowic.

Między innemi bawiła w sobotę **wycieczka klubu „Zjednoczenia"** jednej z **fabryk łódzkich** w ilości 300 osób.

Jutro w niedzielę zapowiedziany jest **znaczny zjazd do Krakowa.** Przyjeżdża wycieczka z **Bielska** około 700 osób, z **Rybnika** przeszło 3 tys. osób, wycieczka zjednoczenia **kolejowców polskich** 100 osób, z **Lublina** gimnazjum żeńskie ponad 100 osób.

Ilustr. Kur. Codz. z 16 IX 1935

Urzędnicy administracji śląskiej w Krakowie.

Ag. fot. „Światowida".

Rano wczoraj przybyła do Krakowa wycieczka urzędników administracji śląskiej z wojewodą dr. Grażyńskim na czele. Po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda wycieczka wzięła udział w sypaniu Kopca na Sowińcu.

Policja z powiatu rudnickiego na Sowińcu.

Do Krakowa przybyła wycieczka funkcjonarjuszy P. P. z powiatu rudnickiego (woj. lwowskie). Wycieczka wzięła udział w sypaniu Kopca na Sowińcu. Zwiedzając Kraków, zawitali członkowie wycieczki także do Pałacu Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia. Ag. fot. „Światowid".

Kraków pod znakiem zjazdów i wycieczek

Kraków, 14 września.

Wczoraj rano przybyło do Krakowa 50 uczestników *międzynarodowego kongresu meteorologów*, których na dworcu powitali reprezentanci miasta z wiceprezydentem dr. Radzyńskim na czele.

Goście złożyli hołd u trumny ś. p. Marszałka Piłsudskiego, poczem udali się na Sowiniec, następnie zwiedzili miasto i saliny wielickie.

O godz. 7-ej wieczorem odbyło się dla gości w Barbakanie widowisko ludowe *„Wesele krakowskie"* odegrane przez włościan z Zielonek.

Wczoraj przybyła również do Krakowa wycieczka z wojewdztwa śląskiego z wojewodą dr. Grażyńskim na czele, która złożyła hołd Wodzowi Narodu i była na Sowińcu.

Wreszcie bawiła w Krakowie wycieczka sądu apelacyjnego we Lwowie. Dziś przybywa do Krakowa 3.000 robotników z Górnego Śląska. Jest to wycieczka rad załogowych kopalń Gwarectwa Rybnickiego. Wycieczkę przyjmą w Krakowie ZZZ i robotniczy instytut oświaty i kultury. O godz. 7.45 rano nastąpi pod pomnikiem Mickiewicza powitanie podczas którego przemówi imieniem miejscowych robotników poseł Pochmarski. Goście złożą hołd Wodzowi narodu u trumny i na Sowińcu.

KAZIMIERA IŁŁAKOWICZ W KRAKOWIE.

Wczoraj bawiła przejazdem w Krakowie p. Kazimiera Iłłakowicz. O zmierzchu znakomita poetka udała się do krypty św. Leonarda, gdzie spędziła dłuższy czas przy trumnie Komendanta.

Kraków do południa.

Pielgrzymki do Krakowa nie ustają.

(ef) W ub. niedzielę w związku z rozpoczęciem roku szkolnego pracy **Przysposobienia Wojskowego na terenie Krakowa**, powiatowa komenda P. W., Kraków-miasto zorganizowała **uroczyste złożenie hołdu Marszłkowi J. Piłsudskiemu przez młodzież zgrupowaną w P. W.**

O godz. 7 rano odbyła się **zbiórka wszystkich hufców szkolnych** i organizacyj na dziedzińcu koszarowym przy ul. Żwierzynieckiej 26, poczem po raporcie i przeglądzie oddziałów przez komendanta powiatowego PW udano się **na Mszę św.** do garnizonowego kościoła św. Agnieszki.

Po nabożeństwie **młodzież pochodem podążyła na Wawel**, na dziedziniec arkadowy, gdzie przemówił do młodzieży **por. Wiciński.**

W dalszym ciągu **płyną do Krakowa wycieczki z całej Polski.** W poniedziałek przybyła do Krakowa wielka wycieczka urzędników **biur wojskowych ministerstwa komunikacji około 400 osób.**

We wtorek przybywa na 2-dniowy pobyt do Krakowa **wycieczka kuratorjum poznańskiego**, obejmującego swym zakresem działania woj. poznańskie i pomorskie. Przybywają **delegacje młodzieży**, nauczycieli i administracji szkolnej **około 300 osób**, pod kierunkiem naczelnika wydziału ogólnego kuratorjum dra **Durka**, który na Sowińcu wygłosi przemówienie.

Pobyt generała francuskiego R. Poupinel'a w Krakowie.

W Krakowie bawił ostatnio zastępca szefa sztabu kwatermistrzostwa armji francuskiej, **gen. R. Poupinel**, który przybył jako **delegat armji francuskiej na wielkie jesienne manewry.**

nika służył ks. dr. **S. Pomian Kruszyński.** Po złożeniu hołdu zwłokom Marszałka w krypcie św. Leonarda, generał zwiedził Katedrę Zamek, przy uwzględnieniu zwłaszcza **zabytków łączących się z Francją**, kościół

Ag. fot. „Światowid".

Gen. Poupinel (w środku) w towarzystwie ks. dra Kruszyńskiego i oficerów na dziedzińcu wawelskim. Francuski gość opatrzył fotografję dedykacją dla „I. K. C.".

Powitany na dworcu przez dowódcę korpusu, gen. **Narbutt Łuczyńskiego**, zwiedzał zabytki Krakowa w towarzystwie francuskich oficerów sztabu gen. **pułk. Toussaint i majora Laparra** (z ambasady francuskiej w Warszawie), wraz z przydzielonymi naszymi oficerami: rtm. dypl. **Dziewanowskim** z 1 p. uł. Krechowieckich i por. pilotem z 2 p. lotn. **Szatowskim.** Za przewodMarjacki, Muzeum Narodowe i Bibjotekę Jagiellońską, wraz z obecną wystawą druków z XV wieku. W godzinach poobiednich wyjechano na kopiec Kościuszki i przez Las Wolski i Sowiniec do klasztoru na Bielanach. **Generał zachwycony był naszem miastem** i wyraził się, że historję Polski znał tylko ogólnie, obecnie zamierza zapoznać się z nią dokładnie. **Ks. Dr. T. Kr.**

3000 górników złożyło ziemię i hołd na Sowińcu.

W niedzielę 15 bm. o godz. 7-ej przeszedł ulicami: Lubicz, Basztową, Sławkowską, do kościoła Marjackiego ogromny pochód przeszło 3-tysięcznej rzeszy robotników i pracowników ziemi rybnickiej. Była to imponująca manifestacja.

Pochód ten **składał się z 5-ciu odrębnych grup, z których każda obejmowała orkiestrę z 40 osób, sztandar, urny z ziemią i około 600 uczestników.** Na czele pochodu szła **kopalnia „Anna"**, następnie **„Ema", „Roemer", „Charlotte" i koksownia „Ema".** Wszystkie pięć zakładów niosły piękne **urny wykute z brył węgla górnośląskiego**, w urnach znajdowała się ziemia bądź z grobów powstańców śląskich, bądź z Trójkąta trzech republik.

Wycieczka ta przybyła do Krakowa **trzema pociągami popularnemi**, głównym celem jej było **złożenie hołdu Wielkiemu Budowniczemu Polski i udział w sypaniu kopca na Sowińcu.**

Przed udaniem się na Sowiniec, wszyscy udali się **najpierw do kościoła Marjackiego**, gdzie przed otwartym ołtarzem Wita Stwosza odprawione zostało **uroczyste nabożeństwo.** Nadzwyczaj serdeczne i wzruszające kazanie **ks. Długosza** wielu Ślązakom wycisnęło łzy z oczu.

Po nabożeństwie zebrali się wszyscy pracownicy Gwarectwa Rybnickiego **przed pomnikiem Mickiewicza**, skąd przemówienie wygłosił **prof. poseł Pochmarski.**

Po hołdzie na Sowińcu imponująca **wycieczka podzielona na 30 grup, zwiedziła pod fachowem kierownictwem przewodników Polskiego Związku Turystycznego katedrę, Zamek, komnaty królewskie i ważniejsze zabytki miasta.**

Ziemia z grobów powstańców śląskich na Sowiniec.

Napływ masowych wycieczek napawa troską o Las Wolski

(ef) W niedzielę przybyło do Krakowa **około 6000 osób.**

M. in. przyjechała rano wielka **wycieczka górników z Rybnika ponad 3000 osób.**

Przedefilowała ona barwnym pochodem, część uczestników w strojach górniczych, z orkiestrą na czele przez miasto. Ślązacy udali się najpierw o godz. 8 rano na nabożeństwo do kościoła Najśw. Panny Marji,

Delegacje górnicze kopalń rybnickich z urnami z ziemią na Sowiniec pod pomnikiem Mickiewicza na Rynku krakowskim, gdzie odbyło się uroczyste powitanie pielgrzymki przez przedstawicieli miasta.

stąd zaś pod pomnik Adama Mickiewicza w Rynku, gdzie przemówił do górników i ich rodzin poseł prof. Bolesław **Pochmarski**, witając przybyłych. Stąd Ślązacy wyjechali autami **na Sowiniec**, gdzie odbyło się uroczyste złożenie ziemi przywiezionej w licznych urnach **z grobów Powstańców śląskich, orz z kopalń** tamtejszych. Popołudniu górnicy złożyli **hołd zwłokom Marsz. J. Piłsudskiego w krypcie katedralnej.** Po zwiedzeniu zabytków Krakowa, Ślązacy odjechali o godz. 22.45.

Ponadto bawiła w Krakowie **duża wycieczka z Bielska** około 700 osób, wycieczka **Zjednoczenia Kolejowców Polskich** 100 osób, wycieczka gimnazjum żeńskiego z **Lublina** 100 osób i wiele innych.

W tym dniu byli w Krakowie członkowie oddziału prokuratorskiego z Poznania z p. prezesem Góralskim na czele, około 28 osób.

Ruch wycieczkowy — jak już zaznaczyli'my — był w niedzielę bardzo silny. Na Sowińcu panował niezwykle ożywiony ruch. M. in. przybyła do Krakowa delegacja, która przywiozła **ziemię z kopca usypanego ku czci poległych bohaterów za wiarę i ojczyznę** podczas wojen polsko-czeskich w latach

1655/56, znajdującego się na pograniczu gromad **Czermin i Łysaków**, gminy zbiorowej Czermin, pow. mieleckiego.

W związku z masowym napływem wycieczek do Krakowa, a następnie i na Sowiniec, należy podnieść, że

nie wszyscy uczestnicy respektują przepisy zarządu Lasu Wolskiego,

a zwłaszcza znajdujące się tam tablice ostrzegające przed wkraczaniem na rezerwat w Panieńskich Skałach i niszczeniem zagajników. W barbarzyński nieraz sposób **niszczone są zagajniki modrzewiowo-dębowe**, zakładane przez zarząd lasu z wielkim nakładem pracy i kosztów.

Apelujemy do karnej i kulturalnej publiczności krakowskiej, aby z chwilą zauważenia niszczenia wspólnego dobra młodego lasu i przekraczania przepisów uwidocznionych na tablicach, **zwracała w sposób spokojny i grzeczny uwagę przybyłym.**

Strzelcy z Wieliczki na Sowińcu.

M. in. przybyła licząca 105 osób wycieczka oddziału **Zw. Strzeleckiego z salin w Wieliczce** wraz z orkiestrą. Wycieczka udała się na Sowiniec, gdzie jej uczestnicy wzięli udział w sypaniu kopca, poczem złożyła hołd w krypcie katedry wawelskiej. M. in. wycieczka zwiedziła też Pałac Prasy, przyczem orkiestra salinarna odegrała kilka utworów.

Marsz na dystansie Kraków—kopiec na Sowińcu i z powrotem do Krakowa został zaliczony uczestnikom jako **marsz do próby o Państwową Odznakę Sportową.**

Hołd pamięci Marszałka

KRAKÓW, 16.9. — Po dokonaniu wyborów senatorów i zastępców, wojewódzkie kolegjum wyborcze w Krakowie uczciło pamięć Marszałka Piłsudskiego jednominutowem milczeniem, poczem wszyscy gremjalnie udali się pochodem na Wawel celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu.

(PAT)

Hołd ludności ukraińskiej u trumny Marszałka Piłsudskiego

Wśród wycieczek nieprzerwanie dążących na Sowiniec i składających hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda, zwróciła ostatnio uwagę wycieczka paruset osób z powiatu brzeżańskiego z Małopolski Wschodniej.

W skład tej wycieczki wchodziła liczna delegacja miejscowej ludności ukraińskiej, która złożyła u trumny Marszałka Piłsudskiego wieniec z dwiema szarfami o barwach ukraińskich.

(Iskra)

Kolejowcy okręgu krakowskiego składają hołd Marsz. Piłsudskiemu.

W Krakowie odbył się w ub. niedzielę zjazd prezesów oddziałów Zjednoczenia kolejowców polskich okręgu krakowskiego. Na ilustracji uczestnicy zjazdu podczas pobytu na Sowińcu.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Hołd młodzieży P. W. na Wawelu

(e) W ub. niedzielę w związku z rozpoczęciem roku szkolnego pracy Przysposobienia Wojskowego na terenie Krakowa, powiatowa komenda PW Kraków-miasto zorganizowała **uroczyste złożenie hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu przez młodzież, zgrupowaną w PW.**

O godz. 7-ej rano odbyła się zbiórka wszystkich hufców szkolnych i organizacyj na dziedzińcu koszarowym przy ul. Zwierzynieckiej 26, poczem po raporcie i przeglądzie oddziałów przez komendanta powiatowego PW udano się na Mszę św. do garnizonowego kościoła św. Agnieszki. Po nabożeństwie młodzież pochodem podążyła na Wawel, na dziedziniec arkadowy, gdzie do młodzieży przemówił por. Wiciński.

W dalszym ciągu płyną wycieczki do Krakowa z całej Polski. W poniedziałek przybyła do Krakowa wielka wycieczka urzędników biur wojskowych ministerstwa komunikacji około 400 osób.

We wtorek przybywa na 2-dniowy pobyt do Krakowa wycieczka kuratorjum poznańskiego, obejmującgo swym zakresem działania woj. poznańskie i pomorskie. Przybywają delegacje młodzieży, nauczycieli i administracji szkolnej około 300 osób, pod kierunkiem naczelnika wydziału ogólnego kuratorjum dra Durka, który na Sowińcu wygłosi przemówienie.

Hołd ludności ruskiej u trumny Marsz. Piłsudskiego.

(A) Wśród **wycieczek nieprzerwanie dążących** na Sowiniec i składających hołd u trumny Marszałka zwróciła ostatnio **wycieczka paruset osób z pow. brzeżańskiego z Małopolski Wschodniej.**

W skład tej wycieczki wchodziła **liczna delegacja miejscowej ludności ruskiej**, która złożyła u trumny Marszałka **wieniec z dwiema szarfami o barwach narodowych ruskich.**

Kronika nowosądecka.

Okopy Konfederatów Barskich będą zachowane.

Z Nowego Sącza donosi (S. K.): **Z inicjatywy prezesa Zw. Rezerwistów w Krynicy inż. Krówki wykupił oddział tego związku z rąk drobnych posiadaczy, teren w Muszynce, na którym znajdują się okopy Konfederatów Barskich. Dzięki temu zachowane będzie to historyczne miejsce.**

Dnia 15 bm. odbyło się przy udziale przedstawicieli miejscowych stowarzyszeń i władz **uroczyste pobranie ziemi z tych okopów.** Ziemia ta, umieszczona w urnie, przewieziona będzie 22 bm. przez delegację i złożona na kopcu na Sowińcu.

Ilustr. Kur. Codz. z 18 IX 1935

Wycieczki na Sowiniec

KRAKÓW, 16.9. (tel. wł.). — Wczoraj do Krakowa przybyło kilka tysięcy osób, a m. in. wielka wycieczka górnicza Gwarectwa Rybnickiego z orkiestrą i sztandarami w liczbie 3 tys. osób z 4 kopalń w Rybniku, pociąg popularny z Bielska z tysiącem osób, z Łodzi 300 osób, 50 prezesów Zjednoczenia Kolejowców z całej Polski, gimnazjum z Łowicza, Pocztowe P. W. z Warszawy i cały szereg wycieczek szkolnych z całej Polski. Wszystkie pielgrzymki składały hołd Zwłokom Marszałka Pisudskiego, poczem wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Dziś przybyła do Krakowa wycieczka urzędników biur wojskowych Ministerstwa Komunikacji w liczbie 400 osób. We wtorek przybędzie na dwudniowy pobyt wycieczka młodzieży z Poznania, licząca około 300 osób. Na Sowińcu do młodzieży wygłosi przemówienie naczelnik kuratorjum dr. Durek.

Przyjaciółki córki ś. p. Marszałka w krypcie św. Leonarda

Wczoraj przybyła z Warszawy pielgrzymka młodzieży, wśród której znajdowały się również uczenice gimnazjum p. Schachtmayerowej, do którego uczęszczają córki ś. p. Marszałka. Przybyło też grono przyjaciółek Wandy Piłsudskiej by złożyć hołd u trumny jej Wielkiego Ojca. Wśród uczestniczek pielgrzymki była również córka ś. p. por. Zaćwilichowskiego, która złożyła na kopcu na Sowińcu ziemię z grobu ojca. Rano pielgrzymka wysłuchała mszy św. żałobnej w katedrze na Wawelu, poczem po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda, wzięła udział w sypaniu kopca.

Podkreślić należy, że władze kolejowe niezmiernie przychylnie odniosły się do wycieczki młodzieży, urządzonej przez „Orbis" i poczyniły szereg ułatwień w czasie podróży.

Czas z 18 IX 1935

Tempo Dnia z 18 IX 1935

Kraków do południa.

Młodzież składa hołd Wodzowi Narodu.

(ef) We wtorek m. in. wycieczkami przybyła z Warszawy **wycieczka około 550 osób**, w skład której wchodzi **młodzież z pięciu gimnazjów.**

Pozatem przyjechała do Krakowa na 21dniowy pobyt **wycieczka kuratorjum poznańskiego**, obejmującego swym zakresem działania woj. poznańskie i pomorskie.

Przybyły delegacje młodzieży, nauczycieli i administracji szkolnej **ponad 300 osób.** O godz. 11.15 młodzież z Poznańskiego i Pomorza złożyła hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu.

O godz. 15.40 wycieczka uda się na Sowiniec, gdzie naczelnik wydziału ogólnego kuratorjum poznańskiego dr **Durek** wygłosi przemówienie, poczeme wszyscy wezmą udział w sypaniu kopca.

Gazeta Polska z 19 IX 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— Ziemia na kopiec w Sowińcu. — Kraków, 18.9. — Strzeleckie drużyny męskie i żeńskie z Wieliczki z orkiestrą górniczą salinarną przybyły onegdaj na Sowiniec, przynosząc ze sobą ziemię z pod pomnika wieliczan, poległych w czasie wojny światowej. Wraz ze strzelcami przybył również liczny zastęp cywilnej ludności Wieliczki. (S)

„ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY" Nr. 260. Czwartek, 19 września 1935 r.

Niesamowity poemat miłości, zdrady i zazdrości!

UROJONY ŚWIAT

Tajniki serca nowoczesnej kobiety! Znakomita obsada aktorska! Claudette COLBERT, Charles BOYER

Szkoła zawodowa z Sambora w Krakowie.

W niedzielę ub. bawiła w Krakowie wycieczka uczenic szkoły zawodowej im. Sobińskiego z Sambora. Po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej i pobycie na Sowińcu, wycieczka złożyła wizytę Pałacowi Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia. Wycieczka przywiozła z sobą ziemię z ogrodu budynku szkolnego w urnie — modelu metalowym szkoły.

Przedstawiciele sadownictwa z województwa lwowskiego na Sowińcu.

Wycieczka przedstawicieli sadownictwa z województwa lwowskiego na dachu „Pałacu Prasy". Jest to część grupy wycieczkowej sadownictwa z wschodniej Małopolski, która w liczbie 800 przeszło osób przybyła do Krakowa, w celu złożenia hołdu śmiertelnym szczątkom Marsz. Piłsudskiego i przyczynienia się własną pracą do budowy Kopca na Sowińcu. Ilustr. Kur. Codz. z 19 IX 1935

Szkoła rolnicza z Wacyna na Sowińcu.

Grupa uczniów szkoły rolniczej z Wacyna z woj. kieleckiego, którzy przybyli do Krakowa, celem złożenia hołdu Cieniom Marszałka.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Nowe wycieczki do Krakowa.

(ki) W bież. tygodniu zapowiedziany jest znowu **przyjazd kilku większych wycieczek na Sowiniec do Krakowa.** We czwartek przyjeżdża pierwszy pociąg z młodzieżą szkolną z **Bielska**, wiozący 1000 uczestników. Drug pociąg wiozący 1.200 **młodzieży szkolnej bielskiej** przybędzie w piątek rano.

W sobotę przyjeżdża z Warszawy specjalny pociąg, wiozący urzędników **Najwyższej Izby Kontroli Państwa z prez. gen. Krzemińskim** na czele. W tym samym dniu przyjedzie także wielka wycieczka **szkoły technicznej kolejowej z Warszawy**, składająca się z kilkuset osób.

Na niedzielę zapowiedziana jest **wycieczka z Świętochłowic** w liczbie 1000 uczestników. Wszystkie te wymienione wycieczki przyjadą specjalnemi pociągami popularnemi, a oczywiście niezależnie od nich przyjedzie, jak zwykle, wiele mniejszych wycieczek pociągami regularnemi.

Wycieczki młodzieży w Krakowie.

(ef) We wtorek m. i. wycieczkami **przybyła z Warszawy wycieczka około 550 osób**, w skład której wchodzi **młodzież pięciu gimnazjów.** Pozatem przyjechała do Krakowa na 2-dniowy pobyt **wycieczka kuratorjum poznańskiego**, obejmującego swym zakresem działania woj. poznańskie i pomorskie. Przybyły delegacje młodzieży, nauczycieli i administracji szkolnej **ponad 300 osób.** O godz. 11.15 młodzież z Poznańskiego i Pomorza złożyła hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu. O godz. 15.40 udano się na Sowiniec, gdzie naczelnik wydziału ogólnego kuratorjum poznańskiego dr **Durek** wygłosił przemówienie, poczem wszyscy wzięli udział w sypaniu kopca.

Pieszo z Paryża na Sowiniec.

Do Strasburga (Francja) przybyli dwaj strzelcy polscy **Wacław Pompa i Roman Pachołek**, którzy **odbywają piechotą podróż z Paryża do Krakowa, niosąc ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego z** grobów żołnierzy polskich, poległych we Francji w czasie wielkiej wojny.

W podróży są już od 5 września br. i zamierzają **przybyć do Krakowa przed 6 października,** by wziąć udział w zjeździe b. obrońców Ojczyzny.

Pieszo z Paryża do Krakowa

Dwaj strzelcy niosą ziemię z francuskich pobojowisk na kopiec Marszałka na Sowińcu

Strasburg, 17 września.

(Pat) — Do Strasburga przybyli dwaj strzelcy polscy Wacław Pompa i Roman Pachołek, którzy odbywają piechotą podróż z Paryża do Krakowa, niosąc ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego z grobów żołnierzy polskich, poległych we Francji w czasie wielkiej wojny.

W podróży są już od 5 września r. b. i zamierzają przybyć do Krakowa przed 6 października, by wziąć udział w zjeździe b. obrońców ojczyzny.

Ex. Illustr. z 19 IX 1935

OLSKIEGO CZERWONEGO KRZYŻA
od 21. do 29. września 1935 r.

Kolejarze z Bydgoszczy w Pałacu Prasy.

Na Sowińcu bawili ostatnio członkowie kolejowego klubu wioślarskiego z Bydgoszczy. Po zwiedzeniu zabytków miasta wycieczka złożyła wizytę także Pałacowi Prasy. Ag. fot. „Światowid".

Składki złożone w Administracji:

„Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu w Krakowie": 1 komp. Korpusu Kadetów Nr. 1, Lwów zł. 41'80; 4 komp. Korpusu Kadetów Nr. 1 we Lwowie zł. 40'—.

„F. O. M." kl. II. A. i B. Pryw. Gimn. Żeńsk. im. król. Jadwigi w Krakowie, aby uczcić pamięć Marszałka J. Piłsudskiego zł. 12—.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Podoficerowie rezerwy z Zagłębia.

(ki) W dniu 22 września przybywa do Krakowa delegacja podoficerów rezerwy Zagłębia Dąbrowskiego z ziemią na Sowiniec, pobraną z byłej granicy Śląska przy moście Szopienickim.

Delegacja złoży równocześnie hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego na Wawelu.

* * *

ZIEMIA Z GROBÓW POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH NA SOWINIEC. W notatce umieszczonej w I. K. C. z dotą 17 bm. pt.: „Ziemia z grobów powstańców śląskich na Sowiniec" zakradła się omyłka dotycząca pobytu w Krakowie oddziału Prokuratorji Generalnej R. P. w Poznaniu. Wzięli w niej mianowicie udział nie członkowie oddziału prokuratorskiego, lecz członkowie oddziału Prokuratorji Generalnej R. P. z prezesem Duralskim na czele.

Kongres prasy technicznej zjeżdża do Krakowa.

(ki) We czwartek o godzinie 13-tej przyjeżdżają do Krakowa uczestnicy Międzynarodowego Kongresu prasy technicznej, obradującego w Warszawie. Ogółem przybędzie około 60 osób. W Krakowie zawiązał się specjalny komitet przyjęcia, pod protektoratem wojewody i prezydenta miasta.

W pierwszym dniu pobytu w Krakowie wyjadą uczestnicy Kongresu na zwiedzenie salin do Wieliczki, wieczorem będą w salach Grand Hotelu podejmowani bankietem, w piątek rano złożą hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego, — poczem będą zwiedzać pamiątki miasta, a po śniadaniu wydanem przez Izbę handlowo-przemysłową w Krakowie, odjadą w dalszą podróż na Śląsk.

Przedstawiciele Prokuratorji generalnej z Poznania w Krakowie.

Kraków gościł w swych murach w ostatnich dniach wycieczkę przedstawicieli Prokuratorji gen. z Poznania. Po złożeniu hołdu śmiertelnym szczątkom Marszałka, wycieczka zwiedziła zabytki Krakowa, a następnie złożyła wizytę Pałacowi Prasy.

Na kopiec Marsz. Piłsudskiego

złożyli w Administracji „I. K. C." pracownicy Dyrekcji i Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie kwotę 2.060 zł 77 gr. Łącznie z tą sumą, ogólnie zebrana przez nas kwota wyraża się w cyfrze 34.575 zł 60 gr.

* * *

Koło Ligi Morskiej i Kolonj. gimnazjum XX. Pijarów na Rakowicach złożyło z okazji poświęcenia statku M'S „Piłsudski" kwotę 40 zł na łódź podwodną im. Marsz. Józefa Piłsudskiego.

Pielgrzymki i wycieczki

KRAKÓW, 19.9. (tel. wł.) — Przybyła z Warszawy do Krakowa wycieczka uczestników międzynarodowego kongresu prac technicznych. Gości powitał na dworcu specjalny komitet utworzony w tym celu. Goście wyjechali popołudniu do salin w Wieliczce, jutro zaś złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu na Wawelu, poczem wyjadą na Śląsk. Nadto przybył dziś do Krakowa oddział policji z Łodzi i Kielc, wycieczka gimnazjum z Łańcuta, pociąg popularny z Bielska, który przywiózł 700 osób. Nadto przybyła wycieczka z Borysławskiego seminarjum nauczycielskiego miejskiego oraz liczne drobniejsze grupy. (S.)

MŁODZIEŻ PRZYBYWA TŁUMNIE DO KRAKOWA.

(ef) We czwartek między innemi wycieczkami przyjedzie do Krakowa **wycieczka młodzieży szkolnej z Bielska około 400 osób.**

W najbliższych dniach mają przybyć do Krakowa **liczne wycieczki z dalszych i bliższych okolic naszego kraju.**

Projektowane są również przyjazdy wycieczek polskich **z zagranicy.** Dnia 20 bm. wyjeżdża do Krakowa wielka wycieczka **Polaków z Opola.** Wycieczka ta zabawi w Krakowie trzy dni.

WYMARSZ ŻYDÓW NA SOWINIEC. Dnia 5 września br. szereg organizacyj żydowskich urządza wycieczkę na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu Kopca marsz. Piłsudskiego.

W hołdzie Marszałkowi

Napływ pielgrzymek do Krakowa, celem złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda, jest stale b. silny. Przybywa przeważnie młodzież. Wczoraj przybyły szkoły z Bielska, Borysławia i Łańcuta oraz przedstawiciele policji z Kielc i Łodzi. Dziś przyjeżdżają specjalnemi pociągami uczniowie gimnazjów tarnobrzeskich i warszawskich oraz pielgrzymka Polaków z Opola.

Wycieczka szkolna z Poznańskiego i Pomorza.

W dniu wczorajszym przyjechała do Krakowa wycieczka delegacyj młodzieży szkolnej z okr. szkolnego poznańskiego i Pomorza w liczbie 300 osób. Uczestnicy wycieczki złożyli hołd w krypcie na Wawelu, poczem w godzinach popołudniowych wycieczka udała się na Sowiniec, gdzie przemówienie wygłosił wizytator De Messer w imieniu Kuratora. Delegaci przywieźli z kilku miejscowości ziemię, którą złożyli na Sowińcu. W dniu onegdajszym wycieczka zwiedziła Pałac Prasy, interesując się szczególnie pracą naszego koncernu.

P. P. W. z Rzeszowa składa hołd Marszałkowi.

Na Sowińcu bawiła ostatnio wycieczka oddziału pocztowego P. W. z Rzeszowa. Wycieczka odwiedziła także Pałac Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

Wycieczki zagraniczne i krajowe w Krakowie.

(ef) We czwartek przyjechała do Krakowa wycieczka młodzieży szkolnej z Bielska około 400 osób. Między innemi przybyła również wycieczka **Policji Państwowej z Kielc** pod kierunkiem nadkomisarza Wacława **Gocławskiego,** składająca się z 49 osób. Po złożeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej i wyjeździe na Sowiniec, gdzie wzięto udział w sypaniu Kopca, uczestnicy jej powróciwszy do miasta, zwiedzili Pałac Prasy.

W najbliższych dniach mają przybyć do Krakowa **liczne wycieczki z dalszych i bliższych okolic naszego kraju.** Projektowane są również przyjazdy wycieczek polskich z zagranicy. Dnia 20 bm. wyjeżdża do Krakowa **wielka wycieczka Polaków z Opola.** Wycieczka ta zabawi w Krakowie trzy dni.

13 października apel powstańców śląskich w Krakowie.

(ki) W dniach 13 i 14 października odbędzie się w **Krakowie XV-ty walny zjazd Związku powstańców śląskich.** Zjazd ten zbiega się z XV-tą rocznicą wybuchu drugiego powstania śląskiego, to też z uwagi na jubileuszowy charakter zjazdu, zarząd główny Związku powstańców śląskich czyni staranne przygotowania, by uroczystość odbyła się okazale tak pod względem liczebności uczestników, jak też i programu.

Należy też zaznaczyć, iż zjazd ten będzie pierwszym odbytym poza Śląskiem. Przewidywany jest udział 2000 powstańców i OMPlaków ze sztandarami związkowemi. D. O. K. P. przyjdzie z pomocą organizacji tego zjazdu, uruchamiając 13 października dwa specjalne pociągi popularne do Krakowa. Cena biletu — 3 zł 90 gr.

W programie zjazdu m. i. jest też i hołd prochom Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej i sypanie Kopca na Sowińcu. Zarząd Gł. Zw. powstańców śląskich wzywa wszystkich b. uczestników powstań śląskich, rozsianych na ziemiach całej Rzplitej, by w dniu 13 października stawili się gremjalnie do Krakowa na apel powstańczy!

NA SOWIŃCU MOŻNA TAKŻE ODBIERAĆ PRZESYŁKI POCZTOWE.

Jak wiadomo, czynna jest na Sowińcu przy Kopcu Marszałka Piłsudskiego agencja pocztowo-telegraficzna. W agencji tej można było do tej pory wyłącznie nadawać rozmaite przesyłki i telegramy. Można też było zamawiać stamtąd rozmowy telefoniczne.

Obecnie krakowska Dyrekcja Poczt i Telegrafów uruchomiła w agencji pocztowo-telegraficznej KrakówSowiniec również służbę oddawczą we wszystkich działach pocztowych oraz w telegraficznym i telefonicznym. Odtąd więc można adresować przesyłki dla rozmaitych osób do agencji Kraków—Sowiniec, gdzie można będzie te przesyłki odbierać. Można też do tej agencji kierować depesze i wzywać tu osoby dla przeprowadzenia rozmów tlefonicznych.

Przemysł bielski składa hołd prochom Marsz. Piłsudskiego

W ubiegłą niedzielę odbyła się potężna manifestacja przemysłu Bielska — Białej ku czci śp. Marszałka Piłsudskiego zorganizowana przez Związek Przemysłowców Bielska - Białej i okolicy. Specjalnym pociągiem przyjechała do Krakowa delegacja przemysłu, zrzeszonego w Związku, składająca się z przeszło tysiąca przedstawicieli organizacyj, przedsiębiorstw przemysłowych, urzędników i załóg robotniczych, z Zarządem Związku na czele. Po przyjeździe do Krakowa udała się cała delegacja na Sowiniec, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca oraz uchwaliła telegram hołdowniczy do p. Prezydenta Rzeczypospolitej, poczem w krypcie św. Leonarda na Wawelu złożyła hołd prochom Marszałka.

Młodzież sypie kopiec na Sowińcu

W ciągu dnia wczorajszego przybyły do Krakowa pielgrzymki młodzieży gimnazjalnej z Żółkwi Radomia i Warszawy. Dziś przybywa młodzież gimnazjum z Łucka i szkoły przemysłowo - żelaznej z Sułkowa. Pozatem przybywa policja z Warszawy oraz okręgowe Towarzystwo Rolnicze w Tarnowie.

Czas z 21 IX 1935

Pielgrzymka Najwyższej Izby Kontroli Państwa

Wczoraj przybyła do Krakowa pielgrzymka Najwyższej Izby Kontroli Państwa z prezesem gen. Krzemińskim na czele. Pielgrzymka złożyła hołd w krypcie św. Leonarda, poczem udała się na Sowiniec by sypać kopiec Marszałka.

Czas z 22 IX 1935

Słowo Narodu z 21 IX 1935

URZĘDNICY N. I. K. PRZYBYLI DO KRAKOWA. W sobotę rano przybyła do Krakowa żałobna pielgrzymka personelu Najwyższej Izby Kontroli Państwa, oraz delagacyj Okręgowych Izb Kontroli. tudzież Urzędu Kontroli Państwowej w Katowicach z prezesem N. I. K. gen. Krzemińskim na czele. — Przybyłego powitał w imieniu p. wojewody nacz. Małaszyński oraz starosta grodzki mgr. Pałosz.

owa.

Wycieczka N. I. K. w Krakowie. W dniu wczorajszym przybyła do Krakowa wycieczka urzędników Najwyższej Izby Kontroli Państwa z terenu całej Rzplitej w liczbie ok. 400 osób. Urzestnicy wycieczki z prezesem N. I K. P.-jen. Krzemieńskim na czele złożyli hołd pamięci marszałka Józefa Piłsudskiego w krypcie na Wawelu, poczem wzięli udział sypaniu kopca na Sowińcu.

Kurjer Warsz. z 22 IX 1935

Wycieczka szkół nadgranicznych na Sowińcu.

Wycieczka szkół nadgranicznych z Bralina, Trembaczowa, Rychtalu, Siemianic, Opatowa, Proszowa i Stagniewic, która odbyła się pod protektoratem starosty pow. w Kępnie p. Dąbrowieckiego. Wycieczkę prowadził p. Witold Ossowiecki. Po złożeniu hołdu doczesnym szczątkom Marszałka na Wawelu, wycieczka zwiedziła Pałac Prasy.

Jkl z 22 IX 1935

KRONIKA KRAKOWSKA.

Silny ruch wycieczkowy w Krakowie.

(ef) W piątek zaznaczył się znowu w Krakowie **bardzo ożywiony ruch wycieczkowy.** Z Bielska przyjechał pociąg popularny, zorganizowany przez tamtejszy Inspektorat szkolny. Przybyło ponad 1000 młodzieży.

Ponadto przyjechała wycieczka Polaków z zagranicy z Bytomia (360 osób), gimnazjum męskie z Żółkwi (220 osób), policja państwowa z Warszawy około 100 osób oraz szkoła powszechna i dwa gimnazja z Warszawy około 150 osób.

(ki) W Krakowie bawiła w ub. piątek wycieczka balneologiczna koła Medyków Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, w powrocie z objazdu po uzdrowiskach polskich i zagranicznych. Wilnianie złożyli hołd Marsz. Piłsudskiemu na Wawelu, wzięli udział w sypaniu kopca, a następnie zwiedzali Kraków. M. in. lekarze i medycy zapoznali się też z urządzeniami naszego wydawnictwa.

Ziemia z Beskidów na Sowińcu

Kołomyjski oddział Pol. Tow. Tatrzańskiego urządził wycieczkę do Kosmacza na górę „Grahit" (Beskid huculski), gdzie nastąpiło uroczyste pobranie odłamków skał, przeznaczonych na kopiec na Sowińcu. Odłamki skał umieszczono w specjalnej urnie.

W najbliższych dniach zostanie urna przewieziona do Krakowa, gdzie w obecności delegatów kilkudziesięciu oddziałów Polskiego Tow. Tatrzańskiego z całego państwa, zostanie złożona na kopcu Marszałka Piłsudskiego.

B. armja polska we Francji w hołdzie Wodzowi Narodu.

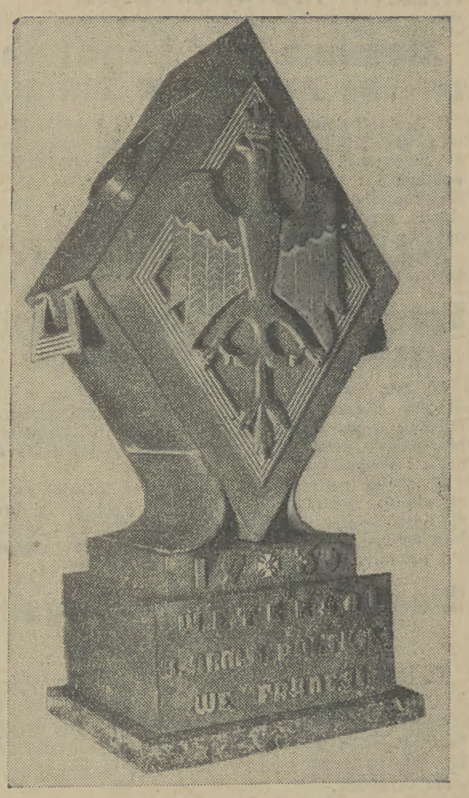

Urna, do której delegacja Stowarzyszenia Weteranów b. armji polskiej we Francji zbierze ziemię z pobojowisk we Francji. na których walczyły i krwawiły wojska polskie. Ziemię tę wsypią w Kopiec na Sowińcu uczestnicy III zjazdu koleżeńskiego żołnierzy b. armji polskiej we Francji, a który odbędzie się w dniach 5 i 6 października b. r. w Krakowie.

Karty uczestnictwa w zjeździe uprawniające do 80 proc. zniżki kolejowej, wydają okręgi i placówki stowarzyszenia w swych siedzibach oraz zarząd główny Stowarzyszenia Weteranów w Warszawie, ul. Długa 50 — za opłatą 1 zł. + 50 gr. na porto dla członków stowarzyszenia i 2 zł. + 50 gr. dla uczestników b. żołnierzy armji polskiej we Francji.

Jkl z 23 IX 1935

GAZETA POLSKA Niedziela, 22 września 1935

...CH RZECZYP...

...EM OD WŁASNYCH KORESPON...

Przyjazd inspektora dróg Rzeszy Niemieckiej

KRAKOW, 21.9. (tel. wł.) — Przybył do Krakowa w towarzystwie prezesa Ligi Drogowej p. Tyszkiewicza inspektor generalny dróg Rzeszy Niemieckiej p. Toth. Dygnitarz niemiecki zwiedził w dniu dzisiejszym Wawel, Sowiniec i Wieliczkę oraz nową autostradę Kraków — Myślenice. (L).

— Przyjazd wycieczek. Kraków, 21.9. — Dziś do Krakowa przybyły z Warszawy dwa pociągi popularne z wycieczką techniczną z Warszawy w liczbie 600 osób oraz urzędników Najwyższej Izby Kontroli Państwa — 400 osób. Następnie przybyli górnicy ze Świętochłowic w liczbie 700 osób, z Siemianowic z kopalni Saturn — w liczbie 1200 osób, z Poznania — Zrzeszenie rolników wielkopolskich 100 osób, wycieczka P. C. K. 500 osób, Stowarzyszenie b. więźniów politycznych — 500 osób. Ponadto pociąg popularny z Wilna przywiózł 550 osób. (S)

Gazeta Polska z 22 IX 1935

MAŁOPOLSKA WSCH.

— Pobranie ziemi. — Łańcut, 21.9. — Staraniem dyrekcji państwowego gimnazjum w Łańcucie, odbyła się na cmentarzu w Markowej uroczystość pobrania ziemi z grobowca ś. p. porucznika - legjonisty Szylara, i grobowca powstańca z 1863 r. W uroczystości tej wzięło udział duchowieństwo, grono nauczycielskie, młodzież szkolna i miejscowa ludność. Podniosłe przemówienie wygłosił ks. Tryczyński. Ziemia, którą złożono do urny, przewieziona będzie na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec. (R)

„ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY" Nr. 264. Poniedziałek, 23 września 1935

Znowu wielki zjazd wycieczek w Krakowie.

(ef) Wśród wycieczek, które odwiedziły w sobotę Kraków wiodła prym **młodzież szkolna.** Wycieczki te przybyły m. in. z Warszawy, Miechowa, Kielc i Radomia. Z Warszawy przyjechał specjalny pociąg popularny szkolny z 600-ciuset osobami, z Łodzi gimnazjum Zgromadzenia Kupców 170 osób, szkoła przemysłu żelaznego ze Sułkowic około 100 osób. Ponadto przybyła wycieczka z Warszawy Najwyższej Izby Kontroli Państwa około 400 osób.

Na dziedzielę zapowiedziany jest ogromny zjazd z całej Polski. Kraków będzie gościł w swoich murach **ponad 10.000 przybyłych.** Z Poznania przyjedzie wycieczka Zrzeszenia Rolniczego z Wielkopolski ok. 800 osób, ze Świętochłowic przybędzie wycieczka górników 700 osób, ze Siemianowic górnicy z kopalni „Saturn" 1.200 osób, z Wilna pociąg popularny 800 osób, z Katowic sędziowie i prokuratorowie 100 osób.

Ponadto przyjedzie wycieczka Polskiego Czerwonego Krzyża z całej Polski około 500 osób, z Radomia członkowie Stowarzyszenia b. więźniów politycznych 500 osób, Zw. podoficerów rezerwy ze Sosnowca, Zw. związków straży pożarnej R. P. z Warszawy, delegaci oddziału sanitarno kolejowego min. komunikacji z Warszawy, wycieczka z Krynicy Zdroju około 120 osób, która przywiezie ziemię z okopów Pułaskiego, wreszcie szkoły. gimnazjum z Kielc, państwowa żeńska szkoła handlowa z Warszawy i inne.

Na kopiec Marszałka Piłsudskiego

złożyli w administracji „I. K. C." dalsze kwoty: P. Suchoń Władysław, kierownik szkoły w imieniu 8-klasowej Szkoły Powszech Nr. 1 w Bielsku zł 60.—; Spółdzielnia ROBT. huty szkła w Narajowie zł 5.—.

Obsada statku szkolnego „Dar Pomorza" złożyła kwotę zł 280.76, a to: Kmd. Maciejewicz zł 30.—, kpt. Meissner zł 10.—, kpt. Kowalski zł 20.—, kpt. Rowiński zł 20.—, kpt. Koske zł 20.—, por. Kwiatkowski zł 20.—, por. Gerazdowski zł 20.—, ks. Główczewski zł 5.—, ks. Hrycakiewicz zł 10.—, prof Kullechitz zł 5.—, inst. Jurkiewiz zł 5.—, inst. Masłocha zł 5.—, inst. Hawryłkiewicz zł 5.—, inst. Szolkowski zł 5.—, san. Leśkiewicz zł 5.—, san. Leszczyński zł 5.—, s. Grzelak zł 5.—, san. Sobieraj zł 5.—, san. Filipiak zł 5.—, san. Simon zł 5.—, san. Kohnke zł 5.—, san. Eljasiewicz zł 5.—, san. Byczyk zł 2.—, san. Kuropatwa zł 4.—, san. Paliga zł 10.—, san. Skubiś zł 5.—, san. Turkowski zł 3.—, san. Łaniecki zł 1.—, san. Sobieralski zł 1.—, san. Michalak zł 1.—, san. Kaczmarek zł 2.—, san. Płaza zł 1.—, san. Moza zł 1.—, Bezimiennie zł 9.76.

Łącznie z poprzedniemi, złożono w Admin. „I. K. C."kwotę 34.921 zł 56 gr.

* * *

Na Łódź podwodną m. Marszałka Piłsudskiego złożyła Klasa VI b Szkoły żeńskiej w Jarocinie zł 5.25.

Członkowie kongresu prasy technicznej w Krakowie.

(ki) Przez dwa dni ubiegłe bawiła w Krakowie wycieczka uczestników 8 kongresu federacji Międzynarodowej prasy technicznej i zawodowej, składająca się z przedstawicieli 14 państw.

W pierwszym dniu goście zwiedzili Wieliczkę i podejmowani byli przez krakowski komitet przyjęcia bankietem w salach Grand Hotelu.

W drugim dniu przedstawiciele prasy technicznej i zawodowej udali się na Wawel do krypty św. Leonarda, na Sowiniec, resztę zaś wolnego czasu poświęcili na zwiedzenie pamiątek Krakowa. Goście przyjmowani byli również przez Izbę Przem.-Handlową śniadaniem, na którem urzędujący wiceprezes inż. Leon Skarżeński wygłosił przemówienie, w którem wskazał na związek między życiem gospodarczem a prasą techniczną i zawodową, oraz na doniosłą rolę tej części dziennikarstwa w rozwoju ekonomicznym świata.

Z Krakowa goście odjechali do Katowic, by zwiedzić Śląsk.

„CZAS", poniedziałek 23 września 1935 r.

Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża

Wczoraj o godz. 9 rano została odprawiona w kościele N. P. M. uroczysta msza św. z okazji rozpoczęcia Tygodnia Polskiego Czerwonego Krzyża. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych z nacz. Żółkiewskim jako reprezentantem p. Wojewody i gen. Mondem na czele, pozatem przybyli przedstawiciele władz Polskiego Czerwonego Krzyża, liczne organizacje młodzieżowe tak że świątynia była wypełniona. Po nabożeństwie odbyło się poświęcenie sztandaru kół młodzieży P C K poczem obok wieży Ratuszowej nastąpiła defilada pogotowia sanitarnego i kół młodzieży PCK przed przedstawicielami władz.

O godz. 11 przedpołudniem nastąpiło złożenie hołdu na Wawelu Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu przez władze i formacje P. C. K., poczem uczestnicy udali się na Sowiniec, by wziąć udział w sypaniu Kopca.

W godzinach popołudniowych w III Pasjonie przy ul. Kamiennej odbyły się zawody drużyn ratowniczych.

Ze względu na znaczenie, cele i zasługi PCK społeczeństwo krakowskie niezmiernie przychylnie odniosło się do kwestarzy, którzy przeprowadzali zbiórkę na statek ratowniczy przeciwpowodziowy PCK.

Koncert spacerowy orkiestry filharmonicznej urzędników Ubezpieczalni Społecznej na dochód PCK. odbędzie się dziś 23 bm. o godz. 19 w Pałacu Sztuki przy pl. Szczepańskim. Krakowianie popierajcie PCK. Przybądźcie niezawodnie na koncert. Wstęp 50 gr.

Pielgrzymki w Krakowie

Dzień wczorajszy zaznaczył się niezmiernie licznemi pielgrzymkami ze wszystkich stron Polski dla złożenia hołdu Wodzowi Narodu. M. in. przybyły specjalne pociągi z Poznania, Kalisza, Krynicy, Katowic, Wilna, Warszawy, Radomia, Kielc oraz Bytomia. Łącznie przez kryptę św. Leonarda przewinęło się wczoraj około 6.000 osób.

Ambasador sowiecki na Sowińcu

Wczoraj przybył do Krakowa ambasador sowiecki p. Jakób Dawtian, który udał się wczoraj na Sowiniec, gdzie sypie się kopiec ku czci Marszałka Piłsudskiego. W ciągu dnia dzisiejszego ambasador Dawtian udać się ma do krypty św. Leonarda.

10 tysięcy osób
przybyło wczoraj do Krakowa

Kraków, 22 września.

Wczoraj bawiło w Krakowie przeszło 10.000 osób, które przybyły z różnych stron kraju, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu i wzięcia udziału w sypaniu kopca.

URLOP WOJ. RACZKIEWICZA.

P. wojewoda krakowski. Wł. Raczkiewicz, wyjechał na urlop wypoczynkowy.

Zastępstwo p. wojewody na czas jego nieobecności objął p. naczelnik wydziału, Piotr Małaszyński.

PIELGRZYMKA NAJW. IZBY KONTROLI PAŃSTWA U TRUMNY WODZA NARODU.

Wczoraj rano przybyła do Krakowa żałobna pielgrzymka personelu Najwyższej Izby Kontroli Państwa oraz delegacyj okręgowych Izb Kontroli, jakoteż Urzędu Kontroli Państwowej w Katowicach z prezesem N. I. K., generałem dr. J. Krzemieńskim na czele. Przybyłego gen. Krzemieńskiego powitał w imieniu p. wojewody p. nacz. wydziału Urzędu Wojew. Małaszyński oraz starosta grodzki, p. Wł. Pałosz.

Uczestnicy pielgrzymki złożyli hołd u trumny Wodza Narodu i wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

KONGRES PRASY TECHNICZNEJ W HOŁDZIE MARSZ. PIŁSUDSKIEMU

Onegdaj i wczoraj bawili w Krakowie uczestnicy Międzynarodowego Kongresu Prasy Technicznej. Na dworcu zostali oni powitani przez przedstawicieli władz krakowskich, poczem zwiedzili zabytki miasta i pojechali do Wieliczki. Wieczorem wzięli udział w wydanym na ich cześć bankiecie.

W dniu wczorajszym udali się uczestnicy wycieczki do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd prochom ś. p. Marszałka Piłsudskiego, poczem udali się na Sowiniec i wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka.

Już 13 m. ma kopiec Marsz. Piłsudskiego.
Tysiące ludzi podwyższają go z każdym dniem.

(ef) Jak już poprzednio donosiliśmy, zgodnie z zapowiedziami, Kraków gościł w swoich murach w niedzielę **ponad 10.000 osób**, przybyłych wraz z wycieczkami z całej Polski. Już od godz. 8-mej rano **autobusy miejskie przepełnione były** osobami, udającemi się na Sowiniec. Ruch tam był ogromny. W godzinach rannych **sypało kopiec kilka tysięcy osób**, przyczem liczba biorących udział w sypaniu kopca nie zmniejszała się, bowiem na miejsce odchodzących **przybywały nowe partje.**

Kopiec Marszałka J. Piłsudskiego wzniesiony jako pomnik całego narodu, budowany rękami ludzi z całej Polski, przynależnych do różnych sfer społecznych, odcina się już dziś swą szarzyzną na tle otaczającej go zieleni leśnej. Wysokość jego wynosi obecnie **około 13 m.** O ile ruch wycieczkowy do Krakowa będzie tak silny, jak obecnie, a pogoda dopisze, **wysokość jego wzrośnie jeszcze o jakieś 4 metry w b. r.** Coraz jednak uciążliwiej go sypać, ziemię bowiem trzeba już dowozić z dalsza, a również i kopiec już wyższy — co wymaga **większego wysiłku mięśni.** W dolnych partjach kopca **ściany jego zewnętrzne wyłożono niskiemi płotkami z wikliny**, między które sypie się **czarną urodzajną ziemię**, obsiewając ją następnie trawą. W dolnej więc części kopiec już się zieleni.

Nie sposób wymieniać wszystkich wycieczek, przybyłych w niedzielę do Krakowa w celu złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu i sypaniu kopca na Sowińcu. Wymienimy tylko ważniejsze.

Z Poznania przyjechała wycieczka Zrzeszenia Rolniczego z Wielkopolski około 800 osób, z Górnego Śląska około 2.000 górników, między nimi sędziowie i prokuratorowie z Katowic ponad 100 osób.

W związku z odbywającym się w całej Polsce, a również i w Krakowie **Tygodniem Polskiego Czerwonego Krzyża**, zjechali do Krakowa **delegaci tej organizacji z całej Polski** w liczbie około 500 osób. Przybyły również liczne szkoły i gimnazja z całego kraju.

W niedzielę przyjechała wycieczka ogólnego Zw. Podoficerów rezerwy z Zagłębia Dąbrowskiego, Koło Sosnowiec. Członkowie tego związku zwiedzili w godzinach rannych Pałac Prasy. Wraz ze specjalnie wygotowanym aktem przywieziono ziemię z Zagłębia w **pięknej urnie stalowej**, wykonanej rękami polskich podoficerów rezerwy.

Oprócz wycieczek przybyłych z poza Krakowa, bawili na Sowińcu w niedzielę w znacznej liczbie **Krakowianie**, biorąc udział w powszechnem sypaniu kopca. Zjednoczenie Pracowników ubezpieczeń społecznych, oddział w Krakowie zorganizował w niedzielę wycieczkę na Sowiniec, pragnąc umożliwić członkom wzięcie udziału w sypaniu kopca.

Ziemia z miejsca walk polsko-tatarskich.

(l) Do Krakowa przybyła delegacja ochotniczej straży pożarnej z Chmielnika pow. stopnickiego (woj. kieleckie), złożona z 36 ludzi, pod przewodnictwem komendanta B. Łudczaka i p. S. Kulczyckiego. Wycieczka oddała hołd trumnie Marszałka Piłsudskiego oraz złożyła na Sowińcu ziemię z pobojowiska, na którem w r. 1241 została stoczona bitwa z Tatarami przez wojska Bolesława Wstydliwego.

Ożywiony ruch wycieczkowy w Krakowie.

(ef) Jak już zaznaczaliśmy, w ubiegłą niedzielę panował w Krakowie **niezwykle ożywiony ruch wycieczkowy.** M. in. bawiła tu również zbiorowa wycieczka b. członków wojskowej straży kolejowej i kolejowej straży pożarnej z dawnej granicznej stacji Maczki, urządzona z inicjatywy zawiadowcy odcinka drogowego stacji Maczki, p. Stefana Rudnego, który wraz z członkami wojskowej straży kolejowej **obalił w roku 1918 słupy graniczne**, rozbrajając również okupantów austrjackich. Wycieczka przywiozła ziemię z pod kopców **w modelach słupów granicznych**, wykonanych przez kolejowców, wraz z planem sytuacyjnym b. stacji Granica i linją, rozdzielającą zabory. Członkowie wycieczki, po złożeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu na Wawelu, udali się na Sowiniec i wzięli udział w sypaniu kopca.

W niedzielę również m. in. wycieczkami przyjechała z **Wilna wycieczka pocztowego przysposobienia wojskowego**, około 300 osób, pod kierunkiem prezesa zarządu okręgu ppłk. inż. **Kazimierza Goebla.** Oddział wileński pocztowego przysposobienia wojskowego jest pierwszym, który powstał na ziemiach polskich. Protektorat nad niem objął był swego czasu Marszałek **Józef Piłsudski.**

Wycieczka ta w poniedziałek o godz. 9-ej rano wyruszyła z pod krakowskiej dyrekcji pocztowej na ul. Warszawskiej w szeregach z wieńcem na przodzie do krypty katedralnej, gdzie złożyła hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu. Następnie udano się na Sowiniec, celem wzięcia udziału w sypaniu Kopca.

Wiele wycieczek, które przybyły w niedzielę, pozostało jeszcze w **poniedziałek w Krakowie.** Dnia tego przybyły jednak dalsze, przeważnie szkolne z całej Polski. Z Katowic przyjechały **dwa pociągi pełne młodzieży.**

Wielka manifestacja młodzieży śląskiej
na Wawelu i Sowińcu.

W poniedziałek 23 b. m. rozpoczął się **tłumny zjazd młodzieży szkół średnich, zawodowych**, wydziałowych oraz powszechnych **z Górnego Śląska** dla oddania hołdu pośmiertnym szczątkom Marszałka Piłsudskiego, Wielkiego Swego Wychowawcy w krypcie na Wawelu oraz wzięcia udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu. Zjazd ten, który ma trwać cały tydzień, zapoczątkował przyjazd młodzieży szkolnej z **Katowic** z reprezentantami wydziału oświecenia publicznego: wiz. **Mangoldem** i insp. **Prażmowskim**, dalej dyr. gimnazjum państwowego **drem Frančićem**, dyr. Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych inż. **Bogdanowiczem**, kierownikami szkół na czele w liczbie 2000 osób. Młodzież ta przywiozła **srebrną urnę z ziemią** z pod pomnika **Nieznanego Powstańca Śląskiego** w Katowicach, skąd ją podjęły w uroczysty sposób **samorządy wszystkich szkół katowickich.**

Młodzież w pochodzie udała się na Wawel, a potem wzięła udział w sypaniu Kopca na Sowińcu, poczem zwiedziła pod opieką wychowawców **zabytki Krakowa.**

Wielka wycieczka śląska na Sowiniec.

Z Chorzowa donosi (H): We wtorek 24 bm. rano wyjadą z Chorzowa do Krakowa dwa osobowe pociągi wycieczkowe z około 1.200 dziećmi szkół powszechnych i 800 młodzieży szkół średnich, oraz 100 osób z pośród grona nauczycielskiego. Razem wyjedzie z Chorzowa do Krakowa 2.200 osób.

Wycieczka przyszła do skutku dzięki wydatnej pomocy Komunalnej Kasy Oszczędności w Chorzowie, której zarząd przeznaczył subwencję w kwocie 4000 zł na cele wycieczki. Młodzież złoży hołd prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu i weźmie udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Młodzież szkół powszechnych zawiezie na Sowiniec ziemię z grobu śląskiego działacza i poety śląskiego Juljusza Ligonia, a młodzież szkół średnich ziemię z grobu powstańców.

Koło Ligi M. i K. na Sowińcu.

(ki) Liga morska i kolonjalna z radą główną i zarządem głównym na czele wraz ze swemi władzami poszczególnych ogniw organizacyjnych kręgów, obwodów, oddziałów, organizuje na niedzielę 20 października uroczystą pielgrzymkę do krypty św. Leonarda w katedrze na Wawelu oraz na Sowiniec celem złożenia hołdu pamięci Marsz. Józefa Piłsudskiego, członka honorowego L. M. i K. i protektora jej prac i poczynań.

Program uroczystości, w której wezmą udział poczty sztandarowe, orkiestry i członkowie L. M. i K., przewiduje żałobną Mszę św., sypanie kopca na Sowińcu i hołd w krypcie.

Na Sowińcu złożona zostanie ziemia z pobojowiska pod Cecorą, przywieziona przez uczestników tegorocznego spływu L. M. i K. do morza Czarnego oraz ziemia z nad Bałtyku.

* * *

(—) ZIEMIĘ NA KOPIEC MARSZ. PIŁSUDSKIEGO na Sowiniec pobrano uroczyście w Zarudeczku z grobu kryjącego szczątki pięciu polskich żołnierzy, zamordowanych w r. 1919 przez Ukraińców. Uroczystość poprzedziło nabożeństwo, poczem kier. szkoły z Sieniawy, p. Starycki poświęcił życiu i działalności Marsz. Piłsudskiego dłuższe przemówienie. Następnie przemawiali: sołtys Agres i proboszcz ks. Rzecznik.

(Fa) POBRANIE ZIEMI NA KOPIEC NA SOWINIEC. Dnia 20 bm. w piątek Stowarzyszenie b. więźniów politycznych w Radomiu zorganizowało uroczyste pobranie ziemi na skrzyżowaniu ul. Żeromskiego i Słowackiego z miejsca, gdzie 3 lutego 1905 padli od kul moskiewskich bojownicy o niepodległość Polski. Ziemię 21 bm. w sobotę w specjalnej urnie przewieziono na Sowiniec. Uroczystość rozpoczęła się zbiórką przed lokalem Federacji wszystkich sfederowanych związków polskich obrońców Ojczyzny, organizacyj społecznych i licznych rzesz Radomian. Stąd pochód na czele ze starostą Tramecourtem i przedstawicielami wojskowości ruszył na miejsce pobrania ziemi. Tu przemówił prezes Stow. b. więźniów politycznych p. Hofman, poczem nastąpiło uroczyste pobranie ziemi. Orkiestra 72 p. p. odegrała Hymn Narodowy.

(Sp) ZIEMIA Z SOSNOWCA NA SOWINIEC. Ubiegłej soboty popołudniu odbyło się uroczyste pobranie ziemi z nad granicy śląskiej obok mostu szopienickiego w Sosnowcu przez delegację podoficerów rezerwy zagłębia Dąbrowskiego. Ziemia ta w specjalnej urnie przewieziona została w niedzielę na Sowiniec. W uroczystości pobrania ziemi wzięły udział władze ze starostą Heynarem na czele.

Komisja w krypcie św. Leonarda

Wczoraj przybyła do Krakowa komisja lekarska z Warszawy, która w godzinach przedpołudniowych, udała się do krypty św. Leonarda, by zbadać proces mumifikacyjny zwłok ś. p. Marszałka.

Zdaniem członków komisji, balsamowanie udało się całkowicie. O godz. 12 w południe, kryptę ponownie otwarto dla publiczności.

W hołdzie Marszałkowi

Wśród napływających nieustannie do Krakowa pielgrzymek do krypty św. Leonarda, przybyło wczoraj do Krakowa Przysposobienie Wojskowe z Wilna, 2.000 młodzieży szkolnej ze Śląska, która udała się pieszo na Sowiniec. Dziś przybywa 600 uczniów gimnazjum Zamoyskiego i Batorego z Warszawy. Za kilka dni przybędzie 600 osób z Gdyni.

ZIEMIA Z FUNCHALU NA MADERZE NA KOPIEC MARSZ. PIŁSUDSKIEGO

Staraniem wyłonionego przy T-wie Polsko - Portugalskiem Komitetu uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, pozostającego pod protektoratem ministra pełnomocnego Portugalji dr. Cesara de Sousa Mendes, sprowadzona została urna z ziemią z Funchalu na Maderze oraz Serra do Pilar pod Oporto. Ziemia ta, uroczyście pobrana z udziałem przedstawicieli władz i społeczeństwa portugalskiego, wręczona została przez posła polskiego Romera w Lizbonie kapitanowi statku m/s. Piłsudski Mamert Stankiewiczowi celem przewiezienia jej do Polski.

Obecnie delegacja Komitetu udaje się w dniu 29 bm. do Krakowa wraz z Charge d'affaire Vas-Sarafana celem złożenia przywiezionej z Portugalji ziemi na Sowińcu.

Ziemia z kopca Wandy na kopiec Marszałka.

Wczoraj przybyły do Krakowa w pięknych krakowskich strojach cztery młodziutkie siostry Klękowny, a to Józefa, Elżbieta, Apolonja i Jadwiga, młode dziewczątka. Najstarsza liczy lat 13, a najmłodsza 4. Przywiozły ze wsi Mogiła leżącej pod Krakowem ziemię pobraną z kopca Wandy na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Ziemię zebrały do prastarej urny glinianej znalezionej koło Mogiły a pochodzącej z XII w. przed nar. Chr. Urnę tę ofiarował ks. Robert Kuhar, przeor OO. Redemptorystów. Na ilustracji widzimy siostry Klękówny na dachu „Pałacu Prasy".

Liga Morska w hołdzie prochom Marszałka Piłsudskiego

Pragnąc złożyć hołd pamięci Zwycięzkiego Wodza i Twórcy Państwa, Marszałka Józefa Piłsudskiego, członka Honorowego Ligi Morskiej i Kolonjalnej oraz Protektora jej prac i poczynań. — Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonjalnej organizuje **w niedzielę 20 października br.** uroczystą pielgrzymkę do krypty św. Leonarda w Katedrze na Wawelu oraz na Sowiniec.

W pielgrzymce wezmą udział władze naczelne Ligi (Rada Główna i Zarząd Główny) władze poszczególnych ogniw organizacyjnych (Okręgów, Obwodów, Oddziałów) poczty sztandarowe, orkiestry i poszczególni członkowie L. M. K. Program przewiduje żałobną Mszę Św., sypanie kopca na Sowińcu oraz złożenia hołdu prochom Marszałka w krypcie św. Leonarda.

Na Sowińcu złożona zostanie ziemia z pobojowiska pod Cecorą, którą przywieźli uczestnicy tegorocznego spływu LMK do Morza Czarnego, oraz ziemia z nad Bałtyku.

✝ POMNIK BERKA JOSELEWICZA W KRAKOWIE.

Lubelski komitet uczczenia poległych, za Polskę Żydów na czele z płk. Czaplińskim, wicewojewodą Długowskim oraz rabinem wojskowym kpt. Raabem, ogniskujący przedstawicieli wszelkich odłamów społeczeństwa żydowskiego, w obecności przedstawicieli władz oraz związków polskich, pobrał ziemię w Kocku z pod pomnika Berka Joselewicza, po nabożeństwie odprawionem przez rabina wojskowego w asyście licznego duchowieństwa, w obecności tysięcznego tłumu ludności. Delegacja komitetu wraz z przedstawicielami gminy żydowskiej, Zw. Kombatantów i innych organizacyj udała się następnie do Krakowa, gdzie odbyła się uroczystość złożenia urny z ziemią na kopcu. Na Sowińcu przemawiał prezes gminy żydowskiej m. Krakowa dr. Landau, płk. Czapliński i kpt. rabin Raab. Następnie delegacja złożyła hołd zwłokom Marszałka. A w końcu odbyło się specjalne posiedzenie krakowskiej gminy żydowskiej, na którem uchwalono budowę pomnika Berka Joselewicza w Krakowie. Do wzniesienia tego pomnika przyczynią się wszystkie gminy żydowskie w Polsce.

(P. A. T.)

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **P i e l g r z y m k i.** — Kraków, 24.9. — Dziś przybyły do Krakowa dwa pociągi szkolne z Katowic, przywożąc 2 tys. osób. Nadto przybyło gimnazjum z Łodzi, gimnazjum państwowe żeńskie handlowe z Leszna, gimnazjum koedukacyjne z Szarleja oraz gimnazjum im. Zamoiskiego i im. Batorego z Warszawy. Młodzież uda się na Wawel, a następnie na Sowiniec. (S)

Hołd prochom Marszałka

złoży Liga Morska i Kolonjalna

Kraków, 25 września.

Pragnąc złożyć hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego, członka honorowego Ligi Morskiej i Kolonjalnej oraz protektora swych prac i poczynań, zarząd główny Ligi Morskiej i Kolonialnej organizuje w niedzielę, dnia 20 października rb. uroczystą pielgrzymkę do krypty św. Leonarda w Katedrze na Wawelu oraz na Sowiniec.

W pielgrzymce wezmą udział władze naczelne Ligi (rada główna i zarząd główny), władze poszczególnych ogniw organizacyjnych (okręgów, obwodów, oddziałów), poczty sztandarowe, orkiestry i poszczególni członkowie L. M. K. Program przewiduje żałobną Mszę św., sypanie kopca na Sowińcu oraz złożenie hołdu prochom Marszałka w krypcie św. Leonarda.

Na Sowińcu złożona zostanie ziemia z pobojowisk pod Cecorą, którą przywieźli uczestnicy tegorocznego spływu LMK. do Morza Czarnego oraz ziemia z nad Bałtyku.

KOLEJARZE i MARYNARZE BUŁGARSCY

przybyli wczoraj do Krakowa

Kraków, 25 września.

Wczoraj o godz. 11.25 wieczorem przybyła do Krakowa wycieczka kolejarzy i marynarzy bułgarskich w liczbie 50 osób. Oficjalne powitanie odbyło się o godz. 8.30 rano w cali recepcyjnej dworca krakowskiego, gdzie przemówił do zebranych dyrektor okręgowej kolei państwowej inż. Wołkanowski, a imieniem zjednoczenia kolejowców polskich prezes Żaroffe.

Imieniem gości odpowiedział kierownik wycieczki Georg Selawianoff, poczem orkiestra odegrała hymn bułgarski i polski. Goście zwiedzili miasto a po południu odjechali do Wieliczki. Dziś rano złoży wycieczka hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

Ex Ilustr z 25 IX 1935

UNIWERSYTET WILEŃSKI ZŁOŻY HOŁD SWEMU WSKRZESICIELOWI MARSZ. PIŁSUDSKIEMU

WILNO, 24 września. Uniwersytet wileński, założony przez króla Stefana Batorego, został wskrzeszony przez Marszałka Piłsudskiego.

Inauguracja nowego roku akademickiego, pierwszego po śmierci Marszałka Piłsudskiego, będzie połączona ze specjalnemi uroczystościami żałobnemi.

Poza tem delegacja profesorów i studentów pojedzie do Krakowa, by złożyć hołd u trumny Marszałka i wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Tempo dnia z 25 IX 1935

Nie z 26 IX 1935

Przedstawiciel Mussoliniego przywiezie ziemię z Rzymu na kopiec na Sowińcu.

Rzym, 24 września. (PAT). W radjo rzymskiem ogłoszono dziś następujący komunikat:

„Narodowy związek ochotników wojennych oddawna złączony węzłami głębokiego koleżeństwa z legjonistami polskimi, których szefem był niezapomniany Marsz. Józef Piłsudski, przedsięwziął starania, by ziemia z Rzymu mogła być złożona wraz z ziemią, którą naród polski zbiera ze wszystkich stron swego kraju, sypiąc kopiec ku czci swego bohatera narodowego".

Mussolini żywo przychylając się do uczuć ochotników włoskich i polskich legjonistów, polecił prezesowi związku ochotników włoskich udać się do Polski wraz ze specjalną delegacją, by w imieniu szefa rządu włoskiego zawieźć symboliczny dar, jako dowód jego osobistej sympatji dla narodu polskiego oraz celem wzmocnienia węzłów braterskich, jakie połączyły po wspólnych walkach o niepodległość Włochów i Polaków, którzy w okresie włoskiego „Risorgimento" przelewali swą krew podczas obrony Rzymu.

Czas z 26 IX 1935

Młodzież sypie kopiec Marszałkowi

Wczoraj udali się uczniowie i uczenice gimnazjum koedukacyjnego im. Hugona Kołłątaja pod kierunkiem dyr. pułk. Romańskiego i prof. dr. Szumańskiego piechotą na Sowiniec, by wziąć udział w sypaniu kopca Wodzowi Narodu.

* * *

Codziennie ze wszystkich stron Polski przybywają do Krakowa liczne pielgrzymki młodzieży szkolnej, by złożyć hołd w krypcie św. Leonarda i wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Wczoraj przybyło z Gorlic, Śląska, Rzeszowa i Duboji 4.000 młodzieży. Dziś przybywa 600 podchorążych z Zambrowa, jutro 2.000 młodzieży z Katowic.

Hołd lotnictwa polskiego na Sowińcu

W dniu 20 października lotnictwo polskie złoży hołd prochom Marszałka Piłsudskiego w Krakowie. Zlecą się do Krakowa w tym dniu samoloty z siedzib wszystkich aeroklubów Rzplitej i zwiozą ziemię wziętą z poszczególnych lotnisk.

W podniosłej tej uroczystości Polski Skrzydlatej, oddającej hołd prochom swego Twórcy, weźmie m. in. udział i aeroklub wileński, który na samolocie, ufundowanym przez wileński LOPP, zawiezie powietrznym szlakiem ziemię z lotnisk: grodzieńskiego, suwalskiego, słonimskiego, lidzkiego, baranowickiego, mołodeczańskiego i wileńskiego.

We wszystkich tych miejscowościach odbędą się w poprzednich dniach uroczystości pobrania ziemi, na które wylecą samoloty wileńskie i przywiozą grudki ziemi do Wilna, poczem, jak wspomnieliśmy, wileński RWD-8 zawiezie ziemię na Sowiniec.

Komitet akcji zbiórki na fundusz uczczenia

pamięci Marsz. Piłsudskiego

Stołeczny Komitet budowy pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego, mając sobie powierzoną przez Komitet naczelny zbiórkę ofiar na terenie stolicy na Fundusz uczczenia pamięci Marszałka, organizuje śród stowarzyszeń społecznych i organizacyj zawodowych Komitet akcji zbiórkowej.

Pierwsze posiedzenie Komitetu akcji zbiórkowej odbędzie się dziś, o godz. 6-ej popoł., w sali Dekerta na ratuszu.

Gazeta Polska z 26 IX 1935

Ziemia z Rzymu na kopiec Marszałka Piłsudskiego

RZYM, 25.9. — W radjo rzymskiem ogłoszono dziś następujący komunikat:

„Narodowy związek ochotników wojennych oddawna złączony węzłami głębokiego koleżeństwa z legjonistami polskimi, których szefem był niezapomniany Marszałek Józef Piłsudski, przedsięwziął starania, by ziemia z Rzymu mogła być złożona wraz z ziemią, którą naród polski zbiera ze wszystkich stron swego kraju, sypiąc kopiec ku czci swego bohatera narodowego".

Mussolini żywo przychylając się do uczuć ochotników włoskich i polskich legjonistów, polecił prezesowi Związku ochotników włoskich udać się do Polski wraz ze specjalną delegacją, by w imieniu szefa rządu włoskiego zawieźć symboliczny dar, jako dowód jego osobistej sympatji dla narodu polskiego oraz celem wzmocnienia węzłów braterskich, jakie połączyły po wspólnych walkach o niepodległość Włochów i Polaków, którzy w okresie włoskiego „Risorgimento" przelewali swą krew podczas obrony Rzymu. (PAT)

Wycieczka bułgarska

KRAKÓW, 25.9. (tel. wł.) — Przybyła do Krakowa wycieczka kolejarzy i marynarzy bułgarskich w liczbie 50 osób. W imieniu władz kolejowych powitał wycieczkę bułgarską dyrektor O. K. P., inż. Wołkanowski. Odpowiadał kierownik wycieczki Jerzy Slawianow. Goście bułgarscy udali się do krypty św. Leonarda i na Sowiniec, poczem zwiedzili miasto i Wieliczkę. (L.)

MAŁOPOLSKA ZACH.

— Pielgrzymki — Kraków, 25.9. — Dziś przybył do Krakowa pociąg szkolny z Gorlic, przywożąc 1200 osób. Następnie 2 szkolne pociągi ze Śląska z Katowic 2 tys. osób, gimnazjum miejskie w Łodzi, szkoła rolnicza z Duboi, szkoła mleczarska z Rzeszowa oraz regjonalna wycieczka Rodziny Wojskowej z Nowego Sącza. Jutro oczekiwane jest przybycie szkoły Podchorążych z Zambrowa z Ostrowi Mazowieckiej, licząca 600 osób. (S)

Przedstawiciele sądownictwa śląskiego w Krakowie.

Grupa uczestników wycieczki przedstawicieli sądownictwa i prokuratorji ze Śląska, którzy przybyli do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi w krypcie wawelskiej. Zdjęcia dokonano na dziedzińcu wawelskim.

Zjazd delegatów Poczt. Przysp. Wojskowego w Krakowie.

(ki) Dnia 22 września odbył się w Krakowie **okręgowy zjazd delegatów oddziałów Pocztowego Przysposobienia Wojskowego Nr. 3, przy udziale przedstawiciela zarządu głównego z Warszawy, generalnego sekretarza K. Chodzikiewicza.**

Na zjazd przybyło około 35 delegatów oddziałów prowincjonalnych oraz cały zarząd okręgowy Nr. V. P. P. W. w Krakowie. Zebranie zagaił prezes zarządu okręgu pułk. Alfred Spett, poczem kierownicy poszczególnych oddziałów zarządu okręgowego złożyli sprawozdania.

Po wyborze delegatów na walny zjazd do Warszawy przedstawiciel zarządu głównego scharakteryzował dotychczasowe prace, przedstawiając zamierzenia P. P. W. na przyszłość. Obrady zamknął dłuższem przemówieniem prezes pułk. Spett, poczem fotograf z I. K. C. dokonał na tarasie gmachu Głównej Poczty ogólnego zdjęcia uczestników.

Po obradach delegaci udali się na Wawel do krypty św. Leonarda, celem złożenia hołdu pamięci Marsz. Piłsudskiego.

Bawiąca w Krakowie wycieczka Pocztowego Przysposobienia Wojskowego około 300 osób z Wileńszczyzny, udała się w poniedziałek w godzinach rannych pochodem z pod dyrekcji pocztowej na ul. Warszawskiej do krypty katedralnej, gdzie złożyła hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu. Ilustracja nasza przedstawia czoło pochodu ze wspaniałym wieńcem.

Drugi pułk lotniczy na Sowińcu.

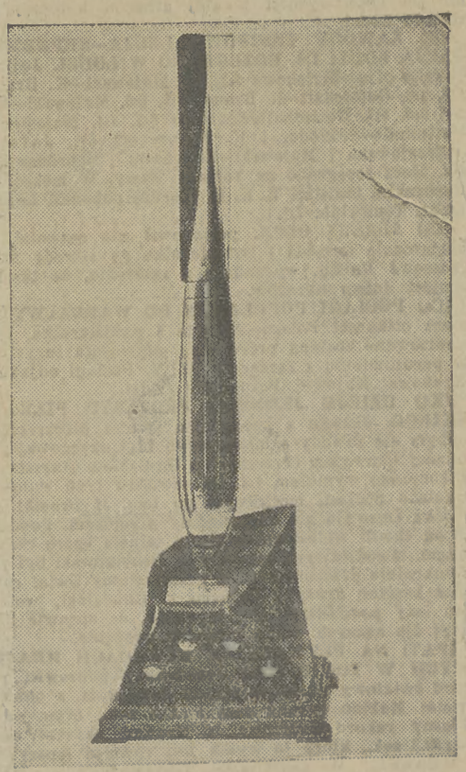

2 pułk lotniczy w Krakowie, mający piękną przeszłość lotniczą, bojową i sportową, reprezentujący czołowych rycerzy przestworzy, dokonał w ub. piątek złożenia ziemi z lotniska krakowskiego na Sowińcu i wziął udział w sypaniu tegoż.

Uroczysty pochód wyruszył z Błoń krakowskich w czwórkach pod dtwem pułk. Lewandowskiego. Ziemię pobraną z pod pomnika poległych lotników krakowskich, złożoną w specjalnej urnie w kształcie bomby lotniczej, nieśli kolejno, oficerowie, podoficerowie, szeregowi i urzędnicy cywilni i pracownicy parku.

Wysypania ziemi z urny dokonał pułk. Lewandowski, wygłaszając przemówienie w asyście delegacji. Urna wykonana przez pracowników 2 pułku lotniczego w brązie, jest złocona, posiada odznakę honorową pułku, odpowiedni napis wyryty na srebrnej tabliczce, a spoczywa na pięknej piaście od śmigła.

Pielgrzymka Polaków ze Śląska Opolskiego.

(l) Przez trzy dni bawiła w Krakowie liczna, bo złożona z 400 osób pielgrzymka polska ze Śląska Opolskiego. Organizował tę pielgrzymkę do duchowej stolicy Polski Związek Polaków z siedzibą w Opolu, a kierownikami wycieczki byli: 83-letni staruszek, prezes tego Związku, ks. Koziołek oraz p. Arkadjusz Bożek.

W tej zbiorowej wycieczce Polaków z za kordonu niemieckiego mieściła się także prywatna szkoła powsz. z Grabiny, pow. prudnickiego — jedyna szkoła polska po lewej stronie Odry, gdzie sędziwy ks. Koziołek, wielce zasłużony dla sprawy polskiej, był proboszczem przez 37 lat. Grabina leżała już poza obszarem plebiscytowym śląskim. Do dziś dnia stanowi ona wyspę polską wśród morza oblewającej ją niemczyzny i jest dowodem, jak dzielnie potrafi utrzymać ducha narodowego w parafji polski kapłan.

Wszyscy uczestnicy wycieczki byli zachwyceni kulturą Krakowa i jego zabytkami. Należy dodać, że w tej zbiorowej gromadzie znajdowali się i dzisiejsi renegaci, którym jednak pokazuje się świetność i tradycję polskiej cywilizacji, aby na żywym przykładzie mogli poznać wielkość i majestat Polski.

Pielgrzymka ta miała duże trudności ze strony niemieckiej w sprawie paszportów. Władze niemieckie zażądały bowiem tytułem opłat paszportowych po 2 marki od osoby, pomimo, iż kierownictwo polskie czyniło starania o bezpłatne udzielenie paszportu zbiorowego do Polski. Powoływano się przy tem na istniejącą od r. 1927 decyzję prezesa międzynarodowej komisji mieszanej na Śląsku p. Calondera, decyzję, która mówi, iż nie powinno się czynić przeszkód w przekraczaniu granicy, ani też żądać jakichkolwiek opłat paszportowych od pielgrzymek, udających się do Krakowa, Częstochowy i Piekar, natomiast ze strony niemieckiej decyzja p. Calondera wymienia jako taką — miejscowość pielgrzymkową, Górę św. Anny. Polacy jednak, aby nie odwoływać pielgrzymki, zgodzili się na opłatę 1 marki od osoby, zgłaszając równocześnie zażalenie do prezesa Calondera.

Uczestnicy wycieczki przed „Pałacem Prasy".

Hołd Związku Numerowych.

(ki) We środę o godz. 7,25 rano przyjechała z Warszawy delegacja Związku Numerowych dworców kolei państwowych w Polsce, wioząca ze sobą urnę z ziemią z dworców warszawskich na kopiec Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego.

Na czele delegacji przyjechał Franciszek Słowiński, najstarszy wiekiem i służbą numerowy w Polsce. Piękna urna bronzowa została wykonana z pieniędzy zebranych między waszawskimi numerowymi w drodze składek.

Po złożeniu hołdu Marsz. Piłsudskiemu w krypcie św. Leonarda na Wawelu i po pobycie na Sowińcu, numerowi odjadą wieczornym pociągiem do Warszawy.

Wycieczka bułgarska zwiedza Kraków.

(ki) We wtorek o godz. 23.25 przybyła do Krakowa wycieczka kolejarzy i marynarzy bułgarskich w liczbie około 50 osób. Oficjalne powitanie odbyło się we środę o godz. 8.30 rano w salonie recepcyjnym dworca krakowskiego. Imieniem władz kolejowych powitał zagranicznych gości dyrektor O. K. P. inż. Wołkanowski, zaś imieniem Zjednoczenia Kolejowców Polskich, który goszczą wycieczkę, przemówił prezes okręgu Z. K. P., p. Walerjan Żaroffe. Imieniem gości odpowiedział kierownik wycieczki Georg Slawjanoff, kierownik wydziału żeglugi przy generalnej dyrekcji bułgarskich kolei żelaznych i portów, poczem orkiestra odegrała hymny: bułgarski i polski.

Z dworca udali się goście do gmachu Z. K. P. przy ul. św. Filipa, skąd po zwiedzeniu go udali się do „Pałacu Prasy", gdzie z zainteresowaniem obejrzeli urządzenia Koncernu „I. K. C.".

Popołudniu zwiedzili Bułgarzy saliny wielickie. We czwartek goście będą zwiedzać Zamek, udadzą się do krypty św Leonarda, poczem obejrzą zabytki Krakowa. Wieczorem w drugi dzień pobytu goście bułgarscy będą podejmowani przez Z. K. P. w Sali Tetmajerowskiej u Hawełki.

Członkowie wycieczki kolejarzy i marynarzy bułgarskich na tarasie „Pałacu Prasy".

Dotychczas wycieczka bułgarska zwiedziła wszystkie większe miasta Polski. W podróży po Polsce towarzyszy im wiceprezes zarządu głównego Z. K. P. p. Antoni Nowakowski. Z Krakowa odjadą Bułgarzy w stronę Zebrzydowic.

Wycieczki do Krakowa ciągle płyną.

(ef) W ostatnich dniach wśród wycieczek przybywających do Krakowa przeważają wycieczki młodzieży szkolnej. W środę przybyły znowu liczne wycieczki z całej Polski, przyczem w myśl zgóry opracowanego planu z władzami szkolnemi przyjechała również młodzież z Śląska Górnego.

We czwartek przyjedzie do Krakowa wycieczka wojskowej rodziny z Ostrowia Mazowieckiego około 600 osób. Na sobotę zapowiedziany jest przyjazd członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej i urzędników Polskiego Radja z Warszawy, razem około 500 osób. W najbliższą niedzielę przybędzie do Krakowa wycieczka Śląskich zakładów elektrycznych z Katowic ponad 600 osób.

W sprawie zniżek kolejowych na przejazd do Krakowa i z powrotem, względnie organizacji pociągów popularnych należy kierować się wprost do delegatów Ligi Popierania Turystyki przy odnośnych dyrekcjach kolejowych, zaś w sprawie obsługi wycieczek, kwater, wyżywienia, zwiedzania itp. do Biura Informacyjnego Budowy Kopca względnie do Polskiego Związku Turystycznego, których biura mieszczą się przy ul. Lubicz L. 4.

Ilustr. Dnia z 28 IX 1935 r.

Serdeczne węzły przyjaźni

łączą kolejarzy bułgarskich z polskimi.

(ki) W piątek, w drugim dniu pobytu wycieczki bułgarskich kolejarzy i marynarzy, goście Krakowa zwiedzili zamek królewski, oddali hołd zmarłemu Wodzowi Narodu Polskiego i zapoznali się z zabytkami prastarej polskiej kultury u jej kolebki w podwawelskim Grodzie.

Jak przez cały czas pobytu w Polsce, tak też i w czasie pobytu w Krakowie towarzyszyli Bułgarom polscy kolejarze, a krótki czas 9-ciu dni wystarczył na serdeczne zżycie się z przedstawicielami bratniego narodu. To też kiedy zbliżył się moment odjazdu z Krakowa, a zarazem z Polski, bo Bułgarzy wyjeżdżali do Czechosłowacji, — nastrój stał się rzewny.

Żegnano się w sali Tetmajerowskiej u Hawełki, w szeregu mów obiecując zacieśnić węzły serdeczności między Polską a Bułgarją, obiecując też i rewizytę polskich kolejarzy w Sofji. Wieczorem koło godz. 9.30, żegnani srdecznie przez przedstawicieli zarządu głównego Zjednoczenia Kolejowców Polskich z p. Nowakowskim na czele, przez dyr. O. K. P. Wołkanowskiego i prezesa okręgu krakowskiego Z. K. P. Żaroffego odjechali w stronę Zebrzydowic.

Wyrazem serdeczności między kolejarzami polskimi i gośćmi bułgarskimi były też kwiaty, wręczone przez sekretarza dyrekcji kolejowej p. Gismana w imieniu dyr. Wołkanowskiego, wszystkim paniom uczestniczkom bułgarskiej wycieczki.

Do granicznej stacji odprowadził gości p. Żaroffe, skąd Bułgarzy wysłali dwa telegramy z podziękowaniami za serdeczne przyjęcie: Do Zarządu Głównego Z. K. P. w Warszawie i do Dyrektora O. K. P. Wołkanowskiego.

Jak Kraków powita kolejarzy niemieckich.

(ef) Dnia 1 października, t. j. we wtorek, przybywa do Krakowa o godz. 8,45 wielka wycieczka reprezentacyjna kolejarzy niemieckich. Powitani oni będą w salonie recepcyjnym przez dyrektora krakowskiego okręgu kolejowego inż. Wołkanowskiego i konsula niemieckiego dra Schillinga.

Wprost z dworca goście niemieccy udadzą się do kościoła Marjackiego, a o godzinie 10.30 wyjadą autobusami na Wawel, gdzie złożą hołd w krypcie katedralnej zwłokom Marszałka J. Piłsudskiego. — O godzinie 14.30 wyjadą na Sowiniec. — O godz. 16.15 wyjadą specjalnym pociągiem do Wieliczki.

Na dworcu w Wieliczce powitani będą przez dzieci w strojach krakowskich i orkiestrę salinarną, przyczem dwóch „Krakowiaków" rozda przybyłym kryształki soli. Szybem św. Kingi zjadą kolejarze niemieccy do kopalni. W komorze Sienkiewicza podejmowani będą podwieczorkiem, podczas którego przy dźwiękach orkiestry odbędą się produkcje taneczne dzieci. — Z Wieliczki powrócą goście niemieccy do Krakowa, gdzie o godz. 20.35 udadzą się do Barbakanu na „Wesele krakowskie". Następnie podejmowani będą w Grand Hotelu obiadem, urządzonym przez dyrektora kolei inż. Wołkanowskiego. W nocy z wtorku na środę będzie śródmieście Krakowa iluminowane.

W środę o godz. 3.35 rano kolejarze niemieccy udają się do Kęt specjalnym pociągiem, skąd autobusami pojadą do Porąbki, celem zwiedzenia budowy zapory wodnej i elektrowni wodnej. O godz. 10-ej rano wagonem motorowym wyjadą do Zakopanego, gdzie ich powita na dworcu orkiestra kolejowa z Nowego Sącza. Goście niemieccy pojadą do Morskiego Oka. Po powrocie udadzą się kolejarze niemieccy na obiad w „Bristolu", podczas którego odbędzie się widowisko regjonalne „Wesele góralskie". O godz. 22.25 odjadą goście specjalnym pociągiem do Lwowa.

MŁODZIEŻ ZE ŚLĄSKA W KRAKOWIE.

(ef) W piątek, w myśl ułożonego programu, przybył do Krakowa ze Śląska pociąg popularny po godłem „Jasiek" z 1100 dziećmi ze szkół powszechnych i średnich. Młodzież przybyła w towarzystwie swych wychowawców.

Ilustr. Dnia z 28 IX 1935 r.

Z Łańcuta na rowerach na Sowiniec.

Klus Adam i Didyk Leopold, którzy przybyli do Krakowa z Łańcuta na rowerach, przywożąc ziemię na Sowiniec.

Ziemia z Przemyśla na Sowiniec.

(l) Dwaj członkowie Zw. Strzeleckiego z Niżyńca pow. Przemyśl, pp. M. Ciepiela i B. Mańka przybyli do Krakowa na rowerach, wioząc ziemię, pobraną z pobojowisk na górach Magiery z czasów oblężenia Przemyśla w r. 1914—1915.

Z hołdem na Sowiniec.

(ef) We czwartek między innemi wycieczkami przybyła do Krakowa wycieczka uczniów jedenastomiesięcznej szkoły rolniczo-rybackiej w Dubol z powiatu pińskiego, pod kierunkiem prof. Romana Pruskiego. Wycieczka przywiozła ze sobą ziemię z Kończyc z grobu powstańców z roku 1863 w urnie, wykonanej z miejscowej białej gliny palonej, ozdobionej kolorami wstęgi „Virtuti Militari“ z napisem „Uczniowie szkoły rolniczej z Dubol“.

Po złożeniu hołdu w krypcie katedralnej i wzięciu udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu, zwiedzono Pałac Prasy. Ponadto przybyły wycieczki Rodziny Wojskowej z Ostrowia Mazowieckiego i z Warszawy, razem około 1.500 osób.

Ziemia z Funchalu na Maderze na Kopiec Marsz. Piłsudskiego.

Staraniem wyłonionego przy Twie Polsko-Portugalskiem Komitetu uczczenia pamięci pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, pozostającego pod wysokim protektoratem ministra pełnomocnego Portugalji Dr. Cesara de Sousa Mendes sprowadzona została urna z ziemią z Funchalu na Maderze, oraz Serra do Pilar pod Oporto. Ziemia ta została uroczyście pobrana z udziałem przedstawicieli władz i społeczeństwa portugalskiego wręczona została przez posła polskiego Romera w Lizbonie kpt. statku M/S Piłsudski Mamert Stankiewiczowi celem przewiezienia jej do Polski. Obecnie delegacja Komitetu udaje się w dn. 29 bm. do Krakowa wraz z chargé d'affaire Vaz-Sarafana celem złożenia przywiezionej z Portugalji ziemi na Sowińcu.

Ziemia z świątyni japońskiej na Kopiec.

Z Tokio donosi (PAT.): Oficerowie japońscy, odznaczeni krzyżami Virtuti Militari, którzy znali osobiście Marsz. Piłsudskiego lub odbywali staże w Polsce wręczyli attaché wojskowemu i morskiemu w Tokjo mjr. Przybylskiemu urnę, zawierającą ziemię japońską z ogrodu świątyni Yasukuni, poświęconej zmarłym żołnierzom i marynarzom japońskim, z prośbą o przysłanie jej do Polski na kopiec Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu. Urnę wręczył mjr. Przybylskiemu w świątyni Yasukuni gen. Suzuki w otoczeniu licznych oficerów armji i marynarki japońskiej.

* * *

(I) **POJECHALI DO FRANCJI POBRAĆ ZIEMIĘ NA SOWINIECKI KOPIEC.** Do Paryża udała się delegacja Stow. weteranów b. armji polskiej we Francji, która pobierze ziemię z pobojowisk Szampanji i Wogezów. Ziemia ta będzie złożona w oddzielne woreczki, a następnie zsypana do urny i przewieziona do Polski, gdzie dn. 5 października br. złożoną zostanie na kopcu Marszałka Piłsudskiego w Krakowie.

(So) **SAMOLOTEM ZOSTANIE PRZEWIEZIONA ZIEMIA Z BIAŁEGOSTOKU NA SOWINIEC.** W ramach Tygodnia LOPP, który odbędzie się 13—20 paźdz. projektowane jest pobranie ziemi z powstającego lotniska w Białymstoku. Ziemia ta przewieziona zostanie samolotem do Krakowa na Sowiniec.

Wycieczka z Wilamowic na Sowińcu.

Do Krakowa zawitała wycieczka pracowników zakładów przemysłowych tkackich „Wilamowice“ przy częściowym współudziale radnych miejskich Wilamowic, której inicjatywa oraz kierownictwo spoczywało w rękach jej właściciela Kazimierza Krzyżanowskiego. Wycieczka w ilości 200 osób wiozła z sobą ziemię z Wilamowic, miejsca pobytu I Brygady L. P. 1914.

Wilamowice, znane już przed wojną z przemysłu tkackiego chałupniczego, przekształcone zostały sprzężystą ręką p. K. Krzyżanowskiego na wielkie zakłady przemysłowe tkackie, tworząc dzisiaj silną rdzennie polską placówkę przemysłową, której trzonem produkcji oprócz prywatnego zapotrzebowania są dostawy szpitalne i wojskowe.

Po złożeniu hołdu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu wycieczka udała się z p. starostą bialskim drem Albertim na czele na Sowiniec, gdzie uczestnicy wycieczki wzięli udział w sypaniu kopca. Piękne regjonalne stroje robotnic budziły żywe zainteresowanie na ulicach naszego miasta.

Uczniowie gimnazjum z Łańcuta w Krakowie.

Grupa uczniów państw gimnazjum z Łańcuta, która przybyła do Krakowa, aby złożyć hołd Marszałkowi. Ag. fot. „Światowid“.

B. PREMJER PRYSTOR I PREZES PKO. GRUBER W KRAKOWIE.

W niedzielę przybywa do Krakowa wycieczka Towarzystwa Ziem Wschodnich z b. premjerem **Prystorem** oraz prezesem P. K. O. **Gruberem** na czele. Wycieczka ta będzie w krypcie wawelskiej u zwłok marsz. Piłsudskiego, oraz weźmie udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Z wycieczką przybywa również prezes BGK. **Górecki** prezes N. I. K. **Krzemiński** i in.

„CZAS“, niedziela 29 września 1935 r.

Cała Polska w hołdzie Marszałkowi

Dnia 29-go bm. o godz. 7-ej min. 35 wyjadą z Warszawy na Sowiniec członkowie rady głównej i zarządu głównego Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich oraz wiozący ziemię ze stron, które reprezentują delegaci okręgów i kół towarzystwa na ziemiach wschodnich.

Po oddaniu hołdu w krypcie św. Leonarda na Wawelu, wezmą udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu m. in.: prezes rady głównej Towarzystwa, p. Aleksander Prystor, kierownik ministerstwa spraw wojskowych, gen. bryg. Tad. Kasprzycki, pierwszy prezes Najw. Tryb. Adm. dr. Bronisław Hełczyński, prezes PKO p. Henryk Gruber, prezes B. G. K. gen. dr. Roman Górecki, wiceprezes Banku Polskiego p. Jan Piłsudski, dyrektor kancelarji cywilnej Prezydenta Rzplitej, p. Stanisław Świeżawski i in.

Ziemia z Madery

Wczoraj przybył do Krakowa charge d'affaires poselstwa portugalskiego w Warszawie p. Vas Sarafana, witany na dworcu przez radcę województwa, dr. Stańkowskiego. Dziś przedstawiciel Portugalji w obecności przedstawicieli władz i społeczeństwa, złoży hołd u trumny Marszałka, poczem o g. 11 uda się na Sowiniec, by złożyć urnę z ziemią z Funchalu. Na Sowińcu przemówi radca Stańkowski, poczem w imieniu miasta wygłosi przemówienie wiceprezydent dr. Radzyński. Ziemia z Funchalu złożona będzie na samym szczycie Kopca. Z Sowińca goście udadzą się do Oleandrów, gdzie złożona zostanie urna, w której przywieziona była ziemia z Madery.

Myszkowski

Okręg stołeczny Ligi Morskiej i Kolonjalnej w hołdzie Marszałkowi

W dniu wczorajszym przybyła do Krakowa pielgrzymka okręgu stołecznego Ligi Morskiej i Kolonjalnej w liczbie 600 osób ze sztandarami dla złożenia hołdu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu. Uczestnicy z wiceprezesem dr. Rosińskim na czele po bytności na Sowińcu i wzięciu udziału w sypaniu kopca, złożyli w krypcie św. Leonarda u stóp sarkofagu Marszałka piękny wieniec.

Polskie Radjo w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj przyjechali pracownicy Polskiego Radja w liczbie kilkaset osób dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Pracownicy Banku Rolnego na Sowińcu

Dziś przybywają pracownicy wszystkich oddziałów i centrali Banku Rolnego z dyrektorem naczelnym b. min. Ludkiewiczem na czele, celem wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Przyjazd delegacji Stow. Weteranów b. Armji Polskiej we Francji do Paryża

PARYŻ, 27.9. — Do Paryża przybyli samolotem z Warszawy delegaci Stow. Weteranów b. Armji Polskiej we Francji, celem zebrania z pobojowisk Francji, na których walczyli polacy, ziemi, przeznaczonej na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Po przyjęciu przez ambasadora Chłapowskiego delegaci odjechali do Arras. Woreczki z ziemią złożone zostaną w przywiezionej z Warszawy urnie w ambasadzie polskiej w Paryżu dn. 30 b. m. (PAT)

Przyjazd kolejarzy niemieckich

KRAKÓW, 27.9. (tel. wł.). — 1 października przybywa do Krakowa wycieczka reprezentacyjna kolejarzy niemieckich. Wycieczkę powitają na dworcu przedstawiciele kolejarzy polskich. Program pobytu przewiduje zwiedzenie kościoła Marjackiego, krypty Leonarda, Sowińca oraz przyjęcie w Wieliczce. Po zwiedzeniu Krakowa kolejarze niemieccy udadzą się do Porębki, Rożnowa i Zakopanego. W programie przyjęcia są również przewidziane widowiska regjonalne. (L).

Ziemia z Madery na kopiec Marszałka Piłsudskiego

W niedzielę (29 b. m.) chargé d'affaires portugalski Vaz Sarafana, któremu towarzyszyć będzie przedstawiciel M. S. Z. p. Szydłowski, w obecności przedstawicieli władz miejscowych i Tow. Polsko-Portugalskiego, złoży na Sowińcu urny zawierające ziemię z Madery, z miejsca, gdzie zamieszkiwał Marszałek Piłsudski oraz z Serra do Pilar, gdzie oddział Portugalczyków, nazwany za swą waleczność Polakami z Serry, walczył w r. 1822 za niepodległość Portugalji.

Portugalja jest pierwszym krajem, który składa oficjalnie ziemię na kopiec Marszałka.

WOJ. ŁÓDZKIE

Wyjazd pielgrzymki pracowników miejskich. — **Łódź, 7.9. — Wszystkie związki pracowników miejskich postanowiły wziąć udział w sypaniu kopca im. Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. W tym celu wyłoniły komitet, na którego czele stanął prezydent miasta, płk. Wacław Głazek. Na prośbę komitetu prezydent Głazek zgodził się na udzielenie urlopu jednodniowego wszystkim pracownikom miejskim, celem umożliwienia im wzięcia udziału w składaniu hołdu cieniom Wielkiego Wodza w Krakowie. Ustalono, że w dn. 5 i 6 października wyjedzie z Łodzi do Krakowa kilka tysięcy osób. Koszty podróży będą potrącane pracownikom miejskim w trzech ratach miesięcznych. (G)**

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 27.9.— Przybyła do Krakowa pielgrzymka młodzieży szkolnej z Rybnika na Górnym Śląsku w liczbie 1.118 dzieci. Nadto przybył 71 p. p. z Zambrowa. Na jutro zapowiedziane jest przybycie pielgrzymki Polskiego Radja w liczbie 350 osób, Ligi Morskiej i Kolonjalnej — 600 osób, pociągu popularnego z Warszawy — 400 osób oraz korpusu kadetów ze Lwowa. Wszystkie pielgrzymki udadzą się na Wawel i na Sowiniec. (S).

WIELKOPOLSKA

— Pielgrzymka na Sowiniec. — Poznań, 27.9. — Do Krakowa na Sowiniec udała się pielgrzymka rolników zrzeszonych w Wielkopolskie Towarzystwo Kółek Rolniczych i włościanek członkiń Zw. Włościanek Wielkopolskich. Wycieczka wzięła udział w sypaniu kopca oraz złożeniu wieńca w krypcie. W drugim dniu zwiedzono Wawel i Muzeum Narodowe. (W)

Pielgrzymka Ligi Morskiej i Kolonjalnej na Sowiniec

Zarząd Główny Ligi Morskiej i Kolonjalnej organizuje dziś uroczystą pielgrzymkę do Krypty św. Leonarda w Katedrze na Wawelu oraz na Sowiniec.

W uroczystości tej wezmą udział władze naczelne Ligi oraz władze poszczególnych ogniw organizacyjnych.

Program uroczystości przewiduje mszę żałobną, sypanie Kopca na Sowińcu oraz złożenie hołdu Marszałkowi w Krypcie św. Leonarda.

Na Sowińcu złożona zostanie ziemia z pobojowiska pod Cecorą, przywieziona przez uczestników spływu do Morza Czarnego, oraz ziemia z nad Bałtyku.

Pielgrzymki

KRAKÓW, 28.9. (tel. wł.). — Przybywa do Krakowa pielgrzymka Tow. Ziem Wschodnich w składzie 300 osób, z b. premjerem Aleksandrem Prystorem na czele.

W sobotę przybyła pielgrzymka Polskiego Radja w liczbie 600 osób L. M. i K. — 600, pociąg popularny z Warszawy Hasło — 600, z Cieszyna i Pszczyny wycieczki szkolne w liczbie 600, z Przemyśla państwowe seminarjum nauczycielskie, z Chyrowa gimnazjum oraz liczne drobniejsze wycieczki. Nadto przybył korpus kadetów ze Lwowa pod kierunkiem mjr. Danieluka oraz delegacje oficerów i podoficerów 25 p. p. z Piotrkowa.

Na niedzielę zapowiedziany jest przyjazd do Krakowa 2 pociągów ze Śląska, które przywiozą 700 urzędników miejskich z Chorzowa oraz 680 urzędników Śląskich Zakładów Elektrycznych z Katowic. Nadto z Warszawy przybędzie Bank Rolny w liczbie 500 osób, z Świętochłowic urzędnicy gminy w liczbie 80 osób, z Bochni wojskowe P. W. Wszystkie pielgrzymki udadzą się na Wawel i na Sowiniec. (S).

Złożenie ziemi z Madery

KRAKÓW, 28.9. (tel. wł.). — W niedzielę o godz. 11.30 w obecności chargés d'affaires portugalskiego Waz Sarafana odbędzie się na Sowińcu uroczystość złożenia ziemi przywiezionej z Madery. Wojewodę reprezentuje zastępca wojewody nacz. Małaczyński, nadto Kraków — wiceprezydent Radzyński. (L).

Ziemia z kopca K. Pułaskiego w Krynicy na Sowiniec.

W niedzielę ub. bawiła w Krakowie wycieczka w liczbie 140 osób, zorganizowana przez komisję zdrojową i organizacje społeczne Krynicy. Wycieczka przywiozła na Sowiniec ziemię z kopca Pułaskiego — ziemię z szańców Pułaskiego.

Uczniowie śląscy w hołdzie Marszałkowi

W Krakowie bawiła onegdaj delegacja szkół średnich i zawodowych, która przywiozła skrzynkę z ziemią na kopiec Marszałka.

Kolejarze niemieccy z wizytą w Krakowie

Dnia 1 października, t. j. **we wtorek, przybywa do Krakowa o godz. 8.45 wielka wycieczka reprezentacyjna kolejarzy niemieckich.** Powitani oni będą w salonie recepcyjnym przez dyr. krak. okręgu kol. inż. **Wołkanowskiego** i konsula niemieckiego **dra Schillingera.** Wprost z dworca goście niemieccy udadzą się **do kościoła Marjackiego,** a o godzinie 10.30 wyjadą autobusami **na Wawel,** gdzie złożą **hołd w krypcie katedralnej zwłokom Marszałka J. Piłsudskiego.** Po zwiedzeniu katedry i Zamku królewskiego udadzą się jeszcze do **Muzeum Narodowego,** a stamtąd o godzinie 14.30 wyjadą na **Sowiniec.**

O godz. 16.15 uczestnicy wycieczki niemieckiej wyjadą na **dworzec kolejowy,** a stąd specjalnym **pociągiem do Wieliczki.** Na dworcu powitani tam będą przez **dzieci w strojach krakowskich i orkiestrę salinarną,** przyczem dwóch „krakowiaków" rozda przybyłym **kryształki soli.** Szybem św. Kingi zjadą kolejarze niemieccy do kopalni. W komorze Sienkiewicza podejmowani będą **podwieczorkiem,** podczas którego przy dźwiękach orkiestry odbędą się **produkcje taneczne dzieci.** Z Wielkiczki powrócą goście niemieccy do Krakowa, gdzie o godz. 20.35 udadzą się do Barbakanu na „Wesele krakowskie". O godz. 21.20 podejmowani będą w **Grand Hotelu obiadem,** wydanym przez dyrektora kolei inż. Wołkanowskiego. W nocy z wtorku na środę **będzie śródmieście Krakowa iluminowane.**

We środę o godz. 3.35 rano kolejarze niemieccy udają się **do Kęt specjalnym pociągiem,** skąd autobusami pojadą do **Porąbki,** celem zwiedzenia budowy zapory wodnej i elektrowni wodnej O godz. 10-tej rano wagonem motorowym wyjadą do **Zakopanego,** gdzie ich powita na dworcu orkiestra kolejowa z Nowego Sącza. Goście niemieccy pojadą do **Morskiego Oka.** Po powrocie o godz. 19.30 udadzą się kolejarze niemieccy na **obiad w „Bristolu",** podczas którego odbędzie się **widowisko regjonalne „Wesele góralskie".** O godz. 22.25 odjadą goście specjalnym pociągiem do **Lwowa.**

W święto pułkowe — pielgrzymka na Wawel.

(l) Do Krakowa przybyła wycieczka wojskowa, złożona z delegacji **oficerów i podoficerów 71 p. p. z Zambrowa,** oraz ich rodzin. Do wycieczki dołączyła się wycieczka **z 18 p.a.l. z Ostrowia Mazowieckiego.** Ogółem ta wycieczka wojskowa liczyła **500 osób.**

Onegdaj właśnie przypadał dzień święta pułkowego 71 p. p. Dzień ten postanowiono uczcić pielgrzymką do Krakowa. Oficerowie tego pułku **złożyli hołd trumnie Marszałka Piłsudskiego na Wawelu,** oraz udali się na kopiec na Sowińcu. Na czele wycieczki-pielgrzymki stał dowódca 71 p. p. płk. dypl. **Łańcucki,** oraz zast. dowódcy ppłk. **Kurek,** dawny dowódca baonu morskiego w Wejherowie. Goście z Zambrowa i Ostrowi Mazowieckiej, zwiedzając Kraków, złożyli wizytę w Pałacu Prasy.

Delegacja oficerów 71 p. p. z Zambrowa i 18 p. a. l. z Ostrowi Mazowieckiej na tarasie „Pałacu Prasy". Siedzą m. in. płk. dypl. Łańcucki (x), na lewo — ppłk. Kurek.

Kraków serdecznie wita

I. Korpus Kadetów ze Lwowa.

Dziś przed południem przybyła do Krakowa niezwykle miła wycieczka **wychowanków I korpusu kadetów Marsz. Piłsudskiego** ze Lwowa.

Lwowski korpus kadetów **ma przepiękne karty w swych dziejach.** Wszakże szkoła kadecka we Lwowie była w 1918 r. ważnym bastjonem, broniącym po bohatersku dostępu do Lwiego Grodu. Z tej szkoły wyszli bohaterscy ochotnicy na obronę granic Rzeczypospolitej, zagrożonych nawałą od wschodu. Z tej wreszcie szkoły wyszli młodociani żołnierze-bohaterzy, którzy swe życie położyli w obronie polskości Ziemi Śląskiej.

Kadeci lwowscy przybyli pod kierownictwem mjr. **Stan. Danieluka,** zastępcy komendanta korpusu, dyrektora szkoły dra Wawrzkowicza, oraz kapitanów **Samolyka, Baranieckiego i Bielaka,** przywożąc **urnę z ziemią z grobów swych poległych towarzyszy** którzy położyli swe życie w obronie Śląska pod Gogolinem i na stokach Góry św. Anny.

Wychowankowie I-go korpusu kadetów Marsz. Piłsudskiego ze Lwowa złożyli hołd **cieniom Wodza Narodu** w krypcie św. Leonarda na Wawelu, a następnie wezmą udział w **sypaniu pomnika chwały na Sowińcu.**

Dziś przed południem pod kierownictwem swych wychowawców, lwowscy kadeci **zwiedzili „Pałac Prasy",** zachwycając się przepiękną panoramą Krakowa widzianą z dachu „Pałacu Prasy", oraz podziwiając nasze urządzenia techniczne.

Podnieść należy, że niezwykle miłych gości, spadkobierców wielkiej idei i bohaterstwa swych młodych poprzedników, którzy położyli życie w obronie Ojczyzny, **Kraków witał sercem.** Maszerujące kompanje I korpusu kadetów Marsz. Piłsudskiego były na ulicach Krakowa przedmiotem spontanicznych owacyj.

Ten korpus kadetów, pieczętujących się mianem Wodza Narodu, dzierży także w swych dłoniach wielką spuściznę i wielką narodową relikwję a mianowicie **sztandar powstańczy z r. 1863.** Lwowski korpus kadetów **dał Polsce bohaterskich żołnierzy** i dał także liczny zastęp dzielnych oficerów, pracujących nad tężyzną i bitnością naszej armji.

25 PP. Z PIOTRKOWA SKŁADA HOŁD MARSZAŁKOWI.

(ki) W sobotę, jako w dzień święta pułkowego, przybyła do Krakowa **delegacja oficerów i podoficerów 25 p. p. wraz z rodzinami z Piotrkowa,** by złożyć w Krakowie w krypcie wawelskiej **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.**

Przedstawiciele pułku z krypty udali się na Sowiniec i brali tam udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego, a w czasie pobytu w Krakowie odwiedzili również Pałac Prasy, zwiedzając jego urządzenia.

Wycieczka składała się z 90 osób.

B. PREMJER PRYSTOR W KRAKOWIE.

(ef) W sobotę przybyły do Krakowa **trzy pociągi wycieczkowe** na pobyt dwudniowy z Warszawy. I tak: Pracownicy Polskiego Radja, pociąg popularny pod hasłem „Warszawa 18" i pociąg popularny Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Pociągami temi przyjechało ponad 2 tys. osób. W sobotę przybyły liczne wycieczki grupowe z okolic Cieszyna i Pszczyny razem około 600 osób.

Jutro, w niedzielę zapowiedziany jest **wielki zjazd wycieczkowy do Krakowa.** W godzinach rannych przyjedzie **wycieczka Towarzystwa Ziem Wschodnich,** około 30 osób z b. **premjerem Prystorem** na czele. Ponadto przybędzie wycieczka urzędników Banku Rolnego z Warszawy — 500 osób, śląskie zakłady elektryczne z Katowic — 600 osób i pracownicy z Chorzowa — 600 osób.

Tempo Dnia z 29 IX 1935

KRONIKA KRAKOWSKA.

Pożegnanie wycieczki Bułgarów w Krakowie.

(ki) W piątek, w drugim dniu pobytu **wycieczki bułgarskich kolejarzy i marynarzy,** goście Krakowa zwiedzili **Zamek królewski,** oddali **hołd zmarłemu Wodzowi Narodu Polskiego** i zapoznali się z zabytkami prastarej polskiej kultury u jej kolebki w podwawelskim grodzie.

Jak przez cały czas pobytu w Polsce, tak też i w czasie pobytu w Krakowie **towarzyszyli Bułgarom polscy kolejarze,** a krótki czas 9-ciu dni wystarczył na **serdeczne zżycie się z przedstawicielami bratniego narodu.** To też kiedy zbliżył się **moment odjazdu z Krakowa** a zarazem **z Polski,** bo Bułgarzy wyjeżdżali do Czechosłowacji — nastrój stał się rzewny.

Żegnano się w sali Tetmajerowskiej u Hawełki, w szeregu mów obiecując **zacieśnić węzły serdeczności między Polską a Bułgarją,** obiecując też i **rewizytę polskich kolejarzy w Sofji.** Wieczorem koło godz. 9.30, żegnani serdecznie przez przedstawicieli zarządu głównego Zjednoczenia Kolejowców Polskich z p. Nowakowskim na czele, przez dyr. O. K. P. Wołkanowskiego i prezesa okręgu krakowskiego Z. K. P. Żaroffego, odjechali **w stronę Zebrzydowic.**

Wyrazem serdeczności między kolejarzami polskimi i gośćmi bułgarskimi były też **kwiaty,** wręczone przez sekretarza dyrekcji kolejowej p. Gismana w imieniu dyr. Wołkanowskiego, **wszystkim paniom** uczestniczkom bułgarskiej wycieczki.

Do granicznej stacji odprowadził gości p. **Żaroffe,** skąd Bułgarzy wysłali **dwa telegramy z podziękowaniami** za serdeczne przyjęcie: do Zarządu Głównego Z. K. P. w Warszawie i do Dyrektora O. K. P. Kraków Wołkanowskiego.

Ziemia z Madery na kopiec Marszałka

Liczne pielgrzymki dążą na Sowiniec

Kraków, 28 września.

W dniu dzisiejszym przybywa do Krakowa **charge d'affaires poselstwa portugalskiego w Warszawie Vas Sarafana, który złoży na Sowińcu ziemię z Funchalu na Maderze.** Gościa powitają radca województwa Stańkowski, wicestarosta grodzki mgr. Woźniak.

W dniu dzisiejszym przybywa do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi **wycieczka towarzystwa krzewienia kultury na Kresach Wschodnich pod przewodnictwem b. premjera Prystora.** Wycieczka przybędzie do Krakowa w południe. Powita ją zastępujący p. wojewodę mgr. Małaszyński.

Dziś przybywa do Krakowa pod przewodnictwem b. min. Ludkiewicza prezesa Banku Rolnego, pielgrzymka urzędników tego banku celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu.

Ex Nuntio z 30 IX 1935

Ziemia z greckich pobojowisk na Kopiec Marszałka Piłsudskiego

Ateny, 28 września.

(Pat) — **Wczoraj odbyła się uroczystość wręczenia ziemi z pobojowisk Peta. Missolonghi i Retnymno, gdzie polacy walczyli o niepodległość Grecji,** na kopiec Marszałka na Sowincu.

Urnę z ziemią wręczył w imieniu ministra wojny gen. Kondylisa major Katzichus, kapitanowi Polonji Pacewiczowi w obecności charge d'afaires poselstwa R. P. Wierskiego, przedstawicieli greckiego M. S. Z. oraz prasy atenskiej.

Kresy Wschodnie w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj o godz. 13, przybyli pociągiem z Warszawy członkowie Towarzystwa Rozwoju Ziem Wschodnich oraz delegacje organizacyj kresowych z b. premjerem Prystorem, gen. Góreckim, prezesem N. T. A. Dr. Helczyńskim, prezesem Dr. Gruberem bratem Marszałka Janem Piłsudskim itd. Przybyłych witał na dworcu imieniem p. wojewody naczelnik Małaszyński, prezydent miasta Kaplicki oraz starosta powiatowy Wnęk. Z dworca pielgrzymka z Kresów Wschodnich udała się na Wawel, gdzie złożyła hołd w krypcie św. Leonarda, a następnie wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu. O godz. 17 członkowie władz T. R. Z. W. odjechali do Warszawy.

Portugalja w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj o godz. 11,30 przybyli na Sowiniec reprezentant Portugalji w Warszawie charge d'affaires Vas Sarafana z małżonką, imieniem wojewody naczelnik Małaszyński, radca Stańkowski, radca MSZ. Szydłowski, wiceprezydent miasta dr. Radzyński, konsul honorowy Portugalji w Warszawie Skalski i Gdyni Mathus, zastępca szefa sztabu DOK. major Ansauroff, pułk. Madejski oraz dyr. Orbisu major Fularski. Na Sowińcu pierwszy zabrał głos Vas Sarafana, który podniósł, że ziemia, którą przywiózł, została wzięta z ogrodu willi w której w swoim czasie mieszkał Marszałek oraz z pól Serra do Pilar, gdzie Legjon Polski odznaczył się bohaterskiemo walkami tak, że uczestników jego nazwano Polakami z pod Serry. Pan Vas Sarafan oświadczył, że składa imieniem wszystkich ludów Portugalji hołd dla wielkiego Bohatera Polski poczem rozerwawszy pieczęcie rzucił ziemię portugalską na kopiec sypany ku czci Wodza Polskiego Narodu. Skolei wiceprezydent miasta dr. Radzyński podkreślił znaczenie uroczystości poczem zabrał głos major Fularski.

Z Sowińca goście udali się do Oleandrów, gdzie zwiedzili prowizoryczne muzeum w którem przechowywane są urny w których przywieziono z różnych stron Polski i całego świata ziemię na kopiec Marszałka, poczem udali się do krypty św. Leonarda by złożyć hołd u trumny Wodza Narodu.

O godz. 14 naczelnik Małaszyński podejmował gości portugalskich śniadaniem w Grand Hotelu. Wieczorem goście obecni byli na przedstawieniu w teatrze im. J. Słowackiego.

Ziemia z Pola Mokotowskiego na kopiec Marszałka Piłsudskiego

Wczoraj o godz. 12 odbyła się uroczystość pobrania ziemi z pola Mokotowskiego na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Ziemię pobrano z miejsca, w którem w czasie pogrzebu stała Trumna.

O godz. 10.30 na skrzyżowaniu ulic Willowej i Chocimskiej odbyła się zbiórka organizacji i społeczeństwa mokotowskiego, poczem został uformowany pochód, który wyruszył ul. Wiśniową na pole Mokotowskie. Na czele pochodu postępowała orkiestra, dalej szły szkoły powszechne z pocztami sztandarowemi, organizacje młodzieży Zw. Strzelec., Harcerstwo. W uroczystości wzięli liczny udział oficerowie i podoficerowie.

Przy dźwiękach żałobnego werbla pobrano ziemię z szańca, na miejscu Ostatniej Defilady. Złożono ją do specjalnej szkatuły, którą przykryto biało-czerwonym sztandarem i przeniesiono na noszach do siedziby Tow. Przyjaciół Dzielnicy Mokotów.

Ziemia będzie w dn. 5-go października zsypana o godz. 17 na Pl. Józefa Piłsudskiego do wspólnej urny, poczem urnę tę delegacja Warszawy odwiezie do Krakowa.

Z KRESÓW WSCHODNICH

Dn. 29 b. m. o godz. 7.35 wyjadą z Warszawy na Sowiniec członkowie rady głównej i zarządu głównego Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich oraz delegaci okręgów i kół T-wa na Ziemiach Wschodnich, którzy zabiorą z sobą ziemię z miejscowości, które reprezentują.

Po oddaniu hołdu w krypcie św. Leonarda na Wawelu wezmą udział w sypaniu kopca Marszałka na Sowińcu m. inn. pp.: prezes rady głównej T-wa Al. Prystor, kierownik M. S. Wojsk. gen. Kasprzycki, prezes N. T. A. Hełczyński, prezes P. K. O. Gruber, prezes B. G. K. Górecki, wiceprezes Banku Polskiego Jan Piłsudski, dyrektor Kanc. Cyw. Prezydenta R. P. Świeżawski, dyrektor B. G. K. Kożuchowski, dyrektor P. K. O. Jarocki, prof. Skórewicz.

Ziemia z Bielan na kopiec Marszałka Piłsudskiego

W Centralnym Instytucie WF odbyła się uroczystość pobrania ziemi do urn przez specjalną delegację Instytutu, która uda się w poniedziałek do Krakowa na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

Przy uroczystości tej asystowali dawny dyrektor PUWF a obecny prezes ZZ. pułk. Ulrych, obecny dyrektor P.U. W.F. pułk. Kiliński, zastępca dyrektora PUWF. pułk. Engel, szef wydziału sportowego mjr. Wojciechowski i dyrektor CIWF. pułk. Gillewicz w obecności członków delegacji.

Z POBOJOWISK GRECKICH

ATENY, 29.9. — Onegdaj odbyła się uroczystość wręczenia ziemi z pobojowisk Beta, Missolonghi i Rethymno, gdzie polacy walczyli o niepodległość Grecji, na kopiec Marszałka na Sowińcu. Urnę z ziemią wręczył w imieniu ministra wojny gen. Kondyliša major Katzichtis, kapitanowi „Polonji" Pacewiczowi w obecności chargé d'affaires poselstwa Rzplitej Wierskiego, przedstawicieli greckiego M. S. Z. oraz prasy ateńskiej. (PAT).

Z FINLANDJI

HELSINGFORS, 29.9. — W miejscowości Jorvas dokonano onegdaj aktu wzięcia ziemi z pod gmachu, w którym w r. 1907 odbył się zjazd przedstawicieli socjalistycznych organizacji państw ciemiężonych przez Rosję narodów. W zjeździe tym brał udział Marszałek Piłsudski, który duchowo przewodniczył obradom. Ceremonji wzięcia ziemi i złożenia do urny dokonał poseł R. P. Fr. Charwat w obecności sekretarza poselstwa p. Huzarskiego i szeregu osób, które zetknęły się w r. 1907 z Marszałkiem Piłsudskim w Jorwas. (PAT)

Fundusz Uczczenia Pamięci Marszałka

Konto P. K. O. Nr. 1313

W dn. 25 b. m. — jak donosiliśmy — ukonstytuował się Stołeczny Komitet Zbiórki na Fundusz uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego. Na czele Komitetu stanął dyr. B. G. K. dr. T. Garbusiński, — zastępcą przewodniczącego został wybrany adw. M. Sokołowski, sekretarzem — W. Boerner. Do prezydjum powołani zostali ponadto członkowie sekcji finansowej Komitetu Budowy Pomnika Marszałka: H. Brun, St. Gliszczyńska, St. Laurysiewicz i R. Szereszewski.

W skład Stołecznego Komitetu Zbiórki wchodzą przedstawiciele związków pracowniczych i robotniczych, kupiectwa, handlu i przemysłu, wolnych zawodów i organizacji kobiecych.

Wczoraj przewodniczący Stołecznego Komitetu Zbiórki p. dyr. T. Garbusiński poinformował przedstawicieli dzienników warszawskich o celach i zadaniach Komitetu oraz nakreślił plan pracy na najbliższą przyszłość.

Zadaniem Komitetu jest przeprowadzenie na terenie stolicy zbiórki ofiar na jeden z celów, które uznał Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego, mianowicie: usypanie Kopca na Sowińcu, stworzenie pomnika Marszałka w Warszawie oraz wzniesienie grobowca na Rossie w Wilnie. Przytem ofiarodawca może sam oznaczyć cel, na który składa ofiarę.

Zbiórka przeprowadzana będzie w dwóch fazach:

Obecnie Komitet przystępuje do przeprowadzenia zbiórki na terenie zorganizowanej części społeczeństwa Warszawy. Zbiórka ma charakter najzupełniej dobrowolny. W najbliższych dniach zostaną rozesłane do wszystkich organizacji pracowniczych i robotniczych listy składek.

Po zakończeniu zbiórki wśród członków związków i stowarzyszeń, Stołeczny Komitet przystąpi do przeprowadzania zbiórki wśród społeczeństwa niezorganizowanego, aby dać możność każdemu obywatelowi złożenia choćby najdrobniejszej ofiary na cel Uczczenia Pamięci Marszałka.

Zasadniczem dążeniem Stołecznego Komitetu będzie, aby — zgodnie z założeniem powszechnego udziału w ofiarach całego społeczeństwa — żaden wyraz woli stowarzyszeń i jednostek nie został pominięty.

Wszystkie wpłaty dokonywane będą na Konto Naczelnego Komitetu N. 1313 P. K. O.

Konkurs na pracę naukową p. t. „Józef Piłsudski jako Mąż Stanu"

W dn. 13 maja r. b. władze Instytutu Społecznego postanowiły uczcić pamięć Marszałka Piłsudskiego przez ogłoszenie konkursu na pracę, któraby zobrazowała działalność Marszałka jako Męża Stanu.

W dn. 27 czerwca b. r. odbyło się w Instytucie Społecznym zebranie przedstawicieli instytucji, zaproszonych do wzięcia udziału w Sądzie Konkursowym, na którem ustalono zasady konkursu i postanowiono podać je do wiadomości ogółu zapomocą następującej odezwy:

„W celu uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego Instytut Społeczny ogłasza niniejszy konkurs na pracę p. t. „Józef Piłsudski jako Mąż Stanu".

Praca powinna posiadać charakter ściśle naukowy, dać pełny obraz działalności społeczno - politycznej Józefa Piłsudskiego z uwzględnieniem szerszego tła stosunków międzynarodowych i z poświęceniem głównej uwagi czasom od roku 1914.

Praca powinna obejmować minimum 20 arkuszy druku, być napisana na maszynie i nadesłana do prekluzyjnego terminu 31 grudnia 1936 r. pod adresem Instytutu Społecznego, Warszawa, Wawelska róg Raszyńskiej.

Praca musi być opatrzona godłem, przyczem do każdej pracy winna być dołączona koperta opieczętowana, zaopatrzona w takież samo godło, a zawierająca imię, nazwisko i adres autora.

Ogłoszenie orzeczenia Sądu Konkursowego nastąpi w dniu 11 listopada 1937 r.

Najcelniejsza z nadesłanych prac, uznana przez Sąd Konkursowy za odpowiadającą w pełni wymaganiom i celom Konkursu, nagrodzona będzie sumą zł. 5.000. Tem samem Instytut Społeczny nabywa prawo do pierwszego wydania nagrodzonej pracy w nakładzie 2.000 egzemplarzy i ogłosi ją drukiem najpóźniej w ciągu roku od terminu jej nagrodzenia.

W razie nieprzyznania nagrody żadnej z nadesłanych prac Instytut Społeczny ogłosi nowy konkurs, którego warunki ustalone będą we właściwym czasie.

Na zaproszenie Instytutu Społecznego weszli do Sądu Konkursowego oprócz przedstawicieli tegoż Instytutu i Szkoły Nauk Politycznych przedstawiciele następujących instytucji: Polskiej Akademji Umiejętności, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Polskiego Towarzystwa Historycznego i Towarzystwa Miłośników Historji".

Walka z nadużywaniem podobizn Marszałka Piłsudskiego dla celów handlowych

Szereg firm handlowych, umieszczających na wyrobach swych portrety Marszałka Piłsudskiego, zwróciło się ostatnio z ofertami do szkół i urzędów podległych Min. Oświaty.

Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnego Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, Ministerstwo W. R. i O. P. wystosowało okólnik, w którym zaleca, aby wszelkie próby zainteresowania szkół podobnemi ofertami, były kategorycznie odrzucane. (Iskra).

Ofiary na budowę pomnika Marszałka Piłsudskiego

Gimnazjum Wandy Szachtmajerowej — pozostałe z wycieczki do Krakowa — 29 zł. 60 gr.

W 6-tą rocznicę śmierci ś. p. Kazimierza Szachtmajera, inżyniera komunikacji, składa żona i syn — 20 zł.

Ziemia z Madery i Portugalji na Sowiniec.

W niedzielę, dn. 29 b. m., **chargé d'affaires portugalski Vaz Sarafana,** któremu towarzyszyć będzie przedstawiciel M. S. Z. p. Stan. Szydłowski, w obecności przedstawicieli władz miejscowych i Tow. polsko-portugalskiego **złoży na Sowińcu urny,** zawierające **ziemię z Madery,** z miejsca, gdzie zamieszkiwał Marszałek Piłsudski oraz z **Serra do Pilar,** gdzie oddział Portugalczyków, nazwany za swą waleczność **„Polakami z Serry", walczył w r. 1822 za niepodległość Portugalji.**

Portugalja jest pierwszym krajem, który składa oficjalnie ziemię na Kopiec Marszałka.

* * *

(ef) Celem złożenia przywiezionej ziemi z Funchalu na Maderze oraz Serra do Pilar pod Oporto przyjechał do Krakowa w sobotę o godz. 23.45 portugalski charge d'affaires Vaz-Sarafana wraz z małżonką. Równocześnie przybyli naczelny dyrektor Orbisu p. Fularski, dyr. Sieben z Warszawy i Olgierd Jankowski z Towarzystwa polsko-portugalskiego. Na dworcu powitali przybyłych nacz. M. S. Z. Szydłowski, imieniem wojewody radca Stańkowski, oraz konsulowie honorowi portugalscy p. Skalski z Warszawy, p. Mack z Gdyni i p. Tomczyk z komitetu organizacyjnego z Warszawy. Przybyli po powitaniu w salonie recepcyjnym udali się do przygotowanych apartamentów. W niedzielę o godz. 11.30 odbędzie się w obecności przedstawicieli władz uroczyste złożenie przywiezionej ziemi.

Wojsko z hołdem na Sowińcu

(ki) W sobotę, jako w dzień święta pułkowego, przybyła do Krakowa **delegacja oficerów i podoficerów 25 p. p.** wraz z rodzinami, z Piotrkowa, by złożyć w Krakowie w krypcie wawelskiej hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Przedstawiciele pułku z krypty udali się **na Sowiniec** i brali tam udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego, a w czasie pobytu w Krakowie odwiedzili również **Pałac Prasy,** zwiedzając jego urządzenia.

Wycieczka składała się z 90 osób.

Hołd Polskiego Radja Marsz. Piłsudskiemu.

Pod przewodem naczelnego dyrektora Polskiego Radja, **Romana Starzyńskiego,** przybyła do Krakowa w piątek wieczorem pielgrzymka pracowników rozgłośni polskich z **Warszawy, Katowic, Poznania, Łodzi i Torunia** w liczbie przeszło **pięciuset osób,** aby złożyć hołd pamięci Wielkiego Marszałka i wziąć udział w sypaniu kopca. (Rozgłośnie lwowska i wileńska urządzą oddzielnie wycieczki).

W sobotę zrana wszyscy uczestnicy pielgrzymki, łącznie z całym sztabem pracowników **rozgłośni krakowskiej,** udali się, szlakiem pogrzebu, **na Wawel,** gdzie w krypcie złożyli hołd trumnie Marszałka, następnie zwiedzali Zamek; popołudniu część uczestników pielgrzymki wybierze się do Wieliczki, część zwiedzać będzie zabytki Krakowa.

W niedzielę o g. 8-ej pracownicy P. R. **autobusami podążą na Sowiniec,** aby wziąć udział w sypaniu kopca.

* * *

(Sl) **ZIEMIA SOKALSKA NA SOWINIEC.** Staraniem Koła Tow. Rozwoju Kresów wschodnich w Sokalu, w ubiegły piątek odbyła się w Sokalu uroczyste pobranie ziemi z mogiły powstańców z roku 1863, znajdującej się na miejscowym cmentarzu, którą wybrana delegacja pod przewodnictwem starosty pow. W. Kostołowskiego, zawiezie w artystycznie wykonanej urnie do Krakowa i złoży na Sowińcu. W uroczystości, która miała podniosły charakter, wzięli udział przedstawiciele władz, urzędów i miejscowego społeczeństwa.

(PAT) **ZIEMIA Z POBOJOWISK GRECKICH — NA SOWINIEC.** W Atenach odbyła się uroczystość wręczenia ziemi z pobojowisk Peta, Missolonghi i Rethymno, gdzie Polacy walczyli o niepodległość Grecji — na Kopiec Marszałka na Sowińcu. Urnę z ziemią wręczył w imieniu ministra wojny gen. Kondylisa major Katzichtis, kapitanowi „Polonji", Pacewiczowi w obecności charge d'afffaires poselstwa R. P. Wierskiego, przedstawicieli greckiego M. S. Z. oraz prasy ateńskiej.

* * *

Wielki zjazd na niedzielę do Krakowa.

(ef) W sobotę przybyły do Krakowa **trzy pociągi wycieczkowe z Warszawy** na pobyt dwudniowy. I tak: Pracownicy Polskiego Radja, następnie pociąg popularny pod hasłem „Warszawa 18" i pociąg popularny Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Pociągami temi przyjechało ponad 2 tys. osób. W sobotę przybyły liczne wycieczki grupowe z okolic Cieszyna i Pszczyny, razem około 600 osób.

Na niedzielę zapowiedziany jest **wielki zjazd wycieczkowy do Krakowa.** W godzinach rannych przyjedzie wycieczka **Tow. Ziem Wschodnich,** około 30 osób, z b. premjerem **Prystorem** na czele. Ponadto przybędzie wycieczka urzędników **Banku Rolnego** z Warszawy — 500 osób. **Śląskie Zakłady Elektryczne** z Katowic — 600 osób i **pracownicy z Chorzowa** — 600 osób.

Tłoczone 30 IX 1935

Tłos Narodu z 30 IX 1935

LICZNE WYCIECZKI bawiły w ub. niedzielę w Krakowie. Korzystając z pięknej pogody udały się na Sowiniec, gdzie odbyło się między innemi uroczyste złożenie urny z ziemią z Funchalu z Madery. Ogółem przybyło do Krakowa około 6 tys. osób. Bawił również w Krakowie b. premjer Prystor, wraz z wycieczką Zarządu gł. Towarzystwa Ziem Wschodnich. Uczestnicy wycieczki byli w krypcie św. Leonarda i na Sowińcu.

Tłos z 30 IX 1935

Delegacja CIWF niesie ziemię na kopiec Marszałka.

Warszawa, 28 września (ASz). W Centralnym Instytucie W. F. odbyła się uroczystość pobrania ziemi do urn przez specjalną delegację instytutu, która uda się w poniedziałek do **Krakowa na kopiec Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.** Przy uroczystości tej asystowali **płk. Ulrich, płk. Kiliński, płk. Engel** i dyr. instytutu **płk. Gillewicz** w obecności członków delegacji.

Ziemia z pola Mokotowskiego na kopiec Marszałka

W niedzielę, 29 b. m., odbędzie się podniosła uroczystość pobrania ziemi z pola Mokotowskiego na kopiec na Sowińcu. O godz. 10 m. 30 przy zbiegu ul. Willowej i Chocimskiej odbędzie się zbiórka organizacyj, poczem uformuje się pochód, który wyruszy ul. Wiśniową na pole Mokotowskie.

Pochód będzie poprzedzany orkiestrą, która nie będzie jednak grała; muzykę zastąpią werble. Na polu Mokotowskiem przy udziale władz wojskowych, przy dźwięku werbli, pobrana zostanie ziemia i złożona do specjalnej szkatułki. Po spisaniu uroczystego aktu, okolicznościowe przemówienie wygłosi prezes Tow. przyjaciół Mokotowa, wojewoda Kirst, poczem nastąpi chwila milczenia. Następnie na noszach ziemia będzie przeniesiona do siedziby Tow. przyjaciół dzielnicy Mokotów.

W dn. 5 października ziemia ta będzie o godz. 5 popoł. zsypana do wspólnej urny na pl. Marszałka Piłsudskiego, poczem urnę tę delegacja odwiezie do Krakowa.

ODCIEŃ PUDRU Powinien być dobierany z pedantyczną starannością! Zwłaszcza w jesieni, w okresie rozjaśniającej się opalenizny.
PUDRY HYGIENICZNE Laboratorjum M. MALINOWSKIEGO
posiadają urozmaiconą i subtelną skalę odcieni. 4721k
WARSZAWA, LAB. CHEM. FARM. UL. CHMIELNA 4. — Do nabycia we wszystkich pierwszorzędnych firmach.

Strzelcy podhalańscy z kobzami przyjeżdżają do Krakowa.

Jutro rano przybywają do Krakowa niezwykle mili goście. Oto zjeżdża do nas **reprezentacyjna wycieczka 5 p. s. p. z 22 dywizji piechoty górskiej.** Pułk stacjonowany jest w **Przemyślu.** Strzelcy podhalańscy przybywają wraz ze swą orkiestrą pułkową, najoryginalniejszą ze wszystkich orkiestr w Polsce z tego powodu, iż posiada ona **specjalny zespół kobziarzy.**

W skład wycieczki wchodzą najlepsi strzelcy, którzy zdobyli proporzec strzelecki i mistrzostwo 22 dywizji górskiej.

Wycieczka jest pomyślana jako nagroda dla najlepszych strzelców z pułku i w planie ma **złożenie hołdu Wodzowi Narodu w krypcie na Wawelu, sypanie kopca na Sowińcu,** a następnie **podróż do Poznania** z hołdem dla pierwszych królów polskich: Mieczysława i Bolesława Chrobrego. W Wielkopolsce zapoznają się strzelcy podhalańscy z wzorowemi gospodarstwami rolnemi, a następnie udadzą się **do Gdyni** dla zwiedzenia portu handlowego i wojennego. W Gdyni odbędzie się uroczyste wręczenie odznaki pułkowej dla torpedowca Podhalanji.

Z nad Bałtyku udadzą się nasi Podhalańcy **do Warszawy,** gdzie ich orkiestra koncertować będzie w dniu 5 października na międzynarodowych zawodach konnych.

W **skład wycieczki** wchodzą przedewszystkiem **strzelcy, pochodzący ze starych, dziś zubożałych rodzin szlacheckich,** rozsianych gęsto na Podkarpaciu, zwłaszcza w powiatach samborskim, turczańskim i dobromilskim. Ta drobna szlachta została w większości zruszczona przez cerkiew grecko-katolicką. Żyją jednak wśród niej stare **tradycje rycerskie i polskie.** Synowie tej szlachty są wspaniałym materjałem żołnierskim.

Jutro orkiestra 5 p. s. p. koncertować będzie na Rynku od strony wylotu ul. Szewskiej od godz. 17-tej do 18.30. Główny repertuar koncertu składa się z oryginalnych pieśni góralskich.

Nadmienić należy, że **orkiestra tego pułku, która pierwsza zaprowadziła kobzy,** wyróżniła się zaszczytnie w b. r. na Święcie Gór w Zakopanem, za co otrzymała od p. ministra spraw wojskowych komplet nowych instrumentów.

Spodziewać się należy, że **Kraków przyjmie sercem tych niezwykle miłych gości,** spadkobierców starej i pełnej sławy tradycji rycerstwa polskiego na Kresach.

MŁODZIEŻ SZKOLNA ODDAJE HOŁD WODZOWI NARODU.

Wycieczki młodzieży szkolnej do Krakowa celem oddania hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego oraz sypanie Kopca na Sowińcu płyną nadal wielką falą. Codziennie niemal specjalne pociągi przywożą grupy młodzieży szkolnej, która na miejscu znajduje troskliwą opiekę w Bursie Obsługi Wycieczek Polskiego Związku Turystycznego, przy ul. Lubicz 4.

Według zgóry opracowanego z władzami szkolnemi programu młodzież szkolna pod kierownictwem wykwalifikowanych przewodników i opiekunów, w sposób wygodny bez pośpiechu i natłoku zwiedza zabytki Krakowa, kryptę św. Leonarda oraz bierze udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Poza tem w grupach zwiedza młodzież Saliny wielickie oraz Ojców.

W sprawie zniżek kolejowych na przejazd do Krakowa i spowrotem względnie organizacji pociągów popularnych należy kierować się wprost do Delegatur Ligi Popierania Turystyki przy odnośnych Dyrekcjach Kolei Państwowych, zaś w sprawie obsługi wycieczek, zwater, wyżywienia, zwiedzania itp. do Biura Informacyjnego Budowy Kopca względnie do Polskiego Związku Turystycznego, których biura mieszczą się przy ul. Lubicz L. 4 w Krakowie (telefon 113-85 i 199-13).

OKRĘG STOŁECZNY LIGI M. I K. W HOŁDZIE MARSZAKŁOWI PIŁSUDSKIEMU.

Wdniu wczorajszym przybyła do Krakowa pielgrzymka Okręgu Stołecznego Ligi Morskiej i Kolonjalnej w liczbie 600 osób ze sztandarami dla złożenia hołdu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu.

Uczestnicy z wiceprezesem dr. W. Rosińskim, sekretarzem H. Sukiennickim, skarbnikiem R. Bednarskim i K. Jarzembskim po bytności na Sowińcu i wzięciu udziału w sypaniu kopca złożyli w krypcie Marszałka wieniec.

RYNGRAF.

Ryngraf, który wiezie ze sobą, jako dar dla kombatantów francuskich delegacja Zarządu Głównego Stowarzyszenia Weteranów b. Armji Polskiej we Francji, udająca się na pobojowiska francuskie, celem pobrania ziemi z tych pobojowisk na których walczyły wojska polskie. Zjazd został zwołany celem oddania hołdu zwłokom Marszałka Józefa Piłsudskiego przez żołnierzy b. Armji Błękitnej.

Przed zjazdem błękitnych weteranów w Krakowie.

(ki) Jak donosiliśmy, **Stowarzyszenie Błękitnych Weteranów** zwołuje na dzień 5 i 6 października **Zjazd koleżeński do Krakowa w celu złożenia hołdu u trumny Marsz. Piłsudskiego** oraz uczestniczenia w sypaniu kopca na Sowińcu.

W związku z tym zjazdem odleciała do Paryża 25 września delegacja zarządu głównego Stowarzyszenia Weteranów b. armji polskiej we Francji, by stamtąd przywieść ziemię na kopiec Marsz. Piłsudskiego. Delegacja ziemię pobierze z pobojowisk: **z Silevy, Fryze, Arras, Suchez, Capy, Tilleloy, z pól Szampanji i lasów Wogezów.**

Pobranie ziemi odbędzie się w obecności przedstawiciela ambasady R. P. w Paryżu, miejscowych władz francuskich, delegacji placówki Stowarzyszenia w Paryżu, oraz przedstawicieli polskich organizacyj społecznych we Francji. Po pobraniu, ziemia będzie złożona w oddzielne woreczki, a następnie **przewieziona do Paryża** i w ambasadzie wysypana do urny, którą delegacja zabrała ze sobą.

W skład delegacji wchodzą mjr. rezerwy pilot Ludwik **Zejfert,** przewodniczący zarządu głównego Stowarzyszenia i **Stefan Zygadlewicz,** skarbnik Stowarzyszenia.

Zjazd zapowiada się niezwykle licznie, a to ze względu na nader przychylne ustosunkowanie się władz państwowych, które na dni 5 i 6 października udzieliły **urlopów wojskowym w czynnej służbie, urzędnikom państwowym i pracownikom samorządowym, a min. komunikacji przyznało uczestnikom zjazdu najwyższą zniżkę kolejową, wynoszącą 80%.**

Zapisy na zjazd przyjmuje zarząd główny Stowarzyszenia w Warszawie ul. Długa 50 oraz poszczególne zarządy okręgów i placówek. Karty uczestnictwa w cenie 1 zł. 50 gr. dla członków rzeczywistych Stowarzyszenia i w cenie 2 zł. 50 gr. dla Weteranów niestowarzyszonych wydaje zarząd główny oraz okręgi i placówki w swych siedzibach. Do uzyskania zniżki upoważniają karty uczestnictwa.

Zarząd Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich na Wawelu i Sowińcu.

(ki) W niedzielę o godz. 13-ej **przybyli z Warszawy do Krakowa członkowie Rady Głównej i Zarząd Główny Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich oraz delegaci okręgów i kół Towarzystwa na ziemiach wschodnich.** Ci ostatni **przywieźli na Sowiniec ziemię ze stron, które reprezentują.**

Na dworcu krakowskim goście zostali powitani przez przedstawicieli miejscowych władz rządowych i samorządowych z reprezentantem województwa naczelnikiem **Małaszyńskim** i prezydentem miasta drem **Kaplickim** na czele.

Na czele grupy tej przyjechał Prezes Rady Głównej Towarzystwa p. Aleksander **Prystor,** a towarzyszyli mu: Prezes Najw. Tryb. Adm. Bronisław **Hełczyński,** prezes B. G. K. Roman **Górecki,** Prezes P. K. O. wiceprezes Banku Polskiego **Jan Piłsudski,** brat Marszałka, Henryk **Gruber,** Szef kancelarji cywilnej Prezydenta RP. Stanisław **Świeżawski,** dyr. B. G. K. Józef **Kożuchowski,** dyr. P. K. O. Piotr **Jarocki,** prof. Kazimierz **Skórewicz,** i in.

Po powitaniu na dworcu przybyli **udali się na Wawel,** gdzie zeszli do krypty św. Leonarda, by oddać **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.** Stamtąd b. premjer Prystor wraz z towarzyszącymi mu członkami zarządu udał się **na Sowiniec,** gdzie odbyła się uroczystość złożenia przywiezionej ziemi i sypanie kopca.

O godz. 17.40 goście warszawscy udali się z powrotem do stolicy.

Ziemia z Madery na Sowińcu.

(ef) W niedzielę panował od wczesnych godzin rannych niezwykle ożywiony ruch na Sowińcu. Liczne autobusy przywoziły coraz nowe grupy wycieczkowe, które udawały się na Sowiniec, biorąc udział w sypaniu Kopca.

O godz. 11,30 odbyła się na Kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu podniosła uroczystość złożenia **przywiezionej ziemi z Funchalu na Maderze oraz z Serra do Pilar pod Oporto.** Na uroczystość tę przybyli portugalski charge d'affaires **Vaz-Sarafana** wraz z małżonką, Naczelnik z M. S. Z. **Szydłowski,** konsulowie honorowi portugalscy P. **Skalski** z Warszawy i p. **Mack** z Gdyni, ponadto generalny dyrektor Orbisu mjr. **Fularski,** p. **Tomczyk,** p. **Varella,** dyr. Banku Rolnego z Warszawy **Liczyński,** a imieniem władz miejscowych z Województwa: naczelnik **Małaszyński,** radca **Stańkowski,** wiceprez. miasta dr **Radzyński,** dr **Piotrowski,** płk. **Madejski** i podinsp. PP. **Baumann.**

Do zebranych przemówił min. **Vaz-Sarafana:**

„Mamy tu przed sobą dwie garści ziemi, jedna wzięta z ogrodów willi, w której Marsz. Piłsudski zamieszkiwał na Maderze, druga z Serra do Pilar pod miastem Oporto, gdzie Legjoniści odznaczyli się w walkach wolnościowych, i uzyskali miano „Polaków spod Serry" za dzielność, jaką okazali. Są to dwie garście ziemi portugalskiej. Przewozimy je na Kopiec Marszałka Piłsudskiego jako **hołd mojej ojczyzny.** Ziemia ta uosabia szacunek wszystkich ludów wchodzących w skład Portugalji dla wielkiego bohatera Polski. Przemawiam w ten sposób, bo jesteście starym Narodem Piastów i Jagiellonów, bo posiadacie wiekową świadomość narodową, bo w czasie zaburzeń światowych mieliście Piłsudskiego, który Was powiódł do zwycięstwa. **Rozumiecie więc głos miłości Ojczyzny** i hołdu Portugalji zamorskiej, wyspiarskiej i kontynentalnej dla dzisiejszej Polski, na cześć której urządzony jest ten obchód.

Wobec uczuć patrjotycznych wszystkich tych, którzy mnie tu towarzyszą i tych, których zaszczyt mam reprezentować, rozrywam pieczęcie gwarantujące autentyczność tej ziemi i rzucam ją na Mogiłę, bo trzeba aby wszyscy wiedzieli, że Portugalja także dorzuciła jakąś cząstkę swojej ziemi do pomnika wznoszonego na chwałę Marszałka J. Piłsudskiego".

Następnie przemówił reprezentant miasta wiceprezydent dr. **Radzyński,** podnosząc, że ziemia z Madery, złożona obecnie, będzie dalszym dowodem tego, iż kult narodu portugalskiego dla wielkiego Ducha Polski jest potwierdzeniem wielkiego powiedzenia króla portug. w r. 1822, kiedy witając swych żołnierzy jako zwycięzców, nazwał ich Polakami ze Serry.

Jako ostatni wygłosił przemówienie dyr. Orbisu **Fularski,** imieniem tow. polsko-portugalskiego. Wprost z Sowińca udano się do krypty katedralnej, gdzie przybyli złożyć hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego.

* * *

(ef) SZTAFETA WILEŃSKA. W niedzielę w godz. rannych przybyła do Krakowa sztafeta kolarska wojskowego klubu sportowego z Nowoświęcian (Wileńszczyzna), przybyło 8 osób pod kierunkiem kpt. Kracha. Trasę około 900 km przebyła sztafeta w ciągu 9 dni.

(ef) Ilustracja nasza przedstawia uroczystość złożenia ziemi z Madery na Sowińcu. Na zdjęciu widoczny min. portugalski Vaz-Sarafana (x) wraz z małżonką (xx) w otoczeniu reprezentantów władz.

Złożenie ziemi z Portugalji na kopcu Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 30.9. — Staraniem wyłonionego przy Tow. Polsko-Portugalskiem Komitetu Uczczenia Pamięci Marszałka Piłsudskiego, pozostającego pod protektoratem ministra pełnomocnego Portugalji dr. Cesara de Scusa Mendes, sprowadzona została urna z ziemią z Funchalu na Maderze oraz z Serra do Pilar pod Oporto. Ziemia ta, jak już donosiliśmy, została wręczona przez posła polskiego w Lizbonie Romera kapitanowi statku M/S „Piłsudski" Stankiewiczowi celem przewiezienia jej do Polski.

Wczoraj w południe na Sowińcu odbyła się uroczystość złożenia tej ziemi do masywu kopca przez chargé d'affaires p. Vaz Sarafana w obecności honorowych konsulów portugalskich, p. dr. Skalskiego z Warszawy i p. Macka z Gdyni oraz przedstawicieli miejscowych władz administracyjnych, samorządowych i wojska. W uroczystości wziął udział z ramienia M. S. Z. nacz. Szydłowski. Komitet organizacyjny reprezentowali członkowie Tow. Polsko-Portugalskiego: p. Jankowski, dyr. Sieban i p. Tomczak z Warszawy.

Do zebranych na szczycie wznoszonego kopca w serdecznych słowach przemówił chargé d'affaires Vaz Sarafana, który oświadczył, że przywieziona ziemia rzucona zostanie na kopiec Marszałka Piłsudskiego, jako ostatni hołd Portugalji dla Wielkiego Bohatera Polski. Portugalja dorzuci cząstkę swojej ziemi do pomnika, wznoszonego na chwałę Marszałka Piłsudskiego, gdyż chce w ten sposób złożyć współczesnym i przyszłym pokoleniom niezbite świadectwo, że sława Marszałka Piłsudskiego przekroczyła daleko granice Polski i dotarła w dalekie kraje. (PAT)

Pielgrzymka Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich do Krakowa

KRAKÓW, 30.9. Wczoraj o godz. 13-ej przybyła do Krakowa pielgrzymka Tow. Rozwoju Ziem Wschodnich z prezesem Rady Głównej b. premjerem A. Prystorem. Uczestnicy pielgrzymki, po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, udali się na Sowiniec, gdzie przedstawiciele poszczególnych powiatów ziem wschodnich złożyli do masywu kopca przywiezioną w pięknych urnach i kasetkach ziemię z historycznych miejscowości kresowych. W uroczystości wzięli udział również m. in. prezes B. G. K. gen. Górecki i p. Jan Piłsudski. (PAT)

— Zjazd weteranów b. armji polskiej we Francji. — Kraków, 30.9. — Dnia 5 i 6 października odbędzie się w Krakowie zjazd weteranów b. armji polskiej we Francji, którzy na Sowińcu złożą ziemię pobraną z pobojowisk francuskich, gdzie walczyli polscy żołnierze. Pobranie ziemi nastąpiło w ostatnich dniach we Francji w obecności przedstawicieli ambasady polskiej w Paryżu. Zjazd weteranów błękitnej armji w Krakowie zapowiada się niezwykle licznie. (S)

Złożenie ziemi z Madery na Sowińcu

Wczoraj zjechały do Krakowa liczne wycieczki

Kraków, 29 września.

Wczorajsza niedziela stała znowu pod znakiem wzmożonego napływu wycieczek przybyłych z różnych stron kraju, celem złożenia hołdu prochom Marszałka. Na pierwszy plan należy wymienić wycieczkę towarzystwa Ziem Wschodnich, która przybyła do Krakowa wczoraj w południe. Na czele wycieczki **stali b. premjer Prystor, dyrektor Banku Gosp. Krajowego Górecki, dyrektor PKO Gruber, prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego Hełczyński i szef kancelarji cywilnej Prezydenta RP.** Przybyłych powitał w zastępstwie p. wojewody naczelnik mgr. Małaszyński, starosta Pałosz, wiceprez. Radzyński i inni przedstawiciele władz. Z dworca udali się dygnitarze na Wawel gdzie złożyli hołd u trumny Marszałka poczem udali się na Sowiniec.

Wczoraj odbyła się na Sowińcu uroczystość złożenia na kopcu Marszałka Ziemi z Funchalu na Maderze, którą przywiózł portugalski charge d'affaires Vas Sarafana. Dostojnika portugalskiego powitał mgr. Małaszyński, wicestarosta Wośniak i radca Stankowski, którzy udali się z nim do krypty na Wawelu, a następnie na Sowiniec, gdzie nastąpiło złożenie ziemi.

Pielgrzymka CIWF

Dziś przybywa z Warszawy do Krakowa pielgrzymka Centralnego Instytutu Wychowawania Fizycznego w liczbie ponad 600 osób dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Przedstawiciele kolei niemieckich w Krakowie

Dziś rano przyjeżdżają do Krakowa dygnitarze kolei Rzeszy Niemieckiej. Na dworcu, który udekorowany będzie emblematami obu państw, powita ich dyrektor PKP. w Krakowie inż. Wołkanowski, poczem przybyli po zwiedzeniu świątyni Marjackiej udadzą się do krypty św. Leonarda i zwiedzą Wawel. Popołudniu goście będą na Sowińcu, poczem udadzą się do Wieliczki.

Tempo Dnia z 2 X 1935

Przedstawiciele kolei niemieckich zachwyceni pięknem Krakowa

KRAKÓW, 1 października.

(ki) W poniedziałek przybyła do Polski do Warszawy **wycieczka przedstawicieli kolei niemieckich** pod przewodnictwem generalnego dyrektora koleji Rzeszy dra inż. **Dorpmüllera.** Wycieczka przybyła do Warszawy o godz. 9.10 i zwiedziwszy przejazdem autokarami stolicę, udała się do ministerstwa komunikacji, gdzie odbyło się powitanie uczestników.

Następnie goście niemieccy wysłuchali krótkiego odczytu prof. inż. **A. Wasiutyńskiego** pt.: **„Spostrzeżenia na polskich drogach żelaznych państwowych nad sprężystością powierzeni i naprężenia w niej"**, zwiedzili przebudowany dworzec główny w Warszawie, poczem zwiedzali miasto, pałac wilanowski i wystawę drogową. Wieczorem w restauracji Hotelu Europejskiego odbył się **obiad** wydany przez podsekretarza stanu w ministerstwie komunikacji inż. **Bobkowskiego,** w którym wziął również udział ambasador Rzeszy w Warszawie p. **v. Moltke.**

W nocy z poniedziałku na wtorek o godz. 1-szej wycieczka odjechała **specjalnym pociągiem do Krakowa** w towarzystwie dyrektorów departamentów min. kom.: **Gronowskiego, Zajasa, Müllera** i zast. naczelnika wydziału turystycznego **Szelichowskiego.**

Na dworzec krakowski goście niemieccy przybyli o godz. 9.45. Na peronie powitał przybywającą wycieczkę niemiecką dyrektor O. K. P. Kraków — inż. **Józef Wołkanowski** i konsul Rzeszy Niemieckiej dr **Schillinger.** W pięknie przybranym salonie recepcyjnym dworca krakowskiego przybywających powitali dalsi członkowie komitetu przyjęcia z naczelnikiem mgr. **Małaszyńskim** z województwa na czele.

W skład wycieczki wchodzą wyżsi **urzędnicy koleji Rzeszy Niemieckiej,** a mianowicie prócz wymienionego już generalnego dyrektora Dorpmüllera, który przybył wraz z siostrą swą, przyjechali: **Gollwitzer,** prezes dyrekcji koleji w Monachjum, dyrektorzy koleji Rzeszy: dr inż. **Kühne,** tajny radca, dr **Pischel,** tajny radca **Lamp,** dr **Kittel** tajny radca, **Prang,** dr **Holtz, Schnell,** starszy radca, dr **Niederstadt,** starszy lekarz kolejowy, dr inż. **Sommer** starszy radca z małżonką, dr **Volmer** starszy radca, **Pausin,** radca, **Kindermann,** prezes dyrekcji koleji niemieckiej, tajny nadradca rządu, niemiecki członek naczelnego komitetu koleji górnośląskich w Bytomiu, dr inż. **Moeller,** prezes dyrekcji koleji Rzeszy w Królewcu, **Lohse,** prezes dyrekcji koleji w Szczecinie, dr inż. **Tecklenburg,** prezes dyrekcji koleji nad Odrą, **Meinecke** prezes dyrekcji koleji Rzeszy w Opolu i **Winter,** reprezentant centralnego urzędu turystyki.

Po krótkiem powitaniu goście niemieccy odjechali autobusami na śniadanie do restauracji „Pavillon", skąd udali się wprost na zwiedzanie miasta. Pierwszym objektem zwiedzania był **kościół Marjacki,** a **rzeźba Wita Stwosza wywarła na wstępie**

Przedstawiciele niemieckich kolei przed dworcem kolejowym w Krakowie.

samym ogromne wrażenie na niemieckich gościach. Skolei po zwiedzeniu królewskiego Zamku **na Wawelu i katedry z kryptą św Leonarda,** odjechali Niemcy do **Sukiennic i Muzeum Narodowego.** Stamtąd udali się goście na **Sowiniec,** na którym w obecnej chwili jeszcze bawią.

Popołudniu niemieccy dygnitarze kolejowi zwiedzą saliny wielickie, wieczorem będą podejmowani przez dyrektora Wołkanowskiego obiadem w restauracji Grand Hotelu, a przed samą północą będą zwiedzać iluminowany Kraków.

W nocy o godz. 3.35 **nastąpi wyjazd do Kęt,** skąd rano, po śniadaniu, autobusami udadzą się niemieccy goście **do Porąbki.** Po zwiedzeniu tamy budującej się w Porąbce zostaną przewiezieni Niemcy **wagonem motorowym do Zakopanego.** W Zakopanem wycieczka uda się nad Morskie Oko, wieczorem będzie uczestniczyć w „wieczornicy góralskiej", po której specjalnym pociągiem odjedzie do Lwowa.

We czwartek Niemcy przybędą do Lwowa, gdzie zabawią jeden dzień, w piątek będą w Wilnie, w sobotę w Białowieży i w Warszawie, na niedzielę 6 b. m. program przewiduje **zwiedzenie Gdyni i powrót znowuż do Warszawy.**

W ostatnim dniu pobytu wycieczki w Polsce, w poniedziałek 7 bm. w dalszym ciągu niemieccy kolejarze będą zwiedzać Warszawę, a m. in. Muzeum Kolejowe, wieczorem zaś po obiedzie w Hotelu Bristol odjadą do Berlina.

Komitet przyjęcia wydał **specjalną odznakę dla wycieczki,** sporządzoną wedle wzoru inicjałów koleji Rzeszy Niemieckiej.

Gazeta Polska z 3 X 1935 r.

MAŁOPOLSKA WSCH.

— **3 p. p. Legjonów — na Sowińcu.** — Jarosław, 2.10. — **Delegacja 3 p. p. leg. w liczbie ponad 200 oficerów, podoficerów i żołnierzy bawiła w Krakowie, gdzie złożyła hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu oraz wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Delegacja pułku jarosławskiego zawiozła ze sobą urnę z ziemią z pobojowisk legjonowych. (R)**

— **Hołd pracy dla uczczenia Marszałka Piłsudskiego.** — Przemyśl, 2.10. — **Celem uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego Zw. Podoficerów Rez. postanowił wykonać własnemi siłami bezpłatnie rekonstrukcję jezdni ul. 3 Maja w Przemyślu. Praca rozpoczęta została wczoraj i potrwa trzy dni. Inauguracji pracy dokonali prezydent miasta Chrzanowski i prezes Zw. Podofic. Rez. Gniewek. (R)**

— **Pielgrzymka urzędników prokuratury generalnej.** — Katowice, 2.10. — Dziś wyjechali gremjalnie do Krakowa urzędnicy katowickiej prokuratury generalnej z prezesem oddziału dr. Sachankiem na czele, celem złożenia hołdu cieniom Marszałka Piłsudskiego. (K).

— **Pogłębienie szybu kopalni Jacek-**

DĘBOWY

WILEŃSZCZYZNA

— **Budowa pomnika Marszałka Piłsudskiego.** — Brasław, 2.10. — Sprawa budowy pomnika ś. p. Marszałka Piłsudskiego w Brasławiu, posuwa się naprzód. Kilka miesięcy temu zostało sprowadzone do Brasławia popiersie Marszałka Piłsudskiego, wykonane przez artystę rzeźbiarza Alfonsa Karnego, ofiarowane przez C. I. W. F. w Warszawie. Obecnie są już na ukończeniu prace pod budowę cokołu pod pomnik. (B).

Gazeta Polska z 2 X 1935

Ziemia z pobojowisk francuskich na kopiec Marszałka Piłsudskiego

PARYŻ, 1.10. Wczoraj odbyła się w ambasadzie Rzplitej uroczystość złożenia ziemi z pobojowisk francuskich, na których walczyli polacy, do urny, celem przewiezienia jej na kopiec Marszałka Piłsudskiego przez delegatów Stow. weteranów b. armji polskiej we Francji.

W uroczystości, mającej charakter manifestacji przyjaźni polsko - francuskiej, wzięli udział przedstawiciele armji francuskiej, wojskowy gubernator Paryża gen. Gouraud, pod którego rozkazami walczyła w Szampanji b. armja polska we Francji, przedstawiciele min. Marin'a, ministrów wojny i lotnictwa, m. Paryża, Fidacu i inni.

Po wsypaniu ziemi do urny, przemówił ambasador Chłapowski, który dziękując delegacjom Stow. weteranów b. armji polskiej we Francji za szczęśliwą inicjatywę, oświadczył, iż ziemia francuska, na której walczyli polacy, zawieziona na kopiec Marszałka Piłsudskiego, będzie po wieczne czasy trwałym symbolem braterstwa broni, przyjaźni i przymierza obu narodów polskiego i francuskiego.

Następnie prezes Stowarzyszenia b. armji polskiej we Francji mjr. Zajfert wręczył gen. Gouraud piękną tekę z orłem polskim, jako wyraz głębokiego szacunku b. jego podkomendnych. Miasto Paryż otrzymało od delegatów Stowarzyszenia ryngraf z orłem polskim. Taki sam ryngraf wręczony został prezesowi francuskiego koła Fidac'u.

Skolei przemawiali: gen. Gouraud, sekretarz rady m. Paryża Dupont oraz prezes Fidacu Lambert, serdecznie dziękując za ofiarowane im upominki.

Na zakończenie uroczystości ambasador Chłapowski podejmował zebranych gości w salonach ambasady. (PAT)

Ziemia z CIWF na kopiec Marszałka

Onegdaj późnym wieczorem wyjechała do Krakowa delegacja Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego im. Marszałka Piłsudskiego w składzie 200 studentów W. F. z dyrektorem P. U. W. F. płk. Kilińskim i dyrektorem C. I. W. F. płk. Gilewiczem na czele.

Delegacja wiezie urnę z ziemią, pobraną z terenu z Bielan na kopiec Marszałka. Urnę projektował artysta malarz Malicki.

Pobranie ziemi z pobojowisk pod Lidą

WILNO, 1.10. (tel. wł.). — W dn. 29 września, jako w 15 rocznicę bitwy stoczonej w r. 1920 przez Pierwszą dywizję litewsko - białoruską, z cofającemi się z Lidy bolszewikami, odbyło się uroczyste pobranie ziemi z pobojowiska zwanego Krwawym Borem koło wsi Dylewo Papiernia na granicy pow. lidzkiego i szczucińskiego. Ziemia złożona została do pięknej urny i przewieziona będzie na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. W uroczystości udział wzięli d-ca O. K. gen. Litwinowicz, d-ra 19 dyw. gen. Godziejewski, wicewojewoda nowogródzki Mioduszewski, starostowie lidzki i szczuczyński oraz licznie zebrana publiczność. (B).

B. armja polska we Francji w hołdzie Marszałkowi

Delegacja stowarzyszenia weteranów b. armji polskiej we Francji wiezie ziemię z pobojowisk francuskich na których walczyły wojska polskie. Ziemię tę zsypią w kopiec na Sowińcu uczestnicy 3-go zjazdu koleżeńskiego żołnierzy b. armji polskiej we Francji — który odbędzie się w dniach 5 i 6 b. m. w Krakowie.

Karty uczestnictwa w zjeździe uprawniające do 80 procentowej zniżki kolejowej wydają okręgi i placówki Stowarzyszenia, zarząd główny Stowarzyszenia Weteranów w Warszawie ul. Długa 50 oraz zarząd okręgowy w Krakowie ul. Starowiślna 4.

Zjazd Powstańców Śląskich w Krakowie

W nadchodzącym tygodniu w dn. 13 i 14 bm. odbędzie się w Krakowie jubileuszowy XV zjazd Związku Powstańców Śląskich. Będzie to 1-szy zjazd Powstańców poza Katowicami. Na zjazd, który odbędzie się w rocznicę drugiego powstania śląskiego, przybędzie 2000 uczestników z wojewodą Dr. Grażyńskim na czele oraz 200 pocztów sztandarowych. Przedstawiciel miasta powita przybyłych Górnoślązaków u stóp pomnika Grunwaldzkiego, poczem po nabożeństwie w katedrze wawelskiej powstańcy górnośląscy złożą hołd w krypcie św. Leonarda i wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu. W południe odbędzie się w sali Starego Teatru uroczyste otwarcie zjazdu. Czas 2 X 1935

Podziękowanie Portugalczyków za przyjęcie w Krakowie

Wczoraj nadeszła do naczelnika wydziału magr. Małaszyńskiego, zastępującego wojewodę krakowskiego, następująca depesza od p. Vas Sarafana, charge d'affaires Portugalji w Warszawie:

Po przyjeździe do Warszawy i przybyciu do poselstwa portugalskiego pierwszą moją myślą było podziękować p. Wojewodzie za wszystkie grzeczności i względy, których byłem przedmiotem podczas pobytu w Krakowie, gdzie byłem jako delegat rządu w Lizbonie, przy złożeniu ziemi portugalskiej na kopcu Marszałka Piłsudskiego. Nie omieszkam powiadomić mój rząd o przyjęciu b. serdecznem i, że byłem b. wzruszony wszystkiemi względami władz lokalnych, które miałem zaszczyt poznać.

(—) **Vas Sarafana,**
charge d'affaires Portugalji.

Gazeta Polska z 3 X 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 1.10. — **Przybyła dziś z Warszawy pociągiem popularnym pielgrzymka złożona z wychowanków warszawskich szkół średnich i Instytutu Wychowania Fizycznego w ilości 600 osób. Jutro idą na Sowiniec gimnazja krakowskie. (L)**

— **Zjazd Powstańców Śląskich.** — Kraków, 1.10. — Dnia 13 b. m. odbędzie się w Krakowie jubileuszowy zjazd Zw. Powstańców Śląskich. Na zjazd przybędzie 2 tys. powstańców z wojewodą Grażyńskim na czele. W uroczystości udział wezmą poczty sztandarowe, liczące przeszło 200 sztandarów. Październikowy zjazd Związków Powstańców po raz pierwszy w swojej historji odbędzie się po za Śląskiem, celem złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i na Sowińcu. (L)

Wizyta przedstawicieli kolei niemieckich w Krakowie

Kraków, 1 października.

Dziś o godz. 8.45 specjalnym pociągiem niemieckim przybyła z Warszawy do Krakowa wycieczka wyższych urzędników niemieckich kolei państwowych z generalnym dyrektorem inż. Dorpmuellerem na czele. Gości niemieckich przy dźwiękach reprezentacyjnej orkiestry kolejowej w sali recepcyjnej krakowskiego dworca kolejowego, ozdobionego flagami państwowemi niemieckiemi i polskiemi powitali: konsul niemiecki w Krakowie p. Schillinger, dyrektor okr. dyr. kolei krakowskiej inż. Wołkanowski, przedstawiciel nieobecnego w Krakowie wojewody radca województwa p. Wolaniecki, prezydent miasta dr Kaplicki, wicestarosta Woźniak oraz liczne grono urzędników dyrekcji kolejowej. Sekretarz okr. dyr. kolei państw. w Krakowie p. Gissman wręczył przybyłym z wycieczką paniom pęki róż.

Z dworca kolejowego goście niemieccy udali się automobilami do miasta, gdzie zwiedzać będą zabytki. Na dzień dzisiejszy przewidziane jest złożenie hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej i odwiedzenie Sowińca. Po śniadaniu wydanem przez dyrektora kolei państwowych, uczestnicy wycieczki udają się do Wieliczki na zwiedzenie salin. Po powrocie do Krakowa wezmą udział w wydanem na ich cześć przyjęciu.

Jutro goście niemieccy udają się do Porąbki, celem obejrzenia prac około wznoszonej tam tamy zaporowej, poczem wagonem motorowym wyjadą do Zakopanego, aby zwiedzić Morskie Oko, Kuźnice oraz budowę kolejki linowej na Kasprowy Wierch. Z Zakopanego goście odjadą do Lwowa.

Z ramienia Min. Komunikacji towarzyszy gościom niemieckim m. in. dyrektor departamentu ruchu inż. Gronowski oraz dyrektor departamentu ogólnego Zajas.

— **Sztafeta na kopiec w Sowińcu.** — Rohatyn, 1.10. — **Sztafeta 1 pułku artylerji motorowej w składzie 4 motocykle, odwiozła urnę z ziemią z pobojowiska dyciatyńskiego na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. (R)**

Czas 2 X 1935

WYCIECZKA KOLEJARZY NIEMIECKICH

zwiedziła Kraków i Wieliczkę

Kraków, 1 października

Wczoraj o godz. 7,45 przybyła do Krakowa własnym pociągiem wycieczka kolejarzy niemieckich. Na peronie powitał przybyłych dyrektor PKP. inż. Wołkanowski i konsul niemiecki dr. Schillinger. Dalsze powitania odbyły się w sali recepcyjnej, gdzie zebrali się reprezentanci władz z zast. wojew. naczelnikiem Walanieckim i prez. dr. Kaplickim na czele. Po przemówieniach goście niemieccy zwiedzili miasto.

Następnie kolejarze udali się do Katedry na Wawelu i do krypty, gdzie złożyli hołd prochom Marszałka, poczem odjechali na Sowiniec. Po południu goście odjechali do Wieliczki. Tu nad szybem św. Kingi powitała ich orkiestra, poczem przemówił wiceburmistrz dr. Żywiec, a skolei goście udali się na szyb Daniłowicza i zjechali do podziemi. W komorze Sienkiewicza odbyło się przyjęcie podczas którego dziewczynki odtańczyły tańce narodowe. Na pożegnanie otrzymali goście niemieccy pamiątki z salin.

O godz. 3 w nocy wyjechali goście do Kęt, skąd udadzą się do Zakopanego.

Gazeta Polska 1 XI 1935

Tyg. 2 XI 1935

KRONIKA KRAKOWSKA.

Kolejarze niemieccy gościli w Krakowie.

(ki) We wtorek o godz. 9.45 przybyła do Krakowa **wycieczka wyższych urzędników kolei Rzeszy niemieckiej**, która w dniu 30 ub. m. zawitała do Polski, do Warszawy. Na peronie powitał przybywającą wycieczkę niemiecką dyrektor PKP. Kraków, inż. **Józef Wołkanowski** i konsul Rzeszy niemieckiej w Krakowie **dr. Schillinger**. Następnie w pięknie przybranym godłem kolei niemieckich i szarfami o barwach Rzeszy i Polski salonie recepcyjnym przybywających powitali dalsi członkowie komitetu przyjęcia z naczelnikiem wydziału spr. polit. mgr. **Małaszyńskim na czele.**

W skład wycieczki, na czele której stoi generalny dyrektor kolei Rzeszy dr. inż. **Dornmueller**, wchodzą pp.: **Dornmueller** siostra generalnego dyrektora, dyrektorzy kolei Rzeszy niemieckiej: Gollwitzer, dr. inż. **Kühne**, **dr. Pischel, Lamp, dr. Kittel, Prang, dr. Holz**, starsi radcowie: **Schnell, dr. Niederstadt, dr. inż Sommer** z małżonką, **dr. Volmer, Pausin**, prezes dyrekcji kolei niemieckiej, tajny nadradca rządu niemieckiego, niemiecki członek naczelnego komitetu kolei górnośląskich w Bytomiu **Kindermann**, prezes dyrekcji kolei Rzeszy w Królewcu dr. inż **Moeller**, prezes dyrekcji kolei Rzeszy w Szczecinie **Lohse**, prezes dyrekcji kolei Rzeszy w Frankfurcie n/Odrą dr. inż. **Tecklenburg**, prezes dyrekcji kolei Rzeszy w Opolu **Meinecke** oraz reprezentant centralnego urzędu turystyki **dyr. Winter.**

Po krótkiem powitaniu goście niemieccy odjechali autobusem na śniadanie do restauracji „Pavillon", skąd udali się wprost na zwiedzenie miasta. — Kolejno Niemcy zwiedzili: kościół Marjacki, Zamek królewski na Wawelu i **katedrę z kryptą św. Leonarda, Sukiennice i Muzeum Narodowe.** — Po zwiedzeniu tych zabytków udali się goście **na Sowiniec**, a po południu do Wieliczki. Tam spożyto **podwieczorek w komorze Sienkiewicza**, poczem nastąpił powrót do Krakowa.

O godz. 20.45 podejmował dyrektor **Wołkanowski** dygnitarzy niemieckiego kolejnictwa **obiadem w restauracji Grand Hotelu.** Późnym wieczorem 10 minut przed godziną 12-tą goście niemieccy mieli możność zobaczenia iluminowanego nocą Krakowa.

We środę przedstawiciele kolejnictwa niemieckiego wyjadą **do Kęt**, stamtąd zaś udadzą się autobusami na zwiedzenie robót przy budowie **tamy w Porąbce.** Z Kęt o godzinie 10-tej odjedzie wycieczka niemiecka **do Zakopanego**, zaś wieczorem o godz. 22.25 nastąpi wyjazd w dalszą podróż po Polsce, do Lwowa.

Należy podkreślić **nader sprawną organizację**, przygotowaną przez komitet przyjęcia, który ułożył dokładny program, a gościom niemieckim prócz rozmaitych indywidualnych pamiątek, które wywiozą z Polski, ofiarował estetyczne odznaki metalowe, skomponowane z godła kolei Rzeszy niemieckiej i inicjałów kolejnictwa niemieckiego i polskiego.

Ambasador Stanów Zjedn. wiezie urnę z ziemią na Kopiec Marsz. Piłsudskiego

(a) Jak donoszą z Stevens Point (Wisconsin), Polonja tamtejsza podejmowała ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, p. Johna C. Cudahy'ego, któremu wręczono piękną urnę, zawierającą ziemię z cmentarzów polskich w powiecie Portage, celem złożenia jej na kopcu Marszałka Piłsudskiego. Wśród tych cmentarzy znajduje się również i cmentarz Polonji, najstarszej parafji polskiej w północnej części Stanów Zjednoczonych.

Wieczorem tego dnia odbył się przy udziale kilkuset osób bankiet, na którym ambasador wygłosił dłuższe przemówienie, wspominając kilkakrotnie o wielkich zasługach Marszałka Piłsudskiego.

Ziemia z historycznego fortu na kopiec Marsz. Piłsudskiego.

(a) Jak donoszą z Baltimore, w obecności reprezentantów armji Stanów Zjednoczonych oraz reprezentantów Polonji waszyngtońskiej i baltimorskiej, odbyła się tam uroczysta ceremonja wykopania ziemi z historycznego fortu, Fort McHenry, która zostanie przesłana na kopiec Marszałka Piłsudskiego.

W forcie tym powstał dzisiejszy hymn narodowy Stanów Zjednoczonych podczas wojny z Anglją w r. 1812. W chwili, gdy wojska angielskie bombardowały ten fort, oficer armji amerykańskiej, Francis Scott Key pisał tam podniosłe strofy hymnu.

* * *

(So) **PIELGRZYMKA MŁODZIEŻY SZKÓŁ ŚREDNICH** z m. Białegostoku i z terenu całego okręgu szkolnego do Krakowa dla złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego, odbędzie się w pierwszych dniach listopada.

Jubileuszowy Zjazd Związku Powstańców Śląskich w Krakowie.

(ef) W dniach 13 i 14 bm. odbędzie się w Krakowie walny zjazd jubileuszowy Związku Powstańców śląskich urządzony pierwszy raz poza Śląskiem, a połączony z gremjalnem oddaniem hołdu zwłokom Marsz. Piłsudskiego przez 2.000 powstańców w rocznicę wybuchu drugiego powstania śląskiego. Na czele powstańców przybędzie do Krakowa wojewoda śląski dr. Grażyński.

Dnia 13 w niedzielę o godzinie 8-ej rano przewidziany jest przyjazd wycieczki. Z dworca bezpośrednio rozwinie się pochód powstańców wraz z około 200-tu sztandarami pod pomnik Grunwaldzki, gdzie odbędzie się powitanie powstańców śląskich przez przedstawiciela zarządu miejskiego.

Z pod pomnika wszyscy udadzą się do katedry na Wawel, gdzie o godzinie 9-tej odprawione będzie uroczyste nabożeństwo. Podniosłe kazanie wygłosi do Ślązaków ks. dr. Machay. Po nabożeństwie uformuje się pochód pl. Bernardyńskim, ul. Grodzką, Rynkiem, ul. Florjańską do Barbakanu, gdzie przybyli powstańcy przedefilują przed władzami Związku, sztandarami i przedstawicielami miasta.

Po defiladzie delegacje udadzą się do sali Starego Teatru, gdzie o godzinie 13-ej nastąpi uroczyste otwarcie zjazdu. Tegoż dnia powstańcy udadzą się popołudniu na Sowiniec, biorąc udział w sypaniu kopca, zaanastępnie do krypty katedralnej, gdzie złożą hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego. Wieczorem zwiedzać będą zabytki Krakowa, przyczem miasto nasze będzie iluminowane. Następnie udadzą się na raut, wydany przez krakowski komitet obywatelski na cześć Ślązaków w salach Starego Teatru.

Znaczna część powstańców odjedzie jeszcze w niedzielę. Delegaci pozostaną jeszcze dnia następnego t. zn. 14 bm. w poniedziałek, biorąc udział w obradach dalszych.

Gazeta Polska 2 XI 1935

— **Masowe pielgrzymki.** Kraków, 3.10. — W dniach najbliższych, a mianowicie 4, 5 i 6 października, spodziewany jest w Krakowie nowy olbrzymi napływ przyjezdnych, wynoszący kilkanaście tysięcy osób. Oprócz kilku pociągów popularnych przybywa do Krakowa wielka pielgrzymka weteranów b. Armji Polskiej we Francji w ilości 2 tys. osób, wycieczka samorządu łódzkiego, wycieczka kolejarzy lwowskich, w liczbie 1000 osób, wycieczka z Kołomyi, 1000, wycieczka ze Świętosławic, Zw. maszynistów z Torunia, szkoły średnie ze Słonimia, Przemyśla, Lublina w ilości 100 osób, Zw. b. członków wojskowej straży kolejowej w Stanisławowie w ilości 100 osób. (L).

— **Pielgrzymka młodzieży i nauczycieli.** — Lwów, 3.10. — Dziś o godz. 13.50 wyruszyła ze Lwowa specjalny pociąg wiozący do Krakowa pielgrzymkę młodzieży i nauczycieli okręgu szkolnego lwowskiego dla oddania pośmiertnego hołdu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu.

Wczoraj, jako w przeddzień wyjazdu, o godz. 18 wiecz. odbyła się w zakładzie Strzałkowskiej podniosła uroczystość zsypywania ziemi zebranej z poszczególnych zakładów naukowych do wspólnej urny. W pięknie przybranej auli zgromadziła się cała młodzież biorąca udział w pielgrzymce oraz nauczycielstwo i poczty sztandarowe. (R)

— **Gimnazjum im. Marszałka Piłsudskiego.** — Bydgoszcz, 3.10. — Min. W. R. i O. P. zgodziło się na nazwanie państwowego gimnazjum klasycznego w Bydgoszczy im. Józefa Piłsudskiego. (M)

— **Budowa pomnika Marszałka Piłsudskiego.** — Gostyń, 3.10. — Na zebraniu żałobnem 26 maja r. b. postanowili mieszkańcy Podrzecza wybudować pomnik Marszałkowi Piłsudskiemu. Obecnie wyłoniony komitet przystąpił do budowy pomnika. (W).

Kurier Warsz. 25 X 1935

Wyjazd posłów i senatorów do Krakowa.

Z inicjatywy grupy posłów i senatorów, w porozumieniu z marszałkiem sejmu i senatu, nastąpi w dniu 5 b. m., o godz. 0.20, wyjazd członków obu izb ustawodawczych do Krakowa, celem złożenia hołdu marszałkowi Piłsudskiemu.

Ziemia z pobojowisk „Baterji śmierci" w Dytjatynie — na Sowiniec.

W dniach 28 i 29 września b. r. na polu bitwy pod Dytjatynem (pow. Rohatyn) odbyło się Święto Pułkowe 1 Pułku Artylerji Motorowej.

W miejscu tem we wrześniu 1920 r. czwarta baterja I Pułku Artylerji Górskiej (obecnie I Pułku Art. Motorowej) stoczyła z przeważającemi siłami bolszewików śmiertelny bój, w następstwie którego baterja ta otrzymała nazwę „Baterji Śmierci".

Polskie społeczeństwo na kresach co roku w dniu Święta I Pułku Art. Motor. czci pamięć 160 poległych bohaterskich obrońców „Baterji Śmierci". Przy blasku płonącego ogniska, pochodni i rakiet odbył się apel poległych. Nazajutrz wielotysięczne tłumy publiczności zaległy wzgórze. Przybyli przedstawiciele władz, organizacyj, delegacyj samorządu i 53 p. p. ze Stryja, rodziny poległych żołnierzy oraz jedna baterja i korpus oficerski I P. Art. Motor.

Po raz pierwszy liczny udział w obchodzie wzięło społeczeństwo ukraińskie. Po Mszy św., celebrowanej przez ks. dziekana Mikulskiego, ks. kap. wojsk. gr.-kat. Kolankowski odprawił na mogile panichidę przy współudziale miejscowego chóru ukraińskiego. Ks. kap. gr.-kat. Kolankowski w pięknych słowach podniósł dążenie do zgody i jedności obu bratnich narodów.

Kulminacyjnym punktem uroczystości było pobranie ziemi z pobojowiska dytjatyńskiego, przyczem przemawiali: ppłk. Rymut z I P. A. M., poseł Kornel Krzeczunowicz i p. A. Kaczorowska. W czasie przemówień baterja I P. A. M. oddała 24 strzały armatnie.

Z kolei nastąpiła dekoracja odznaką pułkową p. M. Pelca, zasłużonego działacza społecznego oraz defilada: baterji I P. A. Mot., banderji Krakusów, złożonej z Polaków i Ukraińców, oddziałów P. W., Strzelca, harcerek i innych.

Na zakończenie przedstawiciele władz i społeczeństwa wzięli udział w obiedzie żołnierskim. Ziemia z pobojowiska w artystycznie wykonanej urnie z umieszczoną odznaką pułku przewieziona została do Stryja, gdzie odbył się dalszy ciąg uroczystości.

Sztafetę wyruszającą do Krakowa w składzie **mjr. Rafacza, kpt. Urbanowicza, por. Topolnickiego**, delegacji podoficerów i żołnierzy żegnał podniosłemi słowami dca I. P. A. M. ppłk. **Bogdanowicz** przy dźwiękach marsza I Brygady.

W środę, 2 bm. przybyła sztafeta do Krakowa. Po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej u trumny Marszałka, udała się delegacja na Sowiniec, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca.

Ziemia grecka na kopiec Marsz. Piłsudskiego.

(Cam) W ub. tygodniu odbyła się w Pireusie uroczystość wręczenia kapitanowi statku „Polonia" ziemi z grobu ochotników polskich, poległych w bitwie pod Peta podczas wojny o niepodległość Grecji w r. 1821.

Uroczystość miała miejsce w wielkim salonie statku, odpowiednio przybranym sztandarami polskiemi i greckiemi. Po odegraniu hymnów narodowych obu państw, przedstawiciel greckiego ministra spraw wojskowych oddał kapitanowi list od ministra do jego polskiego kolegi, a wręczając urnę z ziemią grecką, przemówił w te słowa do polskiego charge d'affaires w Atenach, p. Wierskiego:

„Wojsko greckie ofiaruje Panu za mojem pośrednictwem tę urnę z ziemią grecką z prośbą o złożenie jej na kopcu sławnego Syna Polski, którego stratę opłakuje Pańska Ojczyzna, a wraz z nią cały świat. Istotnie Marszałek Piłsudski był nietylko oswobodzicielem i niestrudzonym szermierzem jej niepodległości, ale również symbolem cnót narodu, którego Pan jest przedstawicielem. Wojsko greckie, czcząc Jego pamięć, nietylko czci żołnierza i współuczestnika w wielkiej wojnie, lecz zarazem składa skromny dowód braterstwa, które niegdyś zjednoczyło oba narody na polach bitew, jednoczyło je nadal i jednoczy dzisiaj".

Nauczycielstwo śląskie na Sowińcu.

Zarząd okręgu śląskiego Związku Nauczycielstwa Polskiego w Katowicach, urządza pod protektoratem kuratora dra Tadeusza Kupczyńskiego wycieczkę do Krakowa w dniu 5 b. m. specjalnym pociągiem popularnym pod hasłem „Ogniskowiec", celem złożenia hołdu zwłokom Marszałka Józefa Piłsudskiego w krypcie na Wawelu, oraz wzięcia udziału w sypaniu kopca Jego Imienia na Sowińcu.

W wycieczce biorą udział również wizytatorowie i inspektorowie. Odjazd pociągu z Katowic o godz. 8.32 rano, powrót z Krakowa tego samego dnia o godz. 21.10.

Ziemia z Ogrójca na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Światowy Związek Polaków z zagranicy otrzymał od konsulatu generalnego Rzeczypospolitej w Jerozolimie ziemię z Ogrójca w Getsemane, przeznaczoną na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Ziemia przesłana została w ozdobnej skrzynce z drzewa oliwnego.

Wycieczka uczestników Polsk. Legjonu w Finlandji — przybywa do Krakowa.

(i) 5 i 6 bm. będzie bawiła w Krakowie wycieczka Związku b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji. Wycieczka zorganizowana jest celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu i sypania Kopca na Sowińcu.

Zbiórka uczestników wycieczki odbędzie się 5 bm. do godz. 9-tej rano w biurze informacyjnem naprzeciw Dworca. O godz. 9.30 wymarsz do krypty św. Leonarda, o 11-tej wyjazd na Kopiec im. Marszałka Piłsudskiego, na Sowińcu. O godz. 17-tej posiedzenie zjazdu w sali Związku Sybiraków na Wawelu.

Przedstawiciel Portugalji dziękuje Krakowowi.

(PAT.) Nacz. wydz. mgr. **Małaszyński**, zastępujący wojewodę krakowskiego, otrzymał we środę od chargé d'affaires Portugalji depeszę następującej treści:

„Po przyjeździe do Warszawy i przybyciu do poselstwa portugalskiego, pierwszą moją myślą było **podziękować panu wojewodzie** za wszystkie **grzeczności i względy**, których byłem przedmiotem **podczas pobytu w Krakowie**, gdzie byłem jako delegat rządu w Lizbonie **przy złożeniu ziemi portugalskiej na kopcu Marszałka Piłsudskiego.** Nie omieszkam powiadomić mój rząd o przyjęciu **bardzo serdecznem** i że byłem **bardzo wzruszony wszystkiemi względami władz lokalnych**, które miałem zaszczyt poznać.

(—) **Vaz Sarafane**, chargé d'affaires Portugalji".

* * *

(Hr) **ZIEMIA Z KRWAWEGO BORU NA SOWIŃCU.** W 15-tą rocznicę bitwy w r. 1920, jaką stoczyła 1 dywizja litewsko-białoruska pod Lidą, odbyło się uroczyste pobranie ziemi z pobojowiska koło wsi Papiernia, zwanej Krwawym Borem. Ziemię złożono do misternie rzeźbionej urny. Będzie ona złożona na kopcu Marszałka. W uroczystości wziął dowódca O. K. III gen. Litwinowicz, dowódca 19 dyw. gen. Godziejowski, wicewoj. nowogrodzki p. Mioduszewski, starostowie lidzki i szczuczyński i in.

Sejm i Senat złożą hołd w krypcie św. Leonarda

Jak się dowiadujemy w dniu jutrzejszym t. j. w niedzielę nastąpi uroczyste złożenie hołdu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu przez nowy Parlament.

O godz. 7 rano w niedzielę przybędzie z Warszawy specjalny pociąg, w którym przyjedzie Sejm i Senat in corpore z marszałkami i wicemarszałkami obu izb na czele.

Po powitaniu na dworcu przybyli udadzą się na nabożeństwo w świątyni Marjackiej, po którem złożą hołd u trumny Wodza. Po złożeniu hołdu odjadą posłowie i senatorowie na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu Kopca.

Ambasador Ribbentrop w Krakowie

W piątek bawił w Krakowie przejazdem do Łańcuta dokąd się udał na zaproszenie Alfreda hr. Potockiego, ambasador nadzwyczajny Ribbentrop. Gość niemiecki zwiedził katedrę wawelską oraz kryptę św. Leonarda, a następnie kościół Marjacki, Bibljotekę Jagiellońską i Muzeum Narodowe. Panu Ribbentropowi towarzyszył ambasador polski w Berlinie Lipski.

B. armja polska we Francji w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu

Dziś odbędzie się w Krakowie III zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji. Delegacja stowarzyszenia weteranów przywiozła ziemię z pobojowisk francuskich na których walczyły wojska polskie. Po uroczystem nabożeństwie w katedrze na Wawelu i złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda uczestnicy zjazdu udadzą się na Sowiniec, gdzie przywiezioną ziemię złożą na kopcu.

Czas 12 5 X 1935

Urzędnicy Najwyższej Izby Kontroli na Sowińcu.

W ostatnich dniach Najwyższa Izba Kontroli Państwowej z prezesem generałem dr. Jakóbem Krzemińskim na czele oraz z prezesami wszystkich okręgowych Izb kontroli przybyła do Krakowa celem złożenia hołdu prochom Wodza Narodu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Uczestnicy pielgrzymki pod przewodnictwem generała Krzemińskiego ruszyli pochodem szlakiem pogrzebu do katedry wawelskiej, gdzie odbyło się nabożeństwo żałobne. Po nabożeństwie wszyscy uczestnicy złożyli hołd w krypcie św. Leonarda, poczem udali się na Sowiniec.

Fotografja przedstawia uczestników pielgrzymki na Sowińcu z prezesem Najwyższej Izby Kontroli generałem Krzemińskim w pośrodku.

Przedstawiciele sądownictwa Małopolski Wschodniej na Sowińcu.

W ostatnich dniach gościł Kraków w swych murach wycieczkę przedstawicieli sądownictwa z Małopolski wschodniej. Po złożeniu hołdu Marszałkowi uczestnicy wycieczki złożyli wizytę „Pałacowi Prasy", gdzie dokonano powyższego zdjęcia. Od lewej str. widoczni: s. o. Szczepaniak prezes s. o. w Stanisławowie, Zieliński, prezes s. o. w Czortkowie, Błażyński, prezes s. o. w Kołomyi, dr. Cysarz i wicepr. s. o. w Stanisławowie Gwieżyński.

Ziemia z pobojowisk francuskich na Sowiniec.

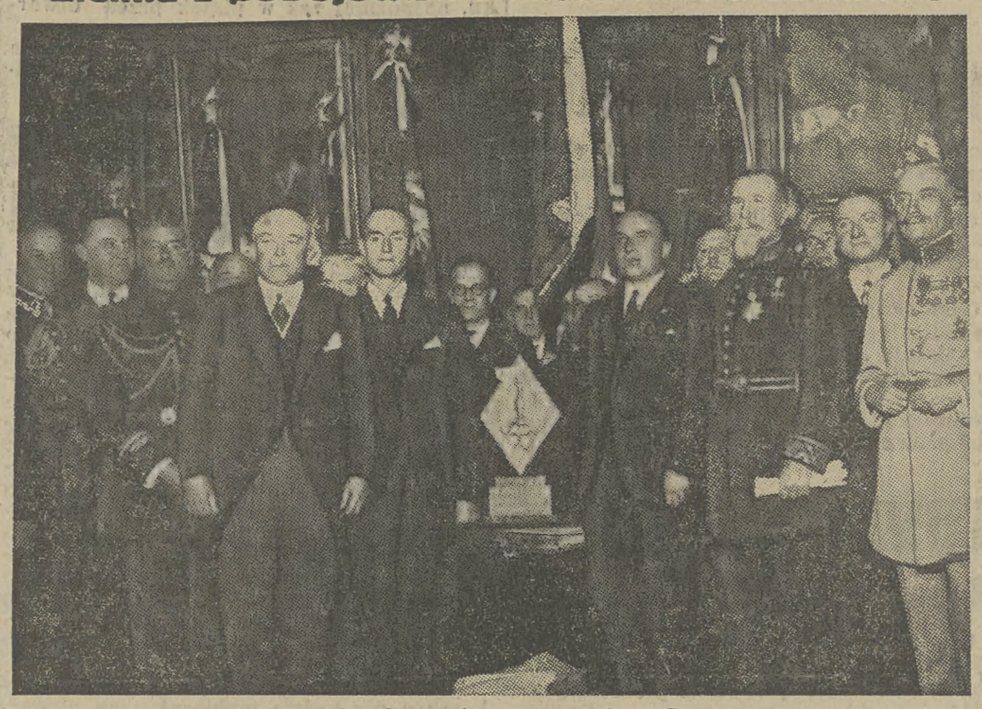

Do Francji przybyła grupa kombatantów wojennych z Polski, aby z pobojowisk francuskich zabrać urnę z ziemią, przesiąkniętą krwią bohaterów, na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Na ilustracji widzimy delegację polską w salonach ambasady polskiej w Paryżu, zebraną dokoła urny z uświęconą ziemią. Na pierwszym planie stoi ambasador Chłapowski — obok urny na prawo gen. Gouraud.

Wycieczka weteranów z Francji w Krakowie.

(ef) W ostatnich dniach **wzmógł się znowu ruch wycieczkowy do Krakowa, przeważają jednak wycieczki szkolne.** We czwartek przyjechały następujące szkoły z poszczególnych miast: męskie gimn. państw. z Kutna, żeń. szkoła roln. z Bachowic, państwowe gimn. koed. ze Słonima, państw. gimn. męsk. z Lublina, państw. gimn. męsk. z Przemyśla, państw. gimn. męsk. z Ostrołęki. Ponadto przybyła wycieczka bezpartyjnego związku maszynistów kolejowych z Torunia i policja z Lublina. O godz. 20.45 przybyła we czwartek wycieczka młodzieży z okręgu kuratorjum szkolnego Lwów, ponad 1.600 osób.

W sobotę przyjeżdża do Krakowa **wielka wycieczka weteranów z Francji około 2 tys. osób i między innemi samorząd łódzki z prezydentem na czele.** — W niedzielę dnia 6 bm. przyjeżdża ze Lwowa wycieczka kolejarzy ponad 1.000 osób, wycieczka z Kołomyi również 1.000 osób i ze Świętochłowic ze Śląska około 800 osób.

Zjazd koleżeński b. Słuchaczy Akademji Eksportowej w Wiedniu.

W dniu 29-go września b. r. Kraków gościł w swych murach **członków b. Słuchaczy Akademji Eksportowej w Wiedniu,** którzy zjechali się ze wszystkich stron Polski, celem **złożenia hołdu Twórcy Wielkiego Czynu.** Zjazd ten zebrał dawnych **„Eksportowców"** wiedeńskich od najstarszych do najmłodszych roczników, z których **wielu zajmuje dzisiaj wybitne stanowiska rządowe i gospodarcze.** Spodziewany był przyjazd pana Ministra **Józefa Becka,** prezesa honorowego Związku, w ostatniej chwili przyjazd został jednak **odwołany** z powodu **nieobecności Ministra w Polsce.** Uczestnicy Zjazdu zostali **zakwaterowani na zamku królewskim na Wawelu.**

W niedzielę po nabożeństwie **w katedrze udano się na Sowiniec,** celem sypania kopca. Po wspólnem śniadaniu **w sali Tetmajerowskiej,** gdzie przy dźwiękach dawnych melodyj wiedeńskich wspominano stare czasy studenckie, **odbyły się obrady.** Następnie uczestnicy Zjazdu **udali się do krypty i złożyli wieniec u trumny Marszałka.** Po wspólnej kolacji rozjechali się wszyscy, unosząc ze sobą ożywione wspomnienia z lat studenckich w Wiedniu.

Wśród uczestników Zjazdu zauważyliśmy: Dra **Z. Skowrońskiego,** Zast. Szefa Kanc. Cyw. P. Prez. R. P., Min. **Łepkowskiego** posła R. P. w Budapeszcie, **Z. Vetulaniego** radcę M. S. Z., **Z. Zakrzewskiego** dyr. P. A. T., **Dra Rakowicza** dyr. Zakł. **H. Cegielskiego,** mec. **Rose,** konsula **Drobniaka,** dyr. **Kuca, T. Odrzywolskiego, A. Borzęckiego,** O. **Langera,** hr. **Łubieńskiego** i innych. Z Krakowa brali udział w Zjeździe: płk. **Madeyski,** dyr. **Kessler,** Dr. **M. Cierpiński** i **T. Wołkowski.**

* * *

(A) ZIEMIA Z PARKU ŻEROMSKIEGO NA SOWINIEC. W piątek 4 bm. nastąpi o godz. 16 na Żoliborzu w parku Żeromskiego, zbudowanym na gruzach Cytadeli, uroczyste pobranie ziemi na Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

(Sm) **Z POZNANIA NA SOWINIEC.** Urzędnicy Zarządu Miejskiego w Poznaniu wyjeżdżają w dniu 11 bm. do Krakowa w celu oddania hołdu Zwłokom Marszałka Piłsudskiego i sypaniu kopca na Sowińcu. Wycieczka zabawi w Krakowie przez dwa dni. Udział w wycieczce bierze przeszło 100 osób.

Wg Warszawy 5 X 1935

SEJM I SENAT W KRAKOWIE.

Warszawa, 4. 10. (Tel.). Komisja Regulaminowa Sejmu uchwali tylko tymczasowy regulamin. Jutro wieczorem sesja zostanie zamknięta. **Na niedzielę Sejm i Senat wyjadą do Krakowa na Sowiniec.**

———000———

Kurjer Warszawski 26 X 1935

35 r. 29

Z KRAKOWA.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji. W sobotę rozpoczął się w Krakowie zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji. O godz. 9.30 przybyli udali się pochodem na Wawel, poczem na dziedzińcu wawelskim nastąpiło uroczyste przyjęcie przez poczty sztandarowe ziemi, pobranej z pobojowisk francuskich, na których walczyła armja polska. O godz. 14-ej u stóp kopca marszałka Piłsudskiego na Sowińcu zgromadziły się tysiączne rzesze uczestników zjazdu. Obecni byli attaché wojskowy ambasady francuskiej w Warszawie, jen. d'Arbonneau, reprezentant p. wojewody nacz. Małaszyński, konsul francuski w Krakowie p. Gabrjel Richard, wiceprezydent miasta dr. Radzyński, przewodniczący zarządu głównego Stowarzyszenia b. armji polskiej we Francji inż. Zejfert, wiceprzewodniczący p. Uhma oraz wszyscy przewodniczący zarządów wojewódzkich Stowarzyszenia. Pierwszy do zebranych przemówił członek zarządu p. Wielowiejskiej. Zkolei zabrał głos jen. d'Arbonneau, który oświadczył m. in., że Francuzi głęboko odczuwają stratę, jaką ponieśli Polacy przez zgon marszałka Piłsudskiego. Po przemówieniach nastąpiło wsypanie przywiezionej ziemi do masywu kopca.

Gaz Polska 5 X 1935

Pielgrzymka pracowników miejskich m. Łodzi

ŁÓDŹ, 4.10. (tel. wł.) — Komitet pracowników miejskich, na czele którego stoi prezydent miasta inż. Głazek, zorganizował pielgrzymkę zbiorową, która w liczbie około 1300 pracowników i ich rodzin w dniu dzisiejszym udała się do Krakowa by oddać pośmiertny hołd Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Zaznaczyć należy, że mimo wyjazdu do Krakowa znacznej liczby pracowników miejskich, praca w biurach wydziałów i instytucji miejskich odbywa się normalnie. (G.)

Ziemia z Belgji na Sowiniec

BRUKSELA, 4.10. — W tych dniach wyjeżdża do Krakowa delegacja polaków, zamieszkałych w Belgji, w celu złożenia na kopcu Marszałka Piłsudskiego ziemi pobranej z grobów oficerów polskich, którzy po Powstaniu Listopadowem wstąpili do armji belgijskiej. Pozatem zebrana została ziemia z mogił późniejszych polskich emigrantów i bojowników o niepodległość Polski, jak również piasek z nad rzeki Mozy, z pod Liege, gdzie Marszałek Piłsudski założył przed wojną jeden z pierwszych oddziałów strzeleckich. (PAT)

Pobyt wycieczki kolejarzy niemieckich

WILNO, 4.10. (tel. wł.) — Specjalnym pociągiem przybyła do Wilna wycieczka 24 wyższych kolejowych urzędników niemieckich. Goście niemieccy udali się do Ostrej Bramy, a następnie do kościoła św. Teresy, gdzie złożyli hołd sercu Marszałka Piłsudskiego, poczem udali się do katedry, gdzie zwiedzili groby królewskie. Goście podejmowani byli obiadem w garnizonowem kasynie oficerskiem. O godz. 23-ej odjechali do Białowieży. (B.)

Sejm i senat złożą hołd

prochom Marszałka Piłsudskiego

Kraków, 4 października.

W dniu jutrzejszym nastąpi uroczyste złożenie hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu przez nowy parlament polski. O godz. 7-ej rano przybędzie na dworzec główny specjalny pociąg, którym przyjedzie sejm i senat in corpore, z marszałkami i wicemarszałkami obu izb na czele.

Na dworcu nastąpi powitanie przybyłych, którzy udadzą się na nabożeństwo. Po nabożeństwie odbędzie się złożenie hołdu u trumny, a potem posłowie i senatorowie udadzą się na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca.

Ga Ilustr. 6 X 1935

Hołd Kalisza dla Marszałka.

Grupa mieszkańców Kalisza, którzy przybyli wczoraj do naszego miasta, aby pod przewodnictwem ks. prał. Blizińskiego i star. Ostaszewskiego złożyć hołd Cieniom Marszałka.

Gdzie stanie sarkofag
z trumną Marsz. Piłsudskiego?

(ki) W niedługim już czasie trumna ze zwłokami Marszałka Piłsudskiego zostanie zamknięta w sarkofagu, który stanie w podziemiach katedry wawelskiej.

W ciągu najbliższych dwóch tygodni komitet budowy sarkofagu z gen. Wieniawą-Długoszowskim na czele rozpatrzy nadesłane projekty sarkofagu.

Co do miejsca, w którem będzie sarkofag ustawiony — to nie jest ono jeszcze wybrane i kwestja ta jest przedmiotem prowadzonych obecnie studjów. Miejsce to musi być tak wyrąbane, by mieli do niego wygodny dostęp odwiedzający pielgrzymi.

Hołd nowowybranego Sejmu i Senatu
dla Marszałka Piłsudskiego.

(—) W niedzielę o godz. 7 rano przyjeżdża z Warszawy Sejm i Senat R. P. w pełnym składzie z marszałkami i wicemarszałkami.

Członkowie izb ustawodawczych wezmą udział w uroczystem nabożeństwie, poczem w pochodzie udadzą się do krypty św. Leonarda, by złożyć hołd cieniom Marszałka. Następnie udadzą się na Sowiniec.

Ziemia z dna morskiego na Sowiniec.

Z Gdyni donosi (WN): Dnia 4 bm. o godz. 12 w południe nastąpiło w Gdyni naprzeciwko Kamiennej Góry uroczyste pobranie ziemi z dna morskiego na Kopiec Marszałka na Sowińcu.

W porcie rybackim zgromadziła się cała flotylla kutrów, na wybrzeżu zaś zebrały się liczne tłumy rybaków i społeczeństwa gdyńskiego. Aktu pobrania ziemi dokonał inż. Michalski w zastępstwie bawiącego na urlopie komisarza rządu Sokoła. Ziemię wydobyto długim czerpakiem. Umieszczono ją następnie w pięknie wykonanej urnie w kształcie małego kutra rybackiego.

Urnę tę zabierze do Krakowa specjalna wycieczka organizowana przez gdyński oddział Charitasu.

* * *

POMORSCY MASZYNIŚCI NA SOWIŃCU. We czwartek przybyła do Krakowa delegacja Bezpart. Zw. Maszynistów kolejowych z Torunia, Bydgoszczy, Grudziądza, Tczewa, Chojnic i Gdyni, która złożyła na kopcu Marsz. Piłsudskiego ziemię z pod zamku Dybowskiego i ze stolicy Kaszub, Kartuz.

Podoficerowie z Zagłębia Dąbr. na Sowińcu.

W ostatnich dniach bawiła w Krakowie wycieczka podoficerów rezerwy z Zagłębia Dąbrowskiego. Wycieczka przywiozła oryginalną urnę z ziemią zagłębia, celem złożenia jej na Sowińcu. Na zdjęciu widzimy uczestników wycieczki podczas wizyty w „Pałacu Prasy“.

15-letni piechur ze Lwowa.

(v) 15-letni harcerz z 14-ej drużyny harcerskiej we Lwowie, uczeń 6 kl. szk. św. Zofji, Jerzy Fedak, przybył ze Lwowa piechotą do Krakowa. Dzielny harcerz, którego widzimy na naszej fotografji, przyniósł na Sowiniec ziemię w puszce, pobraną z pod zamku, z miejsc historycznych z czasów obrony Lwowa oraz z pod szkoły, do której uczęszcza. Przebył on piechotą przeszło 300 km. w siedmiu dniach. Po złożeniu ziemi na kopcu Marszałka, harcerz Fedak zamierza wracać do Lwowa również piechotą.

Ziemia z Kahlenbergu na Sowiniec.

(l) Do Krakowa przybyła 8-letnia dziewczynka, Hedwig Strohmayer, córka obywatela austrjackiego, urodzona jednak w Katowicach i mająca w sobie krew polską. Ojciec jej wskutek kryzysu pojechał do

Hedwig Strohmayer na tarasie „Pałacu Prasy“.

Algieru, aby szukać tam pracy. Matka dziecka, nie mogąc utrzymać córeczki w Wiedniu, wysłała ją do ciotki p. Leopoldyny Polak, żony złotnika w Krakowie.

8-mioletnia Wiedeńka przywiozła ziemię ze wzgórza Kahlenbergu pod Wiedniem, upamiętnioną zwycięskim bojem Sobieskiego — na kopiec Marsz. Piłsudskiego w Krakowie. Tym sympatycznym aktem nawiązała 8-mioletnia Jadzia przyjaźń z krajem, w którym się będzie wychowywać.

Jubileusz najstarszej w Polsce uczelni technicznej

Wczoraj rozpoczęły się uroczystości jubileuszowe z okazji 100-lecia pierwszej w Polsce uczelni technicznej w Krakowie obecnej Państwowej Szkoły Przemysłowej pod protektoratem ministra WR. i OP. Wacława Jędrzejewicza. Uroczystość, która zgromadziła kilkuset wychowanków szkoły, z których najstarszym był weteran z 1863 roku Nowakowski, rozpoczęła się nabożeństwem w kościele św. Anny, celebrowanem przez ks. prał. Masnego.

Skolei odbyła się inauguracja uroczystości jubileuszowych w sali Domu Katolickiego. Na uroczystość przybyli przedstawiciele władz w osobach: dyr. dep. Firewicza, naczelnika Małaszyń skiego ks. prał. Kulinowskiego, prezydenta miasta Kaplickiego, rektora U. J. prof. Maziarskiego i rektora Akademji Górniczej prof. Taklińskiego, kuratora Godeckiego i in.

Do zebranych pierwszy przemówił prezes komitetu jubileuszowego dr. inż. Dawidowski poczem zabrał głos dyr. Firewicz a następnie przemawiał na temat „Plon 100-lecia pracy około krzewienia szkolnictwa technicznego“ dyrektor izby przemysłowo - handlowej inż. Mianowski. W dalszym ciągu przemawiał dyrektor szkoły inż. Kostecki oraz wychowanek szkoły inż. Starek, wreszcie najmłodszy absolwent szkoły. Na podjum ustawione były poczty sztandarowe wszystkich szkół krakowskich a uroczystości rozpoczął chór. Skolei nastąpiło odsłonięcie tablicy pamiątkowej. Popołudniu uczestnicy uroczystości złożyli hołd w krypcie św. Leonarda a następnie udali się na Sowiniec.

Kiedy Sejm i Senat przybędą do Krakowa

Jak już donosiliśmy do Krakowa przybędą członkowie sejmu i senatu Rzplitej dla złożenia hołdu u trumny Wodza Narodu. Jak się okazuje — przyjazd ten nastąpi dopiero po zakończeniu sesji nadzwyczajnej. Prawdopodobnie reprezentanci całego społeczeństwa przybędą do Krakowa w następną niedzielę.

Uniwersytet wileński w hołdzie Marszałkowi

W nadchodzącą sobotę przybędzie do Krakowa pielgrzymka profesorów i studentów uniwersytetu Stefana Batorego z Wilna dla złożenia hołdu Wskrzesicielowi Państwa Polskiego.

Tego samego dnia spodziewany jest przyjazd urzędników ministerstwa W. R. i O. P.

Gazeta Polska 2 6 X 1935

Ziemia z dna Bałtyku na Sowiniec

GDYNIA, 5.10. Wczoraj wobec władz oraz przedstawicieli społeczeństwa gdyńskiego rybacy wyszli z portu na 20-tu kutrach na morze, gdzie dokonali pobrania ziemi z dna morskiego w celu przewiezienia jej na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. (PAT).

Ziemia z grobów obrońców Pragi na Kopiec Marszałka

Dziś tow. „Koło Prażan“ organizuje o g. 17 m. 30 pobranie ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego z cmentarza na Kamionku, gdzie pochowane są szczątki bohaterskich obrońców Pragi w ciągu ostatnich stuleci, między in. ofiar rzezi Pragi. W uroczystości tej wezmą udział przedstawiciele organizacji społecznych, czynnych na terenie Pragi oraz delegacje szkół średnich i powszechnych ze sztandarami.

Pobrana ziemia będzie przeniesiona do lokalu Tow. „Koła Prażan“, a wieczorem do sali Dekerta na Ratuszu, gdzie ziemia pobrana ze wszystkich dzielnic zsypana będzie do urny, ufundowanej przez Związek stow. przyjaciół Wielkiej Warszawy.

Wiecz. urna przewieziona będzie do Krakowa.

Pielgrzymki

KRAKÓW, 5.10. (tel. wł.) — Dziś rano przybyło do Krakowa 800 b. żołnierzy armji polskiej we Francji, 1300 pracowników samorządu łódzkiego z prezydentem m. Łodzi na czele, ognisko nauczycielskie z Katowic — 1060 osób. Ogółem przybyło dziś do Krakowa przeszło 6 tys. osób. Jutro oprócz podanych poprzednio przybywa wycieczka z Sanoka w ilości 600 osób. (L.)

Kurjer Warsz 2 6 X 1935

Ziemia francuska na kopiec ś. p. J. Piłsudskiego

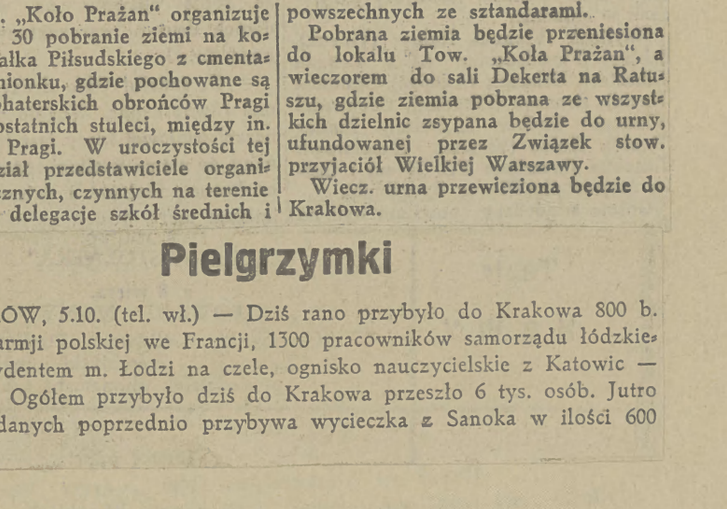

Delegacja weteranów polskich z Wielkiej Wojny zebrała ziemię z pól bitew we Francji na których walczyli Polacy. Pośrodku urna na ziemię francuską, po bokach plakiety — jedna dla kombatantów francuskich, druga dla magistratu m. Paryża. (Keystone).

Kurjer Warsz 2 6 X 1935

Ziemia z Warszawy na kopiec J. Piłsudskiego.

Wczoraj o godz. 20-ej staraniem Związku stowarzyszeń przyjaciół wielkiej Warszawy odbyła się w sali rady miejskiej uroczystość zsypania ziemi z 22 dzielnic Warszawy do urny na kopiec Józefa Piłsudskiego.

Na uroczystości byli obecni wiceminister spraw wewn. Korsak oraz p. o. prezydenta miasta wiceprezydent Pohoski.

Po odczytaniu aktu erekcyjnego przez prezesa Stowarzyszenia b. wiceministra senatu Boguckiego, delegacje z poszczególnych dzielnic kolejno wsypały ziemię do jednej wspólnej urny.

Delegacja z Urną wyjechała wczoraj wieczorem do Krakowa.

Dyrekcja i urzędnicy „Centropapieru“ na Sowińcu.

Do Krakowa przybyła wczoraj wycieczka członków dyrekcji i urzędników „Centropapieru“ w Warszawie z prezesem H. Karpińskim, wiceprezesem B. Stypińskim, dyrektorem A. Hoeke, oraz z p. dyr. Kocięckim na czele.

Po złożeniu hołdu Cieniom Marszałka w krypcie wawelskiej, uczestnicy wycieczki udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca.

Na rycinie widzimy członków wycieczki na tle kopca.

Pożar w Mydlnikach.

(ki) W sobotę po godzinie 9-tej wieczorem **zapłonęła w Mydlnikach szopa koło młyna** stanowiącego własność **stacji doświadczalnej Uniwersytetu Jagiellońskiego.**

Na miejsce pożaru wyjechała **zawezwana z Krakowa miejska straż pożarna,** lecz mimo pomocy, która ze względu na oddalenie nie mogła zbytnio szybko zjawić się na miejscu, **szopa spłonęła doszczętnie wraz z 300 ct. siana.** Szkoda powstała przez pożar wynosi około **5.400 zł. i jest ubezpieczonn.**

Co do przyczyn pożaru — to prowadzone jest energiczne śledztwo, zachodzi bowiem podejrzenie, iż powstał on wskutek **zbrodniczego podpalenia.**

Potworne odkrycie na Krzemionkach.

(ki) W ubiegły piątek koło godz. 17.15 dzieci, zabawiające się na Krzemionkach obok fortu dokonały wstrząsającego odkrycia. Oto pod ciężkiemi kamieniami znalazły zgniecione **ciało noworodka płci męskiej,** którego szyja **zaciśnięta była pętlą z taśmy,** związaną ciasno na dwa węzły.

Dzieci zawiadomiły o znalezieniu zwłok swym rodzicom, ci zaś zkolei policję. Przybyły na miejsce lekarz obwodowy, dr. Pisek, zarządził przewiezienie zwłok do zakładu medycyny sądowej. Pobieżna obdukcja wykazała, iż **dziecko zostało pętlą zaduszone,** kamienie zaś, przywalające zwłoki, służyły tylko do

YMCA KROWODERSKA 8 | GIMNASTYKA GRY SPORTOWE ROZPOCZĘTE. 514g

Zjazd armji błękitnej w Krakowie.

(ef) Dnia 25 ub. m. odleciała do Francji **delegacja zarządu gł. Stow. weteranów b. armji polskiej we Francji** z przewodniczącym zarządu gł. mjr. rez. pil. Ludwikiem Zejfertem, wicedyr. P. L. L. „Lot“. Delegacja pobrała ziemię z pobojowisk **Silevy, Fryze, Arras, Suchez, Capy, Tilleloy,** z pól **Szampanji** i z lasów **Wogezów.** Ziemie te **wsypano w ambasadzie polskiej w Paryżu do urny i przywieziono do Polski,** celem złożenia jej na Kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

W sobotę 5 b. m. rozpoczął się w Krakowie **III-ci koleżeński zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji.** Przybyło **ponad 1000 osób.** O godz. 9-tej wszyscy uczestnicy zjazdu **złożyli hołd prochom Marszałka Piłsudskiego w krypcie katedralnej,** a o godz. 14-tej **udali się na Sowiniec,** gdzie po uroczystem przemówieniu odbyło się **złożenie ziemi** z pobojowisk francuskich, przywiezionych przez specjalną delegację.

Złożenie ziemi odbyło się w obecności zastępującego p. woj. krakowskiego nacz. **Małaszyńskiego,** wiceprez. m. **Radzyńskiego** oraz atache wojskowego przy ambasadzie francuskiej w Warszawie gen. d'**Arbonneau,** który wraz z innymi uczestnikami zjazdu **woził taczkami ziemię** na kopiec.

Wieczorem w sali bursy ks. Kuznowicza odbyło się **zebranie koleżeńskie,** na którem wygłoszono kilka **przemówień.** M. in. zabrał **głos gen. d'Arbonneau,** wygłaszając przemówienie poświęcone **pamięci Marsz. Piłsudskiego i przyjaźni polsko-francuskiej.** Przemówienie swe zakończył po polsku okrzykiem: **„Niech żyje Polska“**

W niedzielę wszyscy uczestnicy zjazdu udadzą się na **Wawel,** gdzie w katedrze wezmą **udział w uroczystem nabożeństwie,** odprawionem o godz. 9 rano. Następnie pochodem udadzą się na **plac Matejki,** gdzie na płycie Nieznanego Żołnierza złożony będzie **wspaniały wieniec.** Następnie odbędzie się **defilada pod Barbakanem** przed przedstawicielami miejscowych władz. Zkolei wszyscy udadzą się o godz. 12 w południe na **uroczystą akademję** do bursy ks. Kuznowicza. Po wspólnym obiedzie uczestnicy zjazdu zwiedzać będą zabytki m. Krakowa.

* * *

W sobotę zaznaczył się bardzo **żywy ruch wycieczkowy w Krakowie.** Między licznemi wycieczkami grupowemi z całej Polski przybyła wycieczka z **Łodzi** około 1.500 osób i **nauczyciele z Górnego Śląska** (z Katowic) ponad 1.000 osób. Na niedzielę zapowiedziany jest również bardzo **liczny zjazd.**

Kolejarze niemieccy złożyli hołd sercu Marsz. Piłsudskiego.

Z Wilna donosi (Hr): **Kolejarze niemieccy,** którzy bawią w Wilnie, udali się m. in. do Ostrej Bramy. W kościele śr. Teresy uczestnicy wycieczki **oddali hołd sercu Marszałka,** przez wzniesienie rąk i chwilę skupienia.

Następnie wycieczka zwiedziła miasto, m. in. katedrę, kościół św. Piotra i Pawła i inne zabytki.

Ziemia ze wszystkich dzielnic Warszawy na kopiec Marszałka

Onegdaj o godz. 20-ej staraniem Związku Stowarzyszeń Przyjaciół Wielkiej Warszawy odbyła się w sali Rady Miejskiej uroczystość zsypania ziemi ze wszystkich dzielnic Warszawy do urny na kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Na uroczystości byli obecni wicemin. Wł. Korsak oraz p. o. prezydenta miasta wiceprezydent Pohoski.

Po odczytaniu aktu erekcyjnego przez prezesa Stowarzysz. b. wicemarszałka Senatu Boguckiego, delegacje z poszczególnych dzielnic wsypały kolejno ziemię do jednej wspólnej urny.

Wieczorem delegacja z urną wyjechała do Krakowa.

Zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji

KRAKÓW, 6.10. — Wczoraj rozpoczął się w Krakowie koleżeński zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji.

O godz. 9.30 uczestnicy zjazdu udali się pochodem na Wawel. Po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda na dziedzińcu wawelskim nastąpiło uroczyste przyjęcie przez poczty sztandarowe ziemi, pobranej z pobojowisk francuskich, na których walczyła armja polska.

O godz. 14-ej u stóp kopca na Sowińcu zgromadziły się tysięczne rzesze uczestników zjazdu. Obecni byli: attaché wojskowy ambasady francuskiej w Warszawie, gen. ,d'Arbonneau, reprezentant p. wojewody nacz. Małaszyński, konsul francuski w Krakowie p. Gabrjel Richard, wiceprezydent miasta dr. Radzyński, przewodniczący zarządu głównego Stow. b. armji polskiej we Francji inż. Zejfert, wiceprzewodniczący p. Uhma oraz wszyscy przewodniczący zarządów wojewódzkich Stowarzyszenia.

Pierwszy do zebranych przmówił członek zarządu p. Wielowiejski, podkreślając doniosłość uroczystego momentu złożenia w kopcu Marszałka Piłsudskiego ziemi, pobranej z pól bitewnych we Francji.

Skolei zabrał głos gen. d'Arbonneau, który oświadczył m. in., że Francuzi głęboko odczuwają stratę, jaką ponieśli Polacy przez zgon Marszałka Piłsudskiego. Duch jednak Wodza Narodu Polskiego pozostanie zawsze żywy. Pietyzm, jakim otacza się jego imię i hołdy, składane u jego trumny w Krakowie, są najlepszym dowodem jedności narodu polskiego.

Po przemówieniach nastąpiło wsypanie przywiezionej ziemi do masywu kopca, poprzedzone odczytaniem uroczystego aktu upamiętniającego tę chwilę. Wszyscy uczestnicy zjazdu wzięli następnie udział w pracach przy sypaniu kopca, poczem złożyli swe podpisy w księdze pamiątkowej.

W godzinach wieczornych w sali bursy młodzieży przemysłowej odbyło się informacyjne zebranie koleżeńskie. (PAT).

Zjazd żołnierzy
byłej armji polskiej we Francji
Hołd u trumny Marszałka

W sobotę, rozpoczął się w Krakowie koleżeński zjazd żołnierzy b. armji polskiej we Francji. W godzinach rannych pociągami ze wszystkich stron kraju przybyli niezwykle licznie uczestnicy zjazdu.

O godz. 9.30 przybyli, udali się pochodem na Wawel. W krypcie św. Leonarda przez długi czas przesuwały się szeregi b. żołnierzy, składających wśród ogólnego skupienia hołd Wodzowi Narodu.

Skolei na dziedzińcu wawelskim, nastąpiło uroczyste przyjęcie przez poczty sztandarowe ziemi, pobranej z pobojowisk francuskich, na których walczyła armja polska.

O godz. 14-ej u stóp kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu, zgromadziły się tysięczne rzesze uczestników zjazdu. Obecni byli: attaché wojskowy ambasady francuskiej w Warszawie, gen. d'Arbonneau, reprezentant p. wojewody nacz. Małaszyński, konsul francuski w Krakowie p. Gabrjel Richard, wiceprezydent miasta dr. Radzyński, przewodniczący zarządu głównego stowarzyszenia b. armji polskiej we Francji, inż. Zejfert, wiceprzewodniczący p. Uhma oraz wszyscy przewodniczący zarządów wojewódzkich stowarzyszenia.

Pierwszy do zebranych przemówił członek zarządu b. min. Wielowiejski, podkreślając doniosłość uroczystego momentu złożenia w kopcu Marszałka Piłsudskiego ziemi, pobranej z pól bitewnych we Francji.

Skolei zabrał głos gen. d'Arbonneau, który oświadczył m. in., że Francuzi głęboko odczuwają stratę, jaką ponieśli Polacy przez zgon Marszałka Piłsudskiego. Duch jednak Wodza Narodu Polskiego pozostanie zawsze żywy. Pietyzm, jakim otacza się jego imię i hołdy, składane u jego trumny w Krakowie, są najlepszym dowodem jedności narodu polskiego.

Po przemówieniach nastąpiło wsypanie przywiezionej ziemi do masywu kopca, poprzedzone odczytaniem uroczystego aktu upamiętniającego tę chwilę. Wszyscy uczestnicy zjazdu wzięli następnie udział w pracach przy sypaniu kopca, poczem złożyli swe podpisy w księdze pamiątkowej.

W godzinach wieczornych w sali bursy młodzieży przemysłowej, odbyło się informacyjne zebranie koleżeńskie. W dniu dzisiejszym nastąpi dalszy ciąg uroczystości.

1200 łodzian
złożyło hołd cieniom Wodza

Kraków, 5 października.

Wczoraj przybyło do Krakowa znowu **kilka tysięcy osób, celem złożenia hołdu prochom Wodza Narodu. Między innemi przybyła z Łodzi wycieczka 1200 osób z prezydentem pułk. Głazkiem na czele.**

***

Jak się dowiadujemy, zamierzony **hołd sejmu i senatu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu, zapowiedziany na dzień dzisiejszy, został przeniesiony na przyszłą niedzielę.**

Zjazd b. kombatantów we Francji

Kraków, 5 października.

Wczoraj rozpoczęły się w Krakowie uroczystości, związane ze **zjazdem byłych uczestników armji polskiej we Francji.** Uczestnicy zjazdu przybyli do Krakowa o g. 9 rano poczem udali się na Wawel, gdzie złożyli **hołd w krypcie św. Leonarda.** O godz. 12 nastąpiło na Wawelu przyjęcie w obecności pocztów sztandarowych organizacyj **urny z ziemią z pól bitew we Francji, w których brali udział Polacy.**

Po południu nastąpi odjazd na Sowiniec, gdzie złożenia urny z ziemią dokonał **charge d'affaires ambasady francuskiej w Warszawie d'Arbonneau.** Dziś odbędzie się o g. 9 rano nabożeństwo w katedrze na Wawelu, o g. 11 defilada przed Barbakanem a o g. 12 akademja. W zjeździe bierze udział kilka tysięcy osób.

Liga Morska i Kolonjalna złożą hołd Wodzowi Narodu

W dniu 20 bm. przybywa do Krakowa Rada Główna i Zarząd Główny LKM. oraz delegacje z 1.600 oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej z całej Polski w celu złożenia hołdu przy trumnie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, wzięcia udziału w sypaniu kopca, złożenia na Sowińcu ziemi z pól cecorskich i z nad polskiego morza.

* * *

Ubiegłej niedzieli do Krakowa przybyło szereg pociągów specjalnych, m. in. z Łodzi, Sanoka, Lublina, Bielska i t. d., któremi przybyły pielgrzymki dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

SUCHARD MLEKOSŁÓD
JESZCZE LEPSZY
5343k
UWAGA! Prawdziwy tylko z napisem „SUCHARD" na każdym cukierku

Akademja weteranów b. Armji Polskiej we Francji.

(ef) Jak już donosiliśmy, w sobotę 5 bm. rozpoczął się w Krakowie III koleżeński zjazd weteranów b. Armji Polsk. we Francji. W niedzielę wszyscy uczestnicy zjazdu udali się o godz. 9-tej rano na Wawel, gdzie w katedrze wzięli udział w uroczystem nabożeństwie. Następnie pochodem udano się na pl. Matejki, gdzie na płycie Nieznanego Żołnierza złożono wspaniały wieniec.

Legjonistów i por. Nabel im. Federacyj. Z kolei wręczono wspaniały rynsraf przedstawicielowi miasta wiceprez. dr. Radzyńskiemu, który z kolei ofiarował Związkowi piękny drzeworyt, przedstawiający wejście do Sukiennic. Podczas wręczania rynsrafu, strażacy odegrali hejnał Marjacki.

Wysłano depesze hołdownicze do Prezydenta R. P. inż. Mościckiego, do płk. Sławka, do ministra spraw zagr. Becka, do gen. Sławoj-Składkowskiego, do gen. Kasprzyckiego, do ministra spraw wewn. Zyndrama Kościałkowcskiego oraz do generalnego inspektora sił zbrojnych gen. dyw. Rydza-Śmigłego.

Fotografja nasza przedstawia (od lewej): pp. Królekiewicza, prezesa Okręgu krak., min. Wielowieyskiego, członka Zarządu gł., wiceprez. dra Radzyńskiego, inż. Seiferta, prezesa Zarządu gł. i Uhmę, wiceprez. Zarządu gł. w czasie wizyty w „I. K. C.".

Z kolei pod Barbakanem, przed przedstawicielami władz: dowódcą O. K. V. gen. Łuczyńskim, naczelnikiem Małaszyńskim, w zastępstwie wojewody i wiceprezydentem m. drem Radzyńskim, przedefilowały długim szeregiem karne oddziały przybyłych na zjazd członków armji błękitnej. Na przodzie postępowała orkiestra Poczt. P. W. i liczne poczty sztandarowe.

O godz. 12-ej odbyła się w b'rsie ks. Kuznowicza uroczysta akademja. Po odegraniu hymnu państwowego przez orkiestrę 20 p. p. prezes zarządu gł. z Warszawy inż. Seifert zagaił zebranie, poczem wiceprez. Uhma wygłosił ideowe przemówienie. Następnie przemówili dyr. Strojek im. Związku

Po zakończeniu akademji obecni na sali zauważyli swego dawnego komendanta i byłego organizatora armji polskiej we Włoszech em. pułkownika Dienstl-Dąbrowę, na cześć którego urządzili serdeczną koleżeńską owację. Jak wiadomo pułk. Dienstl-Dąbrowa na początku roku 1919 zorganizował i wysłał z Włoch do Polski 7 pułków do armji polskiej.

Wczorajsza niedziela w Krakowie.

(ef) Ruch wycieczkowy w Krakowie w ub. niedzielę był niezwykle silny. Przybyło kilka tysięcy osób z całej Polski.

M. in. przybyła wycieczka kolejarzy z dyrekcji lwowskiej pod kierunkiem prezesa p. Łaguny w ilości okoł 1200 sób. Ponadto przyjechała wycieczka Związku Stowarzyszeń Przyjaciół Warszawy (80 osób) pod kierunkiem prezesa p. Boguckiego. Przywieziono ze sobą w dwu urnach ziemię. W jednej z nich pomieszczono ziemię z przedmieść m. Warszawy, z miejsc historycznych, z okresu walk wolnościowych, a w drugiej ziemię z Olszynki, z miejsca, gdzie stał dowodząc wojskiem polskiem gen. Chłopicki. Członkowie Stowarzyszenia udali się na Sowiniec w godzinach rannych, gdzie przywitał ich prezydent miasta dr. Kaplicki. Po odczytaniu aktu wysypano z urn ziemię, poczem wszyscy wzięli udział w sypaniu kopca.

Przybyły ponadto wycieczki: z Bielska kolejarze, z Warszawy Związek inżynierów-chemików z Politechniki, pracownicy poczty z Zakopanego, ze Sosnowca i z Miechowa.

Pierwsze Polskie Two Weteranów Wojskowych, mających siedzibę w Krakowie, w liczbie około 800 osób udało się na Sowiniec, a popłudniu do krypty katedralnej z hołdem dla Marszałka.

...MIACH RZECZYPOSP...

Tysiące pielgrzymów wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu

Obrady kilku zjazdów związkowych w Krakowie

W niedzielę przybyło do Krakowa kilkanaście tysięcy osób z różnych stron Rzplitej dla złożenia hołdu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Oprócz dwóch zjazdów b. wojskowych odbyło się również kilka zjazdów związków i stowarzyszeń zawodowych. M. in. rozpoczął obrady w Krakowie X Zjazd Zawodowych Pielęgniarek z całej Rzplitej. Po nabożeństwie w godzinach rannych odbyło się przedpołudniem w sali Towarzystwa Lekarskiego otwarcie zjazdu, dokonane przez prezeskę Stowarzyszenia Pielęgniarek Zawodowych p. J. Romanowską. W inauguracyjnem posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, książe metropolita Sapieha, rektor U. J. prof. dr. Maziarski z gronem profesorów wydz. medycznego U. J. Zjazd powitał m. in. dyrektor szpitala Św. Łazarza dr. Topolnicki. Referaty na temat spraw zawodowych wygłosiły pp. Kulczyńska i Babicka-Zachertowa.

W poniedziałek odbyło się posiedzenie dyskusyjne zjazdu, poczem uczestniczki po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Również w niedzielę obradował w dalszym ciągu nad sprawami zawodowemi Zjazd b. absolwentów Państwowej Szkoły Przemysłowej przy udziale przeszło 500 uczestników.

Jak Kraków powita Sejm i Senat

Zgodnie z naszem doniesieniem w najbliższych dniach spodziewany jest przyjazd członków sejmu i senatu dla złożenia hołdu u trumny Wodza Narodu, Kraków powita uroczyście przedstawicieli całego społeczeństwa. Trasą pogrzebową przybyli, udadzą się na Wawel, gdzie po wysłuchaniu nabożeństwa zejdą do krypty św. Leonarda. Następnie w pałacu Wielopolskich, odbędzie się powitanie sejmu i senatu przez zgromadzoną Radę Miejską. Przemówienie wygłosi prezydent Krakowa dr. Kaplicki. Z ratusza udadzą się posłowie i senatorowie autocarami na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca Marszałkowi Piłsudskiemu.

Pielęgniarki na Sowińcu

Z okazji 10 walnego zjazdu Polskiego Stowarzyszenia Pielęgniarek Zawodowych w dniu wczorajszym odbyło się posiedzenie dyskusyjne, na którem referaty wygłosili: dr. Biegeleisen oraz p. Hanna Chrzanowska.

Po zamknięciu posiedzenia uczestniczki zjazdu udały się do krypty św. Leonarda na Wawelu, gdzie złożyły hołd Wodzowi Narodu, poczem wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Wieczorem nastąpiło zamknięcie zjazdu. W dniu dzisiejszym przybyłe do Krakowa członkinie P. S. P. Z. będą zwiedzały instytucje publiczne i szpitale oraz zabytki miasta.

20 tysięcy osób złożyło hołd

prochom Wodza i wzięło udział w sypaniu kopca

Kraków, 6 października.

Wczorajsza niedziela stała pod znakiem niezwykle tłumnego zjazdu wycieczek w Krakowie. M. in. bawiło 1200 pracowników Lwowskiej Dyrekcji Kolejowej, 1500 urzędników zarządu miasta Łodzi, urzędnicy pocztowi z Zakopanego, Sosnowca i Miechowa. Tow. Przyjaciół Warszawy, inżynierowie-chemicy z Warszawy, wielka wycieczka z Sanoka oraz szereg innych. Ogółem bawiło w Krakowie około 20.000 osób.

Wszyscy przybyli składali hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie św. Leonarda i brali udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Wielki zjazd pielęgniarek

z całej Polski

Kraków, 6 października.

W sali Towarzystwa Lekarskiego odbył się wczoraj wielki zjazd pielęgniarek, reprezentowanych przez kilkaset delegatek z całej Polski. Uczestniczki odbyły kilkugodzinne narady, na których omawiano sprawy zawodowe, poczem złożyły hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie Św. Leonarda i wzięły udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Zjazd b. żołnierzy armji polskiej we Francji

Defilada przed Barbakanem i uroczysta akademja

Kraków, 6 października.

Wczoraj gościł Kraków w swych murach zjazd Stowarzyszenia Weteranów wielkiej wojny. W zjeździe wzięli udział przedstawiciele władz oraz organizacyj pokrewnych Stow. Weteranów.

Uczestnicy zjazdu oddali hołd Wodzowi Narodu na Wawelu i na Sowińcu i odbyli narady, na których poruszono szereg aktualnych spraw.

Ziemia z Pomorza na kopiec Marszałka Piłsudskiego

TORUŃ, 7.10. — Na cmentarzu garnizonowym odbyło się uroczyste pobranie ziemi z grobów: pierwszego poległego podoficera rezerwy w walkach o niepodległość Pomorza ś. p. Pająkowskiego i weterana Wróblewskiego. Następnie obóz kolarski podoficerów rezerwy udał się do wojewody, gdzie kierownik obozu Schneider zdał wojewodzie raport. Wojewoda obejrzał wszystkie urny przywiezione z różnych miejscowości Pomorza przez kolarzy - podoficerów, którzy w dniu 7 b. m. ruszają na Sowiniec, gdzie złożą je na kopcu Marszałka Piłsudskiego.

Pielgrzymka Polonji rumuńskiej do Krakowa

CZERNIOWCE, 7.10. — W „Domu Polskim" w Czerniowcach odbyło się zebranie przedstawicieli wszystkich miejscowych organizacji polskich, na którem uchwalono wziąć gremjalny udział w organizowanej przez Związek Stow. Polskich w Rumunji pielgrzymce do Krakowa i na Sowiniec, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Wyjazd wycieczki nastąpi w dniu 11 b. m. (PAT).

Pielgrzymki

KRAKÓW, 7.10. (tel. wł.) — W sobotę 5 oraz w niedzielę 6 października przybyło do Krakowa przeszło 20 tys. osób. Jutro przybywa pociąg popularny z Warszawy z 600 osobami oraz gimnazjum z Bielska Podlaskiego — 200 osób. Wczoraj, łącznie z ogólną pielgrzymką mieszkańców Gdyni, przybyła do Krakowa delegacja Zw. Rybaków Morskich. Delegacja przywiozła ziemię wydobytą z dna morza Bałtyckiego na kopiec na Sowińcu. Dziś rano delegacja kaszubska zwiedziła Kraków. (L.)

Zjazd kaniowczyków i żeligowczyków

W celu oddania hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego, złożenia urn z ziemią pobraną z pola bitwy pod Kaniowem oraz z pobojowisk IV Dywizji Strzelców, jak również w celu zbiorowego udziału w sypaniu kopca na Sowińcu, Związek Kaniowczyków i Żeligowczyków organizuje w dn. 13 b. m. w Krakowie zjazd żołnierzy II Korpusu W. P. na Wschodzie i IV Dywizj Strzelców gen. Żeligowskiego.

Na zjazd zapowiedział przybycie gen. Żeligowski oraz szereg wyższych wojskowych z formacji wschodnich.

Uczestnicy zjazdu korzystać będą z indywidualnych zniżek kolejowych w wysokości 80 proc. ze stacji wyjazdu do Krakowa i w drodze powrotnej. Wyjazd z Warszawy w sobotę (12 b. m.) wieczór.

Miejsce zbiórki w Krakowie w dn. 13 b. m. godz. 8 rano, Biuro Informacyjne Budowy Kopca przy ul. Lubicz 4.

Po informacje i karty uczestnictwa należy zwracać się do Zarządu Związków Kaniowczyków i Żeligowczyków w Warszawie, Al. Jerozolimskie 8.

Kraków do południa.

Piasek z dna Bałtyku

przywieźli Kaszubi na Sowiniec.

(ki) W niedzielę ub. bawiła w Krakowie wielka wycieczka mieszkańców Gdyni i wybrzeża polskiego, by złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu i sypać kopiec Jego Imienia.

W ramach organizacji tego pociągu przybył również do Krakowa Związek Rybaków Morskich z wybrzeża polskiego, reprezentowany przez delegację w skład której wchodzili: Józef Konkel, Roman Szynkiewicz, Paweł Główczewski, Augustyn Kass, Jan Szymański i liczni rybacy.

Związek liczy ponad 5 tysięcy członków tworząc jedyną chrześcijańską spółdzielnię w branży rybnej „Morska Ryba" — a dysponując własną flotyddą kutrów rybackich urządziła przed kilku dniami uroczystość pobrania piasku z dna morskiego. Piasek ten przywiozła delegacja rybacka w modelu kutra, celem zsypania go na Sowińcu.

Delegacja wraz z rybakami udała się w niedzielę ub. pochodem na Sowiniec, manifestując polskość uczestniczących w uroczystości Kaszubów. Pochód rybaków morskich na Sowińcu wywołał wśród obecnych uczestników innych wycieczek duże zainteresowanie.

W poniedziałek przedpołudniem zwiedzali mieszkańcy polskiego wybrzeża pamiątki Krakowa, a w południe wyjechali z powrotem do Gdyni.

KRAKÓW.

Ziemia warszawska na kopiec na Sowińcu. W związku z odbytą w dn. 5 b. m. na ratuszu warszawskim w sali Sztandarowej uroczystością zsypania ziemi warszawskiej, przeznaczonej na kopiec marszałka Piłsudskiego, do wspólnej urny — delegacja Związku stowarzyszeń przyjaciół Wielkiej Warszawy, reprezentująca 22 stowarzyszenia dzielnicowe stolicy, w sobotę w nocy urnę tę zawiozła do Krakowa. W niedzielę, dn. 6 b. m., przed południem, delegaci Związku po uformowaniu pochodu wraz z harcerzami, którzy również przywieźli urnę, zawierającą ziemię z Olszynki Grochowskiej, pod przewodnictwem prezesa Związku b. wicemarszałka senatu, p. A. Boguckiego, zanieśli na Sowiniec urny, których zawartość wysypano na kopcu. Po przemówieniu prezesa Związku, który odczytał akt, podpisany na ratuszu warszawskim, prezydent miasta Krakowa, p. Kaplicki, powitał delegację i udzielił wyczerpujących wyjaśnień, tyczących się genezy kopca i przebiegu robót. Po południu delegacja warszawska udała się do krypty na Wawelu.

Zjazd pielęgniarek. Rozpoczął obrady w Krakowie X zjazd zawodowych pielęgniarek z całej Rzplitej. Po nabożeństwie, w godzinach rannych odbyło się w sali Tow. lekarskiego otwarcie zjazdu, dokonane przez prezeskę Stow. pielęgniarek, p. J. Romanowską. W inauguracyjnem posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele władz państwowych, J. E. książę metropolita Sapieha, rektor U. J. prof. dr. Maziarski z gronem profesorów wydz. medycznego U. J.

Dziś zjazd odbędzie posiedzenie dyskusyjne, poczem uczestniczki, po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Zniżki kolejowe do Krakowa na Zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej

W dniu 20 bm. odbędzie się w Krakowie Walny Zjazd członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej, celem złożenia hołdu u trumny Wodza oraz wzięcia udziału w sypaniu kopca im. Marsz. J. Piłsudskiego na Sowińcu.

Organizację masowych przejazdów na ten Zjazd członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej z całej Polski do Krakowa objęła Liga Popierania Turystyki, która w tym celu uruchomi szereg pociągów popularnych. Odejdą one z Katowic, Gdyni, Warszawy, Lublina, Tarnopola, Stanisławowa i Przemyśla.

Cena przejazdu tymi pociągami dla uczestników Zjazdu będzie obliczona wdg. taryfy najniższej, przyjętej dla pociągów pielgrzymkowych do Krakowa, i tak np. przejazd z Warszawy będzie kosztował zł. 11.70, z Gdyni 16.70, z Lublina 11.70, z Tarnopola 12.50, z Katowic 3.90.

Zamiar wyjazdu i zapotrzebowanie na karty uczestnictwa należy zgłosić w lokalnym Oddziale Ligi Morskiej i Kol., najdalej do dn. 14 bm.

Dla osób mieszkających poza punktem wyjścia pociągów, przyznane będą specjalne zniżki dojazdowe od miejsca zamieszkania do stacji wyjazdowej pociągu popularnego. Karty uczestnictwa, poza przejazdem ulgowym, będą upoważniały do świadczeń dodatkowych, przysługujących uczestnikom pociągów pielgrzymkowych na Sowiniec.

30.000 zł. na budowę Kopca im. Marszałka Piłsudskiego

W ostatnich dniach Zarząd Główny Ligi Popierania Turystyki przekazał Komitetowi Budowy Kopca im. Mrszałka J. Piłsudskiego dalsze 10.000 zł, zebrane z drobnych groszowych składek uczestników pielgrzymek na Sowiniec, przewiezionych tam pociągami popularnymi L.P.T.

Łącznie z poprzednio przekazanemi sumami Liga Popierania Turystyki złożyła na fundusz budowy kopca przeszło 30,000 zł.

Sejm i Senat w Krakowie

Warszawa, 8. 10. (Sin) W nadchodzącą sobotę posłowie i senatorowie złożą hołd prochom śp. Marszałka Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu. Specjalny pociąg z członkami obu Izb parlamentarnych odjedzie z dworca głównego w Warszawie w piątek o godz. 11.20 w nocy. Zbiórka nastąpi w sobotę o godz. 8.45 na dziedzińcu wawelskim przed Katedrą.

Rybacy morscy przywieźli na Sowiniec piasek z morza.

(ki) W niedzielę ub. bawiła w Krakowie wielka **wycieczka mieszkańców Gdyni i wybrzeża polskiego**, by złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu i sypać kopiec Jego imienia.

W ramach organizacji tego pociągu przybył również do Krakowa Związek rybaków morskich z wybrzeża polskiego, reprezentowany przez delegację, w skład której wchodzili: Józef Konkel, Roman Szynkiewicz, Paweł Główczewski, Augustyn Kass, Jan Szymański i liczni rybacy.

Związek liczy ponad 5 tys. członków, tworząc jedyną chrześcijańską spółdzielnię w branży rybnej „Morska Ryba" — a dysponując własną flotyllą kutrów rybackich, urządziła przed kilku dniami uroczystości pobrania piasku z dna morskiego. Piasek ten przywiozła delegacja rybacka w mowielu kutra, celem złożenia go na Sowińcu.

Delegacja rybaków morskich na tarasie „Pałacu Prasy".

Delegacja wraz z rybakami udała się w niedzielę ub. pochodem na Sowiniec, manifestując **polskość uczestniczących w uroczystości Kaszubów.** Pochód rybaków morskich na Sowińcu wywołał wśród obecnych uczestników innych wycieczek duże zainteresowanie.

W poniedziałek przed południem zwiedzali mieszkańcy polskiego wybrzeża pamiątki Krakowa, a w południe wyjechali z powrotem do Gdyni.

Z Paryża na Sowiniec — 1.900 km — piechotą

(v) Niebywałego wyczynu dokonali dwaj członkowie Stowarzyszenia Rezerwistów i b. Wojskowych pp. Wacław Pompa i Roman Pacholek, którzy przybyli na Sowiniec piechotą z Paryża. Z ziemią na Kopiec Marszałka Piłsudskiego przybywali już piechotą dzielni piechurzy z Gdyni, z Wilna, z Kresów

R. Pacholek i W. Pompa na tarasie „Pałacu Prasy".

wschodnich, z najdalszych krańców Polski, nie było jednak dotychczas w ich liczbie piechurów, którzy przebyli tak olbrzymi szmat Europy, pokrywając cierpliwym marszem ponad 1.900 km.

PPp. Pompa i Pacholek otrzymali od Związku Strzeleckiego przy konsulacie polskim w Paryżu wyekwipowanie i mundury strzeleckie na drogę. Federacja Obrońców Ojczyzny nadesłała ziemię na Kopiec Marszałka z pod Notre Dame de Lorraine z pobojowiska z wielkiej wojny, którą w zaplombowanym pakiecie wręczono dzielnym piechurom w konsulacie w Paryżu. — Wyruszyli oni z konsulatu generalnego polskiego w Paryżu w dniu 4 września o godz. 11, a przybyli do Krakowa 4 października o godz. 18-tej, tak jak sobie postanowili, by droga ich nie trwała dłużej niż miesiąc. Natychmiast po przybyciu do Krakowa udali się na Sowiniec, gdzie wysypali ziemię na budujący się Kopiec.

P. Pompa opowiada nam o długiej tej wędrówce, która prowadziła z Paryża przez Nancy, Strasburg, granicę niemiecką, Stuttgart, Norymbergę, granicę czeską, Pilzno, Pragę, Opawę, granicę polską, Zebrzydowice, Pszczynę i Oświęcim. We Francji robili 60 do 70 km. dziennie. W Niemczech szli dniami i nocami, w Czechosłowacji 45 do 50 km. dziennie oraz szli też przez dwie noce.

Pierwszą przygodę mieli jeszcze we Francji w miejscowości Void, gdzie żandarmerja zatrzymała ich papiery i ziemię, interesując się bardzo, jaki to mundur mają na sobie. Wypuszczono ich po blisko dobie dopiero na skutek telefonicznego polecenia z policji paryskiej. Komendant żandermerji oświadczył im jednak, że z pewnością natychmiast po przekroczeniu granicy „Hitler poszarpie pakunek i podepcze ziemię...".

Przepowiednia ta jednak nie spełniła się. Gdy po pobycie w Strasburgu, gdzie niezwykle serdecznie zajął się nimi konsul Lachowicz, przekroczyli pp. Pompa i Pacholek granicę niemiecką w Köln, celnicy niemieccy przepuścili ich bez żadnej rewizji, życząc im serdecznie szczęśliwej drogi, a w dodatku ofiarując im mapę Niemiec. Stąd piechurzy doszli spokojnie aż do Norymbergi.

W Norymberdzie natrafili właśnie na wielki zjazd hitlerowski. Przez miasto szli przez trzy godziny, wszystkie ulice bowiem były zatłocone. Co parę kroków prosili policjantów, by zrobiono im przejście. Spotykali się tam wszędzie z uprzejmością. Gdy stanęli na pl. Dworcowym, odbywała się tam defilada i przejeżdżał kanclerz Hitler. Gdy wszyscy podnieśli ręce po hitlerowsku, oni oddali ukłon po polsku, salutując. Dookoła wszyscy patrzyli się na nich, ale nikt ich nie zaczepił i nie mieli najmniejszych trudności aż do granicy czeskiej.

W Czechosłowacji dopiero rozpoczęły się przykrości. W drodze do Pragi żandarmerja zaczepiła ich trzy razy, a od Pragi do Opawy 6—7 razy dziennie. Raz zostali zatrzymani dłużej. Przy wszystkich tych interwencjach ratunkiem dla nich okazał się list polecający, który im wystawił do władz czeskich konsul czechosłowacki w Strasburgu. Kilkakrotnie żandarmi czescy zmuszeni wypuścić naszych dzielnych wędrowców, podkreślali dobitnie, że oni ich puszczają wolno, a tymczasem żandarmerja i policja polska gnębi i maltretuje Czechów ,mieszkających w Polsce!

Po miesiącu tej pieszej wędrówki przybyli pp. Pompa i Pacholek do Krakowa, gdzie złożyli ziemię na Sowińcu. Za piękny ten wyczyn należy się im uznanie, a odpowiednie organizacje w Krakowie winny służyć im opieką i pomocą.

Powstańcy śląscy z hołdem w Krakowie

(ki) Prócz wielu innych, w dn. 13 bm. przybędzie do Krakowa dwoma specjalnemi pociągami wycieczka Powstańców śląskich celem oddania hałdu u trumny Marsz. Piłsudskiego i sypania kopca na Sowińcu. Jeden pociąg wyjedzie z Rybnika, drugi z Lublińca, natomiast dla powiatów cieszyńskiego i bielskiego zostaną doczepione dwa specjalne wagony do noarmalnego pociągu na stacji Dziedzice.

Cena przejazdu tam i zpowrotem wynosi 3.40 zł, kolejarze-powstańcy posiadający bezpłatny bilet służbowy winni wpłacić do zarządu głównego za pośrednictwem zarządów powiatowych kwotę 50 gr na koszta pobytu w Krakowie. Kolejarze-powstańcy posiadający bilet personalny, uiszczają należność o pełnej wysokości, tj. 3.40 zł.

Zarząd główny apeluje do wszystkich członków, by bezwłocznie zgłaszali swój udział w zarządach powiatowych, te zaś odprowadzą zgłoszenia i należności zarządowi głównemu w Katowicach.

Bliższe dane dotyczące odjazdu pociągów i programu pobytu zostaną podane do wiadomości dodatkowo.

Hołd Ligi M. i K.

(ki) Jak już donosiliśmy, w dniu 20 bm. odbędzie się **w Krakowie uroczystość** ku uczczeniu pamięci Marsz. Józefa Piłsudskiego, zorganizowana przez **Ligę Morską i Kolonjalną.**

Wedle ustalonego programu uroczystości w Krakowie rozpoczną się o godzinie 10-ej nabożeństwem w kościele Marjackim. O godzinie 12-ej w południe przemaszerują uczestnicy uroczystości **drogą konduktu żałobnego na Wawel,** gdzie władze L. M. K. **złożą wieniec** u trumny Marszałka, zaś o godzinie 13.30 złożą **ziemię z pól cecorskich** i z nad Bałtyku **na Sowińcu.**

Program tych uroczystości zakończy **posiedzenie rady głównej L. M. K.,** które odbędzie się o godzinie 17-ej w sali krakowskiej rady miejskiej.

(M. R.) PIELGRZYMKA DO TRUMNY MARSZ. PIŁSUDSKIEGO członków leszczyńskiego Oddziału Ligi Morskiej i Kolonjalnej i Kół miejscowych w powiecie odbędzie się w niedzielę 20 bm. Cena przejazdu tam i z powrotem z Poznania do Krakowa, dojazd na Sowiniec i wstęp na Wawel wyniesie 13.70 zł, dojazd dojazd do Poznania z Leszna i innych miejscowości za 80 proc. zniżką. Program pobytu w Krakowie przewiduje żałobną mszę św., sypanie kopca na Sowińcu oraz złożenie hołdu prochom Marszałka w krypcie św. Leonarda.

Kronika częstochowska.

Wieża pamiątkowa z pobytu Marsz. Piłsudskiego w Częstochowie.

Z Częstochowy donosi (S): W Częstochowie powstał komitet z pośród pracowników kolejowych, mający za zadanie zajęcie się doprowadzeniem do należytego porządku i ochrony miejsc **po dawnej pamiątkowej wieży ciśnień, jako śladu pobytu Marszałka Piłsudskiego.**

Jak już „I. K. C." podał, podczas jednego z tajnych wyjazdów Marszałka Piłsudskiego w r. 1905 z Krakowa na teren b. Kongresówki dowiedziała się żandarmerja rosyjska, że Piłsudski pojawił się w Częstochowie. Postawiono na nogi zgraję siepaczy moskiewskich i rozpoczęły się przetrząsania niemal wszystkich domów i kątów w mieście w pogoni za „niebezpiecznym przestępcą politycznym". Wszelkie poszukiwania były jednak daremne, późniejszy I-szy Marszałek Polski był dobrze ukryty. Zaopiekowali się nim kolejarze, pracownicy obecnej parowozowni, zwanej wówczas „depot", którzy ukryli Piłsudskiego w wieży ciśnień kolejowego wodociągu na stacji Częstochowa-Osobowa.

Sejm i Senat w Krakowie

W nadchodzącą sobotę, dnia 12 bm. posłowie i senatorowie złożą hołd prochom Józefa Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu. Specjalny pociąg odejdzie z Warszawy z dworca głównego o godz. 12 min. 20 w nocy z dnia 11-go na 12 bm.

Posłowie i senatorowie, którzy mają zamiar tym pociągiem wyjechać, winni zwrócić się bezwłocznie o zarezerwowanie miejsc telegraficznie lub telefonicznie do biura sejmu, od dział osobowy, tel. 551-20, w godz. od 8-ej do 15-ej i od 17ej do 19-ej.

Posłowie i senatorowie, którzy przyjadą do Krakowa innemi pociągami, winni stanąć na ogólną zbiórkę na podwórcu wawelskim przed katedrą w sobotę punktualnie o godz. 8-ej min. 45 rano.

POLACY BELGIJSCY W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI.

Dziś przybywa do Krakowa delegacja górników polskich z Belgji z posłem Jackowskim na czele, by złożyć hołd u trumny Wodza Narodu i wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

SZKOŁA WIĘZIENNICTWA W KRAKOWIE

Wczoraj przybyli do Krakowa słuchacze szkoły więziennictwa w Warszawie oraz urzędnicy departamentu więziennictwa ministerstwa sprawiedliwości z dyrektorem Krychowskim na czele. Pielgrzymka złożyła hołd w krypcie św. Leonarda i wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

W XV. rocznicę bitwy pod Rohatynem

ROHATYN, 8.10. (tel. wł.) — W XV rocznicę bitwy pod Rohatynem, delegacja wysłana przez dowódcę 37 p. p. z Kutna ziemi łęczyckiej, pobrała z pobojowiska pod Rohatynem, gdzie w 1920 r. pułk ów stoczył zwycięską walkę z bolszewikami, ziemię celem przewiezienia jej na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Ziemię pobrano z Czortowej Góry, z pod Załuża i ze wspólnej mogiły żołnierzy polskich na cmentarzu w Rohatynie. (R.)

MAŁOPOLSKA WSCH.

— **Ziemia na Sowiniec.** — Drohobycz, 8.10. — Do Krakowa wyjechali na rowerach Stanisław Czupkiewicz i Franciszek Lew, peowiacy, zabierając ze sobą urnę w kształcie krzyża peowiackiego z ziemią z grobu powstańców z 1863 r. i grobowca peowiaków na cmentarzu w Drohobyczu. Ziemię tę peowiacy zawiozą na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec. (R)

— **Zjazd Zeligowczyków i Kaniowczyków.** — Kraków, 8.10. — Dnia 13 b. m. odbędzie się zjazd Kaniowczyków i Żeligowczyków z udziałem gen. Żeligowskiego. (L)

— **Zjazd pracowników B. G. K.** — Kraków, 8.10. — W niedzielę odbędzie się w Krakowie zjazd pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego przy udziale 1000 osób. Pozatem przybywa wycieczka popularna z Brześcia w liczbie około 600 osób. Dnia 20 b. m. odbędzie się uroczystość złożenia ziemi pobranej z lotnisk całej Polski oraz zjazd członków aeroklubu. (L)

ZIEMIA ZE WSZYSTKICH LOTNISK NA SOWINIEC

(ef) Dnia 20 bm. odbędzie się **uroczystość złożenia ziemi, pobranej ze wszystkich lotnisk z całej Polski, na kopcu Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.**

W związku z tem zapowiedziany jest **liczny zjazd członków aeroklubów** do naszego miasta. W myśl programu rozwinie się **pochód,** który będzie podążał z Rakowic ulicami: Rakowicką, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, na Wawel, gdzie przybyli **złożą hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego** w krypcie katedralnej, a następnie ulicami, Grodzką, Rynkiem Gł., linją A—B, ul. Szczepańską i Podwalem, ul. Marsz. J. Piłsudskiego, **na Sowiniec,** gdzie odbędzie się uroczyste złożenie przywiezionej ziemi i gremjalny udział w sypaniu kopca.

Urzędnicy Banku Rolnego na Sowińcu.

Grupa urzędników Państw. Banku Rolnego, którzy w ub. niedzielę bawili na Sowińcu, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca.

Sejmy, Senat, ministerstwa z hołdem w Krakowie.

(ef) W środę dnia 9 b. m. w godzinach rannych przyjechał do Krakowa **poseł polski z Brukseli, Jackowski,** przywożąc ze sobą **ziemię z pobojowisk belgijskich.** Poseł polski z Belgji złoży **hołd w krypcie** katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu, poczem uda się na **Sowiniec,** gdzie odbędzie się uroczyste złożenie przywiezionej ziemi.

Na sobotę przewidziany jest **ogromny zjazd do Krakowa.** Przypuszczalnie przybędzie **kilkanaście tysięcy osób.** Zadecydowany jest już przyjazd tego dnia do naszego miasta **Sejmu i Senatu pod kierunkiem marszałków,** ponadto przyjedzie **ministerstwo rolnictwa i reform rolnych, ministerstwo W. R. i O. P. i uniwersytet wileński im. Stefana Batorego.**

Ziemia ze wszystkich lotnisk na Sowiniec.

(ef) Dnia 20 bm. odbędzie się w Krakowie uroczystość złożenia ziemi, pobranej ze wszystkich lotnisk **z całej Polski** na kopcu Marsz. Piłsudskiego **na Sowińcu.** W związku z tem zapowiedziany jest **liczny zjazd członków Aeroklubów** do naszego miasta.

W myśl programu rozwinie się pochód, który będzie podążał z Rakowic ulicami: Rakowicką, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, **na Wawel,** gdzie przybyli złożą hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego w krypcie katedralnej, a następnie ulicami Grodzką, Rynkiem Gł. linją A-B, ul. Szczepańską i Podwalem, ul. Marsz. J. Piłsudskiego **na Sowiniec,** gdzie odbędzie się **uroczyste złożenie przywiezionej ziemi** oraz gremjalny udział w sypaniu kopca.

* * *

(r) **ZIEMIA Z POBOJOWISK ZPOD STRYJA NA KOPIEC MARSZAŁKA.** Delegacja 1 p. a. m. udała się na pola litiatyńskie, gdzie w r. 1920 pułk stoczył bohaterską i zwycięską walkę z wojskami bolszewickiemi. Tam pobrano ziemię w sposób uroczysty dla wywiezienia jej na Sowiniec. Następnego dnia odbył się dalszy ciąg uroczystości na dziedzińcu 1 p. a. m. w Stryju, gdzie ustawił się cały pułk, oraz przedstawiciele miejscowych władz. Przemawiał dowódca 1 p. a. m. płk. Bogdanowicz. Następnie złożono ślubowanie, a przy dźwiękach Hymnu państwowego odegranego przez orkiestrę 53 p. p. kres., delegacja na trzech motocyklach odjechała do Krakowa, odwo-

Straż więzienna z Warszawy na Wawelu.

(ef) We wtorek o godz. 5.55 rano przyjechała do Krakowa **szkoła straży więziennej** przy ministerstwie sprawiedliwości z Warszawy pod kierunkiem wicemin. **go przemaszerowali trasą pogrzebu do krypty św. Leonarda na Wawelu,** gdzie oddali hołd Wodzowi Narodu u Jego trumny.

Raport straży więz. pod dworcem głównym w Krakowie. — Raport odebrał dyrektor departamentu, b. wicemin. Krychowski i prok. Mitraszewski w towarzystwie wyższych oficerów szkoły funcjonarjuszy więziennych.

sprawiedliwości p. **Krychowskiego,** zastępcy dyr. departamentu karnego w min. sprawiedl. prok. **Mitraszewskiego** i dyr. szkoły komisarza Romana **Sadowskiego.**

O godz. 7-ej rano odbył się **uroczysty apel** przed dworcem kolejowym, który odebrał wicemin. **Krychowski.** Stąd bezpośrednio udano się **na Sowiniec,** gdzie wzięto udział w sypaniu kopca. Po godz. 13-ej przybyli udali się na Wawel, gdzie **złożyli hołd** Marszałkowi J. Piłsudskiemu **w krypcie katedralnej.**

Wieczorem wycieczka odjechała **z powrotem do Warszawy.** Przybyło ponad 100 osób, kurs niższy (strażnicy) i wyższy (oficerowie).

Policja województwa warszawskiego na Wawelu i Sowińcu.

(ki) We wtorek o godz. 6-tej rano przybyła do Krakowa **wycieczka 250 posterunkowych woj. warszawskiego** z inspektorem Iżewskim na czele. Wycieczkę tę zainicjował i zorganizował komendant wojewódzki P. P. Warszawa insp. **Łoziński.**

Z dworca kolejowego posterunkowi w towarzystwie 12-tup oficerów pod komendą kom. **Wojciechowskie-**

Resztę wolnego przedpołudnia spędzili **stołeczni** granatowi żołnierze na zwiedzaniu zabytków Krakowa, a we wczesnych godzinach popołudniowych **udali się na Sowiniec,** niosąc w urnach, m. in. w niezwykle estetycznej urnie glinianej **ziemię z pod Radzymina** i wielu innych miejsc, na których w bojach o niepodległość tracili życie policjanci.

Gospodarzem wycieczki był komisarz **Duchiński.**

Po zwiedzeniu Pałacu Prasy w godzinach wieczornych, posterunkowi warszawscy powrócili do stolicy.

* * *

WIELKA PIELGRZYMKA 1600 ODDZIAŁÓW LIGI MORSKIEJ I KOLONJALNEJ z Radą Główną na czele przybywa do Krakowa dnia 20 października br. celem złożenia hołdu u trumny Wodza Narodu i ziemi z Wybrzeża oraz z pól cecorskich na Sowińcu. Spodziewany jest przyjazd 6-ciu do 8-miu tysięcy pielgrzymów. O sposobie przyjęcia gości z całej Polski, obradował w dniu wczorajszym specjalny komitet obywatelski, który ustalił następujący program: godz. 10: nabożeństwo w kościele Najśw.. Marji Panny, 12: pochód ulicami miasta szlakiem orszaku pogrzebowego, 13.30: złożenie hołdu i wieńca w krypcie św. Leonarda, 14: odjazd na Sowiniec, 15.30: złożenie urn z ziemią z wybrzeża i pól cecorskich.

Ziemia ze Śląska na Sowiniec.

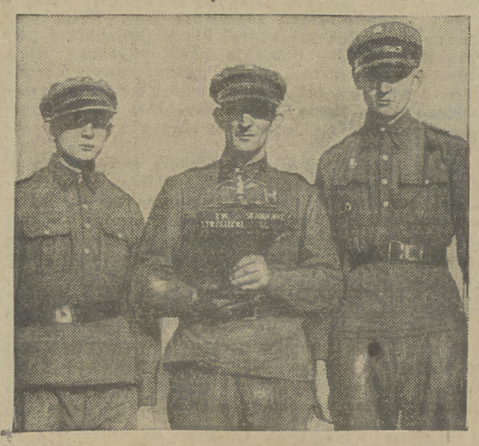

Delegacja oddziału Związku Strzeleckiego z Siemianowic, która przywiozła na Sowiniec urnę z ziemią.

Ex Illustr 10 X 1935

Sejm i senat

w sobotę złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu

Kraków, 8 października.

Jak się dowiadujemy, w najbliższą sobotę przybędzie do Krakowa definitywnie sejm i senat, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Przyjęcie obu izb parlamentarnych w Krakowie będzie bardzo uroczyste.

***

W najbliższą niedziele nastąpi na Sowińcu uroczyste złożenie ziemi ze wszystkich lotnisk polskich.

***

W niedzielę przybędzie do Krakowa wycieczka urzędników ministerstwa oświaty i reform rolnych, celem złożenia hołdu Wodzowi Narodu.

***

W dniu dzisiejszym przybędzie do Krakowa delegacja Polaków z Belgji z posłem Jackowskim na czele, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu.

Tempo Dnia z 10 X 1935

Nauczycielstwo śląskie w krypcie wawelskiej i na Sowińcu.

(ki) Staraniem zarządu okręgu śląskiego Zw. Nauczycielstwa polskiego w Katowicach wyruszyła w dn. 5 b. m. **pielgrzymka nauczycielstwa do Krakowa na Wawel i na Sowiniec w liczbie 1250 osób.**

Wycieczka przybyła **specjalnym pociągiem** pod hasłem „Ogniskowiec“. Po złożeniu hołdu **Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie wawelskiej,** uczestnicy wycieczki udali się na **Sowiniec,** gdzie wzięki udział w sypaniu kopca i złożyli **urnę z ziemią z grobu powstańców śląskich.**

Wycieczka przybyła pod kierownictwem kuratora szkolnego dra Tadeusza **Kupczyńskiego,** a uczestniczyli w niej także wizytatorzy i inspektorzy szkolni.

Młodzież krakowska sypie kopiec na Sowińcu

(ki) We środę wyruszyła na Sowiniec **wycieczka II. gimnazjum krakowskiego im. św. Jacka.** Gimnazjaliści wyruszyli pieszo z orkiestrą, sztandarem, własną drużyną harcerską i z transparentem, w liczbie 425 osób, nie licząc grona profesorskiego, które również towarzyszyło studentom, z dyrektorem **Juljuszem Kydryńskim** na czele.

Przez kilka godzin studenci ochotnie nawozili na kopiec taczkami ziemię, przyczyniając się w ten sposób do szybkiego wzrostu pięknego pomnika Marszałka Piłsudskiego.

Równocześnie na Sowińcu sypała kopiec młodzież państwowego gimnazjum żeńskiego im. kr. Wandy.

Zjazd b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji.

(ki) Onegdaj obradował w Krakowie **III zjazd delegatów Zw. b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji.** Po złożeniu hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego i po uczestniczeniu w sypaniu kopca na Sowińcu toczyły się obrady w sprawach organizacyjnych.

Uchwalono szereg **zmian statutu,** a zarząd Związku podał do wiadomości uczestnikom zjazdu, że minister spraw wojskowych polecił zaliczyć **czas służby w Legjonie polskim w Finlandji do emerytur.**

Zjazd wybrał **nowe władze** w następującym składzie: prezesem honorowym — rtm. rezerwy, starostę Stanisława Bogusławskiego, prezesem zarządu por. rez. nadkom. straży granicznej Adam Lubiński, Wojciech Pasek i Henryk Skibiński, jako zastępców wybrano: kpt. mar. woj. Eugenjusza Józwikiewicza, kpt. art. Tadeusza Ziołkowskiego i Stanisława Ferensa.

Zjazd wysłał depeszę do Pana Prezydenta R. P. i do gen. inspektora sił zbrojnych.

„CZAS“, czwartek 10 października 1935 r.

EMIACH RZECZYPOSP

Zjazd Żeligowszczyków i Kaniowczyków na Sowiniec

W celu oddania hołdu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, złożenia urn z ziemią pobraną z pola bitwy pod Kaniowem oraz z pobojowisk IV Dywizji Strzelców, jak również w celu zbiorowego udziału w sypaniu kopca na Sowińcu, Związek Kaniowczyków i Żeligowszczyków organizuje w dniu 13 października rb. w Krakowie zjazd żołnierzy II Korpusu W. P. na Wschodzie i IV Dywizji Strzelców gen. Żeligowskiego.

Zjazd ten będzie wyrazem uczuć żołnierzy, wymienionych wyżej formacyj dla Wodza, który w walce o wolność Ojczyzny posiadł najwyższy stopień bohaterstwa.

Na zjazd zapowiedział swe przybycie gen. Żeligowski oraz szereg wyższych wojskowych z formacyj wschodnich.

Uczestnicy zjazdu korzystać będą z indywidualnych zniżek kolejowych w wysokości 80 proc. ze stacji wyjazdu do Krakowa i w drodze powrotnej. Wyjazd z Warszawy w sobotę, 12 października wieczór.

Miejsce zbiórki w Krakowie w dn. 13 października: godz. 8 rano, Biuro Informacyjne Budowy Kopca przy ul. Lubicz 4.

Po informacje i karty uczestnictwa należy zwracać się do Zarządu Związków Kaniowczyków i Żeligowczyków w Warszawie (Al. Jerozolimskie 8).

Czas 10 X 1935

PRZED PRZYJAZDEM SEJMU I SENATU.

W związku z przyjazdem w sobotę posłów i senatorów do Krakowa dla złożenia hołdu Wodzowi Narodu odbyło się wczoraj na Ratuszu posiedzenie przedstawicieli władz i społeczeństwa. Przedpołudniem prezydent miasta Kaplicki udał się do p. wojewody Raczkiewicza z którym odbył dłuższą konferencję.

GIMNAZJA KRAKOWSKIE NA SOWIŃCU.

Wczoraj uczennice gimnazjum państwowego żeńskiego im. Królowej Jadwigi oraz uczniowie gimnazjum im. św. Jacka udali się wraz z nauczycielstwem na Sowiniec celem wzięcia udziału w sypaniu kopca.

ZJAZD ŻELIGOWCZYKÓW i KANIOWCZYKÓW W KRAKOWIE

Wczoraj odbył się w Krakowie zjazd Żeligowczyków i Kaniowczyków, na który przybyło kilkaset osób z całej Polski. Żołnierzy — tułaczy, którzy przebyli Rosję od Syberji do Morza Czarnego by wokacu przebić się do Polski i wziąć udział w walkach o jej wyswobodzenie, powitał Kraków b. uroczyście. Uczestnicy zjazdu złożyli hołd prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu, poczem odjechali na Sowiniec, gdzie złożyli urnę z ziemią spod Kaniowa i innych pól bitew Żeligowczyków i Kaniowczyków, poczem wzięli udział w sypaniu Kopca. W uroczystościach tego zjazdu wziął udział w imieniu wojewody krakowskiego naczelnik Małaszyński.

Młodzież szkolna z Chorzowa na Sowińcu.

W ostatnich dniach bawiła w Krakowie wycieczka młodzieży szkół powszechnych z Chorzowa w liczbie 1.200 osób. Wycieczka przywiozła ziemię z grobu śląskiego działacza i poety śląskiego Juljusza Ligonia, celem złożenia jej na Sowińcu. Po złożeniu hołdu cieniom Marszałka, uczestnicy wycieczki złożyli wizytę „Pałacowi Prasy", przed którym dokonano powyższego zdjęcia.

20.000 ludzi przyjedzie do Krakowa w sobotę i niedzielę.

(ef) W przyszłą **sobotę i niedzielę** przyjeżdża do Krakowa dwunastoma pociągami specjalnemi **około 20.000 osób.** O godz. 7 rano w sobotę przyjeżdża do Krakowa **sejm i senat.** O godz 8,45 wszyscy uczestnicy tej wycieczki zbiorą się w katedrze wawelskiej, gdzie nastąpi złożenie hołdu zwłokom Marszałka J. Piłsudskiego. Posłowie i senatorowi udadzą się następnie na Sowiniec, gdzie wezmą udział w gremjalnem sypaniu kopca. Tego samego dnia o godz. 18-tej członkowie ciał ustawodawczych odjadą z powrotem do Warszawy.

W sobotę przybywa ponadto **wycieczka ministerstwa W. R. i O. P.,** przyjazd o g. 5-tej rano, odjazd w niedzielę o godz. 16, **ministerstwo rolnictwa, dwa pociągi popularne** z Warszawy, **wycieczka leśników** z Warszawy, która przyjedzie o godz. 20.20, a odjedzie w niedzielę o 16.50. Ponadto przyjadą jeszcze tegoż dnia pociągi popularne z **Wilna** o godz. 8.58 (uniwersytet Stefana Batorego) odjazd niedziela 12.10, a z Poznania **wycieczka leśników.**

W niedzielę odbędzie się w Krakowie **zjazd powstańców śląskich,** w którym weźmie udział około 3000 osób wraz z wojewodą **drem Grażyńskim,** zjazd **Kaniowszczyków i Żeligowszczyków** około 1000 osób i wycieczka **Banku Gospodarstwa Krajowego** z centrali warszawskiej i oddziałów, również około 1000 osób.

Na dni te zapowiedziany jest przyjazd do Krakowa ponadto bardzo licznych **wycieczek grupowych z całej Polski.**

Wycieczka nauczycielstwa z Katowic.

(ki) Staraniem zarządu okręgu śląskiego Zw. Nauczycielstwa Polskiego w Katowicach wyruszyła dn. 5 bm. pielgrzymka nauczycielstwa do Krakowa na Wawel i na Sowiniec w liczbie 1.250 osób.

Wycieczka przybyła specjalnym pociągiem pod hasłem „Ogniskowiec". Po złożeniu hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie Wawelskiej, uczestnicy wycieczki udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca i złożyli urnę z ziemią z grobu powstańców śląskich.

Wycieczka przybyła pod kierownictwem kuratora szkolnego dra Tadeusza Kupczyńskiego, a uczestniczyli w niej także wizytatorzy i inspektorzy szkolni.

Ziemia z polskich lotnisk na Sowińcu w Krakowie.

Jak już donosiliśmy odbędzie się w Krakowie w dniu 20 bm. bm. uroczystość złożenia ziemi ze wszystkich lotnisk polskich na kopcu na Sowińcu.

Program przewiduje uroczystości lokalne w dn. od 13 do 19 bm., podczas których zostanie pobrana ziemia ze wszystkich lotnisk, obficie zroszonych krwią naszych bohaterskich lotników. Pobrana ziemia zostanie przewieziona 11 samolotami Aeroklubów, zaopatrzonych w żałobne szarfy, w specjalnych jedwabnych woreczkach do Krakowa, gdzie zostanie wsypana do osobnej urny i przewieziona z lotniska w Rakowicach na Sowiniec, na kadłubie samolotu w uroczystym korowodzie samochodów, drużyn i delegacji LOPP. z całej Polski. Po zakończeniu uroczystości złożenia ziemi na kopcu, urna ta wspaniałej artystycznej wartości wykonana z bronzu wagi 90 kg, zostanie przekazana do muzeum Legjonów w Oleandrach.

Uroczyste pobranie ziemi z lotniska krakowskiego urządza Okręg wojew. LOPP. w dn. 13 bm. o godz. 16-tej, przyjmując jednocześnie ziemię przywiezioną z lotnisk Okręgu krakowskiego, przy współudziale władz rządowych, samorządowych, organizacyj społecznych, młodzieży szkolnej i szerokich mas publiczności.

W czasie uroczystości odbędą się na lotnisku w Rakowicach: wzlot baloników „Mały Gordon-Bennett", wzlot balonu „Kraków", pokaz samolotów i loty pasażerskie.

* * *

(Ag) HOŁD POW. BYDGOSKIEGO MARSZ. PIŁSUDSKIEMU. Ludność powiatu bydgoskiego, ukończywszy prace żniwne, zamierza obecnie gremjalnie oddać hołd cieniom Wodza Narodu, w postaci dorzucenia ziemi na jego kopiec. Z inicjatywy p. starosty pow. Stefanickiego wyjedzie 11 bm. pielgrzymka rolników bydgoskich w liczbie zgórą 200 osób, która zawiezie na Sowiniec ziemię z historycznych miejscowości powiatu. Pielgrzymce, która uda się do Krakowa specjalnym pociągiem, przewodzić będzie p. wicestarosta Czubiński. Obecnie od kilku dni odbywa się pobieranie ziemi, przeznaczonej na Sowiniec w sposób nader uroczysty. I tak 4 bm. w obecności wójtów kilku gromad pobrano ziemię z historycznego miejsca gminy wiejskiej Koronowo, gdzie na terenie gromad Nowydwór — Skarbiewo — Buszkowo rozegrała się w r. 1410 krwawa bitwa między rycerstwem polskiem a krzyżakami.

(Ul) ZIEMIA Z POD KOMAROWA NA KOPIEC MARSZ. PIŁSUDSKIEGO. We Woli Śniatyckiej w obecności przedstawicieli władz, organizacyj społecznych oraz delegata 6-tej dywizji artylerji konnej ze Stanisławowa, odbyło się uroczyste pobranie ziemi na kopiec Marsz. Piłsudskiego z pod pobojowiska pod Komarowem, gdzie 30 i 31 sierpnia 1920 r. rozegrała się decydująca walka kawalerji polskiej z armją Budiennego. Ziemię pobrał do urny wicestarosta Truchanowicz. Ziemia ta wraz z ziemią z 38 innych pobojowisk będzie przewieziona raem na Sowiniec.

(C) ZWIĄZEK KANIOWCZYKÓW I ŻELIGOWCZYKÓW organizuje w niedzielę 13 bm. zjazd żołnierzy II-go korpusu W. P. na wschodzie i IV-ej dyw. strzelców gen. Żelichowskiego w Krakowie. Uczestnicy zjazdu złożą hołd prochom Marszałka Piłsudskiego i wezmą udział w sypaniu Kopca na Sowińcu, gdzie złożona zostanie urna z ziemią z pobojowisk.

(ki) HOŁD KINIARZY. W poniedziałek 14 bm. przybędzie do Krakowa celem złożenia hołdu w krypcie wawelskiej i sypaniu ziemi na Sowińcu wycieczka Zw. właścicieli kinoteatrów woj. śląskiego i kieleckiego.

Zjazd śląskich powstańców w Krakowie.

Z Katowic donosi (H): W niedzielę 13 bm. o godz. 12 w południe odbędzie się w Starym Teatrze w Krakowie uroczyste **otwarcie zjazdu śląskich powstańców.** W zjeździe weźmie udział 200 delegatów związku oraz **ponad 2.000 śląskich powstańców,** którzy dwoma specjalnemi pociągami przyjadą do Krakowa w niedzielę rano.

W niedzielę rano odbędzie się uroczyste **nabożeństwo na Wawelu, zaś o godz. 11-tej nastąpi defilada pwstańców na rynku krakowskim.**

Na zjazd śląskich powstańców do Krakowa spodziewany jest przyjazd m. in. **gen. Rydza Śmigłego, gen. Sławoj-Składkowskiego i gen. Góreckiego oraz ministra Kościałkowskiego.** Na uroczystem otwarciu zebrania przewodniczyć będzie wojewoda śląski **dr. Grażyński.** Prezes Związku sen. **Kornke** odczyta uroczystą proklamację, poczem programowe przemówienie wygłosi **wojewoda Grażyński.** Skolei nastąpią przemówienia powitalne przedstawicieli władz.

Po przerwie o godz. 2 popołudniu rozpoczną się **obrady** delegatów Związku w sali Domu Katolickiego przy ul. Straszewskiego. Zebranie **dokona zasadniczej zmiany statutu Związku,** poczem nastąpi gremjalny wyjazd powstańców **na Sowiniec.**

Dalsze obrady odbędą się 14 bm. o godz. 10 rano, również w sali Domu Katolickiego. Na porządku dziennym **sprawozdanie i wybory nowych władz Związku.**

Zjazd powstańców śląskich w Krakowie zapowiada się imponująco. Przybędą również wszystkie poczty sztandarowe Związku. Kraków przez dwa dni zaroi się od górnośląskich powstańców.

Zjazd Legjonu Polskiego w Finlandji.

(ki) Onegdaj obradował w Krakowie III. zjazd delegatów Zw. b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji. Po złożeniu hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego i po uczestniczeniu w sypaniu kopca na Sowińcu, toczyły się obrady w sprawach organizacyjnych.

Uchwalono kilka zmian statutu, a zarząd Związku podał do wiadomości uczestnikom zjazdu, że minister spraw wojskowych polecił zaliczyć czas służby w Legjonie polskim w Finlandji do emerytur.

Zjazd wybrał nowe władze w następującym składzie: prezesem honorowym — rtm. rezer. starostę Stanisława Bogusławskiego, prezesem zarządu por. rez. Włodzimierza Skólskiego. Członkami zarządu zostali: dr Tadeusz Biluchowski, nadkom. straży granicznej Adam Lubiński, Wojciech Pasek i Henryk Skibiński, jako zastępców wybrano: kpt. mar. woj. Eugenjusza Józwikiewicza, kpt. art. Tadeusza Ziółkowskiego i Stanisława Ferensa.

Zjazd wysłał depeszę do Pana Prezydenta R. P. i do gen. inspektora sił zbrojnych.

— **Pielgrzymka leśników.** — Toruń, 10.10. — Dn. 11 października wyjeżdżają z Torunia i Gdyni dwa specjalne pociągi, które zawiozą do Krakowa członków P. W. leśników z całego Pomorza. Leśnicy pomorscy złożą hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego, a następnie wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu, na który w pięknej urnie zawiozą ziemię pobraną w lasach nadbałtyckich, Borach Tucholskich i w gajach pojezierza brodnickiego. (M).

Wielki zjazd do Krakowa na sobotę i niedzielę.

Nadchodzące dni 12 i 13 bm. będą dniami wielkich zjazdów. W sobotę, 12 bm. bawić będzie w Krakowie **Senat i Sejm Rzeczypospolitej** in corpore pod przewodnictwem Marszałków, przybyły tu dla uczczenia pamięci ś. p. marsz. Piłsudskiego i dorzucenia grudy ziemi na kopcu na Sowińcu. Posłowie i senatorowie wysłuchają o godz. 9 **nabożeństwa w katedrze wawelskiej,** a na Sowiniec udadzą się o godzinie 12-ej.

Nazajutrz, t. j. w niedzielę 13 bm. obradować będzie w Krakowie Jubileuszowy XV. **Zjazd Powstańców Śląskich,** bojowników o zjednoczenie piastowskiej ziemi śląskiej z Macierzą. Zjazd ten odbędzie się po raz pierwszy poza obszarem Śląska, w 15-tą rocznicę krwawej ofiary drugiego powstania. W celu uświetnienia mających nastąpić w dniach tych uroczystości i wzmożenia podniosłego nastroju historycznych dni, Zarząd Miejski zwraca się z gorącym apelem do wszystkich obywateli Krakowa, a w szczególności do właścicieli realności w śródmieściu, o możliwe najokazalsze przyozdobienie w ciągu tych dni domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.

UROCZYSTE DNI W KRAKOWIE

Nadchodzące dni 12 i 13 bm. będą szczególniej dla Krakowa ważnemi i uroczystemi. W sobotę, dnia 12 bm. bawić będzie w Krakowie Senat i Sejm Rzeczypospolitej in corpore pod przewodnictwem Pp. Marszałków, przybyły tu dla złożenia hołdu u trumny Wielkiego Prawodawcy Narodu i dorzucenia grudy ziemi na kopcu Jego Imienia.

Nazajutrz, tj. w niedzielę, 13 bm. obradować będzie w Krakowie Jubileuszowy XV. Zjazd Powstańców Śląskich. Zjazd ten odbędzie się po raz pierwszy poza obszarem Śląska, w 15-tą rocznicę krwawej ofiary drugiego powstania.

W celu uświetnienia mających nastąpić w dniach tych uroczystości i wzmożenia podniosłego nastroju historycznych dni, Zarząd Miejski zwraca się z gorącym apelem do wszystkich Obywateli Krakowa, a w szczególności do PP. Właścicieli realności w śródmieściu o możliwie najokazalsze przyozdobienie w ciągu tych dni domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.

PROGRAM POBYTU SEJMU I SENATU W DNIU 12 PAŹDZIERNIKA BR.

Godz. 7.55 Przyjazd na dworzec główny specjalnego pociągu z Marszałkami i Wicemarszałkami Senatu i Sejmu. Równocześnie przybywają Senatorowie i Posłowie.

Godz. 8-a. Powitanie na dworcu przez Władze.

Godz. 8.30. Odjazd na Wawel ul. Potockiego, św. Gertrudy i pl. Bernardyńskim.

Godz. 9-a. Uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu.

Godz. 9.45.—10.30. Hołd w krypcie św. Leonarda.

Godz 10.30—10.50. Przejście z Wawelu ul. Podzamcze, Plantami, ul. Franciszkańską i wejście do Ratusza od strony ul. Grodzkiej. Przybywający Senatorowie i Posłowie zostaną powitani fanfarami.

Godz. 11-a. Powitanie Senatorów i Posłów w Ratuszu przez Radę miejską.

Godz. 12-ta. Odjazd z Ratusza na Sowiniec.

Godz. 12.30—13.30. Sypanie kopca Józefa Piłsudskiego i wpisywanie się do ksiąg pamiątkowych.

Godz. 14-ta. Powrót z Sowińca na Rynek gł.

Godz. 15—18. Zwiedzanie galerji w Sukiennicach i zbiorów F. Jasieńskiego w realności Szołayskich przy ul. Szczepańskiej.

Godz. 18-ta. Pożegnanie na dworcu i odjazd do Warszawy.

Sanela Polska z 10 X 1935

Przyjazd Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej

KRAKÓW, 9.10. (tel. wł.) — Przyjazd Sejmu i Senatu Rzplitej do Krakowa nastąpi o godz. 7.50 nad ranem w sobotę 12 b. m. Program uroczystości ustalony zostanie dopiero dziś wieczorem. Odjazd posłów i senatorów z Krakowa nastąpi w sobotę o 6-ej wieczorem. (L.)

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 9.10. — Na sobotę i niedzielę 12 i 13 b. m. zapowiedzianych jest 10 pociągów popularnych. Przewidziane jest w tych dniach przybycie około 25 tys. pielgrzymów. Oprócz zapowiedzianych przez nas poprzednio, przybywa wycieczka z Ministerstwa Oświaty i Rolnictwa — 2000 leśników z Poznania i z Warszawy 2 tys. osób, Uniwersytet Stefana Batorego w Wilnie 1000 osób, 2500 powstańców śląskich oraz cały szereg drobnych pielgrzymek. (L).

— **Ziemia na Sowiniec.** — Lublin, 9.10. — W Woli Śniatyckiej pow. Tomaszów Lubelski, w obecności przedstawicieli władz, wojska, organizacji i społeczeństwa odbyło się pobranie ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego z pobojowiska pod Komarowem, gdzie 30 i 31 sierpnia 1920 r. rozegrała się decydująca walka kawalerji polskiej z armją Budienego. Ziemia ta wraz z ziemią z 38 innych pobojowisk w jednej wspólnej urnie przewieziona będzie na Sowiniec. Uroczystość pobrania ziemi miała charakter manifestacyjny. (r)

— **Komitety uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego.** — Lwów, 9.10. — W ostatnich dnia ukonstytuowały się komitety dla uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego w Rzeszowie, Jarosławiu, Dobromilu i szeregu innych miejscowości. (R).

Sanela Polska z 11 X 1935

Budowa domu—pomnika Marszałka Piłsudskiego

ŁÓDŹ, 10.10. (tel. wł.). — Budowa domu pomnika Marszałka Piłsudskiego posuwa się szybko naprzód. Pierwszy etap prac został już całkowicie zakończony. Pierwotny plan został o tyle zmieniony, że środek wielkiego pięknego gmachu zajmować będzie teatr miejski. Tem samem osiągnięto cel zdawałoby się w obecnych czasach bardzo trudny do zrealizowania, a mianowicie, że w Domu Marszałka Piłsudskiego mieścić się będą siedziby Zw Legjonistów, Strzelca i b. wojskowych oraz szeregu instytucji kulturalno-oświatowych, znajdzie również stałą siedzibę teatr miejski, który tem samem nie będzie już przerzucany jak dotychczas z jednego kąta miasta na drugi. (G).

Zebranie Zw. Weteranów Powstań Narodowych

POZNAŃ, 10.10. (tel. wł.) — Odbyło się posiedzenie głównego zarządu Zw. Weteranów Powstań Narodowych, na którem omawiano m. in. palącą sprawę bezrobocia członków Związku. Uchwalono wysłać odpowiedni memorjał do władz. Zarząd Związku zamierza wnieść prośbę do Min. Kolei o przyznanie zniżek kolejowych dla tysiąca członków, którzy w listopadzie przywiozą ziemię z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Jak wynika ze sprawozdań złożonych przez kierowników poszczególnych działów pracy Zw. Weteranów rozwija się b. pomyślnie skupiając coraz szersze rzesze b. powstańców Wielkopolskich. (W.)

Zjazd powstańców śląskich

KRAKÓW, 10.10. (tel. wł.) — Zjazd powstańców śląskich w niedzielę 13 b. m. rozpocznie się od uroczystego nabożeństwa w katedrze na Wawelu o godz. 9-ej nad ranem. O godz. 11-ej odbędzie się defilada na rynku krakowskim przed płytą Kościuszki, poczem o godz. 12-ej otwarcie 15 zjazdu w sali Starego Teatru. Zagaja sen. Kornke, prezes zarządu Głównego Zw. Powstańców Śląskich. Przemawia woj. Grażyński. W poniedziałek o godz. 10-ej rano dalszy ciąg obrad zjazdu w sali niebieskiej Domu Katolickiego. (L.)

Program pobytu Sejmu i Senatu w Krakowie

KRAKÓW, 10.10. (tel. wł.) — Program pobytu Sejmu i Senatu w dn. 12 października r. b. jest następujący: 7.55 przyjazd na dworzec główny, 8 — powitanie na dworcu przez władze, 8.30 — odjazd na Wawel, 9 — uroczyste nabożeństwo w Katedrze na Wawelu, 9.45 — 10.30 — hołd w krypcie św. Leonarda, 10.50 — pochód na Wawel i ratusz, 11 — powitanie senatorów i posłów w ratuszu przez radę miejską, 12 — odjazd z ratusza na Sowiniec, 12.30 — 1.30 — sypanie kopca Józefa Piłsudskiego i wpisanie się do ksiąg pamiątkowych na Sowińcu, 14 — powrót z Sowińca na rynek Główny, 15 — 18 — zwiedzenie galerji w Sukiennicach i zbiorów Jasieńskiego przy ul. Szczepańskiej 18 — pożegnanie na dworcu i odjazd do Warszawy. W związku z przyjazdem Sejmu i Senatu oraz Zjazdu Powstańców Śląskich, magistrat miasta zwrócił się do mieszkańców z odezwą nawołującą do dekorowania domów. (L.)

Ofiary na budowę pomnika i kopiec Marszałka Piłsudskiego

Uczniowie Szkoły Publ. Dokszt. Zaw. Nr. 19 Wawa — Zagórna 9, na pomnik Marszałka Piłsudskiego w Wawie Zł. 5.20.

Uczennice gimn. im. J. Słowackiego składają na budowę kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu zł. 108. 55 gr. (sto osiem zł. 55 gr.).

Na fundusz uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego

Państwowe Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Warszawie Zł. 722, zebrane wśród personelu nauczycielskiego na fundusz uczczenia pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.

Dar Krakowa dla marszałków Senatu i Sejmu

Jak już donosiliśmy, jutro o g. 7.50 rano, przyjeżdża z Warszawy pociągiem specjalnym Senat i Sejm Rzeczypospolitej. Po powitaniu na dworcu przez przedstawicieli władz przybyli odjadą na Wawel, gdzie w katedrze przed głównym ołtarzem odprawiona będzie cicha msza św. żałobna. O godz. 9.45 Senat i Sejm złożą hołd u trumny Wodza Narodu w krypcie św. Leonarda, poczem udadzą się do pałacu Wielopolskich.

W wielkiej sali Ratusza, oczekiwać będzie ich rada miejska z prezydentem dr. Kaplickim i wiceprezydentami na czele. Przed Ratuszem ustawią się cechy krakowskie ze sztandarami oraz organizacje kombatanckie. Po przemówieniu, jakie wygłosi prezydent Kaplicki w sali posiedzeń rady miejskiej — prezydent Krakowa wręczy marszałkowi Senatu płk. Prystorowi i marszałkowi Sejmu Carowi, miniatury dzwonu Zygmunta w pamiątkowych etui z stosownemi napisami. Odlewy wykonane są ze srebra i bronzu.

Z Ratusza posłowie i senatorowie udadzą się na Sowiniec, gdzie o godz. 12.30 nastąpi sypanie kopca Marszałkowi. O godz. 14 prezydent miasta wyda w apartamentach pałacu Larischa śniadanie, którem będzie podejmować prezydja obu izb.

W godzinach popołudniowych posłowie i senatorowie zwiedzą zabytki miasta i galerje krakowskie, poczem o g. 18 żegnani przez przedstawicieli władz i ludności odjadą do Warszawy.

Czas z 11 X 1935

Nowa Reforma z 11 X 1935

Nowy Dziennik z 10 X 1935

Liga Morska i Kolonjalna

składa hołd prochom Marszałka Piłsudskiego

Kraków, 9 października.

Jak już donosiliśmy, w dniu 20 bm. przybywa do Krakowa pielgrzymka władz naczelnych Ligi Morskiej i Kolonjalnej, Zarząd Główny i Rada Główna, celem złożenia hołdu prochom Marszałka. Złożenie hołdu przez zarząd LMK. będzie połączone z wielkiemi uroczystościami. O godz. 10 rano odbędzie się w kościele Marjackim nabożeństwo, w którem weźmie udział zarząd i rada główna LMK., delegacje organizacyj, poczty sztandarowe i przedstawiciele władz. O godz. 12-ej nastąpi pochód na Wawel trasa pogrzebu Marszałka.

Na Wawelu władz LMK. złoża wieniec u trumny Wodza Narodu. Przed trumną przesuną się uczestnicy pielgrzymki. O godz. 3,30 po poł. nastąpi na Sowińcu złożenie ziemi z pól nadbałtyckich. O godz. 17-ej odbędzie się w sali Rady Miejskiej uroczyste posiedzenie rady głównej LMK. W związku z temi uroczystościami przybędzie do Krakowa szereg pociągów popularnych. Członkowie LMK. beda korzystali w tym czasie z 50-proc. zniżki kolejowej przy wycieczkach. liczących najmniej 10 osób.. Zniżi indywidualne przewidziane są dla członków LMK., zamieszkałych w województwach kresowych.

Ziemia z Olszynki Grochowskiej na Sowińcu.

W Krakowie bawiła w ub. niedzielę wycieczka Związku Stowarzyszeń przyjaciół Warszawy, która przywiozła na Sowiniec ziemię z historycznych miejsc na przedmieściach stolicy, oraz ziemię z Olszynki Grochowskiej z miejsca, na którem stał Chłopicki, dowodząc wojskiem polskiem w 1831 roku. Ilustracja przedstawia wycieczkę z urnami na Sowińcu. — W pośrodku stoją: prez. związku Bogucki oraz prez. m. Krakowa dr. Kaplicki.

Sejm, Senat i Powstańcy Śląscy

w Krakowie.

(ki) W sobotę 12 bm. bawić będzie w Krakowie **Senat i Sejm R. P. in corpore** pod przewodnictwem swoich **marszałków,** by u trumny Wielkiego Prawodawcy Narodu **złożyć swój hołd** u progu nowej kadencji i dorzucić grudy ziemi na kopiec Jego Imienia.

Nazajutrz, t. j. w niedzielę 13 bm. obradować będzie w Krakowie **jubileuszowy 15-ty zjazd powstańców śląskich,** bohaterskich bojowników o zjednoczenie piastowskiej Ziemi Śląskiej z Macierzą. **Po raz pierwszy zjazd odbędzie się poza obszarem Śląska w 15-tą rocznicę krwawej ofiary drugiego powstania.**

W związku z temi uroczystościami zarząd miejski zwraca się do mieszkańców Krakowa, w szczególności zaś do właścicieli realności w śródmieściu z apelem, by w dniach tych **przyozdobili swe domy chorągwiami o barwach państwowych i miasta Krakowa.**

Program pobytu Sejmu i Senatu został ustalony następująco: w dniu 12 bm. o godz. 7.55 przyjedzie na dworzec główny specjalny pociąg, wiozący członków Sejmu i Senatu. O godz. 8-mej nastąpi powitanie na dworcu przez władze, poczem posłowie i senatorowie odjadą na Wawel ulicami Potockiego św. Gertrudy i pl. Bernardyńskim.

O godz. 9-tej zostanie odprawione uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu, po którem od godz. 9.45 do 10.30 odbywać się będzie składanie hołdu w krypcie św. Leonarda. Z Wawelu przejdą posłowie i senatorowie ulicami: Podzamcze, plantami i ul. Franciszkańską do Ratusza od strony ulicy Grodzkiej, gdzie zostaną powitani fanfarami i przez radę miasta.

O godz. 12-tej nastąpi wyjazd z Ratusza na Sowiniec, gdzie przedstawiciele naszych ciał ustawodawczych będą sypać Kopiec i wpisywać się do księgi pamiątkowej. Powrót z Sowińca na Rynek Główny nastąpi koło godz. 14-tej. W godzinach od 15 do 18 przewidziane jest **zwiedzanie galerji w Cukiennicach i zbiorów F. Jasieńskiego** w realności Szołayskich przy ul. Szczepańskiej.

O godz. 18-tej nastąpi na dworcu pożegnanie i odjazd do Warszawy.

* * *

(Ki) **UROCZYSTE POBRANIE ZIEMI ZE SZCZYTÓW GÓR NA KOPIEC MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.** Na niedzielę, 13 bm. P. T. T. Oddz. w Bielsku wyznaczyło ostateczny termin uroczystego pobrania ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Ziemia pobrana zostanie ze szczytów: Wielkiej Raczy wys. 1236 m n. p. m., Rycerzowej wys. 1207 m n. p. m. i Przegibka wys. 1124 m n. p. m. Pobranie ziemi na wszystkich szczytach odbędzie się o godz. 12-tej.

(v) **ŻOŁNIERZE B. „LEGJI SPISKO-ORAWSKIEJ" NA SOWIŃCU.** Związek spisko-orawski wezwał żołnierzy b. Legji spisko-orawskiej z czasów plebiscytu, by na dzień 20 października zjawili się w Krakowie celem złożenia hołdu na Wawelu i sypania kopca na Sowińcu.

(ki) **BRATNIA POMOC STUDENTÓW U. J. w Krakowie** organizuje w dniu 12 bm. jako w dniu inauguracji roku szkolnego dwie wycieczki na Sowiniec, celem wzięcia manifestacyjnego udziału w sypaniu kopca Marsz. Piłsudskiego. Pierwsza wycieczka, piesza, wyruszy o godz. 12-tej z przed murów uniwersytetu, druga wyjedzie autobusami o g. 13-tej Obie grupy po połączeniu się na przystanku autobusowym w Woli Justowskiej udadzą się wspólnie na Sowiniec.

Hołd straży pożarnych dla Marszałka.

W ostatnich dniach przybyli do Krakowa przedstawiciele zarządu głównego Związku Straży Pożarnych R. P. i wojewódcy inspektorzy celem złożenia w imieniu polskiego strażactwa hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego. Zdjęcie przedstawia grupę delegacji na Sowińcu, na czele z inż. Twardo, hr. Goluchowskim i naczelnym inspektorem Jaroszewskim. Zarząd okręgu krakowskiego reprezentował nacz. dr. Grabowski.

Uroczyste dni w Krakowie

Nadchodzące dni 12 i 13 b. m., będą szczególniej dla Krakowa ważnemi i uroczystemi. W sobotę, dnia 12 b. m. bawić będzie w Krakowie Senat i Sejm Rzeczypospolitej in corpore pod przewodnictwem PP. Marszałków, przybyły tu dla złożenia hołdu u trumny Wielkiego Prawodawcy Narodu i dorzucenia grudy ziemi na kopcu Jego Imienia.

Nazajutrz, t. j. w niedzielę, dnia 13 b. m. obradować będzie w Krakowie Jubileuszowy XV Zjazd Powstańców Śląskich, bohaterskich bojowników o zjednoczenie piastowskiej ziemi śląskiej z Macierzą. Zjazd ten odbędzie się poraz pierwszy poza obszarem Śląska, w 15-ą rocznicę krwawej ofiary drugiego powstania.

W celu uświetnienia mających nastąpić w dniach tych uroczystości i wzmorzenia podniosłego nastroju historycznych dni, Zarząd Miejski zwraca się z gorącym apelem do wszystkich Obywateli Krakowa, a w szczególności do PP. Właścicieli realności w śródmieściu, o możliwie najokazalsze przyozdobienie w ciągu tych dni domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.

Walny zjazd Zw. Powstańców Śląskich

Odbędzie się w Krakowie w dniach 13 i 14 b. m.

Program: Niedziela, dnia 13. 10. Godz. 7,30 — 7,50 Przyjazd władz związkowych, oraz oddziałów Związku Powstańców Śląskich i O. M. P. Godz. 8.00 Powitanie Zarządu Głównego Zw. Powst. Śl. w sali recepcyjnej na dworcu kolejowym przez Prezesa Miejscowego Zarządu Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny. godz. 9.00 Uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu, godz. 10.00 Zbiórka oddziałów na dziedzińcu Wawelu, poczem odmarsz do defilady, godz. 11.00 Defilada na Rynku Krakowskim przed płytą pamiątkową złożenia przysięgi przez Naczelnika Kościuszkę. godz. 12.00 Uroczyste otwarcie XV Walnego Zjazdu Delegatów Zw. Powst. Śl. w sali Starego Teatru: 1) odśpiewanie pieśni (wykona chór „Echo"), 2) otwarcie Zjazdu i powitanie przedstawicieli Rządu, władz miejscowych i społeczeństwa, 3) słowo wstępne (wygłosi p. senator Kornke, prezes Zarządu Głównego Zw. Powst. Śl.), 4) wybór marszałka i prezydjum Zjazdu, 5) przemówienia: a) prezesa Honorowego Pana Wojewody Śląskiego dr. Michała Grażyńskiego, b) przedstawicieli Rządu, władz miescowych i społeczeństwa. 6) wysłanie depesz hołdowniczych, 7) zamknięcie. Godz. 13.15 — 18.00 obiad dla oddziałów i O. M. P. i zwiedzenie krypty, poczem odjazd na Sowiniec, godz. 1400 obrady delgatów w sali niebieskie, Domu Katolickiego ul. Straszewskiego — Kino Świt. Godz. 18.00 zwiedzenie miasta przez oddziały Zw Powst. Śl. i O. M. P., godz. 19.25 — 20,00 zbiórka oddziałów i O. M. P do odjazdu z wyjątkiem delegatów na placu Szczepańskim.

Krakowska młodzież akademicka na Sowińcu

Bratnia Pomoc Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, wydała do ogółu młodzieży akademickiej odezwę, wzywającą do manifestacyjnego wzięcia udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu w dniu 12 października, jako w dniu Inauguracji roku szkolnego 1935/36.

Akademicy udadzą się na Sowiniec w dwóch grupach. Wymarsz grupy pieszej nastąpi o godz. 12-ej sprzed Uniwersytetu. Druga grupa uda się na Sowiniec autobusami o godz. 13. Obie grupy po połączeniu się na przystanku autobusowym w Woli Justowskiej, udadzą się wspólnie na Sowiniec.

Przygotowania Krakowa przed przyjazdem Sejmu i Senatu Rzplitej

KRAKÓW, 11.10. (tel. wł.) — Na dworcu krakowskim pp. senatorów i posłów powita wojewoda Raczkiewicz. Na ratuszu dostojnych gości powita prezydent Kaplicki, poczem odbędzie się wręczenie minjatur dzwonu Zygmunta, wykonanych ze srebra, panom marszałkom Prystorowi i Carowi. O godz. 2-ej miasto Kraków podejmuje pp. senatorów i posłów śniadaniem w pałacu Larisa. Tegoż dnia udaje się na Sowiniec młodzież Uniwersytetu Jagiellońskiego. (L.)

MAŁOPOLSKA WSCH.

— Tydzień L. O. P. P. — Lwów, 11.10. — Tydzień LOPP. rozpoczął się o godz. 11 przemarszem orkiestr wojskowych i cywilnych ulicami miasta. Następnie odbędą się koncerty postojowe i przemówienia delegatów zarządu wojewódzkiego LOPP. W niedzielę odbędzie się o godz. 11.30 uroczyste pobranie ziemi z lotniska w Skniłowie na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. W południe na placach miasta koncertować będą orkiestry i wygłoszone będą przemówienia delegatów LOPP. W niedzielę rano rozpocznie się również zbiórka uliczna na fundusz LOPP. (R)

— Pociągi popularne do Krakowa. Lwów. 11.10. — Lwowska dyrekcja PKP. organizuje dnia 19 b. m. pociągi popularne ze Stanisławowa, Tarnopola, Lwowa i Przemyśla — do Krakowa dla złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu na Wawelu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu. Bilety w obie strony kosztować będą ze Lwowa zł. 12.—, z Przemyśla zł. 9.20, ze Stanisławowa i Tarnopola po zł. 14.20. (R).

Zjazd Zw. Powstańców Śląskich

Kraków, 10 października.

W dniu jutrzejszym rozpoczną się w Krakowie uroczystości w związku z 15-ym walnym zjazdem delegatów Zw. Powstańców Śląskich.

Przyjazd uczestników ziazdu nastąpi o godz. 7,30 rano. O godz. 8-ej odbędzie się powitanie zarzadu głównego Zw. Powstańców Śląskich, z wojewodą dr. Grażyńskim na czele. O godz. 9-ej odbędzie się nabożeństwo w Katedrze na Wawelu. O godz. 11-ej nastąpi defilada na rynku przed płytą Kościuszki. O godz. 12-ej odbedzie się otwarcie zjazdu. W zwiazku z czekającemi Kraków uroczystościami. związanemi z przybyciem parlamentu polskiego i zjazdem powstańców śląskich — zarząd miejski wzywa wszystkich obywateli, by w dniach tych udekorowali swe domy chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.

= Leśnicy na Sowińcu.

Dziś, d. 12 b. m. udaje się do Krakowa, pod przewodnictwem dyrektora naczelnego lasów państwowych, p. Adama Loreta, wycieczka leśników polskich na Sowiniec.

Delegacje z okręgów wiozą artystycznie wykonane w drzewie urny z ziemią z kresowych nadleśnictw, które sztafetami zostały przyniesione do Warszawy. W pielgrzymce weźmie udział — jak podaje P. A. T. — około 2,000 osób.

Sejm i senat zjadą do Krakowa

by złożyć hołd prochom Marszałka

Kraków, 10 października.

Jak już donosiliśmy, w dniu jutrzejszym przybywa do Krakowa sejm i senat z marszałkami obu izb na czele, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Przyjazd pociągu do Krakowa nastąpi o godz. 7.55, poczem na dworcu nastąpi powitanie przez przedstawicieli władz. O godz. 8.30 posłowie i senatorowie odjadą na Wawel, gdzie o godz. 9-ej odbędzie się nabożeństwo w Katedrze, a następnie hołd w krypcie.

Po złożeniu hołdu przejdą członkowie obu izb parlamentarnych ulicami śródmieścia do gmachu ratusza, gdzie nastąpi powitanie przez radę miejską, cechy, korporacje, organizacje i stowarzyszenia. O godz. 1 popoł. nastąpi odjazd na Sowiniec. Wyjazd z Krakowa odbędzie się o godz. 6 wieczorem. Jak sie dowiadujemy, prezydent miasta dr. Kaplicki wręczy marszałkom obu izb parlamentarnych dzwoneczki z bronzu i srebra, będące miniaturami Dzwonu Zygmunta.

Tempo Dnia z 12 X 1935

GEN. RYDZ-ŚMIGŁY W KRAKOWIE
NA JUBILEUSZOWYM ZJEŹDZIE POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

KRAKÓW, 11 października.

(ki) W niedzielę nadchodzącą i w poniedziałek, t. j. 13 i 14 b. m. odbędą się w Krakowie uroczystości **jubileuszowego, XV-go zjazdu Zw. Powstańców Śląskich.** Protektorat nad zjazdem objął minister **Zyndram-Kościałkowski,** a udział w nim wezmą wojewoda dr **Grażyński, gen. Górecki, gen. Zając, władze śląskie i krakowskie.**

Spodziewany jest również **udział gen. Rydza-Śmigłego, ministra Kościałkowskiego, oraz przedstawicieli Senatu, Sejmu i rządu.**

W ramach uroczystości zjazdu Powstańców odbędzie się również podniosły moment **wręczenia na ręce prezydenta dra Kaplickiego**

bojowego odznaczenia „Śląskiego Krzyża waleczności zasługi", nadanego przez Kapitułę śląską m. Krakowowi

za zasługi obywateli miasta w walkach o niepodległość Śląska.

Uroczyste **otwarcie zjazdu nastąpi w salach Starego Teatru,** na które zaproszenie rozsyła Związek. **W krypcie na Wawelu złożą Ślązacy pamiątkowy wieniec, a drugi złożą na Rynku na płycie Tadeusza Kościuszki,** jako pierwszego powstańca Polski.

W pierwszym dniu uroczystości o godz 11-tej nastąpi defilada obok płyty **Tadeusza Kościuszki,** podczas której z wieży Marjackiej odegrany zostanie specjalny hejnał.

Organizacja zjazdu spoczywa w rękach Powstańców Śląskich w Krakowie przy wydatnej pomocy władz m. Krakowa (informacyj, dotyczących zjazdu, udziela Związek Powstańców Śląskich w Krakowie, ul Łobzowska 7, tel. 168-30). Dekoracji trybuny defiladowej i sali Starego Teatru dokonają artyści. Szczegółowy program uroczystości podamy w numerze jutrzejszym

Hołd skrzydlatej Polski dla Marsz. Piłsudskiego.

(ki) W dniach 13 i 20 października odbędą się w Krakowie **uroczystości pobrania ziemi z lotnisk obwodu krakowskiego,** celem **złożenia jej na kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.**

Hołd skrzydlatej Polski jest w swym uroczystym obchodzie podzielony na dwie części. Pierwsza z nich odbędzie się już w **najbliższą niedzielę** w Rakowicach na lotnisku Aeroklubu krakowskiego, między godz. 14—16.30. Program obejmuje ciekawe **pokazy holowania szybowca typu „Komar",** stanowiącego własność i skonstruowanego przez p. **Bronisława Włodarczyka, zawody balonów o nagrody, loty pasażerskie** za opłatą po 1 zł. dla członków LOPP, a dla innych osób po zł., loty **modeli** krakowskich asów modelarstwa lotniczego, a wreszcie nastąpi **uroczystość pobrania ziemi z lotniska krakowskiego i zwiezienia ziemi z lotnisk okręgu krakowskiego.**

W dniu 1 bm. w ramach tych uroczystości odbędzie się na wielkich błoniach o godzinie 15-ej nader **ciekawy pokaz walki czołgów i piechoty.**

Nazajutrz, t. j. **w niedzielę 20 bm. o godzinie 14-ej** nastąpi zbiórka na lotnisku Aeroklubu krakowskiego w Rakowicach, skąd po złożeniu ziemi z lotnisk Aeroklubów R. P. do wspólnej urny, wyruszy z nią **pochód ulicami:** Rakowicką, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, pod Wawelem, Rynkiem, koło kościoła Marjackiego, wzdłuż linji A—B, ul. Szczepańską, Straszewskiego, Marsz. J. Piłsudskiego, Kościuszki, królowej Jadwigi, do Lasku Wolskiego, aż na Sowiniec.

Tam **przewidywane jest złożenie ziemi na kopcu koło godz. 15.30,** poczem nastąpi rozwiązanie pochodu. Komitet uroczystości przypomina mieszkańcom Krakowa iż dojazd do lotniska odbywa się **autobusami,** odchodzącemi od cmentarza rakowickiego.

KRAKOWSKA MŁODZIEŻ AKADEMICKA NA SOWIŃCU.

Bratnia Pomoc Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego i Tow. Bibljoteki słuchaczy prawa w Krakowie wydała do ogółu młodzieży akademickiej odezwę, wzywającą do **manifestacyjnego wzięcia udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu w dniu 12 października 1935 r., jako w dniu Inauguracji roku szkolnego 1935/36.**

Akademicy udadzą się na Sowiniec w **dwóch grupach.** Wymarsz grupy pieszej nastąpi o godz. 12-tej z przed Uniwersytetu. Druga grupa uda się na Sowiniec autobusami o godz. 13-tej. Obie grupy po połączeniu się na przystanku autobusowym w Woli Justowskiej udadzą się wspólnie na Sowiniec.

Tempo Dnia z 12 X 1935

Tempo Dnia z 13 X 1935

4

SENAT I SEJM RZPLTEJ W KRAKOWIE

Nieśmiertelny Duch
Wielkiego Prawodawcy Narodu
patronować będzie z Krakowa Izbom Ustawodawczym.

(ki) Na przybycie **Senatu i Sejmu Rzplitej do grodu Podwawelskiego,** m. Kraków przybrało **odświętny wygląd.** Perspektywy ulic śródmieścia skąpane w słońcu jesiennem mienią się barwami chorągwi narodowych i miejskich. Już od rana ciągnęły przez miasto grupy publiczności, by powitać przyjeżdżających senatorów i posłów na dworcu krakowskim.

O godz. 7.55 zajechał na dworzec krakowski **specjalny pociąg,** wiozący **członków obu Izb prawodawczych, urzędników kancelaryj senackiej i sejmowej,** z naczelnikami oraz pracowników obu Izb.

Zebrani na dworcu przedstawiciele władz krakowskich z p. woj. **Wł. Raczkiewiczem,** dowódcą OK V. gen. **Łuczyńskim** i prez. m. drem **Kaplickim** na czele powitali przyjeżdżających członków ciał ustawodawczych. Po krótkiem powitaniu senatorowie i posłowie udali się na śniadanie, poczem **odjechali na Wawel,** gdzie o godz. 9 rano odprawiono

UROCZYSTE NABOŻEŃSTWO

W KATEDRZE.

Mszę św. celebrował **ks. Metropolita Sapieha.**

Po nabożeństwie nastąpiło

składanie hołdu u trumny Marsz. Józefa Piłsudskiego.

w krypcie św. Leonarda. Posłowie i senatorowie podzielili się na grupy po 25 osób przyczem pierwszą grupę tworzyli **marszałkowie i wicemarszałkowie** obu Izb, poczem wchodziły do krypty dalsze grupy. Przez cały czas składania hołdu obecni byli w krypcie pp.: marsz. **Senatu Prystor,** marsz. **Sejmu Car,** sen. **Sierosławski.**

Po złożeniu hołdu **członkowie Izb prawodawczych zwiedzili odnowione komnaty zamku wawelskiego.**

W międzyczasie przed gmachem ratusza krakowskiego od strony ul. Grodzkiej zebrały się **tłumy publiczności,** zaś obok wejścia ustawili się w szeregach **poczty sztandarowe organizacyj, cechów i poszczególnych grup b. wojskowych.** Przez cały czas **koncertowała orkiestra miejska.**

O godz. 10.30 Sejm i Senat podążył z Wawelu **do ratusza plantami i ul. Franciszkańską owacyjnie witany przez publiczność.** W momencie zbliżenia się do gmachu ratusza, **orkiestra odegrała fanfarę.**

Zkolei

W SALI POSIEDZEŃ

RADY MIEJSKIEJ

odbyło się uroczyste powitanie członków ciał ustawodawczych przez prezydenta miasta dra Kaplickiego, który wygłosił następujące przemówienie:

„Nawiązujecie zerwane nici tradycyj" — mówi imieniem m. Krakowa prez. Kaplicki.

„Przybyliście do Krakowa dostojni goście, by złożyć hołd u trumny Wskrzesiciela Rzeczypospolitej i dorzucić grudy ziemi na budujący się kopiec Ojca Ojczyzny. — Przypadł mi zaszczyt niezwykły powitania szanownych panów w imieniu zarządu miasta, zgromadzonych tu członków rady miejskiej oraz szerokiego ogółu obywateli Krakowa. **Witamy was z całem sercem,** bo przybywając do Krakowa, **nawiązujecie panowie zerwane nici tradycyj, tradycyj prastarych, które nam w tem mieście są szczególnie bliskie. Kraków jest kolebką prawodawstwa polskiego.** Tu wielki król Kazimierz kładł zręby pod prawo-państwowy ustrój Polski. Tu żyli i tworzyli swe dzieła wielcy statystycy i reformatorzy Modrzewski, Orzechowski, Górnicki, Skarga, pełni troski o przyszłość państwa, naprawę ustroju Rzeczypospolitej głosili narodowi.

Tu na dostojnem wzgórzu Wawelu gromadziły się Senat i Sejm, obradując nad dobrem Rzeczypospolitej, tu również — nawet po przeniesieniu stolicy — w historycznej izbie poselskiej na zamku wawelskim, **zbierały się po koronacjach królów Sejmy dla załatwienia najdonioślejszych spraw państwa.**

Tu wreszcie w **katedrze wawelskiej złożono na wiekuisty spoczynek Tego, który był największym prawodawcą,** jakiego dzieje naszego narodu wydały, bo **dał nam prawo stanowienia o sobie, prawo niepodległego bytu.** Oręż wypadły z dłoni tych z r. 1863 ujął mocno w rękę i **z Krakowa prowadził do walki zwycięskiej o wolność pierwszych żołnierzy odrodzonej Polski.** A wytyczywszy mieczem granice Polski tworzył **prawa mocą Jego woli niezłomnej w czyn wprowadzane.**

Mija półczwarta stulecia od chwili, kiedy nasz prorok-kaznodzieja pisał:

„Nie taką monarchję chwalimy, jaka jest u Turków, Tatar i Moskwy, która ma bezprawne panowanie, ale taką, która prawy **sprawiedliwemi i radą mądrą podparta i moc swą ustawami umiarkowaną i okreszoną ma".**

Tych **„praw sprawiedliwych" i „rady mądrej"** tak. koniecznych do utrwalenia bytu państwa życzymy wam dziś wielce szanowni goście w toku trudnych prac waszych i zadań. Żywimy tę wiarę głęboko, że **nigdy wam ich nie zbędzie.** Albowiem wszelkim poczynaniom i działaniom waszym **patronować będzie zawsze stąd z Krakowa, gniazda prawa i niepodległości, nieśmiertelny Duch Wielkiego Prawodawcy Narodu.**

Tą nadzieją ożywieni wznosimy dziś z głębi serca ten okrzyk: **„Niech żyją Senat i Sejm Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!".**

Na przemówienie prezydenta miasta dra Kaplickiego

ODPOWIEDZIAŁ KRÓTKO

MARSZAŁEK SENATU PRYSTOR,

poczem prez. Kaplicki **wręczył marszałkom Senatu i Sejmu dary miasta w postaci srebrnych dzwonków marszałkowskich,** będących **minjaturowemi kopjami dzwonu Zygmunta na Wawelu** wraz z odpowiedniemi **dyplomami artystycznie wykonanemi na papierze z Abisynji.**

Zkolei nastąpiło składanie podpisów przez senatorów i posłów w księdze pamiątkowej. O godz. 12-tej **członkowie Sejmu i Senatu R. P. odjechali na Sowiniec.**

Wielkie uroczystości w Krakowie
Jubileuszowy zjazd Powstańców Śląskich

Kraków, 11 października.

Uroczystości, związane ze zjazdem jubileuszowym Powstańców Śląskich w Krakowie, zapowiadają się wspaniale. Uroczystości te odbędą się w obecności najwyższych dygnitarzy. Spodziewany jest przyjazd generalnego inspektora sił zbrojnych, gen. Rydza-Śmigłego, protektora zjazdu min. Zyndram-Kościałkowskiego i innych członków rządu przedstawicieli sejmu i senatu, gen. Góreckiego, Zająca i innych.

Obecni będą również dwaj wojewodowie, krakowski i śląski, którzy stoi na czele Związku Powstańców Śląskich.

W ramach uroczystości nastąpi wręczenie Krakowowi na ręce jego prezydenta, dr. Kaplickiego, bojowego odznaczenia Śląskiego Krzyża Waleczności i Zasługi, nadanego przez Kapitułę Śląską za zasługi obywateli Krakowa podczas powstań śląskich. Od Związku Powstańców Śląskich zostanie złożony wieniec u trumny Marszałka oraz w płycie pamiątkowej przysięgi Naczelnika Kościuszki, obok której to płyty odbędzie się również defilada powstańców.

Powstańcy, którzy przybędą w liczbie około 3000 — pozostaną w Krakowie tylko w ciągu niedzieli, a 200 delegatów, rada główna, zarząd główny, zarząd powiatowy Związku Powstańców pozostaną w Krakowie i będą kontynuować obrady w sali Katolickiego Domu w ciągu poniedziałku. Uroczyste otwarcie zjazdu jubileuszowego w sali Starego Teatru odbędzie się jutro o godz. 12-ej. O godz. 9-ej wieczorem odbędzie się raut, wydany przez zarząd miasta.

Dziś sejm i senat w Krakowie
złożą hołd prochom Marszałka Piłsudskiego

Kraków, 11 października.

Zgodnie z zapowiedzią odbędzie się dziś uroczyste złożenie hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego przez sejm i senat, które w tym celu przybędą z marszałkami obu izb na czele do Krakowa. Na powitanie reprezentantów narodu przybędą na dworzec przedstawiciele krakowskich władz państwowych i samorządowych, którzy wezmą udział we wszystkich dzisiejszych uroczystościach. Po powitaniu posłowie i senatorowie odjadą ulicami Potockiego i św. Gertrudy na Wawel, gdzie o g. 9 odbędzie się nabożeństwo.

Po nabożeństwie odbędzie się złożenie hołdu w krypcie. O g. 10.30 utworzą posłowie i senatorowie pochód i ruszą ulicami Podzamcze, Plantami i Franciszkańską do gmachu ratusza gdzie u wejścia zbiorą się cechy i korporacje. W sali radnej nastąpi powitanie sejmu i senatu przez radę miejską. O g. 12 odjadą posłowie i senatorowie na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca i wpiszą się do księgi pamiątkowej.

Po południu zwiedzą członkowie obu izb Muzeum Narodowe i zbiory Jasieńskiego. O g. 6 wieczorem nastąpi pożegnanie posłów i senatorów na dworcu kolejowym.

Sejm i Senat w Krakowie.

W sobotę o godzinie 7.55 zajechał na dworzec krakowski pociąg z Warszawy, którym przybyli **członkowie Sejmu i Senatu,** z marszałkami **Carem i Prystorem na czele.** — Po powitaniu gości przez **wojew. Raczkiewicza, prez. Kaplickiego, gen. Łuczyńskiego** i innych posłowie i senatorowie udali się o godz. 9 do Katedry wawelskiej, gdzie wysłuchali Mszy św. odprawionej przez **Ks. Metropolitę Sapiehę.** Po Mszy św. goście zeszli **do krypty św. Leonarda.** Około godziny 11 posłowie i senatorowie udali się w pochodzie plantami wzdłuż ul. Straszewskiego do Magistratu. U wejścia powitano ich fanfarami. W sali na drugiem piętrze, oczekiwała przybycia członków Sejmu i Senatu Rada miejska. Przemówienie powitalne wygłosił **prez. Kaplicki,** poczem wręczył marszałkowi p. Prystorowi i p. Carowi miniaturowe modele dzwonu Zygmunta życząc im, by nie musieli posługiwać się niemi zbyt często przy prowadzeniu obrad. Za powitanie podziękował w imieniu przybyłych **marsz. Prystor.** W południe goście udali się na Sowiniec. W porze popołudniowej posłowie i senatorowie zwiedzili część zbiorów Muzeum Narodowego, a o godz. 18, żegnani przez przedstawicieli władz, udali się w drodę powrotną do Warszawy.

Tempo Dnia z 13 X 1935

Sejm i Senat Rzplitej złożył hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 12.10. — Dziś rano przybyła do Krakowa, specjalnym pociągiem z Warszawy wycieczka posłów i senatorów, celem złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego. W wycieczce tej wzięli udział marszałek Senatu A. Prystor, marszałek Sejmu St. Car, wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, posłowie i senatorowie, oraz personel biur Sejmu i Senatu. Na dworcu wycieczkę powitali przedstawiciele władz z p. wojewodą Raczkiewiczem, prezydentem miasta Kaplickim i dowódcą O. K. gen. Łuczyńskim.

O godz. 9-ej posłowie i senatorowie zebrali się w katedrze na Wawelu, gdzie ks. metropolita Sapieha odprawił nabożeństwo żałobne za spokój duszy Marszałka Piłsudskiego. Po nabożeństwie członkowie obu Izb ustawodawczych udali się w otoczeniu przedstawicieli miejscowych władz do krypty św. Leonarda, gdzie w głębokiem skupieniu oddali hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

Następnie wycieczka zwiedziła odrestaurowane komnaty zamku wawelskiego, poczem udała się do ratusza, do sali obrad rady miejskiej. Przed gmachem ratusza ustawiły się na powitanie delegacje cechów krakowskich ze sztandarami oraz organizacji kombatanckich.

Do zebranych posłów i senatorów wygłosił serdeczne przemówienie, w imieniu zarządu miejskiego i obywateli m. Krakowa, prezydent miasta Kaplicki, który zaznaczył m. in., że przez swe przybycie do Krakowa Sejm i Senat Rzplitej nawiązał zerwaną nić prastarych tradycji drogich temu miastu.

„Kraków jest kolebką prawodawstwa polskiego. Od czasów Kazimierza Wielkiego żyli tu i tworzyli swe dzieła wielcy reformatorzy, głosząc konieczność naprawy ustroju Rzplitej. Tu na Wawelu, po koronacjach królów, zbierały się Sejm i Senat dla załatwienia najdonioślejszych spraw państwa. Tu też złożono w Katedrze wawelskiej na wiekuisty spoczynek Tego, który był największym prawodawcą, jakiego dzieje nasze wydały, bo dał nam prawo samostanowienia o sobie, prawo niepodległego bytu".

W dalszym ciągu mówca wyraził przekonanie, że wszelkim poczynaniom Izb ustawodawczych patronować będzie zawsze nieśmiertelny duch Wielkiego Prawodawcy narodu, poczem w zakończeniu wzniósł okrzyk na cześć Sejmu i Senatu Rzplitej.

Na przemówienie prezydenta miasta odpowiedział marszałek Senatu Aleksander Prystor.

„W imieniu zgromadzonych tu obu izb ustawodawczych, dziękuję panu prezydentowi za wypowiedziane do nas słowa. Sejm i Senat Rzplitej przybywają tu do Krakowa, by w chwili rozpoczynania swych prac ustawodawczych schylić głowy przed sarkofagiem Wskrzesiciela Ojczyzny. Staremu Krakowowi, którego mury świadczą o wielkości, którego dzieje są tak ściśle z sukcesami dawnej Rzplitej związane, w którym czcimy największą narodu relikwję, przypadł honor stanąć na straży prochów Józefa Piłsudskiego.

W dziejach odradzania Rzplitej rola tego miasta była znaczna i godna jego dawnych tradycji.

Dziś czcimy tu bohaterstwo i genjusz ostatnich chwil naszych dziejów.

Tu teraźniejszość spływając na karty historji, złożyła największy swój skarb.

Składając hołd prochom Józefa Piłsudskiego w Krakowie, życzymy temu prastaremu grodowi, by w życiu niepodległej Ojczyzny coraz świetniejszą odgrywało rolę, służąc godnie imieniu bohatera Rzplitej, który na wieczność tu zamieszkał".

Po tem przemówieniu prezydent Kaplicki wręczył marszałkowi Prystorowi i marszałkowi Carowi dwie artystyczne wykonane w srebrze małe kopje dzwonu Zygmunta.

Po tej uroczystości posłowie i senatorowie udali się na Sowiniec, gdzie wzięli gremjalny udział w sypaniu kopca, poczem wpisali się do księgi pamiątkowej.

Po powrocie z Sowińca prezydent Kaplicki wydał przyjęcie na cześć obu marszałków, prezydjum obu izb, przedstawicieli władz z woj. Raczkiewiczem na czele i grona zaproszonych osób.

Popołudniu posłowie i senatorowie zwiedzali zabytki Krakowa, a w szczególności galerję w Sukiennicach i zbiory Jasieńskiego.

O godz. 18-ej posłowie i senatorowie udali się specjalnym pociągiem w powrotną drogę do Warszawy.

Z okazji wizyty członków Sejmu i Senatu w Krakowie miasto zostało udekorowane flagami. (PAT).

DO
Abisynji
wyjechał nasz stały współpracownik
dr. BOGDAN RICHTER
i będzie stamtąd nadsyłał korespondencje
do Gazety Polskiej

Senat i młodzież Uniwersytetu Wileńskiego w Krakowie.

(sf) W piątek w godzinach popołudniowych miasto Kraków przybrało odświętną szatę. Ze wszystkich gmachów państwowych i z prawie wszystkich budowli prywatnych powiewały flagi, o kolorach państwowych i miejskich. Kraków przyozdobił się na przyjęcie Sejmu i Senatu, który pod kierunkiem swych Marszałków przybył dziś w sobotę do Krakowa, aby złożyć uroczysty hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

W sobotę przybyło do Krakowa ponadto **ośm pociągów popularnych, przywożąc kilkanaście tysięcy ludzi.** Kraków gościł dziś w swych murach

WYCIECZKĘ UNIWERSYTETU WILEŃSKIEGO IM. STEFANA BATOREGO.

Przybyło **ponad 300 osób, Senat uniwersytetu z rektorem prof. Staniewiczem i studenci.**

O godz. 11 członkowie tej wycieczki złożyli **hołd zwłokom Marszałka w krypcie katedralnej.** O godz. 14 udają się do Wieliczki celem zwiedzenia salin. W drugim dniu pobytu w Krakowie przewidziany jest wyjazd na Sowiniec przed godz. 8 rano, celem sypania kopca. Koło godz. 10-ej powrót do Krakowa i zwiedzanie Muzeum Narodowego w Sukiennicach. Wycieczka Uniwersytetu Wileńskiego odjedzie w niedzielę o godz. 12.10.

W sobotę przybyła również do Krakowa

WYCIECZKA LEŚNIKÓW Z POZNANIA.

Przybyło ponad **700 leśników** pod kierunkiem dyrektora lasów państwowych w Poznaniu Teofila **Lorkiewicza.** O godz. 10-ej złożono hołd w krypcie katedralnej zwłokom Marszałka, o godz. 14-ej udano się na Sowiniec by z sypać tam grudki ziemi przywiezionej z lasów Wielkopolski, niejednokrotnie zbryzganej krwią w walce o wolność Polski. W niedzielę rano leśnicy udadzą się do Wieliczki. Do Poznania odjadą o godz. 19-ej.

Poza innemi wycieczkami przybyły trzy pociągi popularne z Warszawy, w tem 1 pociąg szkolny, przywożąc kilka tysięcy osób.

Gazeta Polska z 13 X 1935 r.

Ziemia z okolic Michałowa na Kopiec Marszałka

W lokalu szkoły nr. 30 im. „Powstańców 1863 r." odbyło się posiedzenie Komitetu organizacyjnego, powołanego celem zebrania danych dotyczących bytności i pracy konspiracyjnej Marszałka Piłsudskiego na terenie Michałowa (dawna Szmulowizna) na Pradze. Postanowiono pobrać ziemię z miejsc objętych aktem sporządzonym w dniu 10 października 1935 r. którą specjalna delegacja zawiezie i złoży na Kopcu Marszałka na Sowińcu w dniu dzisiejszym.

Wczoraj członkowie delegacji dokonali pobrania ziemi z miejsc upamiętnionych pobytem Marszałka Józefa Piłsudskiego w roku 1904 w okresie prac konspiracyjnych, a mianowicie: w lokalu nr. 4 przy ul. Łochowskiej zajmowanym przez Franciszka Łagowskiego pseudonim „Kruk"; w lokalu nr. 8 przy ul. Siedleckiej 15 zajmowanym przez Michała Furmańczyka pseud. „Radca" i z terenu kolejowego, położonego między wałami kolejowemi na Michałowie, na którym dwukrotnie w roku 1904 przy udziale Józefa Piłsudskiego odbyły się zebrania kolejarzy.

Pielgrzymka sądownictwa Rzplitej

WILNO, 12.10. (tel. wł.) — 12 b. m. o godz. 0.30 przybyła pociągiem z Warszawy pielgrzymka przeszło 400 sądowników z całej Rzplitej, z ministrem sprawiedliwości Czesławem Michałowskim na czele. Uczestnicy byli rano na nabożeństwie w Ostrej Bramie, poczem udali się do kościoła Ostrobramskiego św. Teresy, gdzie złożyli hołd Sercu Marszałka Piłsudskiego, składając kwiaty pod urną z Sercem. Dalsze godziny poświęcono zwiedzaniu miasta i jego zabytków. Pozatem duża część wycieczki z ministrem Michałowskim i jego żoną udała się do Trok. Uczestnicy wycieczki są gośćmi sądowników wileńskich. Minister zaś zamieszkał w Pałacu Reprezentacyjnym. Jutro wieczorem wycieczka opuszcza Wilno. (B.)

MAŁOPOLSKA ZACH.

Sypanie kopca Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 12.10. (tel. wł.) — Roboty około sypania kopca ku czci Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu prowadzone są bez przerwy. Obecnie buduje się podstawy kopca. Zapowiedziane na dz. 11 listopada b. r. uroczyste wmurowanie aktu erekcyjnego w podstawę kopca zostało przełożone na dz. 19 marca 1935 r. Wraz z aktem erekcyjnym złożony zostanie do specjalnej urny kamiennej szereg dokumentów historycznych ilustrujących działalność i życie Marszałka Piłsudskiego. (w.)

WIELKOPOLSKA

— **Ziemia na Sowiniec.** — Poznań, 12.10. — Zawodowy Zw. Drużyn Konduktorskich zorganizował uroczyste pobranie ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Ziemię pobrali członkowie zarządu z pod pomnika Słowackiego w Poznaniu w obecności przedstawicieli dyrekcji kolejowej. Specjalna delegacja zawiezie ziemię do Krakowa. (W)

MAŁOPOLSKA WSCH.

— **Ziemia na Sowiniec.** — Kopyczyńce. 12.10. — Na cmentarzu w Kopyczyńcach odbyło się uroczyste pobranie ziemi z grobów poległych żołnierzy polskich. Ziemię tę w imieniu społeczeństwa miejscowego przewiózł na Sowiniec starosta Grudecki. (R).

...pierwszych czasach rewolucji bolszewicy przystawiali do fachowych generałów, dyplomatów i bankierów — wydaje mi się, mówiąc łagodnie — wielkiem nieporozumieniem. Albo się ma pretensje do rządzenia i wtedy, trzeba mieć potemu nietylko „heroizm" lecz i u m i e j ę t n o ś ć, albo trzeba zrezygnować z pretensji — niepoparłych umiejętnością.

Uwaga druga: P. S. łaskawie przypisał mi „demagogję i jątrzenie jednych warstw społecznych przeciw drugim" dlatego zapewne, iż dałem wyraz memu głębokiemu przekonaniu na zasadniczą wadę budowy gospodarczej Polski, tkwiącą w zepchnięciu gros ciężaru i ryzyka gospodarczego na rolnictwo, na wieś. P. S. u s p r a w i e d l i w i a owo „budowanie" kultury i cywilizacji na „pańszczyźnie" poniższą odą zasługującą na przytoczenie, jako szczególne curiosum:

„Kochanowski, Szymanowicz, Węgierski — na stos pięknoduszków. Ciągnęło ich do wierzyszyków, gdy Hanka z Bukowiny nie jadła nawet gruli? Piękne zabytki naszej architektury kościelnej i świeckiej; strzelisty gotyk i dystyngowany renesans; wspaniałe świątynie XI i XII wieczne, zamczyska i pałace — precz, precz. Toż to rozpusta na nędzy chłopskiej, na niewoli, na surowej pańszczyźnie. Piękne serwisy koreckie i belwederskie, na świat sławne tkaniny słuckie i buczackie, co za bezeceństwo, gdy chłop jadał na misie glinianej."

„Zamiast równać na najbiedniejszych, czego się zachciewało tym naszym prapraprzodkom — szlacheckim i chłopskim. Uroku życia, piękna! Więc jeszcze zburzmy pomnik Bogusławskiego, gdy tak nas razi troska o sceny dramatyczne i zagrodźmy drogi jakimś nowym Wyspiańskim, Bałuckim i Fredrym — bo na Bukowinie niema teatru i Hanka doń nie chodzi."

Cytata powyższa wskazuje do jakich niefortunnych potknięć może doprowadzić nawet zdolnych skądinąd publicystów—zacietrzewienie. Bowiem ani pasy słuckie, ani porcelany koreckie, ani żadne estetyczne „osiągnięcia" nie są wystarczającą ekspijacją za u p a d e k P a ń s t w a, za który ta właśnie warstwa, co byt swój beztroski oparła na pańszczyźnie jest odpowiedzialna. A o to przecież mi chodzi, kiedy piszę, że dziś ponownie probujemy budować „osiągnięcia" na „pańszczyźnie", czyli budować b e z f u n d a m e n t ó w. Chodzi mi o to, że wielka część świata biurokratyczno - inteligenckiego — tak jak niegdyś masa szlachecka — bez zastanowienia i bez skrupułu wysysa soki z chłopa i z ziemi — i na tamtej nędzy wznosi swoje teatrzyki. I p. S. zapomina zbyt łatwo, że jeżeli wolno przymus stosować tam gdzie chodzi o Państwa byt i siłę. to n i e w o l n o stosować go tam, gdzie chodzi o p r z y w i l e j e jakiejś klasy, wszystko jedno szlacheckiej czy urzędniczej. To, co wolno wziąć przymusem na budowę floty handlowej—tego nie wolno brać na imprezy teatralne. A tembardziej niewolno stosować przymusu dla zadośćuczynienia s z l a c h e c k i m z a c h c i a n k o m. Kiedyś pono Radziwill Panie Kochanku „kazał wykopać w Nieświeżu morze". Dziś, kiedy patrzę np., jak wsadzamy kilka miljonów złotych w budowanie kolejki linowej na Kasprowy — wydaje mi się, że widzę w minjaturze podobny objaw. I wobec niego sądzę, że wolno b e z d e m a g o g j i przypomnieć, co je Hanka z Bukowiny i wolno żądać aby jadła więcej. Apologja panowania Stanisława Augusta jaką m i m o w o l n i e napisał p. S., ma dziś bardzo gorzką i bardzo niepokojącą wymowę.

W tych warunkach trzeba aby ktoś miał odwagę m ó w i e n i a p r a w d y bez względu na to, czy podoba się ona p. Stpiczyńskiemu, prof. Tenenbaumowi, czy komukolwiekbądź innemu.

IGNACY MATUSZEWSKI.

(Dokończenie obok).

charakteryzują następujące cyfry: ilość rozmów międzymiastowych, przychodzących i wychodzących od abonentów warszawskich wynosi przeciętnie 14.000 dziennie, z rozmównic publicznych „wychodzi" przeciętnie 700 rozmów.

Ilość rozmów, w których Warszawa codziennie pośredniczy pomiędzy miastami, nie mającemi ze sobą połączenia bezpośredniego, jak np. Bydgoszcz — Wilno, Gdynia — Lwów, Poznań — Lublin itp. wynosi przeciętnie 2.000. Pozatem centrala udziela około 2.000 informacji. Ilość połączeń międzymiastowych, jakie posiada centrala warszawska, wynosi ogółem 265, w tem zagranicznych 22.

Urządzenie nowej centrali, dostosowane do nowoczesnych wymagań, możliwia osiągnięcie należytej sprawności obsługi telefonicznego ruchu m

Restaur

W narożniku Zamku od stro Zjazdu oddano do użytku pomie czenia dla Kancelarji Cywilnej P. P zydenta Rzplitej; wkrótce ukończo będzie parterowa część narożnika, której znajdzie się Gabinet Wojsk wy. Podczas robót, po zdjęciu tynk i farb w trzech restaurowanych sala odkryto barokowe polichromje sk pień i ścian.

Wobec ukończenia budowy kosz dla kompanji zamkowej, zamierzo

JÓZEF PIŁSUDSKI
W 13 PLANSZACH
ZDZISŁAWA CZERMAŃSKIEGO

16-go października ukaże się album Zdzisława Czermańskiego „Józef Piłsudski w 13 planszach". 13 plansz — to Marszałek w swoich najważniejszych niejako sytuacjach, dających w sumie przekrój Jego bogatego i twórczego życia.

Piłsudski Czermańskiego jest Piłsudskim dla wszystkich. Został po raz pierwszy udostępniony powszechnie w tych granicach, w jakich potężna osobowość może być przekazana wszystkim warstwom narodu za pośrednictwem dzieła sztuki.

Album „Józef Piłsudski w 13 planszach" Zdzisława Czermańskiego ukaże się w formacie 34 × 48 cm., wykonane techniką foto-offsetową w 3-ch kolorach an papierze bezdrzewnym, w wydaniu zwykłem (teczka kartonowa), oraz w wydaniu luksusowem (teczka półpłócienna, każda plansza w passe-partout).

Cena egzemplarza w przedpłacie wynosi: wydanie zwykłe zł. 7.50, wydanie luksusowe zł. 15.

Przedpłatę do 15-go października przyjmuje Wydawnictwo J. Przeworskiego w Warszawie, Sienkiewicza 2, oraz wszystkie księgarnie.

5497

Senat i Sejm w hołdzie Wodzowi Narodu

Na przybycie Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Kraków przybrał odświętny wygląd. Już od rana ciągnęły przez miasto grupy publiczności, by powitać przyjeżdżających senatorów i posłów na dworcu krakowskim. O g. 7.55 zajechał na dworzec krakowski specjalny pociąg, wiozący członków obu Izb Prawodawczych, urzędników kancelarji senackiej i sejmowej z naczelnikami oraz pracowników obu Izb.

Zebrani na dworcu przedstawiciele władz krakowskich z wojewodą Raczkiewiczem, dowódcą O. K. gen. Łuczyńskim i prezydentem miasta dr. Kaplickim na czele, powitali przybyłych członków Izb Ustawodawczych. Po krótkim przemówieniu senatorowie i posłowie udali się na śniadanie, poczem odjechali na Wawel, gdzie w katedrze ks. Metropolita Sapieha, celebrował uroczystą mszę św.

Po nabożeństwie nastąpiło złożenie hołdu w krypcie św. Leonarda u trumny Józefa Piłsudskiego.

O godz. 10.30 członkowie Senatu i Sejmu podążyli na Ratusz, powitani u wejścia fanfarą. Na Ratuszu odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej, na którem powitał członków Izb Ustawodawczych prezydent m. Krakowa pułk. Kaplicki, który wygłosił następujące przemówienie:

Przemówienie Prezydenta Kaplickiego

Przedstawiwszy na wstępie wielkie znaczenie Krakowa dla rozwoju polskiej państwowości i polskiej kultury, przeszedł mówca do doby współczesnej.

Niezbadane nakazy Opatrzności uczyniły z Krakowa, kolebki praw polskich, miejsce wiekuistego spoczynku największego Prawodawcy, jakiego dzieje narodu naszego wydały, a którego nieśmiertelnej pamięci złożyliście dziś Szanowni Goście, w krypcie wawelskiej skupiony, korny hołd. W najświętszem miejscu Polski spoczął Ten, który nadał jej prawo najwyższe, prawo samostanowienia o sobie, prawo niepodległego bytu!

A lubo wokół samotnej postaci Jego spiętrzyło się całe piekło niepokonalnych zda się przeciwności, zdołał On poraz pierwszy w dziejach naszych stworzone przez się prawo uczynić nie jakąś pisaną teorją, lecz potrafił mocarnym wysiłkiem woli Swej wprowadzić je w czyn. Dzięki Niemu Niepodległość, to Słowo najświętsze, stało się Ciałem. I oto znów z Krakowa, skąd kiedyś wyruszał na bój pod Grunwald Jagiełło, czy pod Wiedeń Sobieski, czy też pod Racławice Kościuszko, On, podjąwszy oręż wypadły z dłoni tych ostatnich z 63-go roku, powiódł do walki zwycięskiej o wolność pierwszych żołnierzy odrodzonej Polski, okrywając w obliczu świata święte Jej imię nieśmiertelną chwałą...

Mija półczwarta stulecia od chwili, kiedy nasz prorok — kaznodzieja pisał: „Nie taka monarchję chwalimy, jaka jest u Turków, Tatar i Moskwy, która ma bezprawne panowanie, ale taką, która prawy sprawiedliwemi i radą mądrą, podparta jest i moc swoję ustawami umiarkowaną i okreszoną ma"... Tych „praw sprawiedliwych", tej „rady mądrej", tak koniecznych do utrwalenia bytu państwa, życzymy Wam dziś gorąco Szanowni Goście w toku trudnych prac Waszych i zadań. Żywimy tę wiarę głęboką, iż nigdy Wam ich nie zbędzie, albowiem wszelkim poczynaniom i działaniom Waszym patronować zawsze będzie stąd, z Krakowa, gniazda prawa i niepodległości, nieśmiertelny duch Wielkiego Prawodawcy Narodu!

Tą nadzieją ożywieni, wznosimy dziś z głębi przepełnionych radosnem wzruszeniem serc — ten okrzyk:

Niech żyją Senat i Sejm Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!

Przemówienie marszałka Prystora

Na przemówienie prezydenta miasta odpowiedział marszałek Senatu Aleksander Prystor:

„W imieniu zgromadzonych tu obu izb ustawodawczych, dziękuję Panu Prezydentowi za wypowiedziane do nas słowa. Sejm i Senat Rzeczypospolitej przybywają tu do Krakowa, by w chwili rozpoczynania swych prac ustawodawczych schylić głowy przed sarkofagiem Wskrzesiciela Ojczyzny. Staremu Krakowowi, którego mury świadczą o wielkości, którego dzieje są tak ściśle z sukcesami dawnej Rzeczypospolitej związane, w którym czcimy największe narodu relikwje, przypadł honor stanąć na straży prochów Józefa Piłsudskiego.

W dziejach odrodzania Rzeczypospolitej rola tego miasta była znaczna i godna jego dawnych tradycyj.

Dziś czcimy tu bohaterstwo i genjusz ostatnich chwil naszych dziejów.

Tu teraźniejszość spływając na karty historji, złożyła największy swój skarb.

Składając hołd prochom Józefa Piłsudskiego w Krakowie życzymy temu prastaremu grodowi, by w życiu niepodległej ojczyzny coraz świetniejszą odgrywało rolę, służąc godnie imieniu bohatera Rzeczypospolitej, który na wieczność tu zamieszkał".

* * *

Po przemówieniu prezydent Kaplicki wręczył marszałkom Senatu i Sejmu srebrne miniatury dzwonu Zygmunta.

Po złożeniu podpisów w księdze pamiątkowej m. Krakowa, senatorowie i posłowie odjechali na Sowiniec, celem sypania Kopca Marszałkowi.

Popołudniu posłowie i senatorowie zwiedzali zabytki m. Krakowa, a w szczególności galerję w Sukiennicach i zbiory Jasieńskiego. O godz. 18 posłowie i senatorowie udali się specjalnym pociągiem w powrotną drogę do Warszawy.

Inauguracja 572 roku akademickiego na Uniwersytecie Jagiellońskim

Wczoraj, o g. 9 rano, wyruszył z Collegium Novum plantacjami do kościoła akademickiego św. Anny pochód profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego, ubranych w czarne togi z rektorem i dziekanami na czele, poprzedzani przez pedelów, niosących berła. Za profesorami kroczyły organizacje akademickie z pocztami sztandarowemi oraz liczna młodzież uniwersytecka.

Uroczystą sumę celebrował ks. dziekan prof. dr. Kaczmarczyk. W czasie nabożeństwa śpiewał chór akademicki.

Po powrocie do gmachu Uniwersytetu o godz. 10 w auli, odbyła się uroczysta inauguracja nowego roku szkolnego. Dokoła tronu rektorskiego zasiedli profesorowie a wśród licznie przybyłych przedstawicieli władz znajdował się J. E. ks. Metropolita Sapieha, przedstawiciel kapituły ks. inf. Slepicki, wojewoda krakowski Raczkiewicz, wiceprezydent m. Krakowa dr. Radzyński i in., oraz tłumy młodzieży akademickiej. Po odśpiewaniu przez chór Gaude Mater, zabrał głos rektor prof. Maziarski. Magnificencja poświęcił pierwsze słowa swego przemówienia uczczeniu pamięci zmarłego Wodza Narodu Józefa Piłsudskiego, który był doktorem honoris causa wydziału prawa U. J. Skolei rektor Maziarski mówił o żałobie, jaka okryła Uniwersytet przez zgon profesorów: Rozwadowskiego, Sobieskiego, Bobrzyńskiego, Łepkowskiego i doc. Kołodziejskiego. W dalszym ciągu swego przemówienia rektor stwierdził, że obecnie na Uniwersytecie wykłada 77 profesorów, poczem pożegnał profesorów, którzy odeszli w stan spoczynku. Po scharakteryzowaniu ogólnej sytuacji Uniwersytetu Jagiellońskiego, rektor Maziarski podkreślił, że dzięki przychylnemu stanowisku ministra W. R. i O. P. oraz uzyskaniu kredytów, budowa Bibljoteki Jagiellońskiej postępuje stale naprzód. Wkońcu rektor zwrócił się do młodzieży, która mimo ciężkich warunków wstąpiła na Uniwersytet, wzywając do wytrwałej pracy naukowej. Z wiarą w błogosławieństwo Boże — zakończył swe przemówienie rektor Maziarski — otwieram nowy rok akademicki 572 od założenia Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po zakończeniu inauguracji, młodzież akademicka wraz z ciałem profesorskiem udała się na Sowiniec, by wziąć udział w sypaniu kopca.

Uniwersytet wileński w hołdzie Wodzowi Narodu

Wczoraj przybyła do Krakowa pielgrzymka profesorów i studentów Uniwersytetu Stefana Batorego w składzie 300 osób z rektorem prof. Staniewiczem na czele. O godz. 11 uczestnicy wycieczki złożyli hołd w krypcie św. Leonarda Wodzowi Narodu, poczem wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

URZĘDNICY MINISTERSTWA OŚW. I W. R., w liczbie około 600 osób, przybyli w sobotę do Krakowa. Wysłuchawszy Mszy św. odprawionej o godz. 11 w Katedrze wawelskiej przez ks. kan. Domasika uczestnicy wycieczki zeszli do krypty św. Leonarda, celem uczczenia pamięci śp. marsz. Piłsudskiego. Wśród przybyłych było wielu inspektorów i wizytatorów, którzy zwiedzili niektóre zakłady naukowe.

STUDENCI I PROFESOROWIE UNIWERSYTETU WILEŃSKIEGO bawili w sobotę w Krakowie. O godz. 11 byli oni w krypcie św. Leonarda. Wycieczka liczy 300 osób. Pozostanie ona w Krakowie przez niedzielę.

Hos Warsz 2
13 X 1935

„Śląski Krzyż Waleczności i Zasługi" dla Krakowa.

Wielkie uroczystości Powstańców Śląskich odbędą się w niedzielę w Krakowie

(kl) W niedzielę nadchodzącą 1 w poniedziałek, tj. dn. 13 i 14 bm. odbędą się w Krakowie uroczystości jubileuszowego XV zjazdu Zw. Powstańców Śląskich. Protektorat nad zjazdem objął minister Zyndram-Kościałkowski, a udział w nim wezmą: wojewoda dr Grażyński, gen. Górecki, gen. Zając, władze śląskie i krakowskie.

Spodziewany jest również udział gen. Rydza-Śmigłego, ministra Kościałkowskiego, oraz przedstawicieli Senatu, Sejmu i rządu.

W ramach uroczystości zjazdu Powstańców odbędzie się również podniosły moment wręczenia na ręce prezydenta dra Kaplickiego bojowego odznaczenia „Śląskiego krzyża waleczności i zasługi", nadanego przez kapitułę śląską miastu Krakowowi za zasługi obywateli miasta w walkach o niepodległość Śląska.

Uroczyste otwarcie zjazdu nastąpi w salach Starego Teatru, na które zaproszenie rozsyła Związek. W krypcie na Wawelu złożą Ślązacy pamiątkowy wieniec, a drugi złożą na Rynku na płycie Tadeusza Kościuszki, jako pierwszego powstańca Polski.

W pierwszym dniu uroczystości o godz. 11 nastąpi defilada obok płyty Tadeusza Kościuszki, podczas której z wieży Marjackiej odegrany zostanie specjalny hejnał.

Organizacja zjazdu spoczywa w rękach Powstańców Śląskich w Krakowie przy wydatnej pomocy władz m. Krakowa (informacyj dotyczących zjazdu udziela Związek Powstańców Śląskich w Krakowie, ul. Łobzowska 7, tel. 168-30). Dekoracji trybuny defiladowej i sali Starego Teatru dokonają artyści. Szczegółowy program uroczystości podamy w numerze jutrzejszym.

* * *

Związek Pań Domu wzywa wszystkie swe członkinie, by w dniu 13 bm., tj. w najbliższą niedzielę o godz. 10.30 zebrały się w Rynku gł. obok płyty Tadeusza Kościuszki, z kwiatami, celem owacyjnego powitania zjazdu Powstańców górnośląskich, którzy w owym czasie przedefilują Rynkiem.

* * *

W ramach Zjazdu Powstańców w Krakowie w dniu 13 bm. delegaci dokonają zmiany statutu Związku. Zmiana wprowadzi m. in. 3-letnią kadencję zarządu głównego Związku oraz wprowadzi członków powstańców i członków zwyczajnych Związku.

Dnia 13 bm. z Janowa Śląskiego pod dowództwem kpt. Mierzejewskiego wyruszy patrol konny batalionu III. pow. katowickiego Powstańców Śląskich w sile 10-ciu ludzi. Patrol zabierze ziemię z miejsca, gdzie w r. 1919 w Janowie Śląskim rozstrzelano 6-ciu powstańców. Ziemię umieszczono w urnie z niewypalonego pocisku niemieckiego, znalezionego podczas trzeciego powstania górnośląskiego.

Hos Warsz 2
13 X 1935

EBEDONT SZOFMANA specjalna dla dzieci pomarańczowa pastę do zębów

Sejm i Senat składają hołd Marszałkowi Piłsudskiemu

Kraków gościł wczoraj w swych murach członków Izb ustawodawczych, którzy z marszałkami na czele przybyli, aby złożyć hołd Józefowi Piłsudskiemu. Miasto przybrało z tej racji odświętny wygląd z gmachów publicznych i domów zwieszały flagi o barwach państwowych i miejskich.

Na dworcu kolejowym zebrali się o godz. 7.55 rano przedstawiciele władz krakowskich, z wojewodą Raczkiewiczem na czele. Powitali oni gości, przybyłych specjalnym pociągiem.

Uroczystości na Wawelu rozpoczęły się nabożeństwem w katedrze, poczem rozpoczął się akt hołdu. Jako pierwsi zeszli do krypty św. Leonarda marszałkowie i wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, poczem defilowały przed trumną dalsze grupy posłów i senatorów, złożone każda z 25 osób. Przez cały czas trwania aktu hołdu pozostawali w krypcie marszałkowie Prystor i Car oraz senator Sieroszewski.

Po złożeniu hołdu goście zwiedzili Zamek, poczem udali się pochodem przez planty do gmachu Ratusza. Tutaj ustawiona była przed gmachem orkiestra oraz poczty sztandarowe cechów, organizacyj i związków.

Powitani fanfarą senatorowie i posłowie weszli na salę posiedzeń, gdzie oczekiwał ich prezydent miasta dr. Kaplicki wraz z Radą Miejską. Na dwóch fotelach, ustawionych na froncie, zajęli miejsca marszałkowie Prystor i Car, obok zasiedli wicemarszałkowie, dalej posłowie i senatorowie oraz Rada Miejska.

Przemówienie powitalne wygłosił prezydent dr. Kaplicki, podkreślając doniosłą rolę Krakowa w dawnych wiekach. Dziś przypadł miastu jemu największy zaszczyt, gdyż w murach jego spoczęły doczesne szczątki Wodza Narodu. Jego duch nieśmiertelny będzie teraz patronował wszelkim poczynaniom państwowym.

Skolei zabrał głos marszałek Prystor, mówiąc:

„W imieniu zgromadzonych tutaj obu Izb Ustawodawczych dziękuję panu prezydentowi za wypowiedziane do nas słowa. Sejm i Senat Rzeczypospolitej przybyły do Krakowa, by w chwili rozpoczęcia swych prac ustawodawczych schylić głowę przed sarkofagiem Wodza Ojczyzny.

Staremu Krakowowi, którego mury świadczą o wielkości, którego dzieje są tak ściśle związane z sukcesami dawnej Rzeczypospolitej, w którym czcimy największe Narodu relikwje, przypadł zaszczyt stania na straży prochów Józefa Piłsudskiego.

W dziejach Odrodzonej Ojczyzny rola tego miasta była znaczna i godna jego dawnych tradycyj. Dziś czcimy tu bohaterstwo i genjusz ostatnich chwil naszych dziejów. Tu teraźniejszość spływając na karty historji, złożyła największy swój skarb.

Składając hołd pracy Józefa Piłsudskiego w Krakowie, życzymy temu prastaremu grodowi, aby w życiu Niepodległej Ojczyzny coraz świetniejszą odgrywał rolę, służąc godnie imieniu Bohatera Rzeczypospolitej, który na wieki tutaj zamieszkał".

Po przemówieniu prezydent Kaplicki wręczył obu marszałkom minjatury dzwonu Zygmunta, jako pamiątkę uroczystości. Skolei obecni wpisali się do księgi pamiątkowej.

Przy dźwiękach fanfar goście odjechali z przed gmachu Ratusza na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca.

W godzinach popołudniowych posłowie i senatorowie zwiedzali galerję w Muzeum Narodowem, a wieczorem opuścili gród podwawelski.

BIBLJOFILE I BIBLJOTEKARZE POLSCY ZŁOŻĄ HOŁD JÓZEFOWI PIŁSUDSKIEMU

Uczczenie pamięci Józefa Piłsudskiego przez miłośników książki i bibljotekarzy przybierze charakter, odpowiadający umiłowaniom bibljofilskim. Wyrazem tego będzie wystawa dzieł i publikacji związanych z osobą Marszałka, jak również księga pamiątkowa poświęcona Józefowi Piłsudskiemu jako pisarzowi, redaktorowi, wydawcy i drukarzowi. Zbiorowe złożenie hołdu i otwarcie wystawy nastąpi dnia 11 listopada 1935.

Komitet Bibljofilów i Bibljotekarzy ku uczczeniu pamięci Józefa Piłsudskiego mieści się w Bibljotece Jagiellońskiej przy ul. św. Anny 12, urządzana będzie w salach Muzeum Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9. Wszelkich informacji w sprawie uroczystości udziela Prezes Towarzystwa Miłośników Książki Kaz. Witkiewicz. Tel 113-39. Zgłoszenia względnie eksponaty na wystawę (jak wszelkiego rodzaju druki polskie i obce związane z osobą Marszałka, podobizny nalepki marki afisze ulotki i tp. uprasza się nadsyłać pod adresem: Dyr. Ludwik Strojek, Archiwum Aktów Dawnych, Kraków ul. Sienna 16. (Tel. 130-13).

Ziemia z grodu książąt pomorskich
na kopiec Marszałka Piłsudskiego.

(at) Ub. soboty popołudniu udali się przedstawiciele władz, duchowieństwa i sfederowanych organizacyj ze Świecia do kilkanaście kilometrów odległych Sartowic, do historycznej siedziby książąt pomorskich, miejscowości, która w dziejach historji Pomorza bardzo ważną odgrywała rolę, szczególnie w czasie zmagań Pomorza z najeźdźcą Krzyżakiem; by tutaj pobrać ziemię i przewieźć na kopiec na Sowińcu.

W dn. 19 bm. w ramach tych uroczystości odbędzie się na wielkich błoniach o godz. 15-tej nader ciekawy pokaz walki czołgów i piechoty.

Nazajutrz, t. j. w niedzielę 20 bm. o godz. 14-tej nastąpi zbiórka na lotnisku Aeroklubu krakowskiego w Rakowicach, skąd po złożeniu ziemi z lotnisk Aeroklubów R. P. do wspólnej urny, wyruszy z nią pochód ulicami: Rakowicką, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, pod Wawelem, Rynkiem, koło kościoła

Akt pobrania ziemi historycznej w Sartowicach. Na pierwszym planie stoi starosta świecki Krawczyk, z prawej ks. Odya.

Z ogniś sławnego grodu sartawickiego nie pozostało śladu, a na jego miejscu jest dziś jeszcze znana kaplica św. Barbary, oraz obok położony cmentarz. Z tego to cmentarza pobrano ziemię do woreczka, który następnie umieszczony w ozdobnej skrzyni, wraz z dokumentem przewieźli podoficerowie rezerwy Koła świeckiego, pp. Witkowski i A. Berendt na miejrce przeznaczenia.

Marjackiego wzdłuż linji A-B, ul. Szczepańską, Straszewskiego, Marsz. J. Piłsudskiego, Kościuszki, Królowej Jadwigi, do Lasku Wolskiego, aż na Sowiniec.

Tam przewidywane jest złożenie ziemi na kopcu koło godz. 15.30, poczem nastąpi rozwiązanie pochodu. Komitet uroczystości przypomina mieszkańcom Krakowa, iż dojazd do lotniska odbywa się autobusami odchodzącemi od cmentarza rakowickiego.

Uroczysty hołd lotnictwa Ziemi Krakowskiej.

(ki) W dniach 13 i 20 października odbędą się w Krakowie uroczystości pobrania ziemi z lotnisk obwodu krakowskiego, celem złożenia jej na kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

Hołd skrzydlatej Polski jest w swym uroczystym obchodzie podzielony na dwie części. Pierwsza z nich odbędzie się już w najbliższą niedzielę w Rakowicach na lotnisku Aeroklubu krakowskiego, między godz. 14-tą a 16.30. Program obejmuje ciekawe pokazy holowania szybowca typu „Komar", stanowiącego własność i skonstruowanego przez p. Bronisława Włodarczyka, zawody balonów o nagrody, loty pasażerskie za opłatą po 1 zł. dla członków LOPP, a dla innych osób po 3 zł., loty modeli latających krakowskich asób modelarstwa lotniczego, a wreszcie nastąpi uroczystość pobrania ziemi z lotniska krakowskiego i zwiezienia ziemi z lotnisk okręgu krakowskiego.

Lotnictwo pomorskie w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

(Wn) 19 października w ostatnim dniu tygodnia lotniczego nastąpi przelot samolotów z całej Polski nad Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. — W locie tym, który będzie miał na celu zrzucenie z aparatów ziemi z różnych krańców Polski na Kopiec weźmie również udział lotnictwo pomorskie. — W związku z tem 13 bm. nastąpi na lotnisku cywilnem w Rumji uroczyste pobranie ziemi z lotniska. Ziemia ta złożona do specjalnego woreczka będzie

* * *

(k) PIESZO NA SOWINIEC udaje się delegat Zw. Inwalidów w Kaliszu p. Tomasz Stasiak, liczący 56 lat. Zabiera on ze sobą ziemię, pobraną w obecności specjalnej komisji, z grobów pięciu obywateli kaliskich, zabitych przez Niemców w roku 1914.

Witamy serdecznie oswobodzicieli Śląska
Niedziela w Krakowie pod znakiem zjazdu powstańców śląskich

Kraków, 12 października.

W dniu dzisiejszym gościć będzie Kraków w swych murach **kilka tysięcy uczestników zjazdu jubileuszowego związku powstańców śląskich.** Zjazd będzie obradować poraz pierwszy poza Śląskiem a celem obrad w Krakowie jest pragnienie **złożenia hołdu prochom Wodza Narodu i wskazanie na łączność między Śląskiem a resztą Macierzy.** Kraków przyjmuje w swych murach rodaków ze Śląska z gościnnością i radością, bo i jemu drogą jest prastara dzielnica Piastów. Jak wówczas, gdy uczestnicy obecnego zjazdu krwawili w obronie swej dzielnicy, Kraków wspomagał go radą i pomocą — tak i dziś jest nam Śląsk bliski i drogi.

Dzisiejszy program uroczystości zjazdu obejmuje o g. 7.30 przyjazd władz związkowych oraz oddziałów związków powstańców śląskich i OWP. O g. 8 powitanie zarządu głównego Zw. Pow. Śl. w sali recepcyjnej na dworcu kolejowym, o g. 9 uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu o g. 10 zbiórkę na dziedzińcu wawelskim o g. 11 defilada na Rynku, obok płyty przysięgi Kościuszki **o g. 12 uroczyste otwarcie zjazdu w sali Starego Teatru, od 13 do 18 zwiedzanie krypty i odjazd na Sowiniec o g. 14 obrady delegatów w sali niebieskiej Domu Katolickiego, o g. 18** zwiedzanie miasta, które podobnie jak wczoraj będzie ilumi nowane, od 19.30 odjazd oddziałów zw. powstańców i OMP z wyjątkiem delegatów. Zbiórka na Pl. Szczepańskim. Pod czas defilady na Rynku będzie zamknięty ruch kołowy od ul. Wiślnej po Sławkowską.

Inauguracja roku akademickiego w Krakowie
Tradycyjny pochód senatu akademickiego i młodzieży.— Podniosłe uroczystości w auli uniwersyteckiej

Kraków, 12 października.

Wczoraj nastąpiło **uroczyste otwarcie nowego roku akademickiego na uniwersytecie Jagiellońskim.**

O godz. 9 rano ruszył z gmachu Collegium Novum do kościoła św. Anny **pochód, który otwierali pedele z insygniami uniwersyteckiemi.** Za nimi postępował **rektor Magnificus prof. dr. Maziarski, z senatem i profesorami Almae Matris w tradycyjnych strojach.** Skolei postępowała młodzież akademicka.

Po nabożeństwie, odprawionem przez ks. prof. Kaczmarczyka, ruszył pochód do Uniwersytetu, gdzie w auli zebrali się uczestnicy uroczystości. Przybyli tu również **ks. metropolita Sapieha, wojewoda Raczkiewicz, ks. prałat Ślepicki, wiceprez. dr. Radzyński, przedstawiciele wojskowości, urzędów itd.**

Następnie zabrał głos **rektor Maziarski, który wygłosił wspomnienie pośmiertne ku czci doktora honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, śp. Marszałka Piłsudskiego,** poczem wspomniał o zmarłych w ciągu roku profesorach, a następnie pożegnał 14 profesorów, którzy przeszli w stan spoczynku, zaznaczając, że jest to ciężka strata dla Uniwersytetu.

W ciągu roku uczęszczało do Uniwersytetu **6680 studentów, co stanowi zmniejszenie w stosunku do roku poprzedniego o 4 proc., natomiast w roku bieżącym liczba studjujących zmniejszyła się o 20 proc.** W tym stosunku będą musiały ulec zmniejszeniu dotacje na zakłady i pracownie uniwersyteckie.

Pomyślny jest stan budowy **Biblioteki Jagiellońskiej,** która w tym roku uzyska na dalszą budowę **półtora miliona złotych.**

Na zakończenie ogłosił rektor otwarcie **572-go roku akademickiego UJ.** Następnie **wygłosił prof. dr. Emil God-**lewski wykład inauguracyjny na temat „Człowiek i jego zewnętrzny świat".

***

Kraków, 12 października.

W związku z otwarciem nowego roku akademickiego udała się wczoraj po południu młodzież akademicka na Sowiniec, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca.

Posłowie i senatorowie Rzpltej składają hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

(Patrz artykuł wewnątrz numeru). Ag. fot. „Światowida".

Do Krakowa przybyli w dniu wczorajszym posłowie i senatorowie R. P. celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. — Na zdjęciu widzimy grupę posłów i senatorów z marszałkiem Sejmu St. Carem. marsz. Senatu A. Prystorem i prezydentem m. Krakowa drem Kaplickim (w środku) na tle wieżyc katedry wawelskiej po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda.

ZJAZD POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

Wczoraj obradował w Krakowie XV Zjazd Powstańców Śląskich. Po uroczystem powitaniu gości na dworcu odbyło się nabożeństwo na Wawelu i złożenie wieńca w krypcie św. Leonarda. Następnie uformował się pochód, który ruszył na Rynek, gdzie reprezentanci władz odebrali defiladę.

W dalszym ciągu uroczystości nastąpiło w Starym Teatrze uroczyste otwarcie Zjazdu. Uczestnicy Zjazdu złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu oraz wzięli udział w sypaniu Kopca na Sowińcu.

KANIOWCZYCY I ŻELIGOWCZYCY w liczbie kilkuset osób, bawili wczoraj w Krakowie. Przybyli oni do naszego miasta celem uczczenia pamięci śp. marsz. Piłsudskiego w krypcie na Wawelu i uczestniczenia w sypaniu kopca na Sowińcu.

Senat i Sejm Rzplitej z hołdem na Wawelu i Sowińcu.

(ki) Ubiegła sobota była dniem szczególnie uroczystym dla Krakowa ze względu na

przyjazd Sejmu i Senatu.

Miasto **przybrało wygląd odświętny**, przystrajając domy flagami o barwach narodowych i Krakowa, a równie uroczyście udekorowano także i dworzec.

Na kilkanaście minut przed nadejściem pociągu specjalnego, wiozącego członków naszych ciał ustawodawczych, przybyli na dworzec krakowski przedstawiciele władz miejscowych z p. wojewodą **Władysławem Raczkiewiczem**, gen. **Łuczyńskim** i prezydentem miasta **drem Kaplickim** na czele.

Koło godz. 8-mej zajechał pociąg na stację, a przybyłych posłów i senatorów wraz z ich marszałkami i wicemarszałkami **powitał wojewoda Raczkiewicz.** Po chwili posłowie i senatorowie zajęli miejsca w autobusach, odjeżdżając **do miasta na śniadanie.**

O godz. 9 przybyli reprezentanci narodu **na dziedziniec wawelski**, skąd główną bramą **udali się do wnętrza katedry królewskiej** na nabożeństwo, które odprawił ks. metropolita **Sapieha.** Po nabożeństwie nastąpił

moment złożenia przez nowoobrane ciała ustawodawcze hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Pierwszą grupą, która zeszła do krypty św. Leonarda byli **marszałkowie Sejmu i Senatu pp. Car i Prystor** wraz z **wicemarszałkami.** Zkolei grupami, liczącemi **po 25 osób**, schodzili do krypty **posłowie i senatorowie.** Przez cały czas pielgrzymki do trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie obecni byli **obaj marszałkowie i senator Sieroszewski.**

Korzystając z wolnego czasu przed następnym punktem uroczystości, posłowie i senatorowie **zwiedzili odnowione komnaty na Zamku królewskim**, poczem udali się pochodem ul. Podzamcze, Plantami i ul. Franciszkańską pod gmach Pałacu Wielopolskich, na

uroczyste zebranie Rady miejskiej.

Wzdłuż alei Plant ustawiona **młodzież szkolna** urządziła przechodzącym posłom i senatorom **owację.** Tymczasem pod Pałacem Wielopolskich **zebrały się tłumy publiczności i delegacje kombatantów i cechów rzemieślniczych ze sztandarami**, celem powitania wchodzących do gmachu magistratu członków obu Izb prawodawczych. **Orkiestra kolejowa** przed przybyciem gości wykonała kilka utworów muzycznych. W momencie, w którym do wejścia gmachu zbliżył się pochód posłów i senatorów, z balkonu sali portretowej **odegrało 4-rech heroldów, ubranych w starodawne stroje miejskie, fanfarę.**

Przemówienie prezydenta miasta

Posłowie i senatorowie **udali się do sali Rady**, udekorowanej popiersiem Marsz. Piłsudskiego na tle zieleni. Goście zajęli miejsca siedzące, a wokół **stanęli radni.** Nastąpiło **uroczyste powitanie członków ciał ustawodawczych** przez prezydenta miasta **dra Kaplickiego**, który wygłosił następujące przemówienie:

„Przybyliście do Krakowa, dostojni Goście, by złożyć hołd u trumny Wskrzesiciela Rzeczypospolitej i dorzucić grudy ziemi na budujący się Kopiec Ojca Ojczyzny. Przypadł mi zaszczyt niezwykły powitania szanownych panów w imieniu zarządu miasta, zgromadzonych tu członków rady miejskiej oraz szerokiego ogółu obywateli Krakowa. **Witamy was całem sercem**, bo przybywając do Krakowa, **nawiązujecie panowie zerwane nici tradycyj**, tradycyj prastarych, które nam w tem mieście są szczególnie bliskie. **Kraów jest kolebką prawodawstwa polskiego.** Tu wielki **król Kazimierz** kładł zręby pod prawno-państwowy ustrój Polski. Tu żyli i tworzyli swe dzieła wielcy statyści i reformatorzy: **Modrzewski, Orzechowski, Górnicki, Skarga**, pełni troski o przyszłość państwa, naprawę ustroju Rzeczypospolitej głosili narodowi.

Tu

na dostojnem wzgórzu Wawelu gromadziły się Senat i Sejm,

obradując nad dobrem Rzeczypospolitej, tu również — nawet po przeniesieniu stolicy — w historycznej Izbie poselskiej na Zamku Wawelskim **zbierały się po koronacjach królów Sejmy dla załatwienia najdonioślejszych spraw państwa.**

Tu wreszcie **w katedrze wawelskiej** złożono na wiekuisty spoczynek Tego, który był **największym prawodawcą**, jakiego dzieje naszego narodu wydały, bo **dał nam prawo stanowienia o sobie**, prawo niepodległego bytu. Oręż, wypadły z dłoni tych z r. 1863 r., ujął mocno w rękę i z Krakowa prowadził do walki zwycięskiej o wolność pierwszych żołnierzy odrodzonej Polski. A wytyczywszy mieczem granice Polski, tworzył prawo, mocą Jego woli niezłomnej w czyn wprowadzane.

Mija **półczwarta stulecia od chwili, kiedy nasz prorok-kaznodzieja pisał:**

„Nie taką monarchję chwalimy, jaka jest u Turków, Tatar i Moskwy, która ma bezprawne panowanie, ale taką, która prawy sprawiedliwemi i radą mądrą podparta i moc swą ustawami umiarkowaną i okreszoną ma“.

Tych „praw sprawiedliwych“ i „rady mądrej“, tak koniecznych do utrwalenia bytu państwa, życzymy wam dziś wielce szanowni goście w toku trudnych prac waszych i zadań. Żywimy tę wiarę głęboką, że nigdy wam ich nie zbędzie. Albowiem wszelkim poczynaniom i działaniom waszym patronować będzie zawsze stąd z Krakowa, gniazda prawa i niepodległości, nieśmiertelny Duch Wielkiego Prawodawcy Narodu.

Tą nadzieją ożywieni, wznosimy dziś z głębi serca ten okrzyk: **„Niech żyją Senat i Sejm Najjaśniejszej Rzeczypospolitej!“**

Na przemówienie prezydenta Kaplickiego **odpowiedział marszałek Senatu Prystor**, poczem prezydent miasta w imieniu Podwawelskiego Grodu **ofiarował marszałkom obu Izb prawodawczych dzwonki marszałkowskie**, kopje dzwonu Zygmunta, wykonane ze srebra, z oryginalnemi dyplomami, artystycznie wykonanemi.

Po tej krótkiej uroczystości posłowie i senatorowie **wpisali się do księgi pamiątkowej**, poczem opuścili gmach magistratu przy dźwiękach powtórnej **fanfary i marsza Pierwszej Brygady.** Stąd samochodami i autobusami

udali się na Sowiniec.

Tam imieniem władz wojskowych powitał przybywających posłów i senatorów gen. **Łuczyński**, a imieniem komitetu sypania Kopca Marsz. Piłsudskiego — szef sztabu płk. **Tomaszewski.**

Posłowie i senatorowie raźno i ochotnie przystąpili do **wywożenia taczkami ziemi na budujący się Kopiec.** Po blisko godzinnem sypaniu ziemnego pomnika Marsz. Piłsudskiego **powrócili członkowie Izb prawodawczych na rynek krakowski**, gdzie nastąpiło **rozwiązanie** zwartej dotychczas grupy.

O godz. 12-tej prezydent miasta **dr Kaplicki podejmował śniadaniem marszałków i wicemarszałków Sejmu i Senatu.** O godzinie 15-tej posłowie i senatorowie udali się do **Muzeum Narodowego** w Sukiennicach, gdzie zwiedzili galerję narodową, a potem **zbiory F. Jasieńskiego** w kamienicy Szołayskich przy ul. Szczepańskiej.

O godz. 18-tej, żegnani przez reprezentantów władz, **odjechali posłowie i senatorowie do Warszawy**, niektórzy pozostali jeszcze w Krakowie, a nieznaczna część **odjechała pociągami regularnemi w inne strony Polski.**

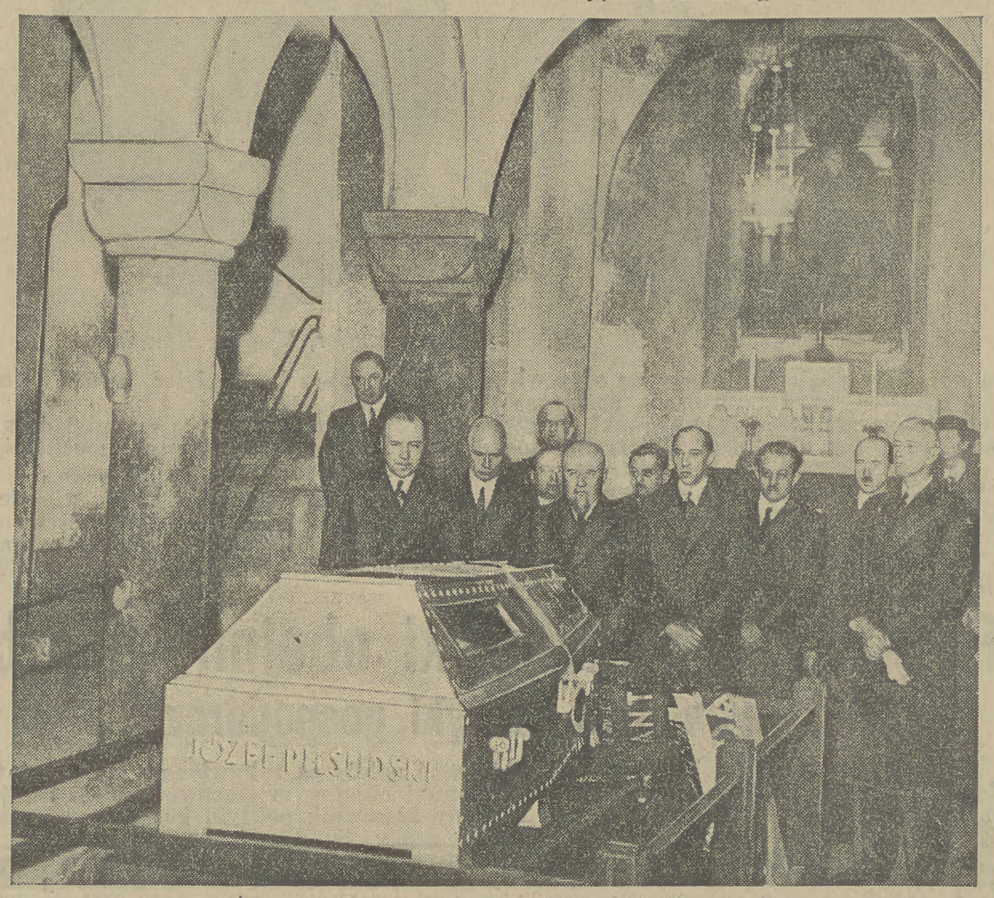

Prezydjum Sejmu i Senatu R. P. składa hołd u trumny Marszałka w krypcie św. Leonarda. Od lewej str. stoją: marsz. Sejmu Car, wicemarsz. Senatu Kwaśniewski, wicemarsz. Sejmu Podoski, marsz. Senatu A. Prystor, wicemarsz. Sejmu Byrka, wicemarsz. Sejmu Miedziński, b. premjer sen. Kozłowski, wicemarsz. Sejmu Schaetzel i wojewoda krakowski W. Raczkiewicz.

Kraków wita w swych murach Powstańców Śląskich.

(v) Dzisiaj i jutro odbywa się w Krakowie **jubileuszowy XV. Zjazd Powstańców Śląskich.** W ramach uroczystości, których program już podawaliśmy, zostanie wręczone na ręce prezydenta m. Krakowa **dra Kaplickiego** bojowe odznaczenie **„Śląski krzyż waleczności i zasługi“** nadane przez **kapitułę śląską miastu Krakowowi za zasługi obywateli miasta w walkach o niepodległość Śląska.**

Kraków, **tak silnie związany ze starą dzielnicą śląską**, posiadający tyle kart **wspólnej, wspaniałej historji**, wita sercem otwartem tych, którzy **w trzykrotnych, jakże ofiarnych powstaniach, wywalczyli powrót Śląska do ojczyzny.**

Historja Polski posiada zastęp cały bohaterów i męczenników za **sprawy narodowe**, a wśród nich **bojownicy śląscy poczesne zajmują miejsce.** Trzy krwawe, bohaterskie **powstania** na Górnym Śląsku **zadecydowały, że dzisiaj dzielnica ta należy do Polski** i jest ozdobą w orszaku ziem, które składają się na całość naszej ojczyzny.

Sześć wieków niewoli przeszło nad Śląskiem, sześć wieków **nie potrafiło zgnieść w nim ducha polskiego**, miłości ojczyzny i przywiązania do polskości. **Sześć wieków walczył Śląsk** nieustępliwie i ofiarnie o swą polskość, aż wreszcie w naszych oczach, w oczach współczesności **wywalczył sobie własnem męstwem** i poświęceniem **powrót na ojczyzny łono.**

A wywalczywszy sobie i swej dzielnicy ten dzień szczęśliwy i triumfalny, w którym Polska objęła Śląsk swemi granicami, **Powstańcy śląscy nie spoczęli na tych laurach, nie opuścili rąk, nie zaprzestali pracy.** Stworzyli na Śląsku **organizację ofiarnej pracy dla ojczyzny**, dla pogłębienia polskości, dla **skutecznego przeciwstawiania się wszelkiemu złu, jakie mogłoby zagrażać wywalczonej dzielnicy czarnych diamentów i gorących, polskich serc.** Od roku 1926, gdy włodarzem śląskiej ziemi został **z woli Marszałka Piłsudskiego dr. Michał Grażyński**, uczestnik powstań i honorowy prezes Zw. Powstańców śląskich, stanęli u jego boku **towarzysze broni.**

Wojewoda śląski dr. M. Grażyński.

I po **wyścigu żelaza**, po **wyścigu krwi** Powstańcy śląscy stanęli do **wyścigu pracy.** Dzięki tej pracy nastąpiła tak pożądana **konsolidacja społeczeństwa polskiego na Śląsku i wyprowadzenie tej dzielnicy na należne jej miejsce w orszaku ziem Polski.**

Kraków wita w swych murach z największą radością i najserdeczniej **dzielnych i oddanych sprawie polskiej rodaków ze Śląska.** Obradom jubileuszowego zjazdu przysłuchiwać się będzie z uwagą, wiedząc, że padną tam **słowa i hasła, ważne dla dalszego rozwoju Śląska polskiego.** A za zaszczytne odznacznie złoży wzamian przyrzeczenie, że nadal w każdej dziedzinie **współpracować będzie ze Śląskiem i prowadzić nadal wspólną historję**, w której i na przyszłość nie zabraknie **kart triumfu i chwały.**

KRONIKA KRAKOWSKA.

Otwórzmy szeroko serca dla bojowników śląskich.

Prezydent m. Krakowa dr. Mieczysław Kaplicki wydał do mieszkańców miasta następującą odezwę:

Miasto nasze przeżywa dziś chwile niezwykle podniosłe. W dostojnych murach Krakowa zagości jako w 15-tą rocznicę drugiego powstania na Górnym Śląsku **Jubileuszowy XV. Zjazd Powstańców Śląskich**, ofiarnych i bohaterskich uczestników potrzykroć podejmowanej walki o połączenie z Macierzą prastarej dzielnicy Piastowej. Będzie to zarazem **pierwszy zjazd odbyty poza obszarem Śląska**, rzesze bowiem powstańców pragną dziś złożyć **synowski hołd u trumny Tego**, który pierwszy podjął oręż wypadły zmartwych dłoni bojowników 1863 r. i stał się tem samem rodzicem wszelkich czynów, zmierzających do wyzwolenia zarówno całej Ojczyzny naszej, jakoteż poszczególnych jej dzielnic.

Niech zatem Kraków, pomny najdonioślejszej roli jaką odegrał wobec Śląska w ciągu długich stuleci, a zwłaszcza w ostatniej dobie walki plebiscytowej i krwawych bojów powstańczych, **szeroko rozewrze swe bramy na powitanie najmilszych sercu gości! Niech jednolicie da wyraz czci dla tych, którzy przed laty piętnastu dowiedli orężem w obliczu świata, że śląski lud — to „krew ze krwi naszej i kość z naszej kości“.**

Wzywam przeto gorąco wszystkich Obywateli, aby w toku dzisiejszych uroczystości żywo **manifestowali uczucia bratniej miłości** wobec przybyłych bojowników śląskich.

Niech ulecą ku niebu z piersi wszystkich Obywateli te hasła płomienne:

„Cześć ziemi śląskiej, na wieki związanej z Macierzą!“.

„Cześć wiekopomnej ofierze powstańców śląskich!“.

Obrazek z czasów III powstania śląskiego. Msza św. polowa na odcinku 1 dyw. powstańców.

Kraków gości w swoich murach bohaterów śląskich

XV zjazd Związku Powstańców Śląskich, odbywający się w Krakowie celem równoczesnego złożenia hołdu pamięci Wielkiego Marszałka, rozpoczął się w dniu 13 bm. uroczystem nabożeństwem w katedrze na Wawelu. Okolicznościowe kazanie wygłosił ks. Machay, poczem o godz. 11 przedpołudniem na Rynku krakowskim przybranym flagami o barwach narodowych zebrały się liczne rzesze publiczności, krakowskie szkoły średnie, drużyny harcerskie, delegacje organizacyj społecznych, sfer gospodarczych oraz przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych z wojewodą śląskim dr. Grażyńskim, naczelnikiem wydziału Małaszyńskim, prezydentem m. Kaplicki mi dowódcą O. K. V gen. Łuczyńskim na czele. Tu owacyjnie witane i obrzucane kwiatami oddziały Związku Powstańców Śląskich przedefilowały przed płytą pamiątkową Naczelnika Kościuszki, na której osobna delegacja złożyła wieniec.

Uroczyste otwarcie zjazdu odbyło się o godz. 12 w południe w sali Starego Teatru, którą wypełniły po brzegi delegacje Związku Powstańców, pokrewnych organizacyj, przedstawiciele społeczeństwa krakowskiego i władz miejscowych. Na tle pocztów sztandarowych zasiadł na estradzie komitet honorowy, a mianowicie: marszałek zjazdu wojewoda dr. Grażyński, prezydent m. Krakowa Kaplicki, prezydent m. Katowic Kocur, marszałek sejmu śląskiego poseł Grzesik, poseł Olszewski, prezes Zw. Powst. Śl. w Krakowie Arczyński oraz mec. Chmielewski, poczem po otwarciu obrad przez senatora Kornke, prezesa zarządu głównego Związku Powstańców Śląskich — przemówił prezes honorowy marszałek zjazdu wojewoda Grażyński, który powiedział m. in.:

„Odbiegając od ustalonego tradycją zwyczaju urządziliśmy nasz XV zjazd jubileuszowy w Krakowie, tem mieście wielu wspomnień, które w ciągu stuleci było i jest ogniskiem kultury polskiej. Zeszliśmy się tu, by radzić nad dalszym programem naszej pracy na Śląsku. I w tej właśnie chwili, gdy obchodzimy 15-lecie II Powstania Śląskiego — oddajemy hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego, Wodza naszego. Wszystkie trzy bowiem powstania śląskie wyszły z bezpośredniej inspiracji Komendanta Piłsudskiego i były ostatnim ruchem zbrojnym w Polsce o niepodległość. Czuliśmy się zawsze najmłodszymi żołnierzami spod znaku Marszałka. Ten fakt nakłada na naszą organizację obowiązki na przyszłość. Jeżeli tu w tej chwili zabieram głos — mówił wojewoda Grażyński — to nie po to, by myśli i uczucia wasze zwracać do górnej i chmurnej młodości, ale po to, by na marginesie tego zjazdu podkreślić myśl, która powinna być wytyczną dla szerokiego frontu kombatanckiego. My tam na Śląsku uważamy, że praca na Śląsku jest nietylko misją łączącą nas z całą Polską, ale jest też tradycją rycerską w której widzimy pewne zasady ogólne, na których chcemy oprzeć pracę w przyszłości. Jeżeli wśród ciężkich warunków potrafiliśmy odnosić zwycięstwa, to tylko z tej przyczyny, żeśmy umiłowali wolność. Teraz po odejściu Sternika, odpowiedzialność za losy Polski spada na cały naród. W tym momencie wzniosłe zasady takich organizacyj jak Związek Powstańców Śląskich muszą się stać hasłem całego frontu kombatanckiego".

Następnie wojewoda Grażyński złożył na ręce prezydenta Kaplickiego najwyższe odznaczenie, jakie posiada Śląsk, a mianowicie Krzyże Zasługi i Waleczności I kl., nadane przez kapitułę śląską dla miasta z którego wyszedł w 1914 r. Czyn Legjonów, skąd doznawał Śląsk w ciężkich chwilach dziejowych w dobie powstań materjalnej i moralnej pomocy.

Następnie w imieniu nieobecnego ministra spraw wewnętrznych p. Raczkiewicza przemawiał naczelnik wydziału Małaszyński, imieniem wojskowości dowódca OK V gen. Łuczyński, imieniem Uniwersytetu prof. dr. Dyboski, który podkreślił, że Wszechnica Jagiellońska chlubi się tem, że w gronie swoich wychowanków posiada zasłużonego wojewodę śląskiego dr. Grażyńskiego. Imieniem F. Z. O. O. przemawiał wiceprezes dr. Klimecki, imieniem Śląskiego Zw. Strz. i grupy senatorów i posłów śląskich sen. Pawelec.

Skolei odczytano depesze hołdownicze Zjazdu do Prezydenta Rzplitej, prezesa rady ministrów, generalnego inspektora sił zbrojnych, ministra spraw wewnętrznych oraz Marszałkowej Piłsudskiej.

W zakończeniu przemówił raz jeszcze prezydent miasta dr. Kaplicki, podkreślając, że z Krakowa właśnie wyszedł szereg zasłużonych działaczy dla Śląska, a przedewszystkiem wojewoda dr. Grażyński. Podziękowaniem za gościnę i okrzykiem na cześć Krakowa zamknął wojewoda Grażyński wstępne posiedzenie zjazdu.

PRZEMÓWIENIE PREZYDENTA DR. KAPLICKIEGO.

W piętnastą rocznicę pamiętnej dla Was krwawej ofiary drugiego powstania przybyliście w mury starego królewskiego Krakowa w celu odbycia Waszego dorocznego zjazdu. Jest to zarazem pierwszy zjazd, odbyty przez Was poza granicami ziemi śląskiej. Powodem tego była zbożna potrzeba Waszych serc złożenia hołdu nieśmiertelnej pamięci spoczywającego dziś na Wawelu Największego Powstańca. Tego, który podejmując trud ojców i dziadów, wywiódł Ojczyznę naszą z domu niewoli, na słoneczny szlak Niepodległości.

Mając w takiej chwili powitać Was, Drodzy Goście, imieniem Krakowa, powiem, iż zapewnię Was, że dostojne miasto nasze otwiera przed Wami szeroko ramiona swe i serce. Tu w Krakowie za pamiętnych dni plebiscytu i powstań tętniła najżywiej kuźnica pracy dla Śląska, tu płonęło wielkie ognisko uświadomienia rzesz śląskich, stąd wyszły zastępy najofiarniejszych pracowników plebiscytowych, i tych, którzy w Waszych szeregach rzucili krew swą i życie na szalę dziejowych rozstrzygnięć. I nie skądinąd, lecz stąd z Krakowa, poszedł między Was ten, który był naczelnym organizatorem śląskiej P. O. W., którego poznaliście jako obywatela Borelowskiego, w trzeciem powstaniu szefa sztabu bohaterskiej grupy „Wschód", a dziś włodarzącego w imieniu Rzeczy pospolitej ziemią śląską.

Piękną zaiste była myśl Wasza, Powstańcy, złożenia hołdu u trumny Ojca Ojczyzny, z Niego bowiem począł się czyn Wasz przed laty piętnastu, tak jak wszystko wogóle, co decyduje o znaczeniu i potędze Polski. W obliczu niezłomnej prawdy historycznej stało się dziś jasnem, iż organizacja powstań spoczywała w rękach P. O. W., wyrosłej z Jego ideologji i ducha. Tak więc wówczas świadomie czy nieświadomie kroczyliście szlakiem wytyczonym przez Jego wolę i nakaz. Idąc tym szlakiem dopełniliście chlubnie niezmiernego zadania.

Powstańcy! Białe orły zatknięte zostały na śląskich granicach przez Wasz ofiarny trud! To Wy serdeczną Waszą krwią wypisaliście list do Europy, że lud śląski to „krew ze krwi naszej, i kość z naszej kości!", że ziemia śląska, to nierozerwalna część ziemi polskiej!!

Za ten czyn Wasz, Powstańcy, przyjmijcie dziś słowa wdzięczności od dostojnej stolicy piastowskiej, oraz zapewnienie, iż serca wszystkich obywateli jej przenika jednolicie to hasło:

Niech żyje Śląsk połączony na wieki z Polską!!!

W godzinach popołudniowych uczestnicy zjazdu udali się do krypty św. Leonarda, by złożyć hołd u trumny Wodza Narodu, a następnie na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca.

Po powrocie z Sowińca w wielkiej sali Domu Katolickiego rozpoczęły się obrady zjazdu.

Bibljofile i bibljotekarze złożą hołd J. Piłsudskiemu

Uczczenie pamięci Józefa Piłsudskiego przez miłośników książki i bibljotekarzy przybierze charakter, odpowiadający umiłowaniom bibljofilskim. Wyrazem tego będzie wystawa dzieł i publikacji, związanych z osobą Marszałka, jak również księga pamiątkowa, poświęcona Józefowi Piłsudskiemu jako pisarzowi, redaktorowi, wydawcy i drukarzowi. Zbiorowe złożenie hołdu i otwarcie wystawy nastąpi dnia 11 listopada.

Komitet Bibljofilów i Bibljotekarzy ku uczczeniu pamięci Józefa Piłsudskiego mieści się w Bibljotece Jagiellońskiej przy ul. św. Anny 12. Prezydjum Komitetu tworzą: Dr. Edward Kuntze, Dyr. Bibljoteki Jagiellońskiej, Kazimierz Witkiewicz, Wicedyrektor Muzeum Przemysłowego i Ludwik Strojek, Dyrektor Archiwum Aktów Dawnych. Przewodniczący Sekcji Organizacyjnej Dr. Kazimierz Lewicki, Dyrektor Gimnazjum im. B. Nowodworskiego w Krakowie. Wystawa pod protektoratem D-ra Mieczysława Kaplickiego, Prezydenta stoł. Król. m. Krakowa, urządzona będzie w salach Muzeum Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9.

Wszelkich informacji w sprawie uroczystości udziela Prezes Towarzystwa Miłośników Książki Kazimierz Witkiewicz, tel. 113-39. Zgłoszenia, względnie eksponaty na wystawę (jak wszelkiego rodzaju druki polskie i obce, związane z osobą Marszałka, podobizny, nalepki, marki, afisze, ulotki i t. d., uprasza się nadsyłać pod adresem: Dyr. Ludwik Strojek, Archiwum Aktów Dawnych, Kraków, ul. Sienna 16 (tel. 130-13).

ZIEMIA Z LOTNISK NA SOWINIEC.

Wczoraj odbyła się na lotnisku Aeroklubu Krakowskiego w Rakowicach uroczystość pobrania ziemi i zwiezienia jej z innych lotnisk polskich na kopiec Marszałka. Uroczystość poprzedził pokaz holowania szybowców, zawody baloników, loty pasażerskie, i loty modeli latających. Następnie pobrano ziemię z lotniska krakowskiego, aby ją wraz z ziemią zwiezioną z innych lotnisk dla złożenia jej we wspólnej urnie na Sowińcu.

Urzędnicy ministerstwa W. R. i O. P. w Krakowie

Urzędnicy ministerstwa WR. i OP. w dniu 12 bm. przybyli do Krakowa w liczbie około 600 osób i pod przewodnictwem dyrektora departamentu hr. Potockiego udali się o godz. 8 rano na Sowiniec. O godz. 11 wzięli udział w nabożeństwie celebrowanem w katedrze na Wawelu przez ks. kan. Domasika. Po nabożeństwie złożyli hołd prochom Marszałka w krypcie św. Leonarda.

Ex Studio 14 X 1935

SEJM i SENAT W KRAKOWIE

Nowe przedstawicielstwa narodowe złożyły hołd Wodzowi Narodu

Przemówienie marsz. senatu Prystora

Kraków, 12 października.

W dniu wczorajszym złożył **nowoobrany parlament polski hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego. Akt ten miał charakter niezwykle imponujący, toteż już w godzinach rannych całe miasto ozdobione było chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.**

Członkowie sejmu i senatu przybyli z Warszawy specjalnym pociągiem o g 7.55 rano. Na dworcu oczekiwali przybyłych **przedstawiciele władz krakowskich z wojewodą Raczkiewiczem, naczelnikiem Małaszyńskim, radcą Stańkowskim, starostą Pałoszem, prezydentem miasta dr. Kaplickim, gen. Łuczyńskim i płk. Tomaszewskim na czele.**

Po powitaniu marszałków obu izb przez przedstawicieli władz, wsiedli wszyscy do przygotowanych samochodów i autobusów miejskich i odjechali na śniadanie, a następnie **na uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu.** — Mszę świętą odprawił tam w asyście licznego duchowieństwa **ks. metropolita Sapieha**, poczem nastąpiło

ZŁOŻENIE HOŁDU W KRYPCIE ŚW. LEONARDA.

Pierwszy zeszedł **marszałek senatu Prystor, potem marszałek sejmu Car, wicemarszałek senatu dr. Kwaśniewski, gen. Żeligowski oraz dalsi wicemarszałkowie sejmu i senatu.** Następnie kolejno defilowali przed trumną Wodza Narodu **posłowie i senatorowie, składając niemy hołd.**

Po godzinie zebrani uformowali **pochód, który ruszył ulicami Podzamcze, Plantami, Franciszkańską na Plac Wszystkich Świętych, gdzie przed gmachem ratusza zebrały się cechy i korporacje krakowskie oraz organizacje ze sztandarami i orkiestrami, które tutaj powitały posłów i senatorów.**

O godz. 11-ej przedpoł. nastąpiło **powitanie sejmu i senatu przez radę miejską na specjalnem uroczystem posiedzeniu.** Zebranie otworzył prezydent miasta **dr. Kaplicki,** witając w serdecznych słowach członków nowego parlamentu polskiego w murach prastarego Krakowa. Następnie wpisali się posłowie i senatorowie **do księgi pamiątkowej m. Krakowa, poczem udali się samochodami na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego i wpisali się do księgi pamiątkowej sypania kopca.**

O godz. 2 popoł. uczestnicy uroczystości wrócili do Krakowa, gdzie po obiedzie zwiedzili **Muzeum Narodowe w Sukiennicach oraz galerję Jasieńskiego przy ul. Szczepańskiej.**

O godz. 6 wiecz. większość posłów i senatorów udała się na dworzec, skąd po pożegnaniu przez władze miejskie wyjechała do Warszawy.

W ramach wczorajszych uroczystości w związku ze złożeniem hołdu przez parlament polski prochom ś. p. Marszałka Piłsudskiego nastąpiło **uroczyste powitanie przez radę miejską.**

Prez. dr. Kaplicki, witając gości, podkreślił, że Kraków **jest kolebką prawodawstwa polskiego. Tu król Kazimierz Wielki kładł zręby pod prawno-państwowy ustrój polski, tu tworzyli wielcy reformatorzy, pełni trosk o przyszłość państwa i lepszy ustrój.**

Tu na Wawelu zbierały się sejmy Rzeczpospolitej i tu spoczął największy prawodawca, Marszałek Józef Piłsudski. Pomnąc słowa wielkiego kaznodziei ks. Piotra Skargi, życzył prezydent posłom i senatorom **„prac sprawiedliwych i rady mądrej"**, wyrażając nadzieję, że tego im nie zbraknie i że poczynaniom ich zawsze patronować będzie z Krakowa nieśmiertelny duch Wodza Narodu.

Przemówienie swe zakończył prezydent pojętym przez zebranych okrzykiem na cześć sejmu i senatu.

Imieniem posłów i senatorów przemówił marszałek senatu Prystor. Podziękował on za powitanie i podkreślił, że Kraków jest ściśle związany z dziejami Polski, że w murach jego rodziły się zawsze wielkie myśli i czyny państwowe. Kraków zawsze wiernie stał na straży cennych pamiątek skarbów narodowych a teraz przypadł mu w udziale zaszczyt stania na **straży prochów Wskrzesiciela Polski Niepodległej.**

W zakończeniu swego przemówienia życzył marszałek Krakowowi wielkiego wzrostu świetności, by w dziejach państwa odgrywał coraz większą rolę i by służył godnie imieniu bohatera, który tu spoczął na wieki.

Skolei prez. dr. Kaplicki **wręczył marszałkom obu izb miniaturowe modele Dzwonu Zygmunta.**

Tempo Dnia z 14 X 1935

Kraków do południa.

KANIOWCZYCY i ŻELIGOWCZYCY

z ziemią z pobojowisk przybyli na Sowiniec

W dniu dzisiejszym na ulicach Krakowa ukazały się **barwne czerwienią i granatem oddziały starych żołnierzy**, ze sztandarami postrzępionemi w bojach i zniszczonemi przez czas i tułaczkę.

Za oddziałami **w mundurach historycznych** kroczyły zwartą masą **cywile.**

Przyczynili się oni do wydźwignięcia w górę kopca-strażnicy tej ziemi. Przeszli w karnym ordynku przed trumną Wodza. — W cieniu prastarego Wawelu zapomnieli na achwilę o codziennym trudzie i w obliczu nieśmiertelnej Wielkości krzesali iskry serc swoich. I z tem rozjadą się do swych domów.

Kto są ci ludzie i co reprezentują?

Nazywają się **Kaniowczykami i Żeligowczykami** — są dwoma Związkami zespolonemi w jedną wspólną organizację byłych wojskowych, co z dalekiej, żołnierskiej tułaczki przynieśli z sobą do Polski dawną **rycerską tradycję zagończyków Dzikich Pól.**

Jako organizacja reprezentują wartościową **kartę walk niepodległościowych za wschodniemi rubieżami Ojczyzny.**

Powstali w 1917 r., gdy rewolucja obaliła tron carów i gdy na pierwszą wieść o pękających okowach cała dawna Rosja pokryła się gęstą siecią Związków Wojskowych Polaków. Z tych Związków na froncie rumuńskim powstał II Korpus W. P. na Wschodzie. Z jego dziejami wiąże się **deklaracja Jasska,** pierwszy dokument dyplomatyczny, uznający za jeden z głównych celów wojny — **odbudowę Polski w jej granicach geograficznych i etnograficznych, ze wszystkiemi warunkami, koniecznemi dla swobodnej egzystencji narodowej i rozwoju ekonomicznego.**

Drugi Korpups — wspólnie z **II Brygadą Legjonów,** gdy ta, dla zaprotestowania przeciw traktatowi brzeskiemu, przebiła się przez front, aby na Wschodzie szukać niezależnych oddziałów wojska polskiego — i to w tym czasie, gdy Paryż był pod ogniem artylerji, a Niemcy odciążeni z frontu rosyjskiego, ofensywą Hindenburga szykowali się do ostatecznej rozprawy z koalicją — **dwukrotnie oparł się ich żądaniom dobrowolnego zlikwidowania się i pod Kaniowem stoczył heroiczną bitwę w 2 tysiące** biorących udział w walce, bagnetów i szabel, **przeciwstawiając się 18 bataljonom piechoty** i pułkowi „Toten huzarów" niemieckich.

Bitwa kaniowska, zakończona na rozkaz dowództwa II Korpusu aktem kapitulacyjnym, **nie rozproszyła dzielnych żołnierzy!** Szukającą terenów, gdzie mogliby tworzyć wojsko polskie, częściowo poszli **na Murmań,** częściowo **na Syberję,** tworząc tam **5-tą Dywizję Strzelców,** a większość z nich skoncentrowała się na północnym Kaukazie **u kozaków kubańskich,** tworząc tam **4-tą dywizję strzelców gen Żeligowskiego.**

Po powrocie **Więźnia magdeburskiego** do Warszawy, na Jego zew, 4-ta dywizja przybyła z Kaukazu do Odesy i tu, miast wrócić do kraju, została zatrzymana przez koalicję i użyta do akcji **przeciw bolszewikom.**

Walki pod **Tyraspolem,** na ulicach **Odesy,** gdzie zginął plk. Barta i nad **Dniestrem,** oto **nowe laury** wplecione do wieńca chwały wojennej Polaków.

Zdobywał je żołnierz, którego serce ciągnęło do kraju po 5-letniej prawie tułaczce. Gdy więc pod naciskiem polskiego naczelnego dowództwa, koalicja wreszcie zwolniła 4-tą dywizję strzelców i ta, od strony Śniatyna wkroczyła **na ziemię polską,** żołnierze przy **słupach granicznych klękali i szloch rozrywał im piersi.**

Oto obeszli szmat świata, oto ich trud i znój, tam daleko na obczyźnie tworzył wielkie rycerskie rzeczy, oto zostały się tam **mogiły ich towarzyszy broni, którzy zginęli dla Polski,** aż wreszcie zamknął się krąg ich tułaczki i **wrócili tu, skąd przed 5 laty wyszli.** Wrócili, jako **jedyny oddział, który ze Wschodu przyniósł swą broń i sztandary**

Wrócili: **Małopolska Wschodnia** była terenem walk i 4-ta dywizja **ubezpiecza Stanisławów, broni Halicza i Niżniowa, zdobywa Jazłowiec i Uścieczko,** a przywitanie **z Krajem kończy nad Zbruczem** w okolicach Okopów Świętej Trójcy. Potem rozpoczyna normalną **żołnierską służbę w szeregach armji Rzeczpospolitej.**

W dniu dzisiejszym byli żołnierze tych formacyj **stawili się karnie w Krakowie,** przywieźli ze sobą ziemię pobraną **z pobojowisk z pod Kaniowa, Kozina, Masłówki, Potoku, Jeneczysz, Jazłowca, Niżniowa i Halicza nad Dniestrem,** a dawne ich, w bojach i pochodach **stargane sztandary,** w dowód hołdu i czci nisko **pochyliły się przed trumną Wodza na Wawelu.**

BIBLJOFILE I BIBLJOTEKARZE POLSCY ZŁOŻĄ HOŁD MARSZ. PIŁSUDSKIEMU

Uczczenie pamięci **Józefa Piłsudskiego** przez miłośników książki i bibljotekarzy przybierze charakter, odpowiadający umiłowaniom bibljofilskim. Wyrazem tego będzie **wystawa dzieł i publikacyj,** związanych z osobą Marszałka, jak również **księga pamiątkowa,** poświęcona Józefowi Piłsudskiemu jako pisarzowi, redaktorowi, wydawcy i drukarzowi. Zbiorowe złożenie hołdu i otwarcie wystawy nastąpi dnia **11 listopada 1935 r.**

Komitet Bibljofilów i Bibljotekarzy ku uczczeniu pamięci Józefa Piłsudskiego mieści się w **Bibljotece Jagiellońskiej** przy ul. św. Anny 12. Prezydjum Komitetu tworzą: Dr **Edward Kuntze,** dyr. Bibljoteki Jagiellońskiej, **Kazimierz Witkiewicz,** wicedyrektor Muzeum Przemysłowego i **Ludwik Strojek,** dyrektor Archiwum Aktów Dawnych. Przewodniczący Sekcji Organizacyjnej Dr **Kazimierz Lewicki,** dyrektor gimnazjum im. B. Nowodworskiego w Krakowie. Wystawa pod protektoratem Dra **Mieczysława Kaplickiego,** prezydenta stoł. król. m. Krakowa, urządzona będzie w salach Muzeum Przemysłowego przy ul. Smoleńsk 9. Wszylkich informacyj w sprawie uroczystości udziela prezez Towarzystwa Miłośników Książki Kazimierz Witkiewicz. Tel. 113-39. Zgłoszenia, względnie eksponaty na wystawę (jak: wszelkiego rodzaju drugi polskie i obce związane z osobą Marszałka, podobizny, nalepki, marki, afisze, ulotki itd.) uprasza się nadsyłać pod adresem: **Dyr. Ludwik Strojek, Archiwum Aktów Dawnych, Kraków, ul. Sienna 16. (Tel. 130-13.)**

WIELKIE ŚWIĘTO KRAKOWA

Gród Jagiellonów wita w swych murach śląskich rycerzy wolności

Dzisiaj w prastarych murach Krakowa, w 15 rocznicę drugiego powstania górnośląskiego, rozpoczyna się **Jubileuszowy 15-ty Zjazd Powstańców Śląskich,** tych nieugiętych rycerzy wolności, którzy **po trzykroć podejmowali krwawą walkę o przyłączenie prastarej ziemi Piastowskiej do Polski.**

Zjazd ten jest **pierwszym poza obszarem Śląska.** Powstańcy śląscy połączyli swój jubileusz z **wielką dla nich uroczystością złożenia hołdu pamięci Wielkiego Wodza Narodu w krypcie królewskiej na Wawelu.**

Przybyli do Krakowa **żołnierze z czasów walk o niepodległość Ziemi Śląskiej i złączenia jej z Macierzą, przywieźli ze sobą do Krakowa**

WSPANIAŁY ŻOŁNIERSKI DAR.

Oto na ręce prezydenta miasta dr Kaplickiego składają śląski krzyż waleczności i zasługi, które to bojowe odznaczenie kapituła śląska nadała Krakowowi za zasługi obywateli miasta Krakowa, położone w walkach o wolność Śląska.

Kraków wita w swych murach rycerzy śląskich całem sercem

jak swych najbliższych braci.

Kraków dumny jest z odznaczenia mu nadanego, które jeszcze bardziej zaciska braterskie węzły, jakie od wieków istniały między Ziemią Piastowską a stolicą Jagiellonów.

Otwarcie zjazdu nastąpi w salach **Starego Teatru.** Powstańcy, jak wspomnieliśmy, **złożą hołd cieniom Marszałka Piłsudskiego w krypcie na Wawelu, gdzie obok trumny położą wieniec. Drugi wieniec złożą na Rynku na płycie Tadeusza Kościuszki,** jako pierwszego powstańca Polski.

W chwili, gdy piszemy te słowa, **powstańcy śląscy przygotowują się do defilady przed płytą Kościuszki.** W czasie defilady popłynie z wieży Marjackiej **specjalny hejnał.**

Wczoraj z Janowa Śląskiego wyruszył pod dowództwem kpt. **Mierzejewskiego konny patrol** 3 bataljonu powiatu katowickiego powstańców śląskich w sile 10 ludzi.

Patrol ten **wiezie ziemię z miejsca, gdzie w r. 1919 w Janowie Śląskim rozstrzelano 6 powstańców.**

Ziemia ta umieszczona w armatnim pocisku niemieckim, znalezionym podczas trzeciego powstania górnośląskiego, zostanie złożona na Sowińcu.

Gazeta z 15.X.1935
Polska

SENAT I SEJM NA SOWIŃCU

Marszałkowie: Prystor i Car wiozą ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Ziemia z pobojowisk artylerji konnej na Sowiniec

W dn. 19 b. m. o godz. 8-ej rano odbędzie się w kościele Garnizonowym przy ul. Długiej nabożeństwo żałobne za duszę Marszałka Piłsudskiego oraz poświęcenie urny z ziemią, zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej, których nazwy wypisane są na pomniku ku czci Marszałka Piłsudskiego, wystawionym w r. 1933 przez wszystkie dywizjony artylerji konnej na terenie koszar I D. A. K. w Warszawie.

Nabożeństwo odprawi biskup polowy ks. Gawlina.

Po nabożeństwie urna z ziemią z pobojowisk zostanie przewieziona do Krakowa, gdzie udadzą się delegacje wszystkich dywizjonów artylerji konnej, celem oddania hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego, oraz złożenia ziemi z pobojowisk na Sowińcu i wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Uroczystości w Krakowie odbędą się w dn. 21 b. m.

×

Komitet organizacyjny prosi o wzięcie udziału w nabożeństwie oraz w uroczystości sypania kopca wszystkich oficerów artylerji konnej w rezerwie, w stanie spoczynku oraz oficerów posiadających odznakę artylerji konnej.

Ziemia z lotnisk na Sowiniec

GDYNIA, 14.10. Wczoraj na lotnisku Rumja — Zagórze pod Gdynią odbyła się uroczystość pobrania ziemi. Urnę złożono do samolotu, który wystartował do Torunia, skąd łącznie z ziemią innych lotnisk samolot Aeroklubu gdańskiego przewiezie ją do Krakowa. (PAT)

BYDGOSZCZ, 14.10 Wczoraj nastąpiło uroczyste pobranie ziemi z lotniska wojskowego w Bydgoszczy do specjalnej urny, która następnie została przewieziona do Poznania. Stamtąd z innemi urnami z ziemią ze wszystkich lotnisk województwa poznańskiego, urna ta będzie przewieziona do Krakowa. (PAT)

BIAŁYSTOK, 14.10. — Wczoraj na lotnisku wojskowem pobrano ziemię, którą specjalnym samolotem przewieziono do Brześcia, skąd samolot zabierze ją do Krakowa. (PAT)

ŁUCK, 14.10. — Z inicjatywy L.O.P.P. odbyła się tu wczoraj na lotnisku im. Prezydenta Mościckiego uroczystość pobrania ziemi, która wraz ze specjalnym aktem, podpisanym przez uczestników uroczystości, została przewieziona samolotem do Krakowa. (PAT)

KRAKÓW, 14.10. Wczoraj na wszystkich lotniskach woj. krakowskiego przy tłumnym udziale publiczności a zwłaszcza młodzieży, odbyło się pobranie ziemi, przeznaczonej na Kopiec Marszałka Piłsudskiego. Specjalny samolot z żałobnemi szarfami zabrał ziemię, otrzymaną od delegacji L.O.P.P. w Nowym Targu, Dębicy i Mielcu, poczem o godz. 16 wylądował na lotnisku w Krakowie, gdzie prezes L. O. P. P. i Aeroklubu gen. Narbutt-Łuczyński dokonał pobrania ziemi z lotniska krakowskiego.

W najbliższą niedzielę odbędzie się w Krakowie na Sowińcu uroczystość złożenia ziemi, przywiezionej ze wszystkich lotnisk polskich. (PAT)

Pielgrzymki

KRAKÓW, 14.10. (tel. wł.) — Jutro przybywają do Krakowa dwa pociągi popularne z Warszawy, liczące 1.200 osób oraz szkoły średnie z Kalisza, Ostrowa i Radomia w ilości 600 osób. W sobotę i niedzielę 19 i 20 b. m. przybywa pielgrzymka Federacji Polskich Zw. O. O. z Rumunji — 50 osób, T. S. L. —600, B. G. K. — 600, L. M. i Kol. z gen. Orlicz-Dreszerem na czele — 3000 osób, pociąg popularny z Poznania — 600, L. O. P. P. z gen. Berbeckim — 500. 21 b. m. przybywa pociąg popularny z Brześcia n/B. — 700 osób.

Pozatem zgłoszone są 2 pielgrzymki na pierwsze dni listopada: osadnicy wojskowi z kresów — 1.500 osób i P. Zw. Zachodni Wielkopolski i Pomorza — 1500 osób. (L.)

Zjazd Powstańców Śląskich zakończony

Czas z 15 X 1935

Wczoraj odbywały się w Krakowie dalsze obrady 15 jubileuszowego zjazdu Powstańców Śląskich. Obrady odbyły się w sali niebieskiej Domu Katolickiego. Przewodniczył mec. Chmielewski z Katowic w obecności prezesa honorowego Związku i marszałka Zjazdu wojewody śląskiego dra Grażyńskiego. Po obradach prezydjum zarządu złożyło sprawozdania z działalności ustępującego zarządu z prezesem sen. Kornke na czele, poczem składali sprawozdania sekretarz, skarbnik, komendant główny, a imieniem komisji rewizyjnej starosta rybnicki Murek. Sprawozdania te wykazały pomyślny rozwój Związku. Po dyskusji udzielono absolutorjum ustępującemu zarządowi poczem wybrano nowe władze Związku z prezesem sen. Kornke, jako prezesem zarządu głównego na czele. Po uchwaleniu kilkunastu rezolucyj dotyczących dalszego prowadzenia prac Związku Powstańców Śląskich w duchu ideologji Marszałka Piłsudskiego, w sprawie zabezpieczenia Członkom Związku pracy w przemyśle, górnictwie i hutnictwie na Śląsku, w sprawach organizacyjnych i t. p. zamknął zjazd wojewoda dr. Grażyński, poczem zebrani udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego.

Wieczorem uczestnicy zjazdu wyjechali na Śląsk.

Kraków gości w swych murach Powstańców Śląskich.

(Patrz artykuł na str. 2-ej).

J.K.C. 15.X.1935

Ag. fot. „Światowid".

W dniu wczorajszym gościł Kraków w swych murach uczestników XV zjazdu Powstańców Śląskich. W ramach uroczystości zjazdowych powstańcy wręczyli na ręce prezydenta m. Krakowa dra Kaplickiego Śląski krzyż waleczności i zasługi. — Ilustracja przedstawia fragment wspaniałej defilady powstańców, jaka się wczoraj odbyła się na Rynku krakowskim.

Mussolini chce zrobić cesarzem Abisynji Haile Selassie Guksa.

Zapłata za zdradę — nowa Mandżurja w Afryce.

Wiedeń, 13 października. (Li). Mussolini rozważa obecnie, wedle sensacyjnych doniesień z Rzymu

pian osadzenia na tronie abisyńskim Haile Selassie Guksa,

potomka rodziny cesarskiej, który wraz z całą swoją armją przeszedł przed dwoma dniami na stronę Włoch. Guksa miałby zostać obwołany cesarzem nie amharskiej części Abisynji. W ten sposób mogłyby

Berlin, 13 października. (ZG). Dziś ogłoszono wywiad z głównodowodzącym armji włoskiej w prowincji Ogaden, który oświadczył, że jedynym sposobem prowadzenia wojny z Abisynją jest wycięcie wszystkich mieszkańców w pień, tak, aby ani śladu nie pozostało po tem plemieniu.

„Aden nie jest bezpieczny".

Berlin, 13 października (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Addis Abeby: Arabi, mieszkający w Addis Abebie zwrócili się do władz brytyjskich w Adenie, by pozwolono im wysłać do Adenu żony i dzieci, lecz władze brytyjskie prośbę tę uchyliły, motywując swoją odmowę tem, że „Aden nie jest miejscem bezpiecznem", albowiem na okolicznych wzgórzach ustawiono działa przeciwlotnicze, a kobiety i dzieci zostały zmuszone do opuszczenia miasta.

Poseł Havariate dowódcą armji w Ogadenie.

Addis Abeba, 13 października (PAT). Tecle Havariate, poseł abisyński w Paryżu, który zgłosił się do armji czynnej, objął ma dowództwo armji w Ogadenie. Havariate ma wykształcenie oficera artylerji. Nauki wojskowe pobierał w wojskowej szkole rosyjskiej.

„Niech żyje Śląsk na wieki połączony z Macierzą"!

(H) Po defiladzie o godz. 12 w południe nastąpiło **uroczyste otwarcie zjazdu delegatów Powstańców Śląskich** w wielkiej sali Starego Teatru. Pięknie udekorowana sala wypełniła się szczelnie delegatami ze Śląska, oraz licznymi reprezentantami władz, oraz stowarzyszeń, wreszcie posłami i senatorami krakowskimi i śląskimi. — **Sztandary powstańcze** w liczbie **ponad 100** umieszczono na galerji. Na estradzie efektownie ozdobionej umieszczono na tle kwiatów i draperyj popiersie śp. Marszałka Piłsudskiego. Za stołem zajęła miejsce **starszyzna Związku Powstańców Śląskich** z prezesem honorowym **wojewodą drem Michałem Grażyńskim.** Obok niego zasiadł prezydent m. Krakowa dr. **Kaplicki.** Po odśpiewaniu przez chór „Echo" pieśni powitalnej, otwarł zjazd prezes Zw. Powstańców Śląskich senator **p. Rudolf Kornke** z Chorzowa, który podał rys historyczny rozwoju Związku, podnosząc, że Związek Powstańców Śląskich szedł zawsze i kroczył według wskazań Djca i Wodza Narodu śp. Marszałka Piłsudskiego. **XV-ty Zjazd Zw. odbywa się w Krakowie, aby Powstańcy Śląscy mogli oddać na Wawelu należny hołd prochom swojego Wodza i Ojca.** Prezes p. Kornke zakończył powitanie ślubowaniem, iż **Powstańcy Śląscy zawsze pracować i kroczyć będą według wskazań Marszałka Piłsudskiego,** a Duch Jego żyć będzie wśród nich na zawsze. Na marszałka zjazdu zaproponował p. Kornke wojewodę śląskiego dra Michała Grażyńskiego.

Wojewoda dr Grażyński zabrał głos i podniósł, że XV-ty walny zjazd Związku Powstańców Śląskich odbywa się **w Krakowie, stolicy kultury polskiej** w cieniu Wawelu, aby obrady Związku złączyć z hołdem oddanym prochom swojego Wodza.

Powstania górnośląskie z lat 1919, 1920 i 1921 organizowane były z inspiracji i inicjatywy Marszałka Piłsudskiego. Powstańcy śląscy uważają się za **najmłodszych żołnierzy tego Wodza.** Fakt ten nakłada specjalne obowiązki na ich związek. Śląsk czci i pielęgnuje swoje tradycje powstańcze, albowiem tradycje te łączą go z całą Polską. Na tych tradycjach oprzeć się musi na przyszłość praca powstańcza. Zasady bezwzględnej ideowości muszą tej pracy przyświecać. Los postawił powstańców śląskich na zachodnim froncie Polski. — Front ten muszą powstańcy przebudować **na niezwyciężony bastjon polskości.** Jeżeli dzisiaj **Ziemia Śląska kwitnie i wspaniale się odradza,** to jest to w dużej mierze zasługą Zw. Śląskich Powstańców. Ich wysiłki muszą być ściśle złączone z pracą i wysiłkami całego narodu. Powstania śląskie były bowiem fragmentami o niepodległość całej Polski. **Śląsk jest nierozerwalną częścią Polski,** a zadaniem związku jest **realizować wielki program Polski współczesnej,** i Śląsk ten coraz mocniej z Polską jednoczyć. — Hasłem naczelnem związku jest realizowanie pozytywnej pracy, na podstawie wielkiego programu łączącego całą Polskę. Związek Śląskich Powstańców nie jest organizacją weteranów, **jest związkiem ludzi w pełni sił.** Powstańcy śląscy z nowym zapasem sił wrócą na Śląsk, aby dalej pracować, aby melodje śląskich pieśni wyraźniej były słyszane w ogólnym chórze melodyj polskich. Swoje piękne, oklaskami przerywane przemówienie, zakończył wojewoda dr. Grażyński okrzykiem na cześć Polski i Jej Prezydenta prof. Mościckiego. Orkiestra odegrała hymn państwowy.

Kraków był kuźnią myśli powstańczej.

Zkolei wojewoda dr. Grażyński zwrócił się do prez. m. Krakowa dra Kaplickiego i na jego ręce **złożył w hołdzie dla m Krakowa najwyższe śląskie odznaczenie,** mianowicie **krzyż na wstędze za waleczność i za zasługi I. klasy.** Wojewoda dr. Grażyński wręczając to zaszczytne odznaczenie prezydentowi drowi Kaplickiemu, zaznaczył, iż **Kraków** w czasie zbrojnych powstań górnośląskich w latach 1919—1921 **gorąco i ofiarnie wspierał powstańców górnośląskich. Kraków był kuźnią myśli powstańczej.** Odznaczenie to jest symbolem wdzięczności ze strony powstańców śląskich wobec Krakowa, oraz symbolicznym wyrazem duchowej wspólnoty Śląska i Krakowa. Orkiestra odegrała hymn powstańczy. Rozległy się burzliwe okrzyki: „Niech żyje Śląsk! Niech żyją Ślązacy!". W odpowiedzi na to z szeregów powstańczych odezwały się gorące okrzyki: „Niech żyje Kraków! Niech żyją Krakowianie!".

Prez. Kaplicki w serdecznych słowach podziękował za to zaszczytne odznaczenie Krakowa, przyczem zaznaczył, że najsilniejszym węzłem, jaki łączy Kraków z ziemią śląską, jest wspólnie przelana krew na pobojowiskach górnośląskich, na których obok powstańców śląskich walczyła także patrjotyczna młodzież krakowska. „Za czyn wasz powstańcy, przyjmijcie dziś przez usta moje słowa wdzięczności **od starej stolicy piastowskiej,** oraz zapewnienie, iż serca wszystkich obywateli jej przenika jednolicie to hasło: „Niech żyje Śląsk, połączony na wieki z Polską!"

Kim jest obywatel „Borelowski"?

Prezydent m. Krakowa dr. Kaplicki, zabrawszy następnie głos, podnosi, że Kraków i ziemia krakowska dały Śląskowi **obywatela „Borelowskiego",** który odegrał w czasie trzeciego powstania górnośląskiego historyczną rolę. (Burzliwe oklaski pod adresem woj. Grażyńskiego). Obywatel „Borelowski", obecny wojewoda śląski dr. **Grażyński** był szefem sztabu słynnej grupy „Wschód", był jednym z wodzów trzeciego powstania górnośląskiego. Wojewoda Grażyński od lat 10-ciu włodarzy dzielnie ziemią śląską. Rozkwit, rozwój i rozbudowa tej ziemi jego jest w wielkiej mierze zasługą. (Burzliwe oklaski). Przemówienie swoje zakończył prelegent okrzykiem: „Wojewoda śląski dr. Grażyński niech żyje!". Zebrani powstają z miejsc i gotują ponowną burzliwą owację honorowemu prezesowi Zw. Śląskich Powstańców. Wojew. Grażyński złożył gorące podziękowanie przedstawicielom Krakowa za gorące słowa powitania i za serdeczne przyjęcie, jakiego powstańcy śląscy w tem mieście doznali. W szczególności żołnierski apel gen. Łuczyńskiego utkwił powstańcom głęboko w pamięci. Ślązacy są serdecznie ujęci i wdzięczni władzom krakowskim i obywatelstwu m. Krakowa za to wszystko ,czego w Krakowie doznali, w szczególności są ujęci tą niezwykle serdeczną i przyjacielską atmosferą, z jaką się w Krakowie na każdym kroku spotkali. Górnoślązacy dużo w Krakowie pozostawią. Dr Grażyński zakończył okrzykiem na cześć m. Krakowa.

* * *

Po uroczystem otwarciu Zjazdu w sali Starego Teatru udali się Ślązacy na obrady **do sali niebieskiej Domu Katolickiego,** gdzie rozpoczęły się obrady pod przew. prezesa **Mieczysława Chmielewskiego.**

Z ważniejszych spraw znalazła się w obradach sprawa **zmiany statutu** w kierunku ustanowienia **3-letniej kadencji zarządu głównego** i utworzenia **dwóch kategoryj członków:** członków powstańców i członków zwyczajnych.

Powstańcy niedelegaci udali się z sali Starego Teatru na obiad, poczem **przemaszerowali ulicami:** Basztową, Sławkowską, Rynkiem, Wiślną i Straszewskiego na Wawel, gdzie złożyli hołd u trumny Marszał-

Prezydjum zjazdu podczas przemówienia wojewody śląskiego dra Michała Grażyńskiego. Na prawo widoczny prezydent m. Krakowa dr. Kaplicki.

ka Piłsudskiego. **Stamtąd udali się na Sowiniec,** gdzie później dołączyli się i delegaci z obrad.

O godz. 18-tej Ślązacy powrócili do miasta, poświęcając resztę czasu **na zwiedzanie Krakowa.**

W godzinach wieczornych **miasto wydało raut dla przedstawicieli władz, zarządu Zw. Powst. Śląskich i delegatów Zjazdu.**

W Krakowie pozostali do poniedziałku **delegaci kół Związku** w liczbie ok. **200 osób,** reszta zaś powstańców **powróciła na Śląsk.** W poniedziałek **w sali niebieskiej Domu Katolickiego** toczyć się będą dalsze obrady Zjazdu.

* * *

Sprężysta organizacja Zjazdu spoczywała w rękach Zarządu Powiatowego Związku Powst. Śląsk. i grupy miejscowej tego Związku w Krakowie z prezesami **F. Arczyńskim i J. Firlą** na czele.

SUCHARD-MLEKOSŁÓD
ZNAKOMITY CUKIEREK.
UWAGA! Prawdziwy tylko z napisem „SUCHARD“ na każdym cukierku
Wystrzegać się naśladowniciw. 5345k

Ziemia ze Szwecji na kopiec Marszałka.

(ef) W sobotę przybyła do Krakowa **delegacja 63 p. p.** z garnizonu toruńskiego w składzie: kpt. **Wacław Kuliszewski**, kpt. **Józef Tełowski**, por. Czesław **Kleparz** i popr. Aleksander **Wieczorek** oraz podharcmistrz Walerjan **Lewandowski**, przywo-

Ppor. A. Wieczorek odbiera urnę z ziemią z grobowca żołnierzy szwedzkich poległych w wojnie światowej.

żąc ze sobą piękną **urnę z bronzu**, obwiązaną wstęgami o kolorach państwowych **polskich i szwedzkich** z ziemią ze Szwecji z Trellebergu, pobraną **z grobowca żołnierzy poległych w wojnie światowej**. Ziemia ta w obecności ks. biskupa Johana **Ljungdahla** i dra **Carl. G. Waldau** wręczona została ppor. Aleksandrowi Wieczorkowi w czasie, **gdy przebywał w Szwecji** w ub. r.

Na urnie znajduje się następujący **napis w języku szwedzkim**: „Trelleborg-Sverige“ Denna jordär från Främlingskyrkogården i Trelleborg där 118 Krigsinvalider under åren 1915—1918 blivit begravda, od har av Löjtnanten och scouten Wieczorek Aleksander förts till „Kopiec Marszałka J. Piłsudskiego“ dä han efter genonigängen operation ä härvarande lasarett återvande till Polen“ September 1935 (—) Johan Ljungdahl (—) dr. Carl- G. Waldau“. Napis przetłumaczony na język polski brzmi: Ta ziemia jest ze wspólnego grobowca w Trelleborg, gdzie 118 żołnierzy poległych w latach 1915—19118 zostało pochowanych i którą por. i harcmistrz Wieczorek Aleksander otrzymał z przeznaczeniem **złożenia na kopcu Marsz. J. Piłsudskiego** po przebyciu operacji i opuszczeniu szpitala, **odjeżdżając do Polski**.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Uroczystość pobrania ziemi z lotnisk w Krakowie i województwie krakowskiem.

W niedzielę odbyła się uroczystość **na lotniskach województwa krakowskiego** pobrania ziemi na kopiec Marsz. Piłsudskiego. Specjalny samolot z szarfami żałobnemi **przywiózł ziemię**, odebraną **od delegacyj L. O. P. P. w Nowym Targu, Dębicy i Mielcu**, poczem o godz. 16-tej wylądował na lotnisku w Krakowie, gdzie prezes L. O. P. P. **gen. Łuczyński** odebrał przywiezioną ziemię i **dokonał uroczystego pobrania ziemi z lotniska krakowskiego.**

W najbliższą niedzielę dn. 20 b. m. odbędzie się **uroczystość złożenia ziemi ze wszystkich lotnisk w specjalnej urnie na Sowińcu.**

(Ki) Uroczystość połączono **z interesującemi pokazami lotniczemi** dla tłumnie zebranej publiczności.

Do najciekawszych należały **wzloty szybowców.** Na pierwszym z nich, **typu „Komar“**, holowany prze samolot, demonstrował jego konstruktor p. **Bronisław Włodarczyk** loty żaglowe, na drugim zaś pilot p. **Kazimierz Dudzik** loty ślizgowe. — Ten drugi szybowiec startował **z liny gumowej.**

Wielkiem powodzeniem cieszyły się też **loty pasażerskie**, które znalazły wielu amatorów.

Powszechne zaciekawienie wzbudziły również **wzloty modeli latających**, konstrukcji naszych **„asów“ modelarstwa lotniczego** i zwywcięzców w krajowych zawodach modelarskich we Lwowie, Stan. **Dudzika**, Eug. **Sularza**, E. **Cygana**, Stan. **Sęka** i Wit. **Grucy.** Piękna ta uroczystość, zorganizowana przez miejski obwód LOPP. w Krakowie, zakończyła się późnym wieczorem.

Zjazd Zw. Kaniowczyków i Żeligowczyków.

(ef) W niedzielę odbył się w Krakowie **zjazd Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków** zorganizowany celem złożenia hołdu Wodzowi Narodu Marszałkowi J. Piłsudskiemu. O godz. 7-mej rano przybył do Krakowa pociąg wiozący około **700 uczestników Zjazdu.** Wraz z nimi przybył **gen. Skierski**, prezes Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków, **wojewoda dr Nakoniecznikow-Klukowski**, wiceprezes Związku **płk. Sikorski** i dowódca 14 pułku ułanów jazłowieckich **płk. Kunachowicz.** Przywieziono również historyczne sztandary 14 pułku ułanów jazłowieckich, 6 pułku ułanów kaniowskich, 5 pułku ułanów zasławskich, 2 bataljonu saperów kaniowskich. Przybyły delegacje 4-ch pułków strzelców kaniowskich z Warszawy i z Łodzi.

O godz. 8-mej wszyscy udali się **na Sowiniec**, gdzie złożono ziemię z pod **Kaniowa, Kozina, Masłówki, Potoka, Jenczysz, Jazłowca, Niżniowa i Halicza n/Dniestrem**, pomieszczoną w dwóch wspaniałych urnach, zrobionych z pocisków artyleryjskich dużego kalibru. Przed tą uroczystością wojewoda dr Nakonecznikow-Klukowski przemówił do obecnych. Po złożeniu ziemi wszyscy gremjalnie wzięli udział w sypaniu kopca.

O godz. 14-tej **ruszył przez miasto uroczysty pochód na Wawel.** Czoło pochodu stanowił honorowy szwadron 8 pułku ułanów wraz ze sztandarem, za którym postępował wraz z historycznemi sztandarami spieszony szwadron ułanów kaniowskich w dawnych historycznych mundurach. Za nimi zaś przybyli delegaci z całej Polski. Pochód podążył z pod dworca ul. św. Anny. Wieczorem uczestnicy Zjazdu a następnie od Placu Bernardyńskiego **na Wawel**, gdzie partjami udano się do **krypty**, składając **hołd Zwłokom Marszałka J. Piłsudskiego.**

O godz. 15-tej odbyło się walne zebranie delegatów w sali Izby Rzemieślniczej przy ul. św. Anny. Weiczorem uczestnicy Zjazdu rozjechali się do domów.

Ziemia z lotnisk w woj. krakowskiem
na kopiec Marszałka Piłsudskiego

Kraków, 14 października.

Onegdaj na wszystkich lotniskach województwa krakowskiego przy tłumnym udziale publiczności, a zwłaszcza młodzieży, nastąpiło uroczyste pobranie ziemi przeznaczonej na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Specjalne samoloty żałobne zabrały ziemię otrzymaną od delegacji LOPP w Nowym Targu, Dębicy i Mielcu, poczem udały się do Krakowa, gdzie prezes LOPP i Aeroklubu Krakowskiego gen. Norbert-Łuczyński pobrał ziemię z lotniska krakowskiego, a następnie odebrał ziemię przywiezioną z innych lotnisk. Urny z ziemią złożono w Aeroklubie Krakowskim a w najbliższą niedzielę odbędzie się w Krakowie na Sowińcu uroczyste złożenie tej ziemi.

tem w łonie każdej z tych dwóch grup są różne poglądy na kierunek polityki zagranicznej, gospodarczej i kulturalnej. Dzięki temu np. konserwatyści dzielą swe sympatje między jedną i drugą grupą. Natomiast t. zw. radykali w znaczeniu i gospodarczem (p. Kościałkowski) i kulturalnem (p. Stpiczyński) poddali się grupie

JADWIGA BĘDZI
jeśl

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Z MIASTA.

= **Stan pogody.**

Komunikat państwowego Instytutu meteorologicznego.

Przewidywany przebieg pogody do wieczora dzisiejszego: Pomorze i Wileńskie: Chmurno, rano miejscami mgła lub dżdża. Nieco cieplej. Umiarkowane wiatry południowo - zachodnie. Pozostałe dzielnice: Po mglistym, miejscami chmurnym ranku, w ciągu dnia pogoda słoneczna. Nocą lekkie przymrozki, zwłaszcza na wyżynach i wschodzie kraju; dniem temperatura do 15°. Słabe wiatry południowe i południowo-wschodnie.

= **Za duszę ś. p. marsz. Piłsudskiego.**

W dniu 19 października b. r. (sobota) rano odbędzie się w kościele garnizonowym przy ul. Długiej uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego oraz poświęcenie urny z ziemią, zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej, których nazwy wypisane są na pomniku ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego, wystawionego w r. 1933 przez wszystkie dywizjony artylerji konnej im. jen. Józefa Bema w Warszawie.

Nabożeństwo odprawi biskup polowy ks. Gawlina.

Po nabożeństwie urna z ziemią z pobojowisk zostanie przewieziona do Krakowa, gdzie udadzą się delegacje wszystkich dywizjonów artylerji konnej, celem oddania hołdu prochom marszałka Józefa Piłsudskiego, oraz złożenia ziemi z pobojowisk na Sowińcu i wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Uroczystości w Krakowie odbędą się w dniu 21 b. m.

Wychodźtwo polskie w Belgji składa hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 15.10. — Wczoraj przybyła do Krakowa delegacja wychodźtwa polskiego w Belgji w osobach posła Rzplitej dra Jackowskiego, prezesa Związku b. Wojskowych i Rezerwistów w Belgji p. Jankowskiego, żołnierza pierwszej kompanji kadrowej Legjonów oraz wiceprezesa Związku p. Halskiego („Kostek“).

Delegacja przywiozła z Belgji skrzynię ze stali, zawierającą ziemię z Belgji, a mianowicie: ziemię z grobów oficerów polskich, którzy w 1831 r. wezwani przez króla Leopolda I wstąpili do armji belgijskiej i zmarli w Belgji, ziemię z grobów powstańców 1863 r. i polaków uczestników wojny światowej, ziemię z grobów strzelców doby obecnej, zmarłych w Belgji, ziemię z polanki pod Leodjum, gdzie Marszałek Piłsudski założył pierwsze oddziały strzeleckie i gdzie odbywały się tajne ćwiczenia strzelców przed wojną światową, węgiel, rudę, metal, szkło ze wszystkich kopalń, fabryk i hut belgijskich, w których pracuje robotnik polski, jak również ziemię z grobów żołnierzy belgijskich, poległych podczas wielkiej wojny.

Delegacja udała się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złożyła hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, a następnie na Sowińcu uroczyście złożyła przywiezioną ziemię do masywu kopca. (PAT)

Zjazd Kaniowczyków i Żeligowczyków w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu

KRAKÓW, 15.10. — Przez ulice Krakowa przemaszerowały umundurowane oddziały Związku Kaniowczyków i Żeligowczyków, niosąc na czele historyczne sztandary, które przetrwały wraz z bohaterskiemi formacjami dni chwały i tułaczki.

Gdy rewolucja 1917 r. obaliła w Rosji ustrój carski, z odmętu bolszewizmu wydzieliły się oddziały polskie, które sformowane na froncie rumuńskim stworzyły t. zw. drugi korpus W. P. na Wschodzie. Korpus ten wraz z II Brygadą Legjonów stoczył walkę z przeważającemi siłami niemieckiemi w bitwie pod Kaniowem. Ulegając przemocy po bitwie Kaniowskiej, rozbite grupy żołnierzy przedarły się na Syberję i Kubań, tworząc zarodki nowych formacji polskich — 5 Dywizję Strzelców Syberyjskich i 4-tą Dywizję Strzelców gen. Żeligowskiego.

Obie dywizje po zaciętych bojach na obczyźnie, z chwilą powstania Państwa Polskiego, powróciły do ojczyzny i pełne ofiarności i męstwa wyróżniły się szeregiem chwalebnych zwycięstw.

Żołnierze tych formacji stawili się karnie na zjeździe w Krakowie, przywożąc z sobą ziemię, pobraną z pobojowisk Kaniowa, Kozima, Masłówki, Potoku, Jęczysz, Niżniowa, Jazłowca i Halicza nad Dniestrem, a dawne ich sztandary w dowód hołdu i czci pochyliły się przed trumną Wodza na Wawelu.

— **Ziemia z pobojowisk 1920 r.** — Chodorów, 14.10. — Wczoraj odbyło się uroczyste pobranie ziemi z okolic młyna chodorowskiego, gdzie w 1920 r. krwawe boje staczała nasza artylerja. W uroczystości wzięli udział burmistrz Jaxa - Rożen oraz przedstawiciele wojska. Ziemia ta, wraz z pobraną przez artylerję ze wszystkich większych pobojowisk, złożona będzie 20 b. m. na Sowińcu. (R).

Pierwszy ogólny zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Krakowie

W dniu 20 bm. odbędzie się Zjazd L. M. i K. z delegacjami z całej Polski z gen. Orlicz-Dreszerem na czele, celem złożenia hołdu śp. Marsz. Piłsudskiemu.

W związku ze zjazdem Komitet Obywatelski zwraca się z gorącą prośbą do wszystkich Członków L. M. K. w Krakowie, o jaknajliczniejsze wzięcie udziału w uroczystości. Ze względu na spodziewany liczny Zjazd Delegacyj zamiejscowych, uprasza się, aby członkowie L. M. K. na terenie Krakowa nie brali udziału w uroczystości na Wawelu, w ten sposób umożliwiając wzięcie udziału przyjezdnym z najdalszych krańców Polski w złożeniu hołdu śp. Marszałkowi Piłsudskiemu. Program uroczystości jest następujący:

9.30 rano zbiórka członków Rady gł. i Zarządu w Krakowie, Wieża Ratuszowa.

godz. 10: Nabożeństwo w kościele św. Piotra i Pawła.

godz. 11.30: Ustawienie się pochodu.

godz. 12: Pochód szlakiem pogrzebu Marszałka.

godz. 12.30: Przemówienie na stokach Wawelu.

godz. 13: Składanie wieńca i hołdu w krypcie na Wawelu.

godz. 14: Odjazd na Sowiniec.

godz. 15: złożenie ziemi z pól Cecorskich i wybrzeża na Sowińcu.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Policja województwa warszawskiego na Sowińcu

Wycieczka funkcjonarjuszy policyjnych zwojewództwa warszawskiego, którzy przybyli do Krakowa, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Podczas pobytu w Krakowie wycieczka złożyła wizytę Pałacowi Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

Ziemia z kopalń belgijskich na Sowińcu

(ef) W poniedziałek w godzinach rannych przyjechał do Krakowa poseł polski z Brukseli, p. Jackowski. Przybył on z Belgji w towarzystwie dwóch górników-Polaków, przywożąc ze sobą ziemię z tamtejszych kopalń.

Koło godz. 9 poseł p. Jackowski wraz z delegacją udał się do katedry, gdzie złożył hołd w krypcie Marszałkowi J. Piłsudskiemu, poczem wyjechał na Sowiniec, składając tam ziemię.

Zakończenie obrad zjazdu powstańców śląskich

(ki) W drugim dniu obrad zjazdu powstańców śląskich na porządku dziennym znalazły się sprawozdania z działalności zarządu i wybory nowych władz. Po dyskusji udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem dokonano wyboru nowych władz. Prezesem nowego zarządu wybrano sen. Kornkego.

Zjazd uchwalił rozmaite rezolucje, z których najważniejsza domaga się pracy w przemyśle śląskim dla b. powstańców, poczem wojewoda śląski dr Grażyński zamknął zjazd.

W godzinach popołudniowych delegaci, którzy ze względu na swe prace nie mogli brać jeszcze udziału w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego, udali się na Sowiniec, wieczorem zaś żegnani przez oddział krakowski Związku Powstańców Śląskich — odjechali na Śląsk.

* * *

(JM) PIELGRZYMKA NA SOWINIEC. Staraniem Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Tarnowie odbędzie się zbiorowa wycieczka społeczeństwa tarnowskiego na Sowiniec 20 bm. Uczestnicy po złożeniu hołdu u trumny Marsz. Piłsudskiego wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Leśnicy Pomorza w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

Przysposobienie Wojskowe Leśników okręgu pomorskiego zorganizowało pielgrzymkę do Krakowa, aby w tej nakazanej sercem wędrówce do Grodu Wawelskiego, pochylić czoła u trumny Marszałka Józefa Piłsudskiego i dorzucając garść ziemi do kopca na Sowińcu, oddać hołd Wielkości i Czynom Zmarłego Wodza Narodu. Pielgrzymka Przysposobienia Wojskowego Leśników wyruszyła specjalnemi pociągami onegdaj z Gdyni i Torunia, przywożąc na Sowiniec w urnie kutej w kamieniu ziemię lasów pomorskich, pobraną z lasów pobrzeża bałtyckiego, borów tucholskich i lasów pojezierza brodnickiego.

Ziemia ze wszystkich Stanów Ameryki na kopiec Marsz. Piłsudskiego.

Poznań, 14 października. (Sm) Bawiący od dłuższego czasu w Poznaniu przedstawiciel Polonji amerykańskiej p. Piskorski wyjechał w poniedziałek dnia 14 b. m. do Warszawy, gdzie z ambasadorem amerykańskim Cudahy odbędzie konferencję w sprawie manifestacyjnych uroczystości, jakie mają się odbyć w najbliższych dniach w Krakowie, a mianowie złożenie na Kopcu Marszałka Piłsudskiego ziemi ze wszystkich stanów Ameryki Północnej oraz z wysp Filipińskich, gdzie — jak wiadomo — Polacy również zamieszkują.

Urna z ziemią z 48 stanów przewieziona została już, dzięki staraniom p. Piskorskiego, do Poznania, dokąd również przybyła już urna z ziemią z wysp Filipińskich. Urny te składać będzie osobiście ambasador Cudahy w towarzystwie delegacji Polonji amerykańskiej w osobach pp.: Florjana Piskorskiego, głównego inicjatora uroczystości, p. Bronisławy Jeżewskiej, wiceprezeski Klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce Północnej. p. Alicji de Maxwell, która ponadto złoży urnę z ziemią, pobraną z grobu Lincolna w mieście Springfield w stanie Illinois oraz p. Marji Garjantesiewiczówny, Polki, urodzonej w Ameryce, która złoży specjalną urnę z ziemią z miasta Pułaski, znajdującego się w stanie Tennessee, gdzie w czasie wojen o niepodległość Ameryki ranny został Pułaski.

* * *

(St) PIELGRZYMKA LIGI MORSKIEJ I KOLONJALNEJ DO KRAKOWA. Pragnąc złożyć hołd prochom Wielkiego Budowniczego Piłsudskiego, Liga Morska i Kolonjalna organizuje 20 b. m. pielgrzymkę do krypty św. Leonarda na Wawelu oraz sypanie kopca na Sowińcu. Wyjazd dnia 19 października specjalnym pociągiem popularnym Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Zgłoszenia przyjmuje Oddział L. M. K. (telefon 1479) i Dom Pracy dla Państwa.

(3) WSIE POKUCKIE W HOŁDZIE WODZOWI. W Obertynie uchwaliła rada gromadzka udzielić bezpłatnie placu pod budowę domu ludowego im. Marszałka J. Piłsudskiego. W Jakubówce uchwaliła rada nazwać nowo wybudowaną szkołę imieniem Marszałka Piłsudskiego. Nadto uchwaliła rada, nałożyć na gospodarzy obowiązek złożenia po 2. zł od morgi pola, celem rychłego ukończenia budowy tej szkoły.

Weterani wojenni z Ziemi cieszyńskiej na Sowińcu

Do Krakowa przybyła w ub. niedzielę delegacja Stowarzyszenia weteranów wojennych i b. wojskowych Ziemi Cieszyńskiej, przywożąc z sobą ziemię z mogiły poległych obrońców Ziemi Cieszyńskiej, zamordowanych podczas zdradzieckiego najazdu Czechów w r. 1919 w Stonawie za Olzą. Po złożeniu ziemi na Sowińcu delegacja złożyła wizytę „Pałacowi Prasy", gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

Uniwersytet Marszałka Piłsudskiego w hołdzie Wodzowi Narodu

Wczoraj przybyła do Krakowa pielgrzymka studentów Uniwersytetu Marszałka Piłsudskiego z Warszawy pod przewodnictwem rektora Pieńkowskiego oraz studenci politechniki z rektorem Warchałowskim. Przybyli wysłuchali nabożeństwa żałobnego, które odprawił ks. dziekan Stawarczyk w Katedrze wawelskiej, poczem złożyli hołd w krypcie św. Leonarda a następnie udali się na Sowiniec.

Węgrzy w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj o godz. 18.50 przybyła do Krakowa pielgrzymka Węgierskiego Związku Narodowego, w skład której wchodzą: prezes Związku hr. Szechenyi, ks. prof. Tiefenthaler, sekretarz Związku, znakomity uczony, profesor uniwersytetu budapeszteńskiego Emeryk Lukinich, laureat polskiego Penclubu, prof. Tomcsanyi oraz dyr. Steiner z polsko-węgierskiej izby handlowej. Do Trzebini na powitanie wycieczki wyjechali konsul węgierski dyr. Dyduch i wicekonsul major Szabl. Na dworcu krakowskim oczekiwali przybyłych przedstawiciele Towarzystwa Polsko-Węgierskiego z prez. ks. biskupem prof. Godlewskim na czele, oraz prof. dr. Jan Dąbrowski, imieniem województwa radca Stańkowski, wiceprezydent dr. Klimecki, kolonja węgierska i akademickie Stowarzyszenie Przyjaciół Węgier. Ks. biskup Godlewski powitał przybyłych w języku polskim i francuskim, naco odpowiedział w serdecznych słowach hr. Szechenyi, poczem przybyli udali się na przyjęcie, które Towarzystwo Polsko-Węgierskie na ich cześć wydało. Dziś odbędzie się złożenie hołdu w krypcie św. Leonarda a następnie sypanie kopca na Sowińcu.

400.000 pielgrzymów na Sowińcu

Jak się dowiadujemy w ciągu lata b. r. do dnia wczorajszego przybyło do Krakowa dla wzięcia udziału w sypaniu kopca Marszałka na Sowińcu około 220.000 pielgrzymów. Cyfra ta dotyczy jedynie przyjezdnych, którzy zgłosili się w biurze informacyjnem komitetu sypania kopca. Ogólna natomiast liczba pielgrzymów wyniesie — jak obliczają — dwa razy tyle t. j. znacznie więcej ponad 400 tys. Nie jest wykluczone, że w razie dalszego napływu pielgrzymów, o ile stan pogody go nie zahamuje w b. r. ogólna liczba tych, którzy wezmą udział w oddaniu hołdu Wodzowi Narodu dosięgnie zgórą 500.000 osób. Jak słychać, wśród niektórych czynników istnieje tendencja by budowa kopca na Sowińcu została ukończona w dniu 6 sierpnia 1936 r.

Czas 17 X 1935

Rząd przybędzie w piątek do Krakowa

W piątek popołudniu przybędzie luxtorpedą do Krakowa rząd Rzeczypospolitej in corpore i o zmierzchu uda się do krypty św. Leonarda, aby złożyć hołd u trumny Wodza Narodu. Wieczorem członkowie rządu wyjadą do Nowego Sącza na uroczystość przeniesienia zwłok śp. ministra Pierackiego.

Wczoraj w godzinach przedpołudniowych bawił w Nowym Sączu wicewojewoda Małaszyński dla stwierdzenia przygotowań do złożenia zwłok śp. ministra Br. Pierackiego w nowowzniesionym mauzoleum.

Czas 17 X 1935

Metropolita Djonizy w Krakowie

Wśród profesorów Uniwersytetu Marszałka Piłsudskiego przybyłych do Krakowa dla złożenia hołdu, przybył również ks. metropolita kościoła prawosławnego Djonizy, który — jak wiadomo — jest kierownikiem studjum teologicznego, prowadzonego na Uniwersytecie Warszawskim. Ks. metropolita był obecny w krypcie św. Leonarda i na Sowińcu, gdzie wziął udział w sypaniu kopca, poczem w towarzystwie prof. Jarry zwiedzał zabytki miasta.

Ex Illustr z 17 X 1935

Delegaci wychodźców polskich z Belgji

przybyli wczoraj do Krakowa

Kraków, 15 października.

Do Krakowa przybyła wczoraj delegacja wychodźtwa polskiego w Belgji w osobie posła Rzeczypospolitej w Belgji dr. Jackowskiego, prezesa związku b. wojskowych i rezerwistów, polaków w Belgji Jankowskiego oraz uczestnika Pierwszej Kompanji Kadrowej i zasłużonego bojownika o niepodległość w roku 1905, wiceprezesa tego związku p. Halski.

Delegacja yrzywiozła skrzynię zawierającą ziemię z historycznych dla Polski miejsc w Belgji oraz odłamki węgla z poszczególnych kopalń. Delegacja złożyła w Krakowie hołd u trumny Marszałka. a następnie złożyła przywiezioną ze soba ziemie na Sowińcu.

Ex Illustr 16 X 1935

Zakończenie zjazdu powstańców śląskich

Wybór nowych władz.—17 rezolucyj dotyczących dalszej działalności zasłużonej organizacji

Kraków, 14 października.

W dniu wczorajszym odbył się w Krakowie dalszy ciąg obrad **15-go zjazdu delegatów Związku Powstańców Śląskich.**

Obrady odbyły się w sali niebieskiej Domu Katolickiego pod przewodnictwem mec. Chmielewskiego z Katowic **przy udziale wojewody śląskiego, dr. Michała Grażyńskiego.**

Po wybraniu prezydjum zjazdu złożyli sprawozdania prezes senator Kornke, sekretarz poseł Olszewski, skarbnik radca Szefer, komendant główny Tomaczek i imieniem komisji rewizyjnej starosta rybnicki Murek.

Po dyskusji udzielono ustępującemu zarządowi absolutorjum, poczem wybrano **nowe władze związku z sen. Kornke jako prezesem zarządu głównego na czele.**

Skolei uchwalono **17 rezolucyj, dotyczących dalszego prowadzenia prac Związku Powstańców Śląskich w duchu ideologji Marszałka Piłsudskiego, w sprawie zabezpieczenia członkom Związku pracy w przemyśle, górnictwie i hutnictwie na Śląsku oraz w sprawach organizacyjnych.**

Zjazd zamknął wojewoda dr. Grażyński, poczem uczestnicy zjazdu **udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego.** Wieczorem wyjechali uczestnicy zjazdu na Śląsk.

Gazeta Polska z 17 X 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— ZIEMIA Z LOTNISK NA KOPIEC MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO. — Kraków, 16.10. — W ciągu bieżącego tygodnia kilkanaście samolotów aeroklubowych i okręgu kieleckiego LOPP, ufundowanych przez zarząd główny LOPP zbiera ziemię z 40 lotnisk, zbudowanych lub subwencjonowanych przez tę instytucję. Zebraną ziemię skoncentrują u siebie okręgi LOPP, a na dzień 20 b. m. prześlą samolotami do Krakowa. W Krakowie na lotnisku o godz. 2-ej popoł. nastąpi przyjęcie woreczków z ziemią wraz z protokułami jej pobrania, poczem woreczki wraz z protokułami złożone zostaną do specjalnej urny.

Urna po umieszczeniu jej na kadłubie samolotu, ciągnionym przez samochód, zostanie przewieziona na czele uroczystego pochodu LOPP na Sowiniec, gdzie odbędzie się zsypanie ziemi do Kopca.

Urna umieszczona zostanie w Muzeum Legjonów Polskich w Oleandrach Krakowskich. (K).

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

W piątek rząd złoży hołd prochom Marszałka J. Piłsudskiego.

Z Warszawy donosi (—): **W piątek wyjeżdżają do Krakowa członkowie rządu z p. premjerem Zyndram-Kościałkowskim na czele, celem złożenia hołdu prochom Marsz. Piłsudskiego.**

Ziemia z lotnisk pomorskich na Sowiniec

Na lotnisku w **Rumji-Podgórzu pod Gdynią** odbyła się uroczystość pobrania ziemi celem przewiezienia jej do Krakowa **na Sowiniec.** Uroczystość odbyła się przy udziale przedstawicieli władz, wojska i młodzieży szkolnej.

Urnę z ziemią **umieszczono na samolocie,** który wystartował do Torunia, **skąd wraz z ziemią i innych lotnisk pomorskich będzie przewieziona do Krakowa.**

Ziemia z pobojowisk artylerji

(A) W sobotę 19 bm w godzinach rannych odbędzie się w kościele garnizonowym przy ul. Długiej uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę Marszałka Józefa Piłsudskiego **oraz poświęcenie urny z ziemią zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej,** których nazwy wpisane są na pomniku ku czci Marszałka Piłsudskiego wystawionego w r. 1933 przez wszystkie dywizjony artylerji konnej na terenie koszar 1 dak im. gen. Józefa Bema w Warszawie. Nabożeństwo odprawi **ks. biskup polowy Gawlina.** Po nabożeństwie urna z ziemią zostanie **przewieziona do Krakowa,** dokąd udadzą się **delegacje wszystkich d. a. k.,** celem oddania hołdu prochom Marszałka oraz złożenie ziemi z pobojowisk **na Sowińcu i wzięcie udziału w sypaniu kopca.**

Uroczystości **w Krakowie odbędą się 21 bm.**

Ziemia z lotnisk Wileńszczyzny na kopiec Marszałka.

Z Wilno donosi (Hr): **Jak już donosiliśmy,** z okazji Tygodnia LOPP zorganizowano **loty po ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.** Z pośród czterech awionetek, które wyleciały w niedzielę rano dnia 13 bm. z Wilna na lotniska prowincjonalne, trzy powróciły do Wilna po południu tegosamego dnia, natomiast czwarty samolot prezesa Aeroklubu Wileńskiego, który miał najdłuższą trasę do Baranowicz, powrócił do Wilna w poniedziałek. Pobraną z lotnisk ziemię wsypano do specjalnych żółtych woreczków i przewieziono do Wilna. **W Wilnie będzie jeszcze wzięta ziemia w dniu 15 bm. z lotniska grodzieńskiego i suwalskiego** i dopiero w niedzielę dnia dnia 20 bm. specjalnym samolotem będzie przewieziona do Krakowiec **na kopiec na Sowińcu.**

Pobranie ziemi **odbyło się wszędzie w sposób bardzo uroczysty, a kolejarze na stacjach kolejowych w czasie przelatywania samolotów z ziemią, oddawali hołd Marszałkowi przez zdejmowanie czapek**

* * *

(SJ) POBRANIE ZIEMI Z LOTNISKA NA KOPIEC NA SOWIŃCU. Jako pierwszy punkt programu „Tygodnia L. O. P. P. odbyła się podniosła uroczystość pobrania ziemi z lotniska inowrocławskiego imienia Marszałka Piłsudskiego i przewiezieniu jej samolotem na kopiec Wodza Narodu na Sowiniec. Uroczystość ta zgromadziła na lotnisku przedstawicieli władz administracyjnych, wojskowych, samorządowych, miejscowych kół L. O. P. P. oraz tysiączne rzesze publiczności. Przy dźwiękach hymnu narodowego została pobrana ziemia z lotniska, powstałego z ofiarności obywateli Kujaw i wsypana do urny, poczem do zebranych przemówił prezes obwodu L. O. P. P. wiceprez. miasta W. Jungst. Po przemówieniu urna została umieszczona w samolocie R. W. D. 5, w którym zajął również miejsce p. wiceprez. Juengst jako delegat okręgu i przy dźwiękach „Pierwszej Brygady" samolot wystartował do Poznania, skąd z ziemią wszystkich lotnisk ziemi Wielkopolskiej i Pomorskiej odleci do Krakowa.

Członkowie Zrzeszenia właścicieli kin w hołdzie Marszałkowi.

(t) W poniedziałek bawiła w Krakowie wycieczka zrzeszenia właścicieli kin województwa śląskiego i kieleckiego w ilości około 50 osób pod przewodnictwem prezesa zrzeszenia p. Kiedronia. Wycieczkę powitał w kinie „Wanda" dyr. Pachoński, poczem odbyło się przyjęcie. Następnie członkowie zrzeszenia złożyli hołd w krypcie św. Leonarda i udali się na Sowiniec. Ilustracja nasza przedstawia wycieczkę na tarasie „Pałacu Prasy". W godzinach popołudniowych i wieczornych członkowie wycieczki zwiedzali Kraków.

Kaniowczycy i Żeligowczycy sypią Kopiec Marszałka

W niedzielę ub. gościł Kraków w swych murach uczestników zjazdu Kaniowczyków i Żeligowczyków, którzy po złożeniu hołdu Cieniom Marszałka w krypcie wawelskiej wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Izba Kontroli Państwa z Poznania na Sowińcu.

Grupa urzędników Izby Kontroli Państwa z Poznania, którzy przybyli do Krakowa celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. — Wycieczka odwiedziła „Pałac Prasy" gdzie dokonano pow. zdjęcia.

Ziemia z grobu powstańców z Drohobycza na Kopiec na Sowińcu.

St. Ciupkiewicz i Fr. Lew, delegaci Związku Peowiaków z Drohobycza, którzy na rowerach przywieźli do Krakowa urnę z ziemią z grobu powstańców, celem złożenia jej na Sowińcu.

MŁODZIEŻ NA SOWIŃCU.

W dniu dzisiejszym o godz. 8-mej rano młodzież **Instytutu Administr.-Gospodarczego i Szkoły Ekon-Handlowej Męskiej** udała się **na Sowiniec,** gdzie przez kilka godzin sypała kopiec im. Marsz. Piłsudskiego. Około 700 uczniów sypało kopiec wraz z dyrektorem i całem gronem nauczycielskiem.

Rząd Rzplitej przybywa do Krakowa.

Dzisiaj w piątek około godz. 15 przybywa do Krakowa **Rząd Rzplitej z premjerem Kościałkowskim na czele.** Ministrowie udadzą się z dworca do krypty św. Leonarda, a stąd na Sowiniec. W piątek wieczorem względnie w sobotę rano członkowie Rządu wyjadą do N. Sącza, gdzie wezmą udział w przeniesieniu zwłok ś. p. min. Pierackiego do mauzoleum.

—ooo—

Zjazd pocztowców

(ki) W dniach 21 i 22 października obradować będzie w Krakowie **VI Walny Zjazd delegatów kół miejscowych związku niższych pracowników Poczt, telegr. i telef R. P.** W pierwszym dniu, t. zn. w najbliższą niedzielę o godz. 8-mej rano nastąpi **zbiórka delegatów ze sztandarami** na dziedzińcu Urzędu pocztowego przy ul. Potockiego, skąd nastąpi **odmarsz pochodem do kościoła Marjackiego na uroczyste nabożeństwo.**

Z nabożeństwa delegaci udadzą się pochodem na salę obrad przy ul. św. Filipa l. 6, gdzie o godz. 10.45 zostanie **otwarty Zjazd,** poczem toczyć się będą obrady.

W drugi dzień Zjazdu zbiorą się delegaci o godz. 8-mej rano w sali obrad przy ul. św. Filipa, skąd wyruszą **pochodem ze sztandarami do katedry na Wawelu,** celem wzięcia udziału w uroczystem nabożeństwie żałobnem zad uszę Marszałka Piłsudskiego. Po nabożeństwie złożenie hołdu u trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie św.

Olbrzymi zjazd z całej Polski do Krakowa i na Sowiniec.

(ef) W czwartek **przybyło do Krakowa około 1000 osób. Z Warszawy** pociąg popularny, ze **Sosnowca** gimnazjum koedukacyjne i liczne wycieczki szkolne z całej Polski.

W piątek przybywa do Krakowa **cały rząd, celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu.**

Na sobotę i niedzielę zapowiedziany jest **ogromny zjazd do Krakowa.** Przybywają **delegacje wszystkich oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej** wraz z centralą z Warszawy około 3000 osób. Przyjadą również **delegaci Towarzystwa Szkoły Ludowej** z całego kraju około 500 osób, **Bank Gosp. Krajowego** — 600 osób, **Federacja Związków polskich obrońców Ojczyzny** z Rumunji — 50 osób, **z Łodzi państwowe gimnazjum im. Prez. Narutowicza** — 250 osób, **z Lubaczowa** sekretarjat BBWR — 100 osób.

Śmierć Marszałka J. Piłsudskiego **przerwała imprezy XII Tygodnia Lotniczego,** wobec czego zostaje on obecnie zorganizowany.

W dniu 19 bm. odbędzie się na Wielkich Błoniach o godz. 15-tej do 17-tej **pokaz walki czołgów,** podczas której zorganizowana będzie zbiórka na LOPP. Dnia 20 bm. w niedzielę przybywają do Krakowa **delegacje oddziałów LOPP** z całej Polski wraz z naczelnikami władz **z gen. Berbeckim** na czele. Przywieziona będzie

ZIEMIA ZE WSZYSTKICH LOTNISK POLSKICH,

z przeznaczeniem złożenia jej **na kopcu na Sowińcu.** W uroczystym korowodzie (niedziela godz. 14) wezmą udział **delegacje zarządów wszystkich okręgów wojewódzkich LOPP, zarządy wszystkich Aeroklubów i zarząd gł. L. O. P. P.** z gen. dyw. Berbeckim na czele. Korowód **przejedzie samochodami na Sowiniec,** trasą: lotnisko Aeroklubu w Rakowicach — Olsza — ul. Rakowicka — ul. Lubicz — Potockiego — Św. Gertrudy — Wawel. Tu zatrzymają się wszyscy, celem złożenia hołdu Marszałkowi między godz. 14.30 a 15.30. Z Wawelu korowód wyruszy ul. Grodzką — Rynkiem Gł. koło kościoła Marjackiego — Linją A—B — ul. Szczepańską, Podwalem — ul. Marsz. Piłsudskiego — ul. Kościuszki — Wolą Justowską — koło koszar 3 p. s. p. — aleją Lasu Wolskiego do skrzyżowania drogi na Sowiniec. W tem miejscu zatrzymają się auta, poczem delegacje wyruszą na kopiec, niosąc **urnę, zawierającą ziemię ze wszystkich otnisk polskich.** W niedzielę przybywa nadto pociąg popularny z Poznania około 600 osób. Przypuszczalnie w ciągu soboty i niedzieli będzie bawić w Krakowie **ponad 10.000 osób przyjezdnych.**

Rząd złoży dziś hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego

Członkowie rządu z p. premjerem M. Zyndram-Kościałkowskim na czele udają się w piątek (18 b. m.) do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu.

— **Pielgrzymka.** — Kołomyja, 17.10. — Specjalnym pociągiem wyjeżdża w sobotę kilkuset delegatów ziemi pokuckiej do Krakowa, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu na Wawelu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu. (R).

— **Pobranie ziemi na Sowiniec.** — Grodno, 17.10. — 15 b. m. z lotniska Karolin pod Grodnem, w obecności władz wojskowych i cywilnych odbyło się uroczyste pobranie ziemi celem zawiezienia jej na kopiec na Sowińcu. Ziemia złożona została do specjalnego woreczka wraz z ziemią z lotniska suwalskiego i wręczona p. Bajkowskiej, która przybyła do Wilna na awionetce RWD-8 pilotowanej przez p. Kureca. Do woreczka z ziemia dołączony został specjalny adres. (B).

Film „Miasto czterech szczytów". W sali kina „Wanda" w Krakowie wobec przedstawicieli władz, wojska i prasy odbył się pokaz nowego filmu p. t. „Miasto czterech szczytów", osnutego na tle budowy kopca Marszałka Józefa Piłsudskiego z uwzględnieniem kopców Krakusa, Wandy i Kościuszki. Film, wykonany z inicjatywy komitetu budowy kopca przez inż. Mysłowicza — w pięknych obrazach przedstawia hołd całej Polski i zagranicy, składany pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu i w krypcie Wawelskiej.

Rząd u trumny Marszałka Piłsudskiego

(rg) Rząd Rzplitej złoży w dniu dzisiejszym hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego. Członkowie rządu przybędą do Krakowa dziś o godz. 5-ciej pop. i udadzą się do krypty św. Leonarda, gdzie nastąpi akt hołdu. O ile nie zapadnie zmierzch, członkowie Rządu wyjadą na Sowiniec.

Z Krakowa wyjadą członkowie gabinetu częściowo dziś wieczorem, a częściowo jutro rano, udając się do Nowego Sącza, gdzie nastąpi uroczyste przeniesienie zwłok śp. min. Pierackiego do mauzoleum.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Ziemia z Ameryki
będzie uroczyście złożona na Sowińcu.

(Mt) Do Warszawy przybył p. **Florjan Piskorski**, przedstawiciel Polonji amerykańskiej, obywatel Stanów Zjednoczonych i urzędnik państwowy w Chicago, który przywiózł z Ameryki **55 urn z ziemią pobraną z rozmaitych miejsc**. P. Piskorski przywiózł również **48 listów od wszystkich gubernatorów Stanów Zjednoczonych**, którzy poświadczają pobranie ziemi amerykańskiej, celem złożenia jej **na Sowińcu**, ażeby uczcić pamięć Marszałka Józefa Piłsudskiego. P. Florjan Piskorski był przyjęty we wtorek przez p. ambasadora Stanów Zjednoczonych **Cudahy**.

W czasie audjencji **omówiono szczegóły uroczystego złożenia** ziemi amerykańskiej na Sowińcu. P. ambasador Cudahy poromiał się w tej sprawie z p. wiceministrem **Szembekiem**. Na czele delegacji amerykańskiej, która uda się z ziemią zamkniętą w 55 urnach do Krakowa, stanie p. ambasador **Cudahy**.

W skład delegacji wejdą p. **Florjan Piskorski, Bronisława Jeżewska**, wiceprezeska klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce Północnej, pna **Alicja B. Maxwell** oraz p. **Marja Garjantasiewiczówna**.

Walny zjazd delegatów TSL
weźmie udział w sypaniu Kopca.

(ki) W dniach 19 i 20 bm. obradować będzie w Krakowie XXXVI walny zjazd delegatów Towarzystwa Szkoły Ludowej.

Zjtzd rozpocznie się nabożeństwem, odprawionem w kościele św. Anny w sobotę, 19 b. m. o godzinie 9-tej rano. Po nabożeństwie udadzą się uczestnicy zjazdu do krypty św. Leonarda, by złożyć hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Właściwe otwarcie i inauguracja zjazdu odbędzie się o godzinie 12-tej w sali Starego Teatru, gdzie nastąpi też podział na poszczególne komisje. Popołudniu od godziny 16-tej rozpoczną się już obrady w poszczególnych komisjach, które toczyć się będą w salach konferencyjnych Rady m. Krakowa.

Drugi dzień dopołudnia poświęcony jest sypaniu kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu przez poszczególnych delegatów.

Popołudniu od godziny 15-tej w sali Starego Teatru plenarne posiedzenie walnego zjazdu. Na porządku dziennym sprawozdania zarządu, wybory uzupełniające do zarządu głównego i rady nadzorczej T. S. L. oraz sprawozdania komisyj. Rozpatrzenie wniosków nadesłanych w myśl § 90 statutu TSL zakończy obrady 38-go zjazdu.

Wycieczka kolejarzy do Krakowa.

(ki) We czwartek przyjeżdża do Krakowa wycieczka przedstawicieli dyrekcji kolejowej warszawskiej z inż. Zienkiewiczem, dyrektorem, na czele, celem złożenia hołdu na Wawelu i Sowińcu.

W skład wycieczki wchodzą **sami naczelnicy wydziałów i urzędów** dyrekcji kolejowej warszawskiej. Taka sama wycieczka, dyrekcji kolejowej poznańskiej przyjedzie do Krakowa w piątek lub w sobotę, z dyrektorem O. K. P. w Poznaniu, inż. Krzyżanowskim na czele.

* * *

(Fa) **PIELGRZYMKA UCZNIÓW Z RADOMIA.** We wtorek wyruszyła do Krakowa pielgrzymka 213 uczniów gimnazjum państw. im Kochanowskiego w Radomiu, przed odjazdem uczniowie pobrali ziemię z grobu jednego ze swych kolegów, poległego w czasie wojny polsko-bolszewickiej. W Krakowie wycieczka odwiedzi kryptę na Wawelu oraz weźmie udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

(3) **PIELGRZYMKA NA SOWINIEC.** Dnia 19 bm. wyruszy z Kołomyi specjalny pociąg do Krakowa, którym wyjedzie kilkaset delegatów Ziemi Pokuckiej. Z Kołomyi zgłosiło udział 60 osób.

Urna LOPP'u na Kopiec Marsz. Piłsudskiego.

Zdjęcie przedstawia piękną, wysoce artystycznie wykonaną urnę L. O. P. P. z ziemią na kopiec Marszałka J. Piłsudskiego na Sowińcu w Krakowie. W urnie pomieszczoną zostanie ziemia, pobrana na lotniskach polskich. Ziemia zsypana zostanie w dniu 20 b. m. na kopiec na Sowińcu, jako hołd L. O. P. P'u „Temu, któremu sprawy obrony kraju leżały szczególniej głęboko w sercu“.

Ziemia z lasów Rzplitej na Sowiniec.

(v) Leśnicy z lasów państwowych i prywatnych z okręgu warszawskiego, zorganizowani w Przysposobieniu Wojskowem Leśników pobrali ziemię z lasu Pruskołęka i sztafetami przenieśli urnę z tą ziemią przez Parciaki, Soborki, Maków, Pułtusk, Leszczydół, Daleki Tartak, Łochów—Jadów, Izdebnę, Chojnów, Otwock Wielki. W leśnictwie Torfy straż leśna przyjęła urnę z honorami, zaciągając wartę honorową, jak to widać na naszej ilustracji. Po uroczystości przeniesiono urnę do Drewnicy, a następnie do Warszawy, gdzie wręczono ją gł. zarz. Przysposobienia Wojskowego Leśników w Warszawie, które przekazało ją na Sowiniec.

Ziemia z 40-tu lotnisk na kopcu Marszałka

(Mt) W dniach od 13 do 19 bm. **kilkanaście samolotów różnych aeroklubów oraz okręgu kieleckiego LOPP.** przewozi **ziemię z 40 lotnisk**, zbudowanych względnie subwencjonowanych przez LOPP. Zebraną w ten sposób z całego kraju ziemię, zawartą w żółtych jedwabnych woreczkach zgromadzą u siebie okręgi LOPP-u. **W dniu 20 bm.** ziemia z różnych stron Polski przewieziona zostanie drogą powietrzną **do Krakowa.** Dnia 20 nastąpi na lotnisku **w Krakowie przyjęcie woreczków z ziemią.** Uroczystość ta odbędzie się o godz. 14-ej. Woreczki złożone zostaną **do specjalnej urny.** Urna ta będzie złożona **na kadłubie samolotu.** Samolot holowany przez samochód wyciągnięty będzie uroczyście wśród pochodu LOPP. **na Sowiniec.** Po wysypaniu ziemi na kopcu opróżniona urna **złożona będzie w muzeum Legjonistów Polskich w Oleandrach.**

* * *

(p) **ZIEMIA Z LOTNISKA ŁUCKIEGO NA SOWINIEC.** W Łucku z inicjatywy L. O. P. P., na lotnisku im. Prezydenta Mościckiego odbyła się uroczystość pobrania ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz z p. wicewojewodą Konopackim, wojskowości, prezydjum miasta, delegaci organizacyj, publiczność i młodzież. Po poświęceniu ziemi przez kapelana KOPU, ks. Żmijkowskiego, nastąpiło uroczyste pobranie jej z lotniska. Ziemia ta wraz ze specjalnym aktem, podpisanym przez uczestników uroczystości, została przewieziona samolotem do Krakowa celem złożenia na kopcu Marszałka Piłsudskiego.

Przedstawiciele Portugalji zachwyceni gościnnością Krakowa

W związku z niedawnym pobytem w Krakowie specjalnej delegacji republiki Portugalskiej, która przywiozła ziemię z Madery i złożyła ją w kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu, dr. Józef Sarafana, charge d'affaires Portugalji w Warszawie nadesłał na ręce prezydenta Krakowa telegram, w którym m. in. podkreśla, że w Krakowie znalazł najlepszą gościnność i otoczenie prawdziwą, rdzennie polską troskliwością.

Pałac Wołodkiewiczów będzie odnowiony

Jak się dowiadujemy, znajdujący się u zbiegu ul. Lubicz i pl. Kolejowego pałac Wołodkiewiczów, zostanie gruntownie odnowiony. Dzięki temu gmach uzyska wygląd reprezentacyjny, co posiada tem większe znaczenie, iż w pałacu Wołodkiewiczów mieści się Związek Turystyczny oraz Biuro Informacyjne Komitetu Budowy Kopca Marszałka Piłsudskiego. Na I piętrze budynku znajdzie obecnie pomieszczenie miejski komisarjat obwodowy. Narazie otwartą pozostaje kwestja odpowiedniego urządzenia ogrodu, otaczającego pałac, która posiadać będzie niemały wpływ na podniesienie estetyki tej połaci miasta.

Uroczystości tygodnia lotniczego

W niedzielę, dnia 20 bm. odbędzie się wielka uroczystość złożenia ziemi ze wszystkich lotnisk polskich w kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu.

W uroczystym pochodzie na Sowiniec z lotniska w Rakowicach wezmą udział delegacje zarządów wszystkich Okręgów Wojewódzkich LOPP., zarządy wszystkich Aeroklubów i zarząd główny LOPP.

Pochód wyruszy z lotniska Aeroklubu w Rakowicach i przejdzie ulicami: Olsza — Rakowicka — Lubicz — Potockiego św. Gertrudy — pozem zatrzyma się między godziną 14.30 — 15.30 pod Wawelem dla złożenia hołdu śp. Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Następnie z Wawelu pochód ruszy w dalszą drogę, przechodząc ulicami: Grodzką — Rynkiem Gł. koło kościoła Marjackiego — Linją A-B — Szczepańską — Podwale — J. Piłsudskiego — Al. Krasińskiego — T. Kościuszki — Królowej Jadwigi — Wolą Justowską — na Sowiniec.

W związku z powyższemi uroczystościami zarząd miejski stoł. król. m. Krakowie zwraca się z gorącym apelem do wszystkich właścicieli realności, położonych przy wymienionym szlaku pochodu, aby zechcieli w dniu 20 bm. udekorować domy swoje chorągwiami o barwach państwowych i miejskich, dając temsamem wyraz solidarności obywatelskiej z wielką akcją LOPP., która swym hołdem dla Wodza Narodu objęła całą Rzeczpospolitą.

Czas 19 X 1935

SOLIDARYZM POLSKO - FRANCUSKI W HOŁDZIE BUDOWNICZEMU POLSKI

Generał d'Arbonneau, francuski attaché wojskowy w Polsce i major Zaifert, prezes Związku Weteranów b. armji polskiej we Francji na Sowińcu

Czas 19 X 1935

„NOWY DZIENNIK“ sobota 19 października

Kino „ADRIA“, Starowiślna 21 **Nowa aparatura dźwiękowa!** Szczyt techniki! Wyświetla w dalszym ciągu rewelacyjny film polski **DWIE JOASIE**

Rząd Rzeczypospolitej złożył hołd Marszałkowi Piłsudskiemu

(rg) Rząd Rzeczypospolitej przybył wczoraj popołudniu do Krakowa, aby złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. Członkowie Rządu przybyli do Krakowa pociągiem warszawskim o godz. 16.20 pop.

Na peronie witali gości minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz, wicewojewoda dr. Małaszyński, szefowie wyższych urzędów i uczelni oraz korpus oficerski z generałem Narbut-Łuczyńskim na czele.

W momencie przybycia pociągu, orkiestra wojskowa odegrała hymn państwowy, a ustawiona na dworcu kompanja honorowa 20 pp. prezentowała broń. Z wagonów wysiedli członkowie Rządu z premjerem Zyndram Kościałkowskim na czele. Brakło jedynie min. Becka, który nie mógł przybyć naskutek niedyspozycji.

Przed frontem kompanji honorowej przeszedł p. premjer Kościałkowski wraz z ministrem Kasprzyckim.

Z dworca kolejowego członkowie Rządu udali się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

W godzinach wieczornych ministrowie sprawiedliwości, poczty, opieki społecznej i rolnictwa wyjechali do Warszawy. Reszta członków Rządu udała się do Nowego Sącza na uroczystości ku czci min. Pierackiego.

Sącz Rząd 19 X 1935

r.

Członkowie rządu w Krakowie

Członkowie rządu z p. premjerem M. Zyndram-Kościałkowskim wyjechali wczoraj o godz. 12.45 wagonem-torpedą do Krakowa, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu.

Na dworcu Głównym żegnali odjeżdżających członków rządu podsekretarze stanu oraz wyżsi urzędnicy państwowi.

KRAKÓW, 18.10. — Dziś o godz. 4.20 popoł. przybyli do Krakowa członkowie Rządu z ministrem Kościałkowskim na czele i udali się wprost z dworca do krypty św. Leonarda.

Dziś w nocy niektórzy członkowie gabinetu wraz z premjerem Kościałkowskim udają się do Nowego Sącza na uroczystość poświęcenia mauzoleum ku czci ś. p. ministra Pierackiego oraz Domu Strzeleckiego jego imienia. (L.)

POMORZE

Sącz Rząd 19 X 1935

— **Ziemia na Sowiniec.** — Gdynia, 18.10. — Onegdaj w południe, w miejscu gdzie buduje się stocznia marynarki wojennej w Gdyni, pobrana została ziemia na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu, którą wsypano do specjalnie artystycznie wykonanej urny. Urna ta zostanie przewieziona na Sowiniec, gdzie nastąpi uroczyste złożenie ziemi z pod wszystkich stoczni w Polsce. (M).

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **Hołd P. T. T. pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.** — Kraków, 18.10. — W sobotę, dnia 19 bież. miesiąca odbędzie się w Krakowie zjazd delegacji wszystkich oddziałów i kół Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, które przybędą celem złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego.

Głos Narodu z 19 X 1935

Po zamknięciu kroniki

Rząd Rzplitej u trumny śp. marsz. Piłsudskiego

W piątek o godz. 4.20 przybyli Lux-torpedą z Warszawy do Krakowa członkowie nowego rządu Rzplitej z **premjerem Kościałkowskim** na czele. Na dworcu powitali ministrów przedstawiciele miejscowych władz cywilnych i wojskowych, oraz świata naukowego. Na dworzec przybył również bawiący w Krakowie p. **min. Raczkiewicz.** Po przejściu przed frontem kompanji honorowej **członkowie Rządu udali się samochodami do katedry wawelskiej, gdzie złożyli hołd u trumny śp. marsz. Piłsudskiego.**

W godzinach wieczornych 4 ministrów udało się z powrotem do Warszawy, reszta zaś wyjechała wraz z premjerem Kościałkowskim do N. Sącza na uroczystość przeniesienia zwłok **śp. min. Pierackiego** do mauzoleum. — Do Krakowa nie przybył z powodu choroby min. **Beck.**

PRZEDSTAWICIEL PORTUGALJI ZACHWYCONY GOŚCINNOŚCIĄ KRAKOWA. W związku z niedawnym pobytem w Krakowie specjalnej delegacji Republiki Portugalskiej, która przywiozła urnę z ziemią, pobraną na Maderze, oraz w Portugalji i złożyła ją uroczyście w kopcu na Sowińcu, dr. Jose E. Vaz Sarafana, charges d'affaires Portugalji przy Rządzie R. P. w Warszawie nadesłał na ręce p. Prezydenta stoł. król. m. Krakowa telegram, w którym m. in. podkreśla z uznaniem, że „w Krakowie znalazł najlepszą gościnność i czuł się otoczony prawdziwie zadziwiającą rdzennie polską troskliwością“.

Dziś w kinoteatrze „WANDA" bezkonkurencyjny i kapitalny program komediowy

4½ MUSZKIETERÓW

Niezwykle wesoły film wrzawy, śmiechu, tańca i porywających melodyj. W rolach głównych 6 królów humoru: SZÖKE SZAKALL — FELIKS BRESSART — OTTO WALBURG — ERNEST VEREBESZ — TIBOR HALMAY — HUSZAR PUFFY. GRUBASEK. Reżyser: Kosterlitz. Muzyka: K. Brodzky. Twórcy filmów z Franciszka Gaal Czarujące melodje — rozbrajający humor. Zabawa.

W sobotę dnia 19 bm. o godz. 3 pop.: w niedziele. dnia 20 bm. o godz. 10 i 12 przedp. PORANKI FILMOWE KRÓLEWSKA FAWORYTA z Dolores del Rio. 5606k Ceny miejsc od 50 gr.

Co uchwalił XV Zjazd
Zw. Powstańców Śląskich w Krakowie?

(ki) XV-tu Zjazd delegatów Związku Powstańców Śląskich, który w ubiegłą niedzielę i poniedziałek obradował w murach Krakowa, uchwalił cały szereg rezolucyj. Pierwsza z nich i główna dotyczy sprawy naszych **rodaków z nad Olzy.** Treść jej jest następująca:

„Ciesząc się wolnością, zdobytą własną walką pod wodzą Marszałka Piłsudskiego, nie możemy zapomnieć o tych rodakach, którzy kiedyś razem z nami pracowali dla tej samej idei i dla tych samych celów przelewali krew, ale których los pozostawił poza granicami naszego państwa. Zwracając się do nich myślą i uczuciem, **przesyłamy im najserdeczniejsze braterskie pozdrowienia oraz skierowujemy słowa otuchy i zachęty, by wytrwali niezłomnie na posterunkach pracy narodowej z tą myślą, że słuszna ich sprawa musi zwyciężyć,** jeżeli tylko nie osłabnie w nich wiara i zdolność do pozytywnego działania. W szczególności myśli nasze w tej chwili zwracamy ku naszym braciom z nad Olzy, zanosząc **jak najuroczystszy protest przeciwko gwałtom i niesprawiedliwościom, stosowanym do nich przez władze czeskie. Niech wiedzą, że mają za sobą wszystkie polskie serca i całą polską siłę".**

Dalsza rezolucja dotyczy **współpracy Śląska z Rzeczpospolitą** przy rozwiązywaniu wszystkich zagadnień generalnych, które mają dać w rezultacie wielkość mocarstwową Polski. **W dziele tem uważa się Powstańcy śląscy za reprezentantów jak najgłębszej unifikacji kulturalnej Śląska z resztą ziem polskich.**

Zjazd uznał za postulat najwyższej miary **stworzenie i wykonanie w Polsce takiego programu, któryby potrafił zespolić instynkt szerokich mas ludności chłopskiej i robotniczej z pojęciem państwa polskiego.**

Dalsza rezolucja żąda **otoczenia warsztatów pracy jak najtroskliwszą opieką i przeprowadzenia unarodowienia kapitałów na Śląsku z równoczesnem przeprowadzeniem polonizacji jego aparatu administracyjnego.**

W związku z kryzysem i 100.000 armją bezrobotnych na Śląsku, Powstańcy apelują do rządu, b y **wzmocnił opiekę nad bezrobotnymi,** zlecając opracowanie programu częściowego rozładowania bezrobocia na Śląsku oraz zwiększenia trwałego zatrudnienia, w szczególności zaś, aby wszyscy ci ludzie, którzy z bronią w ręku walczyli o niepodległość Śląska lub w obronie granic R. P., **znaleźli zajęcie,** gwarantujące im egzystencję.

Zwrócono się **z apelem do Federacji b. Obrońców Ojczyzny,** aby jak najszybciej opracowała i przedłożyła rządowi projekt zabezpieczenia losu uczestników walk o niepodległość, którzy bądź z powodu wieku, bądź też z powodu chorób znaleźli się w skrajnej nędzy.

Zjazd postanowił wkońcu **przeciwstawić się wszelkim ideowym odchyleniom,** wypadkom warcholstwa, a swą **bezinteresowną służbą najwyższym ideałom życia narodowego świecić przykładem społeczeństwu.**

Ostatnia rezolucja wzywa wszystkich uczestników Górnego i Cieszyńskiego Śląska do łączenia się pod sztandarem Związku.

Delegacje L.M.K. z całej Polski
złożyli hołd Marszałkowi. — Gen. Orlicz-Dreszer na czele delegacji

Kraków, 20 października.

W dniu wczorajszym nastąpiło złożenie **hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu przez zarządy i radę główną i delegacje wszystkich oddziałów LMK z całego kraju**

Na uroczystość przybyły władze naczelne z prezesem zarządu głównego gen. Orliczem - Dreszerem, prezesem rady głównej b. min. Kożuchowskim, gen. Litwinowiczem i Kwaśniewskim na czele.

Z krakowskich władz LMK obecni byli pułk. Tomaszewski, pułk. Spett, pułk. Rieser, sędzia Sędzielewska i inni. Na uroczystość przybył z Gdańska komandor Poznański który przywiózł ziemię z Oliwy terenu zwycięskiej dla Polski bitwy morskiej z 1627 roku. Zarząd główny LMK przywiózł ziemię z pól cecorskich przywiezioną przez uczestników tegorocznego spływu do Morza Czarnego. Uczestnicy zjazdu powitani zostali przez przedstawicieli władz z inż. Tillem, w imieniu wojewody i prez. Kaplickim na czele.

O g. 9.30 rano zebrały się zarządy okręgów i poczty sztandarowe LMK na Rynku poczem utworzył sie pochód który ruszył do kościoła św. Piotra i Pawła gdzie ks. dziekan Miś odprawił nabożeństwo.

Następnie zebrani udali się na Pl. Szczepański skąd trasą pogrzebu Marszałka udali się na Wawel. Na wzgórzu wawelskim przemówił gen. Orlicz-Dreszer poczem władze i delegacje LMK. zeszły do krypty gdzie złożyły hołd prochom Marszałka i złożyły wieniec. O g. 3 po poł. zebrali się wszyscy na Sowińcu gdzie odbyło się złożenie przywiezionej ziemi poczem wzięto udział w sypaniu kopca.

O g. 5 po poł. w sali rady miejskiej odbyło się zebranie rady głównej LMK pod przewodnictwem min. Kożuchowskiego. Po powitaniu przez prez. Kaplickiego rozpoczęły się obrady, które trwały dwie godziny. Wieczorem część uczestników uroczystości wyjechała, a reszta pozostała i **weźmie dziś udział w sypaniu kopca na Sowińcu.**

Ziemia z lotnisk warszawskich na Sowiniec

Wczoraj w godzinach popołudniowych odbyło się się uroczyste pobranie ziemi z lotnisk warszawskich, która ma być zsypana na kopiec im. marszałka Piłsudskiego w Krakowie.

Uroczystość pobrania ziemi z lotniska na Okęciu odbyła się o godz. 14-ej przy udziale przedstawicieli 1 pułku lotniczego z dowódcą pułku p. płk. Kalkusem na czele, przedstawicieli linji lotniczej „LOT" zakładów przemysłu lotniczego i t. d., oraz członków zarządu warszawskiego obwodu powiatowego L. O. P. P.

Druga uroczystość odbyła się na lotnisku mokotowskiem, gdzie zebrali się przedstawiciele stołecznego i wojewódzkiego okręgów w Federacji P. Z. O. O.

Uroczystości te odbyły się w ramach programu złożenia hołdu pamięci marszałka Piłsudskiego, organizowanych przez zarząd główny L. O. P. P. oraz Aeroklub Rzeczypospolitej.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Z Bolechowa na rowerach do Krakowa

Pp. Gibajło i Stafij, którzy przybyli do Krakowa na rowerach jako delegacja Związku Strzeleckiego z Bolechowa w Małopolsce Wsch., przywożąc urnę z ziemią na Sowiniec.

MŁODZIEŻ NA SOWIŃCU. Wczoraj rano młodzież Instytutu Administr.-Gospodarczego i Szkoły Ekon.-Handlowej Męskiej udała się na Sowiniec, gdzie przez kilka godzin sypała kopiec im. Marsz. Piłsudskiego. Około 70 uczniów sypało kopiec wraz z dyrektorem i całem gronem nauczycielskim.

(B. K.) UROCZYSTE POBRANIE ZIEMI Z BIELSKIEGO LOTNISKA W ALEKSANDROWICACH NA KOPIEC MARSZAŁKA. W sobotę dnia 19 bm o godz. 13 zostanie pobraną przez delegatów okręgu woj. LOPP z Katowic, ziemia z terenu bielskiego lotniska w leksandrowicach na kopiec Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu. Pobranie ziemi nastąpi w sposób uroczysty, w obecności władz i instytucyj.

Rząd przyjeżdża do Krakowa
z hołdem na Wawel.
Wielki zjazd do Krakowa ze wszystkich stron kraju.

(ef) We czwartek przybyło do Krakowa około 1000 osób. Z Warszawy pociąg popularny, ze Sosnowca gimnazjum koeducacyjne i liczne wycieczki szkolne z całej Polski.

W piątek przybywa do Krakowa cały rząd, celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu.

Na sobotę i niedzielę zapowiedziany jest ogromny zjazd do Krakowa. Przybywają delegacje wszystkich oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej wraz z centralą z Warszawy około 3000 osób. Przyjadą również delegaci Towarzystwa Szkoły Ludowej z całego kraju około 500 osób, Bank Gosp. Krajowego — 600 osób. Federacja Związków Polskich Obrońców Ojczyzny z Rumunji — 50 osób, z Łodzi państwowe gimnazjum im. Prez. Narutowicza — 250 osób, z Lubaczowa sekretarjat BBWR 100 osób.

Śmierć Marszałka J. Piłsudskiego przerwała imprezy XII Tygodnia Lotniczego wobec czego zostaje on obecnie powtórzony.

W dniu 19 bm. odbędzie się na Wielkich Błoniach od godz 15 do 17 pokaz walki czołgów, podczas której zorganizowana będzie zbiórka na LOPP. Dnia 20 bm w niedzielę przybywają do Krakowa delegacje oddziałów LOPP z całej Polski wraz z naczelnemi władzami z gen. Berbeckim na czele. Przywieziona będzie ziemia ze wszystkich lotnisk polskich z przeznaczeniem złożenia jej na kopcu na Sowińcu. W uroczystym korowodzie (niedziela godz. 14) wezma udział delegacje zarządów wszystkich okręgów wojewódzkich LOPP., zarządy wszystkich Aeroklubów i zarząd gł. LOPP. z gen. dyw Berbeckim na czele.

Korowód przejedzie samochodami na Sowiniec, trasą: lotnisko Aeroklubu w Rakowicach. — Olsza — ul. Rakowicka — ul. Lubicz — Potockiego — Św Gertrudy — Wawel. Tu zatrzymają się wszyscy celem złożenia hołdu Marszałkowi między godz. 14.30 a 15.30. Z Wawelu korowód wyruszy ul. Grodzką — Rynkiem Gł. koło kościoła Marjackiego — Linją A-B — ul. Szczepańską, Podwalem — ul. Marsz. Piłsudskiego ul. Kościuszki, Woią Jastowską, koło koszar 3 p. s. p., aleją Lasu Wolskiego do skrzyżowania drogi na Sowiniec. W tem miejscu zatrzymają się auta poczem delegacje wyruszą na kopiec, niosąc urnę, zawierającą ziemię ze wszystkich lotnisk polskich.

W niedzielę przybywa nadto pociąg popularny z Poznania około 600 osób. Przy puszczalnie w ciągu soboty i niedzieli będzie bawić w Krakowie ponad 10.000 osób przyjezdnych.

Hołd zagranicy na Wawelu i Sowińcu.

(M. G.) W sobotę dnia 19 b. m. przybywa do Krakowa delegacja wszystkich polsko-zagranicznych Izb handlowych i stowarzyszeń polsko-cudzoziemskich w celu złożenia hołdu zwłokom ś. p. Marszałka Piłsudskiego, oraz uczestnictwa w akcji sypania kopca na Sowińcu

W skład delegacji, zorganizowanej pod egidą polsko amerykańskiej Izby handlowej i T-wa Polsko Amerykańskiego wchodzi liczna grupa przedstawicieli T-wa Polsko-Szwedzkiego z ministrem drem Karolem Bertonim na czele.

Urnę z ziemią zebraną z różnych dzielnic Szwecji złoży na Sowińcu zastępca posła szwedzkiego w Polsce, dr. Erick v. Post.

Ziemia z lotnisk na Sowińcu.

(Fa) Zarząd główny L. O. P. P. organizuje, jak wiadomo, pobranie ziemi ze wszystkich lotnisk Polski, która złożona zostanie na Sowińcu.

W związku z tem obwód radomski L. O. P. P. urządził uroczyste pobranie ziemi z lotniska wojskowego na Sadkowie pod Radomiem w dniu 16 b. m. Na uroczystość przybyła z Radomia delegacja szkolnych kół L. O. P. P., dalej starosta Tramecourt, prezes obwodu L. O. P. P. rejent Falkiewicz, d-ca 72 p. p. płk. dypl. Kawiński, prezes sądu okr. Bobkowski, por. Kruszewski i inni. Z Kielc przyleciał na awionetce „R. W. D. 8" wiceprezes zarządu okręgu kieleckiego L. O. P. P. dyr. inż. Kwieciński, który zabrał ziemię w urnie i odleciał z nią do Kielc.

Po pobraniu ziemi z lotniska ze Sosnowca zostanie ziemia z lotnisk okr. kieleckiego L. O. P. P. przewieziona na Sowiniec.

Zjazd pocztowców w Krakowie.

(ki) W dniach 21 i 22 października obradować będzie w Krakowie VI-ty walny zjazd delegatów kół miejscowych Związku niższych pracowników poczt i telegr i telefonów R. P. W pierwszym dniu, t. zn. w najbliższą niedzielę, o godz. 8-mej rano nastąpi zbiórka delegatów ze sztandarami na dziedzińcu urzędu pocztowego przy ul. Potockiego, skąd nastąpi odmarsz pochodem do kościoła Marjackiego na uroczyste nabożeństwo.

Z nabożeństwa pochodem delegaci udadzą się do sali obrad przy ul. św. Filipa L. 6, gdzie o godz. 10.45 zostanie otwarty zjazd, poczem toczyć się będą obrady.

W drugi dzień zjazdu zbiorą się delegaci o godz. 8-mej rano w sali obrad przy ul. św. Filipa, skąd wyrusza pochodem ze sztandarami do katedry na Wawelu celem wzięcia udziału w uroczystem nabożeństwie żałobnem za duszę Marsz. Piłsudskiego. Po nabożeństwie złożenie hołdu u trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda, poczem wymaszerują pocztowcy na Sowiniec, celem wzięcia udziału w sypaniu kopca. Po powrocie z Sowińca obradować będą poszczególne komisje zjazdu.

Dalszy ciąg obrad nastąpi we wtorek o godz. 9-tej rano.

* * *

BUDOWA KOPCA NA SOWIŃCU SFILMOWANA. W dniu wczorajszym odbył się w Krakowie w sali kina „Wanda" pokaz dla przedstawicieli władz i prasy filmu p. t. „Miasto czterech oczytów". Jest obraz, nakręcony staraniem Komitetu budowy kopca im. Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu, a wyprodukowany przez inż. Myślowicza. Film obrazuje budowę kopca na Sowińcu od chwili złożenia kamienia węgielnego w 20 lecie Marszu Pierwszej Kadrowej, w sierpniu 1934 r., aż do chwili obecnej. Ujęte są tam wszystkie historyczne momenty budowy kopca. Film ten przedstawia wielką wartość artystyczną. Obraz ten będzie wyświetlany na wszystkich ekranach polskich oraz w skupieniach emigracji polskiej w Europie i Ameryce.

Tempo Dnia 21 X 1935

PODPORUCZNICY LOTNICTWA Z BYDGOSZCZY NA SOWIŃCU.

(ki) Onegdaj bawiła w Krakowie wycieczka promowanych ostatnio podporuczników szkoły podchorążych lotnictwa grupy technicznej w Bydgoszczy w liczbie 23 osób.

Była to pierwsza podróż absolwentów tej szkoły wojskowej po uzyskaniu stopnia oficerskiego. Przedpołudniem złożyli młodzi oficerowie **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego,** poczem udali się na **Sowiniec,** gdzie brali udział w sypaniu kopca. Wycieczkę prowadzili: komendant szkoły mjr. pilot Stefan **Berezowski** i por. obserwator Tadeusz **Wiśniowski.**

J. Kc 21 X 1935

(—) PRZEDSTAWICIEL PORTUGALJI ZACHWYCONY GOŚCINNOŚCIĄ KRAKOWA. — W związku z niedawnym pobytem w Krakowie specjalnej delegacji Republiki Portugalskiej, która przywiozła urnę z ziemią pobraną na Maderze oraz w Portugalji i złożyła ją uroczyście w Kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu, — dr. Jose E. Vaz Sarafana, charges d'affaires Portugalji przy Rządzie R. P. w Warszawie nadesłał na ręce p. prezydenta stoł. król. m. Krakowa telegram, w którym m. in. podkreśla z uznaniem, że „w Krakowie znalazł najlepszą gościnność i czuł się otoczony prawdziwie zadziwiającą rdzennie polską troskliwością".

J. Kc 20 X 1935

Gazeta Polska 22 X 1935

Raid Poznańskiej Brygady Kawalerji

POZNAŃ, 19.10. (tel. wł.) — Poznańska Brygada Kawalerji przygotowuje się do raidu konnego, który rozpocznie się 22 b. m. Trasa raidu prowadzi do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu, a sam raid nawiązuje do 2-letniej rocznicy wspaniałego święta kawalerji w Krakowie. Komendę raidu objął dowódca brygady gen. Zahorski. (W.)

WOJ. KIELECKIE

— Ziemia z lotnisk na kopiec Marszałka Piłsudskiego. — Kielce, 19.10. — Onegdaj odbyło się uroczyste pobranie ziemi z lotniska kieleckiego w Masłowie na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Podobne uroczystości odbyły się na lotnisku w Sadkowie pod Radomiem i na lotnisku w Częstochowie. Ziemia z 4 lotnisk woj. kieleckiego przewieziona zostanie w niedzielę 20 b. m. samolotem wraz z ziemią z innych lotnisk na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec. (S)

WILEŃSZCZYZNA

— Pobranie ziemi na Sowiniec. — Wilno, 19.10. — Dziś w godzinach południowych z lotniska wileńskiego na Pohulance, odbyło się uroczyste pobranie ziemi na Sowiniec. W uroczystości udział wzięły władze cywilne i wojskowe z wicewojewodą Marjanem Jankowskim na czele oraz przeszło 2 tys. osób ze społeczeństwa wileńskiego i młodzieży szkolnej. (B).

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Uczniowie szkół śląskich składają hołd Marszałkowi.

Grupa uczniów szkoły z Chorzowa, która przybyła w ostatnich dniach do Krakowa dla złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego.

Rząd Rzpltej u trumny Marsz. Piłsudskiego.

(ki) W piątek o godz. 16.30 przyjechał do Krakowa lux-torpedą z Warszawy rząd R. P. in corpore.

Na peronie dworca krakowskiego zebrali się przedstawiciele miejscowych władz z p. wicewoj. drem **Małaszyńskim**, pułk. **Bolesławiczem** i prezydentem miasta drem **Kaplickim** na czele.

Przybyli również przedstawiciele krakowskiego świata nauki z rektorem Wszechnicy Jagiellońskiej prof. drem **Maziarskim**.

Ilustracja nasza przedstawia członków rządu w krypcie św. Leonarda. Stoją od lewej: min. spraw wojsk. gen. Kasprzycki, kierownik min. oświaty dr Chyliński, min. spr. wewn. Raczkiewicz, min. poczt inż. Kaliński, min. przemysłu i handlu dr Górecki, premjer Kościałkowski, min. opieki społ. Jaszczołt, min. komunikacji Butkiewicz, wicepremjer inż. Kwiatkowski i min. roln. Poniatowski. Obok stoi ks. kan. Domasik.

Na powitanie przybywającego ciała rządowego, zjawił się także na dworcu bawiący w Krakowie p. min. spraw wewnętrznych Władysław **Raczkiewicz**.

Punktualnie o godz. 16.20 zajechała na peron lux-torpeda, z której wysiedli: p. premjer **Zyndram-Kościałkowski**, wiceprem. i zarazem min. skarbu **Kwiatkowski**, min. spraw wojskowych gen. **Kasprzycki**, min. poczt i tel. **Kaliński**, min. komunikacji **Butkiewicz**, min. handlu i przemysłu gen. **Górecki**, min. op. społ. **Jaszczołt**, min. rolnictwa **Poniatowski**, min. sprawiedliwości **Michałowski** i kier. min. W. R. i O. P. **Chyliński**.

Min. Beck zpowodu choroby nie mógł do Krakowa przyjechać. Po przyjeździe pan premjer przeszedł przed frontem kompanji honorowej 20 p. p., która wystąpiła ze sztandarem i orkiestrą i przy dźwiękach hymnu państwowego odebrał raport.

Z dworca kolejowego rząd R. P. udał się do katedry wawelskiej, gdzie przybywających powitał ks. kanonik dr. **Domasik**. Następnie ministrowie zeszli do krypty św. **Leonarda**, by wielkie obowiązki nałożone na nich przez państwo rozpocząć od hołdu u trumny Tego, który je wskrzesił.

Z katedry na Wawelu udał się rząd do **salonów województwa**, gdzie był podejmowany herbatką.

O godz. 17.40 żegnani przez reprezentantów władz powrócili do Warszawy ministrowie: **Kaliński, Poniatowski, Jaszczołt i Michałowski**.

Pan premjer **Zyndram-Kościałkowski** i wicepremjer **Kwiatkowski** odjechali o godz. 19-tej do **Tarnowa**, skąd udali się w dalszą drogę na uroczystości żałobne do Nowego Sącza.

Reszta członków rządu opuściła Kraków w nocy z piątku na sobotę o godz. 3.30 nad ranem, udając się również do Nowego Sącza.

Wizyty pożegnalne min. Raczkiewicza w Krakowie.

Kraków, 18 października. (PAT.) Opuszczając stanowisko wojewody krakowskiego p. minister spraw wewnętrznych, Władysław **Raczkiewicz** złożył wizyty pożegnalne ks. metropolicie **Sapieże**, prezesowi Akademji Umiejętności prof. **Wróblewskiemu**, dowódcy okręgu korpusu gen. **Narbutt-Łuczyńskiemu**, prezesowi sądu apelacyjnego drowi **Parylewiczowi** i prokuratorowi sądu apelacyjnego **Szydłowskiemu**.

Premjer apeluje do pracowników państwowych.

„Musicie być żołnierzami idei honoru i potęgi państwa“

Kraków, 18 października.

(—) W dniu dzisiejszym, jako w dniu złożenia przez rząd Rzeczypospolitej hołdu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu w krypcie wawelskiej, p. premjer Zyndram **Kościałkowski wydał w Krakowie następującą odezwę:**

Prezes Rady ministrów do wszystkich pracowników państwowych!

Kraków, dnia 18 października 1935 r.

W dniu dzisiejszym Rząd Rzeczypospolitej złożył hołd na Wawelu Marszałkowi Piłsudskiemu, ślubując Jego nieśmiertelnemu Duchowi kroczyć wiernie szlakiem Jego wskazań.

Gdy Komendant Piłsudski pierwsze szeregi wojska polskiego do boju prowadził, uczył żołnierzy pamiętać, że są nietylko żołnierzami, uczył ich pamiętać, że są jednocześnie obywatelami kraju.

Witając Was, pracownicy państwowi, zwracam się do Was z gorącem wezwaniem: Pełniąc służbę waszą dla państwa na każdym posterunku i w każdej chwili, pamiętać macie, żeście nietylko urzędnikami-obywatelami, ale i żołnierzami idei, pozostawionej nam przez Wielkiego Marszałka, idei, której naczelnem wskazaniem jest dbałość o honor i potęgę państwa.

Podpisał: Marjan Zyndram Kościałkowski, prezes Rady Ministrów.

Ziemia z lotnisk Kielecczyzny.

(Wi) Z inicjatywy zarządu głównego LOPP. odbyła się we czwartek uroczystość pobrania ziemi z lotniska w Masłowie, pow. kieleckim, na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Uroczystość poprzedziła Msza św. żałobna za spokój duszy Marszałka Piłsudskiego.

Po nabożeństwie zebrani udali się pochodem na lotnisko, gdie po przemówieniu prezesa Polita uczczono pamięć Marsz. Piłsudskiego jednominutowem milczeniem. Następnie odbyła się uroczystość pobrania ziemi, którą w woreczku umieszczono na awjonetce okręgu woj. LOPP. „R. W. D. 8“.

Awjonetka pilotowana przez Kazimierza Plenkiewicza odleciała wraz z dyr. Kwiecińskim do Sandomierza, gdzie na tamtejszem lotnisku odbyła się podobna uroczystość pobrania iemi. We środę pobrano ziemię z lotniska w Szadkowie pod Radomiem i z lotniska w Częstochowie.

Ziemia z lotnisk województwa kieleckiego przewieziona zostanie w niedzielę 20 bm. wraz z ziemią innych lotnisk na kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowiniec do Krakowa.

Hołd artylerji konnej.

(ki) W poniedziałek 21 bm. przybywają do Krakowa **delegacje wszystkich dywizjonów artylerji konnej** wraz z szefem departamentu artylerji pułk. **Leopoldem Cehakiem** i pułk. **Leonem Dunin-Wolskim** na czele, celem złożenia hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego i złożenia ziemi na Kopcu na Sowińcu.

Ziemia ta pobrana jest z **24 najważniejszych pobojowisk**, na których walczyła artylerja konna.

Zjazd oficerów-saperów.

(ef) W sobotę 19 bm. i w niedzielę 20 bm. odbędzie się w Krakowie **zjazd Korpusu oficerów-saperów**, w którym weźmie udział **około 300 oficerów** wraz z dowódcą formacyj saperskich z M. S. Wojsk. ppłk. **Langnerem** na czele.

W sobotę o godz. 10-tej wszyscy udadzą się do krypty katedralnej, gdzie złożą hołd **Marszałkowi Piłsudskiemu**, a w niedzielę o godz. 10-tej korpus oficerów-saperów wyjedzie na **Sowiniec**, gdzie weźmie udział w sypaniu kopca.

Wycieczka kolejowa z Poznania

(Sm) Dyrekcja okręgowa K. P. w Poznaniu urządza w piątek pielgrzymkę do Krakowa. Przewodniczyć jej będzie inż. Włodzimierz Krzyżanowski, dyr. K. P. wraz z wicedyr. mgr. Pospiszylem oraz naczelnikami warsztatów i biur i ich zastępcami.

Pielgrzymka złoży w sobotę hołd prochom Marszałka Piłsudskiego, a następnie uda się na Sowiniec, celem wzięcia udziału w sypaniu kopca. W godzinach wieczornych uczestnicy pielgrzymki wrócą do Poznania.

* * *

Pracownicy m. kolei elektr. ze Lwowa na Sowińcu.

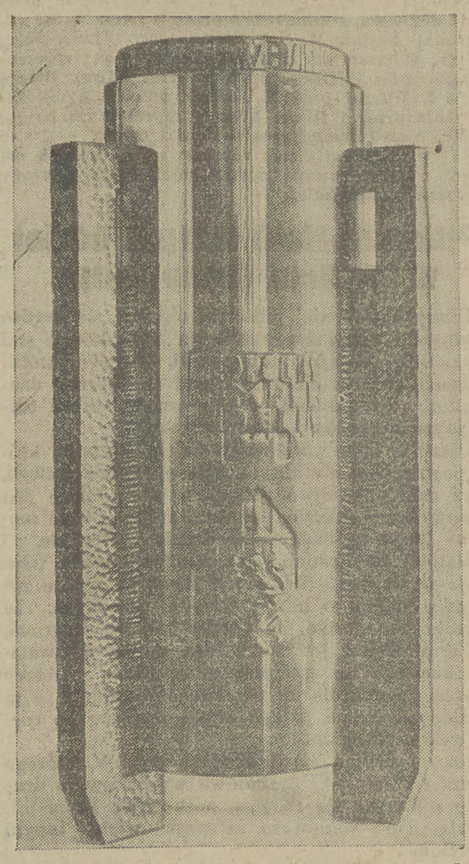

W Krakowie bawiła, celem złożenia hołdu Prochom I. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego wycieczka pracowników zarządu miejskiego i przedsiębiorstw miejskich król. stoł. m. Lwowa, prowadzona przez dyrektora M. K. E. inż. Jana Rusina.

Wycieczka prócz tego zwiedziła „Pałac Prasy“ i urządzenia wydawnictwa koncernu „I. K. C.“. Na zdjęciu urna, w której wycieczka przywiozła ziemię na kopiec na Sowińcu. Urna wykonana została w warsztatach M. K. E. we Lwowie, cała z bronzu z ozdobami z miedzi.

(Tu) HOŁD PRZEMYSLA DLA ŚP. MARSZAŁKA. Przemyśl złoży w najbliższą niedzielę hołd Cieniom śp. Marszałka Piłsudskiego. Z inicjatywy Dyrekcji okr. PKP. we Lwowie przy współudziale Ligi Popierania Turystyki odchodzi z Przemyśla w niedzielę w nocy specjalny pociąg z Przemyśla do Krakowa. W wycieczce będą mogli wziąć także udział miszkańcy Lwowa za specjalną dopłatą za dojazd. Cena biletu w obie strony wraz z kosztem przejazdu na Sowiniec i z powrotem wynosi zaledwie zł 9.20.

(ZJ) ZE STANISŁAWOWA NA SOWINIEC. W sobotę 19 bm. wyjedzie ze Stanisławowa pociąg wycieczkowy do Krakowa, którego uczestnicy w liczbie kilkuset osób złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu na Wawelu, a następnie wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Uczestnicy wycieczki zatrzymają się w Krakowie przez niedzielę i poniedziałek.

Tempo Dnia z 20 X 1935 r.

ZJAZD DELEGATÓW T. S. L. OBRADUJE W KRAKOWIE

(ef) W sobotę rozpoczął się w Krakowie **38 walny zjazd delegatów Towarzystwa Szkoły Ludowej**, tak bardzo zasłużonego dla krzewienia oświaty polskiej wypełniającego wielką rolę w latach kiedy naród cały jęczał w okowach niewoli.

O godz. 9-tej uczestnicy zjazdu wzięli udział w **uroczystem nabożeństwie** odprawionem w kościele św Anny. O godz. 10-tej wyruszono pochodem do krypty **św. Leonarda na Wawelu**, gdzie złożono hołd **Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu**. O godz. 12-tej nastąpiło otwarcie **walnego zjazdu w sali Starego Teatru** i podział na komisje.

Popołudniu odbywać się będą obrady komisji w salach konferencyjnych Rady miejskiej.

W drugim dniu zjazdu o godz. 9-tej udadzą się delegaci na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca. Popołudniu o godz. 15-tej odbędzie się plenarne posiedzenie walnego zjazdu na którem odbędą się wybory uzupełniające do zarządu głównego i do Rady nadzorczej TSL-u.

W sobotę przybyli do Krakowa **uczestnicy zjazdu wszystkich oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej** w ilości około 3 tys. osób. Ponadto przybyła **wycieczka urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego** około 60 osób, z Katowic urzędnicy miejscy około 600 osób i 1400 osób pracowników fabryki prochu w **miejscowości Pionek koło Radomia.** I

Kurjer Warsz. z 20 X 1935 —

Za duszę ś.p. marsz. J. Piłsudskiego

Wczoraj o godz. 10-ej rano, staraniem korpusu oficerskiego artylerji konnej, w kościele garnizonowym przy ul. Długiej odprawiono nabożeństwo żałobne za duszę pierwszego marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Żałobną mszę świętą odprawił ks. biskup polowy W. P. Gawlina w asyście kleru.

Na nabożeństwie obecni byli: podsekretarz stanu Lechnicki, jeneralicja z inspektorami armji jen. dyw. Norwid-Neugebauerem i jen. dyw. Rómmlem na czele, szef departamentu artylerji w M. S. Wojsk. płk. Cehak, dowódcy wszystkich dywizjonów artylerji, oficerowie komendy garnizonu m. st. Warszawy z mjr. Czurukiem, delegacje oddziałów garnizonu warszawskiego.

Przy symbolicznym katafalku, przybranym zielenią, ustawiono proporczyki dywizjonów artylerji konnej. Wartę honorową pełnili oficerowie, podoficerowie i żołnierze artylerji konnej.

Po nabożeństwie ks. biskup polowy W. P. Gawlina poświęcił urnę z ziemią, zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej, których nazwy wypisane są na pomniku, wystawionym w r. 1933 ku czci marszałka Józefa Piłsudskiego przez wszystkie dywizjony artylerji konnej na terenie koszar 1 D. A. K. im. jen. Józefa Bema w Warszawie.

Urna z ziemią z pobojowisk będzie przewieziona przez delegację artylerji konnej na Sowiniec.

Ziemia z wszystkich lotnisk polskich — na Sowiniec.

(mn) Z okazji powtórzenia **XII. Tygodnia Lotniczego** odbędzie się w niedzielę, dnia **20 bm. wielka uroczystość złożenia ziemi ze wszystkich lotnisk polskich** w Kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu.

W uroczystym pochodzie na Sowiniec z lotniska w Rakowicach wezmą udział delegacje **Zarządów wszystkich Okręgów Wojewódzkich L. O. P. P.**, Zarządy wszystkich **Aeroklubów i Zarząd Główny L. O. P. P.**

Pochód wyruszy z lotniska Aeroklubu w w Rakowicach i przejdzie ulicami: Olsza — Rakowicka, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, poczem zatrzyma się między godziną 14.30—15.30 pod **Wawelem dla złożenia hołdu śp. Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu** Następnie z Wawelu pochód ruszy **w dalszą drogę** przechodząc ulicami: Grodzką, Rynkiem Głównym koło kościoła Marjackiego, Linją A-B, Szczepańską, Podwale, J. Piłsudskiego, Al. Krasińskiego, T. Kościuszki, Król. Jadwigi, Wolą Justowską **na Sowiniec.**

W związku z powyższemi uroczystościami Zarząd miejski w stoł. król. m. Krakowie zwraca się z gorącym apelem do wszystkich **właścicieli realności**, położonych przy wymienionym szlaku pochodu, **aby zechcieli w dniu 20 bm. udekorować domy swoje chorągwiami o barwach państwowych i miejskich**, dając tem samem wyraz solidarności obywatelskiej z wielką akcją L. O. P. P., która swym hołdem dla Wodza Narodu objęła całą Rzeczpospolitą.

Ziemia z Węgier na kopiec Marszałka Piłsudskiego

BUDAPESZT, 20.10. — Dn. 26 b. m. wyjedzie do Krakowa delegacja Federacji stowarzyszeń węgiersko - polskich na Węgrzech celem zawiezienia ziemi z wszystkich komitetów węgierskich na kopiec Marszałka Piłsudskiego. W skład delegacji wchodzą: hr. Karol Szechenyi, prezes Stow. węgiersko - polskiego, prof. Emeryk Lukinich, prof. Jan Tomcsanyi, ks. prałat Tiefenthaler, prezes węgierskiego Stow. młodzieży katolickiej i Franciszek Darvay, sekretarz Stowarzyszenia. (PAT).

Ziemia z pól cecorskich, z wybrzeża i lotnisk na kopiec Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 20.10. — (tel. wł.) — Dziś odbył się w Krakowie I ogólnopolski zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej pod przewodnictwem gen. Orlicz-Dreszera. Na zjazd przybyło około 6 tys. uczestników. Po nabożeństwie w kościele św. Piotra ruszył pochód trasą konduktu pogrzebowego przez miasto na Wawel, gdzie delegaci Ligi złożyli na trumnie Marszałka Piłsudskiego srebrny wieniec. Następnie pochód udał się na Sowiniec, gdzie złożono ziemię z pól cecorskich i z wybrzeża morskiego. Popołudniu w sali ratuszowej odbyło się uroczyste posiedzenie zarządu L. M. i K. (S)

KRAKÓW, 20.10. (tel. wł.) — Wczoraj na lotnisku krakowskiem odbyła się staraniem LOPP uroczystość złożenia ziemi z 40 lotnisk polskich do srebrnej urny, którą następnie delegaci aeroklubów i drużyn ratowniczych LOPP zawieźli na Sowiniec. Delegaci przejechali przez miasto w kilkudziesięciu autobusach. W uroczystości wzięli udział ponadto delegaci polsko-cudzoziemskich stowarzyszeń. Z grupą tą przyjechał również hr. Eryk Post, specjalny wysłannik króla szwedzkiego, który przywiózł urnę z ziemią szwedzką. (S)

Artylerja konna w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu

Dziś o godz. 10-ej rano, staraniem korpusu oficerskiego artylerji konnej, zostało odprawione w kościele garnizonowym przy ul. Długiej, nabożeństwo żałobne za duszę Marszałka Piłsudskiego. Żałobną mszę odprawił ks. biskup polowy W. P. Gawlina w asyście kleru.

Na nabożeństwie obecni byli: podsekretarz stanu Lechnicki, generalicja z inspektorami armji gen. Norwid-Neugebauerem i gen. Rómmlem, szef Dep. artylerji M. S. Wojsk płk. Cehak, dowódcy wszystkich dywizjonów artylerji, oficerowie komendy garnizonu Warszawy z mjr. Czurukiem, oraz delegacje oddziałów garnizonu warszawskiego.

Przy symbolicznym katafalku, przybranym zielenią, ustawiono proporczyki dywizjonów artylerji konnej. Wartę honorową pełnili oficerowie, podoficerowie i kanonierzy artylerji konnej.

Po nabożeństwie ks. biskup polowy W. P. Gawlina poświęcił urnę z ziemią, zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej, których nazwy wypisane są na pomniku, wystawionym w r. 1933 ku czci Marszałka Piłsudskiego przez wszystkie dywizjony artylerji konnej na terenie koszar I d. a. k. w Warszawie.

Urna z ziemią z pobojowisk zostanie przewieziona przez delegacje artylerji konnej na Sowiniec.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Szkoła podoficerska 6 pal w hołdzie Marszałkowi.

Szkoła podoficerska 6 pal. z komendantem ppłk. Szechińskim zast. dow. 6 pal. i mjr. Passendorferem złożyła onegdaj hołd Marszałkowi Piłsudskemu w krypcie wawelskiej, a następnie na Sowińcu. Zdjęcie nasze przedstawia uczniów szkoły podofic. na platformie „Pałacu Prasy“ po zwiedzeniu gmachu koncernu „I. K. C.“.

Delegat króla Szwecji składa ziemię na Sowińcu.

(ki) W sobotę wieczorem przybywają do Krakowa **delegaci polsko-cudzoziemskich stowarzyszeń** celem złożenia hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Najliczniej jest reprezentowane **towarzystwo polsko-szwedzkie**, następnie **polsko-amerykańskie i polsko-francuskie.**

Z grupą tą przyjeżdża również **hr. Eryk Post, specjalny posłannik króla szwedzkiego, wiozący od króla szwedzkiego urnę z ziemią szwedzką na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.** Wysłannik szwedzki jedzie w towarzystwie b. min. **Karola Bertoniego.**

W grupie **polsko-amerykańskiej** przybywają również oficerowie i podoficerowie polskich okrętów: M/S Piłsudski, S/S Kościuszko, S/S Polonia.

Grupę **polsko-francuską** prowadzą pp.: **Wacław Ostrowski i Alfred Luksemburg.** Całą wycieczkę prowadzi p. **Henryk Anderszewski.** Złożenie ziemi na Sowińcu nastąpi dziś **o godz. 11-tej przedpołudniem.**

M. in. przyjechali do Krakowa uczestnicy zjazdu wszystkich **oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej,** którzy w ilości około **3000 osób** złożą hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej w niedzielę, a następnie udadzą się na **Sowiniec,** celem wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Ponadto przyjechała wycieczka **urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego** z ministrem przemysłu i handlu gen. Romanem **Góreckim** na czele w ilości około **1000 osób.**

Wreszcie przyjechała wycieczka **pracowników** fabryki prochu z miejscowości **Pionek** koło Radomia **1400 osób** i z **Katowic urzędnicy miejscy około 600 osób.**

W sobotę zjechały się delegacje wszystkich oddziałów i **kół Polskiego Tow. Tatrzańskiego około 200 osób,** które w godzinach rannych udały się na Wawel, składając hołd. Popołudniu delegacje z zarządem głównym udały się na Sowiniec wraz z ziemią uroczyście pobraną ze szczytów gór polskich. Ziemię i kamienie przywieziono w oryginalnych **urnach,** w skrzyniach i naczyniach.,

* * *

(S) ZIEMIA Z LOTNISKA CZĘSTOCHOWSKIEGO NA KOPIEC MARSZAŁKA. Na lotnisko częstochowskie na Kucelinie przybyła awjonetka RWD z okr. wojew. LOPP. w Kielcach, na której przybyli delegat okręgu Kwieciński oraz pilot, instruktor szkoły szybowcowej LOPP w Polichnie celem pobrania ziemi z lotniska na kopiec Marszałka na Sowińcu. Na lotnisku oczekiwali przedstawiciele władz z prez. Mackiewiczem na czele.

Ziemię pobrano do woreczka i opieczętowano.

Ziemia ze szczytów gór.

(ef) W sobotę przybyło do Krakowa wiele wycieczek z całej Polski, celem złożenia hołdu zwłokom Marszałka J. Piłsudskiego. Do naszego miasta przybyło w ten dzień **kilkanaście tysięcy osób.**

Wycieczka spółdzielców polskich z Niemiec.

(i) Wczoraj w sobotę o godz. 18.30 przybyła do Krakowa **wycieczka spółdzielców polskich z Niemiec w ilości 30 osób.** W wycieczce biorą udział **przedstawiciele polskiego ruchu spółdzielczego z całych Niemiec.** Mili goście zabawią w Krakowie dwa dni.

Dziś wyjadą na **Sowiniec i zwiedzą Kraków,** w poniedziałek złożą **hołd w krypcie św. Leonarda,** a następnie wyjadą do Wieliczki, skąd nastąpi powrót do Niemiec.

Wycieczki z hołdem dla Marszałka.

W sobotę przybyli do Krakowa uczestnicy zjazdu wszystkich oddziałów **Ligi Morskiej i Kolonjalnej w ilości około 3 tysiące osób.** Ponadto przybyła wycieczka **urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego** (około 600 osób), z **Katowic urzędnicy miejscy** (około 600 osób) i 1.400 pracowników **fabryki prochu w miejscowości Pionki,** koło Radomia.

Szpital im. Marszałka Piłsudskiego z hołdem.

W niedzielę dnia 20 bm. w godzinach rannych przybywa do Krakowa **pielgrzymka pierwszego szpitala okręgowego im. Marsz. Piłsudskiego w liczbie 255 osób** pod dowództwem komendanta szpitala **płk.** Rażniewskiego.

Należy przypomnieć, że **Marszałek Piłsudski był ściśle związany ze szpitalem swego imienia. W roku 1926** w czasie swej bytności nadał swe imię szpitalowi i wygłosił dłuższe przemówienie, **Rodzina Marszałka wielokrotnie korzystała z pomocy szpitala. Na krótko** przed zgonem spędzał Wódz Narodu **wszystkie swe wolne chwile w szpitalu** u łoża śp. swej siostry **Kadenacowej.** Personal szpitala **pielęgnował dostojnego chorego, gdy był on u kresu swej doczesnej wędrówki.**

Zjazd oficerów korpusu saperów.

W ślad za wieloma tysiącami pątników do krypty św. Leonarda zjechali w dniach 19 i 20 bm. **oficerowie korpusu saperów z dowódcą saperów M. S. Wojsk podpułkownikiem Langnerem** na czele w ilości 300 osób. Są to komedanci szkół oficerskich, dowódcy batalionów saperskich i technicznych jak mostów kolejowch, elektrotechnicznego, silnikowego i t. p. oraz kierownicy instytutów technicznych armji, wraz z delegacjami oficerów młodszych wymienionych jednostek.

Po **złożeniu wieńca** w krypcie św. Leonarda, uczestnicy zjazdu zwiedzili Wawel i Pałac Prasy.

W dniu 20 bm. udają się na Sowiniec, by dołożyć swą cząstką pracy w sypaniu kopca ukochanemu Wodzowi.

Apel o dekorację domów.

(ki) W związku z uroczystościami złożenia ziemi ze wszystkich lotnisk polskich w Kopcu Piłsudskiego na Sowińcu, zarząd miejski zwraca się z gorącym apelem do **wszystkich właścicieli realności, położonych na Olszy, Rakowickiej, Lubicz, Potockiego, św. Gertrudy, pod Wawelem, Grodzkiej, w Rynku Głównym, Szczepańskiej, Podwalu, Piłsudskiego, Al. Krasińskiego, Tadeusza Kościuszki, Królowej Jadwigi i Woli Justowskiej,** by na czas przechodzenia wymienionym szlakiem pochodu zarządów okr. woj. LOPP wszystkich aeroklubów i zarz. gł. LOPP **udekorowali swoje domy chorągwiami o barwach państwowych i miejskich.**

* * *

(B. K.) ZIEMIA Z BIELSKIEGO LOTNISKA NA KOPIEC MARSZAŁKA NA SOWIŃCU. W sobotę w południe została pobrana przez delegatów okręgu wojew. LOPP z Katowic ziemia z terenu lotniska w Aleksandrowicach, na Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

Niezwykła urna.

(ki) Pielgrzymi przyjeżdżający do Krakowa w celu złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu prześcigają się w pomysłowości kształtów urn. na przewiezienie ziemi na Sowiniec. Oryginalnie wygląda urna drewniana wykonana na kształt buta z cholewą przez szewca odyńskiego, Aleksandra Jurczyńskiego, który przybył wraz z wielką pielgrzymką z Gdyni. Na zdjęciu wykonawca oryginalnej urny na dachu „Pałacu Prasy“.

Składki złożone w Administracji:

„Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu w Krakowie“: A. Z. Gecht Korzec Wol zł. 2.—.

Liga Morska i LOPP w hołdzie Marszałkowi

W dniu wczorajszym nastąpiło złożenie hołdu Zmarłemu Wodzowi Narodu przez zarząd i radę główną oraz delegację wszystkich oddziałów Ligi Morskiej i Kolonjalnej w Polsce. Na uroczystość przybyły władze naczelne Ligi z prezesem zarządu głównego gen Orlicz - Dreszerem, prezesem rady głównej b. min. Kożuchowskim, gen. Litwinowiczem i gen. Kwaśniewskim, dyr. zarządu głównego Dębskim, dyr. Czermińskim oraz pułk. Iwanowskim na czele. Z krakowskich władz Ligi Morskiej i Kolonjalnej obecni byli: pułk. Tomaszewski, prezes Spett, pułk. Rieser i in. Na uroczystość przybył specjalnie komandor Poznański, który przywiózł urnę z ziemią z Oliwy, miejsca zwycięskiej dla Polski bitwy morskiej ze Szwedami w roku 1627, zaś zarząd główny przywiózł ziemię z pól cecorskich którę przywieźli uczestnicy tegorocznego spływu do Morza Czarnego. Wśród przybyłych wyróżniał się oddział Ligi Morskiej z Mościc, który przywiózł wieniec metalowy, zaś rada główna przywiozła wieniec srebrny celem złożenia na trumnie Wodza Narodu.

O godz. 9.30 rano zebrały się wszystkie zarządy okręgowe i poczty sztandarowe L. M. K. na rynku Głównym poczem utworzył się pochód, który ruszył do kościoła św. Piotra i Pawła, gdzie ks. dziekan Miś odprawił uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie udali się uczestnicy zjazdu na pl. Szczepański skąd trasą pogrzebu Marszałka Piłsudskiego przeszli pochodem na Wawel. Na wzgórzu wawelskim wygłosił gen. Orlicz - Dreszer do zebranych przemówienie poczem władze Ligi złożyły hołd u trumny Wodza Narodu, którą pokryły liczne wieńce.

O godz. 3 popołudniu uczestnicy zjazdu zebrali się na Sowińcu gdzie nastąpiło złożenie przywiezionej ziemi i sypanie kopca.

O godz. 5 popołudniu w sali rady miejskiej odbyło się zebranie rady głównej LMK. pod przewodnictwem min. Kożuchowskiego. Przybyłych powitał prezydent miasta dr. Kaplciki, poczem nastąpiły obrady, które trwały kilka godzin.

*

Równocześnie ze zjazdem L. M. K. odbył się wczoraj w Krakowie zjazd zarządów poszczególnych oddziałów LOPP z władzami naczelnemi w osobach prezesa zarządu głównego gen. Berbeckiego b. min. Kühna i gen. Roupperta na czele. Z krakowskich władz LOPP wzięli w uroczystościach udział: gen. Łuczyński, ppułk. Wójcicki, dyr. Kessler, inż. Gościcki i in. Zarząd główny przywiózł z Warszawy wieniec, który został złożony w krypcie św. Leonarda. W uroczystościach LOPP wzięli udział przedstawiciele władz z pełniącym obowiązki wojewody dr. Małaszyńskim i radcą Stańkowskim na czele, prezydent m. Krakowa dr. Kaplicki, wiceprezydent dr. Klimecki i in.

Uczestnicy zjazdu, którego celem było złożenie ziemi z wszystkich lotnisk Rzeczypospolitej w kopcu na Sowińcu, wyruszyli w południe z lotniska na Rakowicach, gdzie nastąpiło złożenie tej ziemi we wspólnej urnie, ulicami miasta na Wawel. Tu zarząd główny i delegacje poszczególnych oddziałów złożyły hołd u trumny Wodza Narodu. Następnie pochód udał się na Sowiniec, gdzie nastąpiło złożenie ziemi i wspólne sypanie kopca.

Wczoraj na Sowińcu odbyła się uroczystość złożenia ziemi przez polsko-cudzoziemskie Ligi. Specjalny reprezentant króla szwedzkiego złożył ziemię zebraną w Szwecji. Pozatem ziemię złożyły ligi polsko-francuska i polsko-amerykańska.

Z Katowic

Wyjazd na Wawel i na Sowiniec pracowników miejskich Magistratu m. Katowic. W dniu 19 b. m. urzędnicy miejscy miasta Katowic wyjechali gremjalnie do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego. Wyjechało ogółem przeszło 600 pracowników miejskich zatrudnionych w Magistracie, Miejskiej Kasie Oszczędności i Śląskich Linjach Autobusowych, pod przewodnictwem prezydenta miasta dr. Adama Kocura. Wycieczka wiezie ze sobą urnę z ziemią ze wszystkich powiatów śląskich. Na urnie sporządzonej ze stali huty „Baildon“, wyryte są godła wszystkich miast powiatowych na Górnym Śląsku. W najbliższym czasie projektowany jest wyjazd do Krakowa członków Zarządu miasta i Rady Miejskiej.

Nabożeństwo za duszę ś. p. Marszałka J. Piłsudskiego

Wczoraj o godz. 10-ej rano, staraniem korpusu oficerskiego artylerji konnej, w kościele garnizonowym przy ul. Długiej zostało odprawione nabożeństwo żałobne za duszę Pierwszego Marszałka Józefa Piłsudskiego. Żałobną Mszę Świętą odprawił ks. biskup polowy W. P. Gawlina w asyście kleru.

Na nabożeństwie obecni byli: podsekretarz stanu Lechnicki, generalicja z inspektorami armji gen. dyw. Norwid - Neugebauerem i gen. dyw. Rómmlem na czele, szef departamentu artylerji w M. S. Wojsk. płk. Cehak, dowódcy wszystkich dywizjonów artylerji, oficerowie komendy garnizonu m. st. Warszawy z mjr. Czurukiem, delegacje oddziałów garnizonu warszawskiego.

Przy symbolicznym katafalku, przybranym zielenią, ustawiono proporczyki dywizjonów artylerji konnej. Wartę honorową pełnili oficerowie, podoficerowie i żołnierze artylerji konnej.

Po nabożeństwie ks. biskup polowy W. P. Gawlina poświęcił urnę z ziemią, zebraną z 24 pobojowisk artylerji konnej, których nazwy wypisane są na pomniku, wystawionym w r. 1933 ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego przez wszystkie dywizjony artylerji konnej na terenie koszar I d. a. k. im. gen. Józefa Bema w Warszawie.

Urna z ziemią z pobojowisk zostanie przewieziona przez delegację artylerji konnej na Sowiniec.

Czas z 21 X 1935

T. S. L. SYPIE KOPIEC.

Wczoraj, w drugim dniu zjazdu TSL udali się jego uczestnicy o 9 rano na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca Marszałkowi Piłsudskiemu. O godz. 3 popoł. odbyło się drugie plenarne zebranie walnego zjazdu, na którem dokonano wyborów uzupełniających 12 członków zarządu w miejsce ustępujących i wysłuchano sprawozdań komisyj. Sprawa zmiany statutu na wczorajszem zebraniu nie omawiano i postanowiono w tym celu urządzić nowy zjazd. W godzinach wieczornych nastąpiło zamknięcie zjazdu.

Czas z 21 X 1935

Zjazd Towarzystwa Szkoły Ludowej

rozpoczął obrady w Krakowie

Kraków, 19 października.

Wczoraj rozpoczął się w Krakowie 38 **walny zjazd Towarzystwa Szkoły Ludowej** z udziałem delegatów wszystkich kół z zarządem głównym na czele.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele św. Anny celebrowanym przez ks. kanonika van Roy, poczem zebrani ruszyli pochodem **na Wawel celem złożenia hołdu prochom Marszałka.**

O godz. 12 w południe nastąpił **uroczyste otwarcie zjazdu w sali Starego Teatru.** Na zjazd przybyli przedstawiciele władz z kuratorem Godeckim w imieniu ministra oświaty, naczelnikiem Osieckim w imieniu wojewody, wiceprez. dr. Klimeckim, pułk. Bolesławiczem w imieniu dowódcy O. K. oraz kpt. Piechowiczem imieniem dowódcy OK Przemyśl, wicemin. gen. Głuchowskiego. Obecny był **przedstawiciel polskiej Macierzy Szkolnej z Czechosłowacji i przedstawiciele różnych organizacji.**

Zjazd zagaił prezes zarządu głównego TSL b. **wiceprezydent miasta dr. Ostrowski,** wskazując na stały i duży rozwój TSL., które krzewi oświatę wśród najszerszych mas, urządzając kursy, uniwersytety niedzielne itd. oraz opiekując się młodzieżą szkolną. Na początku przemówienia oddali zebrani **hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, a pod koniec przemówienia uczcili pamięć zmarłych członków.**

Po przemówieniach przedstawicieli władz i instytucyj, utworzono cztery komisje, które obradowały w godzinach popołudniowych. Dziś o godz. 9 rano udadzą się uczestnicy zjazdu na Sowiniec, gdzie zostanie złożona **ziemia z miejscowości, w których znajdują się koła TSL.** Po południu odbędą się dalsze obrady.

Ex Illustr z 21 X 1935

Ziemia z lotnisk polskich na Kopiec Marszałka

Zjazd Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w Krakowie

Kraków, 20 października.

Wczoraj odbył się w Krakowie zjazd Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej z władzami naczelnemi w osobach: prezesa zarządu głównego gen. Berbeckiego, b. min. Kühna i gen. Roupperta na czele.

Z krakowskich władz LOPP wzięli udział: gen. Łuszczyński, ppłk. Wójcicki, dyrektor Tessler, inż. Gostwicki, przedstawiciele władz z wicewojewodą dr. Małaszyńskim i radca Stańkowskim, prez. dr. Kaplicki, wiceprez. dr. Klimecki i inni.

W uroczystościach wzięły udział zarządy okręgowe kół LOPP oraz aeroklubów. Uczestnicy zebrali sie o godz. 1-ej po poł. na lotnisku w Rakowicach, gdzie nastąpiło złożenie ziemi ze wszystkich lotnisk polskich w spólnej urnie, poczem uformował się pochód i korowód samochodów, które ruszyły na Wawel. **Tu zarząd główny i delegacje złożyły hołd u trumny Wodza Narodu, oraz złożono wieniec.** Nastepnie pochód ruszył na Sowiniec, gdzie złożono ziemię, poczem wzięto udział w sypaniu kopca.

Ex Illustr z 21 X 1935

Liczne pielgrzymki z całego kraju dążą do Krakowa

Kraków, 19 października.

W dniu wczorajszym bawiło w Krakowie wiele wycieczek. Między innemi przybyło **1400 osób z fabryki amunicji w Piątkach,** 600 osób z Katowic z zarządem tego miasta na czele, 600 urzędników Banku Gosp. Krajowego, 600 dzieci z Warszawy wycieczka szkoły podchorążych w Grudziądzu w liczbie 400 osób. Wycieczka ta **złożyła u trumny Marszałka wspaniały wieniec.** Dziś zjadą do Krakowa zarządy główne i poszczególne oddziały LMK. i LOPP.

Ogólnopolski Zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

W niedzielę odbył się w Krakowie wielki ogólnopolski Zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Zjazd rozpoczął się nabożeństwem w kościele św. Piotra, odprawionem przez ks. dziekana Misia.

Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu zebrali się na pl. Szczepańskim, skąd szlakiem pogrzebu śp. marsz. Piłsudskiego udali się na Wawel. Ze stoku Wawelu przemówił do uczestników Zjazdu **prezes Ligi, gen. Orlicz-Dreszer.** Po złożeniu w krypcie św. Leonarda wieńców, uczestnicy Zjazdu udali się grupami na Sowiniec.

W uroczystościach zjazdowych uczestniczył **prez. Kaplicki,** nacz. urzędu woj. inż. **Kiell** i inni.

Głos Narodu z 21 X 1935

Tempo Dnia z 21 X 1935 r.

Węgierska delegacja przywiezie ziemię

z wszystkich komitatów na Sowiniec.

Dnia 26 bm. wyjedzie do Krakowa **delegacja Federacji stowarzyszeń węgiersko-polskich** na Węgrzech celem zawiezienia ziemi **z wszystkich komitatów węgierskich na kopiec Marszałka Piłsudskiego.**

W skład delegacji wchodzą: **hr. Karol Szechenyi,** prezes stow. węgiersko-polskiego, profesor uniwersytetu **Emeryk Lukinich,** profesor **Jan Tomosanyi,** ks. prałat **Tiefenthaler,** prezes węgierskiego stowarzyszenia młodzieży katolickiej i **Franciszek Darvay,** sekretarz tegoż stowarzyszenia.

Nowiny z 21 X 1935

HOŁD LIGI MORSKIEJ I AEROKLUBÓW

W dniu wczorajszym odbył się w Krakowie zjazd Ligi Morskiej i Kolonjalnej, dla złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. Uczestnicy zjazdu udali się na Wawel, gdzie delegacja z gen. Dreszerem i b. min. Kożuchowskim złożyła wieniec w krypcie św. Leonarda. Skolei uczestnicy udali się na Sowiniec, gdzie złożono ziemię z pod Oliwy i Cecory.

Wczoraj złożyły również hołd L.O.P.P. i Aerokluby z całej Polski. W południe odbył się pochód na Wawel, gdzie złożyła hołd delegacja z gen. Berbeckim na czele, poczem na Sowińcu złożono ziemię z lotnisk.

Kur. Warsz z 21 X 1935

+ KRAKÓW.

Hołd lotników na Sowińcu. Wczoraj odbyła się w Krakowie uroczystość złożenia ziemi z lotnisk Rzplitej na kopcu imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na uroczystość tę przybyły liczne delegacje ze wszystkich okręgów L. O. P. P. z całej Rzplitej, które przywiozły ziemię ze swoich lotnisk. O godz. 12-ej w południe odbyła się w katedrze na Wawelu uroczysta msza święta, poczem jenerał Łuczyński wraz z delegatami poszczególnych okręgów L. O. P. P. złożył w imieniu całej organizacji L. O. P. P. Rzplitej w krypcie wawelskiej hołd Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu składając wspaniały wieniec w imieniu 1,500 tys. zrzeszonych członków LOPP. O godz. 14-ej na lotnisku krakowskiego aeroklubu w Rakowicach składały kolejno do urny ziemię ze swoich lotnisk. Następnie wyruszył z lotniska korowód samochodów. Urna z ziemią spoczywała na kadłubie samolotu, ciągnionego przez auto. Korowód zdążał na Sowiniec odświętnie przystrojonemi ulicami miasta. Po złożeniu ziemi na kopcu, wielką metalową artystycznie wykonaną urnę przekazano komitetowi budowy kopca. Podczas uroczystości na Sowińcu samoloty poszczególnych okręgów L. O. P. P. unosiły się nad kopcem.

Święto Junaków w Krakowie

Kraków, 20 października.

Staraniem Stowarzyszenia Opieki nad niezatrudnioną młodzieża odbyło się wczoraj w Krakowie **święto junaków z udziałem tysiąca junaków z obozu pracy w okręgu krakowskim, śląskim i kieleckim. W ramach tej uroczystości nastąpiło wręczenie 25 drużynom specjalnych godeł pracy odznaczonych za szczególnie wydajną prace i organizację życia obozowego.**

Uroczystość rozpoczęła sie o godz. 8 rano nabożeństwem w kościele Marjackim, które odprawił ks. infułat Kallinowski. W uroczystości wzieli udział reprezentanci władz z nacz. Wolanieckim w imieniu wojewody, starosta powiatowy dr. Wnęk, władze wojskowe z gen. Łuczyńskim, płk. Bolesławiczem gen. Hubickim jako prezesem Stowarzyszenia opieki nad młodzieża, posłowie Ziemi krakowskiej, władze miejskie z wiceprez. dr. Radzyńskim na czele i inni.

Rodzicami chrzestnymi godeł pracy byli: p. prezydentowa Kaplicka i wiceprezydent dr. Radzyński. Po nabożeństwie uczestnicy uroczystości ruszyli na plac przed Oleandrami, **gdzie do zebranych przemówił gen. Hubicki, poczem wręczył odznaczonym drużynom godła pracy.** Następnie odbyła się defilada, poczem wszyscy ruszyli na Wawel, by złożyć hołd u trumny Marszałka. Wieczorem odbyła się na terenie ośrodka pracy w Bronowicach Małych akademja.

Illustr z 22 X 1935

Raid konny z Poznania do Krakowa

celem złożenia hołdu Marszałkowi organizuje brygada kawalerji w Poznaniu

Poznań, 21 października.

Brygada Kawalerji Poznań w dniach od 22 do 30 bm. urządza raid konny do Krakowa pod przewodnictwem dowódcy brygady p. gen. Sergjusza Zahorskiego — dla złożenia hołdu ś. p. Marszałkowi Piłsudskiemu, nawiązując do 2-letniej rocznicy wspaniałego święta kawalerji, podczas którego oddziały brygady kawalerji poznańskiej poraz ostatni defilowały przed Wodzem i zostały przez niego specjalnie wyróżnione.

Jak wiadomo — święto kawalerji odbyło się z okazji 250-lecia zwycięstwa pod Wiedniem, gdzie polska kawalerja taką okryła się chwałą. Oficerowie kawalerji wręczyli Panu Marszałkowi w czasie święta — buzdygan, ozdobiony proporcami wszystkich pułków kawalerji, dywizjonów artylerji konnej i broni pancernej.

Wymarsz uczestników raidu z Poznania nastąpi w dn. 22 bm. o godz. 9-ej rano z koszar 7 pułku strzelców konnych, ul. Grunwaldzka 34.

Gazeta Polska z 22 X 1935

Delegacje dywizjonów artylerji konnej w hołdzie pamięci Marszałka Piłsudskiego

KRAKÓW, 21.10. — Dziś przybyły do Krakowa delegacje wszystkich dywizjonów artylerji konnej wraz z inspektorem armji gen. Rómmlem na czele, dla złożenia hołdu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego. W skład delegacji weszli z każdego dywizjonu: dowódca, oficer, podoficer i kanonier. Delegacje, po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, udały się na Sowiniec, gdzie oczekiwała baterja 5 d. a. k. w rozwiniętym szyku z pocztem sztandarowym i trąbką Virtuti Militari.

Na Sowińcu nastąpiło uroczyste złożenie w urnie ziemi pobranej z 24 pobojowisk, na których dywizjony artylerji konnej stoczyły boje. Przed złożeniem ziemi do masywu kopca, wygłosił przemówienie płk. w st. sp. Dunin-Wolski, jeden z twórców i organizatorów artylerji konnej armji odrodzonej Polski. Uroczystość zakończyła się wzięciem udziału w sypaniu kopca przez przybyłych. (PAT)

Gazeta Polska z 22 X 1935

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 21.10. — Dziś wyruszyła na Sowiniec pielgrzymka z Brześnia n/B. w ilości 900 osób, oraz pielgrzymka z Suwałk w ilości 200 osób. (L).

Głos Narodu z 22 X 1935

20 TYSIĘCY OSÓB, uczestników wycieczek bawiło w ub. niedzielę w Krakowie. Większość przyjezdnych była w krypcie na Wawelu i na Sowińcu. Szereg delegacyj złożyło urny z ziemią na kopcu marsz. Piłsudskiego. Między innymi przybyła delegacja z ziemią ze Szwecji.

Uroczystość złożenia ziemi z lotnisk Rzplitej na Sowińcu.

W niedzielę dnia 20 bm. odbyła się w Krakowie uroczystość **złożenia ziemi z lotnisk Rzeczypospolitej Polskiej na kopcu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.**

Na uroczystość tę przybyły liczne delegacje ze wszystkich okręgów LOPP., które przywiozły ziemię ze swoich lotnisk. Nieobecnego z powodów służbowych generała dywizji **Berbeckiego,** prezesa zarządu głównego LOPP. reprezentował p. gen. Jerzy **Narbut-Łuczyński,** prezes Okręgu krakowskiego.

O godzinie 12-tej w południe odbyła się **w katedrze na Wawelu uroczysta Msza św.,** którą celebrował ks. dziekan Antoni **Zapała,** poczem p. gen. **Łuczyński** wraz z delegatami poszczególnych Okręgów L. O. P. P. złożył w imieniu wszystkich okręgów LOPP. w krypcie hołd Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu oraz wspaniały wieniec w imieniu miljona pięciuset tysięcy zrzeszonych w LOPP. członków.

O godzinie 13,45 na lotnisku krakowskiem delegacje poszczególnych okręgów LOPP. złożyli do urny **ziemię ze swoich lotnisk,** ziemię zaś z lotnisk okręgu krakowskiego złożyli członkowie zarządu krakowskiego okręgu wojewódzkiego PP. płk. **Ujejski** i kpt. **Kowalski.**

Nastepnie wyruszył z lotniska korowód samochodów, wiozących przedstawicieli zarządów poszczególnych okręgów LOPP, władz i drużyny odkażające. Urna z ziemią spoczywała na **kadłubie samolotu,** ciągnionego przez auto.

Korowód zdążał na Sowiniec odświętnie przystrojonemi ulicami Rakowicką, Lubicz, Potockiego, Św. Gertrudy, pod Wawelem, Grodzką, Rynkiem koło kościoła Marjackiego i wzdłuż linji A-B, ul. Szczepańską, Straszewskiego, Marszałka Józefa Piłsudskiego i Aleją na Błoniach. Po przybyciu uczestników uroczystości na Sowiniec i przeniesieniu urny z ziemią, gen. Jerzy Narbut-Łuczyński wygłosił do zebranych przemówienie. Po złożeniu ziemi na kopcu urnę przekazano Komitetowi Budowy Kopca. W czasie uroczystości na Sowińcu samoloty poszczególnych okręgów LOPP. ufundowane przez LOPP przelatywały nad kopcem.

Illustr z 22 X 1935

MŁODZIEŻ Z WARSZAWY PRZYBYWA DO KRAKOWA.

(ef) We wtorek przybyła do Krakowa wielka wycieczka młodzieży, przeważnie żydowskiej z Warszawy.

Jutro w środę 1-szy bataljon mostów kolejowych z Krakowa około 200 ludzi złoży hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej, poczem uda się na Sowiniec, biorąc udział w sypaniu kopca. W piątek dnia 25 bm. przybędzie znowu do Krakowa wielka wycieczka młodzieży z Warszawy.

2,100.000 zł. na budowę pomnika Marszałka Piłsudskiego.

WARSZAWA, 22 października. Do 15 października ofiary na fundusz budowy pomnika Marszałka Piłsudskiego w Warszawie wyniosły przeszło 2,100.000 złotych.

Składki napływają w dalszym ciągu.

Z KRAJU.

+ GDYNIA. (Od nasz. koresp.)

Ziemia z fundamentów stoczni na kopiec na Sowińcu. Pobrano ziemię na kopiec na Sowińcu z miejsca, gdzie stanąć ma nowa stocznia marynarki wojennej. W uroczystości pobrania ziemi uczestniczyli przedstawiciele władz marynarki wojennej oraz kierownictwa budowy stoczni. Urna z ziemią będzie przewieziona na Sowiniec, gdzie nastąpi uroczystość sypania ziemi ze wszystkich stoczni w Polsce.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Zwłoki Marsz. Piłsudskiego przełożono do nowej trumny.

(—) Od pewnego czasu stwierdzono, że srebrna trumna, w której spoczywają zwłoki Marsz. Piłsudskiego, nie jest dokładnie uszczelniona, skutkiem czego do środka przenikało powietrze, powodując pojawienie się plam pleśni na mundurze i butach.

Gdy stan ten został stwierdzony przez specjalną komisję, zarządzono wykonanie nowej trumny z materjałów, których uszczelnienie byłoby jak najpewniejsze. Wykonano więc w Krakowie trumnę z kryształu, obramowanego metalem, wedle projektu prof. Wierzchowskiego. Części metalowe wykonała firma Seip, trumnę kryształową firma szklarska Paczka. Pierwszorzędne wykonanie całości absolutnie zabezpiecza przd dostępem powietrza do wnętrza.

W poniedziałek dnia 21 października br. około godziny 8-ej wieczorem w obecności speecjalnej komisji otwarto trumnę, zawierającą zwłoki Marszałka Piłsudskiego. Komisja stwierdziła, że pleśń pojawiła się tylko na mundurze i butach. Stan zwłok Marszałka Piłsudskiego jest natomiast idealny. Po stwierdzeniu tego przystąpiono do przełożenia zwłok do nowej trumny.

W skład komisji wchodzili lekarze: gen. dr Rouppert, płk. dr Czyż, mjr. dr Kalinowski, a dalej gen. dr Wieniawa-Długoszowski, gen. Łuczyński, płk. Tomaszewski. Władze duchowne reprezentował ks. kanonik katedralny Domasik.

Przyjazd delegacji stowarzyszeń polsko-węgierskich

KRAKÓW, 23.10. (tel. wł.) — Pojutrze przybywa do Krakowa delegacja Federacji Stowarzyszeń polsko-węgierskich z całych Węgier. Pielgrzymka przywiezie ziemię na Sowiniec ze wszystkich komitatów węgierskich oraz album podpisany przez 28 nadżupanów węgierskich. Wraz z wycieczką przybywa z Budapesztu hr. Szeheny, prof. Tomczany, ks. prof. Tiefentaler i inni, z Warszawy zaś prof. Diveky. Delegacja węgierska udaje się do krypty Leonarda i na Sowiniec, poczem zwiedzi Kraków. (L.)

— **Dzień zaduszny w Krakowie.** — Kraków, 23.10. — Tegoroczny dzień zaduszny w Krakowie, będzie wyrazem powszechnego hołdu, złożonego przez całą Polskę Marszałkowi Piłsudskiemu. Dn. 1 listopada zapowiedziany jest przyjazd do Krakowa Marszałkowej Piłsudskiej z córkami. Dnia 2 b. m. wyruszy z Oleandrów na Wawel wielki pochód, w którym udział wezmą organizacje społeczne, b. wojskowych oraz mieszkańcy Krakowa. Na ten dzień zapowiadają się liczne pielgrzymki, wiele pociągów popularnych, a nawet specjalnych. Spodziewany jest również przyjazd wielu wybitnych osobistości z całego kraju. Na nowej trumnie Marszałka Piłsudskiego zostanie złożony wieniec laurowy ze wstęgami o barwach Orderu Virtuti Militari. (L).

Węgrzy w hołdzie Marszałkowi

W sobotę, pociągiem, o godz. 18.49 przybywa do Krakowa pielgrzymka Węgierskiego Związku Narodowego w skład której wchodzą: pełniący obowiązki prezesa Związku hr. Karol Szechenyi, ks. prof. Józef Tiefenthaler, kurator Katolickiego Związku Studentów Węgierskich, znakomity uczony profesor uniwersytetu budapeszteńskiego Emeryk Lukinich, laureat polskiego, Penclubu prof. Jan Tomscanyi i sekretarz Związku Fr. Darvey. Pielgrzymka przywiezie ziemię, która złożona zostanie na kopcu Marszałka na Sowińcu. Pozatem delegacja węgierska przywiezie album z adresami 28 nadżupanów (wojewodów). Z poselstwa węgierskiego w Warszawie pielgrzymce towarzyszyć będzie prof. Diveky. Po powitaniach na dworcu przez przedstawicieli władz i Towarzystwa Polsko - Węgierskiego oraz organizacje akademickie, przybyli udadzą się w niedzielę do krypty św. Leonarda, poczem wezmą udział w sypaniu kopca.

Przed złożeniem ziemi z Ameryki na Sowińcu

Ambasador Stanów Zjednoczonych przy rządzie polskim p. Cudahy, odbył w ostatnich dniach konferencję z wiceministrem spraw zagranicznych, p. Szembekiem, dyr. Drymmerem i prezesem Światowego Związku Polaków z Zagranicy min. Raczkiewiczem w celu omówienia sprawy złożenia na Sowińcu ziemi, przywiezionej ze wszystkich stanów Ameryki Północnej.

Należy podkreślić, że Stany Zjednoczone A. P. są pierwszem państwem, które przesłało ziemię ze wszystkich części swego kraju na Kopiec Marszałka Piłsudskiego.

Uroczystość przekazania urn z ziemią amerykańską w ilości 53, odbędzie się w dniach 17 i 18 listopada r. b. z okazji zjazdu Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy w Krakowie.

Ziemia z pobojowisk legjonowych na Kopcu Marszałka Piłsudskiego.

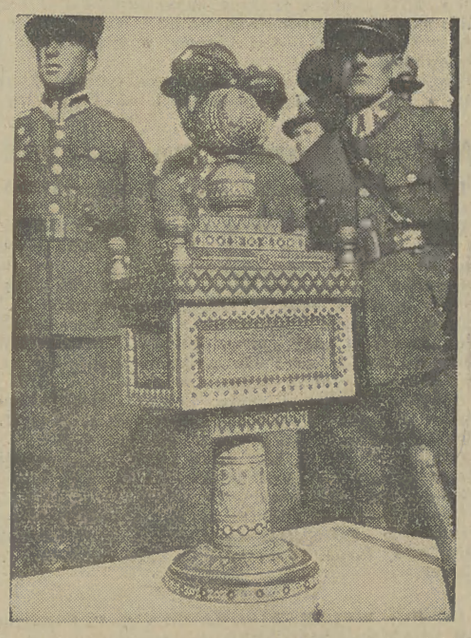

Fot. Inż. A. Sobociński.

(So) W dniu 20 b. m. odbyła się staraniem oddziału Związku Strzeleckiego i Przysposobienia Wojskowego Leśników w Mikuliczynie uroczystość pobrania ziemi z góry Rokiety, pamiętnej z walk legjonowych w wojnie światowej. Ziemię pobrał najstarszy wiekiem hucuł w Mikuliczynie Piotr Bojko, liczący 104 lat życia. Ziemię złożono we wspaniałej urnie (na ryc.) wykonanej podług wzorów huculskich, bogato rzeźbionej i inkrustowanej, wraz z odpowiednim napisem. Urnę wraz z ziemią powiezie na Sowiniec sztafeta miejscowego oddziału Z. S. i P. W. L. na rowerach —

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Przedstawiciele zagranicy w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

W niedzielę bawiły w Krakowie reprezentacje towarzystw polsko-cudzoziemskich celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu i ziemi na Sowińcu. Przybyły delegacje wszystkich niemal stowarzyszeń polsko-cudzoziemskich i polsko-obcych Izb handlowych, które łączą Polskę z zagranicą, pracując nad zbliżeniem kulturalnem i gospodarczem narodów.

Przyjechali Polacy i cudzoziemcy, przyczem najliczniej stawili się reprezentanci organizacyj polsko-szwedzkich. W tej grupie przybył hr. Eryk Post, który w imieniu króla szwedzkiego złożył na Sowińcu ziemię ze Szwecji. Wraz z hr. Postem przybył prezes T-wa Polsko-Szwedzkiego, Bertoni oraz delegaci linji Gdynia—Ameryka.

Na zdjęciu widoczni delegaci w osobach: hr. Posta, delegata króla szwedzkiego, prezesa Tow. polsko-szwedzkiego Bertoniego, oraz delegaci linji Gdynia—Ameryka dyr. Leszczyński i komandor Jacynicz, którzy składają ziemię przywiezioną polskiemi statkami z Ameryki, Palestyny i Nordcapu.

Oficerowie artylerji z hołdem w Krakowie.

(ef) W poniedziałek odbył się w Krakowie zjazd z całej Polski oficerów dywizjonów artylerji konnej. Przybyło około 100 osób z szefem departamentu artylerji z min. wojny płk. Leopoldem Cehakiem i płk. Dunin-Wolskim.

O godz. 7 rano oficerowie daku przyjechali z Warszawy do Krakowa. O godz. 10-tej złożono hołd w krypcie katedralnej Marszałkowi J. Piłsudskiemu, a o godz. 11-tej udano się na Sowiniec, gdzie złożono ziemię z 24 pobojowisk w których artylerja konna brała udział. Po wysypaniu ziemi, wszyscy wzięli udział w indywidualnem sypaniu kopca. Piękne urny, w których przywieziono ziemię, złożono w Oleandrach.

O godz. 14 odbył się wspólny obiad w kasynie garnizonowem oficerskiem.

W godzinach popołudniowych zwiedzano zabytki Krakowa, a wieczorem poszczególne delegacje odjechały do swoich dywizjonów.

Oficerowie wszystkich dywizjonów artylerji konnej na dziedzińcu Zamku wawelskiego.

* * *

(ef) **WYCIECZKI PONIEDZIAŁKOWE.** W poniedziałek znowu przybyły liczne wycieczki z całej Polski do Krakowa. Z Brześcia n. Bugiem przyjechał pociąg popularny, przywożąc około 900 osób, ze Suwałk przyjechało około 600 osób. W Krakowie bawiła w poniedziałek również wycieczka zarządu głównego Zw. Kolejowych pracowników drogowych. R. P. wraz z prezesami oddziałów okręgowych.

Ziemia z Beskidu śląskiego na Kopiec Marszałka.

W Beskidach Śląskich odbyła się w ostatnich dniach uroczystość pobrania ziemi na kopiec na Sowińcu ze szczytów gór Równicy i Baraniej przez delegatów oddziału śląskiego P. T. T. Ilustracja przedstawia moment pobrania ziemi.

Kurjer Poranny z 24 X 1935 r.

Kraków do południa.

Hołd Marsz. Piłsudskiemu złoży Kraków w Dzień Zaduszny.

(ki) Zbliżają się dni **Świąt Umarłych**, dzień **Wszystkich Świętych** i **Dzień Zaduszny.**

W Krakowie, teraz kiedy **ciało Wodza Narodu spoczęło między królami polskimi — święto to będzie obchodzone tem uroczyściej.**

W dniu tym, prócz uczczenia pamięci najbliższych zmarłych, stanie się niewątpliwie dla wszystkich wspólną **potrzebą serca złożenie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.**

Uzewnętrznieniem tego zbiorowego hołdu będzie **wielki pochód**, który w sobotę 2. bm. **wyruszy o zmierzchu spod Oleandrów na Wawel.** Wezmą w nim udział **organizacje ideowe, społeczne, b. wojskowych**, a także ogół **mieszkańców Krakowa.** Na trumnie Marszałka Piłsudskiego **złożony zostanie wieniec laurowy ze wstęgami o barwach orderu Virtuti Militari.**

Nietylko Krakowianie będą składać hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego w dniach specjalnie poświęconych pamięci Zmarłych. lecz **przybędą na te dni do Krakowa przedstawiicele społeczeństwa z całej Polski.**

Przewidzianych jest **wiele pociągów popularnych i zapowiedzianych wiele wycieczek**, które przyjadą do Krakowa pociągami regularnymi. W projekcie jest **uruchomienie** kilku pociągów specjalnych

P. Marszałkowa Piłsudska z córkami przybędzie do Krakowa.

(ki) W dniach Świąt Umarłych u trumny Marszałka Piłsudskiego zjawią się dostojnicy państwa, przybędzie do Krakowa p. Marszałkowa Piłsudska z córkami.

Przyjazd **p. Marszałkowej spodziewany jest w dniu 1-go listopada, a w dniu 2-go listopada p. Marszałkowa Piłsudska najprawdopodobniej wyjedzie z Krakowa do Wilna**, gdzie spoczywa serce Marszałka Piłsudskiego.

W prawdziwie hetmańskiej trumnie wykonanej przez robotników krakowskich spoczął Marszałek Józef Piłsudski.

(ki) U nowej trumny Marszałka Piłsudskiego, teraz kiedy **postać Wodza jest**

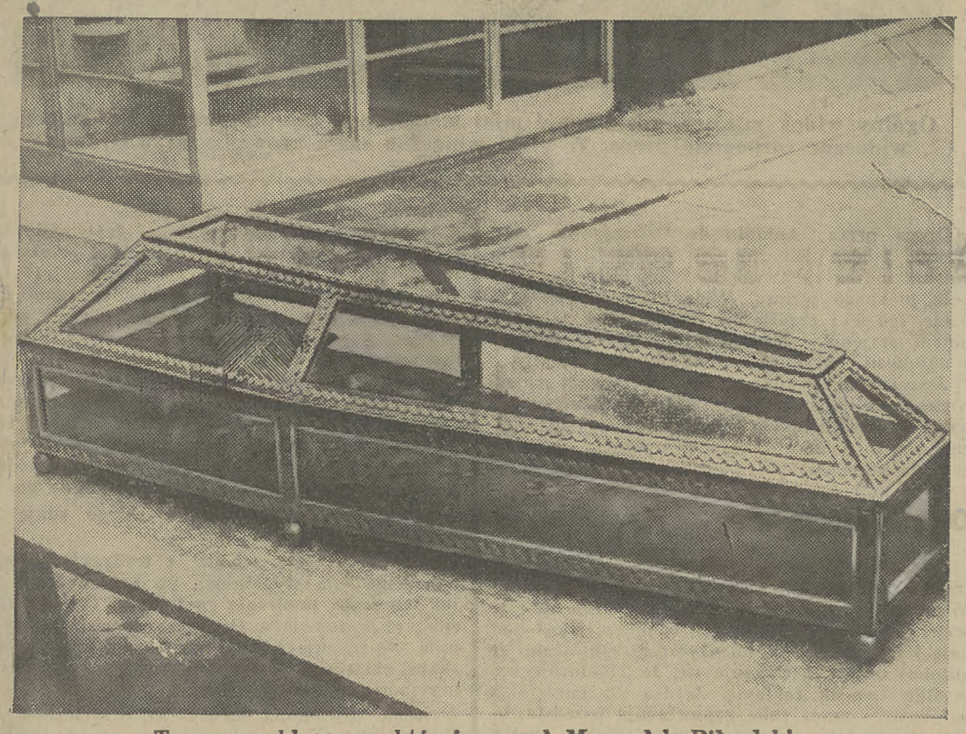

Trumna szklana, w której spoczął Marszałek Piłsudski.
Fot. Pawlikowski, Kraków.

w niej cała widoczna, tłum pątników znowu wzrósł. Kryptę św. Leonarda poczęli powtórną falą nawiedzać **tłumnie Krakowianie.** Znowu **wydłużyły się szeregi ludzi czekających na swoją kolejkę** wejścia do krypty.

Nowa trumna ma w sobie jakby **więcej dostojeństwa od dawnej** i jest — jak słusznie po oglądnięciu jej oświadczył generał Wieniawa-Długosozwski — **prawdziwie hetmańską trumną.**

Na zdjęciu **trumna wykończona w warsztacie p. Seipa.** O dokładnośści robót tak metalowych jak i szklarskich wykonanych przez p. **Antoniego Paczkę** świadczy próba **poddania trumny ciśnieniu 400 kg. słupa wody.** Próba ta dała wynik **pozytywny.** Pod tak dużem ciśnieniem, nigdzie na zewnątrz nie przedostała się ani jedna kropelka wody.

Na marginesie wykonania tej nowej trumny, trudno nie wspomnieć, o wielkiej **dyskrecji tajemnicy w której nową trumnę wykonywano.** Przed czasem ani słowa o swych pracach nie powiedzieli nikomu ani p. Seip ani p. Paczka. Ciekawszym momentem, jest fakt, iż robotnicy, którzy wykonywali poszczególne części nie **zorjentowali się przez długi czas co robią.** Widząc, iż mistrzowie ich nie udzielają na liczne pytania odpowiedzi, przestali pytać i wykonywali **dniem i nocą swoją pracę.**

Dopiero kiedy poczęto montować całość, trudno było przedsiębiorcom utrzymywać wobec robotników w dalszym ciągu tę tajemnicę. Robotników zebrano, powiedziano im co robią, **zobowiązano do jaknaściślejszej tajemnicy**, a wieść, iż rękami swemi wykonują trumnę nową dla Marszałka Piłsudskiego, stała się dla pracowników bodźcem do tem intensywniejszej i dokładniejszej pracy.

Dotrzymali też tajemnicy. Poza tą małą gromadką wtajemniczonych do momentu, w którym w ub. poniedziałek przed 4-tą popołudniu przywieziono nową trumnę samochodem wojskowym na dziedziniem katedry wawelskiej — nikt o całej sprawie nie wiedział.

SIEROTY Z DROHOWYŻA NA SOWIŃCU.

(ki) W Krakowie, w krypcie św. **Leonarda i na Sowińcu** bawiła onegdaj delegacja **młodzieży z zakładu sierót w Drohowyżu koło Mikołajowa.** Jest to **fundacja śp. Stanisława hr. Skarbka**, która od roku 1875 opiekuje się sierotami, pozbawionemi opieki dalszych krewnych, wychowując je na dzielnych rzemieślników. Dobrze znana we Lwowie ta **instytucja dobroczynna**, mniej znana jest w innych dzielnicach Polski, choć z całego obszaru Rzeczypospolitej skupia u siebie dziatwę. Stale przebywa w zakładzie **około 300 dzieci.**

Nie mogąc z powodu braku funduszów wziąć gremjalnego udziału w złożeniu

Ziemia z kopalń belgijskich na Sowiniec.

(l) Do Krakowa przybył, idąc 6 mil pieszo z Przeciszowa pod Oświęcimiem p. **Franciszek Przyprawa, reemigrant z Bel-**

gji, przynosząc ziemię z Belgji oraz bryłki węgla z kopalń, gdzie pracują Polacy. P. Przyprawa pracował sześć lat jako górnik w kopalniach węgla w Marcinelle i położył duże zasługi jako działacz społeczny wśród tamtejszej Polonji, werbując między innymi 100 członków do Polskiego Czerwonego Krzyża.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Ziemia z wybrzeża na Kopcu Marszałka.

W ramach ogólnopolskiego zjazdu Ligi Morskiej i Kol., jaki się odbył w ub. niedzielę w Krakowie z udziałem około 3.000 osób — odbyło się uroczyste złożenie ziemi na Sowińcu przywiezionej przez poszczególne delegacje. — Na zdjęciu piękna urna z ziemią z Oliwy.

Artylerja konna na Sowińcu.

Jak już pokrótce donosiliśmy, w ubiegły poniedziałek odbył się zjazd oficerów artylerji konnej dla oddania hołdu zwłokom Marszałka Piłsudskiego. Oficerowie udali się o godzinie 9 do katedry, poczem samochodami pojechali na Sowiniec.

Na kopcu oczekiwała baterja honorowa 5 D. A. K. w szyku pieszym z trąbką i pocztem „Virtuti Militari". Od dowódcy baterji kpt. Gąsieckiego przyjął raport inspektor armji gen. dyw. Rómmel.

Do zebranych delegacyj ze wszystkich dywizjonów artylerji konnej wygłosił podniosłe przemówienie okolicznościowe płk. Dunin-Wolski, poczem odbyło się złożenie ziemi z 24 pobojowisk. W czasie zsypywania ziemi baterja 5 D. A. K. oddała honory wojskowe.

W uroczystości wzięli także udział gen. bryg. Dzierżanowski, płk. Cehak, szef dep. artylerji oraz wszyscy dowódcy dywizjonów artylerji konnej. Organizacja uroczystości spoczywała w rękach dowódcy 5 D. A. K. płk. Kryńskiego.

* * *

(H) ZESPÓŁ TEATRU POLSKIEGO Z KATOWIC NA SOWIŃCU I WAWELU. Dyrekcja Teatru Polskiego w Katowicach organizuje dla zespołu artystycznego oraz pracowników technicznych Teatru, na piątek 1 listopada br. uroczystą pielgrzymkę do krypty św. Leonarda w katedrze na Wawelu, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego. Następnie zespół uda się na Sowiniec, celem wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Marja Balcerkiewiczówna na Sowińcu.

Znakomita artystka teatrów warszawskich p Marja Balcerkiewiczówna na krótko przed wyjazdem do Wiednia, gdzie nagrywa film z Hansem Jarra bawiła w Krakowie, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Złożenie ziemi ze wszystkich stanów Ameryki Północnej na Sowińcu.

(PAT) Ambasador Stanów Zjedn. p. Cudahy złożył wizytę min. spraw wewn. p. Raczkiewiczowi, jako prezesowi Światowego Związku Polaków z zagranicy, prosząc o wzięcie udziału w uroczystości złożenia ziemi ze wszystkich stanów Ameryki Północnej, w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu na Sowińcu.

Uroczystość ta odbędzie się w dniu 17 listopada.

Młodzież i wojsko z hołdem na Wawelu

(ef) We wtorek przybyła do Krakowa wielka wycieczka młodzieży, przeważnie żydowskiej z Warszawy. We środę 1-szy bataljon mostów kolejowych z Krakowa około 200 ludzi złoży uroczysty hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej, poczem uda się na Sowiniec, biorąc udział w sypaniu kopca.

W piątek dnia 25 bm. przybędzie znowu do Krakowa wielka wycieczka młodzieży z Warszawy.

* * *

(OL) WYCIECZKA HARCERZY SAMBORSKICH NA SOWINIEC. Z ramienia samborskiego hufca harcerskiego wyjechała do Krakowa wycieczka 27 harcerzy pod kier. p. Asarabowskiego. Harcerze, którzy zabrali w pięknej urnie ziemię z grobów pochowanych na samborskim cmentarzu powstańców 1863 r., legjonistów oraz bohaterów walk z Ukraińcami i bolszewikami oddali hołd zwłokom Marszałka w krypcie wawelskiej i wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Wycieczka zwiedziła również Wieliczkę.

(Hr) ZIEMIA Z MIEJSC POLEGŁYCH POLICJANTÓW NA SOWINIEC. 25 bm. wyjeżdża do Krakowa delegacja policji państwowej z Wilna i Wileńszczyzny, dla złożenia na kopcu Marsz. Piłsudskiego ziemi, pobranej zmogił poległych w obronie bezpieczeństwa i porządku funkcjonarjuszów policji państwowej. Delegacja składa się ze 140 osób, w tem z Wilna 40-stu.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Uczenice seminarjum z Żywca składają hołd Marszałkowi.

Grupa uczenic seminarjum naucz. z Żywca, które przybyły do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi. Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy“.

Ziemia z lotnisk R. P. na Sowińcu.

W niedzielę ub. odbyła się w Krakowie uroczystość złożenia ziemi z lotnisk Rzeczypospolitej na kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.— Zdjęcie przedstawia jeden z samochodów LOPP'u z piękną urną spoczywającą na kadłubie samolotu — w drodze na Sowiniec.

* * *

(k-er) **ZŁOŻENIE HOŁDU MARSZAŁKOWI PIŁSUDSKIEMU.** 10 listopada br. urządza zarząd Rezerwistów Koło w Żywcu pielgrzymkę do Krakowa celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu. Wyjazd pielgrzymki ze Żywca nastąpi w niedzielę 10 listopada br. o godz. 6-tej rano, powrót tego samego dnia o godz. 18-tej z Krakowa.

(Ek.) **WYCIECZKA NA SOWINIEC.** 8 listopada br. aranżują niepołomickie organizacje i związki wycieczkę na Sowiniec celem wzięcia udziału w sypaniu kopca i złożeniu urn z pobraną ziemią z kopca Grunwaldzkiego w Niepołomicach i z grobów poległych żołnierzy. Wycieczka uda się do krypty św. Leonarda, gdzie złoży hołd zwłokom Marsz. Piłsudskiego.

du będzie wielki pochód, który w sobotę 2 bm. wyruszy o zmierzchu z pod Oleandrów na Wawel. Wezmą w nim udział organizacje ideowe, społeczne, b. wojskowych, a także ogół mieszkańców Krakowa. Na trumnie Marszałka Piłsudskiego złożony zostanie wieniec laurowy z wstęgami o barwach orderu Virtuti Militari.

Nietylko Krakowianie będą składać hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego w dniach specjalnie poświęconych pamięci Zmarłych, lecz przybędą na te dni do Krakowa przedstawiciele społeczeństwa z całej Polski. — Przewidzianych jest wiele pociągów popularnych i zapowiedzianych wiele wycieczek, które przyjadą do Krakowa pociągami regularnymi. W projekcie jest uruchomienie kilku pociągów specjalnych.

Spodziewany przyjazd p. Piłsudskiej do Krakowa.

(ki) W dniach Świąt Umarłych u trumny Marszałka Piłsudskiego zjawią się dostojnicy państwa, a przedewszystkiem przybędzie do Krakowa wdowa po śp. Marszałku p. Aleksandra Piłsudska z córkami.

Przyjazd p. Piłsudskiej spodziewany jest w dniu 1-go listopada, a w dniu 2-go listopada p. Piłsudska wyjedzie z Krakowa do Wilna.

Prześliczny film wiedeński w jęz. niemieckim na bajecznem tle: Aten, Rhodos, Aleksandrji, Memphis, Riwjery itd.
KOZAK I SŁOWIK ● W rolach głównych: JARMILA NOVOTNA, IVAN PETROWICZ, RUDOLF KLEINROGGE i w. in.

Rajd oddziału 3 brygady kawalerji z Poznania do Krakowa

Pod wodzą gen. Zahorskiego dow. 3 bryg. kawalerji, wyruszył z Poznania do Krakowa rajd konny delegacji 3 brygady kawalerji w sile 32 ludzi. Oddział ten złoży hołd Wodzowi Narodu w drugą rocznicę pamiętnej rewji kawalerji w Krakowie.

Polacy w Holandji na budowę kopca

Marsz. Piłsudskiego

Światowy Związek Polaków z Zagranicy otrzymał od Związku Polskich Towarzystw w Holandji 42 guldeny, przeznaczone na budowę kopca ku czci Marszałka Piłsudskiego w Krakowie na Sowińcu. Suma powyższa została zebrana wśród członków miejscowej Polonji.

Notarjusze w hołdzie Marszałkowi

Celem uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zjednoczenie Notarjuszów R. P. w porozumieniu z konferencją Prezesów i Wiceprezesów Rad Notarjalnych, zwołuje na dzień 27 października r. b. do Krakowa wielki Zjazd Notarjuszów z całej Polski.

Uczestnicy Zjazdu udadzą się najpierw na Sowiniec, następnie zaś złożą hołd w krypcie na Wawelu.

Krakowski Zjazd Notarjuszów, będzie to poważna manifestacja tej gałęzi prawnictwa polskiego, poświęcona uczczeniu pamięci Wielkiego Budowniczego Polski Odrodzonej.

W dniu wczorajszym przybył już do Krakowa prezes Hubner i senator Roman.

Małżonka premjera Kościałkowskiego w Krakowie

Jak już donosiliśmy, wczoraj przybyła do Krakowa p. Zyndram-Kościałkowska, małżonka premjera z paniami z Białostockiego. M. in. towarzyszyła p. Premjerowej p. Michałowska, żona dyrektora departamentu M. S. W. oraz p. Sobczykowa z Krakowa, które to panie razem z p. Kościałkowską pracowały społecznie w Białymstoku. W czasie złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i sypania kopca na Sowińcu towarzyszył przybyłym wicewojewoda dr. Małaszyński i radca Stańkowski. Na dworcu p. premjerową oraz jej towarzyszki żegnała ministrowa Raczkiewiczowa.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Jak powstała nowa trumna Marsz. Piłsudskiego.

(ki) **U nowej trumny Marszałka Piłsudskiego, teraz kiedy postać Wodza jest w niej cała widoczna, tłum pątników znowu wzrósł.** Kryptę św. Leonarda poczęli **powtórną falą nawiedzać tłumnie Krakowianie.** Znowu wydłużyły się szeregi ludzi czekających na swoją kolejkę wejścia do krypty.

Nowa trumna ma w sobie jakby więcej dostojeństwa od dawnej i jest — jak słusznie po oglądnięciu jej oświadczył generał Wieniawa Długoszowski — **prawdziwie hetmańską trumną.**

Na marginesie wykonania tej nowej trumny, trudno nie wspomnieć, **o wielkiej dyskrecji i tajemnicy, w jakiej nową trumnę wykonywano.** Przed czasem ani słowa o pracach nie powiedzieli nikomu ani p. Seip ani p. Paczka. Ciekawszym momentem jest fakt, iż **robotnicy, którzy wykonywali poszczególne części, nie zorjentowali się przez długi czas co robią.** Widząc iż mistrzowie ich nie udzielają na liczne pytania odpowiedzi, przestali pytać i wykonywali dniem i nocą swoją pracę.

Dopiero kiedy poczęto montować całość trudno było przedsiębiorcom utrzymywać wobec robotników w dalszym ciągu tę tajemnicę. Robotników zebrano, powiedziano im co robią, lecz zobowiązano do jak najściślejszej tajemnicy, a wieść iż rękami swemi wykonywują trumnę nową dla Marszałka Piłsudskiego stała się dla pracowników bodźcem do tem intensywniejszej i dokładniejszej pracy.

Dotrzymali też tajemnicy. Poza tą małą gromadką wtajemniczonych do momentu, w którym w ub. poniedziałek przed 4-tą popołudniu przywieziono nową trumnę samochodem wojskowym na dziedziniec katedry wawelskiej — nikt o całej sprawie nie wiedział.

W dniu Święta Zmarłych wielki zjazd do Krakowa.

(ki) **Zbliżają się dni świąt umarłych — dzień Wszystkich Świętych i Dzień Zaduszny.** W Krakowie teraz, kiedy ciało Wodza Narodu spoczęło między królami polskimi — święto to będzie obchodzone tem uroczyściej.

W dniu tym prócz uczczenia pamięci najbliższych zmarłych stanie się niewątpliwie dla wszystkich wspólną potrzeba serca złożenie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Uzewnętrznieniem tego zbiorowego hołdu będzie wielki pochód, który w sobotę 2 bm. wyruszy o zmierzchu z pod Oleandrów na Wawel. Wezmą w nim udział organizacje ideowe, społeczne, b. wojskowych, a także ogół mieszkańców Krakowa. Na trumnie Marszałka Piłsudskiego złożony zostanie wieniec laurowy z wstęgami o barwach orderu Virtuti Militari.

Nietylko Krakowianie będą składać hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego w dniach specjalnie poświęconych pamięci Zmarłych, lecz przybędą na te dni do Krakowa przedstawiciele społeczeństwa z całej Polski. — Przewidzianych jest wiele pociągów popularnych i zapowiedzianych wiele wycieczek, które przyjadą do Krakowa pociągami regularnymi. W projekcie jest uruchomienie kilku pociągów specjalnych.

Spodziewany przyjazd p. Piłsudskiej do Krakowa.

(ki) W dniach Świąt Umarłych u trumny Marszałka Piłsudskiego zjawią się dostojnicy państwa, a przedewszystkiem przybędzie do Krakowa wdowa po śp. Marszałku p. Aleksandra Piłsudska z córkami.

Przyjazd p. Piłsudskiej spodziewany jest w dniu 1-go listopada, a w dniu 2-go listopada p. Piłsudska wyjedzie z Krakowa do Wilna.

Polacy w Holandji na budowę kopca

Marsz. Piłsudskiego

Światowy Związek Polaków z Zagranicy otrzymał od Związku Polskich Towarzystw w Holandji 42 guldeny, przeznaczone na budowę kopca ku czci Marszałka Piłsudskiego w Krakowie na Sowińcu. Suma powyższa została zebrana wśród członków miejscowej Polonji.

Notarjusze w hołdzie Marszałkowi

Celem uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zjednoczenie Notarjuszów R. P. w porozumieniu z konferencją Prezesów i Wiceprezesów Rad Notarjalnych, zwołuje na dzień 27 października r. b. do Krakowa wielki Zjazd Notarjuszów z całej Polski.

Uczestnicy Zjazdu udadzą się najpierw na Sowiniec, następnie zaś złożą hołd w krypcie na Wawelu.

Krakowski Zjazd Notarjuszów, będzie to poważna manifestacja tej gałęzi prawnictwa polskiego, poświęcona uczczeniu pamięci Wielkiego Budowniczego Polski Odrodzonej.

W dniu wczorajszym przybył już do Krakowa prezes Hubner i senator Roman.

Małżonka premjera Kościałkowskiego w Krakowie

Jak już donosiliśmy, wczoraj przybyła do Krakowa p. Zyndram-Kościałkowska, małżonka premjera z paniami z Białostockiego. M. in. towarzyszyła p. Premjerowej p. Michałowska, żona dyrektora departamentu M. S. W. oraz p. Sobczykowa z Krakowa, które to panie razem z p. Kościałkowską pracowały społecznie w Białymstoku. W czasie złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i sypania kopca na Sowińcu towarzyszył przybyłym wicewojewoda dr. Małaszyński i radca Stańkowski. Na dworcu p. premjerową oraz jej towarzyszki żegnała ministrowa Raczkiewiczowa.

Kraków 26 X 1935

26 X 1935

MAŁŻONKA PREMJERA W KRAKOWIE

Wczoraj przybyła do Krakowa pani Marjanowa Kościałkowska, małżonka Prezesa Rady Ministrów wraz z kilkunastu paniami celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego i udania się na Sowiniec. W akcie hołdu w krypcie wawelskiej i na Sowińcu uczestniczył p. o. Wojewody p. Dr. Małaszyński z radcą Stańkowskim. Odjeżdżającą panią Premjerową Kościałkowską pożegnała na dworcu kolejowym przebywająca w Krakowie pani ministrowa Raczkiewiczowa.

Zjazd b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji.

Grupa b. uczestników Legjonu Polskiego w Finlandji.

(ki) 5 bm. odbył się w Krakowie III-ci **Zjazd Związku b. uczestników Legjonu Polskiego i placówek wojskowych w Finlandji.**

Po złożeniu **hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego** i odwiedzeniu krypty wawelskiej wzięli legjoniści gremjalny udział **w sypaniu kopca na Sowińcu.** Obrady rozpoczęto wysłaniem depeszy do P. Prezydenta Rzplitej i do gen. inspektora sił zbrojnych gen. Rydz-Śmigłego, poczem omawiano sprawy organizacyjne i **powołano nowe władze.**

Do zarządu weszli: Jako prezes honorowy rtm. rez. starosta **Stanisław Bogusławski,** jako prezes zarządu por. rez. inż. **Włodzimierz Strycki,** jako członkowie zarządu: dr **Tadeusz Biluchowski,** nadkom. Str. gr. **Adam Łubiński, Wojciech Pasek, Henryk Skibiński,** a jako zastępcy kpt. mar. woj. **Eugenjusz Jóźwikiewicz,** kpt. art. **Tadeusz Ziołowski** i p. **Stanisław Ferens.** Zapadła uchwałą, aby z początkiem listopada złożyć na Sowińcu urnę z ziemią, pobraną ze wspólnej mogiły poległych **w Viipuri, Helsinkach** oraz z polskich placówek wojskowych na terenie **Finlandji.**

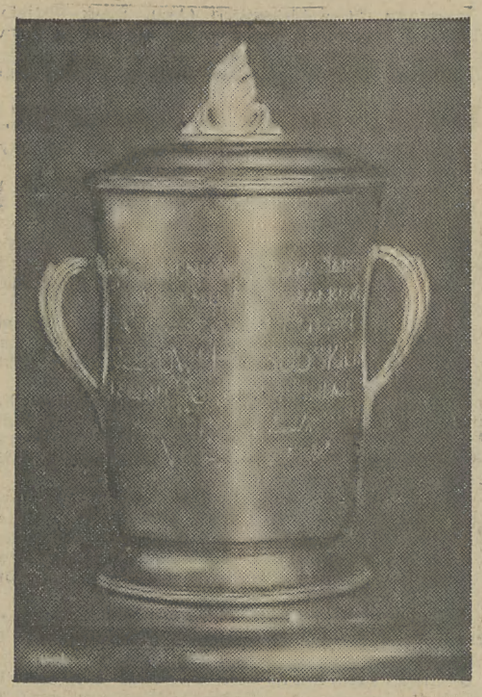

Urna z ziemią pobraną ze wspólnej mogiły poległych w Viipur, w Helsinkach oraz z innych polskich placówek wojskowych na terenie Finlandji. — Ziemię sprowadził rtm. rez. Stanisław Bogusławski i b. oficerowe i szeregowi Legjonu Polskiego w Finlandji.

1 listopada krypta św. Leonarda zamknięta.

(ki) Komitet budowy kopca Marszałka Piłsudskiego zawiadamia, że w dniu 1 listopada krypta św. Leonarda na Wawelu będzie dla publiczności przez cały dzień zamknięta. Wycieczki, przybywające w tym czasie do Krakowa, będą mogły zwiedzić kryptę dopiero dnia następnego, t. j. 2 listopada.

Począwszy od tego dnia krypta będzie otwarta popołudniu tylko do godz. 16.30.

Sieroty z Drohowyża na Sowińcu.

(ki) W Krakowie, w krypcie św. Leonarda i na Sowińcu bawiła onegdaj delegacja młodzieży z zakładu sierót w Drohowyżu koło Mikołajowa. Jest to fundacja ś. p. Stanisława hr. Skarbka, która od roku 1875 opiekuje się sierotami, pozbawionemi opieki dalszych krewnych, wychowując je na dzielnych rzemieślników.

Dobrze znana we Lwowie ta instytucja dobroczynna, mniej znana jest w innych dzielnicach Polski, choć z całego obszaru Rzeczypospolitej skupia u siebie dziatwę. Stale przebywa w zakładzie około 300 dzieci.

Nie mogąc z powodu braku funduszów wziąć gremjalnego udziału w złożeniu hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego — dziatwa sieroca wysłała tylko swą delegację, która przybyła do Krakowa w liczbie 20 osób. Małe sieroce ręce dorzuciły też swe grudy ziemi na rosnącym na Sowińcu kopcu Marszałka Piłsudskiego, który w wolnych od wielkich zagadnień państwowych chwilach, tak bardzo lubił z dziećmi przebywać.

Wycieczka złożyła wizytę „Pałacowi Prasy", gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

* * *

Hołd węgierski na Wawelu i Sowińcu.

(ef) **Dnia 26 bm. wieczór przyjeżdża do Krakowa delegacja węgierska celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu. Przybywa delegacja federacyj stowarzyszeń polsko-węgierskich,** przywożąc ziemię **na Kopiec z 28 komitatów.** W skład delegacji wchodzą: **hr. Karol Szechenyi, prezes federacji, stowarzyszeń polsko-węgierskich, ks. prałat Józef Tiefenthaler, kurator katolickiego związku studentów węgierskich, Emeryk Lukinich, prof. uniwersytetu w Budapeszcie, prezes towarzystwa węgiersko-polskiego, prof. Jan Tomcsanyi, emer. kurator szkolny i Franciszek Darvay, sekretarz federacji.**

Na uroczystość złożenia ziemi przywiezionej z Węgier przez federacje przybędzie z poselstwa węgierskiego z Warszawy prof. Diweky.

Kopiec Józefa Piłsudskiego konto PKO 444.

Zjazdy do Krakowa.

(ef) **W dzień WW. Świętych i w Zaduszki, jako w Święta Zmarłych, zapowiedziany jest do Krakowa liczny zjazd. Przybędą z całej Polski wycieczki, aby w dniach tych oddać hołd Wielkiemu Budowniczemu Polski Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu.**

Dnia 1-go listopada przybywa wielka wycieczka strzelców około 600 osób z Torunia na pobyt trzydniowy. Ponadto pociąg popularny z Warszawy 600 osób, z Poznania — zarząd miejski — 600 osób, z Przybyszowa Polskie Towarzystwo Ewangelickie — 50 osób, 3-go listopada przyjeżdża wycieczka Polskiego Związku z Zachodniego ponad 1000 osób.

Bibljofile ku czci Marsz. Piłsudskiego.

Bibljofile i bibljotekarze krakowscy przygotowują na dzień 11 listopada b. r. **nadzwyczajny ogólno-polski zjazd ku czci Marszałka Piłsudskiego.** W związku z tym zjazdem organizuje się wystawa, która obejmie najpełniejszy zbiór dzieł Wskrzeszenia Polski i inne pozycje bibljograficzne, związane z Jego pamięcią. Ponadto ukaże się **księga pamiątkowa,** której treścią będzie życie niestrudzone dla Ojczyzny Bojownika, jako pisarza. Będzie to dzieło dawnych współpracowników Marszałka.

Zjazd rozpocznie się **uroczystem zebraniem,** poczem nastąpi otwarcie **Wystawy oraz złożenie hołdu w krypcie na Wawelu,** a następnie **na Sowińcu,** gdzie **bibljofile wileńscy** przywiozą **ziemię z mogiły Joachima Lelewela.**

Wszelkich informacyj w sprawie zjazdu udziela prezes Tow. Miłośników Książki Kraków, Smoleńsk 9. Adres Komitetu — Bibljoteka Jagiellońska w Krakowie. Dokumenty historyczne na wystawę przyjmuje dyr. archiwum Ludwik Strojek (Sienna L. 16).

Sanacja Gazeta z 26 X 1935 r.

Nieznaczne uszkodzenie trumny Marszałka Piłsudskiego

KRAKOW, 25.10. (tel. wł.) — Na skutek zbyt silnego przekręcenia śruby, pękła tafla szklana nowej trumny Marszałka Piłsudskiego. Wobec tego, że jest to tafla zewnętrzna, powietrze nie przedostaje się do wnętrza trumny. Spodziewany jest przyjazd z Warszawy członków komisji, która dokonała przełożenia Zwłok. (L)

Hołd notarjuszy polskich na Wawelu

Celem uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego Zjednoczenie Notarjuszów R. P. w porozumieniu z konferencją prezesów i wiceprezesów rad notarjalnych zwołuje na dz. 27 b. m. do Krakowa wielki zjazd notarjuszów z całej Polski.

Uczestnicy zjazdu udadzą się najpierw na Sowiniec, następnie zaś złożą hołd w krypcie na Wawelu.

Krakowski zjazd notarjuszów będzie poważną manifestacją tej gałęzi prawnictwa polskiego ku czci Wielkiego Budowniczego Polski Odrodzonej.

Akademicy na Sowiniec

Wczoraj wieczorem odjechała specjalnym pociągiem do Krakowa wycieczka kilkuset studentów Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w celu złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Wycieczkę organizuje Bratnia Pomoc Polskiej Młodzieży Akademickiej.

MAŁOPOLSKA ZACH.

— P i e l g r z y m k i. — Kraków, 25.10. — Przybyła do Krakowa na Sowiniec pielgrzymka pań z Białegostoku z premjerową Zyndram - Kościałkowską na czele. Dziś o godz. 17-ej pielgrzymka opuszcza Kraków. Jutro przybywa pielgrzymka z Sosnowca i z Wołynia. (L).

„ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY" Nr. 298. Niedziela, 27 października 1935

B. więźniowie polityczni w hołdzie Wodzowi Narodu.

W ub. tygodniu złożyli na Sowińcu piękną urnę artystyczną przedstawiciele Zrzeszenia b. więźniów politycznych z Ostrowca i Ćmielowa, których widzimy na powyższem zdjęciu na dachu Pałacu Prasy.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Ziemia z kolonji Boera na Sowiniec.

Do Krakowa przybyła sztafeta motocyklowa w składzie trzech maszyn, przywożąc ziemię powstańczą z kolonji Boera na G. Śląsku. Po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej wycieczka odwiedziła „Pałac Prasy".

PRZYJAZD DO KRAKOWA WYCIECZKI KOLEJARZY DYREKCJI WILEŃSKIEJ. W sobotę 26 bm. przybywa do Krakowa wycieczka pracowników dyrekcji Okręg. Kolei Państw. w Wilnie na czele z pp. dyrektorem kolei inż. Kazimierzem Falkowskim, wicedyrektorem inż. Mazurowskim i naczelnikami poszczególnych służb i biur. Wycieczka przywiezie ze sobą kilkanaście urn z ziemią, zebraną z pola walk ziem północno-wschodnich, szczególnie z terenów kolejowych.

Z KRAKOWA.

Delegacja z Węgier w Krakowie. D. 26 b. m., o godz. 18.45 przybyła do Krakowa delegacja federacji stowarzyszeń węgiersko - polskich na Węgrzech, celem złożenia ziemi ze wszystkich komitatów węgierskich na kopcu Marszałka Józefa Piłsudskiego. Z delegacją przybył m. in. prezes stowarzyszenia Węgiersko - Polskiego, hr. Karol Sechenyi, profesor uniwersytetu w Budapeszcie Emeryk Lukinich, prof. Jan Tomcsanyi, prezes stowarzyszenia węgierskiej młodzieży katolickiej ks. prałat Tiefenthaled wraz z sekretarzem tego stowarzyszenia p. Franciszkiem Darvay'em. Z poselstwa węgierskiego w Warszawie przybył prof. Diveky.

W imieniu towarzystwa polsko - węgierskiego w gorących słowach powitał na dworcu przybyłych ks. biskup Godlewski. Na przemówienie to odpowiedział hr. Sechenyi. Z dworca goście węgierscy udali się do hotelu Francuskiego, gdzie zamieszkali.

Tlu 2 28 X 1935 r

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Kolejarze z Wilna w Krakowie.

Członkowie wycieczki urzędników dyrekcji kol. z Wilna z urną i wieńcem przed dworcem kol. w Krakowie.

(ef) W sobotę przybyła do Krakowa w godzinach rannych wielka wycieczka urzędników z wileńskiej dyrekcji kolejowej pod kierunkiem dyr. Falkowskiego wraz z naczelnikami wydziałów, licząca ponad 200 osób. Na dworcu powitali przybyłych wicedyrektor dr. Chan wraz z innymi urzędnikami krak. dyrekcji kolejowej.

Przybyli wzięli udział w uroczystej Mszy św., odprawionej w kościele św. Piotra, poczem koło godz. 11-ej udali się do krypty św. Leonarda w katedrze, niosąc wspaniały wieniec, gdzie złożyli hołd Marsz. J. Piłsudskiemu. Po zwiedzeniu zamku, kolejarze wileńscy wyjechali autobusami koło godz. 13-tej na Sowiniec, biorąc udział w sypaniu kopca. W godzinach popołudniowych przybyli zwiedzali zabytki naszego miasta, a o godz. 18-tej odjechali z powrotem do Wilna.

Tempo wycieczek do Krakowa nie słabnie.

(ef) W sobotę przybyło znowu wiele wycieczek ze wszystkich stron Polski, celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu. Przybyło około 300 osób z uniwersytetu warszawskiego, pozatem Bratnia Pomoc studentów warszawskiego uniwersytetu — 300 osób, z Wilna młodzież uniwersytecka, ponadto wycieczka z Zagłębia naftowego z okręgu lwowskiego, borysławskiego i drohobyckiego około 600 osób.

W niedzielę przybywa do Krakowa kilkanaście tysięcy osób. Tego dnia organizowany jest zjazd notarjuszy z całej Polski, organizowany przez Zjednoczenie notarjuszy R. P. O godz. 9-ej notarjusze udadzą się na Sowiniec, gdzie wezmą udział w sypaniu kopca, a o godz. 13.20 złożą hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej. Wieczorem między godz. 20 a 21 odbędzie się w lokalu krakowskiej Rady Notarjalnej przy ul. Sławkowskiej 1 posiedzenie.

Ponadto w niedzielę przybędą wycieczki Zw. Związków Sportowych, z Torunia kolejowe Przysposobienie Wojskowe, z Warszawy Zw .Inżynierów i ze Sosnowca pociąg popularny — 600 osób.

Przyjazd delegacji Federacji stow. polsko-węgierskich.

(ef) W sobotę po godzinie 19-tej przybyła do Krakowa delegacja Federacji Stowarzyszeń polsko-węgierskich, przywożąc ziemie na kopiec z 28-miu komitatów. Przyjechali: hr. Karol Szechenyi, prezes Federacji stowarzyszeń polsko-węgierskich, ks. prał. Józfe Tiefenthaler, kurator katol. Zw. studentów węgierskich, Emeryk Lukinich prof. uniwersytetu w Budapeszcie, prezes Tow. węgiersko-polskiego, prof. Jan Tomcsanyi i Franciszek Darvay, sekretarz federacji.

Wraz z delegacją węgierską przybył do Krakowa z poselstwa węgierskiego z Warszawy prof. Diveky.

W salonie recepcyjnym powitali przybyłych reprezentanci władz: radca Stańkowski im. wojewody, wiceprez. Klimecki, ks. biskup Godlewski, płk. Madeyski, prof. U. J. dr. Jan Dąbrowski, prof. dr. Sroczyński z Tow. polsko-węgierskiego i inni.

Przybył również celem powitania rodaków kpt. Sarkány będący w 6 palu na przeszkoleniu i kolonja węgierska.

Gości węgierskich przywitał serdecznie ks. biskup Godlewski, na co odpowiedział imieniem delegacji hr. Szechenyi, wznosząc potem w języku polskim okrzyk: „Niech żyje Polska". Po wzniesieniu okrzyku na cześć Węgier przez Polaków delegaci węgierscy udali się samochodami do przygotowanych kwater.

W niedzielę odbędzie się uroczyste złożenie przywiezionej ziemi, poczem goście węgierscy złożą hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego.

N Dziennik z 28 X 1935

DELEGACI WĘGIERSCY NA SOWIŃCU

Nocy onegdajszej z Budapesztu przybyła delegacja Federacji Stowarzyszeń Polsko - Węgierskich z hr. Karolem Szechenyi jako prezesem tychże Federacji na czele. Na dworcu powitał ich w imieniu Wojewody p. radca Stankowski. Wczoraj rano członkowie delegacji wyruszyli samochodami na Sowiniec, gdzie nieśli ziemię w woreczkach zabraną z wszystkich Komitatów dzisiejszych Węgier. Rozwiązano woreczki i wśród głębokiej ciszy wysypano ziemię w przygotowane zagłębienie, w obecności wojewody p. Dra Małaszyńskiego. W drodze powrotnej delegaci zwiedzili dom Marszałka w Oleandrach. Delegacja udała się o godz. 14.30 do krypty św. Leonarda, gdzie złożyła hołd W poniedziałek rannym pociągiem żegnani przez Wojewodę Dra Małaszyńskiego i przedstawicieli władz i społeczeństwa węgierscy goście odjechali z Krakowa.

Ziemia węgierska na kopcu Marszałka

Jak już donosiliśmy do Krakowa przybyła delegacja Związku Narodowego Węgierskiego dla złożenia ziemi z 28 komitatów węgierskich i historycznych pobojowisk wspólnych walk polsko-węgierskich. Wczoraj rano uczestnicy pielgrzymki wysłuchali Mszy św., którą odprawił w swej prywatnej kaplicy ks. biskup Godlewski, poczem udali się na Sowiniec. Na krótkie przemówienie wiceprezydenta miasta dr. Klimeckiego serdecznie odpowiedział prezes hr. Szechenyi, wyrażając głębokie przejęcie, z jakiem przedstawiciele narodu węgierskiego przystępują do aktu uczczenia pamięci Marszałka. Wśród głębokiej ciszy wysypano następnie ziemię węgierską na Sowińcu w obecności wicewojewody dr. Małaszyńskiego, przedstawiciela DOK pułk. Madejskiego i przedstawicieli Towarzystwa Polsko - Węgierskiego oraz kolonji węgierskiej w Krakowie. W drodze powrotnej goście zwiedzili Dom Marszałka w Oleandrach, poczem wzięli udział w śniadaniu, jakie z okazji ich pobytu wydał w salach Grand-Hotelu wojewoda Małaszyński. W przyjęciu wzięli udział oprócz gości węgierskich, konsula Dyducha i wicekonsula Schabla, przedstawiciele Tow. Polsko-Węgierskiego z ks. prof. biskupem Godlewskim i prof. Janem Dąbrowskim na czele, wiceprezydent Klimecki, pułk. Madejski, prezes syndykatu dziennikarzy dr. Flach, radca Stańkowski i in. W czasie śniadania wygłosili przemówienia: wojewoda dr. Małaszyński, hr. Szechenyi, ks. biskup Godlewski, prof. Lukinich, ks. prał. Tiefenthaler oraz red. dr. Flach. O godz. 14.20 pielgrzymka węgierska udała się z przedstawicielami władz do krypty św. Leonarda, gdzie w obecności ks. kan. Domasika, złożyła hołd u trumny Wodza Narodu.

Wieczorem gości węgierskich podejmowali obiadem profesorostwo Janostwo Dąbrowscy. Dziś rano hr. Szechenyi i prof. Tomcsanyi odjechali do Warszawy, zaś prof. Lukinich i ks. prał. Tiefenthaler do Budapesztu.

Ziemia z Węgier na kopiec Marszałka

Goście zagraniczni w podwawelskim grodzie

Kraków, 26 października.

Wczoraj o godz. 6.49 wieczorem przybyła do Krakowa **delegacja węgierska z prezesem węgierskiego związku narodowego hrabią Szechenyi na czele.**

Delegacja przywiozła ze sobą **woreczki z ziemią ze wszystkich komitatów węgierskich i album z podpisami 28 nadżupanów.**

Delegacja została powitana na dworcu przez przedstawicieli władz, poczem członkowie jej udali się do przygotowanych apartamentów w hotelu. Dziś rano delegacja uda się do **krypty na Wawel, by złożyć hołd prochom Marszałka a następnie na Sowiniec, gdzie nastąpi uroczyste złożenie wieńca.**

ex Ilustr z 28 X 1935

Express Dnia 28 X 1935

POŁ MILJONA PIELGRZYMOW NA SOWIŃCU

Do dnia wczorajszego przybyło do Krakowa dla wzięcia udziału w sypaniu Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu około 220.000 pielgrzymów. Cyfra ta obejmuje jedynie przyjezdnych, którzy zgłosili się w biurze informacyjnem Komitetu sypania Kopca.

Ogólna natomiast liczba pielgrzymów wynosi dwa razy więcej, t. j. ponad 400.000 osób.

O ile stan pogody nie wstrzyma napływu pielgrzymów, ogólna liczba tych, którzy w b. r. biorą udział w oddaniu hołdu Wodzowi Narodu i sypaniu Kopca dosięgnie niewątpliwie zgórą 500.000 osób.

Jak się dowiadujemy, w niektórych kołach istnieje tendencja, by budowa Kopca na Sowińcu została ukończona w dniu 6 sierpnia 1936 r.

Ziemia z Węgier na Sowińcu

W sobotę o g. 18.50 przybyła do Krakowa **pielgrzymka Węgierskiego Związku Narodowego,** w skład której wchodzą: prezes związku hr. **Szechenyi,** ks. prof. **Tiefenthaler,** sekretarz związku, znakomity uczony prof. uniw. budapeszteńskiego **Emeryk Lukinich,** laureat polskiego Penklubu prof. **Tomcsanyi** oraz dyr. **Steiner** z polsko-węgierskiej Izby handlowej.

Na dworcu krakowskim oczekiwali przybyłych **przedstawiciele Tow. polsko-węgierskiego** z prezesem ks. biskupem prof. **Godlewskim** na czele, oraz prof. dr. **Jan Dąbrowski,** im. władz wojewódzkich radca **Stańkowski,** m. miasta wiceprezydent dr. **Klimecki** oraz członkowie **Kolonji węgierskiej i Akademickiego Stow. Przyjaciół Węgier.**

Ks. biskup Godlewski powitał przybyłych w języku polskim i francuskim, a w serdecznych słowach odpowiedział hr. Szehenyi.

Delegacja przywiozła ze sobą woreczki z ziemią ze wszystkich dzielnic węgierskich i album z podpisami 28 nadżupanów.

W dniu dzisiejszym wycieczka udała się do **Katedry,** gdzie złożyła w krypcie św. **Leonarda hołd Marsz. Piłsudskiemu,** następnie udała się na **Sowiniec,** by sypać Kopiec.

Przed Jubileuszem Krakowskiego Chóru Akademickiego

Dnia 9 i 10 listopada odbędzie się w Krakowie piękna uroczystość, jaką obchodzi jeden z najstarszych chórów męskich w Polsce. Przed 50-ciu laty został założony na Uniwersytecie Jagiellońskim Chór Akademicki, a do jego założycieli należeli ówcześni studenci, m. in. obecni profesorowie tegoż Uniwersytetu, Dr. Ciechanowski i dr. Wachholz, znany artysta opery Gabryel Gorski, b. burmistrz Krynicy i lekarz Dr. Ksawery Gorski, prof. Kozłowski i inni, którzy pod kierunkiem zmarłego przed kilku laty zasłużonego dyrektora Towarzystwa Muzycznego i profesora Konserwatorjum, Wiktora Barabasza, rozpoczęli owocną działalność, trwającą przez pół wieku, „choć burze huczały w koło nas".

W programie obchodu przewidziany jest, oprócz nabożeństwa w kościele akademickim św. Anny, w sobotę, 9-go listopada i uroczystej Akademji w Auli Uniwrseytetu, wielki koncert dnia 10 listopada w sali Starego Teatru z udziałem Orkiestry Filharmonji.

Uczestnicy Zjazdu złożą również hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, a następnie udadzą się gremjalnie na Sowiniec, gdzie zostanie złożona urna z ziemią, z pod pomnika Szopena w Buffalo.

Bilety na uroczysty koncert zamawiać można w biurze przewodniczącego Komitetu Jubileuszowego, adwokata D-ra Stanisława Rowińskiego, Kraków, ul. Jabłonowskich 3. Tam również przyjmowane są zgłoszenia na kwatery dla zamiejscowych uczestników Zjazdu.

Komisja lekasrka w krypcie św. Leonarda

W dniu dzisiejszym spodziewany jest w Krakowie przyjazd komisji, złożonej z lekarzy i członków komitetu uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego, z gen. Wieniawa-Długoszewskim na czele. Przyśpieszony termin przyjazdu komisji z Warszawy pozostaje w związku z koniecznością naprawy trumny Wodza Narodu, w której, jak już donosiliśmy, pękła jedna z tafli kryształowych.

KS. METROPOLITA DJONIZY W KRAKOWIE.

W sobotę przybyła do Krakowa wycieczka profesorów i młodzieży uniwersytetu Marsz. Piłsudskiego w Warszawie, celem złożenia hołdu Wodowi Narodu. Z wycieczką tą przybył również **ks. metropolita kościoła prawosławnego Djonizy,** który jest kierownikiem studjum teologicznego na uniwersytecie warszawskim. Ks. metropolita złożył hołd Marszałkowi w krypcie św. Leonarda, a następnie na Sowińcu wziął udział w sypaniu kopca.

Ruch wycieczkowy w wczorajszą niedzielę.

(ef) W niedzielę przybyło do Krakowa z całej Polski bardzo wiele wycieczek, przyczem ogólna ilość osób przybyłych do naszego miasta **wynosiła kilka tysięcy.**

Zjednoczenie **notarjuszów R. P.** zorganizowało na niedzielę **zjazd z całego kraju do Krakowa.** O godz. 9-tej notarjusze udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca, a po godz. 13-tej złożyli hołd w Krypcie katedralnej. Wieczorem po godz. 20-tej odbyło się **posiedzenie uczestników zjazdu** w lokalu krakowskiej Rady notarjalnej.

Z innych wycieczek przybyłych do Krakowa należy wyliczyć następujące: **Kolejowe Przysposobienie Wojskowe** z Torunia, z Warszawy **Związek inżynierów,** ze Sosnowca pociąg popularny i wycieczka **Związku Związków Sportowych.**

Oazwignia wsi.

Akademja spółdzielcza w Krakowie.

(ef) W niedzielę wczorajszą, jako w dzień poświęcony specjalnie **propagandzie spółdzielczości,** odbyła się w Krakowie doroczna **uroczysta akademja spółdzielcza** w sali przy ul. Basztowej l. 8.

Po odegraniu **hymnu spółdzielczego** przez orkiestrę 20 pp., wygłosił słowo wstępne dyrektor związku spółdzielni rolniczych p. **Kokociński,** w którem m. in. powiedział, że ruch spółdzielczy w Polsce w porównaniu z państwami zachodniemi **ustępuje co do liczby placówek.** Mimo to śmiało rzec można, że niewiele naliczylibyśmy obywateli w naszem państwie, którzyby nic nie wiedzieli o spółdzielczości. Związki działające na terenie całego państwa zrzeszają **zgórą 10 tysięcy spółdzielni rozsianych po wszystkich dzielnicach.** Drugie tyle stanowi

sta z nich w dostatecznej mierze. W pracy chłop nasz **zamienił ledwie sierp na kosę,** w sposobie życia — **nędzę na biedę.** Prelegent przypomniał, że **zgórą 1 miljon drobnych rolników na ogólną liczbę około 3 miljonów gospodarstw zrzeszyło się prawie 5 tys. spółdzielni rolniczych różnego typu,** nie licząc spółdzielni mniejszości narodowych. **1000 spółdzielni mleczarskich** zbudowanych głównie za drobne udziały członkowskie dąży do zracjonalizowania i unowocześnienia przetwórnictwa mleka przerabiając na masło i sery już dziś pół miljarda litrów mleka. **32000 wiejskich spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych, Kas Stefczyka i Banków Ludowych udzieliło rolnikom ponad 200 miljonów zł. pożyczek,** z czego więcej niż połowa pochodzi ze źródeł własnych

Nazajutrz, po zwiedzeniu miasta, pielgrzymka udała się na Sowiniec i wzięła **udział w sypaniu kopca.** Mili goście zwiedzili także **„Pałac Prasy",** poczem wysłali depesze do Pana Prezydenta R. P., p. premjera **Kościałkowskiego,** gen. insp. gen. **Rydza-Śmigłego,** ministra oświaty, ministra spraw wewn. oraz rektora dra **Pieńkowskiego,** prorektora prof. **Czubalskiego** i kuratora prof. **Michałowicza,** którzy przyczynili się do organizacji tej wycieczki. Nocą opuściła akademicka pielgrzymka Kraków **specjalnym pociągiem.**

KRONIKA KRAKOWSKA.

Delegacja fabryk superfosfatowych na Sowińcu.

(ki) W Krakowie bawiła onegdaj delegacja Zjednoczenia Fabryk superfosfatowych w Polsce, w liczbie 16 osób, z prezesem Pawlikowskim na czele. Delegacja złożyła hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, następnie udała się na Sowiniec, poczem zwiedzała zabytki Krakowa. — Na zdjęciu członkowie Zjednoczenia, na dachu „Pałacu Prasy".

Wycieczka węgierska w Krakowie.

(ef) We wczorajszym numerze donosiliśmy o przyjeździe do Krakowa **delegacji stowarzyszeń polsko-węgierskich** celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu.

W niedzielę goście węgierscy **wysłuchali** Mszy św. odprawionej przez ks. biskupa **Godlewskiego** w jego prywatnej kapliczce domowej, poczem udali się na **Sowiniec,** gdzie odbyła się uroczystość złożenia ziemi pobranej z 28 komitatów. Ziemia pobrana była **z rozmaitych pobojowisk,** miejsc znanych w historji i z grobu powstańca z walk o niepodległość Węgier, **Woronieckiego.** Ziemię przywieziono **w woreczkach przewiązanych wstążkami o barwach komitatu i jego herbem.**

Do Węgrów zgromadzonych na budującym się kopcu przemówił wiceprez. **Klimecki,** na co odpowiedział w imieniu gości hr. **Szechenyi.**

Z Sowińca udali się Węgrzy do Domu Marsz. Piłsudskiego w Oleandrach, a po zwiedzeniu byli **podejmowani przez p. wicewojewodę dra Małaszyńskiego** śniadaniem w salach Grand-Hotelu.

O godzinie 14.30 delegacja węgierska udała się do **krypty św. Leonarda na Wawelu,** gdzie złożyła hołd u trumny Wodza Narodu Polskiego. Goście zwiedzili również groby: Króla Stefana **Batorego, Anny Jagiellonki** i spoczywającej również w podziemiach katedry wawelskiej **Barbary Zapolyanki.**

Delegacja węgierska w niedzielę wieczorem opuściła Kraków.

Warszawscy akademicy u trumny Wodza.

(y) W sobotę i wczorajszą niedzielę bawiła w Krakowie pielgrzymka **Akademickiej Bratniej Pomocy Polskiej Młodzieży Uniwersytetu im. Józefa Piłsudskiego** z Warszawy w liczbie **przeszło 400 osób,** która przybyła **specjalnym pociągiem** pod kierunkiem zarządu Bratniej Pomocy w osobach pp. **Burskiego, Kosiły, Bily, Wojtkiewicza, Blocha, Kubijewicza i Strzeleckiego.**

Pielgrzymka wzięła udział **w uroczystem nabożeństwie** w katedrze, a następnie **po oddaniu hołdu w krypcie św. Leonarda, zaciągnęła straż przy trumnie Wodza.**

Ekipa poznańskiej brygady kawalerji przybyła do Krakowa.

(ef) W niedzielę o gdz. 12 przybyła do Krakowa konno **ekipa poznańskiej brygady kawalerji** pod dowództwem **gen. Zahorskiego.** Przyjechało 14 oficerów, 10 podoficerów i 12 ułanów.

Dziś o godz. 11-tej odbędzie się złożenie hołdu przez uczestników raidu w **krypcie katedralnej,** poczem wszyscy udadzą się na **Sowiniec** i wezmą udział w sypaniu kopca.

Zjazd notarjuszy.

(ki) W ubiegłą niedzielę zjechali Krakowa **notarjusze polscy** zrzeszeni w Zjednoczeniu notarjuszów R. P. Ogółem przybyło **350 notarjuszów,** reprezentujących wszystkie dzielnice Polski, lecz szczególnie licznie zjawili się notarjusze Małopolski południowej, zachodniej i środkowej Polski.

O godzinie 10-tej przedpołudniem **notarjusze wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu,** a o godzinie 13-tej złożyli hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda.

W godzinach popołudniowych **odbyły się w lokalu krakowskiej Rady notarjalnej obrady zarządu głównego,** pod przewodnictwem prezesa senatora **Romana.** W obradach tych, dotyczących jedynie spraw organizacyjnych wzięli udział prezesi i wiceprezesi wszystkich polskich rad notarjalnych. Po obradach, w niedzielę wieczorem **notarjusze odjechali z Krakowa.**

Metropolita Dionizy w Krakowie.

(ki) Wraz z wycieczką Uniwersytetu Warszawskiego, która bawiła onegdaj w Krakowie, przybył też do naszego miasta **ks. metropolita kościoła prawosławnego Dionizy,** który jest kierownikiem studjum teologicznego Uniwersytetu warszawskiego.

Ks. metropolita złożył hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, a następnie wziął udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Kurj. Warsz. z 29 X 1935

† KRAKÓW.

Zjazd notarjuszów. Wczoraj odbył się w Krakowie staraniem Zjednoczenia notarjuszów Rzplitej, ogólno-polski zjazd notarjuszów. Na zjazd przybyło 360 notarjuszów. Po wzięciu udziału w godzinach rannych w sypaniu kopca na Sowińcu, notarjusze złożyli o godz. 13 hołd pamięci marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie wawelskiej. Po południu w lokalu krakowskiej rady notarjalnej odbyły się obrady zarządu głównego Zjednoczenia notarjuszów pod przewodnictwem prezesa Romana. Przedmiotem obrad były sprawy wewnętrzno-organizacyjne.

Około pół miljona osób

sypało Kopiec Marszałka na Sowińcu

Kraków, 27 października.

Niezwykle tłumny napływ wszelkiego rodzaju wycieczek z kraju i zagranicy do Krakowa nie ustaje. Mimo niesprzyjającej obecnie pogody, wciąż jeszcze napływają zgłoszenia nowych wycieczek i zjazdów na cały szereg tygodni naprzód. Jak z pobieżnych obliczeń wynika, od połowy maja do połowy października br. bawiło w Krakowie około **pół miljona osób** zarówno w wycieczkach, zorganizowanych na miejscu przez Polski Związek Turystyczny, który zajmuje się obecnie wyłącznie organizacją i obsługą wycieczek w Krakowie, jak i w odrębnych grupach, przybyłych z rozmaitych okazji lub wyłącznie dla zwiedzenia Krakowa i złożenia hołdu prochom ś. p. Marszałka Piłsudskiego.

Oczywiście, wszyscy goście w pierwszym rzędzie składają hołd u trumny Wodza Narodu i biorą udział w sypaniu kopca Jego imienia na Sowińcu. Nawet w dżdżyste dni na Sowińcu rojno, a gdy spowodu rozmoczenia ziemi nie można taczkami wywozić ziemi na kopiec, ciągną na kopiec sznury publiczności **z ziemią w dłoniach.**

Jak się dowiadujemy, sypanie kopca na Sowińcu w roku bieżącym trwać będzie do zimy, poczem nastąpi przerwa do wiosny, a tymczasem rozpocznie się wycinanie lasu celem odsłonięcia widoku na Kopiec od strony miasta. Z nastaniem wiosny rozpocznie się daisze sypanie kopca Marszałka Piłsudskiego.

Ilustr. Kurj. z 29 X 1935

Delegacja węgierska na Wawelu

złożyła hołd prochom Marszałka

Kraków, 27 października.

W sobotę przybyła do Krakowa pielgrzymka węgierskiego związku narodowego, w skład której wchodzą prezes związku hr. Szecheyi, ks. prof. Tiefenthaler, sekretarz związku profesor uniwersytetu budapeszteńskiego Emeryk Lukinich, laureat polski Pen-Klubu prof. Tomacsanyi, oraz dyrektor Steiner, prezes polsko - węgierskiej izby handlowej.

Delegacja przywiozła ze sobą woreczki z ziemią ze wszystkich dzielnic i album z podpisami 28 nadżupanów.

Wczoraj wycieczka udała się do Katedry, gdzie złożyła w krypcie hołd prochom Marszałka, a następnie udała się na Sowiniec, by sypać kopiec Jego imienia.

O godz. 12 podejmował gości wicewojewoda Małaszyński w Grand-Hotelu. Dziś rano hr. Szechenyi udaje się do Warszawy, reszta uczestników wycieczki wraca do Budapesztu.

„CZAS", środa 30 października 1935 r.

EMIACH RZECZYPOSP

Władze górnicze śląskie w hołdzie dla I-go Marsz. Polski

Katowice, 29 października.

W dniu 29 b. m. Polskie Górnicze Władze na Śląsku, a mianowicie: Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach, Okręgowe Urzędy Górnicze w Katowicach, Chorzowie, Rybniku i Tarnowskich Górach wraz z Zarządem doświadczalnej kopalni „Barbara" w Mikołowie oraz z dyrekcją, gronem nauczycielskiem i całą młodzieżą Państwowej Szkoły Górniczej w Katowicach urządziły wspólny wyjazd do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Wycieczka zawiozła ołowianą skrzynkę z ziemią i węglem z najgłębszego punktu pod ziemią, nad którym władze górnicze sprawują swe czynności nadzorcze, to jest z głębokości 800 mtr. w szybie Jungham III na kop. „Dębieńsko" w Czerwionce.

Uroczyste pobranie ziemi odbyło się w dniu 28 b. m. W zastępstwie prezesa Wyższego Urzędu Górniczego inż. Malawskiego pobrania ziemi dokonał wiceprezes inż. Majewski.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Zjednoczenie notarjuszy Rzplitej na Sowińcu.

W niedzielę ub. obradował w Krakowie zjazd notarjuszy polskich, zrzeszonych w Zjednoczeniu notarjuszy R. P. z udziałem reprezentantów ze wszystkich dzielnic Polski. Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy zjazdu złożyli hołd Cieniom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu. Zdjęcie przedstawia uczestników zjazdu na dziedzińcu wawelskim.

Delegacja trzeciej brygady kawalerji konno z Poznania przybyła do Krakowa

Do Krakowa przybyła z Poznania konno delegacja oficerów i żołnierzy 3 brygady kawalerji pod dowództwem gen. Zahorskiego, celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Na zdjęciu grupa uczestników rajdu z gen Zahorskim w środku podczas wizyty w „Pałacu Prasy".

(ki) Do Krakowa przyjechała delegacja brygady kawalerji z Poznania z gen. Zahorskim na czele.. W skład wchodzą delegacje poszczególnych pułków kawalerji z DOK Poznań a mianowicie 15 p. ul., 17 u. ul. i 7 p. strzelców.

O godz. 11-tej kawalerzyści poznańscy złożyli hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego na Wawelu, w południe byli podejmowani przez 8 p. ul. śniadaniem w Rakowicach, a o godz. 14-tej odjechali na Sowiniec.

Całą trasę wynoszącą dla poszczególnych delegacyj przeciętnie po 500 km przejechały delegacje konne w ciągu 4 dni, przyczem należy zaznaczyć, iż konie i ludzie są w bardzo dobrej formie.

Po przepisanym dla koni odpoczynku dzielni kawalerzyści powrócą do Poznania.

Federacja stow. polsko-węgierskich w Krakowie.

Bawiąca w Krakowie przez dwa ostatnie dni delegacja stowarzyszeń polsko-węgierskich, złożyła na Sowińcu ziemię z 28 komitatów węgierskich, a następnie przybyła do krypty św. Leonarda na Wawelu. — Na zdjęciu członkowie delegacji z wicewojewodą drem Małaszyńskim przed Domem im. Marszałka Piłsudskiego w Oleandrach.

◆ ◆ ◆

Hołd wojsk łączności.

(ki) W dniach 30 i 31 bm. przybędzie do Krakowa około 200 oficerów wojsk łączności, z dowódcą wojsk łączności płk. dypl. H. Cepą na czele. Równocześnie przybędą też do Krakowa delegacje podoficerów i szeregowych wszystkich formacyj i oddziałów wojsk łączności.

W drugim dniu pobytu wojsk łączności w Krakowie odbędzie się złożenie hołdu w krypcie wawelskiej oraz sypanie na Sowińcu ziemi, przywiezionej przez delegacje pułków batalionów i oddziałów łączności przy pułkach broni, a pobranych z miejsc historycznych Polski.

13 p. p. w Krakowie.

(ki) W niedzielę i w poniedziałek bawiła w Krakowie wycieczka 14 p. p. z Włocławka. Dla złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie na Wawelu i sypania kopca na Sowińcu przybyło 15 oficerów i płk. Sudołem na czele, 72 podoficerów i 196 strzelców.

Liczna ta delegacja 14 p. p. przybyła do Krakowa w niedzielę rano, a poświęciwszy wolny po za oficjalnym programem czas zwiedzeniu zabytków Krakowa, odjechała w poniedziałek wieczorem do Włocławka.

W poniedziałek ruch wycieczek w Krakowie był słabszy, niż zazwyczaj i poza kilku drobnemi wycieczkami szkolnemi — większych nie zanotowano.

We wtorek przybędzie z Warszawy pociąg popularny wiozący 400 uczniów warszawskich szkół. Wycieczka ta zabawi w Krakowie przez dwa dni. W dniu tym przybędzie także wycieczka szkoły górniczej w Katowicach, wraz z okręgowym urzędem górniczym, w liczbie około 200 osób.

Z większych wycieczek na dzień 30 bm. zapowiadany jest przyjazd licznej delegacji 13 p. p., który dawniej należał do krakowskiego garnizonu, a obecnie stanowi załogę Pułtuska.

* * *

(H) URZĘDY I SZKOŁY GÓRNICZE NA G. ŚLĄSKU NA SOWIŃCU. Wyższy urząd górniczy, okręgowe urzędy górnicze w Katowicach, Chorzowie, Rybniku i Tarnowskich Górach, zarząd kopalni doświadczalnej „Barbara", dyrekcja, grono nauczycielskie i uczniowie państwowej szkoły górniczej w Katowicach wyjeżdżają we wtorek 29 bm. do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu. Uczestnicy wycieczki zabiorą z sobą ołowianą skrzynię z ziemią i węglem, wydobytym z najgłębszego punktu pod ziemią na Górnym Śląsku, mianowicie z głębokości 800 metrów na szybie „Jungham III" na kopalni „Dębińsko" w miejscowości Czerwionka w pow. rybnickim.

(ki) HARCERZE KOLEJARSCY ZE LWOWA. W ub. poniedziałek przybyła do Krakowa wycieczka harcerskich drużyn kolejowych przy zarządzie okręgu Rodziny Kolejowej we Lwowie. Przybyło około 200 harcerzy, dzieci pracowników kolejowych. Po nabożeństwie Lwowiacy udali się na Sowiniec, a choć stan pogody nie pozwolił na sypanie Kopca, harcerze dorzucili swe symboliczne grudki ziemi do wznoszącego się, ziemnego pomnika Marszałka Piłsudskiego. Z Sowińca pielgrzymka udała się do Katedry, gdzie złożyła hołd u trumny Patrona harcerstwa polskiego a późnym wieczorem odjechała do Lwowa.

Kopiec Józefa Piłsudskiego
Konto P. K. O. 444.

ZJAZD PIELGRZYMÓW DO KRAKOWA NIE SŁABNIE.

(ef) Ruch wycieczkowy do Krakowa odbywa się w dalszym ciągu mimo nastania slot jesiennych. M. in. wycieczkami przybyła tego dnia do Krakowa szkoła górnicza z Górnego Śląska około 200 osób.

Na czwartek zapowiedziany jest przyjazd delegacji oficerów, podoficerów i żołnierzy łączności z całej Polski około 300 osób. Tempo Dnia 23 X 1935

Z domu, gdzie mieszkał Marszałek Piłsudski w Zakopanem, wybiegnie sztafeta rezerwistów na Sowiniec.

(Ts) Zarząd pow. Związku Rezerwistów w Zakopanem, rzucił inicjatywę zorganizowania w dniu Święta Niepodległości wielkiej imprezy, mającej na celu uczczenie pamięci Marszałka Piłsudskiego, a równocześnie wykazania tężyzny i sprawności fizycznej rezerwistów. Będzie to, jak już pokrótce donosiliśmy, bieg sztafety Zakopane—Sowiniec Początek biegu rozpocznie się z pod domu w Zakopanem gdzie mieszkał w r. 1912 Marszałek Piłsudski. — Pobrana zostanie z ogrodu z pod tego domu ziemia do woreczka, która sztafetą biegiem przeniesiona zostanie na kopiec na Sowińcu.

W sztafetowym tym biegu wezmą udział rezerwiści z trzech powiatów, a to: nowotarskiego, myślenickiego i krakowskiego. Zainteresowanie biegiem tym w kołach rezerwistów jest b. silne, przyczem dodać należy, iż stanie do niego przeszło stu rezerwistów jako biegaczy na poszczególnych odcinkach. — W zarządzie powiatowego Związku rezerwistów czynione są już teraz przygotowania organizacyjne w związku z imprezą tą, przyczem podkreślić należy wielką żywotność tej organizacji.

W niedzielę odbyło się tam przy licznym udziale członków gremjalne ślubowanie tak rezerwistów jak również też Rodziny Związku rezerwistów.

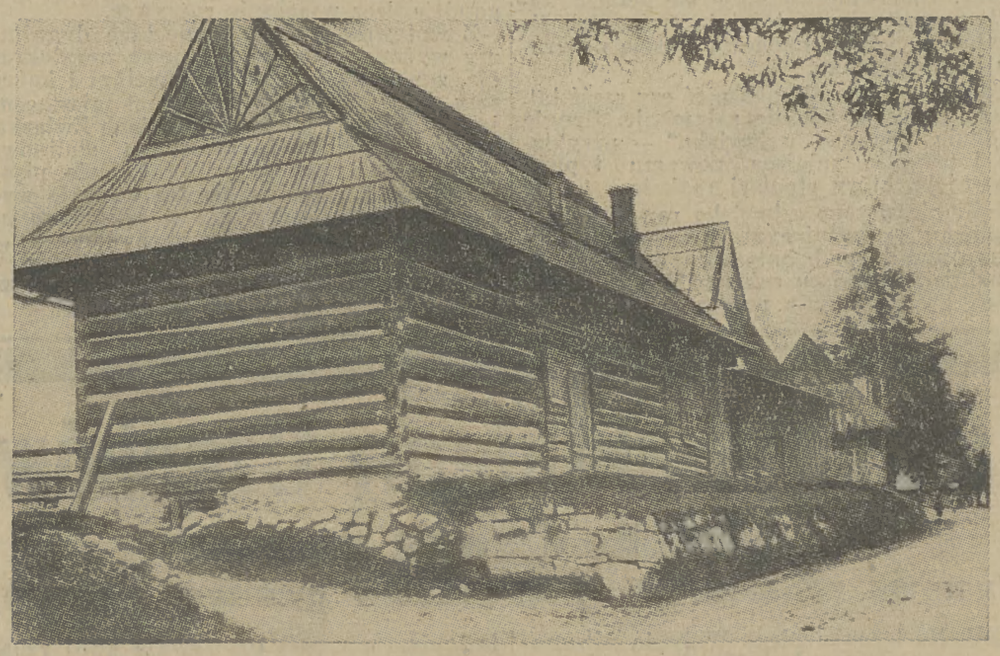

Dom w Zakopanem przy alei Kasprowicza na drodze do Poronina, gdzie w r. 1912 mieszkał marszałek Piłsudski.

Tempo Dnia 23 X 1935

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Wycieczka uczenic gimnazjum z Ostrowia Wlkp.

(l) do Krakowa przybyła wycieczka uczenic państw. gimnazjum im. Emilji Sczanieckiej z Ostrowia Wielkopolskiego — celem oddania hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie wawelskiej oraz wzięciaudziału w sypaniu kopca na Sowińcu. Wycieczka w ilości 150 osób pod kierunkiem ks. prefekta Rejewskiego i personalu nauczycielskiego zwiedziła także Kraków, nie omieszkawszy oczywiście zaglądnąć do „Pałacu Prasy".

Absolwenci szkoły lotniczej z Bydgoszczy na Sowińcu.

(ki) W ub. czwartek bawiła w Krakowie wycieczka promowanych ostatnio podporuczników szkoły podchorążych lotnictwa grupy technicznej w Bydgoszczy w liczbie 23 osób. Była to pierwsza podróż absolwentów tej szkoły wojskowej po uzyskaniu stopnia oficerskiego. Przedpołudniem złożyli młodzi oficerowie hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, poczem udali się na Sowiniec gdzie brali udział w sypaniu kopca a następnie złożyli wizytę Pałacowi Prasy. Wycieczkę prowadzili: komendant szkoły mjr. pilot Stefan Berezowski i por.-obserwator Tadeusz Wiśniowski.

◆ ◆ ◆

Bibljofile i bibljotekarze polscy złożą hołd Józefowi Piłsudskiemu.

Uczczenie pamięci Józefa Piłsudskiego przez miłośników książki i bibljotekarzy przybierze charakter, odpowiadający umiłowaniom bibljofilskim. Wyrazem tego będzie wystawa dzieł i publikacji, związanych z osobą Marszałka, jak również księga pamiątkowa, poświęcona Józefowi Piłsudskiemu jako pisarzowi, redaktorowi, wydawcy i drukarzowi. Zbiorowe złożenie hołdu i otwarcie wystawy nastąpi dnia 11 listopada 1935 r.

Komitet Bibljofilów i Bibljotekarzy ku uczczeniu pamięci Józefa Piłsudskiego mieści się w **Bibljotece Jagiellońskiej** przy ul. św. Anny 12. Prezydjum Komitetu tworzą: dr **Edward Kuntze**, dyr. Bibljoteki Jagiel., **Kazimierz Witkiewicz**, wicedyr. Muzeum Przemysł. i **Ludwik Strojek**, dyr. Archiwum Aktów Dawnych. Przewodniczący Sekcji Organizacyjnej dr **Kazimierz Lewicki**, dyr. gimn. im. B. Nowodworskiego w Krakowie. Wystawa pod protektoratem dra **Mieczysława Kaplickiego**, prez. stoł. król. m. Krakowa, urządzona będzie **w salach Muzeum Przemysłowego przy ulicy Smoleńsk 9.**

Wszelkich informacyj w sprawie uroczystości udziela prezes Tow. Miłośników Książki **Kazimierz Witkiewicz, Tel. 113-39.** Zgłoszenia, względnie eksponaty **na wystawę** (jak: wszelkiego rodzaju druki polskie i obce, związane z osobą Marszałka, podobizny, nalepki, marki, afisze, ulotki i t. d.) uprasza się nadsyłać pod adresem: dyr. **Ludwik Strojek, Archiwum Aktów Dawnych, Kraków, ul. Sienna 16 (Tel. 130-13).**

(ki) HARCERZE KOLEJARSCY ZE LWOWA. W ub. poniedziałek przybyła do Krakowa wycieczka harcerskich drużyn kolejowych przy zarządzie okręgu Rodziny Kolejowej we Lwowie. Przybyło około 200 harcerzy, dzieci pracowników kolejowych. Po nabożeństwie Lwowiacy udali się na Sowiniec, a choć stan pogody nie pozwolił na sypanie Kopca, harcerze dorzucili swe symboliczne grudki ziemi do wznoszącego się, ziemnego pomnika Marszałka Piłsudskiego. Z Sowińca pielgrzymka udała się do Katedry, gdzie złożyła hołd u trumny Patrona harcerstwa polskiego a późnym wieczorem odjechała do Lwowa.

+ **KRAKÓW.**

Hołd kawalerji. Przybyła do Krakowa ekipa poznańskiej brygady kawalerji z dowódcą brygady jen. Sergjuszem Zahorskim na czele w składzie 13 oficerów, 8 podoficerów, 11 ułanów celem złożenia hołdu pamięci marsz. Józefa Piłsudskiego. Raid konny wyruszył z Poznania do Krakowa 22 b. m. i robiąc dziennie marsz 87 km. mimo fatalnych warunków atmosferycznych przybył do Krakowa dnia 27 b. m. w bardzo dobrej kondycji po zrobieniu przeszło 460 km. Przed południem uczestnicy raidu podjechali konno pod wzgórze Wawelskie, gdzie złożyli hołd pamięci marsz. Józefa Piłsudskiego w kaplicy wawelskiej. Po południu uczestnicy raidu udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca-pomnika.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Górale na Sowińcu.

Bawiący przejazdem w Krakowie zespół propagandowy regjonalizmu góralskiego, w skład którego wchodzą: Michał Piksa, mistrz w grze na listku bluszczowym, Józef Galica-Baca i kier. Harnaś-Podhalański-Wojtek udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu Kopca. Zespół ten na życzenie ministra Raczkiewicza, prezesa światowego Związku Polaków, wyjedzie niebawem do ośrodków polskich zagranicę.

570 km piechotą na Sowiniec.

(v) Instruktor W. F. przy Zw. Strzeleckim w Skałacie w woj. tarnopolskiem p. Józef Stanisz oraz członkowie Zw. Strzel. z Orzechowa pod Skałatem pp. Jan Antków i Franciszek Ślusarz przybyli piechotą do Krakowa przez Tarnopol, Złoczów, Lwów, Radymno, Przeworsk, Rzeszów, Tarnów, Niepołomice i Wieliczkę, pokrywając w ciągu 12 dni ponad 570 km. i przynieśli ziemię, pobraną z grobu powstańców z 1863 r. w Skałacie i z grobów żołnierzy KOP'u w temże mieście. Fotografja nasza przedstawia dzielnych piechurów na tarasie „Pałacu Prasy".

„Dzieci krakowskie" przybyły na święto pułkowe.

(ki) Do Krakowa przybył w ubiegłą środę rano pułk 13 piechoty z Pułtuska, by tu, gdzie leżą prochy Wodza obchodzić swe święto pułkowe, przypadające na dzień 30 października.

Historja tego pułku ściśle się łączy z Krakowem, bo wszak 13 p. p. — to pułk „Dzieci krakowskich". I choć wiele już czasu minęło od chwili przeniesienia go do Pułtuska, to jednak pułk o tem pamięta, że z Krakowa wyszedł.

W listopadzie 1918 roku zebrały się resztki tego pułku w Krakowie i tu na dziedzińcu wawelskim, zorganizowane już w polski pułk 13-ty, składały uroczystą przysięgę na wierność zmartwychwstałej Ojczyźnie. Wkrótce pułk wyruszył na dalsze boje. Pospieszył pod Lwów, walczył z Czechami, a wreszcie zmagał się ciężko z najeźdźcą bolszewickim. Sztandary tego pułku okryły się sławą pod Dytjatynem a potem pod Leblem, gdzie pułk przedzierał się przez całą brygadę bolszewicką. Walczył ofiarnie, o czem świadczy liczba 600 poległych żołnierzy tego pułku, a o dzielności jego mówią zdobyte odznaczenia: 30 krzyżów Virtuti Militari i przeszło 100 krzyżów walecznych.

Gdy organizacja armji przeniosła „Dzieci Krakowskie" do Pułtuska, pułk stał się ośrodkiem życia kulturalnego, społecznego i sportowego.

W armji zajmuje jedno z pierwszych miejsc, szkoląc żołnierzy nietylko na dzielnych wojowników, ale też dzięki dobrze zorganizowanemu referatowi oświatowemu, kierowanemu przez por. Stanisława Mayowskiego, prowadzi wśród żołnierzy akcję kulturalno-oświatową.

W ciągu czterech lat, a również w bieżącym roku zdobywa 13 p. p. stale mistrzostwo i proporzec honorowy strzelecki 8 dywizji piechoty.

Na święto pułkowe zorganizowano wielką wędrówkę do grobu Marszałka Piłsudskiego, w której wzięło udział około 1000 osób, z korpusem oficerskim, podoficerskim, dywizyjnym kursem szkoły podchorążych i żołnierzami.

W samym dniu święta pułkowego w katedrze wawelskiej odprawił ks. kapelan Marski nabożeństwo, wygłaszając do żołnierzy płomienne przemówienie od ołtarza. W czasie nabożeństwa chór podchorążych wykonał kilka pieśni, a na zakończenie obecni zaintonowali hymn: „Boże coś Polskę".

Po nabożeństwie cały pułk złożył hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego, poczem zwiedzał Katedrę wawelską i Zamek. Stamtąd udali się żołnierze do Pałacu Prasy, zwiedzając urządzenia. Wieczorem żołnierze byli w teatrze, a we czwartek rano udają się na SSowiniec, by wziąć udział w sypaniu kopca.

Wycieczkę pułku prowadzi dowódca płk. Ziętarski i ppłk. Maleszewski; trudną ze względu na dużą ilość uczestników wycieczkę zorganizowali: mjr. Iwaszkiewicz, pkt. Sztompka i kpt. Ickowicz.

Mili goście krakowscy zabawią w Krakowie dwa dni.

* * *

(SK) ZIEMIA Z GROBU KS. KMIETOWICZA NA SOWINIEC. Na cmentarzu w Starym Sączu odbyła się uroczystość pobrania ziemi z grobów powstańców z r. 1863, oraz z grobu jednego z inicjatorów powstania Chochołowskiego, ks. Kmietowicza. Ziemia ta przewieziona zostanie na Sowiniec. Pobrania ziemi dokonał burmistrz Starego Sącza p. Ogorzały w obecności licznie zebranej publiczności, wygłaszając przytem przemówienie.

(WN) ZIEMIA Z MOGIŁ POLEGŁYCH POLICJANTÓW. W dn. 2 listopada br. w Gdyni odbędzie się podniosła uroczystość pobrania ziemi z mogił poległych w służbie Ojczyzny policjantów, celem przewiezienia tej ziemi do Krakowa, na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Uroczystość zostaje zorganizowana za inicjatywą korpusu policyjnego w Gdyni.

(ef) RUCH WYCIECZKOWY DO KRAKOWA z hołdem na Wawlu i sypaniem kopca na Sowińcu odbywa się w dalszym ciągu mimo nastania słot jesiennych. M. in. wycieczkami przybyła tego dnia do Krakowa szkoła górnicza z Górnego Śląska około 200 osób. Na czwartek zapowiedziany jest przyjazd delegacji oficerów, podoficerów i żołnierzy łączności z całej Polski w ilości około 300 osób.

Pielgrzymki i delegacje

KRAKÓW, 31.10. (tel. wł.) — Dziś nad ranem przybył do Krakowa gen. Wieniawa-Długoszowski oraz dr. Rouppert. Gen. Wieniawa-Długoszowski pozostanie w Krakowie przez święta. Wczoraj przybył na Sowiniec 13 p.p. pod dowództwem płk. Zientarskiego. W pielgrzymce udział wziął cały korpus oficerski i podoficerski wraz z rodzinami, kurs podchorążych oraz tysiąc strzelców z Wileńszczyzny, Polesia i Wołynia. Jutro przybywa na Sowiniec wycieczka słuchaczy U. P. i politechniki gdańskiej w liczbie 90 osób. (L.)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

14 p. p. z Włocławka na Sowińcu.

W ostatnich dniach bawiła w Krakowie delegacja 14 p. p. z Włocławka z d-cą pułku Fr. Sudołem na czele, która z okazji święta pułkowego złożyła hołd Cieniom Marsz. Piłsudskiego na Wawelu, a następnie wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Na zdjęciu widzimy delegację podczas wizyty w „Pałacu Prasy“.

Uczniowie z Poznania w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

Grupa uczniów i profesorów z gimnazjum męskiego w Poznaniu, którzy przybyli do Krakowa, celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy“. Ag. fot. „Światowid“.

9 dywizjon żandarmerji na Sowińcu.

Delegacja 9 dywizjonu żandarmerji z Brześcia n. Bugiem, która przybyła ostatnio do Krakowa, aby oddać hołd Cieniom Marszałka. Po zwiedzeniu zabytków Krakowa uczestnicy delegacji zawitali do „Pałacu Prasy“.

Gen. Rydz-Śmigły i p. Aleks. Piłsudska przyjeżdżają do Krakowa.

(ef) We czwartek w godzinach rannych **przyjechał do Krakowa gen. Wieniawa-Długoszowski**, który ze względu na to, że pozostanie kilka dni w Krakowie, zajął apartamenty w Hotelu Francuskim. Przed południem tegoż dnia gen. Wieniawa-Długoszowski został przyjęty na specjalnej audjencji przez księcia metropolitę Sapiehę. Tematem rozmowy była prawdopodobnie **budowa sarkofagu** dla pomieszczenia szklanej trumny ze zwłokami Marszałka J. Piłsudskiego.

Spodziewany jest przyjazd do Krakowa na Święto Zmarłych p. **Marszałkowej Piłsudskiej.** Jednakże do wczesnych godzin popołudniowych w sobotę władze tutejsze nie miały żadnych w tym kierunku wiadomości. To samo dotyczy również ewentualnego przyjazdu generalnego inspektora sił zbrojnych, gen. **Rydza-Śmigłego.**

KRONIKA KRAKOWSKA.

Naczelna Rada Polskiego Związku Zachodniego.

(ki) W dniu 3 listopada obradować będzie w Krakowie **naczelna rada Polskiego Związku Zachodniego.** O godz. 9-tej odprawione zostanie nabożeństwo w kościele NPM., poczem uczestnicy obrad wyruszą na Sowiniec, by tam wziąć udział w sypaniu Kopca.

Od 11,30—14,45 odbywać się będą obrady w gmachu PZZ. przy ul. Pomorskiej 2. Między g. 14,45 a 15tą nastąpi **złożenie hołdu w krypcie św. Leonarda.** Popołudniu dalszy ciąg obrad.

ZWIĄZEK ZACHODNI W HOŁDZIE PROCHOM MARSZAŁKA

W niedzielę dnia 3 listopada przybywa do Krakowa **rada naczelna polskiego Związku Zachodniego** pod przewodnictwem min. **Stamirowskiego** oraz pociąg zbiorowy **członków** Polsk. Zw. Zachodniego okręgu śląskiego celem złożenia **hołdu prochom Marsz. Piłsudskiego** w krypcie św. Leonarda na Wawelu oraz wzięcia udziału w **sypaniu kopca** na Sowińcu.

Rada naczelna obędzie również w Krakowie **posiedzenie.**

Czas 2 XI 35

„Bratnia Pomoc“ z Gdańska na Sowińcu i w Zakopanem.

(w) W dniu WW. Świętych przybyła do Krakowa wycieczka **„Bratniej Pomocy“ Zrzeszenia Studentów Polaków Politechniki Gdańskiej.** — Uczestnicy wycieczki wzięli udział **w sypaniu kopca na Sowińcu** i złożyli urnę w kształcie **modelu karaweli z XVI w.** z ziemią, pobraną z **dziedzińca Polskiego Domu Akademickiego w Gdańsku** w obecności przedstawicieli polskich organizacyj akademickich w Gdańsku. Prezes „Bratniej Pomocy“ p. **Sławomir Kubicki** odczytał odnośny akt, sporządzony ozdobnie na pergaminie, poczem zebrani **dwuminutowem milczeniem uczcili Pamięć Wodza.**

Wycieczka po zwiedzeniu Krakowa **wyjechała do Zakopanego,** gdzie zwiedziła **budowę kolejki linowej na Kasprowy Wierch.** Dziś powraca do Krakowa, gdzie złoży hołd u trumny Marszałka w krypcie św. Leonarda.

Wycieczka ta została zorganizowana w ramach zjazdu urządzonego przez ministerstwo W. R. i O. P. dla studentów trzech Politechnik oraz Akademji Górniczej celem zwiedzenia budowy kolejki linowej na Kasprowy Wierch.

Obrady Polskiego Zw. Zachodniego

Wczoraj odbyły się w Krakowie obrady rady naczelnej Polskiego Związku Zachodniego. Zjazd rozpoczął się uroczystem nabożeństwem żałobnem za spokój duszy ś. p. Marszałka Piłsudskiego, odprawionem przez członka zarządu Związku, ks. Machaya Po nabożeństwie udali się uczestnicy zjazdu na Sowiniec celem złożenia przywiezionej urny z ziemią z Kresów Zachodnich i wzięcia udziału w sypaniu kopca. Popołudniu udali się uczestnicy zjazdu do znajdującego się obecnie w budowie Domu Śląskiego P. Z. Z. przy ul. Pomorskiej i w gotowym już skrzydle domu odbyły się obrady.

Zebranie otworzył prezes rady naczelnej P. Z. Z., dyr Stamirowski, poczem głos zabrał dyr. Kudlicki, który wygłosił referat p. t. Prace programowe. Na zakończenie, zjazd uchwalił szereg rezolucyj, w których m. in. stwierdza, że położenie ludności polskiej w Niemczech w ostatnich miesiącach znacznie się pogorszyło. Dla mniejszości tej zjazd domaga się równouprawnienia, podobnie jak obce mniejszości korzystają z pełnych praw w Polsce. Natomiast zjazd potępił gwałty czeskie na Polakach za Olzą.

Na zakończenie zjazdu uczestnicy jego udali się na Wawel, gdzie złożyli hołd u trumny Wodza Narodu.

Czas 4 XI 1935

Komisja międzyministerjalna w Krakowie

Wczoraj przybyła do Krakowa pod przewodnictwem dyr. Martina komisja międzyministerjalna złożona z delegatów ministerstwa skarbu, przemysłu i handlu, rolnictwa, opieki społecznej i komunikacji. O godz. 9 rano rozpoczęły się w Izbie Przemysłowo - Handlowej pod przewodnictwem prezesa Brzozowskiego obrady, w których wzięli udział naczelnicy urzędów wojewódzkich i przedstawiciele samorządu gospodarczego województwa krakowskiego. Po zagajeniu konferencji przez przewodniczącego inż. Brzozowskiego wygłoszono 18 doskonale opracowanych referatów oświetlających sprawy rolnictwa, przemysłu, handlu, rzemiosła, turystyki, komunikacji oraz społeczne dotyczące naszego regjonu. Obecni nie dyskutowali nad poszczególnemi referatami tylko wypowiadali treściwie swe postulaty odnośnie poruszonych kwestyj. W południe komisja udała się do krypty św. Leonarda dla złożenia hołdu Wodzowi Narodu, poczem wyjechała w teren. Komisja zwiedziła m. in. Kalwarję oraz kilka wsi podkrakowskich m. in. Skotniki, gdzie dotychczas włościanie mieszkają w kurnych chatach. Po obradach komisyjnych odbyło się wieczorem plenum, którego przebieg podamy w następnym numerze.

Z Krakowa komisja międzyministerjalna wyjechała do Zagłębia Dąbrowskiego.

ZJAZ OSADNIKÓW.

W Krakowie, dnia 9 listopada 1935 r. odbędzie się 11-ty walny zjazd osadników, poprzedzony złożeniem dn. 8 b. m. przez osadników hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu, pierwszemu honorowemu prezesowi Związku i sypaniem kopca na Sowińcu.

Na zjazd przybędzie około 1800 osadników b. wojskowych z ziem wsch. W obradach weźmie udział około 600 delegatów poszczególnych osad. Zjazd tegoroczny jest szczególnie ważny i z tego względu, że osadnictwo wojskowe może już dokonać przeglądu swych prac gospodarczych i kulturalno-oświatowych, prowadzonych od r. 1922 na na naszych ziemiach wschodnich.

Ziemia z Wilejki na Sowiniec

Wilno, 4 listopada.

Z Wilejki odjechała delegacja policji na Sowiniec, wioząc urnę z ziemią pobraną z 21 grobów policjantów, poległych w latach ubiegłych śmiercią chwalebną w obronie życia i mienia obywateli.

Na cmentarz udał się pochód, złożony z przedstawicieli władz powiatowych, duchowieństwa, wojskowości, organizacyj społecznych i rzesz ludności. Do zebranych na cmentarzu przemówił prof. Supiński, który w pięknych słowach przedstawił sylwetkę policjanta, podkreślając jego ciężką służbę, o czem świadczą rozrzucone po całym kraju mogiły

Pierwszą grupkę ziemi do artystycznie wykonanej z palonej gliny urny złożył starosta powiatowy, a następnie wszyscy ci, którzy pragnęli wziąć udział w sypaniu kopca Marszałka, a nie mogli się udać na Sowiniec osobiście.

Czas 5 XI 1935

WOŁYŃ Sen. Kobiałka 5 XI 35

— ZJAZD OSADNIKÓW. —Łuck, 4.11. — Dziś odbył się w Łucku przy udziale delegatów wszystkich powiatów województwa wołyńskiego, zjazd delegatów rady wojewódzkiej Związku Osadników Wołyńskich. Przed rozpoczęciem obrad odbyło się w obecności wojewody Józewskiego, uroczyste pobranie ziemi z zamku Lubarta, celem złożenia jej przez specjalnych delegatów na kopcu Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu

Na wstępie obrad zjazd uczcił pamięć Marszałka Piłsudskiego, poczem obrady zagaił wiceprezes pos. Smoczkiewicz. Imieniem grupy parlamentarnej przemawiał pos. Puławski, imieniem Zw. Strzeleckiego — sen. Staniewicz oraz przedstawiciele związków i organizacji. Następnie sprawozdanie z działalności rady wojewódzkiej złożył pos. Smoczkiewicz, z którego wynika, że rozwój życia osadniczego na Wołyniu, postępuje naprzód w szczególności w dziedzinie gospodarczej i oświatowej. Po udzieleniu absolutorjum radzie i przyjęciu zaproponowanego przez dotychczasowe prezydium programu prac na r. b. odbyły się wybory do rady i sądu koleżeńskiego [illegible] organizacji. (P)

Obrady Polskiego Zw. Zachodniego

KRAKÓW, 4.11. (tel. wł.) — Wczoraj odbyły się w Krakowie obrady rady naczelnej Polskiego Zw. Zachodniego. Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy zjazdu w ilości 500 osób udali się na Sowiniec. Obradom przewodniczył prezes Stamirowski. Referat p. t. prace programowe P. Z. Z. wygłosił Stanisław Kudlicki. Podczas obrad bawiła wycieczka Okręgu Śląskiego P. Z. Z. w ilości 800 osób. (L)

POMORZE Sen. Kobiałka 5 XI 35

— **Delegacja policji udała się na Sowiniec.** — Toruń, 4.11. — Wczoraj wyjechała z Torunia delegacja policji pomorskiej, składająca się ze stu policjantów, reprezentujących wszystkie powiaty, udająca się na Sowiniec. Delegaci z Torunia, Kartuz, Kościerzyny, Starogardu, Tucholi, Nowego Miasta i Chojnic zawieźli ziemię pobraną z grobów poległych policjantów. (M)

— **Pielgrzymka osadników.** — Wilno, 5.11. — 6 b. m. wyrusza do Krakowa pielgrzymka osadników wojskowych na terenie pow. dziśnieńskiego, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego oraz wzięcia czynnego udziału w sypaniu kopca Marszałka. Wycieczka zabierze ziemię z 40 ognisk osadniczych. Wycieczka po drodze w Wilnie, w kościele ostrobramskim św. Teresy, złoży hołd Sercu Marszałka. (B). Sen. Kobiałka 6 XI 1935

6 XI 1935

Węgierski gość w Krakowie.

(ef) W Polsce bawi od poniedziałku węgierski minister oświaty dr. Balindt Homan. Po pobycie w Warszawie i w Wilnie przybędzie węgierski minister do Krakowa w piątek, dnia 8 b. m. o godz. 13.05, gdzie na dworcu w salonie recepcyjnym zostanie powitany przez miejscowe władze państwowe i samorządowe. Tego dnia o godz. 16.30 minister Homan uda się do krypty katedralnej, gdzie złoży wieniec u trumny Marszałka J. Piłsudskiego. Wieczorem o godz. 20 minister węgierski weźmie udział w obiedzie, wydanym na jego cześć przez rektora U. J. dra Mazlarskiego.

W sobotę, dnia 9 b. m. o godz. 8.15 minister węgierski uda się na Sowiniec. W ciągu tego dnia zwiedzi zabytki naszego miasta oraz zakłady naukowe, m. in. Uniwersytet Jagielloński, Bibljotekę uniwersytecką, Dom Akademicki w Oleandrach i żeńskie gimnazjum im. królowej Wandy. O godz. 18 kurator okr. szkol. krak. Godecki wyda śniadanie na cześć gościa węgierskiego.

W godzinach popołudniowych w sobotę p. min. Homan wyjedzie do Wieliczki, celem zwiedzenia salin, a o godz. 21.30 żegnany na dworcu przez przedstawicieli władz odjedzie do Budapesztu.

Ilustr. 26 XI 1935

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Rada naczelna Polskiego Związku Zachodniego na Sowińcu.

W niedzielę ub. odbywały się w Krakowie obrady Rady naczelnej Polskiego Związku Zachodniego. Na zakończenie uczestnicy obrad udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu Kopca Marsz. Piłsudskiego.

◆ ◆ ◆

Bibljoteka i bibljotekarze polscy w hołdzie Józefowi Piłsudskiemu.

W ramach uroczystości święta narodowego dnia 11 listopada br. odbędzie się, jak wiadomo, w Krakowie ogólno-polski zjazd bibljofilów i bibljotekarzy, połączony z otwarciem wystawy książki i grafiki, związanej z osobą Józefa Piłsudskiego. Uroczyste posiedzenie zjazdu rozpocznie się o godz. 10.30 w sali odczytowej Muzeum Przemysłowego, ul. Smoleńsk 9 I p. O godz. 12,30 odbędzie się otwarcie wystawy w salach zbiorów Muzeum Przemysłowego, poczem o godz. 13,30 uczestnicy zjazdu złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w grobach królewskich na Wawelu. O godz. 14 delegacja zjazdu uda się na kopiec Józefa Piłsudskiego, gdzie bibljofile i bibljotekarze wileńscy złożą ziemię z grobu Joachima Lelewela. W przeddzień uroczystości t. j. w niedzielę dnia 10 bm. odbędzie się o godz. 0,30 zebranie uczestników zjazdu w salach Klubu Społecznego, Rynek Główny 25.

Komitet uzyskał dla biorących udział we zjeździe 50 oproc. zniżki kolejowej. Wszelkich informacyj w sprawach uroczystości bibljofilów i bibljotekarzy udziela: Biuro Zjazdu, Bibljoteka Jagiellońska, ul. św. Anny 1, tel. 177-44.

* * *

(Ul) **ZIEMIA Z POD KOPCA UNJI LUB. NA SOWINIEC.** W Lublinie odbyła się uroczystość pobrania ziemi przez delegację Związku osadników z pod kopca Unji Lubelskiej. Ziemia ta będzie przewieziona na Sowiniec.

(St) **ZIEMIA, GDZIE PRZEBYWAŁ „WIKTOR".** 8 bm. odbyło się w Dublanach koło Lwowa uroczyste pobranie ziemi z miejsca zamieszkania ś. p. Marszałka Piłsudskiego w r. 1901, kiedy przebywał w tej miejscowości przez kilka miesięcy pod pseudonimem „Wiktor". Pobraną ziemię po poświęceniu przez ks. kanon. Mikruta i przemówieniu prof. inż. Ciechanowskiego, złożono do urny, zrobionej z szrapnela. Będzie ona przewieziona do Krakowa i złożona na Sowińcu. Po uroczystości pobrania ziemi i defiladzie odbyła się akademja.

MAŁOPOLSKA ZACH.

— PIELGRZYMKI. — Kraków, 6.11. — Pojutrze przybywa do Krakowa 1.500 osadników wojskowych oraz pociąg popularny z Gdyni — 500 osób. 10 listopada przybywa pielgrzymka pracowników Izby Skarbowej oraz zarządu m. Poznania — 500 osób. W niedzielę 10 przyjeżdża wycieczka rezerwistów z Żywca — 600 osób, górnicy z Bochni — 700, oraz delegacje pracowników umysłowych, administracji wojskowej z całej Polski — 150 osób. Łącznie z mniejszemi wycieczkami do Krakowa w bieżącym tygodniu przybywa około 10 tys. osób. (L)

+ **KRAKÓW.** (Tel. od naszego koresp.) **Wycieczka studencka.** Przybyła do Krakowa wycieczka studentów Polaków z zagranicy, uczestników kursu wiedzy o Polsce z profesorami Paszkiewiczem i Hilarowiczem. Po powitaniu na dworcu przez przedstawicieli województwa, miasta i uniwersytetu, młodzież udała się na Wawel do trumny Marszałka a potem na Sowiniec. Wycieczka zabawi w Krakowie dwa dni, podczas których zwiedzi zabytki m. Krakowa i saliny wielickie, poczem w dniu 8 b. m. wieczorem uda się do Zakopanego.

Kurjer Warsz. 7 XI 1935

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Mieszkańcy Działdowa w hołdzie Marszałkowi.

Ostatnio bawiła w Krakowie wycieczka z powiatu działdowskiego na Pomorzu, prowadzona przez starostę tamtejszego powiatu p. Władysława Horwatha. Po złożeniu hołdu szczątkom doczesnym Marszałka, wycieczka zawitała do „Pałacu Prasy", gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Uczestnicy kursu wiedzy o Polsce w Krakowie.

(ki) We wtorek późnym wieczorem przybyła do Krakowa zorganizowana przez światowy Związek Polaków z zagranicy **wycieczka uczestników kursu wiedzy o Polsce** odbywającego się obecnie w Warszawie. Wycieczkę powitali przedstawiciele władz z radcą **Stańkowskim** i wicestarostą **Woźniakiem** na czele, sekretarz U. J. dr. **Reguła**, oraz zarząd akademickiego związku zbliżenia międzynarodowego **„Liga"**. W imieniu „Ligi" przybywających powitał p. L. **Banaszkiewicz.**

Wycieczka przybyła do Krakowa **celem złożenia hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego** i wzięcie udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

Program pobytu gości w Krakowie przewiduje poza zwiedzeniem zabytków **udział w wieczornicy regjonalnej**, przedstawienie w teatrze, zwiedzenie salin wielickich i odczyt dziekana **Paszkiewicza.**

Z Krakowa wycieczka uczestników kursu wiedzy o Polsce wyjedzie w dniu 8 listopada wieczorem do Zakopanego.

(ef) **POLACY Z ZAGRANICY W KRAKOWIE.** We wtorek o godz. 23.37 przybyli do Krakowa uczestnicy kursu wiedzy o Polsce z Warszawy na kilkudniowy pobyt, powitani w salonie recepcyjnym na dworcu przez radcę Stańkowskiego z urzędu wojewódzkiego imieniem tutejszych władz oraz przez polski akademicki Związek zbliżenia międzynarodowego „Liga", oddział krakowski. Są to Polacy z zagranicy, którymi opiekuje się światowy Związek Polaków. Po złożeniu hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu, Polacy z zagranicy zwiedzą zabytki naszego miasta.

POŚWIĘCENIE CZYTELNI KATOLICKIEJ KO

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Urzędnicy dyrekcji ceł z Mysłowic na Sowińcu.

W ciągu ostatnich dni bawiła w Krakowie wycieczka urzędników dyrekcji ceł z Mysłowic. Uczestnicy wycieczki po złożeniu hołdu Cieniom Marszałka na Wawelu złożyli wizytę w Pałacu Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

560 km pieszo — na Sowiniec.

(l) Z Bolechowa, woj. stanisławowskie, wyszli pp. Pilinczak Jarosław, członek Związku Rez. i Dubis Kazimierz, członek Zw. Strzel. — pieszo z taczkami, wioząc w nich urnę z ziemią pobraną z grobu powstańców z 1863 r. Wyszli oni 29 września, a do Krakowa przybyli 18 ub. m., przechodząc około 560 km.

„FLORJANKA" W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI. W dniu 4 bm. zarząd, dyrekcja i pracownicy Krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń „Florjanka" S. A. w Krakowie udali się gremjalnie do krypty św. Leonarda na Wawelu, celem złożenia hołdu prochom Wodza Narodu, poczem uczestnicy wspólnie wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Zarazem zarząd Towarzystwa przeznaczył na budowę kopca Marszałka Józefa Piłsudskiego kwotę Zł 1000 (tysiąc zł), zaś Związek urzędników Krakowskiego Towarzystwa Ubezpieczeń „Florjanka" S. A. w Krakowie kwotę zł 50.

POMORZE

— 66 p. p. złoży hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego. — Chełmno, 7.11. — Wczoraj wyjechała z Chełmna do Krakowa kompanja chorągwiana 66 kaszubskiego pułku piechoty im. Józefa Piłsudskiego ze sztandarem i orkiestrą. Kompanja wiezie ze sobą w specjalnej skrzynce ziemię pobraną z pobojowisk z 1920 r. Oprócz kompanji wyjechały liczne delegacje oficerów, podoficerów i strzelców pułku. (M)

Gazeta Polska z 9 XI 1935

ŁECZYP

— **Pielgrzymka na Sowiniec.** — Poznań, 8.11. — Dziś wyjechała do Krakowa pielgrzymka wyższych urzędników kolejowych pod przewodnictwem dyrektora kolei inż. Krzyżanowskiego, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu. (W).

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 8.11. — Dn. 11 listopada, w związku ze świętem Niepodległości, przybywają liczne delegacje i pielgrzymki: 10 b. m. przybywa delegacja Akademji Wojskowej Szkoły Morskiej, Zarząd Główny Zjednoczenia Kolejowego, Koła Kobiet, LOPP-u z Warszawy, pielgrzymka sportowców z Nowego Targu i wiele innych. (L).

— **50-lecie chóru akademickiego.** — Kraków, 8.11. — Jutro i pojutrze odbędą się uroczystości związane z 50 jubileuszem krakowskiego chóru akademickiego. Program przewiduje uroczyste złożenie hołdu na Sowińcu, akademię złożenie hołdu na Sowińcu, akademię oraz w niedzielę 10 listopada, w sali Starego Teatru, koncert jubileuszowy chóru z udziałem Dobosza i Mossoczego.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

37 p. p. w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

Do Krakowa przybyła ostatnio delegacja 37 p. p. Ziemi Łęczyckiej. Delegacja przywiozła alabastrową urnę z ziemią, którą złożyła na Sowińcu.

Studenci Polacy z Gdańska na Sowińcu.

W Krakowie bawiła ostatnio wycieczka studentów polskich z politechniki gdańskiej. Po oddaniu hołdu Cieniom Marsz. Piłsudskiego na Wawelu i pobycie na Sowińcu, uczestnicy wycieczki złożyli wizytę w Pałacu Prasy, gdzie dokonano powyższego zdjęcia.

◆ ◆ ◆

(v) **MŁODZIEŻ Z TURKI W KRAKOWIE.** Z końcem ub. m. wyruszyła wycieczka szkolna z Turki (woj. łódzkie) do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka J. Piłsudskiego. Młodzież wzięła czynny udział w sypaniu kopca na Sowińcu, jak również zwiedziła godne uwagi zabytki Krakowa. Następnego dnia uczniowie i uczenice wyjechali do Wieliczki. Dzięki energji dyrktora gimn. p. M. Ciepłaka, prezesa Koła Rodzicielskiego pani W. Izertowej i wielce wydatnej pomocy materjalnej prezesa T-wa szkolnego starosty St. Nożyńskiego, sporo młodzieży skorzystało z wycieczki zupełnie bezpłatnie.

(v) **66 KASZUBSKI PUŁK PIECHOTY IM. JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO SKŁADA HOŁD PROCHOM SZEFA PUŁKU.** Przybyła z Chełmna do Krakowa kompanja chorągwiana 66 Kaszubskiego pułku piechoty im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego z chorągwią i orkiestrą. Kompanja wiezie ze sobą w specjalnej skrzynce ziemie, pobraną z pobojowisk 1920 roku. Kompanja złoży hołd prochom Wodza Narodu i Szefa pułku, oraz weźmie udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Prócz kompanji przybyły liczne delegacje oficerów, podoficerów i strzelców z dowódcą pułku ppłk. Michalskim Stefanem na czele.

(v) **PRZESUNIĘCIE TERMINU PIELGRZYMKI ZW. WETERANÓW POWSTAŃ NARODOWYCH Z R. 1914-19.** Z powodu przeszkód natury technicznej i formalnej, Zarząd Gł. Związku Weteranów Powstań Narodowych 1914-19 r. w Poznaniu, odwołał pielgrzymkę na Sowiniec członków Związku, wyznaczoną na dzień 8 bm. i przesunął wyjazd na Sowiniec na dzień 7—8 grudnia br.

(ef) **ZJAZD OSADNIKÓW.** W piątek odbędzie się w Krakowie zjazd osadników z Kresów wschodnich. Przybywa kilkaset osób. O godz. 9-tej osadnicy wezmą udział w nabożeństwie w katedrze, poczem złożą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie katedralnej. Następnie udadzą się na Sowiniec. W godzinach południowych odbędą się obrady Związku w sali bursy ks. Kuznowicza.

(ef) **UCZESTNICY KURSU WIEDZY O POLSCE W KRAKOWIE.** We wtorek wieczorem przybyła do Krakowa wycieczka Światowego Związku Polaków, kurs wiedzy o Polsce. We środę wycieczka złożyła hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej, poczem udała się na Sowiniec. We czwartek o godz. 19-tej odbyła się w państwowem gimnazjum żeńskiem w Oleandrach wieczornica regjonalna urządzona staraniem polskiego akademickiego Zw. Zbliżenia międzynarodowego „Liga", na którą przybyli przedstawiciele władz miejscowych. Na program wieczornicy złożyło się przemówienie prezesa „Ligi" Tadeusza Pilca, następnie produkcje chóru dzieci krakowskich, tańce narodowe, poczem przybyli wzięli udział w herbatce. Po zwiedzeniu zabytków naszego miasta, uczestnicy Światowego Zw. Polaków odjadą w piątek dnia 8 b. m. wieczorem do Zakopanego.

Minister Homan w Krakowie.

W drugim dniu swego pobytu w Krakowie węgierski minister oświaty dr. Balint Homan zwiedził wraz z otoczeniem zabytki miasta Krakowa, m. in. Muzeum narodowe, Bibljotekę Jagiellońską, oprowadzany przez dyr. Kunzego, który gościom węgierskim pokazał m. in. stare druki węgierskie, rękopisy i książki w Bibljotece Jagiellońskiej. Przy zwiedzaniu uniwersytetu Jagiellońskiego powitał p. ministra prorektor uniwersytetu dr. Krzyżanowski.

Następnie p. minister zwiedził kilka szkół, m. in. żeńskie gimnazjum im. Królowej Wandy. Chór młodzieży odśpiewał hymny węgierski i polski, poczem jedna z uczenic wygłosiła do p. ministra przemówienie powitalne w języku węgierskim.

Po zwiedzeniu drugiego Domu akademickiego p. minister wziął udział w śniadaniu, wydanem na jego cześć przez kuratora okręgu szkolnego, p. Godeckiego.

Po południu p. minister Homan wraz z towarzyszącemi mu osobami udał się na Sowiniec, gdzie goście węgierscy wzięli udział w sypaniu kopca i zapisali się do księgi pamiątkowej.

Po powrocie z Sowińca goście udali się do Wieliczki, w celu zwiedzenia salin, poczem w konsulacie węgierskim odbył się obiad, wydany na cześć ministra Homana przez konsula węgierskiego w Krakowie, inż. Dyducha.

Wieczorem p. minister wraz z otoczeniem opuścił Kraków.

Ilustr. Kurjer Codz. 10 XI 1935

czysta akademja w ... (W).

— **Ziemia na Sowiniec.** — Poznań, 9.11. W związku z rozpoczęciem pracy przy budowie Domu Żołnierza im. Marszałka Piłsudskiego, odbyło się pobranie ziemi z placu budowy na kopiec na Sowińcu. Ziemię zawiozła wczoraj do Krakowa pielgrzymka urzędników skarbowych. (W).

(TS) ZIEMIĘ Z ZAKOPANEGO ZŁOŻY SZTAFETA REZERWISTÓW NA SOWIŃCU. 11 bm. t. j. w Święto Niepodległości — jak donosiliśmy — odbędzie się organizowana przez Zarząd Pow. Związku Rezerwistów w Zakopanem wielka impreza, a to bieg sztafetowy na trasie Zakopane — Kraków ze złożeniem ziemi na Sowińcu, która pobrana zostanie z ogrodu domu, w którym mieszkał w r. 1912 Marsz. Piłsudski w Zakopanem. W związku z tem wykonał w Zakopanem art. rzeźbiarz-ceramik St. Sobczak piękną urnę, do której wsypana zostanie ziemia, przeniesiona sztafetą z Zakopanego. Trasa sztafety wynosi około 135 klm, przyczem na powiat nowotarski przypada do przebycia około 47 klm, na rezerwistów pow. myślenickiego około 62 klm, zaś z krakowskiego około 25 klm. Start sztafety odbędzie się o godz. 6.30 rano z pod domu, w którym mieszkał Marsz. Piłsudski, zaś przybycie rezerwistów ze sztafetą do Krakowa spodziewane jest w godzinach popołudniowych.

Kopiec Marszałka Piłsudskiego
konto P. K. O. 444.

Y.K.C. 312 z 10.XI.35

ZJAZD ZJEDNOCZENIA KOLEJOWCÓW POLSKICH. W sobotę toczyły się w Krakowie obrady Zarządu gł. Zjednoczonych kolejowców polskich, mających swą siedzibę w Warszawie. Obrady, którym przewodniczył prezes zarządu głównego inż. Wł. Dziekoński, przeniesiono wyjątkowo do Krakowa, by przy sposobności zjazdu członków zarządu gł., rozsianych na terenie całego państwa, móc złożyć hołd nieśmiertelnym szczątkom Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej oraz wziął udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Obrady odbywają się w salach reprezentacyjnych własnego gmachu Zjednoczonych kolejowców polskich przy ul. św. Filipa 6.

Tempo dnia 9.XI.35

ZIEMIA NA SOWINIEC
W KLE SŁONIA LIBERYJSKIEGO

W Liberji, znajduje się kolonja polska, którą stanowią właściciele plantacyj, zajmujący się uprawą roli, oraz urzędnicy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Ostatnio Polacy z Liberji przywieźli ziemię na Sowiniec ze swych plantacyj.

Zwykłą urnę zastąpił w tym wypadku kieł słonia liberyjskiego, napełniony ziemią.

Należy dodać, że słonia upolował jeden z osadników polskich.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Ziemia z Liberji na Sowiniec.

(wł) W Liberji, znajduje się kolonja polska, którą stanowią właściciele plantacyj, zajmujący się uprawą roli, oraz urzędnicy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Ostatnio Polacy z Liberji przywieźli ziemię na Sowiniec ze swych plantacyj. Zwykłą urnę zastąpił w tym wypadku kieł słonia liberyjskiego, napełniony ziemią. Należy dodać, że słonia upolował jeden z osadników polskich.

Zjazd osadników kresowych.

(ef) W piątek odbył się w Krakowie Zjazd wojskowych osadników kresowych. Przybyło ponad 1.000 osób, w tem około 600 delegatów.

Osadnicy kresowi odgrywają wielką rolę pionierów polskiej kultury na rubieżach Rzeczypospolitej. Mimo ciężkich warunków trwają oni na tem stanowisku, przyczyniając się swą produkcyjną działalnością do utrwalenia polskiego stanu posiadania. — W celu przeciwdziałania wynaradawiania się dzieci osadników, Związek tej organizacji organizuje zakłady wychowawcze i internaty, w których młodzież wychowuje się w duchu polskim, przygotowując ją do zadań, które młodzież, dzieci kresowych osadników — czekają.

O godz. 9 odbyło się uroczyste nabożeństwo w katedrze wawelskiej, poczem osadnicy złożyli hołd Marsz. J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej. W godzinach południowych udali się wszyscy przybyli osadnicy na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca. W piątek po południu odbyły się obrady Związku w sali bursy ks. Kuznowicza.

Uczestnicy zjazdu ze sztandarami u wejścia do katedry wawelskiej.

Delegacja P. P. ze Złoczowa składa hołd Marsz. Piłsudskiemu

Ze Złoczowa przybyła do Krakowa w ostatnich dniach delegacja oficerów i żołnierzy P. P. celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Na zdjęciu uczestnicy delegacji podczas wizyty w Pałacu Prasy.

Ilustr. Kurjer Codz. 11 XI 1935

Minister węgierski na Sowińcu

Min. Homan zwiedzał zabytki grodu podwawelskiego

Kraków, 9 listopada.

Wczoraj w drugim dniu pobytu w Krakowie zwiedził **węgierski minister oświaty w dalszym ciągu zabytki Krakowa.** Wczoraj rano przybył do Krakowa wiceminister oświaty ks. Żongołłowicz, który towarzyszył min. Homanowi.

Rano udał się minister węgierski na Sowiniec, gdzie wpisał się do księgi pamiątkowej i wywiózł taczkę z ziemią na kopiec. W południe wziął dygnitarz węgierski udział w śniadaniu, wydanem przez prof. Godeckiego, a w godzinach wieczornych opuścił Kraków, żegnany przez przedstawicieli władz, świata naukowego i towarzystwo polsko - węgierskie. Min. Homana odprowadził do granicy wicemin. ks. Żongołłowicz.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Junacy ze Śląska w Krakowie.

Grupa junaków z okręgu śląskiego, którzy przybyli do Krakowa celem złożenia hołdu szczątkom doczesnym Marsz. Piłsudskiego. Zdjęcia dokonano przed Pałacem Prasy.

Wojsko i dzieci z Bydgoszczy.

(ef) W poniedziałek dnia 11 bm. w dzień święta państwowego przybywa do Krakowa **61 pułk piechoty z Bydgoszczy i szkoła małoletnich** dla podoficerów lotnictwa. Razem około 800 ludzi. Bydgoski pułk piechoty **weźmie udział w defiladzie wojskowej.**

Popołudniu w poniedziałek odbędzie się **zwiedzanie zabytków Krakowa.** We wtorek dnia 12 bm. 61-szy pułk piechoty **złoży hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej** o godz. 10-tej. Szkoła zaś podoficerów lotnictwa uda się **na Sowiniec.** Dnia 13 bm 61szy p. p. uda się o godz. 7-mej rano **na Sowiniec,** gdzie weźmie udział w sypaniu kopca, a szkoła podoficerów lotnictwa **złoży** o godz. 10-tej hołd **w krypcie katedralnej.**

* * *

(ef) **WYCIECZKA KOLEJARZY POZNAŃSKICH.** W sobotę przybyła do Krakowa wycieczka kolejarzy z dyrekcji poznańskiej pod przewodnictwem dyr. Włodzimierza Krzyżanowskiego. Złożono hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej, poczem udano się na Sowiniec.

Przed Świętem Niepodległości

(ef) Już w sobotę w godzinach popołudniowych **Kraków przybrał odświętny wygląd** w związku ze zbliżającym się świętem państwowym w dniu 11 listopada. Ze wszystkich domów powiewają **flagi o barwach państwowych i miejskich.** Wiele gmachów i instytucyj państwowych i samorządowych **ubrano girlandami zieleni,** przygotowując niektóre z nich **do iluminacji.**

* * *

Organizacje i Związki, biorące udział w defiladzie, która o godzinie 11-tej odbędzie się pod **Barbakanem, zbierają się o godzinie 10-tej w ul. Pawiej, Ogrodowej i Warszawskiej.** Dojście z miasta ulicą **św. Filipa.** Poszczególne zorganizowane oddziały ustawią się na miejscu zbiórki w ustalonej kolejności, według wskazówek funkcjonarjuszy miejskiej straży pożarnej.

* * *

DYREKCJA MIEJSKIEJ KOLEI ELEKTRYCZNEJ zawiadamia, że w poniedziałek, dnia 11 listopada b. r. z powodu defilady o godz. 11-tej z okazji Święta Niepodległości, ruch tramwajowy na linjach tramwajowych, 1, 5 i 8 będzie częściowo wstrzymany, a na innych linjach z powodu przemarszu wojska i licznych Korporacyj nieregularny, aż do czasu ukończenia defilady.

W ZWIĄZKU Z „ŚWIĘTEM NIEPODLEGŁOŚCI“, 11 bm. Kongregacja Kupiecka wzywa kupiectwo do zamknięcia zakładów handlowych podczas trwania uroczystego nabożeństwa od g. 8—10 rano.

Drugi dzień pobytu min. Homana w Krakowie.

(ef) W drugim dniu pobytu węgierskiego ministra oświaty dra Balinta Homana przybył do Krakowa polski wiceminister oświaty ks. dr **Żongołłowicz,** który towarzyszył ministrowi węgierskiemu w naszem mieście. **na Sowiniec,** gdzie przybyli wzięli udział w sypaniu kopca, wpisując się następnie do księgi pamiątkowej. Po powrocie z Wieliczki minister Homan wziął udział w **obiedzie,** wydanym przez konsula węgier-

Bawiący w Krakowie węgierski minister oświaty Balint Homan przybył w dniu wczorajszym na Sowiniec, gdzie wziął udział w sypaniu kopca Marszałka Piłsudskiego. Na zdjęciu (od lewej str.) widoczni: dyrektor departamentu kultury min. ośw. w Warszawie Fr. Potocki, konsul węgierski w Krakowie dyr. Dyduch, min. Balint Homan (z taczkami w ręku), poseł Węgier przy rządzie R. P. de Hory (nieco w tyle), kurator okr. szk. dr Godecki i p. o. wojewody dr Małaszyński.

Węgierski minister oświaty zwiedził wraz z towarzyszącymi mu dygnitarzami **Muzeum Narodowe,** następnie udał się do Bibljoteki Jagiellońskiej, gdzie oprowadzany był przez dyr. dra **Kunzego.** Tu m. in. pokazano min. Homanowi **druki węgierskie** i rękopisy oraz stare książki, oglądane z wielkiem zainteresowaniem przez gości węgierskich. Zkolei wszyscy udali się do głównego gmachu Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie powitał przybyłych w zastępstwie rektora Maziarskiego, prorektor dr **Krzyżanowski.**

Z uniwersytetu udał się minister węgierski do gimnazjum żeńskiego im. **Królowej Wandy,** gdzie powitany został bardzo serdecznie przez młodzież i grono nauczycielskie. Odśpiewano **hymny węgierski i polski,** poczem jedna z uczenic przywitała min. Homana, wygłaszając **przemówienie w języku polskim.** Minister węgierski był na lekcjach fizyki, chemji i gimnastyki.

Po zwiedzeniu II. Domu Akademickiego podejmował kurator krak. okr. szkol. **Godecki** gości węgierskich śniadaniem. W godzinach popołudniowych wszyscy udali się skiego p. Dyducha. O godz. 21.30 minister Homan wraz z towarzyszącymi mu dygnitarzami odjechał do Budapesztu.

* * *

Z Wieliczki donosi (St): W sobotę w godzinach wieczornych przybyli do Wieliczki węgierski min. oświaty **Homan i** węgierski wiceminister **Szilay** w towarzystwie **wicewojewody Małaszyńskiego** i przedstawicieli władz, celem zwiedzenia kopalni soli. Na nadszybiu Daniłowicza powitały przybyłych ministrów **delegacje miejscowych szkół** ze sztandarami oraz reprezentanci władz z burmistrzem miasta **Jagielskim** na czele. W chwili przybycia ministrów orkiestra górników odegrała **hymn narodowy węgierski i polski,** poczem p. burmistrz Jagielski, wygłosił krótkie przemówienie powitalne a dzieci szkolne wręczyły przybyłym wiązankę kwiatów. Po oficjalnem powitaniu odbyło się **zwiedzanie kopalni.** W komorze Sienkiewicza odbył się **skromny podwieczorek,** poczem goście wyjechali do Krakowa.

Akcja zarybieniowa na Rudawie i Prądniku.

W połowie października zarybiono XIII obwód rzeki Rudawy w okolicy Dulowej, Krzeszowic i Rudawy, ilością około 10.000 sztuk podchodowanego w specjalnych stawkach na wylęgarni w Czatkowicach pstrąga potokowego, tak zw. palczaków, długości przeciętnie 10 do 12 cm.

Onegdaj wpuszczono do I i II obwodu rzeki Prądnik w Ojcowie, **10.000 sztuk palczaków pstrąga potokowego,** ze stawów hodowlanych w Ojcowie, przyczem dzięki bardzo korzystnym warunkom rozwojowym dla pstrąga w dolinie Ojcowa, uzyskano dorodne okazy, dochodzące w ciągu 7 miesięcy podchowu na stawkach nawet do 18 cm długości.

Poza tem dowieziono w bardzo dobrym stanie z Ojcowa **2000 sztuk palczaków na Rabę i zarybiono** w okolicy Dobczyc pstrągiem potokowym, specjalnie w stawkach podchodowanym, czem przyczyniono się do podniesienia rybostanu na rzeczce Rudawie i Prądniku, tak, że w ciągu kilku lat najbliższe okolice Krakowa zyskają **znakomite tereny pstrągowe dla rybaków sportowców.**

Akcją zarybieniową kierował fachowo **inż. Wł. Kolder,** instr. rybacki Izby Roln. w Krakowie, poza tem udział wzięli **prof. dr. Odo Bujwid z ramienia Tow. sportowo-rybackiego,** dzierżawiącego powyższe obwody rybackie, jakoteż **dr. J. Kirsch,** prezes tegoż Towarzystwa.

Wstrząsający wypadek na dworcu osobowym.

(ef) W sobotę wieczorem wydarzył się na dworcu osobowym w Krakowie **wstrząsający wypadek,** który wywarł na przygodnych widzach **ogromne wrażenie.** Oto do pociągu lokalnego, odchodzącego w stronę Bochni o godz. 19.40 usiłował wskoczyć 23-letni robotnik **Eugenjusz Gorecki,** czeladnik stolarski, zamieszkały jak się później okazało w gminie Łysokonia powiat Bochnia. Niestety przy wskakiwaniu **potknął się i wpadł pod koła biegnącego pociągu, które nieszczęśliwego zmasakrowały.** Jedne koła obcięły mu prawą nogę, a drugie przeszły w okolicy brzucha. W stanie beznadziejnym przewieziono go do szpitala św. Łazarza, gdzie w kilka chwil potem **zmarł.**

Jak wykazały dochodzenia śp. Gorecki miał robotniczy bilet tygodniowy z Płaszowa do Kłaja. Będąc w Krakowie i nie chcąc dopłacać różnicy na przestrzeni Kraków—Płaszów czekał Gorecki aż pociąg ruszył, co skończyło się **tragicznym wypadkiem.**

MUZYKA KOŚCIELNA. W kościele św. Agnieszki (Dietla 30) o godz. 12-tej śpiewają: pp. L. Kozerówna, A. Rollowa, M. Ulakówna, A. Kowalski — sola i duety Nowowiejskiego, Sorrara, Weissa, Tostiego. Organy prof. M. Buchner.

W bazylice OO. Franciszkanów godz. 12 kwintet smyczkowy urzędników Ubezp. Społ. pod batutą p. F. Schaefera odegra szereg utworów religijnych.

W kościele Ks. Ks. Misjonarzy na Kleparzu o 9.30 odśpiewają duety pp. Al. Kowalski i W. Geiger.

W kościele parafjalnym na Podgórzu o godz. 9-tej odśpiewa pieśni Nowowiejskiego, Gounoda, Smetany i Schöpffa chór „Symfonja“ pod kier. M. Bieniasa.

(ki) **NABOŻEŃSTWO ZA SZEREGOWYCH P. P.** W ubiegłą sobotę o godz. 10.30 przed południem odprawił ks. prepozyt Masny nabożeństwo żałobne za szeregowych Policji Państwowej województwa krakowskiego, którzy zginęli chwalebną śmiercią w obronie współobywateli. Wokół katafalku przybranego zielenią ustawiła się warta honorowa. Na nabożeństwie obecni byli przedstawiciele władz rządowych, wojskowych i samorządowych z p. o. wojewody drem Małszyńskim na czele.

KSIĄŻĘ METROPOLITA DR A. SAPIEHA za wstęp na obrzęd akademickich „otrzęsin“ złożył na ręce komitetu wojew. Tow. Przyjaciół Młodzieży Akademickiej kwotę 50 zł.

NALEPKI NA OKNA na 11 listopada są w sprzedaży w Związku Strzeleckim (Florjańska 39).

Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO. Dzisiaj popołudniu świetna komedja J. Blizińskiego „Rozbitki“. Rolę Kotwicza kreuje p. Karbowski, dalsza obsada premjerowa. Wieczorem pełna humoru komedja „Muzyka na ulicy“ w opracowaniu scenicznem reż. J. Karbowskiego.

PRAPREMJERA POEMATU DRAMATYCZNEGO MARJANA NIŻYŃSKIEGO P. T. „TRZY MGŁY“ odbędzie się w teatrze im. J. Słowackiego w poniedziałek 11 bm.

Utwór ten jest wyrazem twórczości jednego z przedstawicieli najmłodszego pokolenia, związanym z historyczną dobą odrodzenia Państwa Polskiego. Nacechowany siłą wewnętrzną szczerej i gorącej poezji, zarówno w rwącym rytmie różnorodnego wiersza, w wizjach i poszczególnych scenach, jak też w zasadniczej koncepcji sztuki, jest świadectwem szukania przez najmłodszą twórczość literacką poetycznego wyrazu dla ujęcia dręczących problemów, związanych z wielką wojną, odrodzeniem Polski i budową nowego życia.

W ujęciu scenicznem utwór Niżyńskiego przybrał kształty barwnego widowiska, którego poszczególne obrazy i postacie na tle gry światła i muzyki wiążą się ciekawie z młodzieńczą dynamiką dramatu.

Główną postać Człowieka kreuje p. J. Karbowski, towarzyszącą mu postać Kolegi p. Klimaszewski, Dziewczynę p. Suchecka.

Przedstawienie poprzedzi przemówienie b. min. prof. dr. K. W. Kumanieckiego.

NARCIARSKA GIMNASTYKA YMCA KROWODERSKA 8.

N. Dziennik z 12 XI 1935.

6 SIERPNIA ZAKOŃCZONE ZOSTANIE SYPANIE KOPCA NA SOWIŃCU?

Do Krakowa nadeszła z Warszawy wiadomość, że decydujące czynniki noszą się z zamiarami ukończenia sypania kopca na Sowińcu z dniem 6 sierpnia 1936 r. Ponieważ początkowo projekt sypania kopca przewidywał okres dwuletni na ukończenie robót, w razie zapadnięcia wspomnianej decyzji, z wiosną roku przyszłego musianoby przystąpić do wzmożonej pracy przy pomocy maszyn. — Szybsze ukończenie sypania kopca wpłynęłoby prawdopodobnie na zmniejszenie nasilenia ruchu turystycznego w Krakowie.

Głos Narodu z 12 XI 1935

6 sierpnia zakończone zostanie sypanie kopca na Sowińcu?

Do Krakowa nadeszła z Warszawy wiadomość, że decydujące czynniki noszą się z zamiarami **ukończenia sypania kopca na Sowińcu z dniem 6 sierpnia 1936 r.** Ponieważ początkowo projekt sypania kopca przewidywał **okres dwuletni** na ukończenie robót, w razie zapadnięcia wspomnianej decyzji, z wiosną roku przyszłego musianoby przystąpić do wzmożonej pracy przy pomocy maszyn. — Szybsze ukończenie sypania kopca wpłynęłoby prawdopodobnie na zmniejszenie nasilenia ruchu turystycznego w Krakowie.

Czas 12 XI. 35.

ZJAZD KOLEJOWCÓW.

Rozpoczęły się tu obrady zjazdu zjednoczenia kolejowców polskich pod przewodnictwem prezesa zarządu głównego, inż. Dziekońskiego.

Uczestnicy zjazdu, po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej i wzięciu udziału w sypaniu kopca na Sowińcu, odbyli narady, poświęcone sprawom zawodowym. Obrady te toczyły się we własnym gmachu zjednoczonych kolejowców w Krakowie.

KIEDY BĘDZIE UKOŃCZONY KOPIEC MARSZAŁKA?

Jak słychać do Krakowa nadeszła informacja z Warszawy, że budowa kopca Marszałka Piłsudskiego ma być ukończona w dniu 6 sierpnia 1936 roku. Wobec tego, że w zimie roboty będą musiały być wstrzymane trzeba będzie na wiosnę prace około wzniesienia kopca tem intensywniej prowadzić.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Pracownicy fabryki „Ericsson" na Sowińcu.

W dniu wczorajszym przybyła do Krakowa wycieczka fabryki „Ericsson" Polska Akcyjna Ska Elektr. w Wełnowcu w liczbie 87 osób pracowników z dyrekcją na czele, przywożąc ziemię z terenu fabryki, umieszczoną w urnie w formie aparatu telefonicznego. Po złożeniu ziemi na Sowińcu, wycieczka udała się do krypty, gdzie w skupieniu oddała hołd Marszałkowi. Zdjęcie przedstawia grupę na Sowińcu. — Na pierwszym planie, niesiona urna-aparat telef. z ziemią.

(v) **61-SZY PUŁK WIELKOPOLSKI Z BYDGOSZCZY** przybył dziś, 11-go listopada br. o godz. 5-tej rano, by złożyć hołd Wodzowi Narodu na Wawelu, oraz wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu. Pułk Wielkopolski przybył ze sztandarem i orkiestrą, z dowódcą swym pułk. Mieczysławem Korkozowiczem na czele i weźmie udział w nabożeństwie z okazji Święta Niepodległości oraz w defiladzie, a jutro złoży hołd na Wawelu. 13-go bm. o godz. 7-mej rano, nastąpi wymarsz na Sowiniec, gdzie pułk weźmie udział w sypaniu kopca.

Równocześnie z wszystkiemi stolicami Europy!

Największa atrakcja w dziejach dźwiękowego filmu w realizacji MAXA REINHARDTA

Sen Nocy Letniej

według Szekspira z muzyką Mendelsohna

Od 15 do 19 listopada — 15 specjalnych przedstawień w kinie „WANDA". Dla uniknięcia tłoku przy kasie, prosimy bilety nabywać już teraz w biurze „Orbis", Rynek Główny. 6114k

Ziemia finlandzka na Kopiec na Sowińcu.

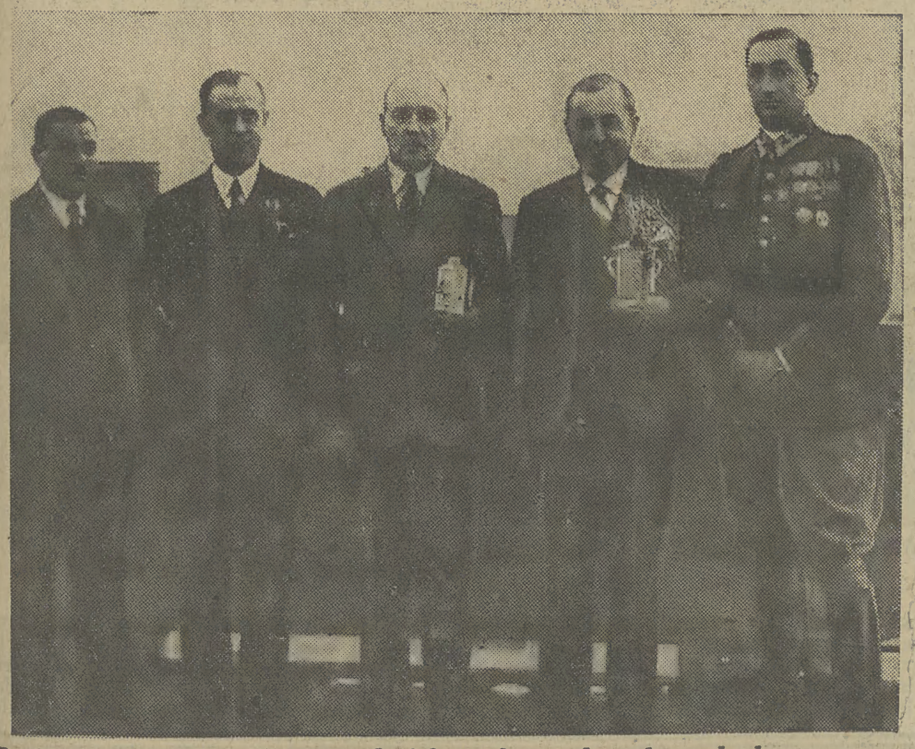

Do Krakowa przybyła delegacja b. żołnierzy Legjonu Polskiego w Finlandji z b. ambasadorem Tytusem Filipowiczem na czele celem złożenia ziemi z miejscowości Kyrklät Kirkkomumni koło Josnas w Finlandji z pod domu Wilhelma Scharberga, w którym w r. 1907 Marszałek Piłsudski przewodniczył zjazdowi delegatów narodów podbitych przez Rosję, oraz z grobu poległych legjonistów polskich w Finlandji i koszar w Fryburgu, gdzie Legjon był stacjonowany. — Ziemia ta zawarta jest w dwu srebrnych puszkach.

Delegacja złożyła również wizytę w Pałacu Prasy.

Na fotografji dokonanej na dachu Pałacu Prasy widzimy (od lewej) pp.: Wojciecha Paska, Włodzimierza Stryckiego, prezesa Zw. Wojskowych Polskich w Finlandji, b. ambasadora w Waszyngtonie Tytusa Filipowicza, Stanisława Bogusławskiego, b. dowódcę Legjonu Polskiego w Finlandji, oraz Adama Lubińskiego, zast. dowódcy L. P. w Finlandji.

Sanacja Polska 13 XI 1935

— **Pielgrzymki w dniu Święta Niepodległości.** — Kraków, 12.11. — W związku ze świętem Niepodległości bawiło w Krakowie około 7 tys. pielgrzymów. Dziś przybywa pociągiem popularnym z Nowego Sącza 700 osób. Wczoraj z okazji święta Niepodległości odbyło się w teatrze im. Słowackiego przy szczelnie wypełnionej sali przedstawienie utworu odznaczonego pierwszą nagrodą na konkursie sztuk legjonowych „Trzy mgły", pióra znanego poety krakowskiego Marjana Niżyńskiego. Słowo wstępne wygłosił prof. Kumaniecki. Publiczność przyjęła sztukę z entuzjazmem. (L)

— **Wystawa Książki Polskiej.** — Kraków, 12.11. — Otwarta wczoraj wystawa Książki Polskiej, poświęconej Marszałkowi Piłsudskiemu w sali Muzeum Przemysłowego, Smoleńska 9, cieszy się znaczną frekwencją. Wczoraj i dziś zwiedziło wystawę kilkaset osób. Bilet wstępu 20 gr. dla młodzieży połowa. Wystawa potrwa cały miesiąc. (L)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

75 p. p. z Chorzowa na Sowińcu.

Grupa oficerów i żołnierzy 75 p. p. z Chorzowa, którzy przybyli do Krakowa, celem złożenia hołdu Cieniom Marszałka Piłsudskiego. — Zdjęcia dokonano na tarasie Pałacu Prasy.

Ag. fot. „Światowid".

Bibljofile na Sowińcu.

Uczestnicy zjazdu Bibljofilów, jaki się odbył w ub. poniedziałek w Krakowie, udali się popołudniu na Sowiniec, gdzie złożyli ziemię z grobu Lelewela. Ziemię tę przywiozła z Wilna p. Hleb-Koszańska, współpracowniczka bibljoteki U. St. B. Na zdjęciu uczestnicy zjazdu na Kopcu na Sowińcu — z dyrektorem Witkiewiczem (w środku), *trzymającym urnę z ziemią.*

◆ ◆ ◆

Zjazd Oficerów Rezerwy w Krakowie.

(ki) **Po zjeździe delegatów okręgów i kół Związku oficerów rezerwy w Warszawie, nastąpi w dniu 25 bm. zjazd wszystkich członków Zw. ofic. rezerwy i ich rodzin do Krakowa, celem złożenia hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego i wzięcia gremjalnego udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.**

Uczestnicy zjazdu do Krakowa, jak też i ich rodziny korzystać będą z 75-procentowej zniżki na podstawie imiennych kart uczestnictwa, ważnych od 23 do 27 bm. Karty te wydają bezpłatnie wszystkie zarządy okręgów i kół Z. O. R. Przy przejeździe z miejsca zamieszkania do Krakowa uczestnik zjazdu nabywa w kasie biletowej bilet dla siebie i towarzyszących mu członków rodziny ze zniżką 50 proc., przedkładając równocześnie kartę uczestnictwa do ostemplowania.

W drodze powrotnej przejazd uczestników odbywa się bezpłatnie, pod warunkiem, że karta uczestnictwa będzie zaopatrzona w nalepkę.

Nalepki wydaje w Krakowie Polski Związek Turystyczny (ul. Lubicz 4), łącznie z kuponami na świadczenia w Krakowie w cenie 3 zł. Świadczenie obejmują przejazd na Sowiniec w obie strony, wstęp na Wawel i do krypty św. Leonarda, wstęp do Zamku królewskiego, opłatę przewodników i datek na budowę kopca.

W tym samym czasie odbywa się w Krakowie, w Muzeum Przemysłowem wystawa Twa Bibljotekarzy i Bibljofiliów „Marszałek Józef Piłsudski jako pisarz, wydawca, redaktor, drukarz". Zatem uczestnicy zjazdu Zw. oficerów rezerwy będą mieli możność zarazem zapoznać się z tą ciekawą wystawą, dającą przegląd pracy Marszałka w tej dziedzinie.

Powiat rypiński z hołdem w Krakowie.

(ki) **We wtorek, 12 bm. przybyły do Krakowa delegacje organizacyj powiatu rypińskiego (województwo warszawskie) w liczbie 10-ciu osób. Przybyli są przedstawicielami następujących organizacyj miejscowych: P. O. W., Związku ofic. rez., Zw. rezerwistów, Zw. inwalidów wojennych, Zw. Strzeleckiego, L. O. P. P., straży pożarnej, samorządu i Okręgowego Towarzystwa organizacyj i kółek rolniczych.**

W dniu 11 bm. w ramach programu obchodu Święta Niepodległości przyjął starosta powiatowy Władysław Staszewski w Rypinie ziemię z 230 wiosek i miasteczek powiatu rypińskiego, którą zsypano woreczkami do wspólnej wielkiej urny, wykonanej przez cukrownię w Ostrowitem.

Urnę tę we wtorek rano przywiozła do Krakowa delegacja, celem zsypania ziemi na Sowińcu. Członkowie delegacyj udali się do krypty św. Leonarda, by tam złożyć hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, a stamtąd odjechali na Sowiniec.

Na marginesie przybycia delegacyj z Rypina należy zaznaczyć, iż w powiecie rypińskim, najsilniej z wszystkich innych powiatów, rozwinięty jest ruch spółdzielczy, a Rypin ma największą w Polsce mleczarnię spółdzielczą „Rotr", przerabiającą od 35—70 tysięcy litrów mleka dziennie, na eksport zagranicę, a przedewszystkiem do Ameryki.

* * *

(ki) **ZIEMIA Z GROBÓW UŁAŃSKICH.** W dniu Święta Niepodległości odbyła się w Łaszczowie w powiecie tomaszowskim (województwo lubelskie) uroczystość pobrania ziemi z grobów poległych tam ułanów 1 pułku ułanów krechowieckich. — Ziemię tę w urnie przywieźli dwaj strzelcy ze Związku Strzeleckiego w Łaszczowie. Delegacja ta złożyła hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, a następnie za-

(On) **UCZNIOWIE GIMNAZJUM OLKUSKIEGO ZŁOŻYLI HOŁD PROCHOM MARSZAŁKA.** Pod kierownictwem ks. dr Przygodzkiego, prof. Mitki i prof. Rudolfa w dn. 9 bm. uczniowie gimnazjum państw. w Olkuszu złożyli hołd prochom śp. Marszałka, oraz wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

(ef) **HOŁD 61 P. P.** W poniedziałek przyjechał do Krakowa 61 pułk piechoty z Bydgoszczy. Pułk ten wziął udział w defiladzie wojska w Krakowie w dniu Święta Niepodległości, zwracając powszechną uwagę dziarską postawą. We wtorek w godzinach rannych cały pułk udał się na Wawel, składając hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu. Tego samego dnia przybyła do Krakowa delegacja b. peowiaków z gminy Mircze powiat Hrubieszowski, woj. lubelskie, w osobach Józefa Haudziuka i Rocha Spustka, która przywiozła ziemię w pięknej urnie z grobu poległych członków polskiej organizacji wojskowej w r. 1918. We środę przybyła do Krakowa pociągiem popularnym z N. Sącza wycieczka 700 osób ze starostą dr Łachem na czele.

* * *

(ki) **ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI W WOLI JUSTOWSKIEJ.** Staraniem komitetu międzyorganizacyjnego w Woli Justowskiej urządzono obchód Święta Niepodległości w dniu 10 bm. Młodzież szkolna, organizacje i licznie zebrana publiczność wzięły udział w akademji, na którą złożyły się przemówienia, deklamacje i produkcje chóralne. — Na zakończenie kierownik szkoły zaapelował do zebranej publiczności, aby oddając hołd Pierwszemu Marszałkowi Polski, zrozumieniem i ofiarnością przyczyniła się do utrwalenia pamięci naszego Wodza Narodu przez budowę Domu ludowego Jego imienia w Woli Justowskiej u stóp Sowińca. Na miejscu zebrano dobrowolne datki jako pierwszy grosz na kamień węgielny pod budowę Domu ludowego.

Utworzenie Wojewódzkiego Komitetu uczczenia pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.

W dniu 12 bm. o godz. 17.30 odbyło się w gabinecie p. wojewody zebranie obywatelskie celem wyłonienia Rady i wojewódzkiego Komitetu uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, w którem wzięli udział m. in. wicemarszałek senatu dr. Kwaśniewski, ks. infułat Ślepicki, prezes Polskiej Akademji Umiejętności prof. dr. St. Wróblewski, gen. Mond, wiceprezydenci miasta dr. Klimecki i dr. Radzyński, wiceprezes S. Ap. dr. Potępa, min. Kumaniecki, senator Lipiński, poseł Marjan Dąbrowski, prezes dr. J. Flach, dyrektor Izby skarbowej Rzadkiewicz, kurator okr. szkolnego Godecki, rektor Szyszko-Bohusz, płk. Tomaszewski, dyrektor Kossakowski, dyr. Dorawski, dyr. Kochanowski, prof. Taubenschlag, prof. Dawidowski, prof. Jarocki, dr. Landau, wiceprezes Ludwik Strojek.

Przewodniczący delegat Komitetu naczelnego p. o. wojewody dr. Piotr Małaszyński przedstawił cele i zadania Komitetu, poczem dokonano wyboru prezydjum, komitetu wykonawczego, sekcji finansowej, komisji rewizyjnej i komitetu ogólnego.

Do prezydjum uchwalono zaprosić J. E. księcia metropolitę dr. Adama Stefana Sapiehę, JE. biskupa Lisowskiego, wicemarszałka Senatu dr. M. Kwaśniewskiego, prezesa Polskiej Akademji Umiejętności prof. dr. St. Wróblewskiego, dowódcę O. K. Nr. V. gen. Jerzego Aleksandra Narbut-Łuczyńskiego, prezydenta miast dr. Kaplickiego, rektora U. J. prof. dr. St. Mazlarskiego.

Do komitetu wykonawczego wybrano jako przewodn. wicemarszałka sen. dr. Kwaśniewskiego, gen. Jerzego Narbut-Łuczyńskiego jako 1. wiceprzewodn., prezesa dr. Fr. Parylewicza jako 2 wiceprzew. prez. dr. M. Kaplickiego, kuratora M. B. Godeckiego, prezesa inż. J. Brzozowskiego, wiceprezydenta dr. R. Radzyńskiego, ks. kan. dr. St. Domasika, sen. E. Kleszczyńskiego, posła M. Dąbrowskiego, posła dr. Jahodę-Żółtowskiego, płk. T. Tomaszewskiego, prezesa dr. Landaua, dr. Wł. Stryjeńskiego.

Do sekcji finansowo-prasowej wybrano dyr. dr. M. Rzadkiewicza, dyr. dr. A. Bollanda, dyr. J. Dorawskiego, dr. St. Korczyńskiego, dr. Józefa Flacha, dr. Ludwika Rubla, Janusza Harnisz-Śmiechowskiego i dyr. Ludwika Strojka.

Do komisji rewizyjnej wybrano: ks. infułata M. Ślepickiego, prezesa dr. A. Jendla, dyrektora M. Kossakowskiego, dyr. St. Kochanowskiego, wizytatora Wrzoska.

Do komitetu ogólnego wybrano: ks. biskupa Rosponda, gen. Monda, płk. Piaseckiego, wiceprezydenta Klimeckiego, dyr. Wołkanowskiego, rektora Taklińskiego, rektora Weissa, posła M. Dąbrowskiego, senatora Lipińskiego, kons. Tretera, prof. Popławskiego, posła Pochmarskiego, prok. Szydłowskiego i wielu innych.

Następnie odbyło się zebranie komitetu wykonawczego w obecności p. o. wojewody dr. P. Małaszyńskiego pod przewodnictwem wicemarszałka senatu dr. Kwaśniewskiego, na którem ustalono terminy najbliższego zebrania sekcji finansowo-prasowej i komitetu wykonawczego.

Dom Ludowy im. Marsz. Piłsudskiego powstanie u stóp Sowińca.

Tempo dnia 14. XI. 35

(ki) **Staraniem komitetu międzyorganizacyjnego w Woli Justowskiej** urządzono obchód **święta niepodległości** w dniu 10 listopada br.

Młodzież szkolna, organizacje i licznie zebrana publiczność w tymczasowej świetlicy koła młodzieży wzięły udział w akademji, na którą złożyły się przemówienia, deklamacje i produkcje chóralne, przyczem naświetlono postać Marszałka Piłsudskiego jako Wodza i Wskrzesiciela Narodu.

Na zakończenie kierownik szkoły zaapelował do zebranej publiczności, aby oddając hołd Pierwszemu Marszałkowi Polski, zrozumieniem i ofiarnością przyczyniła się do utrwalenia pamięci naszego Wodza Narodu przez **budowę domu ludowego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Woli Justowskiej u stóp Sowińca.**

Na miejscu zebrano **dobrowolne datki,** jako pierwszy grosz na kamień węgielny pod budowę domu ludowego. Obchód zorganizowały następujące stowarzyszenia: Koło Młodzieży Ludowej, Ochotnicza straż pożarna, oddział Zw. Rezerwistów, klub sportowy „Wolanka", oddział Zw. obywatelskiej pracy kobiet i Kółko Rolnicze.

Kraków 14 XI 1935

Reprezentant prezydenta Roosevelta w Krakowie

W nadchodzącą niedzelę przybędzie do Krakowa, reprezentant prezydenta Stanów Zjednoczonych, ambasador Cudahy dla złożenia hołdu Wodzowi Narodu i złożenia na Sowińcu ziemi z pamiętnych miejsc Ameryki. Kilkanaście urn z ziemią amerykańską zostanie ustawionych w udekorowanym odwachu na Rynku Głównym. W niedzielę, o g. 13-ej przybędzie na Ratusz w towarzystwie wojewody Małaszyńskiego i przedstawicieli polonji amerykańskiej ambasador Cudahy, który zatknie sztandar Stanów Zjedonczonych obok sztandaru polskiego, poczem pod strażą honorową harcerze urny z ziemią amerykańską przewiozą do podnóży Sowińca. O godz. 14 m. 30 ambasador Cudahy poprzedzany przez szwadron ułanów uda się na Sowiniec, gdzie w obecności przedstawicieli władz dokona aktu złożenia ziemi w kopcu Marszałka. Uroczystości te transmitowane będą przez Radjo za Ocean do Ameryki. Przemówienia wygłoszą: ambasador Cudahy, przedstawiciel miasta, polonji amerykańskiej oraz Światowego Związku Polaków z Zagranicy. Przyjazd przedstawiciela prezydenta Roosevelta oraz uroczystości złożenia ziemi na Sowińcu będą sfilmowane przez specjalne ekspedycjed Foxa i Paramounta.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

61 pp. Wlkp. z Bydgoszczy oddał hołd prochom Marsz. Piłsudskiego.

W dniu Święta Niepodległości przybył z Bydgoszczy do Krakowa **61 pułk piechoty wlkp.**, aby oddać hołd Prochom Wodza Narodu.

Po przyjeździe pułk wziął udział w uroczystościach Święta Niepodległości. Kompanja honorowa z pocztem chorągwianym i orkiestrą defilowała jako pierwsza przed oddziałami garnizonu krakowskiego, budząc podziw Krakowian doskonałą postawą i żołnierską tężyzną.

W godzinach porannych dnia 12 b. m. udał się pułk z orkiestrą na Wawel. Przed katedrą stanęły szeregi pododdziałów, dowódca pułku płk. dypl. **Korkosiewicz** zarządził dwuminutową ciszę. Po odegraniu przez orkiestrę hymnu narodowego, oddziały przeszły przed trumną ze szczątkami Wodza. **Pochylił się sztandar pułkowy w czci najgłębszej.**

Po zwiedzeniu zabytków Krakowa grupa oficerów i podoficerów pułku złożyła wizytę w Pałacu Prasy.

Grupa oficerów 61 p. p. na dziedzińcu wawelskim.

Z najbardziej północnego powiatu Rzpltej.

(l) Jak już donosiliśmy, w Krakowie obradował XI Zjazd Delegatów Związku Osadników z sześciu województw kresowych. W związku z tem delegaci Związku Osadników złożyli hołd w krypcie wawelskiej oraz byli na Sowińcu. Pałacowi Prasy złożyła wizytę delegacja osadników z najbardziej wysuniętego na północ cypla Rzeczypospolitej, a to z powiatu dziśnieńskiego (obecnie z siedzibą w Głębokiem). Są to miejscowości położone nad granicą sowiecką, koło Dźwiny. Na fotografji stoją: (od lewej strony) wójt gminy Prozoroki p. Zygmunt Wilczyński, nauczyciel szkoły powsz. w Prozorokach p. Edward Wójcikiewicz, wójt gminy Parafjanów p. Wandalin Jundziłł oraz sekr. gminy Prozoroki p. Wacław Welnowski — wszyscy osadnicy wojskowi.

Wielka manifestacja polsko-amerykańska w Krakowie

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Krakowie wielka uroczystość polsko - amerykańska na którą przyjadą z Warszawy ambasador amerykański p. Cudahy ,wraz ze świtą, złożoną z 17 osób, radca MSZ p. Podolski, dziennikarze amerykańscy i angielscy oraz ekspedycje filmowe Foxa i Paramounta.

Goście udadzą się samochodami, poprzedzani przez orkiestry, na Ratusz, gdzie nastąpi zatknięcie sztandarów polskich i amerykańskich na urnach z ziemią z wszystkich Stanów Ameryki Północnej, oraz miejsc pamiątkowych i słynnych pobojowisk. Skolei nastąpi przewiezienie ziemi na Sowiniec.

Uroczystości krakowskie będą transmitowane do Ameryki. W godzinach wieczornych goście podejmowani będą obiadem przez prezydenta miasta. W poniedziałek nastąpi złożenie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.

ZJAZD LEKARZY RZĄDOWYCH

Komitet Lokalny Zjazdu Lekarzy Rządowych Państwa Polskiego komunikuje, że w dniach dzisiejszym i jutrzejszym odbędzie się w Krakowie Zjazd Sanitarjatu Polskiego (Lekarze Służby Państwowej). Zasadniczym celem zjazdu jest oddanie hołdu doczesnym szczątkom Marszałka Piłsudskiego. Udział w zjeździe zapowiedzieli p. Dyrektor Departamentu Służby Zdrowia Dr. Adamski Naczelnicy Wydziałów Zdrowia wszystkich Województw, oraz bardzo licznie lekarze powiatowi. Zjazd połączony jest z dorocznem Walnem Zebraniem delegatów Związku Lekarzy Urzędowych w Państwie Polskiem.

Sekretarjat Zjazdu prowadzi Dr. Gliński — (Wydział Zdrowia Urz. Wojew.).

Sportowy Lwów złoży hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

Okręgowy Urząd WF. i PW. OK. VI. we Lwowie zwraca się do wszystkich klubów i związków sportowych na terenie O. K. VI. z wezwaniem, by wzięły masowy udział w manifestacji ku czci Marszałka Piłsudskiego, przez wysłanie swych delegatów na wspólną wycieczkę do Krakowa. Wyjazd ze Lwowa dnia 16 bm. o godz. 23, powrót do Lwowa 18 bm. o godz. 6. Koszta podróży ze Lwowa do Krakowa i z powrotem wynoszą bez utrzymania 17.70 zł.

Zamiejscowi otrzymają bilety zniżkowe 80 proc. z miejsc wyjazdu do Lwowa — do pociągu popularnego — za okazaniem zakupionego biletu ze Lwowa do Krakowa.

Nie należy zapominać, że około 15 grudnia br. zostanie już zamknięta trumna i odtąd nie będzie można oglądać zwłok Marszałka Piłsudskiego. Wycieczkę poprowadzi prof. **Wacek Rudolf.** Zgłoszenia **w Orbisie.**

WIELKIE UROCZYSTOŚCI W KRAKOWIE

Złożenie ziemi ze wszystkich miejsc historycznych w Stanach Zjednoczonych na Kopcu Marszałka

Kraków, 13 listopada.

W niedzielę, 16 b. m. odbędzie się w Krakowie podniosła uroczystość złożenia na kopcu Marszałka ziemi przywiezionej ze wszystkich miejsc historycznych w Stanach Zjednoczonych. Na uroczystość tę przybedzie do Krakowa ambasador Stanów Zjednoczonych w Warszawie p. Cudahy. Obecni będą również wszyscy przedstawiciele władz krakowskich.

Ziemia zostanie zwieziona do Krakowa w kilkudziesięciu urnach, które będą ustawione na odwachu, dokąd przybędzie ambasador Cudahy w otoczeniu szwadronu 8 pułku ułanów i przedstawicieli władz. Urny zostaną następnie przewiezione na Sowiniec, dokąd o godz. 2.30 uda się ze swą świtą ambasador amerykański. Na Sowińcu wygłoszą p. Cudahy i przedstawiciele władz polskich przemówienia, które będą transmitowane na radjo amerykańskie.

Następnie odbędzie się uroczyste sypanie kopca Marszałka.

Ziemia ze Stanów Ameryki Północnej na kopiec na Sowińcu

KRAKÓW, 14.11. (tel. wł.) — W najbliższą niedzielę, 17 b. m. odbędzie się w Krakowie uroczystość złożenia na Sowińcu 53 urn z ziemią ze wszystkich Stanów Ameryki Północnej oraz miast związanych z osobami Waszyngtona, Kościuszki i Linkolna. Na uroczystość przybędzie minister spraw wewnętrznych i prezes światowego Związku Polaków p. Władysław Raczkiewicz, ambasador Stanów Zjednoczonych p. Cudahy, 3 członków ambasady St. Zjednoczonych, trzy delegacje polonji amerykańskiej, dziennikarze francuscy, angielscy i północno-amerykańscy oraz ekspedycje filmowe 2 największych wytwórni amerykańskich Fox i firmy Paramount. Podczas tej uroczystości odbędzie się 15-minutowa transmisja do Stanów Zjednoczonych A. Północnej. (L).

Kraków do południa.

W NIEDZIELĘ WIELKA UROCZYSTOŚĆ:

53 urny z ziemią ze wszystkich stanów A. P.

złożone będą na Rynku krakowskim.

(ef) W nadchodzącą niedzielę, dnia 17 bm., odbędzie się w Krakowie **wielka uroczystość.** Dnia tego o godz. 13-tej nastąpi przyjazd **ambasadora amerykańskiego z Warszawy p. Cudahy,** wraz **ze świtą, złożoną z 17 osób.** Przybędą radca z MSZ Wiktor **Podoski, 3 członkowie ambasady amerykańskiej, 3 delegatki Polonji amerykańskiej,** a mianowicie pp. Jeżewska, Garjantesiewiczówna i de Maxwell, wreszcie **dziennikarze amerykańscy i angielscy** w liczbie siedmiu z radcą MSZ, Hulanickim. Przybędą również przedstawiciele Polskiego Radja z Warszawy i **ekspedycje filmowe 2 największych wytwórni amerykańskich Fox-Film i Paramountu.**

Goście przybędą do Krakowa **specjalnym pociągiem salonowym,** przyczem zostaną **uroczyście powitani na dworcu** przez przedstawicieli władz miejscowych. Z dworca udadzą się autami **poprzedzani przez orkiestry, udekorowanemi ulicami miasta na Rynek,** gdzie przed wieżą ratuszową nastąpi **podniosła uroczystość**

ZATKNIĘCIA SZTANDARÓW

POLSKICH I AMERYKAŃSKICH

NA URNACH Z ZIEMIĄ

ZE WSZYSTKICH STANÓW

AMERYKI PÓŁNOCNEJ,

oraz pamiątkowych miejsc i pobojowisk, związanych z osobami Waszyngtona, naczelnika Kościuszki i Lincolna.

Urny te przywiezione zostaną dnia poprzedniego **w ilości 53 sztuk** i wystawione będą **na widok publiczny** w sobotę wieczorem pod arkadami odwachu.

Uroczystość pod wieżą ratuszową będzie miała **przebieg bardzo podniosły. Trębacze w strojach średniowiecznych odegrają fanfary. Pokłonią się sztandary** organizacyj krakowskich, poczem p. ambasador **Cudahy i p. o. wojewody krakowskiego dr. Małaszyński dokonają aktu zatknięcia sztandarów.**

Drugim ważnym punktem uroczystości będzie

PRZEWIEZIENIE URN Z ZIEMIĄ

NA SOWINIEC

i wysypanie jej na kopcu przez ambasadora amerykańskiego. Uroczystość ta odbędzie się tego samego dnia w niedzielę, między **godz. 14.30 a 16-tą.** Uczestniczyć w niej będą reprezentanci władz wojskowych i cywilnych, delegacje organizacyj miejscowych, ludu wiejskiego itd.

W toku tej uroczystości odbędzie się

15-MINUTOWA TRANSMISJA

BEZPOŚREDNIO DO AMERYKI

NA CAŁE STANY ZJEDNOCZONE,

która niewątpliwie będzie miała **ogromne znaczenie propagandowe. Nadane będą** przytem **przemówienia ambasadora amerykańskiego, prezydenta miasta dr. Kaplickiego i reprezentanta Polonji amerykańskiej.**

W dniu uroczystości **miasto będzie bogato udekorowane,** wieczorem zaś **nastąpi iluminacja zabytków w Rynku i Wawelu.**

O godz. 20-tej prezydent miasta dr. Kaplicki wyda obiad na cześć gości.

W poniedziałek o godz. 11-tej ambasador amerykański wraz z otoczeniem

ZŁOŻY HOŁD U TRUMNY

MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO,

przyczem złoży wieniec z szarfami o barwach amerykańskich.

Odjazd gości nastąpi o **godz. 17.20.**

Równocześnie odbędzie się w Krakowie **zjazd Rady Naczelnej Związku Polaków z zagranicy,** na który przybędzie do Krakowa jako prezes Związku minister spraw wewnętrznych, p. **Raczkiewicz.**

W PRZEDDZIEŃ WIELKICH UROCZYSTOŚCI AMERYKAŃSKICH W KRAKOWIE

Prezydent m. Krakowa dr. Mieczysław Kaplicki ogłosił następującą odezwę w której czytamy m. in.:

W niedzielę dnia 17. bm. miasto nasze przeżyje chwile niezwykle podniosłe. W dniu tym mianowicie przybędzie do Krakowa pan ambasador Cudahy jako oficjalny reprezentant Pana Prezydenta i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i złoży uroczyście w kopcu Wskrzesiciela Polski na Sowińcu ziemię ze wszystkich stanów amerykańskich, pobraną przez poszczególnych gubernatorów, oraz z historycznych miejsc związanych z działalnością bohaterów Ameryki Washingtona, Lincolna, Pułaskiego i Kościuszki.

Dzień ten winien stać się gorącą manifestacją uczuć przyjaźni Polski i Ameryki, uczuć tak troskliwie pielęgnowanych w szczególności tu w Krakowie, mieście o którego wolność walczył kiedyś Pułaski, w którem Kościuszko podjął sztandar stuletniej zgóry walki o niepodległość, zakończonej wyzwoleniem Ojczyzny przez Marszałka Piłsudskiego.

Manifestujcie Wasze uczucia w czasie uroczystego wystawienia [illegible] urn z ziemią amerykańską na odwachu pod wieżą Ratuszową w sobotę 16 bm. w godz. wieczornych, [illegible]ej w niedzielę 17 bm w czasie przejazdu delegatów z dworca na rynek o godz. 13-ej, w toku uroczystości zatknięcia sztandarów polskich i amerykańskich przy urnach na odwachu, wreszcie złożenia ziemi na Sowińcu tegoż dnia o godz. 14.30. Wzywam pozatem gorąco do najokazalszego przybrania domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich w dniach 17. i 18. bm. w szczególności w ulicach Lubicz, Basztowej, w śródmieściu, ulicach Zwierzynieckiej, Kościuszki i Ks. Józefa.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Urzędnicy skarbowi i celni z Wielkopolski składają hołd Marszałkowi.

Grupa urzędników skarbowych i celnych z Wielkopolski, którzy pod przewodnictwem dyrektora Izby skarb. Świtalskiego i mgr. Unolta dyr. ceł — przybyli do Krakowa aby złożyć hołd Szczątkom doczesnym Marsz. Piłsudskiego. Zdjęcia dokonano przed Pałacem Prasy po zwiedzeniu przez wycieczkę urządzeń koncernu „I. K. C.". Ag. fot. „Światowid".

Jak dzieci polskie z Ameryki uczciły pamięć Marsz. Piłsudskiego w Buffalo.

(Ampol) Na nowym statku m. s. „Piłsudski", który przybył po raz pierwszy do Nowego Jorku, znalazła się w powrotnej podróży do Gdyni oryginalna wysyłka. Płynęło do Polski poważnych rozmiarów **skrzynia, zawierająca 2984 woreczków i 24 paczek z ziemią**, zebraną na cmentarzach przez dzieci z grobów polskich w Buffalo i okolicy, na kopiec śp. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie na Sowińcu.

Inicjatywę tak wielce sympatycznego dowodu miłości dzieci polskich na obczyźnie dał b. kapitan Armji Polskiej B. S. **Kamieński**, redaktor „Działu dla Dzieci" w miejscowym „Dzienniku dla Wszystkich".

Gdyby rodacy nasi widzieli, **z jakim pietyzmem przynosiły dzieci te woreczki do składania**, to napewno niejednemu zakręciłaby się łza serdeczna w oku, na widok tego **uczucia miłości ku nieznanej Macierzy** i czci dla wielkiego Budowniczego Polski.

Ziemia na kopiec, wysłana z Buffalo, popłynęła pod eskortą najwyższych dygnitarzy Rzplitej.

Notujemy jeszcze kilka szczegółów z tej zbiórki ziemi, które mogą zainteresować pragnących, aby wśród wychodźtwa polskiego w Ameryce jak najdłużej tkwiło zrozumienie łączności ze starym krajem.

Oto **zbiórka trwała trzy i pół miesiąca** i ta kilkutysięczna gromada dziatwy szkół elementarnych, tak parafjalnych jak publicznych, wędrowała **na cmentarze nieraz bardzo odległe** od jej mieszkań i przynosiła ziemię z grobów rodzinnych.

Pierwsze woreczki przyniosły **Kazia i Jania Bułdanówny.**

Dziatwa buffaloska byłaby szczęśliwa, gdyby **dzieci krakowskie postarały się być przy otwarciu skrzyni** i w imieniu swych kolegów i koleżanek, zamieszkałych na ziemi Waszyngtona, woreczkami powiększyć choć o malutką cząstkę kopiec na Sowińcu.

Hołd grodzieńskiego pułku im. króla Stefana Batorego.

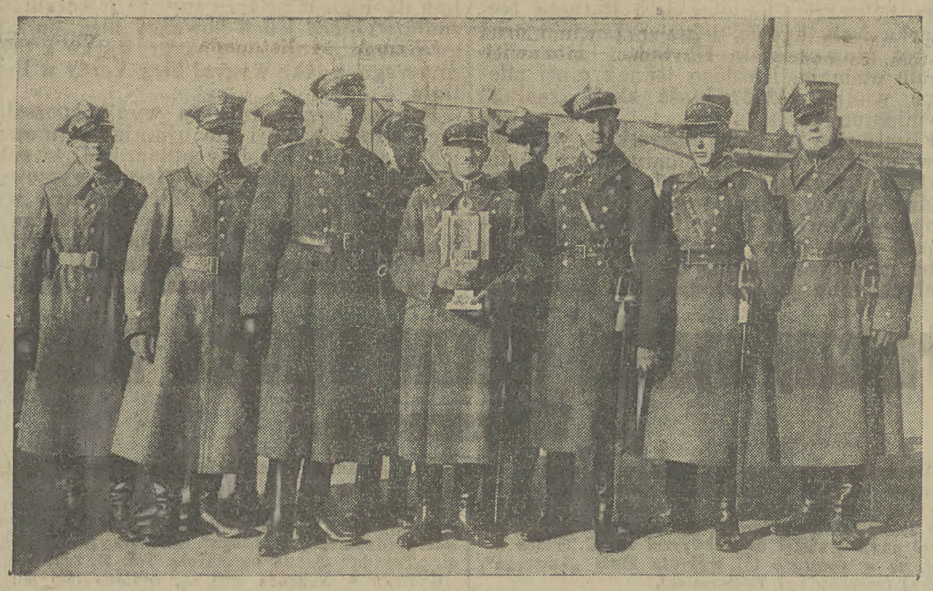

(v) Onegdaj przybyła do Krakowa z Grodna delegacja 81 p. strzelców grodzieńskich im. króla Stefana Batorego z dowódcą pułku ppułk. Edwardem Banasiakiem, mjrem Arkadjuszem Walijskim, kpt. Józefem Jossem, por. Stefanem Kazimierczakiem, 3-ma podoficerami i 3-ma strzelcami. Delegacja przywiozła piękną urnę z ziemią pobraną z pobojowisk pułku z lat 1918—1920 z pod Nowej Rudy i Mostów. Delegacja przybyła wprost po swem święcie pułkowem, które wypadło w półrocze zgonu Wodza, obchodzone więc zostało tylko nabożeństwem żałobnem połączonem z poświęceniem pobranej ziemi. Po hołdzie w krypcie św. Leonarda i złożeniu wieńca na sarkofagu patrona pułku, króla Stefana Batorego, delegacja udała się na Sowiniec, gdzie złożyła urnę i wzięła udział w sypaniu kopca Ilustracja nasza przedstawia delegację grodzieńską na tarasie „Pałacu Prasy".

Pracownicy przemysłowi z Katowic na Sowińcu.

W Krakowie bawili w ostatnich dniach członkowie Związku pracowników przemysłowych, biurowych i handlowych z Katowic. Po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej — wycieczka zwiedziła Pałac Prasy. Ag. fot. „Światowid".

Z dnia.

Gdyby Sowiniec był w Warszawie...

(S. Now.) W jednym z warszawskich tygodników podniósł korespondent z Krakowa, że *Kraków nie ma zdolności handlowych.* Stanowczo nie! Korespondent dowiódł tego niezbicie żelaznobetonową konstrukcją logiki i argumentów, że Kraków „zaprzepaścił zupełnie konjunkturę Sowińca" i nieustanny od maja ciąg pielgrzymów do Podwawelskiego grodu z całego kraju, a nawet z całego świata.

Trudno nie przyznać mu racji (korespondentowi), Kraków zachował swą *„postawę stróża pamiątek"* i nic poza tem nie zrobił.

Wspomniany korespondent poruszył we mnie ośrodki fantazji i imaginacji na ekranie których ujrzałem: — coby było, gdyby Sowiniec był w Warszawie.

Warszawa, która, jako stolica (może nawet nie z własnej winy), wszelkich *cwaniaków, kombinatorów,* to jest właśnie ludzi mających *poczucie konjunktury,* a nawet umiejących ją wytworzyć, *umiałaby Sowiniec zorganizować* i wyzyskać w myśl dezyderatów korespondenta, a nawet przewyższając je w stylu amerykańskim: np. zrobionoby już napewno na Sowiniec *wspaniałą autostradę* (jak na Okęcie w Warszawie lub na Rossę w Wilnie) kosztem np. miljona złotych, przy niej zaś zbudowanoby już niewątpliwie *kilkanaście hoteli* (ostatni wyraz techniki i komfortu) z widokiem na Sowiniec, na „srebrną Wisłę", na projekt Kopca, na projekty projektów i t. p.

Urządzonoby napewno już kilka stylowych dancingów i barów, pomyślanoby napewno również o *szerszej publiczności* i urządzonoby dla niej gdzieś w pobliżu np. *Lunapark, plażę* i t. p. Ludzie by się po trudach pielgrzymki, *zabawili,* a najważniejsze *zostawiliby przywiezione pieniądze!...* W tłumach pielgrzymów uwijaliby się *usłużni pośrednicy,* proponujący kupno np. Wawelu, Sukiennic, kościoła Marjackiego, a nawet samego Sowińca — powstałby napewno *„Komitet Opieki nad Pielgrzymami"* ze skromnym budżetem np. *500 tys. złotych,* rozwijałby w całem mieście, powiecie i kraju odpowiednio szumną *agitację, propagandę, byłby ruch,* „doliniarze", „szpringowcy", „brylanciarze", „koła szczęścia", „gra w pasek", „w trzy karty" etc. etc. uprzyjemnialiby pielgrzymom pobyt na Sowińcu, ucząc ich jednocześnie poczucia rzeczywistości... Słowem byłby *ruch, rozmach, szum, „obrót dóbr"* i każdy niewątpliwie z pielgrzymów uwiózłby z Sowińca trwałą na kieszeni, jeżeli nie na zdrowiu, pamiątkę.

A poczciwie śpiący Kraków ustawił tylko *budę z wodą sodową i pocztą,* dając słuszny powód wymienionemu korespondentowi do krytyki tego „braku zdolności handlowych"

Tak, nie umiemy w Krakowie wyzyskać „konjunktury" — ale może to i lepiej?

Kraków do południa.

ZJAZD SANITARJATU POLSKIEGO

(ki) W piątek rozpoczął się **2-dniowy Zjazd Sanitarjatu Polskiego** (lekarzy służby państwowej). Celem zjazdu jest **oddanie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.**

Udział w zjeździe biorą naczelnicy wydziałów zdrowia wszystkich województw, lekarze powiatowi z dyrektorem departamentu służby zdrowia drem **Adamskim** na czele. Zjazd połączony jest **z dorocznem walnem zebraniem delegatów** Zw. lekarzy urzędowych w państwie polskiem.

Po zagajeniu rozpoczęły się **obrady** w salach krakowskiego Twa Lekarskiego. W ramach zjazdu wygłoszone zostaną referaty dziekana dra Franciszka **Waltera,** dra **Gieszczykiewicza,** dra **Gądzikiewicza** i dra **Kostrzewskiego.**

W pierwszy dniu zjazdu złożyli lekarze hołd w krypcie św. Leonarda, a w sobotę wezmą udział **w sypaniu kopca na Sowińcu i w poświęceniu nowego pawilonu w państwowym Zakładzie dla umysłowo chorych w Kobierzynie.**

Zjazd lekarzy państwowych

Wczoraj rozpoczął się w Krakowie zjazd lekarzy państwowych z terenu całej Polski, na który przybyło około 150 osób m. in. dyr. dep. zdrowia dr. Adamski. Po uroczystej inauguracji w sali Towarzystwa Lekarskiego, na której przemówienie wygłosił prezes dr. Wierzbowski, uczestnicy zjazdu udali się gremjalnie do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd u trumny Wodza Narodu a następnie wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu. O godz. 15 uczestnicy zjazdu rozpoczęli zwiedzanie zabytków miasta przyczem w kościele Marjackim ołtarz Wita Stwosza, objaśniał dziekan wydziału lekarskiego prof. dr. Walter. Wieczorem goście byli obecni na przedstawieniu „Trzech mgieł" Niżyńskiego w teatrze im. Słowackiego.

Dziś odbędą się obrady delegatów Związku Lekarzy Urzędowych, poczem referaty wygłoszą profesorowie U. J.: Walter, Gieszczykiewicz, Gądzikiewicz i Kostrzewski.

40,000 zł. na budowę kopca na Sowińcu

Zarząd główny Ligi popierania turystyki przekazał komitetowi budowy kopca im. Marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu dalsze 10.000 zł., powstałe z drobnych składek turystów, udających się pociągami popularnemi do Krakowa. Łącznie z poprzednio przekazanemi kwotami, stanowi to już sumę 40.000 zł., które Liga popierania turystyki wpłaciła na rzecz budowy kopca.

NA SOWIŃCU.

Wczoraj przybyli do Krakowa naczelnicy wydziałów dyrekcji kolejowej w Poznaniu z dyr. Krzyżanowskim na czele dla złożenia hołdu u trumny Wodza Narodu i wzięcia udziału w sypaniu kopca na Sowińcu.

WARSZAWSKA IZBA ROLNICZA W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI

Wczoraj przybyli do Krakowa przedstawiciele Warszawskiej Izby Rolniczej, którzy złożyli hołd w krypcie św. Leonarda i wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

W PRZEDDZIEŃ WIELKICH UROCZYSTOŚCI AMERYKAŃSKICH! Prez. dr. Kaplicki wydał odezwę do obywateli miasta w związku z przyjazdem do Krakowa w nadchodzącą niedzielę 17 bm. ambasadora Cudahy, oficjalnego reprezentanta Prezydenta i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej celem złożenia na kopcu na Sowińcu ziemi ze wszystkich stanów amerykańskich. W związku z tem p. prez. Kaplicki wzywa mieszkańców do najokazalszego przybrania domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich w dniach 16 i 17 bm. w szczególności w ulicach Lubicz, Basztowej, w śródmieściu, ulicach Zwierzynieckiej, Kościuszki i Ks. Józefa.

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 15.11. — W niedzielę przybywa na Sowiniec pielgrzymka robotników z Chorzowa w ilości 600 osób. W niedzielę 24 listopada odbędą się w Krakowie 2 zjazdy kupców chrześcijańskich i oficerów rezerwy w ilości 3 tys. osób. W programie obu zjazdów przewidziane są pielgrzymki na Sowiniec. (L).

Pasażerowie pociągów popularnych na budowę kopca na Sowińcu.

(ki) **Komitet budowy kopca Marszałka Piłsudskiego otrzymał ostatnio kwotę 10.000 złotych, zebranych z drobnych składek turystów, udających się pociągami popularnemi do Krakowa.**

Kwotę wymienioną przekazał komitetowi **zarząd główny Ligi Popierania Turystyki.** Z tego źródła wpłynęło **już 40.000 zł.**

Gubernatorzy 49 Stanów amerykańskich
wysyłają 53 urny z ziemią na Sowiniec.
Potężna manifestacja przyjaźni polsko-amerykańskiej w Krakowie.

Kraków, 15 listopada.

W dniach najbliższych odbędą się w murach Krakowa uroczystości, których **znaczenie jest nietylko uczuciowe i symboliczne, ale także polityczne.**

Jak to już donosiliśmy, ze wszystkich

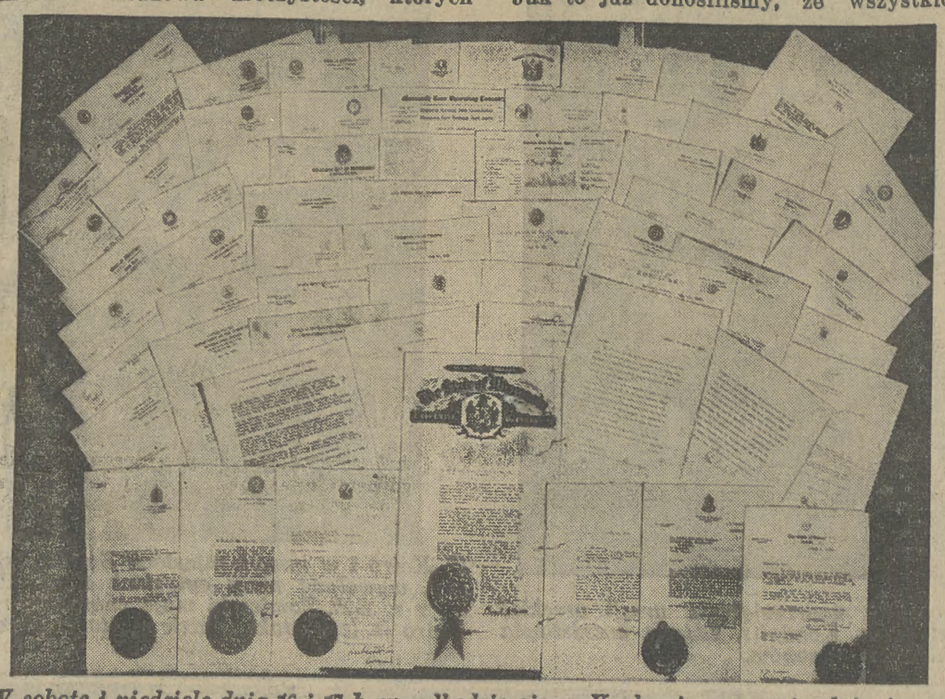

W sobotę i niedzielę dnia 16 i 17 b. m. odbędzie się w Krakowie uroczyste złożenie na Sowińcu ziemi pobranej z wszystkich Stanów Ameryki Północnej. Do każdej urny gubernatorowie stanowi dołączyli odręczne pisma, które złożone zostały przez organizatorów tej uroczystości, Klub Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, zaś fotografje wszystkich listów złożone w album p. Aleksandrze Piłsudskiej i p. drowi Mieczysławowi Kaplickiemu, prezydentowi m. Krakowa. Na zdjęciu wszystkie listy gubernatorów poszczególnych stanów, oraz reprezentantów rządu amerykańskiego na wyspach Filipińskich, Hawajskich i Portorico.

49 Stanów Zjedn. A. P. w urnach srebrnych nadejdzie ziemia wybrana z historycznych pól i miejsc wsławionych w historji Ameryki. Ziemia ta stanie się cząstką kopca jaki naród polski wznosi na Sowińcu Józefowi Piłsudskiemu.

Akcja ta podjęta przez Polaków w Ameryce **stała się manifestacją przyjaźni między dwoma państwami,** tj. między Stanami Zjednoczonemi A. P. a Polską. **Gubernatorzy wszystkich stanów stanęli w szeregach czynnych pracowników i patronowali akcji przesyłając do Polski odpowiednie pisma, na czele zaś stanął sam prezydent Stanów Zjednoczonych, Roosevelt.** W imieniu najpotężniejszego państwa Ameryki, przybywa do Krakowa na czele delegacji ambasador St. Zjedn. z Warszawy p. Cudahy.

Nie trzeba tłumaczyć, jakie węzły duchowe łączą odrodzoną Rzeczpospolitę ze Stanami Zjednoczonemi, o których wolność i niepodległość walczył **Kościuszko i Pułaski, a które w najcięższych chwilach wojny światowej przyszły nam z pomocą w osobach niezapomnianego prezydenta Wilsona i płk. Housé'a.** Ideał wolności i prawdziwej demokracji, **ideał swobody narodowej i swobód ludzkich** jest węzłem łączącym Polskę ze Stanami Zjednoczonemi poprzez błękitną wstęgę Oceanu, po której od niedawna, jakby symbol zbliżenia, płynie pod polską banderą statek, noszący imię Wodza Narodu.

Hołd, złożony w imieniu Ameryki w najbliższą niedzielę na Sowińcu, **wzmocni jeszcze uczucia serdecznej przyjaźni,** jaką cały naród polski żywi dla rządu i mieszkańców Stanów Zjednoczonych. Sztandary biało-czerwone i sztandary gwiaździste, które powiewać będą z murów starego Krakowa dadzą wewnętrzny wyraz tej prawdziwie wewnętrznej, głębokiej i szczerej przyjaźni.

* * *

Ziemia z 53-ch Stanów Ameryki Północnej w srebrnych urnach przybędzie w piątek **do Krakowa i spocznie na Sowińcu.** Zbierano ją niezwykle starannie: zbierali ją **najwyżsi dostojnicy stanowi w miejscach,** które zostały uznane za najgodniejsze, aby służyć za wyraz hołdu amerykańskiego.

Urny z ziemią odrazu w piątek będą przewiezione na odwach w **Rynku krakowskim.**

W sobotę popołudniu, gdy mrok zapadnie, na odwachu, przystrojonym we flagi polskie i amerykańskie i feerycznie oświetlonym, urny te **wystawione będą na widok publiczny.**

Właściwa uroczystość odbędzie się w niedzielę.

W południe o godz. 1-szej przybywa do Krakowa z Warszawy ambasador Stanów Zjednoczonych w Warszawie p. **Cudahy,** jako specjalny delegat prezydenta Stanów Zjednoczonych, w towarzystwie świty złożonej z 17 osób w tem 3 członków ambasady amerykańskiej oraz 3 delegatek Polonji amerykańskiej pp.: Jeżewskiej, Gaziantesiewiczówny i de Maxwell oraz 7 dziennikarzy amerykańskich. Na dworcu odbędzie się uroczyste powitanie przez wojewodę krakowskiego, przedstawicieli władz wojskowych i prezydjum miasta. Tutaj także powitają p. ambasadora dzieci w strojach krakowskich.

Z dworca kolejowego w uroczystym pochodzie przez ul. Basztową, Barbakan, ul. Florjańską p. **amabasador Cudahy z delegatami i przedstawicielami władz,** w otoczeniu dzieci i honorowej eskarty uda się na Rynek na odwach, przed którym ustawią się **poczty sztandarowe wszystkich organizacyj krakowskich** i dzieci w strojach krakowskich. P ambasador i p. o. wojewody krakowskiego dr. Małaszyński zatkną sztandary polskie i amerykańskie na urnach z ziemią. Trębacze w strojach średniowiecznych odegrają fanfary.

W uroczystym pochodzie,

prowadzonym przez p. ambasadora z muzyką 53 urny z ziemią amerykańską przewiezione będą na Sowiniec i tam wsypane. Uroczystość na Sowińcu odbędzie się o godzinie 3-ej popołudniu i będzie transmitowana przez radjo do Ameryki. Tutaj **przemówi p. ambasador Cudahy** i opowie swoim rodakom za oceanem o polskiej uroczystości. Dalej przemówi prezes światowego Związku Polaków z zagranicy min. Raczkiewicz i delegat miasta, a wszystkie te przemówienia na falach eteru popłyną za ocean.

Jak wielką wagę do uroczystości niedzielnej przywiązuje świat Stanów Zjednoczonych, świadczy przybycie z Ameryki dwóch specjalnych ekspedycyj filmowych Fox Film i Paramount, które dokonają zdjęć z całego przebiegu uroczystości i z Krakowa. Dzień ten będzie więc wielką manifestacją przyjaźni polsko-amerykańskiej.

W dniu uroczystości miasto będzie bogato udekorowane, wieczorem zaś nastąpi

iluminacja zabytków w Rynku i Wawelu.

O godz. 20-ej prezydent miasta dr Kaplicki wyda obiad na cześć gości.

Fotografja albumów, jakie wręczone zostaną Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej, p. Aleksandrze Piłsudskiej i prez. m. Krakowa drowi Kaplickiemu. Album dla P. Prezydenta R. P. zawiera odręczne pisma wszystkich gubernatorów stanów Ameryki Północnej, dwa dalsze mieszczą fotograficzne kopje pism gubernatorów stanowych.

W poniedziałek o godz. 11 ambasador amerykański wraz z otoczeniem złoży **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego,** poczem złoży wieniec z szarfami o barwach amerykańskich.

Odjazd gości nastąpi o godz. 17—20.

Przedstawiciele kombatantów francuskich
na zjeździe Federacji Pol. Zw. Obrońców Ojczyzny.

Z Warszawy donosi (M): W najbliższą niedzielę (24 b. m.) rozpocznie się w Warszawie **zjazd Federacji Pol. Związków Obrońców Ojczyzny,** jednoczącej **33 skonfederowane organizacje kombatanckie.**

Na zjazd przybędą **przedstawiciele francuskich organizacyj kombatanckich,** na zaproszenie prezesa Federacji **gen. dra Góreckiego.** Przybędą b. prezesi **F. I. D. C.,** pp.: **Jan Desons** i **Martel Heraud** oraz pp. **A. Boulard, Jerzy Lebecq, Henri Leveque** i **J. Penquer.**

Obecność **francuskich kombatantów na zjeździe polskiej Federacji** da sposobność do zamanifestowania **braterstwa broni.** Goście francuscy będą mogli raz jeszcze przekonać się o **nienaruszalnych więzach braterstwa broni pomiędzy kombatantami polskimi i francuskimi.**

Goście francuscy, po skończonym zjeździe, **udadzą się do Krakowa,** celem złożenia **hołdu na Wawelu,** u stóp trumny Marszałka Piłsudskiego. **Zwiedzą następnie Śląsk i Gdynię.**

Zjazdy Federacji odbywają się **co dwa lata** i jednoczą w przeciwieństwie do innych państw, np. **Francji, niemal wszystkich kombatantów.** Związki sfederowane można podzielić na **cztery grupy:** Związki historyczne **(weterani z 63 r.,** legjoniści, peowiacy i t. d.), **Związki rezerwowe** (oficerów, podoficerów), **inwalidzkie oraz kobiece** (drużyniaczek, b. kurjerek i t. d.). Związki i stowarzyszenia, w zależności od swego charakteru, prowadzą **pracę ideową, organizacyjną, wychowawczą i samopomocową.** Tak więc **związki historyczne kultywują swą ideologję chlubnej przeszłości,** związki rezerwistów, będące **przedłużeniem armji czynnej,** dbają o **wykształcenie przyszłego dowódcy mniejszej czy większej jednostki,** związki inwalidzkie znów **chronią interesy i dobrze nabyte prawa swych członków.** Organizacje kobiece pracują głównie **na polu charytatywnem.**

Kierownicy Federacji z myślą o tem, że były żołnierz stawał zawsze w pierwszym szeregu świadczących na rzecz kraju i państwa, występują obecnie z inicjatywą **wielkiej akcji ideowej,** której wytyczne zostaną rzucone **na niedzielnym zjeździe kombatantów.** B. żołnierz, rezerwista, czy bojownik Niepodległości musi stanąć **na froncie walki z kryzysem gospodarczym i nierozerwanie z nim związanym kryzysem psychicznym.** B. żołnierze mają stanowić w społeczeństwie **czynne ośrodki entuzjazmu w pracy dla państwa i walki z defetyzmem i niewiarą we własne siły narodu.**

W przeddzień wielkich uroczystości amerykańskich w Krakowie

Dziś przybywa do Krakowa ambasador Stanów Zjednoczonych Cudahy, aby złożyć ziemię amerykańską na Kopcu Marszałka. Uroczystość ta będzie posiadała charakter szczególnie podniosły. O programie jej już pisaliśmy.

Wczoraj wieczorem przeniesiono z z pałacu Wielopolskich na Ratusz urny z ziemią amerykańską. Podcienia odwachu były obite purpurą, na której srebrzył się Orzeł Biały. U podnóży jego złożono urny z ziemią a przed Ratuszem strzelcy zaciągnęli wartę. Dokoła odwachu ustawiono maszty z flagami polskiemi i amerykańskiemi.

W dniu dzisiejszym przybył do Krakowa minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz, by jako prezes przewodniczyć radzie naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy. Staraniem Związku rano w katedrze wawelskiej odprawione zostanie nabożeństwo żałobne za duszę śp. Marszałka Piłsudskiego.

Odezwa Prezydenta miasta

Pan prezydent stoł. król. m. Krakowa dr. Mieczysław Kaplicki, ogłasza odezwę, w której czytamy m. in.:

OBYWATELE!

W niedzielę, dnia 17 bm. miasto nasze przeżyje chwile niezwykle podniosłe. W dniu tym mianowicie przybędzie do Krakowa pan ambasador Cudahy, jako oficjalny r eprezentant Pana Prezydenta i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i złoży uroczyście w kopcu Wskrzesiciela Polski na Sowińcu ziemię ze wszystkich stanów amerykańskich, pobraną przez poszczególnych gubernatorów, oraz z historycznych miejsc związanych z działalnością bohaterów Ameryki Washingtona, Lincolna, Pułaskiego i Kościuszki.

Obywatele! Pomni na dziejowe więzy, przepełnieni wdzięcznością dla Ameryki za stwierdzenie przez nią najpierwszą, iż wolność Polski jest nieodzownym warunkiem pokoju świata, weźmijcie najliczniejszy udział w nadchodzących uroczystościach. Wzywam gorąco do najokazalszego przybrania domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich w dniach 17 i 18 bm., w szczególności w ulicach Lubicz, Basztowej, w śródmieściu, ulicach Zwierzynieckiej, Kościuszki i Ks. Józefa.

Niech żyją Stany Zjednoczone Ameryki Północnej!

Cześć wielkiemu narodowi amerykańskiemu!

Cześć drugiej ojczyźnie Pułaskiego i Kościuszki!

Prezydent stoł. król. m. Krakowa:
Dr. Mieczysław Kaplicki, mp.

Ziemia z miejsc pierwszych bojów Marszałka
została złożona na Sowińcu

(ef) W Krakowie bawiła w piątek wycieczka **z pow. nowosądeckiego** ze starostą drem **Maciejem Łachem** na czele w ilości około **650 osób.**

Po złożeniu **hołdu w krypcie katedralnej** udano się na Sowiniec, gdzie **złożono urny z ziemią z ruin zamku Zyndrama z Maszkowic,** z gromady **Obidza,** gdzie Marszałek w czasie walk legjonowych kwaterował, co opisuje w swej książce: „Moje pierwsze boje“.

Następnie z gromady **Podegrodzie,** z miejsca, skąd Marszałek wydawał rozkazy, a ponadto urny z ziemią z cmentarza **w Marcinkowicach,** gdzie złożono na wieczny spoczynek szczątki legjonistów poległych w bitwie pod Marcinkowicami. Po zatem wycieczka złożyła ziemię z **Muszyny, Grybowa i Piwnicznej.**

Z KRAKOWA.

53 urny z ziemią amerykańską. Do Krakowa przywieźli 53 urny z ziemią amerykańską na kopiec marszałka Piłsudskiego na Sowińcu pp. Sworakowski ze światowego Związku Polaków i Piskorski, wiceprezes klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan ze Stanów Zjednoczonych. Dzisiaj pośród wysokich masztów o flagach państwowych na pięknie i bogato szkarłatem i godłami amerykańskiemi i polskiemi ozdobionym starym odwachu pod wieżą ratuszową, na rynku głównym, wystawiono urny z ziemią ze wszystkich stanów i miejsc, związanych z historją polskich bohaterów na ziemi amerykańskiej. Wieża ratuszowa i wszystkie zabytki miasta są dzisiaj pięknie iluminowane reflektorami. Miasto, w przeddzień jutrzejszych uroczystości polsko-amerykańskich, przybrało odświętny wygląd. Jutro, w godzinach popołudniowych, ambasador Stanów Zjednoczonych p. Cudahy złoży uroczyście ziemię na kopcu Józefa Piłsudskiego.

W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI. Dziś przybywa z Chorzowa specjalny pociąg, wiozący pielgrzymów oraz 31 p. a. l. z Torunia dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda na Wawelu i wzięcia udziału w sypaniu kopca.

Dwudniowy zjazd sanitarjatu polskiego w Krakowie.

(ki) W piątek rozpoczął się w Krakowie **2-dniowy zjazd sanitarjatu polskiego** (lekarzy służby państwowej). Celem zjazdu jest oddanie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Udział w zjeździe biorą **naczelnicy wydziałów zdrowia wszystkich województ, lekarze powiatowi z dyrektorem departamentu służby zdrowia drem Adamskim na czele.** Zjazd połączony jest z dorocznem walnem zebraniem delegatów Zw. lekarzy urzędowych w państwie polskiem.

Po zagajeniu rozpoczęły się obrady w salach krakowskiego Twa Lekarskiego. — W ramach zjazdu wygłoszone zostaną referaty dziekana U. J. dra **Franciszka Waltera, dra Gieszczykiewicza, dra Gądzikiewicza** i dra **Kostrzewskiego.**

W pierwszym dniu zjazdu **złożyli lekarze hołd w krypcie św. Leonarda, a w sobotę wezmą udział w sypaniu kopca na Sowińcu i w poświęceniu nowego pawilonu** w państwowym Zakładzie dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Zjazd Rady naczelnej Zw. Polaków z zagranicy.

(ef) W niedzielę dnia 17 b. m. odbędzie się w Krakowie **otwarcie sesji rady naczelnej światowego związku Polaków z zagranicy,** którą stworzy prezes i obecny min. spraw wewn. p. **Raczkiewicz.**

O godzi. 9-tej odbędzie się **uroczyste nabożeństwo w katedrze na Wawelu za duszę ś. p. Marszałka J. Piłsudskiego,** w którem wezmą udział uczestnicy zjazdu rady naczelnej. O godz. 10.30 nastąpi otwarcie obrad w sali Izby przem.-handlowej, poczem o godz. 13-tej rada naczelna światowego związku Polaków z zagranicy wyda śniadanie.

(—) **OBRADY RADY NACZELNEJ ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLAKÓW Z ZAGRANICY W KRAKOWIE.** Na dzień 17 i 18 bm. przybywają do Krakowa członkowie Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy, z prezesem Rady min. Władysławem Raczkiewiczem na czele. W ciągu tych dwóch dni odbędzie się pierwsza sesja Rady. Członkowie Rady złożą także hołd prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu i wezmą udział w sypaniu Kopca na Sowińcu.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Urny z ziemią amerykańską przybyły do Krakowa.

(ef) W piątek w godzinach popołudniowych przybyła do Krakowa **wielka skrzynia wraz z 53-ma urnami z ziemią ze wszystkich Stanów Ameryki Północnej,** jak również z terytorjum wysp: **Filipiny i Hawaj.** Każda urna tkwi w specjalnem opakowaniu.

W godzinach popołudniowych **nastąpiło otwarcie skrzynki, zawierającej urny z ziemią z 46 stanów A. P., trzech wysp, z terenu Akademji wojskowej w West Point,** wreszcie z miast **Chicago, Kościuszko i Pułaski.** Otwarcie to odbyło się **w budynku dawnego odwachu krakowskiego na Rynku gł.** w obecności delegatów zarządu stoł. król. m. Krakowa, panów: dyr. **Kazimierza Witkiewicza** z Muzeum Przemysłowego i dyrektora Archiwum Akt Dawnych m. Krakowa, **Ludwika Strojka,** dalej p. **Piskorskiego,** delegata Polonji amerykańskiej i p. **Witolda Sworakowskiego,** kierownika działu w biurze Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

Urny, opakowane w bibułki o barwach narodowych amerykańskich wyjęto ze skrzynki i ułożono tymczasowo na stole w jednej z izb dawnego odwachu. **Będą one wystawione na widok publiczny przed nadchodzącą niedzielą** po zupełnem ich rozpakowaniu — w niedzielę zaś **w uroczystym pochodzie przewiezione na Sowiniec** i złożone na kopcu Marszałka.

W związku z niedzielnemi uroczystościami polsko-amerykańskiemi w Krakowie budownictwo miejskie przystąpiło **już w piątek do dekorowania wieży ratuszowej.**

Jak się dowiadujemy, prezydent miasta **dr Kaplicki** ofiaruje p. ambasadorowi amerykańskiemu z Warszawy **J. Cudahemu na** pamiątkę jego pobytu w Krakowie i złożenia ziemi na Sowińcu **wspaniałą tekę w skórę oprawną, zawierającą miedzioryty znanego artysty grafika Wł. Zakrzewskiego.** Teka ta będzie oprawiona artystycznie w znanej firmie krakowskiej **Jahody.** Na tece umieszczona będzie następująca dedykacja:

> Jego Ekscelencja Ambasador Stanów Zjednoczonych J. Cudahy. Przybyłemu dziś w mury królewskiego Krakowa, miasta, w którem rodziły się nieśmiertelne czyny, ideały wolności bohaterów Pułaskiego i Kościuszki, ku pamięci podniosłej chwili złożenia przezeń 53 urn z ziemią ze wszystkich stanów i miejscowości historycznych Ameryki Północnej w kopcu Wskrzesiciela Polski Józefa Piłsudskiego, dla zadokumentowania niewzruszalnych węzłów przyjaźni narodów polskiego i amerykańskiego ofiarowuje prez. stoł. król. m. Krakowa dr M. Kaplicki.

Napis ten wykonany będzie przez utalentowanego artystę iluminatora **Kinastowskiego.**

Ponadto prezydent miasta dr Kaplicki ofiaruje podobną tekę z miedziorytami art. grafika Zakrzewskiego dla „Klubu Wielkopolan Ślązaków i Pomorzan w Ameryce", który stanowi jedną z najpoważniejszych organizacyj Polonji amerykańskiej.

* * *

Więzy zadzierżgnięte pomiędzy Polską i Ameryką w dawnych wiekach, szczególniej były silne w Krakowie, gdzie w XVIII w. działali najwięksi bohaterowie Polski Pułaski i Kościuszko.

Delegat Polonji amerykańskiej p. Piskorski przy wypakowywaniu urn z ziemią amerykańską.

Uczucia przyjaźni obywateli amerykańskich dla Krakowa trwają nieprzerwanie do dnia dzisiejszego, objawiając się **cennemi darami na restaurację Zamku Wawelskiego** itp.

Przed kilku laty **rodzina amerykańska Dupont de Nemours ofiarowała na cele odnowienia Wawelu poważną kwotę 5.000 dolarów,** a to w celu uczczenia pamięci protoplasty tej rodziny emigranta francuskiego w Polsce, wybitnie zasłużonego w pracach Komisji Edukacyjnej.

Za kwotę powyższą wyrestaurowaną została nie wielka, lecz wspaniała kaplica królewska na II p. pałacu na Wawelu obok izby „Pod ptakami".

Na pamiątkę hojnych ofiarodawców w kaplicy tej została wmurowana tablica marmurowa, poświęcona pamięci tego znakomitego współpracownika Komisji Edukacyjnej.

Całe miasto weźmie udział w uroczystościach amerykańskich w Krakowie.

Z okazji nadchodzącej uroczystości niedzielnej, złożenia ziemi amerykańskiej na Sowińcu, prezydent stoł. król. m. Krakowa, dr. Mieczysław Kaplicki ogłosił następującą odezwę do obywateli:

W niedzielę, dnia 17 bm. miasto nasze przeżyje chwile niezwykle podniosłe. W dniu tym mianowicie przybędzie do Krakowa pan ambasador **Cudahy,** jako **oficjalny reprezentant Pana Prezydenta i rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej** i złoży uroczyście w kopcu Wskrzesiciela Polski na Sowińcu **ziemię pobraną przez poszczególnych gubernatorów ze wszystkich stanów amerykańskich oraz z historycznych miejsc związanych z działalnością bohaterów Ameryki, Washingtona, Lincolna, Kościuszki i Pułaskiego.** Ziemię tę przywieźli **dwaj przedstawiciele Polonji amerykańskiej,** z inicjatywy której ziemia została zebrana, oraz delegaci Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

Dzień ten winien stać się **gorącą manifestacją uczuć przyjaźni Polski i Ameryki,** uczuć tak troskliwie pielęgnowanych w szczególności tu w Krakowie, mieście, o którego wolność walczył kiedyś **Pułaski,** w którem **Kościuszko** podjął sztandar stuletniej zgórą walki o niepodległość, zakończonej **wyzwoleniem Ojczyzny przez Marszałka Piłsudskiego.**

Obywatele! Pomni na te dziejowe więzy, przepełnieni wdzięcznością dla Ameryki **za stwierdzenie przez nią najpierwszą, iż wolność Polski jest nieodzownym warunkiem pokoju świata,** weźmijcie najliczniejszy udział w nadchodzących uroczystościach, otwórzcie szeroko Wasze serca dla dostojnego gościa i przybyłych z nim przedstawicieli Braci naszych z zza oceanu! W **szczególności manifestujcie Wasze uczucia w czasie uroczystego wystawienia 53 urn z ziemią amerykańską na odwachu pod wieżą ratuszową** w sobotę 16 bm. w godzinach wieczornych, dalej **w niedzielę 17 bm. w czasie przejazdu delegacji z dworca na Rynek o godz. 13-tej, w toku uroczystości podniesienia sztandarów polskiego i amerykańskiego przed wieżą ratuszową,** wreszcie **w czasie złożenia ziemi na Sowińcu tegoż dnia o godz. 14.30.**

Wzywam poza tem gorąco do najokazalszego przybrania domów chorągwiami o barwach państwowych i miejskich w dniach 17 i 18 bm., w szczególności w ulicach **Lubicz, Basztowej, w śródmieściu, ulicach Zwierzynieckiej, Kościuszki i Ks. Józefa.**

Niech żyją Stany Zjednoczone Ameryki Północnej!

Cześć Wielkiemu Narodowi Amerykańskiemu!

Cześć Rodakom naszym ze Stanów Zjednoczonych!

* * *

Znowu 10.000 zł na Kopiec Marszałka.

(ki) **Komitet budowy kopca Marszałka Piłsudskiego otrzymał ostatnio kwotę 10.000 zł,** zebranych **z drobnych składek** turystów udających się pociągami popularnemi do Krakowa.

Kwotę wymienioną przekazał komitetowi zarząd główny Ligi Popierania Turystyki. Z tego źródła **wpłynęło już 40.000 zł.**

* * *

(ef) **PRACE NA SOWIŃCU** koło wzniesienia kopca Marszałka J. Piłsudskiego postępują w dalszym ciągu. Równocześnie w toku są roboty nad zabezpieczeniem przeprowadzanych prac na okres zimowy.

Kurjer Nawrotu z 18 XI 1935

Uroczystości polsko-amerykańskie w Krakowie.

W sobotę wieczorem na udekorowanem podjum w budynku dawnego odwachu wojskowego, przy wieży ratuszowej, ustawiono **urny z ziemią ze Stanów Ameryki Północnej,** przeznaczoną na kopiec na Sowińcu. Przy urnach stanęła warta honorowa. W niedzielę w południe do Krakowa przybył ambasador Stanów Zjednoczonych **p. Cudahy,** w otoczeniu świty, złożonej z kilkunastu osób. Po powitaniu na dworcu przez przedstawicieli władz z wicewoj. **dr. Małaszyńskim** na czele, Amerykanie, eskortowani przez szwadron honorowy 8 pułku ułanów, udali się przed odwach. Tam zgromadzili się uprzednio członkowie szeregu stowarzyszeń i organizacyj oraz liczna publiczność, która zgotowała ambasadorowi Cudahy gorącą owację. Następnie odbyło się uroczyste podniesienie sztandarów polskiego i amerykańskiego na maszt, przy dźwiękach hymnów obu narodów.

Z pod odwachu Amerykanie udali się na Sowiniec. Tam po przemówieniach, wygłoszonych przez wiceprez. **dr. Radzyńskiego, ministra Raczkiewicza,** reprezentanta Polonji amerykańskiej, p. **Piskorskiego,** oraz ambasadora **Cudahy,** nastąpiło wysypanie ziemi z urn na kopiec. W uroczystości tej uczestniczyli również członkowie Rady naczelnej Światowego Związku Polaków, którzy przybyli na Sowiniec z **min. Raczkiewiczem.**

W związku z uroczystościami polsko-amerykańskiemi miasto przybrane zostało flagami o barwach państwowych i miejskich, wieczorem zaś zabytkowe gmachy oświetlono reflektorami.

Kurjer Warn z 18 XI 1935 r.

5 r. 3

Na dworcu kolejowym w Krakowie, przystrojonym flagami o barwach amerykańskich i polskich, powitali p. ambasadora przy dźwiękach hymnu amerykańskiego przedstawiciele miejscowych władz państwowych. Z dworca p. ambasador udał się w towarzystwie wicewojewody krakowskiego autem w otoczeniu szwadronu honorowego 8 p. uł. do starego ratusza na rynku Głównym. Przed dworcem i wzdłuż ulic, któremi przejeżdżał p. ambasador, ustawiła się szpalerami młodzież szkolna, związki b. wojskowych, organizacje P. W. i W. F., towarzystwa ze sztandarami oraz b. liczna publiczność, witając owacyjnie przedstawiciela Stanów Zjednoczonych.

Przed ratuszem, gdzie pośród wyniosłych masztów o flagach państwowych na szkarłatem i wielkim orłem ozdobionej wartowni wystawiono na widok publiczny urny z ziemią amerykańską, zgromadziły się cechy i organizacje społeczne ze sztandarami oraz wielotysięczne tłumy publiczności. Nadjeżdżającego p. ambasadora powitały z wieży ratuszowej dźwięki starych famfar krakowskich, odegrane przez trębaczy miejskich. Publiczność przedstawicielowi Stanów Zjednoczonych zgotowała żywiołową owację. Tutaj, przed starą wieżą ratuszową, odbyło się uroczyste podniesienie na maszt sztandaru amerykańskiego przez p. ambasadora i polskiego przez wicewojewodę krakowskiego przy dźwiękach hymnów państwowych amerykańskiego i polskiego.

Piękną symboliczną uroczystość przyjaźni amerykańsko-polskiej zakończyło odegranie „Pierwszej brygady".

Popołudniu na Sowińcu, ozdobionym masztami o flagach państwowych odbyła się uroczystość złożenia ziemi z 53 stanów Ameryki Północnej, w tem ziemi z mogiły Lincolna, oraz z wysp filipińskich i hawajskich.

Kopiec na Sowińcu otoczyły szpalery wojska, młodzieży i włościan ziemi krakowskiej w malowniczych strojach, górale i huculi z orkiestrami.

Na Sowiniec przybyła naczelna rada Związku światowego Polaków z zagranicy z przewodniczącym p. min. Wł. Raczkiewiczem na czele, przedstawiciele władz z wicewoj. dr. Małaszyńskim, dowódca O. K. 5 jen. Narbut-Łuczyński w otoczeniu wyższych wojskowych.

Po przybyciu ambasadora Cudahy, orkiestra odegrała hymn amerykański, poczem harcerze kolejno podawali urny z ziemią amerykańską, które p. ambasador osobiście wsypywał do masywu kopca. Podczas uroczystości na Sowińcu wygłosili przemówienia p. ambasador Cudahy, p. minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz, wiceprezydent miasta dr. Radzyński i przedstawiciel Polonji amerykańskiej, p. Piskorski.

Ziemia z Ameryki na Sowińcu

Wczoraj w Krakowie odbyła się uroczystość złożenia na kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu ziemi ze wszystkich stanów oraz historycznych miejsc, związanych z pamięcią walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych, w których udział brali nasi bohaterzy narodowi na ziemiach amerykańskich.

Na uroczystość tę przybył do Krakowa, jako zastępca Pana Prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P., ambasador amerykański p. Cudahy.

— Posiedzenie komitetu uczczenia Marszałka Piłsudskiego. — Chorzów, 16.11. — Wczoraj pod przewodnictwem Marszałka Sejmu Śląskiego prezydenta Grzesika odbyło się zebranie miejskiego komitetu uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Na zebraniu omówiono sprawę zbiórki funduszów na budowę pomnika Pierwszego Marszałka Polski w Chorzowie oraz wybrano ścisły komitet, który zajmie się przeprowadzeniem tej akcji. (K).

Gazeta Polska 17 XI 1935

Przed przyjazdem delegacji amerykańskiej

KRAKÓW, 16.11. (tel. wł.) — Wczoraj wieczorem przybyły do Krakowa 53 urny z ziemią pochodzącą ze wszystkich Stanów Zjednoczonych Am. Północnej. Kraków zaczyna dziś przybierać świąteczną szatę. W związku z jutrzejszym przyjazdem ambasadora Stanów Zjednoczonych i delegacji amerykańskiej, zarząd m. Krakowa wydał odezwę, nawołującą ludność krakowską do serdecznego przyjęcia gości z Ameryki. Jutro spodziewany jest liczny napływ uczestników uroczystości powitalnych ze wszystkich miejscowości okolicznych oraz przyjazd członków stowarzyszeń społecznych z całego woj. krakowskiego. (L)

Wypożyczanie pisma u sprzedawcy jest nadużyciem!

Dzisiejszy numer zawiera 44 strony i kosztuje 35 groszy, gdyż obejmuje: a) KURYER LITERACKO NAUKOWY b) SPECJALNY DODATEK TYGODNIOWY ilustr. fotograficznie oraz c) KURYER SPORTOWY

Cena numeru w Krakowie: w kraju: 35 gr.

Nal. poczt. opł. gotówką.

Wydanie szóste

PRENUMERATA WYNOSI:
W Krakowie bez odnoszenia zł. 5.—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 5.50
W kraju . . . . . zł. 5.50

ILUSTROWANY

KURYER CODZIENNY

Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do Redakcji a nie do współpracowników. Za dział ogłoszeń Redakcja nie odpowiada

Założyciel i Naczelny Redaktor Marjan Dąbrowski

Sekretarjat Redakcji przyjmuje w dnie powszednie od godz. 10—2 popoł.

Telefony: Centrala dzienna (od g. 8—22) 150-60. Numery nocne: Redakcja (od g. 22—1) 150-61 15062. 150-63 150-64 (od g. 1—3) 150-67. Ekspedycja (od g. 22—3) 150-65. Portjer (cała noc) 150-66

Kraków, Wielopole L. 1.

Konto P. K. O. 400.200
Konto żyrowe: Bank Gosp. Kraj., Kraków

ODDZIAŁY:
WARSZAWA, Krak. Przedmieście 9, tel. 551-90, 551-91, 551-92.
GDYNIA ul. Świętojańska 44, telefon 12-79.
BYDGOSZCZ, ul. Dworcowa 20, telefon 18-19.
TORUŃ, ul. Przedzamcze 20, tel. 1223 (dom F. Buzy).
ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 88, telefon 167-08, telefon redakcji 179-48
LWÓW, ul. Kopernika 9, telefon redakcji 249-58 telefon administracji 241-08.
SOSNOWIEC, ul. Piłsudskiego 8, tel. 11-99.
KATOWICE, ul. Marjacka 13, tel. 306-53 i 325-25.
POZNAŃ, św. Marcin 48, telefon 17-22.
WILNO, Wileńska 26, tel. 14-82 i 466
NOWY SĄCZ, Jagiellońska 29, tel. 94
ZAKOPANE, Krupówki, telefon 327

Rok XXVI. Kraków, poniedziałek 18 listopada 1935. Nr. 320.

Kraków wita przedstawicieli Prezydenta, Rządu i Narodu amerykańskiego.

Kraków, 17 listopada.

Szwadron ułanów zmartwychwstałej po półtora wieku armji polskiej eskortować dziś będzie powóz, którym wjedzie do starego Krakowa **przedstawiciel Prezydenta najpotężniejszej republiki świata.** Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Jakże szczęśliwi jesteśmy, że w ten właśnie sposób symbolizujący odzyskaną niepodległość powitać może stary królewski Kraków **ambasadora Cudahy**, który przyjeżdża do nas, aby wyrazić serdeczne uczucia **państwa swojego dla państwa naszego, narodu amerykańskiego dla narodu polskiego** i aby pokłonić się **Bohaterowi walk o wyzwolenie.** Rząd kraju, o którego wolność walczył **Kościuszko**, przysyła swego reprezentanta do miasta, w którem spoczywa **ciało Kościuszki** i nad którem wznosi się **Kościuszkowski kopiec**, by ziemię amerykańską złożyć na kopcu jego **wielkiego Następcy** i by kwiatami ozdobić trumnę Tego, co o wolność Polski nietylko walczył, ale też ją wywalczył.

John Cudahy, ambasador Stanów Zjednoczonych przy rządzie R. P.

Sztandary gwiaździste skrzyżowane ze sztandarami polskiemi — ręce Polaków i ręce delegatów Ameryki, splecione w przyjaznym uścisku — oto wymowna symbolika, podkreślająca znaczenie dnia dzisiejszego. Z za dalekiego oceanu przybywają do nas przyjaciele, a wśród nich i Bracia nasi tam osiadli.

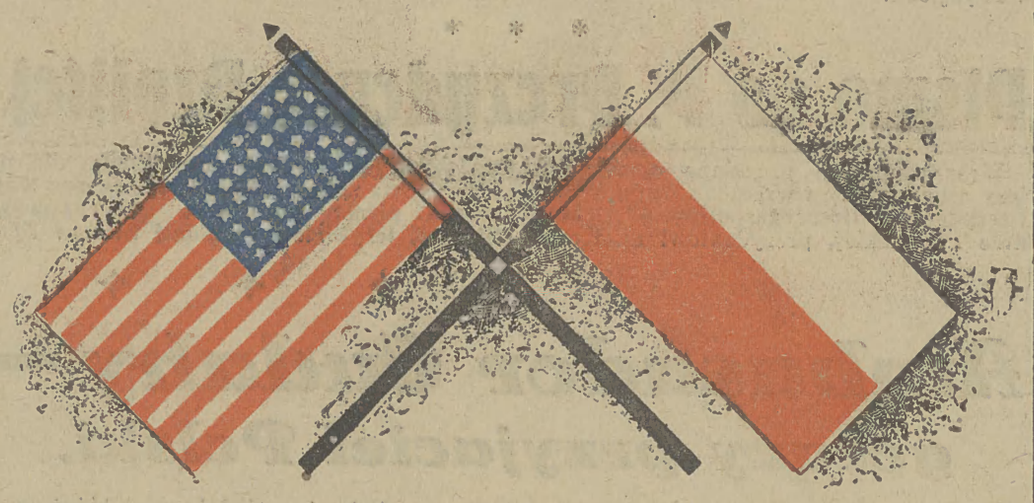

Witamy ich sercem gorącem. Witamy ich serdecznie, a wołając ku nim: **niech żyje wolność i sprawiedliwość między narodami** — wiemy, że w tym okrzyku mieszczą się już bez reszty dwa inne: **niech żyje Polska, niech żyją Stany Zjednoczone!**

* * *

Uroczystość na krakowskim Odwachu.

Ubiegłego piątku na krakowskim odwachu, na którym jeszcze przed 17-tu laty stopa austrjackiego żołnierza wystukiwała rytmicznie krok zaborcy — na tym odwachu odbyła się niezwykle **wzruszająca uroczystość.** — Nastąpiło mianowicie otwarcie skrzyni, **zawierającej 53 urny z ziemią ze wszystkich stanów Ameryki Północnej**, jak również z terytorjów wysp Filipińskich i Hawajskich. Otwarto skrzynię w obecności pp.: dyrektora Kazimierza **Witkiewicza** z Muzeum Przemysłowego i dyrektora Archiwum Akt Dawnych m. Krakowa Ludwika **Strojka**, wydelegowanych przez zarząd miasta Krakowa, dalej p. **Piskorskiego**, delegata Polonji Amerykańskiej i p. Witolda **Sworakowskiego**, kierownika oddziału w biurze Światowego Związku Polaków z Zagranicy. Urny, które w tej skrzyni przybyły, wystawione w ciągu soboty na widok publiczny, **dziś w niedzielę, zostaną w uroczystym pochodzie przewiezione na Sowiniec** pod przewodnictwem p. ambasadora Stanów Zjednoczonych **A. P. Cudahy**, jako specjalnego wysłannika i

oficjalnego reprezentanta P. Prezydenta Roosevelta i Rządu amerykańskiego.

Tam ziemię z urn przesypie się na kopiec, który powoli staje się **symbolem bohaterstwa i poświęcenia całego świata.**

Zrozumiemy to jasno, gdy uprzytomnimy sobie, że niema prawie już żadnego wybitniejszego zakątka ziemi na świecie, upamiętnionego jakimś czynem historycznym, skądby nie przywędrowała ziemia na kopiec Marszałka. Reprezentowane są wszystkie części świata, reprezentowane są prawie **wszystkie kraje, które w swej historji posiadają choćby maleńki ustęp o polskim żołnierzu**, walczącym „za wolność waszą i naszą". I oto ostatnio przybył do Polski **najwybitniejszy reprezentant ze wszystkich dotychczasowych: amerykańska ziemia ze** Zjednoczonych Stanów, w których historji **wielcy Polacy tak doniosłą odegrali rolę.**

Akcję zbierania ziemi w **Ameryce ze** wszystkich wybitniejszych miejsc historycznych zapoczątkował i zorganizował **klub Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Stanach** Zjednoczonych. Oto ku uczczeniu 15-lecia Czynu oręża polskiego i ku pamięci Wskrzesiciela Polski, Marszałka Józefa Piłsudskiego, postanowiono **zebraną ziemię przewieźć do kraju i złożyć w hołdzie Wielkiemu Zmarłemu.** By to wykonać, zwrócono się z apelem o nadesłanie ziemi do wszystkich gubernatorów poszczególnych stanów. I wtedy właśnie okazało się, że **Polska w Stanach Zjednoczonych — to pojęcie bynajmniej nie obce.** Listy poszczególnych gubernatorów nadsyłane na ręce komitetu zbierania ziemi świadczą o tem, że historja Polski jest wielu Amerykanom bardzo dobrze znaną i bliską. Listy wyrażają **wdzięczność za danie możności gubernatorom złożenia hołdu Wielkiemu Bohaterowi, w którym widzą oni następcę Sobieskiego, Pułaskiego i Kościuszki.** Gubernatorzy cieszą się, że mogą przez tę akcję **bodaj w części spłacić narodowi polskiemu to, co od niego otrzymała Ameryka.**

Gorące listy gubernatorów.

Oto wyjątek z listu gubernatora Stanu Mississippi: „...niechaj ziemia amerykańska tak bardzo ukochana przez Polaków zmiesza się z ziemią polską, która wydała takich bohaterów, jak **Sobieski, Kościuszko, Pułaski...** A kopiec Marszałka Piłsudskiego niech będzie tym **widomym znakiem wielkości jego i jego poprzedników...** ziemia na ten kopiec pochodzi z fortecy **Maurepas**, względnie „**Old Biloxi**", nad zatoką Meksykańską, która była pierwszą stolicą francuskiej prowincji Louisiany".

Zaś gubernator Stanu **Tennessee** pisze: „...Stan nasz, czcząc wielkiego bohatera, hr. **Kazimierza Pułaskiego**, który w naszym Stanie odniósł śmiertelne rany, **poczytuje sobie za zaszczyt złożyć hołd wielkiemu bohaterowi doby obecnej Józefowi Piłsudskiemu.** Przeto przysyłamy ziemię na Jego kopiec z miasta Pułaski w stanie Tennessee z gruntów kapitolu naszego Stanu...".

Wyjątek z listu gubernatora **Stanu Wyoming:** „...ziemia z Fort Laramie, pierwszej bazy fortyfikacyjnej na Dalekim Wschodzie, broniącej pionierów amerykańskich, udających się do Kalifornji w roku 1833... Uważam sobie za zaszczyt w imieniu mego Stanu złożyć ziemię na powstający w Krakowie historyczny kopiec Piłsudskiego...".

Gubernator Stanu **Kalifornji:** „...ziemia z miejsca, na którem wznoszą się **drzewa wszystkich stanów amerykańskich**, jako widomy znak i symbol zjednoczenia wszyst-

Min. Władysław Raczkiewicz, prezes Światowego Związku Polaków z Zagranicy.

kich warstw społeczeństwa amerykańskiego w jedną nierozerwalną republikę... Pozwalam sobie złożyć ten dar mego stanu, **jako widomy znak międzynarodowego porozumienia, jako symbol ducha porozumiewawczego pomiędzy narodami świata".**

Pisma innych gubernatorów mają ten sam mniej więcej charakter. Akcja to była rzeczywiście zakrojona na niewidzianą dotychczas skalę. Jak twierdzą polskie dzienniki, wychodzące w Ameryce, **nie miała ona w historji Stanów żadnego precedensu.** Jest to dowodem niezwykłej popularności w Stanach Marszałka Piłsudskiego i Jego Ojczyzny. Ziemię zebrano z pierwszych osiedlisk ekspansji amerykańskiej na Wschodzie, z dawnych fortyfikacyj z czasów walk o niepodległość, z miejsc pobytu **Kościuszki i Pu-**

SEKRETARKI poszukuje wielka instytucja bankowa

Wymagania: dobre wykształcenie ogólne znajomość jednego z języków zachodnich pisanie na maszynie stenografja (pożądana), nieprzekroczony wiek 28 lat dobra prezencja. — Oferty pod „Nr. 2009" L. K. C. Warszawa Krak. Przedm. 9. 1965W

łaskiego, z miast i miejscowości, noszących nazwy polskie: Warszawa, Poznań, Toruń, Kraków, Tarnów, Sobieski i innych. W niektórych stanach nawet czyniono **specjalne poszukiwania, celem odnalezienia pierwszych pionierów polskich**, by z miejscowości, w których się osiedlili — wziąć również ziemię na kopiec Marszałka.

Skąd pobrano ziemię amerykańską?

Będzie więcej interesującem zaznajomić się z miejscami, w których ziemia została pobrana. I tak:

W Stanie Arizona zebrano ziemię ze stoków gór Kolorowych Grand Canyon. **Stan Arkansas** przesłał ziemię z pod Old Davidsonville, pierwszego budynku administracyjnego w tym Stanie, zbudowanego w roku 1817. **Stan Connecticut:** ziemię z podnóża historycznego drzewa Charter Oak. **Stan Georgia:** ziemia z podnóża pomnika gen. Kazimierza Pułaskiego, wzniesionego w roku 1825 w Savanah.

Stan Idaho: Ziemia z podnóża drzew na dziedzińcu kapitolu stanowego, pochodzących z czasów wędrówek Indjan na Wschód.

Stan Illinois: Ziemia z miejsca wiecznego spoczynku wielkiego emancypatora i Prezydenta Abrahama Lincolna.

Stan Indiana: Ziemia z gruntów stanowego kopitolu w Indianopolis.

Stan Kansas: Ziemia ze szczytu góry Oread, siedziby Uniwersytetu Kansas.

Stan Kentucky: Ziemia z pieczar Narodowego Parku — Mommoth.

Stan Maine: Ziemia z podnóża budynku kapitolu stanowego w Augusta.

Stan Maryland: Ziemia z największego sanktuarjum narodowego, fortecy Mc Henry.

Stan Massachusetts: Ziemia z podnóża pierwszego kapitolu stanowego w mieście Boston.

Stan Minnesota: Ziemia z podnóża pomnika odkrywcy Ameryki, Krzysztofa Kolumba.

Stan Missouri: Ziemia z podnóża kapitolu stanowego.

Stan Montana: Ziemia z różnych części stanu Montana.

Stan Alabama: Ziemia z podnóża budynku stanowego kapitolu.

Stan Delaware: Ziemia z podnóża budynku stanowego kapitolu.

Stan Florida: Ziemia z pałacu San Marco, w St. Augustine, fortecy zbudowanej w roku 1672, oraz ziemia z podnóża stanowego kapitolu w Tallhassee.

Stan Nebraska: Ziemia z podnóża pomnika wielkiego Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Abrahama Lincolna.

Stan New Hampshire: Ziemia z podnóża budynku kapitolu stanowego oraz z pod pomników wybitnych przywódców amerykańskich, jak: Daniel Webster, gen. John Stark, Prezydent Franklin Pierce, John P. Hale i komandora floty morskiej, Jerzego H Perkinsa.

Stan New Mexico: Ziemia z podnóża najstarszego budynku kapitolu na Zachodzie.

Stan New York: Ziemia z amerykańskiej strony pobojowiska pod Saratoga.

Stan North Carolina: Ziemia z najbliższego miejsca urodzenia Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Andrew Johnsona.

Stan North Dakota: Ziemia ze stepu North Dakoty.

Stan Oregon: Ziemia z miejsca, na którem pierwszy autentyczny rząd Stanów Zjednoczonych złożył przysięgę w dniu 2 maja 1843 r

Stan Pennsylvania: Ziemia z podnóża pomnika gen. Wayne.

Stan Rhode Island: Ziemia z miejsca urodzenia komandora Oliver H. Perry.

Stan Iowa: Ziemia z miejsca, gdzie stał pierwszy budynek pocztowy.

Stan South Dakota: Ziemia z podnóża stanowego kapitolu.

Stan Texas: — Ziemia z gruntów kapitolu stanowego.

Stan Utah: Ziemia z historycznego szczytu góry Ension Park, miasta Salt Lake City.

Stan West Virginia: Ziemia z podnóża kamienia milowego pod nazwą „Zero", położonego u brzegów rzeki Kanawha.

Stan Wisconsin: Ziemia z nizin Green Bay, miejsca wylądowania pierwszego białego człowieka w stanie Wisconsin, Jean Nicolet, w roku 1634.

Stan Wyoming: Ziemia z miejsca fortecy Old Fort Larmie, która była strażnicą amerykańskich równin na zachodzie.

Stan Juan Puerto Rico: Ziemia z gruntów La Fortaleza, względnie Santa Catalina Palacio, miejscowości odkrytej przez Krzysztofa Kolumba w czasie jego drugiej przeprawy w r. 1493.

Niagara on the Lake: Ziemia z rzymsko-katolickiego cmentarza w Niagara on the Lake, Ontario, Kanada, z miejsca wiecznego spoczynku tych, którzy położyli swe życie na ołtarzu, by Ojczyzna ich — Polska, była wolną.

District of Columbia: Ziemia z podnóża głównej kwatery Cór Amerykańskiej Rewolucji w Waszyngtonie.

West Point: Ziemia z podnóża pomnika, wystawionego ku czci gen. Tadeusza Kościuszki, założyciela pierwszej Akademji Wojskowej Stanów Zjednoczonych w West Point, N. Y.

Miasto Kościuszko: Ziemia z pod kopca Kościuszki, usypanego przez młodzież szkolną w czasie zeszłorocznych uroczystości.

Stan Colorado: Ziemia z grobu Pułkownika Williama J. Cody znanego również w historji amerykańskiej jako „Buffalo Bill". Był on pionierem skautingu i odznaczył się w walkach z Indjanami.

Stan Louslana: Ziemia z podnóża Stanowego Kapitolu.

Stan Nevada: Ziemia z gruntów Stanowego Kapitolu.

Stan New Jersey: Ziemia z terenu, na którym mieściła się główna kwatera Generała Jerzego Waszyngtona, w Rocky Hill.

Stan Ohio: Ziemia z pól doświadczalnych historycznego instytutu w Stanie Ohio, m. Wooester.

Stan Oklahoma: Ziemia z gruntów Stanowego Kapitolu mieszczącego się w stolicy Stanu mieście Oklahome City.

Stan South Carolina: Ziemia z podnóża najstarszego Uniwersytetu Stanowego w Stanach Zjednoczonych.

Stan Vermont: Ziemia z podnóża siedziby rządu stanu Vermont.

Stan Virginia: Ziemia z gruntów stanowego Kapitolu.

Wyspy Hawai: Ziemia z różnych wysepek Hawajskich.

Wyspy Filipińskie: Ziemia z podnóża pomnika wielkiego patrjoty wysp Filipińskich — Jose Bizal'a.

Miasto Chicago — stolica Wychodźtwa Polskiego: Ziemia z dwóch miejsc historycznych w Chicago: z gruntów fortecy „Fort Dearborn", w której biali jej mieszkańcy zostali wymordowani przez Indjan, oraz z miejsca wiecznego spoczynku bohaterów Armji Amerykańskiej Polskiego Pochodzenia, spoczywających na polsko-rzymsko-katolickim cmentarzu św. Wojciecha.

Bronisława Jeżewska, wiceprezeska klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce.

Urny z ziemią ze wszystkich Stanów Ameryki Półn., zebraną przez klub Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan, wystawione na krakowskim odwachu.

Florjan Piskorski, delegat klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce.

Dr HENRYK BIERNACKI
Specjalista chorób wewnętrznych
przeprowadził się
na ul. Bas
Telef. 127-67.

Pismo do P. Prezydenta Rzplitej.

Wraz z urnami przysłano z Ameryki **trzy albumy**, które wręczone zostaną Panu **Prezydentowi Rzeczypospolitej, p. Aleksandrze Piłsudskiej**, prezydentowi m. Krakowa **drowi M. Kaplickiemu.** Album dla p. Prezydenta Rzeczypospolitej zawiera **odręczne pisma wszystkich gubernatorów Stanów, terytorjów i kolonij Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.** Pozostałe dwa albumy zawierają **fotograficzne kopje tych pism.** Prócz tego ambasador Stanów Zjednoczonych A. P. p. **John Cudahy** przesłał **na ręce P. Prezydenta Rzeczypospolitej list o następującej treści:**

Warszawa, 1 listopada 1935.

Ekscelencjo!

Sprawia mi to prawdziwą przyjemność, iż mam zaszczyt przedstawić Waszej Ekscelencji album, zawierający **oryginały listów gubernatorów stanów, terytorjów i kolonij Stanów Zjednoczonych Ameryki.**

Listy te **towarzyszą urnom z ziemią, przeznaczonym na kopiec ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego i mają one powtórnie wykazać tak historyczne i uczuciowe węzły, jakie łączą Polskę ze Stanami Zjednoczonemi, jak również głębokie poszanowanie i uwielbienie, jakie naród Stanów Zjedn. odczuwa dla Pierwszego Marszałka Polski.**

Okoliczność, że ziemia, która została przesłana ze Stanów Zjednoczonych na kopiec Marszałka, **pochodzi z okolic łączących się z historycznemi wypadkami w dziejach republiki,** jak z Charter. Oak, z Hartford, z pola bitwy pod Saratogą z pod pomnika Pułaskiego w Savanah i miast Stanów Zjedn., nazwanych na cześć dwóch wielkich bohaterów polskich, biorących udział w wojnie wolnościowej, Pułaskiego i Kościuszki, nad wyraz dobitnie **podkreśla uczucia amerykańskiego narodu dla Oswobodziciela Polski.**

Zechce Wasza Ekscelencja, przyjąć wyrazy mego najszczerszego szacunku i poważania

John Cudahy.

✦ ✦ ✦

Ambasador Cudahy — gorący przyjaciel Polski.

(a) W związku z przybyciem do podwawelskiego grodu ambasadora Stanów Zjednoczonych, p. **Johna Cudahy**, który bierze udział w dzisiejszych niezwykłych uroczystościach, zaznaczyć należy, że jest on **pierwszym przedstawicielem potężnej republiki amerykańskiej**, który **z takim zapałem pracuje dla utrwalenia tradycyjnej przyjaźni między oboma państwami.** Za tę pracę zyskał też p. Cudahy — jak już swego czasu donosiliśmy — **wielkie uznanie na łamach polsko-amerykańskiej prasy**, wskazującej m. in. na to, że, gdy kilka miesięcy temu przybył na urlop do Stanów Zjednoczonych w swe rodzinne strony, nie korzystał ze zasłużonego wypoczynku, lecz **brał żywy udział we wszystkich zebraniach, na które go zaproszono**, przemawiając wytrwale **na temat Polski i Ameryki.** Nie szczędził nawet **gorzkiej prawdy swoim rodakom**, którym w Milwaukee zarzucał obojętność w stosunku do spraw europejskich i wielką pod tym względem ignorancję.

Przypomnieć też warto, że p. **ambasador Cudahy był ostatnim dyplomatą amerykańskim, który rozmawiał z Marsz. Piłsudskim przed Jego śmiercią.** Tuż przed wyjazdem do Stanów Zjedn. **złożył on śp. Marszałkowi wizytę**, podczas której zapytał Go, czy życzy sobie, aby zakomunikował jakąś wiadomość Polonji amerykańskiej. Marszałek Piłsudski pomyślał chwilę i rzekł: „Niech pan im powie, że **dobre dziecko nie zapomina nigdy swej matki.** — Czy jeszcze coś więcej, Panie Marszałku? — zapytał p. Cudahy. — Nie, nic więcej, **proszę wyrazić tylko to, a oni już zrozumieją".** — Słowa te, powtórzone przez p. Cudahy'ego na jednym z bankietów w Stanach Zjednoczonych, odbiły się **żywem echem na łamach całej polsko-amerykańskiej prasy** i wywołały głębokie wrażenie w sercach rodaków, opłakujących śmierć Wskrzesiciela Polski.

W czasie 4-miesięcznej podróży po Stanach Zjednoczonych był p. Cudahy **gorliwym propagatorem polsko-amerykańskiej przyjaźni** i orędownikiem Polski na terenie swej ojczyzny i wśród Polonji amerykańskiej, która z żywem zainteresowaniem dopytywała się go o wrażenia, jakie odniósł w Polsce. **W 30 ośrodkach wychodźtwa polskiego** opowiadał też p. Cudahy **wielkim rzeszom** naszych rodaków **o tem, co słychać w „starym kraju"** i wygłosił o Polsce **przeszło 50 przemówień**, które wywołały **olbrzymie zainteresowanie.** Podczas wspaniałego obchodu „Cudu nad Wisłą" w Chicago wygłosił dłuższe przemówienie, którego słuchano z zapartym tchem, mimo ulewnego deszczu.

Podczas audjencji u prezydenta Roosevelta zdawał mu p. Cudahy **dokładne relacje o Polsce**, gdyż prezydent wypytywał go szczegółowo o wszystko, polecając wyrazić **najserdeczniejsze pozdrowienia P. Prezydentowi Mościckiemu** oraz całemu narodowi polskiemu i stwierdzić, że **uważa Polaków za prawdziwych przyjaciół St. Zjednoczonych.**

Taki to przyjaciel nasz przybył dziś do Krakowa, którego mieszkańcy nie zapomną mu tego wszystkiego, co zdziałał dotąd dla doniosłej sprawy obu narodów.

ZYGMUNT NOWAKOWSKI.

Bridge na Pogotowiu Ratunkowem.

Jak znalazłem się w karetce Pogotowia? Och, proszę nie przypuszczać, że stało się na tle mojej niedawnej polemki z „Czasem" lub w związku z artykułami o teatrze szkolnym. Nic podobnego! Zwyczajnie: poprosili mnie rozmaici znajomi lekarze, abym koniecznie, koniecznie napisał coś o tej instytucji. Wahałem się przez chwilę, wobec czego podsunęli mi pod nos wydaną przez *Krakowskie Ochotnicze Towarzystwo Ratunkowe* ulotkę, która zawiera następujący aforyzm: *„Kto jest pewny, że nigdy nie będzie potrzebował pomocy Pogotowia Ratunkowego, niech odmówi datku"*... Datkiem w tej okoliczności ma być mój feljetonik. Lekki a sugestywnie, jak pompa ssąca, dobierający się do kieszeni obywatela.

„Kto jest pewny, że nigdy nie będzie potrzebował pomocy Pogotowia Ratunkowego..." Zadrżałem, co nie uszło uwagi moich prześladowców. Jeden z nich dodał gratis wstrząsające opowiadanie o pewnej pani, która na ulicy odmówiła datku kwestarzowi Pogotowia i w sekundę później *złamała nogę*. Zabrała ją karetka... Narrator bacznem okiem śledzi efekt tej nowelki, ja zaś myślę sobie, że to jest poprostu szantaż. Szantaż może i szlachetny, ale dokonany na człowieku nerwowym, skłonnym do rozmaitych *idées fixes*, do przywidzeń, na człowieku w tym wypadku bezbronnym. Jednak bronię się i oświadczam grzecznie, że nie napiszę. Wychodzę z lokalu, aliści na chodniku leżą trzy skórki z pomarańczy. (Potrzebne też były ułatwienia przywozowe!) Ciągną mnie do siebie, wabią z jakąś niepojętą siłą. To coś, jakby *Gozzi'ego „L'amore delle tre melarancie"*... Dość, że poślizgnąłem się a tempo i runąłem zaocznie. Wstając, powtórzyłem zbielałemi usty: „Kto jest pewien, że nigdy..."

Oblał mnie zimny pot. Pierwsze ostrzeżenie! Na wszelki wypadek wsiadłem do taksówki. Żeby się nie narażać dobrowolnie. W domu powiada mi gospodyni, czy przypadkiem nie znalazłbym chwilki czasu i nie powiesił *firanek*. (Są to jakby sankcje mojej gospodyni, które stosuje w razie spóźnienia się na obiad). Wieszać firanki! O, Boże! Aby nie wpaść w histerję, postanowiłem przemóc się. Lekkim, prawie tanecznym krokiem wchodzę na małą piramidę, złożoną z dwu stolików i z krzesełka. Już w połowie drogi czuję się jak zięć Mussoliniego na *„La disperata"*, u szczytu zaś zaczynam śpiewać: „Kto jest pewny, że nigdy..." na nutę *„Kto się w opiekę..."* Jakże mogę być „pewny" na tak chwiejnych podstawach? Raczej pewny jestem wypadku, który zresztą nie dał na siebie czekać. Na szczęście rolę spadochronu odegrały mocne ramiona gospodyni, która dodała tylko: „A mówiłam, że tak się skończy!" Nadto zdążyłem wypalić papierosem sporą dziurę w firance, poczem, wezwany telefonicznie, przybył tapicer wraz ze sztabem i załatwił problem firanki osobiście.

Reszta popołudnia minęła względnie spokojnie. Tyle tylko, że sparzyłem się w palec serdeczny przy nastawianiu prymusa. Zniechęcony do reszty, postanowiłem opuścić dom. Tuż pod drzwiami wiaderko, poniechane przez dozorczynię. O mały włos byłbym wpadł. Jednem słowem, co krok niebezpieczeństwo. A w sieni łapie mnie jakiś podejrzany osobnik z nożem w ręce. Obok stoi przyrząd do wecowania, indywiduum zaś z bronią w ręku patrzy na mnie ponurym wzrokiem i mówi: *„Ostrzyć noże, nożyczki, siekacze do mięsia, tasaki..."*. Warjat jakiś zapewne, bo miał przy sobie dużo rozmaitych morderczych narzędzi. Ciarki mnie przeszły. Profilaktycznie *pojechałem na Pogotowie*. Dłużej nie wolno mi zwlekać.

Przyjęto mnie życzliwie. Żałują tylko, że wybrałem się we środę. Bo to taki *„nieefektowny" dzień*. Powinienem raczej zajrzeć *w dzień targowy*, najlepiej zaś w sobotę, aby trochę „pożyć życiem" Pogotowia. Nadto, muszę pojechać „do wypadku" i zobaczyć własnemi oczyma interwencję. Godzę się z bladym uśmiechem, prosząc jedynie, aby to nie był epizod zanadto krwawy. Jestem przed kolacją i odwykłem od takich widoków, zwłaszcza, że ostatni raz pchnąłem bliźniego nożem przed jakiemiś siedmiu laty. I to na scenie. A czy wezmę biały chałat i czapkę? Owszem, ułatwi mi to tylko zachowanie incognita.

Chwilowo niema wypadku, nie tracąc więc ani chwili czasu, siadamy *do bridge'a* w oczekiwaniu tego, co zajść może. Początkowo gram jak ostatni fuszer. No, bo jestem zdenerwowany. Powoli jednak uspokajam się i rozgrywam. Zapowiadam *trzy bez atu*

stronie brzucha. Dr. Godlowski maca, podczas gdy ja szybko stawiam diagnozę. No, miałem dwu braci lekarzy, więc człowiek

Tempo dn. 18.XI.1935

Ziemia z miast Sobieski, Pułaski, Kościuszko i z 51 stanów Ameryki Północnej na kopiec Marsz. Piłsudskiego

Kraków wita oficjalnego reprezentanta P. Prez. Roosevelta, Rządu i Narodu Amerykańskiego.

KRAKÓW, 17 listopada.

Dzisiejsze uroczystości w Krakowie są

SYMBOLICZNEM ŚWIĘTEM

POLSKO-AMERYKAŃSKIEGO

BRATERSTWA.

Stare mury królewskiego Krakowa witają **oficjalnego reprezentanta p. Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Roosevelta i Rządu amerykańskiego**, p. ambasadora Cudahy, który przyjeżdża do nas, by wyrazić **gorące uczucia reprezentowanego przez siebie państwa dla państwa polskiego, żeby pokłonić się przed trumną Wielkiego Bohatera walk o wyzwolenie.** Równocześnie wita Kraków **przedstawicieli Narodu Amerykańskiego** i przedstawicieli społeczeństwa polskiego, którzy przywieźli ze sobą **urny z ziemią z 51 stanów A. P. i z wysp Filipińskich i Hawajskich.**

Kopiec Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu staje się

SYMBOLEM BOHATERSTWA

I POŚWIĘCENIA CAŁEGO ŚWIATA,

gdyż tu przybywają urny ze wszystkich zakątków kuli ziemskiej.

Najgoręcej sprawą zebrania ziemi z miejsc historycznych Ameryki Północnej zajęli się przedstawiciele społeczeństwa amerykańskiego i ludności polskiej w Ameryce Północnej, chcąc w ten sposób **zamanifestować swe gorące uczucia dla Narodu polskiego, który wydał tak wielkich bohaterów, jak Kościuszko i Pułaski, bojowników o wolność Stanów Zjednoczonych. Kopiec Marsz. Piłsudskiego**, na którym spocznie ziemia z miejsc historycznych Stanów Zjedn. ma być — jako powiada jeden z gubernatorów stanu Ameryki Północnej — **widomym znakiem wielkości Józefa Piłsudskiego i jego poprzedników.**

Ziemia na kopiec Marszałka Piłsudskiego pobrana została z **miast i miejscowości amerykańskich**, noszących tak

WSPANIAŁE NAZWY POLSKIE.

jak **Sobieski, Pułaski, Kościuszko, Warszawa, Kraków, Poznań, Toruń, Tarnów** i innych.

Wraz z urnami przybyły do Polski z Ameryki **listy odręczne gubernatorów poszczególnych stanów**, dokumentujące, skąd pobrana została ziemia.

Album z temi listami wręczony został **P. Prezydentowi R. P. prof. Mościckiemu** wraz z listem ambasadora Stanów Zjednoczonych, **p. Johna Cudahy**, który w liście tym m. in. pisze:

Listy te **towarzyszą urnom z ziemią, przeznaczonym na kopiec ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego i mają one powtórnie wykazać tak historyczne i uczuciowe węzły, jakie łączą Polskę ze Stanami Zjednoczonemi**, jak również **głębokie poszanowanie i uwielbienie, jakie naród Stanów Zjedn. odczuwa dla Pierwszego Marszałka Polski.**

Okoliczność, że ziemia, która została przesłana ze Stanów Zjednoczonych na kopiec Marszałka, **pochodzi z okolic łączących się z historycznemi wypadkami w dziejach republiki**, jak z Charter, Oak, z Hartford, z pola bitwy pod Saratogą z pod pomnika Pułaskiego w Savanah i miast Stanów Zjedn., nazwanych na cześć dwóch wielkich bohaterów polskich, biorących udział w wojnie wolnościowej, Pułaskiego i Kościuszki, nad wyraz dobitnie **podkreśla uczucia amerykańskiego narodu dla Oswobodziciela Polski.**

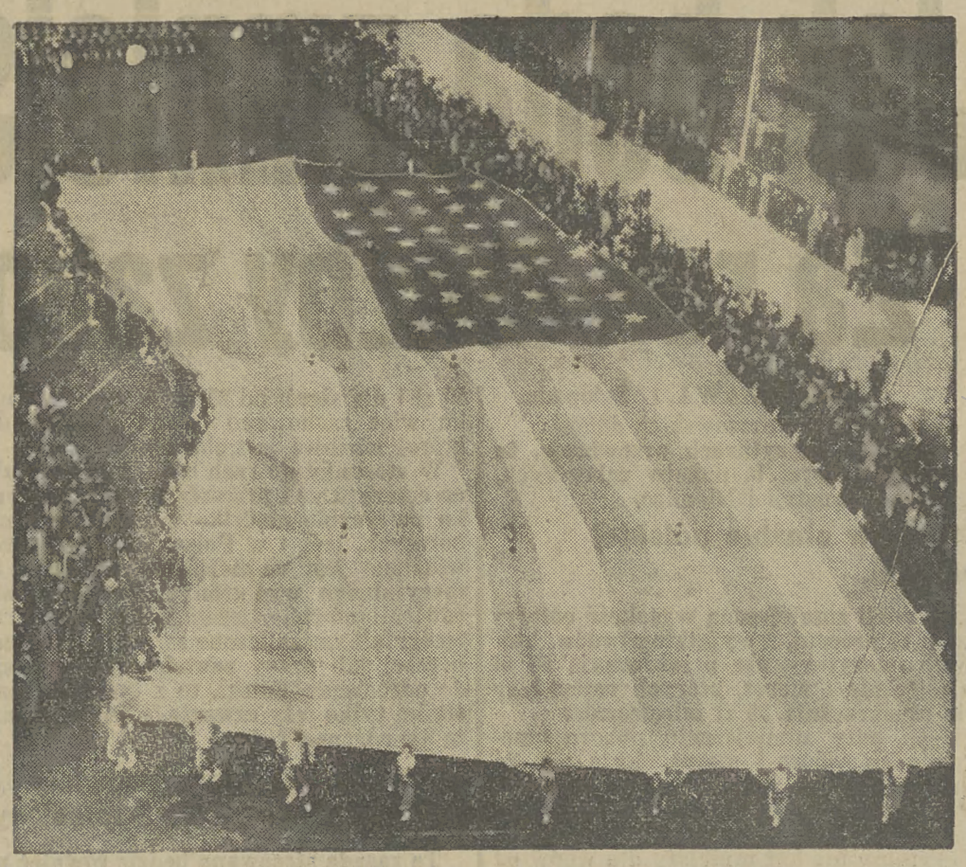

Sztandar amerykański, rozpostarty przez żołnierzy.

(ef) W sobotę, w **przeddzień uroczystości polsko-amerykańskich**, przyjazdu ambasadora amerykańskiego Cudahy'ego i złożenia 53 urn z ziemią ze Stanów Zjednoczonych na Sowińcu, **udekorowano wspaniale całe miasto flagami** o barwach państwowych i miejskich.

Przed odwachem przy wieży ratuszowej ustawiono dwa wysokie maszty, na których odbędzie się dziś w obecności reprezentantów tutejszych władz i ambasadora amerykańskiego, **uroczyste podniesienie flak amerykańskiej i polskiej.**

W sobotę na tle dekoracji ustawiono na specjalnem podjum

URNY AMERYKAŃSKIE,

oświetlone silnemi reflektorami, które oglądane były przez tłumy publiczności krakowskiej.

— Dziś w niedzielę zjechała do Krakowa

naczelna rada Światowego Związku Polaków z Zagranicy

w ilości ponad 30 osób z prezesem, a obecnym ministrem spraw wewnętrznych, p. Raczkiewiczem.

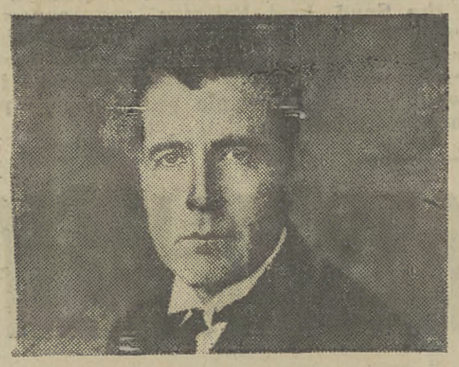

Ambasador St. Zj. John Cudahy.

M. in. przybyli: prezes Najw. Tryb. Adm. dr. **Helczyński**, naczelnik wydz. min spraw zagr. dr. **Zaleski** i b. marszałek Senatu prof. **Szymański.**

O godz. 9-tej wszyscy udali się **na uroczyste nabożeństwo do katedry**, gdzie przed głównym ołtarzem odprawił Mszę św. ks. kan. **Domasik.** W Mszy św. wzięli udział przedstawiciele władz z p. o. wojewodą dr. **Małaszyńskim**, wiceprez. miasta drem **Radzyńskim**, starostą grodzkim **Pałoszem** i przedstawicielami władz wojskowych. Po Mszy św. odśpiewano **hymn „Boże coś Polskę"**, poczem wszyscy udali się do **Izby przemysłowo-handlowej**, gdzie o godz. 10.30 nastąpiło **otwarcie obrad sesji rady naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy.**

Koło godz. 13-tej po obradach przewidziany jest **powrót na Wawel**, gdzie wszyscy udadzą się **do krypty katedralnej**, składając hołd Budowniczemu naszego Państwa, Marszałkowi J. Piłsudskiemu. Stamtąd pojadą **na Sowiniec**, gdzie **złożone będą urny** z ziemią, przysłane przez Polonję amerykańską.

Dziś po godz. 13-tej spodziewany jest

PRZYJAZD DO KRAKOWA

AMBASADORA AMERYKAŃSKIEGO

P. CUDAHY'EGO.

wraz ze świtą, złożoną z 17 osób. Na dworcu odbędzie się uroczyste powitanie **przez wojewodę krakowskiego, przedstawicieli władz wojskowych i prezydjum miasta.** Z dworca kolejowego w **uroczystym pochodzie** przez ul. Basztową, Barbakan, ul. Florjańską uda się ambasador amerykański z delegatami i przedstawicielami władz, poprzedzany honorową **eskortą szwadronu 8 p. ułanów na Rynek, na Odwach.** skąd po podniesieniu flag polskiej i amerykańskiej, **wszyscy udadzą się na Sowiniec, gdzie odbędzie się uroczystość złożenia ziemi, przywiezionej ze wszystkich stanów Ameryki Północnej.**

* * *

W obradach zjazdu wzięli udział: prez. min. Władysław **Raczkiewicz**, wiceprezesi pp. dr Bronisław **Helczyński**, mjr. Mieczysław **Fularski**, Stefan **Szwedowski**, dyr. biura Związku i sekretarz gen. Stefan **Lenartowicz**, prez. Komitetu Wychowania Nar. dyr. Wiktor **Ambroziewicz.**

Z poszczególnych terenów: **dr. Buzek** i poseł **dr. Wolf** (Czechosłowacja), **dr. Kaczmarek Jan** i **Stefan Szczepaniak** (Niemcy), **ks. prałat Andrzej Łukasiewicz** (Rumunja), **Włodzimierz Wilpiszewski** (Łotwa), **dr. B Tenenbaum** (Austrja).

Członkowie krajowi: prof. **Walery Goetel**, prof. dr. **Szymański Juljusz, Stebelski Ad.**, poseł **Tomaszkiewicz Leopold**, dyr. **Kawałkowski, Morawski Zbigniew, Paprocki Stanisław, Olbromski Antoni.**

Kopiec Józefa Piłsudskiego
Konto P. K. O. 444.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Spółdzielcy wojskowi na Sowińcu.

Uczestnicy odbywającego się w Krakowie Wojskowego Kursu Spółdzielczego złożyli hołd Marsz. Piłsudskiemu w krypcie wawelskiej, poczem udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca. Na ilustracji uczestnicy kursu na tle katedry wawelskiej.

◆ ◆ ◆

Hołd Nowosądeczyzny.

(ef) W Krakowie bawiła w piątek wycieczka z pow. nowosądeckiego, w ilości około 650 osób. Po złożeniu hołdu w krypcie katedralnej udano się na Sowiniec, gdzie złożono urny z ziemią z ruin zamku Zyndrama z Maszkowic, z gromady Obidza, gdzie Marszałek w czasie walk legjonowych kwaterował, co opisuje w swej książce: „Moje pierwsze boje". Następnie z gromady Podegrodzie, z miejsca, skąd Marszałek wydawał rozkazy, a ponadto urny z ziemią z cmentarza w Marcinkowicach, gdzie złożono na wieczny spoczynek szczątki legjonistów, poległych w bitwie pod Marcinkowicami.

Poza tem wycieczka złożyła ziemię z Muszyny, Grybowa i Pownicznej.

Krypta Marszałka pod wieżą Srebrnych Dzwonów.

W poniedziałek 18 b. m. przybywa do Krakowa **gen. Wieniawa-Długoszowski** na posiedzenie prezydjum wojewódzkiego Komitetu uczczenia pamięci Marszałka, na którem **zapadną prawdopodobnie decydujące uchwały co do ustalenia miejsca pod katedrą wawelską na kryptę Marszałka.**

Wśród wielu projektów, jakie wyłaniają się na Komitecie, najwięcej szans ma w dalszym ciągu **adaptacja krypty, znajdującej się pod wieżą Wikaryjską, czyli t. zw. wieżą Srebrnych Dzwonów**, pod którą znajdują się kaplice Czartoryskich i Potockich. Ostateczna decyzja zależna jest **od opinji i stanowiska Księcia Metropolity Krakowskiego**, z którym przybywający do Krakowa gen. Wieniawa-Długoszowski odbędzie specjalną **konferencję.**

Umieszczenie sarkofagu Marszałka Piłsudskiego w krypcie pod wieżą Srebrnych Dzwonów rozwiązywałoby szczęśliwie — jak o tem pisaliśmy jeszcze z końcem sierpnia — **sprawę masowych pielgrzymek, śpieszących ciągle tłumnie z hołdem dla Wodza Narodu.** Krypta ta miałaby bowiem **dwa wejścia:** jedno **z zewnątrz katedry, a drugie przez połączenie z resztą podziemi królewskich**, co umożliwiłoby spokojnie wchodzenie i wychodzenie największych nawet grup wycieczkowych. W ścianie katedry w pobliżu wejścia do krypty projektowane jest umieszczenie **płyty-pomnika Marszałka z czarnego marmuru.**

Po zapadnięciu decyzji na najbliższej konferencji krakowskiej rozpoczną się niebawem **prace nad odrestaurowaniem** i właściwem zaadoptowaniem danej krypty, przeznaczonej na wieczny spoczynek dla zwłok Marszałka Piłsudskiego. Potrwają one jeszcze **długi szereg miesięcy**, gdyż podjęta zostanie gruntowna przebudowa, wymagająca odpowiedniego czasu na wykończenie. W ciągu najbliższych kilku tygodni obecna **trumna kryształowa zostanie umieszczona w innej trumnie, która zasłoni już na zawsze oblicze Marszałka.**

Wystawa ku czci Józefa Piłsudskiego.

Wzrastające zainteresowanie społeczeństwa do historji życia Pierwszego Marszałka Polski powoduje **silny ruch na wystawie, którą w ostatnich dniach uzupełniono nowemi dokumentami, ciągle jeszcze napływającemi z kraju i zagranicy.**

Korespondenci pism obcych zwiedzający zbiory dla celów sprawozdawczych, wyrażają swoje uznanie dla przejrzystości i bogactwa zebranego materjału tak literackiego, jak i graficznego, podkreślając przytem **duże znaczenie działu prasowego**, a w szczególności koncernu I. K. C. Również ciągle napływają listy o informacje w zakresie bibljografji, jak również zapytania o pewne szczegóły potrzebne dla prelegentów na prowincji.

W najbliższym czasie przybywa na wystawę wiele zapowiedzianych wycieczek z poza Krakowa. Szkoły miejscowe są proszone o wcześniejsze zgłaszanie telefoniczne wycieczek, a to celem uniknicia ścisku (Smoleńsk 9, tel. 113-39).

Ziemia amerykańska na kopcu Marszałka

Wielkie uroczystości polsko-amerykańskie w Krakowie

W dniu wczorajszym Kraków przybrał szczególnie uroczystą szatę. Z budynków zarówno rządowych jak i prywatnych powiewały chorągwie o barwach państwowych i miejskich, a Ratusz w Rynku Głównym, gdzie ustawione zostały urny z ziemią amerykańską był bogato udekorowany flagami państwowemi polskiemi i amerykańskiemi oraz zielenią.

PRZYJAZD AMB. CUDAHY.

O godz. 13 na dworzec krakowski zajechał pociąg którym przybył ambasador amerykański p. Cudahy. Na peronie oczekiwali p. o wojewody krakowskiego dr. Małaszyński z radcą Stańkowskim, gen. Łuczyński i starosta grodzki Pałosz. W momencie gdy ambasador opuszczał wagon kompanja honorowa sprezentowała broń a orkiestra odegrała hymn narodowy. Tymczasem w salonach recepcyinych zgromadzili się przedstawiciele miejscowych władz z wiceprezydentem miasta dr. Radzyńskim na czele. Powitał on w krótkich serdecznych słowach dostojnego gościa w imieniu Krakowa i wzniósł okrzyk na cześć Stanów Zjednoczonych i ich Prezydenta. Mowę wiceprezydenta Radzyńskiego przetłumaczył na język angielski dziekan prof. dr. Dyboski. Przed dworcem powitała gości amerykańskich entuzjastycznie młodzież a dwoje dzieci w barwnych strojach krakowskich wręczyło panu ambasadorowi kwiaty. Wojewoda Cudahy wsiadł w towarzystwie wojewody Małaszyńskiego do odkrytego auta, które otoczył szwadron 8 pułku ułanów. W następnych samochodach zajęli miejsca radca Nilsen i wiceprezydent Radzyński, attache wojskowy pułk. Gilmor i gen. Łuczyński, przedstawiciele władz, reprezentanci polonji amerykańskiej, prasy itd. Ul. Basztową obok Barbakanu przez bramę Florjańską korowód aut posuwał się wolno w stronę Rynku Głównego, witany entuzjastycznie okrzykami zgromadzonej ludności. W chwili gdy auto ambasadora Cudahy znalazło się na Rynku rozległy się srebrzyste dźwięki hejnału a z wieży ratuszowej zabrzmiały fanfary.

NA RYNKU KRAKOWSKIM

Przed odwachem ustawiła się kompanja honorowa Strzelca, cechy i organizacje społeczne ze sztandarami, młodzież i tłumy publiczności. Po opuszczeniu auta ambasador Cudahy i wojewoda Małaszyński podeszli do ustawionych śmigłych masztów, na które zaciągnięte zostały gwiaździsty sztandar Stanów Zjednoczonych i biało-czerwony Polski przez oficerów Strzelca. W tym momencie orkiestra odegrała hymny amerykański i polski. Po skończonej uroczystości dostojnicy zajęli miejsca w samochodach i odjechali do Grand Hotelu. — W chwilę potem wojewoda Małaszyński i wiceprezydent miasta dr. Radzyński złożyli wizytę ambasadorowi Cudahy. Rozmowę cechowała wyjątkowa serdeczność przyczem ambasador nie szczędził słów zachwytu dla Krakowa i podziękowań za gościnność przyjęcia.

ZIEMIA Z 51 STANÓW AMERYKI PŁN. NA SOWIŃCU.

Tymczasem harcerze przewieźli urny z ziemią z 51 stanów Ameryki Północnej i wysp filipińskich oraz hawajskich na Sowiniec.

O godz. 14.30 w towarzystwie wojewody Małaszyńskiego udał się tam wraz z otoczeniem ambasador Cudahy. U stóp kopca powitał dostojnego gościa szef sztabu pułk. Tomaszewski oraz starosta powiatowy Wnęk. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej ambasador podszedł do pryzmy opodal której powitał go prezes światowego Związku Polaków z Zagranicy Minister Raczkiewicz, z przedstawicielami władz państwowych, wojska, samorządu oraz rady naczelnej Światowego Związku Polaków Zagranicą na czele. Teraz rozpoczęły się właściwe uroczystości. Pierwszy wygłosił przemówienie wiceprezydent miasta dr. Radzyński.

PRZEMÓWIENIE WICEPREZYDENTA RADZYŃSKIEGO.

W podniosłej chwili złożenia ziemi amerykańskiej w wznoszonym dłońmi narodu kopcu Wskrzesiciela Polski, niech mi wolno będzie, jako prezydentowi stoł. król. m. Krakowa dać wyraz głębokiemu wzruszeniu, które dziś przenika serca wszystkich mieszkańców tego historycznego miasta. Stary, królewski Kraków, miasto chowające w sobie najdroższe święto ści Polaków, ongiś stolica państwa i siedziba naczelna polskiej kultury, sztuki i nauki, drogocenny relikwiarz narodowej wielkości — związało się już od wieków nićmi przyjaznej wspólnoty z wielkim narodem amerykańskim. Tu walczył wszakże kiedyś o wyzwolenie Krakowa spod jarzma najeźdźcy wielki Pułaski, tu następnie, gdy nad Polską zamykało się wieko trumienne, podjął walkę o wolność kryształowy bojownik polskiej i amerykańskiej niepodległości, Kościuszko. Tę walkę, trwającą przez ćwierć stulecie, zakończył zwycięsko Marszałek Piłsudski, wyprowadzając Ojczyznę na szlaki wolności i chwały. Dziś oni obaj śpią obok siebie snem wiecznym między królami na Wawelu, a tu, na dwóch sąsiednich wzgórzach wznosić się będą na wieki ich wiecznotrwałe pomniki.

Amerykanie i Wy, Bracia z za oceanu! Te grudy ziemi amerykańskiej niech się staną wymownym symbolem tej przyjaźni i braterstwa, które odtąd wiązać będą oba narody tak długo, jak długo istnieć będą te dwa kopce — pomniki! Stary Kraków śle Wam w tej chwili to ślubowanie i pozdrowienie, z głębi serca dobyte!

Skolei zabrał głos minister Raczkiewicz, który podkreślił jaką rolę ma do spełnienia emigracja w stosunku do Ojczyzny. Następne przemówienie imieniem organizacyj polskich w Ameryce wygłosił p. Piskorski mówiąc o serdecznych węzłach jakie łączą na zawsze ziomków z za oceanu z Rzecząpospolitą.

Ostatni przemawiał ambasador Cudahy, który dał wyraz kultowi państwa, które repezentuje dla Marszałka Piłsudskiego, który był nietylko znakomitym mężem stanu, ale i wychowawcą swego narodu. Następnie ambasador Cudahy wysypał ziemię z urn, podawanych mu przez harcerzy. Orkiestra odegrała hymny państwowe polski i amerykański oraz Pierwszą Brygadę.

Przebieg całej uroczystości i przemówienia transmitowane były przez radjo za ocean do Ameryki. U podnóża Sowińca zgromadziły się tłumy ludności, wśród niej delegacje góralli, Krakowiaków i Ślązaków w strojach regjonalnych. Górale otoczyli schodzącego z kopca ambasadora Cudahy i wśród dźwięków ludowej muzyki odprowadzili go do auta. Po skończonej uroczystości, które były filmowane przez ekspedycje Foxa, Paramounta i PAT. ambasador odjechał z wojewodą Małaszyńskim do Grand Hotelu. O zmierzchu p. ambasador Cudahy w towarzystwie wiceprezydenta Radzyńskiego oglądał iluminowane zabytki Krakowa, poczem o godz. 20 w salonach Grand Hotelu odbył się bankiet wydany przez prezydenta miasta Krakowa na cześć przedstawiciela Stanów Zjednoczonych. W bankiecie wzięli udział oprócz przedstawicieli władz i polonji zagranicznej elita naszego miasta. W czasie przyjęcia wygłoszono szereg toastów, — które rozpoczął przemówieniem wiceprezydent dr. Radzyński.

Dziś o godz. 11 rano ambasador Cudahy złoży hołd w krypcie św. Leonarda.

Polacy z całego świata w Krakowie

Wczoraj w Krakowie rozpoczęła się sesja rady naczelnej Światowego Zw. Polaków z Zagranicy, na którą przybył specjalnie z Warszawy prezes Związku minister spraw wewnętrznych Wł. Raczkiewicz oraz wiceprezesi dr Hełczyński i major Fularski.

O godz. 9 rano w katedrze Wawelskiej ks. prałat Domasik odprawił nabożeństwo za duszę Zmarłego Wodza Narodu. Na Mszy św. obecni byli przedstawiciele władz miejscowych z wojewodą dr. Małaszyńskim na czele. O godz. 10 rano w sali Izby Przemysłowo - Handlowej odbyło się otwarcie sesji rady naczelnej, na którą przybyło 57 delegatów organizacyj polskich rozsianych po całym świecie. W inauguracji wzięli udział: wojewoda dr. Małaszyński, imieniem ks. ks. Metropolity ks. prał. Skoczyński, wiceprezydent miasta dr. Radzyński, dziekan prof. Dyboski, pułk. Wójcicki, prezes wojewódzkiego komitetu pomocy Polakom zagranicą senator Lipiński i in. Sesję zagaił prezes rady minister Raczkiewicz, witając przybyłych reprezentantów duchowieństwa i władz. Protokół z ostatniego posiedzenia odczytał p. Smorakowski, poczem referat sprawozdawczy dotyczący prac Związku Polaków Zagranicą wygłosił dyr. Lenartowicz, a sprawozdanie z działalności komitetu wychowania narodowego Polaków zagranicą dyr. Ambroziewicz. O godz. 12.30 rada naczelna z prezesem ministrem Raczkiewiczem na czele udała się do krypty św. Leonarda, gdzie złożyła hołd Wodzowi Narodu składając u podnóża trumny okazały wieniec od Polonji Zagranicznej. O godz. 14 delegaci pojechali na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca Marszałka. O godz. 23.07 żegnany przez przedstawicieli władz minister Raczkiewicz odjechał do Warszawy.

W dniu dzisiejszym odbędą się dalsze obrady sesji Światowego Związku Polaków Zagranicą w czasie których wygłoszone zostaną referaty ideowy, organizacyjny i gospodarczy. — Po przedstawieniu przez dyr. Lenartowicza programu prac Związku na rok 1935-36 nastąpi wybór członków prezydjum rady naczelnej na rok nadchodzący i zamknięcie sesji.

Piękna uroczystość polsko-amerykańska w Krakowie

Kraków, 18 listopada.

W dniu wczorajszym odbyły się w Krakowie wielkie uroczystości polsko - amerykańskie z udziałem ambasadora Stanów Zjednoczonych p. Cudahy'ego oraz przybyłych wraz z nim dygnitarzy.

Uroczystości wczorajsze zainaugurowały obrady Rady Związku Polaków z Zagranicy, które rozpoczęły się nabożeństwem na Wawelu. Obrady toczyły się w salach Izby Handlowo - Przemysłowej przez cały dzień pod przewodnictwem ministra spraw wewn. Raczkiewicza. W godzinach południowych delegaci udali się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, poczem wyjechali na Sowiniec. Tutaj złożono ziemię, nadesłaną przez Polonię amerykańską.

W południe przybył do Krakowa ambasador Cudahy w otoczeniu świty oraz towarzyszących mu delegatów i dziennikarzy zagranicznych. Na dworzec przybyli dla powitania gości p. o. woj. dr Małaszyński, wiceprezyd. dr Radzyński oraz liczne delegacje. Na peronie ustawiła się kompanja honorowa 20 p. p. wraz z orkiestrą. Po przyjeździe pociągu, orkiestra odegrała hymn, a ambasador Cudahy przeszedł przed frontem kompanji honorowej do sali recepcyjnej, gdzie został przywitany imieniem miasta przez wiceprezydenta dr Radzyńskiego.

Z dworca udali się goście samochodami do miasta, poprzedzani orkiestrą oraz szwadronem ułanów.

Przejazd z dworca kolejowego nastąpił ulicami Basztową, Florjańską, Rynkiem, Linją A—B i C—D. Z chwilą zbliżania się orszaku przed Odwach z wieży ratuszowej rozległy się fanfary. Szwadron wraz z autem ambasadora zatrzymało się vis a vis wieży ratuszowej.

Przy chodniku vis a vis wieży ratuszowej ustawiona była kompanja honorowa Strzelca. Obok Odwachu zajęły miejsca Cechy i organizacje społeczne ze sztandarami.

Po przybyciu przed Odwach ambasador z towarzyszącym mu Wojewodą wysiedli i podeszli pod maszty z przygotowanemi opuszczonemi sztandarami amerykańskim i polskim. Szwadron odjechał w kierunku kościoła św. Wojciecha i ustawił się w wskazanym miejscu. Ambasador ze świtą stanął koło masztu ze sztandarem amerykańskim, Wojewoda wraz z otoczeniem koło sztandaru polskiego po lewej stronie. Obie grupy dostojników zwrócone były frontem do urn.

Na dany sygnał podeszli przed sztandar amerykańscy trzej oficerowie Strzelca i salutowali. Ambasador dał znak ręką i w tym momencie oficer podniósł sztandar. Orkiestra zagrała hymn amerykański. Następnie oficer strzelecki podszedł do masztu ze sztandarem polskim i na dany znak przez Wojewodę podniósł sztandar polski na maszt. Orkiestra zagrała polski hymn państwowy. Na tem uroczystość na Rynku zakończyła się. Ambasador wraz z Wojewodą zajęli miejsca w aucie w otoczeniu szwadronu i udali się do Grand Hotelu.

UROCZYSTOŚĆ NA SOWIŃCU.

O godz. 14,30 ambasador Cudahy udał się na Sowiniec w towarzystwie Wojewody wraz z otoczeniem. Na kopcu ustawiła się kompanja honorowa z orkiestrą. Przybywszy na Kopiec ambasador Cudahy przeszedł przed frontem kompanji honorowej, a następnie udał się na pryzmę, u stóp której witał go min. Raczkiewicz.

Z p. ambasadorem wszedł Prezes Związku Światowego Polaków z Zagranicy min. Raczkiewicz z wiceprez. Hełczyńskim. Wojewoda dr Małaszyński i przedstawiciele ambasady amerykańskiej, delegacja Polaków z Ameryki, przedstawiciele M. S. Z. Przemówienie wygłosił wiceprezydent m. dr. Radzyński w zastępstwie chorego dra Kaplickiego, następnie min. Raczkiewicz i p. Piskorski, na które odpowiedział ambasador Cudahy, poczem wsypał ziemię, którą podali mu harcerze niosący poszczególne urny.

Orkiestra odegrała hymny państwowe polski i amerykański. Po ich ukończeniu ambasador pożegnał się z min. Raczkiewiczem i zeszedł z Kopca. Na zakończenie uroczystości orkiestra odegrała „Pierwszą Brygadę".

Po zakończeniu uroczystości na Sowińcu, ambasador Cudahy odjechał przez Bielany do miasta ze wszystkiemi osobami, które mu towarzyszyły przy przyjeździe. — Wieczorem miasto podejmowało gości bankietem.

Projekt krypty Marszałka w opracowaniu

Wczoraj przybył do Krakowa członek naczelnego komitetu uczczenia pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego, gen. Wieniawa-Długoszewski i został przyjęty na specjalnej audjencji przez ks. metropolitę Sapiehę. Rozmowa dotyczyła miejsca, gdzie ma zostać wybudowana krypta, w której spocznie na wieki Wódz Narodu. Ustalone ono zostało, zgodnie z naszemi przewidywaniami pod wieżycą ze srebrnemi dzwonami w podziemiach katedry św. Wacława na Wawelu. Obecnie architekci przystąpili do intensywnych prac nad przygotowaniem dokładnego projektu nowej krypty. Budowa jej rozpocznie się w pierwszych dniach grudnia, po uprzedniem przedstawieniu planów ks. metropolicie. Krypta posiadać będzie prawdopodobnie dwa wejścia, jedno od grobów królewskich, drugie od zewnątrz katedry. Data zakrycia trumny Marszałka została ostatecznie określona na 15 grudnia b. r.

* * *

Wczoraj wieczorem w województwie odbyło się pod przewodnictwem wicemarszałka senatu dr. Kwaśniewskiego posiedzenie wojewódzkiego komitetu uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Ambasador Cudahy w krypcie św. Leonarda

Wczoraj o godz. 11 rano, ambasador Cudahy, w towarzystwie wojewody Małaszyńskiego, przybył na Wawel, gdzie zszedł do krypty św. Leonarda i w obecności przedstawicieli władz i duchowieństwa złożył hołd Wodzowi Narodu, składając u podnóża trumny wieniec z kwiatów o barwach amerykańskich.

W dniu wczorajszym, p. ambasador Cudahy rewizytował osobiście p. o. wojewodę krakowskiego, dr. Małaszyńskiego, wyrażając zachwyt spowodu przyjęcia, jakiego doznał w Krakowie. Skolei p. ambasador rewizytował prezydenta miasta Krakowa.

W godzinach popołudniowych, w towarzystwie sekretarza ambasady Nilsona i attache wojskowego, płk. Gilmor, oraz radcy M. S. Z., Podoskiego i radcy Stańkowskiego, ambasador Cudahy wyjechał do Wieliczki, gdzie zwiedził saliny.

Wieczorem, o godz. 17.40, p. ambasador przybył na dworzec krakowski, skąd po pożegnaniu z przedstawicielami władz odjechał do Warszawy.

Podziękowanie ambasadora Cudahy

Wojewoda dr. Małaszyński otrzymał wczoraj pismo następującej treści:

Opuszczając Kraków, pragnę wyrazić głębokie uznanie za szczere i pełne odruchu przyjęcie, okazane mi, jako ambasadorowi Stanów Zjednoczonych. Składając hołd Wilkiemu Synowi Polski, Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, wyrażam uczucie szacunku i podziwu, jakie żywią dla niego i dla Polski wszyscy Amerykanie.

(—) John Cudahy

Tempo Dnia z 19 XI 1935

Kraków do południa.

Amb. Cudahy u trumny Marsz. Piłsudskiego.

(ef) W drugim dniu pobytu w Krakowie p. ambasador amerykański **John Cudahy** udał się w poniedziałek koło godz. 11 wraz z towarzyszącą mu świtą i z reprezentantami władz woj. drem Małaszyńskim, gen. Łuczyńskim i wiceprez. miasta dr Radzyńskim na czele do **krypty katedralnej z hołdem Marsz. J. Piłsudskiemu**, gdzie u trumny złożył wspaniały wieniec z szarfami o barwach Stanów Zjednoczonych A. P.

W południe ambasador amerykański złożył wizytę p. o. wojewodzie drowi Małaszyńskiemu, a następnie udał. się do **Wieliczki celem zwiedzenia** sławnych żup solnych.

O godz. 17.40 ambasador Cudahy odjeżdża do Warszawy.

Wypożyczanie pisma u sprzedawcy jest nadużyciem!

Dziś specjalne dodatki: „KURYER OGRODNICZO-HODOWLANY", „KURYER TECHNICZNY", „KURYER SPORTOWY" oraz DODATEK POWIEŚCIOWY.

Wydanie szóste

Cena numeru w Krakowie: 25 gr. w Kraju:

Nal. poczt. opł. gotówką

PRENUMERATA WYNOSI:
W Krakowie bez odnoszenia zł. 5.—
W Krakowie z odnoszeniem zł. 5.50
W kraju . . . . . zł. 5.50

ILUSTROWANY KURYER CODZIENNY

Rękopisów nie zwraca się. — Listy należy adresować do Redakcji, a nie do współpracowników. Za dział ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Założyciel i Naczelny Redaktor Marjan Dąbrowski

Sekretarjat Redakcji przyjmuje w dnie powszednie od godz. 10—2 popoł.

Telefony: Centrala dzienna (od g. 8—22) 150-60. Numery nocne: Redakcja (od g. 22—1) 150-61, 15062. 150-63, 150-64. (od g. 1—3) 150-67. Ekspedycja (od g. 22—3) 150-65 Portjer (cała noc) 150-66

Kraków, Wielopole L. 1.

Konto P. K. O. 400.200. Konto żyrowe: Bank Gosp. Kraj., Kraków

ODDZIAŁY: WARSZAWA, Krak. Przedmieście 9, tel. 551-90, 551-91, 551-92. GDYNIA ul. Świętojańska 44, telefon 12-79. BYDGOSZCZ, ul. Dworcowa 20, telefon 18-19. TORUŃ, ul. Przedzamcze 20, tel. 1223 (dom F. Buzy). ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 88, telefon 167-08, telefon redakcji 179-48. LWÓW, ul. Kopernika 9, telefon redakcji 249-58, telefon administracji 241-08. SOSNOWIEC, ul. Piłsudskiego 8, tel. 11-99. KATOWICE, ul. Marjacka 13, tel. 306-53 i 325-25. POZNAŃ, św. Marcin 48, telefon 17-22. WILNO, Wileńska 26, tel. 14-82 i 466. NOWY SĄCZ, Jagiellońska 29, tel. 94. ZAKOPANE, Krupówki, telefon 327

Rok XXVI. Kraków, wtorek 19 listopada 1935. Nr. 321.

Stany Zjednoczone uczciły Wielkiego Polaka

Ziemia z 51 Stanów Ameryki Północnej na Kopcu Marszałka Piłsudskiego.

Kraków, 18 listopada.

(t) Cios, jaki Polskę spotkał wskutek odejścia Największego z jej Synów, jakby wielokrotnem echem odbił się wśród narodów świata. Echo to powraca do Polski w różnej postaci i w różnych rozmiarach. W ten sposób cały świat zjednoczył się z 30 miljonami Polaków, niejako kojąc nas w tej wielkiej żałobie.

Z narodów, które najbardziej zamanifestowały te uczucia solidarności na pierwsze miejsce wysunął się obecnie **naród amerykański.** Właśnie wczoraj **Kraków** był świadkiem tego **aktu uroczystej**, wspaniałej w swej dostojności **kondolencji**, jaką było **połączenie ziemi polskiej z ziemią amerykańską na Kopcu Marszałka Piłsudskiego.** Było to, jakgdyby kontynent amerykański wyciągnął się ku słowiańskiemu krajowi, ażeby tem dotknięciem utulić go, pocieszyć. Nie było to zesypanie ziemi do ziemi, było to przyjacielskie zespolenie.

Wszystkie stany Krakowa przedefilowały przed ziemią ze wszystkich stanów Ameryki. Była ona wystawiona na starożytnym Ratuszu Krakowskim. Te **grudki z rozżarzonego Teksas i zmarzłej Alaski, ze słonecznej Kalifornji i dudniącego niespokojnem życiem Nowego Jorku znalazły się w mogile**, w której **Polacy wszystko pogrzebali — oprócz nadziei.**

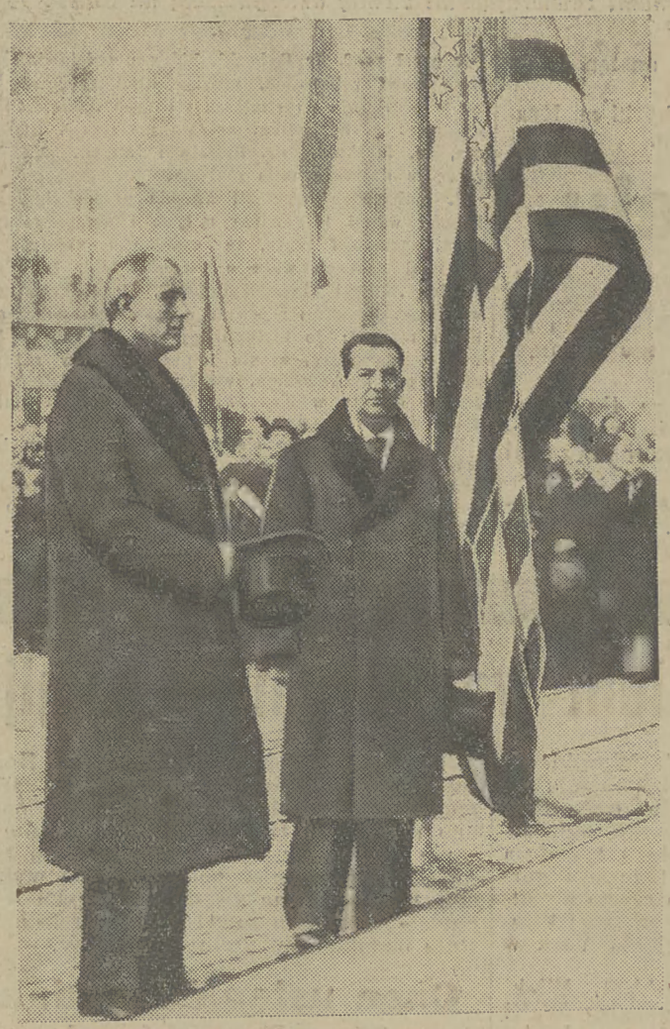

Ambasador Stanów Zjedn. przy rządzie R. P. i reprezentant prezydenta Roosevelta John Cudahy (na lewo) w towarzystwie p. o. wojewody krak. dra Małaszyńskiego podczas uroczystego podniesienia flagi Stanów Zjednoczonych.

Ag. fot. Światowid.

Ogólny widok uroczystości na Rynku krakowskim podczas podniesienia flagi Stanów Zjednoczonych przed odwachem, gdzie wystawione zostały urny z ziemią amerykańską.

Ag. fot. Światowid.

Kraków wita ambasadora Cudahy'ego.

Dzień polsko-amerykański rozpoczął się w całej pełni o godz. 1-szej popołudniu, kiedy na dworzec krakowski odświętnie przybrany w polskie i amerykańskie barwy zajechał **pociąg warszawski** i z ostatniego jego wagonu salonowego wysiadł **ambasador Ameryki Cudahy**, wraz ze świtą, w której m. i. znajdował się radca Nielsen, attache pułk. **Gilmore**, del. **Jeżewska**, radca **Podoski**, p. **Pate**, del. **Garjanżasiewicz**, del. de **Maxwell**, del. **Piskorski**, radca **Hulanicki** i i.

Powitany przez p. wojewodę dra **Małaszyńskiego**, przeszedł ambasador Cudahy wśród dźwięków hymnu amerykańskiego przed frontem kompanji honorowej 20 p. p. w towarzystwie dowódcy okr. korpusu, a następnie udał się do salonu recepcyjnego. Tam już oczekiwali go przedstawiciele władz krakowskich cywilnych i wojskowych oraz przedstawiciele społeczeństwa. P. o. wojewody dr. Małaszyński przedstawił p. Ambasadorowi zebranych.

Do przedstawiciela Ameryki przemówił wiceprezydent miasta dr. **Radzyński**, dając wyraz swej radości, iż wielka republika z za Atlantyku w ten sposób pragnie uczcić pamięć Wielkiego Polaka, a na słowa te odpowiedział krótko p. ambasador, witając serdecznie przedstawicieli naszego miasta. Przemówienie p. wiceprezydenta zostało przetłomaczone na język angielski, słowa ambasadora zaś na język polski przez prof. U. J. Dr. R. **Dyboskiego.** Po raz pierwszy Krakowianie mieli sposobność uścisnąć rękę tak znakomitego obywatela Stanów Zjedn. Dystyngowany wysoki pan w futrze, o cichym, jakby umyślnie przytłumionym głosie ,robi wrażenie arystokratyczne.

Podniesienie flagi gwiaździstej na Ratuszu.

W chwili opuszczania budynku kolejowego trzy małe Krakowianki: Marysia Tesarówna, Jadwisia Zaufalówna i Irka Horowiczówna wręczyły naszemu miłemu gościowi **naręcza kwiatów.** Poprzedzany szwadronem ułanów 8 p. przesunął się wąż wytwornych aut ulicami Krakowa, by przybyć na Odwach.

Przepiękny dzień, rozświetlony słońcem, pęczniejący ludźmi po ulicach, stanowił tło **serdecznej manifestacji**, jaką złożył Kraków w swych murach przedstawicielowi potężnej republiki północno-amerykańskiej. Amb. Cudahy wysiada na **Rynku**, podobno najpiękniejszym placu świata, na placu, który w ciągu tylu wieków był świadkiem najważniejszych momentów narodu.

W tej chwili z wieży Ratuszowej czterej trębacze ubrani w historyczne stroje, zadęli w instrumenty, z których wydobył się dźwięk tradycyjnego **hejnału.** Przed Odwachem wznoszą się dwa maszty, a przy nich zniżone ku ziemi dwa sztandary. Ambasador Cudahy ze świtą ustawia się koło **bandery Stanów Zjedn.**, p. o. wojewody dr. Małaszyński z otoczeniem obok **chorągwi polskiej.** Na znak dany przez p. **Ambasadora**, oficer strzelecki podnosi flagę gwiaździstą w górę masztu. Orkiestra gra hymn amerykański. Chwila uroczystego skupienia. To samo powtarza się ze sztandarem Polski. Brzmią dźwięki **hymnu narodowego.** Uroczystość skończona. Goście wsiadają do aut, a za nimi wynoszą harcerze urny z ziemią amerykańską i cały ten orszak odjeżdża w towarzyswie ułanów na Sowiniec.

Po całej drodze, po której posuwają się

wozy, witają p. ambasadora tłumy Krakowian, młodzież, poczty sztandarowe, delegacje, wojsko.

(ef) Bezpośrednio z Rynku ambasador amerykański p. John Cudahy udał się wraz ze świtą i reprezentantami miejscowych władz autami **na Sowiniec.** W niedzielę, korzystając z pięknej pogody, podążyły na to wzgórze **tłumne wycieczki, przybyłe z całej Polski.**

Przed przyjazdem ambasadora Stanów Zjednoczonych ustawiła się na Sowińcu kompanja honorowa 3 p. strz. podh. Przybyły delegacje różnych stowarzyszeń. W pewnym momencie rozległy się dźwięki **kapeli góralskiej. To delegacja górali,** która w barwnych strojach przybyła **z Zakopanego,** aby uczestniczyć w uroczystości złożenia ziemi ze wszystkich stanów Ameryki Północnej. A dalej barwnym korowodem przesunęły się delegacje **Krakowiaków i górników wielickich,** przybranych w uroczyste stroje. Za nimi **masa dziatwy, przybyłej** ze wsi podkrakowskich.

Tymczasem kończy się zakładać instalowanie dla transmitowania całej uroczystości nietylko **na ziemie polskie, ale na wszystkie stany Ameryki Północnej.**

Zajeżdżają auta, przywożąc ambasadora amerykańskiego ze świtą i dostojników państwowych. Rozlega się komenda **„prezentuj broń",** wszystkie oczy skierowują się na wstępujących na wznoszący się coraz wyżej ku niebu **pomnik-kopiec Marszałka Piłsudskiego,** budowany rękami wszystkich obywateli polskich ze wszystkich sfer, — pomnik, w którym znalazła się ziemia nietylko z różnych miejsc, wsławionych bojami w samej Polsce, ale również i z wielu krajów zagranicznych.

Wszyscy zajmują miejsca na **szczycie kopca,** gdzie odbywa się właściwa uroczystość. Wygłasza przemówienie w zastępstwie chorego prezydenta miasta dra Kaplickiego, **wiceprez. dr Radzyński.**

Kraków związany od wieków ze Stanami Zjednoczonemi.

„W podniosłej chwili złożenia ziemi amerykańskiej w wznoszonym dłońmi Narodu kopcu Wskrzesiciela Polski niech mi wolno siejsza uroczystość szczególnie wzrusza, gdy przedstawiciel wolnych stanów Ameryki składa, z Waszej inicjatywy, ziemię na Kopiec Wodza odrodzonej Polski.

Imieniem Światowego Związku Polaków, którego Rada tu dziś się zbiera, chcę dać będzie jako prezydentowi **m. Krakowa dać** wyraz głębokiemu wzruszeniu, które dziś przenika serca wszystkich mieszkańców tego historycznego miasta. Stary królewski Kraków, **miasto, chowające w sobie najdroższe świętości Polaków, ongiś stolica państwa i siedziba naczelna polskiej kultury,** sztuki i nauki, drogocenny relikwiarz narodowej wielkości — **związał się już od wieków niemi przyjaznej wspólnoty z wielkim narodem amerykańskim.** Tu walczył wszakże kiedyś o wyzwolenie Krakowa z pod jarzma najeźdźcy **wielki Pułaski,** tu następnie, gdy nad Polską zamykało się wieko trumienne, podjął walkę o wolność kryształowy bojownik polskiej i amerykańskiej niepodległości, **Kościuszko.** Tę walkę, trwającą przez zgórą stulecie, zakończył zwycięsko **Marszałek Piłsudski,** wyprowadzając Ojczyznę na szlaki wolności i chwały. Dziś oni obaj śpią obok siebie snem wiecznym, **między królami na Wawelu, a tu, na dwóch sąsiednich wzgórzach wznosić się będą na wieki ich wiecznotrwałe pomniki.**

Amerykanie! I Wy bracia z za oceanu! Te grudy ziemi amerykańskiej niech się staną **wymownym symbolem tej przyjaźni** i braterstwa, które odtąd wiązać będą oba Narody tak długo, jak długo istnieć będą te dwakopce-pomniki! **Stary Kraków śle Wam w tej chwili to ślubowanie i pozdrowienie z głębi serca dobyte!"**

Zkolei wygłosił przemówienie prezes Światowego Związku Polaków i min. spr. wewn. p. **Raczkiewicz:**

„Ta ziemia amerykańska zroszona także polską krwią".

„W chwili, gdy do Was przemawiam, odbywa się w Krakowie, w miejscu, gdzie spoczywają najświętsze relikwje Narodu, uroczystość, co łączy we wspólnem przeżyciu Was wszystkich za oceanem z nami tu w Ojczyźnie. Oto ambasador Stanów Zjednoczonych A. P. składa na Kopcu Józefa Piłsudskiego ziemię, zebraną we wszystkich stanach i terytorjach zjednoczonej Ameryki Północnej. Ziemia ta została zebraną przez gubernatorów stanów i wysp amerykańskich z Waszej, Polaków w Ameryce inicjatywy. Klub Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan przywiózł te ziemie do Polski. W chwili tej wszyscy tu w Polsce odczuwamy, jak **silne i głębokie jest ukochanie pamięci Marszałka Piłsudskiego wśród Polonji z za Oceanu.**

Ta ziemia amerykańska wówczas, gdy naród amerykański walczył o wolność, **zroszona też była krwią polską** przez tych, co nierozerwalną nić zawiązali między obu narodami przez braterstwo broni z Kościuszką i Pułaskim na czele. Dlatego też dzi-

Ambasador Cudahy przemawia do mikrofonu na Sowińcu. Obok od prawej strony stoją: min. W. Raczkiewicz i p. o. wojewody dr Małaszyński, na lewo wiceprezydent m. Krakowa dr Radzyński.

Harcerze krakowscy z urnami zawierającemi ziemię amerykańską na Sowińcu.

Wam wyraz, Rodacy za oceanem, naszej niewzruszalnej jedności z Wami w tym wspaniałym hołdzie zbiorowym duchowi J. Piłsudskiego".

Następnie przemówił p. **Florjan Piskorski,** przedstawiciel Klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce:

„Klubowi Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce, reprezentującemu najstarszą emigrację polską, przypadł w udziale zaszczyt przewiezienia iemi amerykańskiej **na Kopiec Marszałka J. Piłsudskiego.** Ziemię na Kopcu złożył ambasador **John Cudahy.** Tego rodzaju okazana cześć **jest jedyną** i niezwykłą w historji wielkiego narodu amerykańskiego i świadczyć będzie po wsze czasy o jego przyjaźni **do Polski, najgłębszym szacunku i czci, jakiemi w Stanach Zjednoczonych A. P. otoczone jest imię największego Polaka, Józefa Piłsudskiego.** Jesteśmy szczęśliwi, że to my, Polacy amerykańscy, przyczyniliśmy się do tej podniosłej uroczystości, a zarazem daliśmy wyraz naszych najgłębszych uczuć dla Wodza i Wychowawcy Narodu".

Po tych przemówieniach zabrał głos ambasador amerykański, wygłaszając w języku **angielskim** dłuższe przemówienie. Orkiestra wojskowa odegrała następnie hymny amerykański i polski, przy którym **odbyło się zsypanie przywiezionej ziemi** z Ameryki Północnej, poczem ambasador amerykański **wraz** ze świtą i przedstawicielami władz, poprzedzani grającą orkiestrą **góralską, udali się do aut, a następnie do miasta.**

Wieczorem **iluminowano zabytki m. Krakowa w Rynku i na Wawelu.**

serdeczne słowa, jakie wypowiedział pod adresem Polski, podnosząc,

ażeby stosunki społeczeństw zagranicznych do emigracji polskiej były wszędzie równie serdeczne, jak w Ameryce to on jako prezes Związku byłby szczęśliwy".

Na zakończenie przemówił prof. Dyboski.

* * *

W godzinach wieczornych **opuścił Kraków minister spraw wewn. Raczkiewicz, udając się do Warszawy.**

* * *

W poniedziałek o godz. 11-tej ambasador **amerykański złoży hołd prochom Marszałka J. Piłsudskiego,** a w godzinach wieczornych odjedzie do Warszawy.

—0—

Ambasador Cudahy w YMCA.

Wśród wizyt, jakie złożył **amabasador Stanów Zjednoczonych** podczas pobytu swego w Krakowie, zanotować warto jego wizytę **w krakowskiej Y. M. C. A., dokąd ambasador Cudahy przybył wczoraj o 5-tej po południu,** po zakończeniu pięknej uroczystości na Sowińcu i po obiedzie.

W zacisznej sali przyjęć „Ymci" zgromadziła się znaczna ilość osób ze sfer inteligencji krakowskiej, w szczególności oczywiście „anglistów" wszelkiego **autoramentu,** w znacznej części także **studjującej młodzieży.** Ambasador przybył w towarzystwie attache wojskowego **płk. Gillmore.** Razem z nim przybył **poseł prof. dr Dyboski,** który przedstawiał ambasadorowi zebranych, między nimi znajdujących się w Krakowie na studjach młodych Amerykanów-Polaków: **p. Szynalika,** artystę malarza i rzeźbiarza, **p. Moskala, dr. Śledzia** i innych. Na pogawędce upłynęła miła godzina.

P. ambasador wygłosił krótkie przemówienie, w którem wśród kilkunastu miłych i sympatycznych zdań, zaznaczył także, że specjalnie **zajmuje się dziejami naszych walk o niepodległość,** także historją **„Polski konspiracyjnej",** iredentystycznej, walczącej spiskowo i jawnie z zaborcami podczas okresu niewoli; do historji tej znajdują się — jak wie — materjały, źródła i przyczynki w różnych archiwach krakowskich, wobec czego spodziewa się jeszcze być tu w Krakowie i zużytkować te materjały dla swych dzieł.

Na tem zakończyło się zebranie, na którem było też obecnych kilku członków krakowskiej kolonji amerykańskiej. Zebranie u wszystkich uczestników zostawiło miłe wrażenie. Ambasador i jego towarzysze wpisali się do księgi pamiątkowej „Y. M. C. A.".

Bankiet w Grand Hotelu.

Wieczorem w salach Grand Hotelu **odbył się bankiet,** w którym oprócz ambasadora **Cudahy** oraz ministra **Raczkiewicza** wzięli udział przedstawiciele wszystkich sfer naszego miasta.

W czasie bankietu pierwszy zabrał **głos** wiceprezydent miasta Krakowa dr. **Radzyński,** który w serdecznych słowach powitał gości, drogich sercu każdego Polaka, zaznaczając m. in.:

„Ziemia polska przyjęła w swe **gorące łono** ziemię amerykańską. Przepiękny symbol... Tak piękny i głęboki, że w porównanie z nim iść może **tylko krew,** płynąca **z dwóch tętnic** i łącząca się w jedność, której na imię: **Miłość.**

„Przeto pod wrażeniem tej podniosłej chwili, gdy za gospodarza tego miasta mam zaszczyt gościć w jego murach **przedstawicieli szlachetnego Narodu amerykańskiego i reprezentanta jego głowy i rządu,** niech mi będzie wolno wspomnieć ostatnią wielką kartę historji wojny światowej i zwrócić uwagę na miejsce, w którem **Wasz wielki prezydent Wilson** na karcie Europy wielkie imię Polski swą własną ręką **na nowo wkreślił.**

„Imieniem Ziemi krakowskiej, kolebki ducha polskiego, Akropolis naszych świętości, miasta zmagań niepodległościowych **Pułaskiego i Kościuszki,** miasta czynu wyzwoleńczego Józefa Piłsudskiego przyjm ekscelencjo te z głębi serca płynące wyrazy:

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej i ich Prezydent niech żyją!"

Poczem wręczył panu ambasadorowi album, zaś p. **M. Piskorskiemu i B. Jeżewskiej,** delegatom Zw. Pomorzan, Śląska i Wielkopolan, **upominki za owocną pracę wśrów Polaków w Ameryce.** Zkolei przemówili p. **Jeżewska** i p. **Piskorski,** dziękując Krakowowi za serdeczne słowa uznania.

Następnie przemówił ambasador amerykański, który m. in. wspomniał, że

gdyby idea narodowa **wszędzie układała się tak,** jak w stosunku **Polski do Ameryki,** toby panowały na całym świecie **idealne stosunki.** Ambasador przypomniał swoją wizytę u Marszałka Piłsudskiego i ze wzruszeniem wspomniał swą rozmowę z Marszałkiem na temat Polaków zagranicą. Pan ambasador w czasie rozmowy zwrócił się z prośbą do Pana Marszałka, jakie słowa ma zawieść **miljonom Polaków,** żyjącym w jego ojczyźnie. Na to Pan Marszałek krótko **i zwięźle odpowiedział: „Niech pan im powie, że dobre dziecko nie zapomni nigdy o swej matce".**

Przemówienie p. ambasadora tłumaczył na język polski prof. Dyboski. Przemówienie ambasadora przyjęli zebrani **hucznemi oklaskami.**

Następnie przemówił minister Raczkiewicz, prezes Światowego Zw. Polaków zagranicą, podziękował p. ambasadorowi za

Przed strajkiem węglowym w Anglji.

Londyn, 17 listopada (PAT). Wyniki odbytego w ciągu dni 11. 12 i 13 listopada **referendum górników w sprawie ogłoszenia powszechnego strajku węglowego, ogłoszone zostaną we środę przyszłego tygodnia** na posiedzeniu egzekutywy federacji górniczej, które odbędzie się tym razem wyjątkowo nie w Londynie, lecz w głębiej kwaterze związku górników Zagłębia York w Barnsley.

Londyn, 17 października (PAT). **Większością 85.372 przeciw 3.843 górnicy Walji południowej** wypowiedzieli się **za udzieleniem władzom związku pełnomocnictw dla proklamowania strajku** z żądaniem podwyższenia płacy o 2 szylingi dziennie.

Eden ministrem wojny?

Berlin, 17 listopada. (ZG). Z Londynu nadchodzi wiadomość, że Baldwin postanowił dokonać większych zmian w gabinecie aniżeli to z początku zamierzał. Minister **Eden otrzymał tekę ministra wojny. Hoare zostanie niepodzielnym ministrem spraw zagranicznych.** Mac-Donald otrzyma podobno miejsce w Izbie lordów, względnie usunie się **wogóle z życia politycznego.** Syn jego, który również padł w walce wyborczej ma zostać na swem stanowisku w urzędzie kolonjalnym. Osoba Churchila została podobno wyłączona z rachuby.

Chce ustąpić mandatu Mac Donaldowi.

Londyn, 17 listopada (PAT). **Rosbotham** w okręgu Ormskirk (Lancaster) **z grupy narodowej Labour Party** gotów jest **złożyć mandat,** aby na jego miejsce mógł **wejść Ramsay lub Malcolm Macdonald.** Decyzja zapadnie w tej sprawie w przyszłym tygodniu **po rozmowie Ramsay Macdonalda z Baldwinem.**

Niemiec tworzy rząd w Kłajpedzie

Kowno, 17 listopada. (ch). Po zwróceniu misji utworzenia dyrektorjatu przez Litwina **Borchertasa** i po odmówieniu Litwinowi **Labrenzowi** aprobaty przez przywódcę listy niemieckiej **Papendiecka,** powierzył teraz gubernator tę misję przewodniczącemu **sejmu i członkowi niem. listy jednolitej Baldschusowi.**

* * *

Berlin, 17 listopada (PAT). Donoszą z Kłajpedy: Desygnowany obecnie na prze-

Symbol jedności Polonji Światowej.

Rada Naczelna Światowego Związku Polaków z zagranicy w Krakowie.

Kraków, 18 listopada.

(gs) W niedzielę wczorajszą Kraków, **duchowa stolica Polski przeżywała wielkie chwile, związane z pracą nad zacieśnieniem węzłów z miljonami Polaków, rozsianych po świecie.** Upłynęło 15 miesięcy od tej chwili, gdy przy dźwięku dzwonów katedry wawelskiej na królewskim zamku na Wawelu ówczesny marszałek senatu, **Wł. Raczkiewicz proklamował w obecności tysięcy rodaków, przybyłych specjalnie z zagranicy utworzenie Światowego Związku Polaków z Zagranicy.** Wczoraj po 15-tu miesiącach, w ciągu których tyle różnych zmian zaszło w kraju, jak i w sytuacji Polonji zagranicznej zebrała się znowuż w Krakowie **rada naczelna Światowego Związku Polaków z zagranicy** na dwudniowe obrady celem stwierdzenia dotychczasowego wyniku swych prac i ustalenia dalszych wytycznych Związku na przyszłość.

Ogniowa próba życia **wykazała słuszność założeń ideowych i celów Związku. Polonja zagraniczna, 8 miljonów cennych** jednostek **ludzkich**, rozrzuconych w wielkich skupiskach po różnych państwach — to materjał, który **musi silnie zaważyć na roli ojczystego kraju w całokształcie zagadnień oświatowych.** Zwłaszcza zaś młode pokolenie wyrosłe poza krajem i mające żyć i działać w innych państwach musi zostać **silniej związane z ojczyzną,** by swej działalności w tym kraju, w którym mu żyć wypadło, **umiało też pracować i dla starego kraju.**

W fakcie, że niedzielne obrady naczelnej organizacji Polonji zagranicznej zbiegły się w Krakowie z **uroczystem złożeniem ziemi z 48 stanów Unji północno-amerykańskiej kraju, skupiającego największą ilość Polaków na obczyźnie,** można się dopatrzeć **głębszego symbolicznego znaczenia.**

Sesję rady naczelnej Światowego Związku Polaków z zagranicy rozpoczęło

uroczyste nabożeństwo w Katedze wawelskiej.

O godz. 9-tej rano w katedrze zebrali się członkowie Rady z prezesem **min. Wł. Raczkiewiczem na czele,** oraz przedstawiciele władz miejscowych z p. o. **wojewody drem Małaszyńskim.** Uroczystą mszę św. przed Głównym ołtarzem odprawił **ks. kan. Domasik,** poczem odśpiewano hymn **„Boże coś Polskę“.**

O godz. 10.30 zebrali się uczestnicy obrad w sali Izby przemysłowo - handlowej w Krakowie. M. in. w obradach wzięli udział: prezes Światowego Zw. Polaków z zagranicy min. spraw wewn. **Raczkiewicz,** wiceprezesi **Bron. Hełczyński,** prez. N. T. A., **mjr. Miecz. Fularski i Stef. Szwechowski, dyr. St. Lenartowicz, dyr. W. Ambroziewicz,** przedstawiciele Polonji zagranicznej: **ze Śląska nad Olzą dr. Jan Buzek** i poseł do parlamentu praskiego, **dr. Leon Wolf, z Niemiec dr. Jan Kaczmarek, z Austrji dr. Bruno Tennenbaum, z Łotwy Jarosław Wilpiszewski, z Rumunji ks. prał. Andrzej Łukasiewicz.** Ponadto jako przedstawiciele współpracujących organizacyj przybyli: i-

mieniem Pol. Zw. Zachodniego Stan. Hudlicki, L. M. K. dyr. Czernicki, Stow. Op. nad Rodakami na obczyźnie Marja Biskupska. Z przedstawicieli władz z Krakowa przybyli p. o. wojewody **dr. Małaszyński,** im. księcia Metropolity **ks. kan. Sko-**

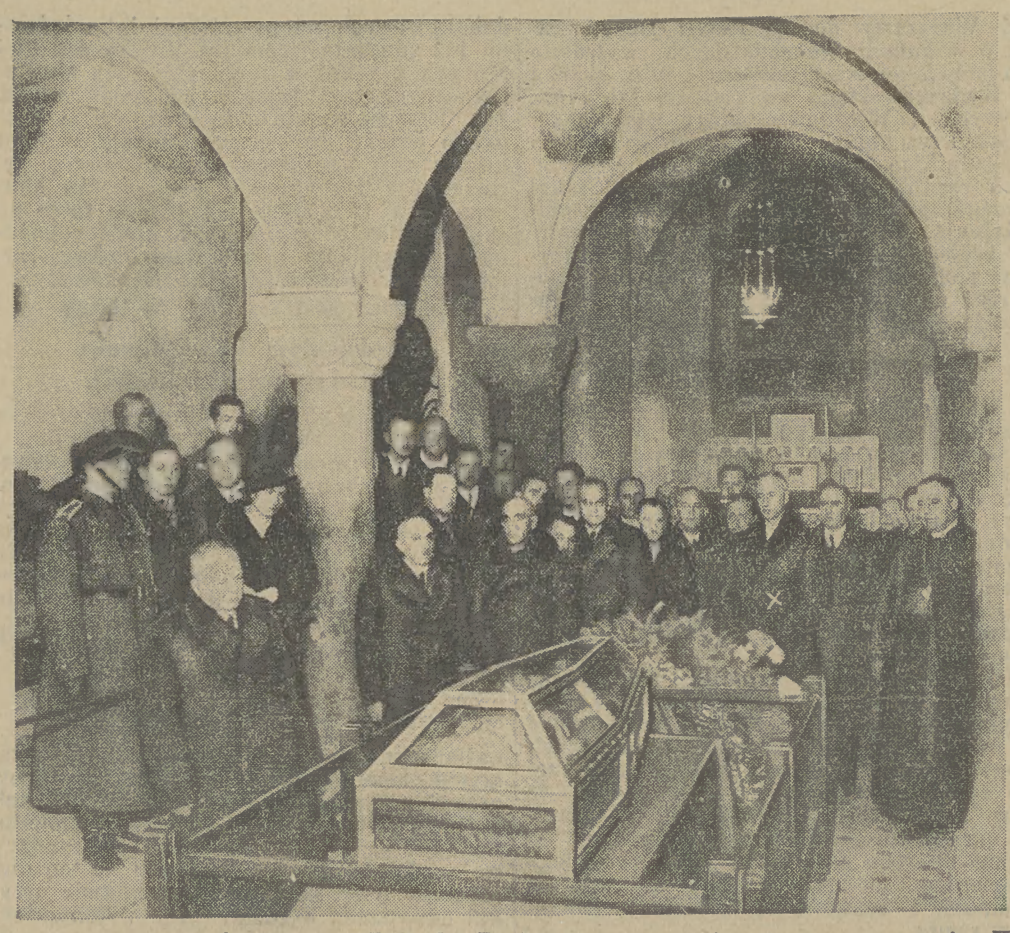

Uczestnicy zjazdu Światowego Związku Po laków z zagranicy z prezesem min. Wł. Raczkiewiczem (x) na czele składają hołd cieniom Marszałka Piłsudskiego w krycie Wawelskiej.

czyński, im. U. J. prof. R. Dyboski, im. prez. miasta wiceprez. **dr. Radzyński.**

Obrady zagaił min. Raczkiewicz, odczytując porządek dzienny, który przyjęto bez zmian, poczem zebrani uchwalili wysłać następujący

telegram do P. Prezydenta R. P

Rada Naczelna Światowego Związku Polaków z Zagranicy, zebrana na dorocznej sesji w Krakowie, gdzie wśród sławy pomników królewskich spoczywa Wielki Wychowawca Narodu **Marszałek Józef Piłsudski,** przesyła Ci, Panie Prezydencie, **wyrazy czci i hołdu w imieniu 8 miljonowej Polonji Zagranicznej** uroczyście stwierdzając **niezłomną wolę** wszystkich Polaków na całym świecie, **trwałego pogłębiania łączności duchowej i kulturalnej z Macierzą.**

Władysław Raczkiewicz
Prezes Światowego Zw. Polaków z Zagran.

O wszechstronną współpracę Polonji zagranicznej.

Po otwarciu sesji prezes Związku min. Raczkiewicz, w swej pełnej mocnych akcentów mowie, wezwał zebranych do **uczczenia minutą milczenia pamięci Wskrzyściciela Niepodległości Polski** i jej Budowniczego Marszałka Józefa Piłsudskiego, którego życie i czyny winny być dla każdego Polaka **jedynym drogowskazem w pracy dla Ojczyzny.**

W dalszym ciągu swego przemówienia prezes Światowego Związku Polaków podkreślił, że dotychczasowy dorobek światowego Związku stwierdza, iż instytucja ta kroczy **po właściwej wytkniętej w jej programie drodze,** wiodącej do jak najściślejszej opartej na wzajemnem zrozumieniu

współpracy ośmio-miljonowej Polonji zagranicznej z Macierzą

i że **ciężka dola Polaków w niektórych krajach przygranicznych nietylko nie załamie ich, lecz każe z tem większym uporem walczyć o swe prawa i zachowanie polskości.**

Po przyjęciu protokołu z pierwszego posiedzenia Rady naczelnej w Krakowie, obszerne sprawozdanie z działalności Związku złożył dyr. **Lenartowicz.**

Na wstępie odmalował wstrząs, jaki spowodowała wiadomość o zgonie Marsz. Józefa Piłsudskiego. Nic tak nie poruszyło i nie przejęło, a jednocześnie zjednoczyło wszystkich Polaków, jak ta bolesna wieść. **Żałoba po zgonie Marszałka skonsolidowała nietylko poszczególne tereny, ale cały naród bez względu na granice.**

Omówiwszy następnie reakcję w ośrodkach polonji zagranicznej na fakt powołania do życia Światowego Zjazdu Polaków z zagranicy, mówca scharakteryzował sytuację na poszczególnych terenach: przygranicznych, emigracji europejskiej i zamorskiej.

Cechą terenów przygranicznych

jest stała nieustępliwa walka o **każdą duszę polską, o każdy warsztat polski** z największym trudem stworzony i utrzymywany. Reasumując stosunki w **Czechosłowacji i na Łotwie,** gdzie są dla Polaków warunki najtrudniejsze, a następnie w **Niemczech, Kumunji i na Litwie,** mówca stwierdza, że **warunki naszych rodaków** przedstawiają się w sposób niezmiernie ciężki, ale

Z żadnego terenu nie mamy do zakomunikowania faktu załamania ducha polskiego

czy nawet opuszczenia jakiegokolwiek posterunku polskiego. Praca trwa, a nawet — co ważniejsze — idzie naprzód.

Emigracja kontynentalna w Belgji, Holandji, a w szczególności we **Francji,** pod wpływem zapowiedzi redukcji i brutalnych wydalań, popadła w poczucie **przygnębienia, wywołując chęć reakcyj na te niezasłużone krzywdy.** Reakcja poszła w zdrowym kierunku skupienia się we własnych organizacjach.

Na terenie **emigracji zamorskiej** najprzykrzej przedstawiała się sytuacja w **Argentynie,** gdzie antagonizmy personalne hamują dorobek społeczny.

W największem skupieniu w **Stanach Zjednoczonych A. P.** jesteśmy w przededniu powołania do życia czynnika konsolidującego tamtejszych Polaków.

Omówiwszy następnie obszernie **akcję wśród młodzieży,** organizacje licznych zło-

tów i kursów, które dają bardzo **poważne** rezultaty, mówca podniósł zastosowanie nowych systemów i sposobów akcji. Organizuje się **kursy wiedzy o Polsce,** zaopatruje się młodzież **w bibljoteki, dba o wychowanie fizyczne i t. d.** W kraju wzrasta ofiarność na rzecz szkolnictwa polskiego zagranicą. Akcja propagandowa obejmuje wydawanie specjalnych książek, tygodników, pism ilustrowanych, dostarczanie ma-

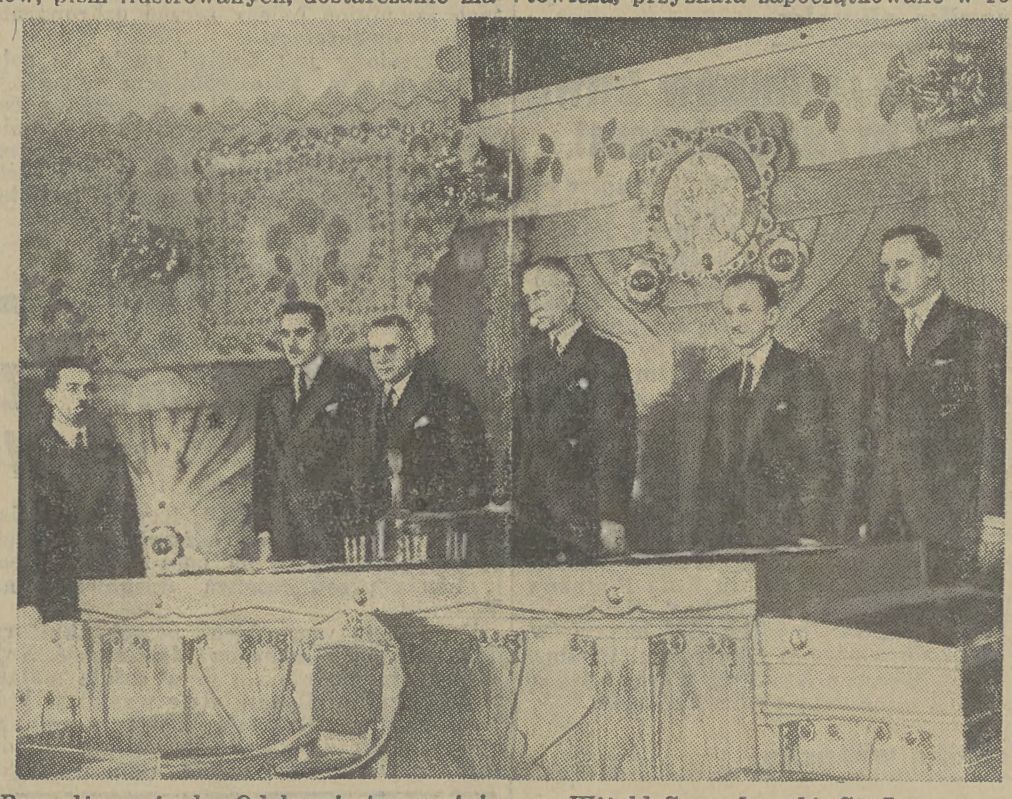

Prezydjum zjazdu. Od lewej strony stoją pp.: Witold Sworakowski, St. Lenartowicz, prezes Najw. Trybunału Admin. dr Br. Hełczyński wiceprezes Związku, min. W. Raczkiewicz prezes Św. Związku Polaków z zagranicy, St. Szwedowski wiceprezes Zw. i dyr. M. Fularski.

Ag. fot. „Światowid“.

terjału redakcyjnego i ilustracyjnego polskim pismom zagranicą i t. d.

Stawkę postawiliśmy na młodzież.

Na odcinku gospodarczym mamy najmniej sukcesów do zanotowania, gdyż jest to związane ze słabym stanem rozwojowym życia gospodarczego na terenach Polonji zagranicznej. Głównym celem jest **podniesienie poziomu ekonomicznego oraz dobrobytu Polaków zagranicą,** by w ten sposób stworzyć podstawę materjalną, do odpowiednio zakrojonej akcji gospodarczej. Za punkt wyjściowy trzeba uznać **organizacje kupieckie, rzemieślnicze, rolne, spółdzielcze** i t. d. Najbardziej znamienne i godne uwagi są wysiłki kupiectwa polskiego w Stanach Zjedn., gdzie ma powstać w roku przyszłym Związek Centralny, obejmujący **5.000 samodzielnych kupców polskich.** Światowy Związek Polaków z zagranicy prowadzi jedyne w Polsce a już powszechnie doceniane **kursy eksportowe,** którego słuchacze nabywają gruntowne wyrobienie i przygotowanie handlowe.

Reasumując dyr. Lenartowicz stwierdza: zgodnie z wolą i ogólną tendencją drugiego Zjazdu Polaków z zagranicy **stawkę naszą postawiliśmy na młodzież.** W niej widzimy jasną przyszłość naszej sprawy, na ten odcinek kierujemy największą ilość środków i energji. Wierzymy, że to nastawienie zapewnić musi **sprawie polskiej na świecie zwycięstwo.**

Zkolei **dyr Ambroziewicz** złożył sprawozdanie z prac komitetu wychowania narodowego młodzieży polskiej z zagranicy podkreślając, że dział ten obejmuje przeszło **400 szkół w 15 państwach** Wielkie trudności nastręcza opracowywanie bljotek, itp. Mówca przedstawił wnioski, zmierzające do koordynacji akcji oświatowej wśród Polaków zagranicą. Zkolei dyr. **Domasik** złożył sprawozdanie komisji rewizyjnej stawiając wniosek o absolutorjum, którego zebranie udzieliło.

Następnie min. Raczkiewicz odczytał depesze, jakie nadesłano na Zjazd. Przyszły m. in. depesze od delegatów z **Francji,** którzy usprawiedliwiają swą nieobecność, dlatego iż **prezes Rejer** zachorował, wobec czego drugi delegat musiał pozostać przy łożu chorego. Członek Rady, reprezentujący Polaków **z Litwy p. Budzyński,** nadesłał depeszę, w której podkreśliwszy, że nie może przybyć, zaznacza, iż sercem bierze udział w hołdzie, składanym przez Radę u trumny Marsz. Piłsudskiego.

Na tem zarządzono przerwę obiadową.

Około godz. 2-giej popoł. Rada zebrała się **na dziedzińcu wawelskim,** udając się do **krypty św. Leonarda,** by złożyć **hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego,** poczem udano się na Sowiniec. Przebieg uroczystości tych podajemy osobno.

* * *

Drugie posiedzenie Rady Naczelnej, które odbyło się pobytności na Sowińcu w godzinach popołudniowych, zagaił prezes Św. Zw. min. **Raczkiewicz.**

Pierwszy referat wygłosił dyr. **Szwedowski,** uzasadniając potrzebę powołania do życia **Tow. Pomocy Polonji Zagranicznej** i omawiając szczegółowo jego cele i formy pracy — wspomniał o dotychczasowych **wysiłkach społeczeństwa w kraju** — mających na celu **wszechstronne niesienie pomocy rodakom zagranicą.**

W szczególności referent podkreślił ofiarność społeczeństwa na rzecz **Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą,** który stwarza podstawy dla umacniania **naszego stanu posiadania w dziedzinie szkolnictwa polskiego na obczyźnie.**

Dotychczas jedynym terenem zagranicznym, którym opiekowała się zorganizowana instytucja społeczna, była **Rzesza niemiecka,** gdzie Polakami zajmuje się **Tow. Pomocy Dzieciom i Młodzieży Polskiej w Niemczech.**

Nagrody artystyczne dla Polaków ze St. Zjedn.

Następnie Rada, po referacie dyr. **Lenartowicza,** przyznała zapoczątkowane w roku bież. przez Światowy Związek, cztery **nagrody za działalność artystyczną dla Polaków ze Stanów Zjednoczonych.**

Nagrodę literacko-dziennikarską otrzymał p. **Haiman z Chicago,** plastyczną — znany w Polsce **Stanisław Szukalski z Hollywood,** muzyczną — **Aleksander Karczyński z Chicago,** wreszcie teatralną: **Związek Polskich Kółek Literacko-Dramatycznych z Chicago.** Nagrody wynoszą **po 200 dolarów każda.**

Następnie kierownik biura prasowego inż. **J. Grabowski** wygłosił referat programowy **akcji prasowej wśród Polonji zagranicznej.** Po scharakteryzowaniu położenia i potrzeb tej pracy, obejmującej **wydawnictwa prasowe i książkowe,** oraz **propagandę radjową i filmową,** inż. Grabowski wskazał na wiele realnych możliwości wzmocnienia tej akcji.

Ostatni referat wygłosił zast. dyr. biura Św Z. P. z Zagr. p. **Kawalec.**

Dziś w poniedziałek dalsze obrady **rozpoczynają się o godz. 9 rano.**

CH RZECZYP

EM OD WŁASNYCH KORESPON

Złożenie ziemi amerykańskiej na Sowińcu

Przemówienie ministra Raczkiewicza na Sowińcu. Obok, po lewej ambasador Cudahy

53 urny z ziemią zebraną ze wszystkich Stanów Ameryki Północnej i wydobytą z pobojowisk związanych z osobami Kościuszki, Waszyngtona i Pułaskiego, zostały umieszczone na Sowińcu. O doniosłej tej uroczystości oznajmiła Polonji amerykańskiej i społeczeństwu Stanów Zjednoczonych transmisja Polskiego Radja z Sowińca.

Małopolska Zachodnia posiada w Stanach Zjednoczonych więcej emigrantów, niż inne dzielnice. To też ludność krakowska przyjęła przedstawicieli Stanów Zjednoczonych z wyjątkową serdecznością i radością. Poza mieszkańcami Krakowa przybyli na uroczystości mieszkańcy okolicznych wsi, w swych barwnych ludowych strojach, budząc zainteresowanie i podziw przedstawicieli zagranicznej prasy. (L)

2 dzień pobytu ambasadora Cudahy w Krakowie

KRAKÓW, 18.11. (tel. wł.) — Dziś o godz. 10.45 ambasador Stanów Zjednoczonych John Cudahy udał się, wraz z członkami ambasady Stanów Zjednoczonych, do krypty Leonarda i na Sowiniec. P. ambasadorowi towarzyszyli z ramienia władz polskich wicewojewoda dr. Małaszyński, gen. Łuczyński i wiceprezydent miasta dr. Radzyński.

W krypcie św. Leonarda p. ambasador złożył na trumnie Marszałka Piłsudskiego wspaniały wieniec z szarfami o barwach Stanów Zjednoczonych Am. Półn.

O godz. 12 w poł. ambasador Cudahy złożył wizytę p. wicewojewodzie Małaszyńskiemu, popołudniu zaś zwiedził Wieliczkę, wyrażając gorąco swój podziw dla słynnych salin wielickich. O godz. 17.40 p. ambasador wyjechał do Warszawy żegnany serdecznie przez władze i przedstawicieli instytucji społecznych m. Krakowa. (L)

Polonja amerykańska w Krakowie.

Ambasador Cudahy w Krakowie.

W pierwszym dniu pobytu w Krakowie p. ambasador Stanów Zjednoczonych Cudahy, po uroczystościach złożenia ziemi amerykańskiej na kopcu marszałka Józefa Piłsudskiego na Sowińcu, złożył kilka wizyt, odwiedzając m. in. w towarzystwie attaché amerykańskiego w Warszawie płk. Gilmore'a krakowską Ymca, gdzie zebranych tam młodych Polaków z Ameryki, studjujących w Krakowie, przedstawił p. ambasadorowi prof. dr. Dyboski.

Wieczorem w salonach „Grand hotelu" odbył się obiad, wydany na cześć p. ambasadora Cudahy przez p. prezydenta miasta. W czasie przyjęcia, w którem wziął udział p. minister spraw wewnętrznych Władysław Raczkiewicz, p. o. wojewody krakowskiego wice-wojewoda Małaszyński, przedstawiciel władz i sfer towarzyskich miasta, przemówienie na temat przyjaźni polsko-amerykańskiej wygłosił wice-prezydent miasta dr. Radzyński, kończąc swoje przemówienie okrzykiem **na cześć Stanów Zjednoczonych i ich prezydenta.**

Wice-prezydent dr. Radzyński w imieniu miasta wręczył p. ambasadorowi Cudahy piękny album pamiątkowy. Odpowiedział w serdecznych słowach p. ambasador Cudahy, podkreślając harmonijne i przyjacielskie stosunki obu państw. Ostatni przemawiał prof. Dyboski.

Wczoraj o godz. 11-ej przed południem ulicami, przystrojonemi flagami o barwach państwowych, p. ambasador Cudahy wraz z delegacją amerykańską w towarzystwie przedstawicieli miejscowych władz z p. o. wojewody krakowskiego p Małaszyńskim oraz przedstawicielami wojska udał się na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złożył wieniec na trumnie marszałka.

Z Wawelu p. ambasador Cudahy powrócił do swoich apartamentów. O godzinie 14-ej w salach „Grand hotelu" p. ambasador Cudahy wziął udział w nieoficjalnem śniadaniu.

W godzinach popołudniowych p. ambasador Cudahy wraz z pierwszym sekretarzem ambasady p. Nielsenem, attaché wojskowym płk. Gilmor, zwiedził saliny w Wieliczce.

Przybyli wraz z p. ambasadorem przedstawiciele Polonji amerykańskiej oraz część dziennikarzy zagranicznych udali się po południu do Ojcowa.

O godz. 17.40 na dworcu kolejowym w Krakowie odbyło się uroczyste i nader serdeczne pożegnanie powracającego do Warszawy ambasadora p. Johna Cudahy'ego. Z chwilą odjazdu pociągu orkiestra odegrała amerykański hymn państwowy. Z p. ambasadorem opuścili Kraków towarzyszący mu urzędnicy ambasady oraz przybyli z nim do Krakowa urzędnicy ministerjum spraw zagranicznych.

Sesja rady naczelnej światowego Związku Polaków

W drugim dniu obrad sesja rady naczelnej światowego Związku Polaków z zagranicy została otwarta w zastępstwie prezesa p. ministra Raczkiewicza, przez wiceprezesa Związku dr. Hełczyńskiego, prezesa N. T. A. Program obrad wypełniły dwa referaty na temat „Ideologja pracy młodzieży polskiej zagranicą" oraz „Znaczenie i założenie prac gospodarczych wśród Polonji zagranicznej".

Po wyczerpującej dyskusji nad wszystkiemi wygłoszonemi na sesji referatami, Rada naczelna przyjęła m. in. wniosek treści następującej:

1) Rada naczelna światowego Związku Polaków z zagranicy wita gorąco powstanie Towarzystwa pomocy Polonji zagranicznej i wyraża przekonanie, że nowa organizacja stanie się poważnym czynnikiem pomocy w realizowaniu zadań i potrzeb polonji zagranicznej, reprezentowanej przez światowy Związek Polaków z zagranicy.

Rada naczelna światowego Związku Polaków z zagranicy, zdając sobie sprawę z doniosłości akcji Towarzystwa oraz przyjmując do wiadomości postanowienie, zawarte w statucie Towarzystwa a dotyczące współpracy Związku z nowopowstałą organizacją — zaleca prezydjum Rady utrzymanie z Towarzystwem jaknajbliższego kontaktu, a w szczególności zaproszenia prezesa Towarzystwa pomocy polonji zagranicznej do stałego współdziałania w pracach prezydjum.

2) Stwierdzając, że wydawnictwo światowego Związku Polaków z zagranicy, a w szczególności jego oficjalny organ prasowy, miesięcznik „Polacy Zagranicą" — stanowić powinny czynnik wymiany myśli pomiędzy polonją zagraniczną a krajem, oraz zasilają Polonję zagraniczną wiadomościami o Polsce współczesnej — Rada naczelna światowego Związku Polaków z zagranicy zwraca się z gorącym apelem do wszystkich naczelnych organizacji polskich na terenach zagranicznych, ażeby dążyły do jeszcze bardziej intensywnego wykorzystania tych wydawnictw w pracy kulturalno - naukowej wśród polonji zagranicznej".

Wyrazem nastrojów uczestników zjazdu była rezolucja ogólna, treści następującej: „Biorąc pod uwagę, że naród polski w ramach swojej państwowości zapewnia wszystkim obywatelom innej, niż polska narodowości, możność swobodnego rozwoju i pielęgnowania swej ojczystej mowy i kultrury— rada naczelna światowego Związku Polaków z zagranicy, konstatując z przykrością pewną rozbieżność, jaka zachodzi pomiędzy położeniem Polaków w niektórych państwach a hasłami i zasadami, głoszonemi przez światowy Związek Polaków — nie może nie wyrazić daleko idącego zastrzeżenia przeciw stosowaniu tego rodzaju metod, mających na celu uniemożliwienie korzystania wszystkim bez wyjątku Polakom ze skarbnicy wspólnej kultury narodu polskiego".

Wybory prezydjum światowego Związku dały wynik następujący: prof. Wiktor Ambroziewicz, Mieczysław Fularski, Ferdynand, Goetel, dr. Bronisław Hełczyński, Michał Pankiewicz, Stanisław Paprocki, Wanda Hełczyńska, Adam Stebelski, Stefan Szwedowski.

Prezesem światowego Związku jest nadal p. minister Wł. Raczkiewicz, a dyrektorem p. Stefan Lenartowicz. Pozatem do prezydjum wchodzi automatycznie prof. Szymański, jako b. prezes rady organizacyjnej Polaków z zagranicy.

Kurjer Warsz. z 19 XI 1935

Uroczystość na Sowińcu

Wczoraj odbyła się w Krakowie uroczystość złożenia na kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu ziemi z 53 stanów Ameryki Północnej oraz z historycznych miejsc, związanych z walkami o niepodległość Stanów Zjednoczonych, w których udział brali Polacy.

Na uroczystość tę przybył do Krakowa, jako zastępca Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, ambasador amerykański, p. Cudahy, w towarzystwie radcy ambasady p. Nielsena i attache wojskowego, płk. Gilmora. P. ambasadorowi towarzyszyli: z ramienia MSZ radcowie: Podoski i Hulanicki; delegatki Polonji Amerykańskiej, pp. Jeżewska, wiceprezeska klubu wielkopolan, ślązaków i pomorzan w Ameryce, Garyan Tesiewiczówna i Alicja de Maxwell, przedstawiciel powyższego klubu. p. Piskorski, oraz p. Pate, wiceprezes towarzystwa polsko - amerykańskiego w Warszawie. Przybyło również kilku dziennikarzy zagranicznych.

Publiczność krakowska zgotowała owację przedstawicielowi Stanów Zjednoczonych. Przed starą wieżą ratuszową odbyło się uroczyste podniesienie na maszt sztandaru amerykańskiego przez p. ambasadora, oraz sztandaru polskiego przez wicewojewodę krakowskiego.

Po południu na Sowińcu odbyła się uroczystość złożenia ziemi z 53 stanów Ameryki Północnej, w tem ziemi z mogiły Lincolna, oraz z wysp filipińskich i hawajskich.

Po przybyciu ambasadora Cudahy, orkiestra odegrała hymn amerykański, poczem harcerze kolejno podawali urny z ziemią amerykańską, które p. ambasador wsypywał do masywu kojca. W czasie uroczystości wygłosili przemówienia: ambasador Cudahy, minister spraw wewnętrznych Raczkiewicz, wiceprezydent miasta dr. Radzyński i przedstawiciel polonji amerykańskiej, Piskorski.

Rada Naczelna Związku Polaków z zagranicy

Wczoraj rozpoczęły się w Krakowie dwudniowe obrady sesji Rady Naczelnej światowego Związku Polaków z Zagranicy.

Zjazd otworzył prezes Związku min. Raczkiewicz.

Sprawozdanie z działalności Związku złożył dyrektor Lenartowicz, poczem wygłoszono kilka referatów z poszczególnych działów pracy.

Popołudniu uczestnicy zjazdu wzięli udział w uroczystości złożenia ziemi amerykańskiej na kopcu na Sowińcu (o uroczystości tej piszemy osobno).

Wczoraj na drugiem posiedzeniu zagajonem przez min. Raczkiewicza, dyr. Szwedowski wygłosił referat w sprawie powołania do życia towarzystwa pomocy Polonji zagranicznej.

Po referacie dyr. Lenartowicza Rada przyznała zapoczątkowane w r. b. przez Światowy Związek 4 nagrody za działalność artystyczną dla Polaków ze Stanów Zjednoczonych. Nagrodę lieracko-dziennikarską otrzymał p. **Heiman** z Chicago, plastyczną — **Stanisław Szukalski** z Hollywood, muzyczną — **Aleksander Karczyński** z Chicago, wreszcie teatralną — **Związek Polskich Kółek Literacko-Dramatycznych** z Chicago. Nagrody wynoszą po 200 dolarów każda.

Kurjer Warsz. z 19 XI 1935

DRUGI DZIEŃ POBYTU AMBASADORA AMERYKAŃSKIEGO W KRAKOWIE. W poniedziałek w drugim dniu pobytu ambasadora Stanów Zjednoczonych p. Cudahy w Krakowie, dostojny gość udał się w godzinach rannych w otoczeniu przedstawicieli władz miejscowych do krypty św. Leonarda, gdzie na trumnie ś. p. marsz. Piłsudskiego złożył okazały wieniec przepasany szarfami o barwach amerykańskich. — W godzinach południowych Ambasador Cudahy wraz z pierwszym Sekretarzem Ambasady p. Nielsen, attache wojskowym Gilmer i innymi udał się do Wieliczki, celem zwiedzenia salin. Przed szybem Danitowicza oczekiwali gościa naczelnik Żupy Solnej i burmistrz m. Wieliczki. — O godz. 17.40 wyjechał p. Ambasador, wraz z otoczeniem i przybyłymi z nim urzędnikami M. S. Z., do Warszawy. Na dworcu kolejowym pożegnali go kompanja honorowa ze sztandarem i orkiestrą, wicewoj. dr. Małaszyński, radca Stańkowski, gen. Łuczyński, gen. Mond, prezes Sądu Apel. dr. Parylewicz, starosta grodzki Pałosz i inni. Z chwilą odjazdu pociągu orkiestra odegrała polski hymn państwowy.

PRZEDSTAWICIELE POLONJI AMERYKAŃSKIEJ W OJCOWIE. Przybyli wraz z Ambasadorem Cudahy przedstawiciele Polonji Amerykańskiej, oraz część dziennikarzy zagranicznych udała się do Ojcowa. Wycieczce tej towarzyszył p. radca Hulanicki z Min. Spraw Zagr. Część zaś dziennikarzy zagranicznych udała się na zwiedzanie zabytków miasta.

„NOWY DZIENNIK" wtorek 19 listopada 1935

Ambasador Cudahy wyjechał z Krakowa

Bawiący w Krakowie ambasador amerykański p. Cudahy udał się wczoraj o godz. 11. przedp. na Wawel, gdzie wraz z reprezentantami władz — wojewodą dr. Małaszyńskim, generałem Łuczyńskim i wiceprezydentem drem Radzyńskim udał się do krypty św. Leonarda, gdzie u trumny Marszałka Piłsudskiego złożył wieniec o barwach Stanów Zjednoczonych.

W godzinach południowych ambasador Cudahy rewizytował wojewodą dra Małaszyńskiego, wyrażając swój zachwyt spowodu przyjęcia jakiego doznał w Krakowie.

Następnie ambasador Cudahy wraz z pierwszym sekretarzem ambasady p. Nielsen, attache wojskowym Gilmor, prezesem Pate, przedstawicielem M. S. Z. radcą Podoskim, radcą Małęczyńskim udał się na zwiedzenie salin Wieliczki. Ambasadorowi towarzyszył nadto prezes Piskorski z Polonji Amerykańskiej, z ramienia władzy wojewódzkiej radca Stańkowski i zastępca komendanta PP. inspektor Bauman, oraz wicestarosta pow. Chrapowicki.

Przybyli wraz z ambasadorem przedstawiciele Polonji Amerykańskiej oraz część dziennikarzy zagranicznych udała się do Ojcowa. Część zaś dziennikarzy zagranicznych udała się na zwiedzenie zabytków miasta Krakowa.

O godz. 17.40 wyjechał ambasador Cudahy wraz z otoczeniem i przybyłymi urzędnikami M. S. Z. do Warszawy. Na dworcu kolejowym pożegnali go kompanja honorowa ze sztandarem i orkiestrą, wojewoda dr. Małaszyński, któremu towarzyszył sekretarz radca Stańkowski, generał Łuczyński D-ca O. K. gen. Mond, płk. Madeyski, prezes Sądu Apelacyjnego Dr. Parylewicz wraz z prokuratorem Sądu Apel. Szydłowskim, prezes Okr. Izby Kontroli Państwa Dr. Kraus i wiceprezes Klug, Starosta grodzki Pałosz i Komendant Wojew. P. P. Z chwilą odjazdu pociągu orkiestra odegrała polski hymn państwowy.

KOMBATANCI FRANCUSCY U TRUMNY MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO

W dniu wczorajszym przybyli o Krakowa przedstawiciele francuskiego Fidacu. Na dworcu oczekiwali gości z ramienia Urzędu Wojewódzkiego naczelnik Dr. Macko.

Delegacja kombatantów francuskich złożyła w obecności radcy Zacharjasiewicza i wiceprezydenta miasta Dr. Klimeckiego, hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie św. Leonarda na Wawelu, a następnie udała się na Sowiniec celem uczestniczenia w sypaniu Kopca.

W godzinach popołudniowych delegacja kombatantów francuskich zwiedzała zabytki m. Krakowa.

Przed wielkim zjazdem kupiectwa polskiego.

Dnia 24 listopada b. r. odbędzie się w Krakowie ogólno-polski Zjazd kupiectwa polskiego, który ma dać wyraz zasadniczym postulatom handlu polskiego w dobie obecnej oraz ma zademonstrować konieczność dalszego jednoczenia się społeczeństwa kupiectwa w ramach organizacyj zawodowych.

W programie zjazdu przewidziane jest **zbiorowe złożenie hołdu** przez uczestników kongresu ś. p. Marszałkowi **Józefowi Piłsudskiemu** oraz wyjazd na Sowiniec.

Ostatnio ustalony został **szczegółowy program referatów, które wygłoszone zostaną na plenarnych obradach Zjazdu.**

W uroczystościach zjazdowych wezmą udział **przedstawiciele władz państwowych i samorządu gospodarczego.**

Ministerstwo komunikacji przyznało uczestnikom zjazdu indywidualne **ulgi kolejowe w wysokości 50 proc. przy przejazdach w obie strony.** Znaczna ta ulga ułatwi wzięcie udziału w zjeździe szerokim rzeszom kupiectwa polskiego nawet z najdalej położonych miejscowości kraju.

Z pobytu P. Ambasadora Cudahy w Krakowie

Na cześć przybyłego do Krakowa celem złożenia hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego ambasadora Stanów Zjednoczonych p. Cudahy, prezydent m. Krakowa wydał wieczorem dn. 17 b. m. przyjęcie w salonach Grand Hotelu. Na naszem zdjęciu, dokonanem po obiedzie, który dał uczestnikom sposobność do zaakcentowania i w swobodnej rozmowie serdecznych węzłów, łączących Polskę ze Stanami Zjednoczonemi, stoją od lewej ku prawej: pp. sekr. prez. m. pplk. dr. Piotrowski, prezes S. D. K. dr. Flach, red. „IKC.“ dr. Rubel, prof. dr. Szymański, F. X. hr. Pusłowski, wiceprez. m. dr. Radzyński, radca Podoski, p. o. wojewody dr. Małaszyński, prez. okr. dyr. PKP. Wołkanowski. p. ambasador Cudahy, p. Jeżewska, p. Maxwell, attaché wojsk. St. Zj. płk. Gilmore, min. Raczkiewicz, p. Piskorski, prez. Tryb. Adm. dr. Hełczyński i redaktor naczelny „I. K. C.“ Marjan Dąbrowski.

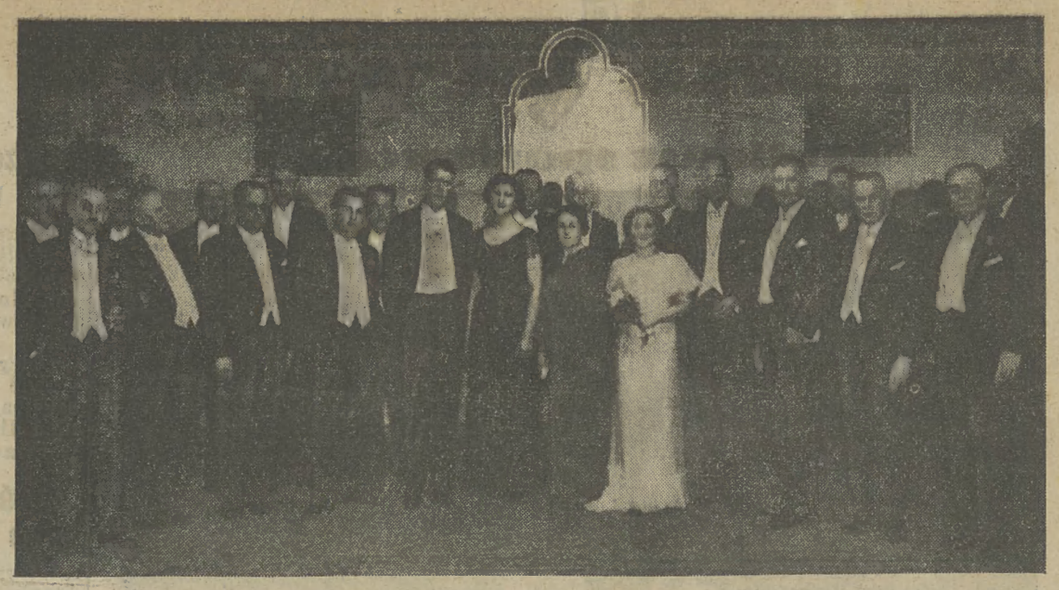

Rok XXVI. I.K.C. Kraków, środa 20 listopada 1935.

Ameryka w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

(Patrz sprawozdanie wewnątrz numeru).

Bawiący w Krakowie w związku z uroczystością złożenia ziemi amerykańskiej na Sowińcu — ambasador Stanów Zjedn. przy rządzie R. P. John Cudahy, udał się w dniu wczorajszym na Wawel, celem złożenia hołdu szczątkom doczesnym Marsz. Piłsudskiego. Amb. Cudahy złożył u trumny Marszałka wspaniały wieniec przepasany gwiaździstą wstęgą.

Na ilustracji widzimy amb. Cudahy (x) przed katedrą wawelską. Wieniec niosą: radca ambasady amerykańskiej Nielsen, attache wojsk. płk. Gilmore, oraz pp. Jeżewska i De Maxwell z klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan. Obok ambasadora postępują p. o. wojewody dr Małaszyński i wicepr. m. Krakowa dr. Radzyński.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Ambasador Stanów Zjednoczonych składa hołd na Wawelu.

(ef) W drugim dniu pobytu w Krakowie t. j. w poniedziałek, p. ambasador amerykański **John Cudahy udał się** wraz z towarzyszącą mu świtą i reprezentantami władz p. o. wojewody dr. **Małaszyńskim**, gen. **Łuczyńskim** i wiceprez. miasta dr. **Radzyńskim do krypty katedralnej z hołdem Marsz. J. Piłsudskiemu**, gdzie u trumny **złożył wspaniały wieniec z szarfami o barwach narodowych Stanów Zjednoczonych** A. P. Na wstęgach wieńca widnieje napis:

„In honor of the memory of the First Marshal of Poland from the Ambasador of the United States of America“.

(Ku uczczeniu pamięci pierwszego Marszałka Polski od ambasadora Stanów Zjednoczonych Ameryki).

W południe ambasador amerykański wraz z pierwszym sekretarzem ambasady p. **Nielsenem**, attache wojskowym **Gilmorem**, prezesem Pate, przedstawicielem ministerstwa spraw zagr. radcą **Podoskim** i radcą **Małęczyńskim** udał się **na zwiedzenie sali w Wieliczce.** P. ambasadorowi towarzyszył nadto prezes **Piskorki** z Polonji amerykańskiej, z ramienia władzy wojewódzkiej radca Stańkowski i zast. kmdta P. P. insp. Bauman. Przed szybem „Daniłowicza“ oczekiwali gości naczelnik żupy solnej i burmistrz m. **Wieliczki.**

Podczas pobytu ambasadora Cudahy w Wieliczce **przedstawiciele Polonji amerykańskiej** oraz część dziennikarzy zagranicznych **udali się do Ojcowa.** Wycieczce tej towarzyszył radca **Hulanicki** z MSZ. Część dziennikarzy zagranicznych pozostała w Krakowie i zwiedzała zabytki naszego miasta.

Zaraz po przyjeździe ambasadora Cudahy'ego do Krakowa **złożyli mu wizytę** p. o. wojewody dr. **Małaszyński** i wiceprez. miasta dr. **Radzyński.**

W poniedziałek **po powrocie z Wieliczki** ambasador amerykański **rewizytował** osobiście woj. dra **Małaszyńskiego, wyrażając swój zachwyt z powodu przyjęcia**, jakiego doznał w Krakowie. P. **ambasador rewizytował** również osobiście prezydenta miasta dr. **Kaplickiego** oraz wiceprezydenta dra **Radzyńskiego.**

Przed wyjazdem ambasador **Cudahy**, dziękując za serdeczne przyjęcie, jakiego doznał w Krakowie, **złożył oświadczenie treści następującej:**

„In taking leave of Kraków I would like to express my deep appreciation of the gamune and spentaneous Greeting ex tended to me as Ambasador of the United States.

In paying tribute to met great Son of Poland Marshall Józef Pilsudski. I express the sentiments of respect and admiration chevished for Him and for Poland all Americans.

John Cudahy.

(Opuszczając Kraków, pragnę wyrazić głębokie uznanie za szczere i odruchowe przyjęcie, okazane mi jako ambasadorowi Stanów Zjednoczonych. — Składając hołd temu Wielkiemu Synowi Polski Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, wyrażam uczucia szacunku i podziwu, jakie żywią dla Niego i dla Polski wszyscy Amerykanie).

O godzinie 17.40 wyjechał ambasador wraz z otoczeniem i przybyłymi z nim urzędnikami M. S. Z. do Warszawy.

Na dworcu kolejowym pożegnali ambasadora **kompanja honorowa ze sztandarem i orkiestra 20 pp.**, p. o. woj. **dr Małaszyński**, gen. **Łuczyński**, gen. **Mond**, wiceprez. **dr Radzyński** i inni przedstawiciele władz.

Z chwilą kiedy ambasador amerykański odjeżdżał, orkiestra odegrała hymn amerykański.

Echa uroczystości polsko-amerykańskich w Krakowie.

W związku z wielkiemi uroczystościami polsko-amerykańskiemi, jakie odbyły się w niedzielę w Krakowie przy złożeniu na Sowińcu ziemi nadesłanej ze Stanów Zjednoczonych A. P., warto podać jeszcze kilka szczegółów.

Oto jedna z organizatorek w Ameryce tej wspaniałej akcji p. **B. Jeżewska**, wiceprezeska Klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan, otrzymała jako dar od zarządu miasta Krakowa dla klubu **wspaniały album miedziorytów, przedstawiających zabytki Krakowa.**

Główny organizator całej akcji p. **Florjan Piskorski**, który niestrudzenie pracował w Stanach Zjednoczonych nad sprawnością całej akcji, propagując tem samem wielkie imię Polski we wszystkich stanach i zamorskich posiadłościach Stan. Zjedn., otrzymał od p. Prezydenta m. Krakowa **dra Kaplickiego piękną minjaturę dzwonu Zygmunta**, jako podziękę za równoczesne propagowanie imienia Krakowa w Ameryce.

W czasie sypania ziemi na kopcu wręczyła p. amb. Cudahy p. **Alicja de Maxwell** z Chicago **pierwszą srebrną urnę, zawierającą ziemię z grobu wielkiego oswobodziciela, prezydenta Lincolna**, jako dar od gubernatora stanu Illinois, Henryka **Horhera.**

Drugą urnę srebrną wręczyła p. Marja Garnantesiewiczówna z Chicago. Urna ta zawierała ziemię od prezydenta miasta Chicago — stolicy emigracji polskiej w Ameryce — p. **Kellyego** ziemię, pobraną z pod fortu „Pearborn“ i z grobu amerykańskich żołnierzy pochodzenia polskiego.

Wspaniały wieniec, jaki złożył amb. Cudahy na trumnie Marsz. Piłsudskiego, został wykonany przez kwiaciarza **Franciszka Brucha.** Albumy artystycznie oprawione dla prezydenta R. P. prof. **Mościckiego**, prez. Krakowa dra **Kaplickiego** i p. **Piłsudskiej** zostały wykonane również w Poznaniu w zakładach **Władysława Zdrojewskiego.**

Przyjazd kombatantów.

(ef) We wtorek o godz. 6.30 rano **przyjeżdża do Krakowa wycieczka kombatantów francuskich z gen. Góreckim na czele.** Po przywitaniu wycieczki przez przedstawicieli władz i formacje wojskowe wycieczka **uda się do krypty św. Leonarda**, celem złożenia hołdu Marszałkowi Piłsudskiemu, a następnie na **Sowiniec.**

Uporządkowanie stoków wawelskich.

To najważniejszy postulat wysunięty na posiedzeniu komitetu uczczenia pamięci Marsz. Piłsudskiego.

(ef) W poniedziałek o godz. 18.30 odbyło się w gabinecie woj. krakowskiego **posiedzenie komitetu wojewódzkiego uczczenia pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.** Obradom przewodniczył wicemarszałek Senatu M. Kwaśniewski. W obradach wzięli udział **wszyscy członkowie komitetu.**

Przedmiotem obrad było ustosunkowanie się komitetu wojewódzkiego do komitetu **ogólnego**, przyczem określono program działalności komitetu wojewódzkiego, który znowu uzgodniony będzie z dyrektywami ogólnego komitetu.

Po obszernej dyskusji nad refratem z komisji finansowo-propagandowej przedstawionym przez prez. Izby skarbowej dra **Rzadkiewicza** i prezesa S. D. K. dra **Flacha**, uchwalono zwrócić się do komitetu ogólnego z propozycją, by obok wyznaczonych już przez komitet centralny głównych przedsięwzięć całej akcji, a mianowicie **sypania kopca na Sowińcu, budowy mauzoleum w Krakowie i budowy pomnika w Warszawie** włączyć także użycie części zebranych ogólnych funduszów **na dokończenie budowy i urządzenie wnętrza krakowskiego domu Im. Marsz. J. Piłsudskiego w Oleandrach**, oraz **uporządkowanie stoków wzgórza wawelskiego**, które, jak to obecny na posiedzeniu prez. m. dr. Kaplicki wyjaśnił, jest **hipoteczną własnością nie miasta, lecz rządu.**

Odnośnie do tego ostatniego postulatu musimy zaznaczyć, że **uporządkowanie otoczenia Wawelu jest palącą koniecznością.** Zamek królewski i nagromadzone w nim oraz w katedrze relikwje narodowe winny zyskać **odpowiednią oprawę.** Spodziewać się należy, że w myśl tego uruchomione będą specjalne fundusze, aby zamierzone roboty mogły być podjęte.

Niewątpliwie tak ujęty program akcji krakowskiego komitetu wojewódzkiego uwzględniający obok celów ogólno-narodowych także i cele związane nierozerwalnie z kultem Marszałka specyficznie krakowskim zyskają dla akcji komitetu krakowskiego tem żywsze **poparcie całego społeczeństwa.** Zgodnie z dyrektywami ogólnego komitetu postanowiono oprzeć całą akcję na dobrowolnym współudziale najszerszych sfer obywatelskich. W najbliższej przyszłości utworzone będą w woj. krakowskim komitety powiatowe i lokalne poddane kierownictwu komitetu krakowskiego.

Japoński gość w Pałacu Prasy.

Wczoraj, korzystając z jednodniowego pobytu w Krakowie, zwiedził „Pałac Prasy“ **gość z Dalekiego Wschodu — oficer armji japońskiej Tanikawa Kazuo**, kapitan sztabu generalnegow Tokio, oficer lotniczy. Kpt. Tanikawa to doświadczony oficer lotniczy (obserwator), który już **prawie dwa lata bawi w rozmaitych krajach Europy**, zapoznając się z lotnictwem europejskiem; był dotychczas we Włoszech, w Niemczech, w Anglji i na Łotwie.

W Polsce bawi od dwóch tygodni i jest gościem 6 p. lotniczego we Lwowie. Ze Lwowa właśnie przybył samolotem do Krakowa w towarzystwie dwóch polskich oficerów lotniczych: kpt. **Romiszewskiego** i por. **Łukaszkiewicza**, którzy razem z nim zwiedzali „Pałac Prasy“, a przedtem **byli na Wawelu w krypcie Marszałka** oraz zwiedzali inne **zabytki Krakowa** (nawiasem mówiąc, nazwisko por. Łukaszkiewicza znane jest naszym Czytelnikom jako tego przytomnego lotnika, który z samolotowej katastrofy nocnej w kwietniu ub. roku, wyszedł cało, ocaliwszy się przy pomocy spadochronu).

Kpt. Tanikawa (mówiący po angielsku i po rosyjsku) z wielkiem zajęciem zwiedzał urządzenia naszego wydawnictwa, podziwiał z dachu budynku wspaniałą panoramę Krakowa w pełnem świetle słonecznem, mówił o swoich przyjemnych i dodatnich wrażeniach, jakie wyniósł z dotychczasowego swego pobytu w Polsce. Na naszem zdjęciu fotograficznem, dokonanem na dachu Pałacu Prasy, stoją: **kpt. Romiszewski, red. St. Mróz, kpt. Tanikawa i por. Łukaszkiewicz.**

Kurjer Warsz z 20 XI 1935

Z KRAJU.

+ KRAKÓW.

Kombatanci francuscy w Krakowie. D. 19 b. m. rano przybyli do Krakowa z Warszawy przedstawiciele francuskiego FIDAC'u w towarzystwie członka Federacji płk. Rawicza. Delegacja kombatantów francuskich złożyła w obecności przedstawicieli urzędu wojewódzkiego oraz prezesa wojewódzkiego zarządu federacji PZOO. wiceprezydenta miasta dr. Klimeckiego hołd pamięci marszałka Józefa Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu, a następnie wzięła udział w sypaniu kopca na Sowińcu, gdzie goście francuscy zapisali się do księgi pamiątkowej. W godzinach popołudniowych delegacja kombatantów francuskich zwiedzała kościół M. Panny, Muzeum Narodowe oraz zabytki Krakowa.

Rada Naczelna Światowego Związku Polaków z zagranicy obraduje dalej w Krakowie.

(ef) W poniedziałek, w drugim dniu obrad Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy, odbyło się w godzinach rannych następne posiedzenie w sali obrad Izby przemysłowo-handlowej. Posiedzenie to otworzył, w zastępstwie prezesa b. marszałka Raczkiewicza, wiceprezes Związku dr Hełczyński, prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Program obrad wypełniły dwa referaty: p. prof. Ambroziewicza p. t. „Ideologja pracy młodzieży polskiej zagranicą" i p. Chorąbskiego p. t. „Znaczenie i założenie prac gospodarczych wśród Polonji zagranicznej". Po wyczerpującej dyskusji Rada Naczelna przyjęła między innemi wnioski o treści następującej:

Rada naczelna Światowego Związku Polaków z Zagranicy wita gorąco powstanie Towarzystwa pomocy Polonji zagranicznej i wyraża przekonanie, że nowa organizacja stanie się poważnym czynnikiem pomocy w realizacji zadań i potrzeb Polonji zagranicznej, reprezentowanej przez Światowy Związek Polaków z Zagranicy. Rada naczelna, zdając sobie sprawę z doniosłości akcji Towarzystwa oraz przyjmując do wiadomości postanowienia, zawarte w statucie Towarzystwa, a dotyczące współpracy w związku z nowopowstałą organizacją, zaleca prezydjum Rady utrzymanie z Towarzystwem jak najbliższego kontaktu, a w szczególności zaproszenia prezesa Towarzystwa pomocy Polonji zagranicznej do stałego współdziałania w pracach prezydjum.

Ponadto Rada naczelna stwierdzając, że wydawnictwa Światowego Związku Polaków z Zagranicy, a w szczególności jego oficjalny organ prasowy miesięcznik „Polacy zagranicą", stanowią poważny czynnik wymiany myśli pomiędzy Polonją zagraniczną a krajem oraz zasilają Polonję zagraniczną wiadomościami o Polsce współczesnej — zwraca się z gorącym apelem do wszystkich naczelnych organizacyj polskich na terenach zagranicznych, ażeby dążyły do jeszcze bardziej intensywnego wykorzystania tych wydawnictw w pracy kulturalno-narodowej wśród Polonji zagranicznej.

Po sesji odbył się obiad w restauracji Polliera. O godz. 15-tej odbyło się ostatnie posiedzenie.

Pożegnalny obiad Polonji zagranicznej.

(i) Na obiedzie pożegnalnym w restauracji Pollera wygłosili przemówienia delegaci mniejszości, jak dr Wolf z Czechosłowacji, p. Szczepanik z Niemiec, p. Wypiszewski z Łotwy, ks. prałat Łukasiewicz z Rumunji. Wyrażali oni podziękowanie światowemu Zw. Polaków za pracę i ideowe wskazówki.

Wobec nieobecności delegatów amerykańskich, co jest zrozumiałe ze względu na odległość, zabrał w ich imieniu głos prof. Szymański, który niemal 20 lat emigracji politycznej spędził w obu Amerykach i oświadczył co następuje:

W przekonaniu, że będę wyrazicielem myśli młodego pokolenia zarówno Ameryki Północnej, jak i Południowej, odważam się przemawiać w ich imieniu, wyobrażając sobie, że mogliby tak właśnie przemówić.

Jesteśmy w odmiennych warunkach od polskich środowisk mniejszościowych na kontynencie. Nie doznajemy żadnego ucisku, nie jesteśmy obywatelami drugiej klasy i odpłacamy się krajom naszego zamieszkania, w których urodziliśmy się — rzetelnym i szczerym patrjotyzmem, nie zapominając o Macierzy w myśl słów Wielkiego Komendanta i Wodza Narodu, który o emigracji wyrzekł: Dobre dziecko pamięta o matce.

Przyjmijcie szczere nasze uczucia takiemi, jakie są. Chcemy współpracy intelektualnej z wami, wymiany ludzi i towarów. Jesteśmy szczęśliwi i dumni, że pochodzimy z narodu, który ma własną suwerenną banderę".

Okrzykiem na cześć rządu polskiego prof. Szymański zakończył przemówienie.

Następnie przemówił p. Szwedowski im. Związku Zachodniego, podnosząc heroizm walk w Czechosłowacji i wyrażając niepłonną nadzieję, że tak jak nie zmogła nas rusyfikacja, nie zmoże naszych rodaków czechizacja.

Zkolei naczelnik Zarychta z M. S. Z. wygłosił przemówienie o ideologji Marszałka Piłsudskiego i o zadaniach naszych względem Polaków zagranicą.

Zakończenie obrad

(ef) O godz. 15-tej odbyło się ostatnie posiedzenie Rady naczelnej światowego związku Polaków z zagranicy, którą wypełniła obszerna dyskusja nad referatem dyr. Lenartowicza p. t.: „Program prac światowego związku Polaków na rok 1935/36".

Ogólny przebieg dyskusji wykazał realny kontakt i współpracę między Polonją zagraniczną a Macierzą. Szczególnie delegaci zagranicy przemawiając wskazali na sposoby generalnego, oraz w zależności od sytuacji na poszczególnych terenach — indywidualnego pogłębienia metod pracy. — Wskazano przytem na konieczność współdziałania poszczególnych środowisk polskich zagranicą pomiędzy sobą. Poza tem ogólny charakter dyskusji wykazał, że mimo znacznych trudności na niektórych terenach, Polonja tamtejsza bynajmniej nie opuszcza rąk i z zaciętością walczy o słuszne prawa swojego bytu.

Wyrazem tych nastrojów była rezolucja ogólna treści następującej:

Biorąc pod uwagę, że Naród Polski w ramach swojej państwowości zapewnia wszystkim obywatelom innej niż polska narodowości, możność swobodnego rozwoju i pielęgnowania swej ojczystej mowy i kultury, Rada Naczelna Św. Zw. Polaków z zagranicy — konstatując z przykrością pewną rozbieżność, jaka zachodzi pomiędzy położeniem Polaków w niektórych państwach, a hasłami i zasadami głoszonemi przez Św. Zw. Polaków — nie może nie wyrazić daleko idącego zastrzeżenia, przeciw stosowaniu tego rodzaju metod, mających na celu uniemożliwienie korzystania wszystkim bez wyjątku Polakom ze skarbnicy wspólnej kultury Narodu Polskiego".

Po przyjęciu do wiadomości sprawozdania władz i komisji rewizyjnej oraz po referacie wiceprez. dra Hełczyńskiego, Rada Naczelna uchwaliła regulaminy wewnętrzne, poczem nastąpiły wybory prezydjum Światowego Zw. Polaków z zagranicy, do którego weszli: prof. Wiktor Ambroziewicz, Mieczysław Fularski, prof. Ferdynand Goetel, dr. Bronisław Hełczyński, Michał Pankiewicz, Stanisław Paprocki, Wanda Pełczyńska, Adam Stebelski, Stefan Szwedowski.

Prezesem Światowego Związku jest nadal b. marsz. Raczkiewicz, a dyrektorem Stefan Lenartowicz, którzy w r. 1934 zostali wybrani przez drugi zjazd Polaków z zagranicy na okres 5-letni. Poza tem do prezydjum wchodzi automatycznie prof. Szymański, jako b. prezes Rady organizacyjnej Polaków z zagranicy.

Z innych wniosków należy wymienić przyjęcie do Światowego Związku nowego członka — Związku Polaków w Szwecji z siedzibą w Malmö, dalej zapowiedź zorganizowania w r. 1936 zlotu chórów polskich z zagranicy, wreszcie podziękowania dla ustępującego prezydjum i dyrektora Światowego Związku.

Zamykając sesję Rady, wiceprez. dr. Hełczyński stwierdził pozytywne wyniki obrad i podkreślił, że najlepszym wskaźnikiem dla ciężkiej niejednokrotnie pracy na poszczególnych terenach powinno być życie Marszałka J. Piłsudskiego, który rozpoczął walkę o wolną Polskę w warunkach z jakiemi mimo wszystko nieda się porównać żadna niedola doby obecnej.

Uczestnicy zjazdu Rady Światowego Zw. Polaków z zagranicy rozjadą się we wtorek do swoich okręgów.

Tempo Dnia z 20 XI 1935

Kraków do południa.

Kombatanci francuscy u trumny Marszałka Piłsudskiego.

(ef) Delegacja kombatantów francuskich, przed wyjazdem z Warszawy, w poniedziałek udała się w towarzystwie ministra gen. Góreckiego do pałacu Belwederskiego, gdzie oprowadzała ich osobiście p. Marsz. Piłsudska. Ogromne wrażenie na starych żołnierzach frontowych wywarła komnata, w której spoczywały zwłoki Marszałka. Komnatę tę zamieniono obecnie na kaplicę. Zachowana ona została w takim stanie, w jakim znajdowała się w czasie uroczystości pogrzebowych.

Kombatanci francuscy z dużem zainteresowaniem oglądali upominki, jakie od wielu lat na dzień 19-go marca nadsyłano z całego kraju do Belwederu.

W poniedziałek na cześć bawiących w Warszawie gości francuskich urządzone były trzy przyjęcia przedpołudniem w salach hotelu Europejskiego przez kolonję francuską. W południe śniadanie u ambasadora Noela, wieczorem zaś obiad u Fukiera, wydany przez prez. miasta Starzyńskiego.

We wtorek delegacja kombatantów francuskich w towarzystwie płk. Rawicza przybyła o godz. 6.30 rano do Krakowa. Na dworcu zostali powitani przez reprezentantów urzędu wojewódzkiego nacz. dra Mackę i radcę Zacharjasiewicza. Prezydjum miasta i krakowski zarząd FIDAC-u reprezentował wiceprez. m. dr Klimecki.

Goście francuscy udali się o godz. 10-tej do krypty, gdzie złożyli hołd Marsz. J. Piłsudskiemu. W południe udano się na Sowiniec.

Wielki zjazd kupiectwa polskiego w Krakowie.

Dnia 24 listopada r. b. odbędzie się w Krakowie Ogólnopolski Zjazd Kupiectwa Polskiego, który ma dać wyraz zasadniczym postulatom handlu polskiego w dobie obecnej oraz ma zademonstrować konieczność dalszego jednoczenia się społeczeństwa kupieckiego w ramach organizacyj zawodowych.

W programie Zjezdu przewidziane jest zbiorowe złożenie hołdu przez uczestników Kongresu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu oraz wyjazd na Sowiniec.

Ostatnio ustalony został szczegółowy program referatów, które wygłoszone zostaną na plenarnych obradach Zjazdu. Obejmują one tematy następujące: Kupiectwo polskie, a chwila obecna — wygłosi p. Henryk Brun, wiceprezes Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego; Drogi podniesienia poziomu zawodu kupieckiego — p. poseł Brunon Sikorski, dyrektor Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu; Kupiectwo polskie wobec polityki handlu zagranicznego — p. Stefan Barcikowski, wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie; O właściwe formy handlu wewnętrznego — p. dr Piotr Chorąży, dyrektor Polskiego Związku Stowarzyszeń Kupieckich Województwa Śląskiego; Problem świadczeń publicznych w handlu — dr Adam Dobrowolski, generalny sekretarz Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej; O odbudowę kredytu dla handlu polskiego — p. Andrzej Czarnecki, dyrektor Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego; Zagadnienie ustawodawstwa handlowego — adwokat Lech Grabowski, radca prawny Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie; Wzmocnienie więzów organizacyjnych kupiectwa polskiego — p. Wacław Mierzejewski, wiceprezes Centralnego Związku Detalicznego Kupiectwa Chrześcijańskiego; Na progu nowego etapu prac — dyrektor Eugenjusz Wencel, członek Zarządu Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie.

W uroczystościach zjazdowych wezmą udział przedstawiciele władz państwowych i samorządu gospodarczego.

Ministerstwo Komunikacji przyznało uczestnikom Zjazdu indywidualne ulgi kolejowe w wysokości 50 proc. przy przejazdach w obie strony. Znaczna ta ulga ułatwi wzięcie udziału w Zjeździe szerokim rzeszom kupiectwa polskiego nawet z najdalej położonych miejscowości kraju.

Sarena Kobieta z 20 XI 1935

Przyjazd delegacji kombatantów

KRAKÓW, 19.11. (tel. wł.) — Dziś o godz. 6.30 rano przybyła do Krakowa bawiąca w Warszawie delegacja kombatantów francuskich. Na dworcu delegacja powitana została przez wiceprezydenta m. Krakowa i przedstawiciela Fidacu dr. Klimeckiego. Goście francuscy złożyli hołd w krypcie św. Leonarda poczem udali się na Sowiniec. (L)

— **Zjazd kupiectwa polskiego.** — Kraków, 19.11. — W niedzielę najbliższą, 24 listopada, odbędzie się wielki zjazd kupiectwa polskiego. Pierwszy dzień obrad rozpocznie się od złożenia zbiorowego hołdu w krypcie św. Leonarda i na Sowińcu. W niedzielę 24 b. m. o godz. 1.30 porządek dzienny m. in. przewiduje cały szereg referatów, a mianowicie: „Kupiectwo polskie a chwila obecna", wygłosi Henryk Brun, wiceprezes Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego. „Drogi podniesienia poziomu zawodu kupieckiego" p. Sikorski, Dyrektor Zw. Towarzystw Kupieckich w Poznaniu. „Kupiectwo polskiego wobec polityki handlu zagranicznego" p. Barcikowski, wiceprezes Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, „O właściwe formy handlu wewnętrznego" p. Chorąży, dyrektor Polskiego Związku Stowarzyszeń Kupieckich woj. śląskiego. „Problem świadczeń publicznych w handlu" — Adam Dobrowolski, generalny sekretarz Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej, „Odbudowa kredytu dla handlu polskiego" — p. Czarnecki, dyrektor Naczelnej Rady Zrzeszeń i in. W uroczystościach zjazdowych udział wezmą przedstawiciele władz miejscowych i samorządu gospodarczego. (L)

Głos Narodu z 20 XI 1935

KOMBATANCI FRANCUSCY W KRAKOWIE. We wtorek rano przybyła do Krakowa grupa kombatantów francuskich, którzy bawili przez kilka dni w Warszawie. Goście francuscy powitani zostali na dworcu przez nacz. Urzędu wojew. dr. Macko, wiceprez. dr. Klimeckiego i innych. Około godz. 10 udali się oni do krypty św. Leonarda, do trumny śp. marsz. Piłsudskiego, w południe zaś byli na Sowińcu.

Zjazd kupiectwa polskiego

W nadchodzącą niedzielę dnia 24 b. m. Kraków będzie gościł w swoich murach uczestników „Ogólnopolskiego Zjazdu Kupiectwa Polskiego, którzy w liczbie kilku tysięcy przybędą do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka J. Piłsudskiego i wzięcia udziału w obrodach nad ważnemi zagadnieniami kupiectwa polskiego. Po nabożeństwie w Kościele Marjackim nastąpi otwarcie Zjazdu o godz. 9.30 w sali Starego Teatru. O godz. 13.30 organizacje kupieckie udadzą się pochodem do Krypty św. Leonarda na Wawelu, poczem wyjadą na Sowiniec.

Uczestnicy Zjazdu korzystają z 50 proc. zniżki kolejowej, zaś ci którzy zarazem są członkami Związku Oficerów Rezerwy mogą uzyskać przez lokalne Zarządu Z. O. R. karty uczestnictwa upoważniające do 75 proc. zniżki kolejowej w obie strony.

Obsługę Zjazdu objął Polski Związek Turystyczny, gdzie uczestnicy Zjazdu będą mogli otrzymywać szczegółowe informacje, odnośnie kwater, wyżywienia, zwiedzania, wycieczek do Wieliczki i Ojcowa, przewodników etc.

Kwatery można zamawiać korespondencyjnie bezpośrednio w Polskim Związku Turystycznym w Krakowie, Lubicz 4.

Czas z 21 XI 1935

Ilustr. Kur. Codz. z 21 XI 1935

Kronika krakowska

ECHA MANIFESTACJI POLSKO-AMERYKAŃSKIEJ PRZYJAŹNI W KRAKOWIE.

Podczas pobytu w Krakowie ambasadora p. Cudahy złożyli mu wizytę p. o. wojewody dr. Małaszyński i urzędujący wiceprezydent miasta.

Przed odjazdem p. ambasador Cudahy rewizytował osobiście p. wojewodę dr. Małaszyńskiego, wyrażając swój zachwyt spowodu przyjęcia, jakiego doznał w Krakowie.

Ambasador Stanów Zjednoczonych rewizytował osobiście również prezydenta miasta.

***

Na pożegnanie Krakowa wystosował ambasador Stanów Zjednoczonych do władz pismo następującej treści:

— „Opuszczając Kraków, pragnę wyrazić głębokie uznanie za szczere i odruchowe przyjęcie, okazane mi jako ambasadorowi Stanów Zjednoczonych.

Składając hołd temu wielkiemu Synowi Polski, Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu, wyrażam uczucie szacunku i podziwu, jakie żywią dla Niego i dla Polski wszyscy Amerykanie.

John Cudahy".

WIELICZKA W HOŁDZIE WODZOWI NARODU.

W dniu wczorajszym udała się do Krakowa z Wieliczki delegacja górników salinarnych w tradycyjnych strojach górniczych, która wzięła udział w sypaniu Kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu. Ponadto bawił na Sowińcu oddział P.W. gimnazjum żeńskiego w Wieliczce.

Kombatanci francuscy w Krakowie

Przybyli oni w tow, pułk. Rawicza z Warszawy

Kraków, 19 listopada.

Wczoraj o godz. 6.30 rano przybyła do Krakowa wycieczka kombatantów francuskich FIDAC-u w towarzystwie pułk. Rawicza z Warszawy.

Na dworcu zostali goście francuscy powitani przez naczelnika Mackę, radcę Zacharjasiewicza i radcę Stańkowskiego z urzędu wojewódzkiego, wiceprezydenta miasta dr. Klimeckiego z ramienia krakowskiego związku kombatantów i innych. Goście udali się do hotelu, o godzinie 10-ej złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu u trumny, poczem wpisali się do księgi pamiątkowej na Sowińcu.

Po południu goście zwiedzali zabytki miasta.

Expres Illust. 21. XI. 35

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Kombatanci francuscy
z hołdem dla Marsz. Piłsudskiego.

(ef) Delegacja kombatantów francuskich przed wyjazdem z Warszawy w poniedziałek udała się w towarzystwie ministra gen. Góreckiego do pałacu Belwederskiego, gdzie oprowadzała ich osobiście p. Aleksandra Piłsudska.

Reprezentanci kombatantów francuskich, pp. Desbous Boissere i Penyuer (w środku) w towarzystwie wicepr. dra St. Klimeckiego (na lewo), pułk. Rawicza i r. Zacharjaszewicza, u wejścia do katedry wawelskiej. Ag. fot. „Światowida".

Ogromne wrażenie na starych żołnierzach frontowych wywarła komnata, w której spoczywały zwłoki Marszałka. Komnatę tę zamieniono obecnie na kaplicę. Zachowana ona została w takim stanie, w jakim znajdowała się w czasie uroczystości pogrzebowych.

Kombatanci francuscy z dużem zainteresowaniem oglądali upominki, jakie od wielu lat na dzień 19 marca nadsyłano z całego kraju do Belwederu. W poniedziałek na cześć bawiących w Warszawie gości francuskich urządzone były trzy przyjęcia przed południem w salach hotelu Europejskiego przez kolonję francuską. W południe śniadanie u ambasadora Noela, wieczorem zaś obiad u Fukiera, wydany przez prez. miasta Starzyńskiego.

We wtorek delegacja kombatantów francuskich w towarzystwie płk. Rawicza przybyła o godzinie 6.30 rano do Krakowa. Na dworcu zostali oni powitani przez reprezentantów urzędu wojewódzkiego nacz. dra Mackę i radcę Zacharjasiewicza. Prezydjum miasta i krakowski zarząd FIDAC-u reprezentował wiceprez. m. dr Klimecki. — Goście francuscy udali się o godzinie 10 do krypty, gdzie złożyli hołd Marsz. J. Piłsudskiemu. W południe udano się na Sowiniec. W godzinach popołudniowych zwiedzono m. in. kościół Marjacki, Muzeum Narodowe, w godzinach wieczornych kombatanci francuscy wyjechali z Krakowa do Katowic.

Szkoła podoficerów lotnictwa z Bydgoszczy składa hołd Marsz. Piłsudskiemu.

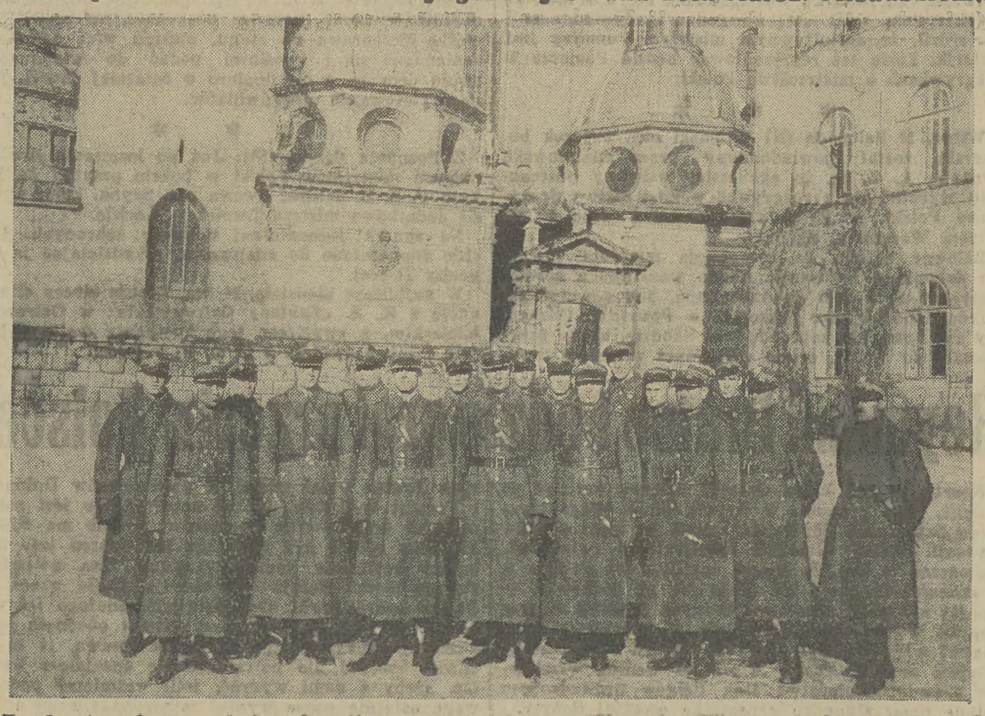

Z okazji 5-lecia szkoły, bawiła ostatnio w Krakowie wycieczka Szkoły Podoficerów Lotnictwa z Bydgoszczy w składzie dwóch starszych roczników i delegacji rocznika najmłodszego. Wycieczka wzięła udział w uroczystościach krakowskich w dniu Święta Niepodległości, w dniu 12 w sypaniu kopca na Sowińcu, a w dniu 13-go złożyła hołd Prochom Marszałka na Wawelu. W popołudniowych godzinach zwiedzała wycieczka zabytki Krakowa oraz saliny w Wieliczce, poczem powróciła do Bydgoszczy.

Zdjęcie przedstawia delegację szkoły z komendantem kpt. Zalewskim, dowódcami eskadr szkolnych kpt. Dzierzgowskim, Wiłowskim i Mówką przed katedrą na Wawelu

KRONIKA KRAKOWSKA.

Zjazdy w Krakowie.

(ef) Mimo zakończenia sezonu turystycznego niemal każdego dnia przyjeżdżają jeszcze do Krakowa mniejsze lub większe grupy celem złożenia hołdu Marszałkowi J. Piłsudskiemu i wzięcia udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu.

W nadchodzącą niedzielę dnia 24 bm. Kraków będzie gościł w swoich murach uczestników ogólno-polskiego zjazdu kupiectwa polskiego, którzy w liczbie kilku tysięcy przybędą do Krakowa celem złożenia hołdu Marszałkowi i wzięcia udziału w obradach nad ważnemi zagadnieniami kupiectwa polskiego.

Po nabożeństwie w kościele Marjackim nastąpi otwarcie zjazdu o godzinie 9.30 w sali Starego Teatru. O godzinie 13.30 organizacje kupieckie udadzą się pochodem do krypty na Wawelu, poczem pojadą na Sowiniec. Uczestnicy zjazdu korzystają z 50 proc. zniżki kolejowej, ci zaś, którzy są członkami Zw. Oficerów Rezerwy mogą uzyskać przez lokalne zarządy Z. O. R. karty uczestnictwa, upoważniające do 75 proc. zniżki kolejowej w obie strony.

Zniżka tak znaczne dla kupców, będących oficerami rezerwy, stoi w związku ze zjazdem oficerów rezerwy w dniu 25 bm. w Krakowie, na który przybędzie około 3.000 osób. Karty uczestnictwa biorących udział w zjeździe stemplować będzie w Krakowie Polski Związek Turystyczny. — Karty uczestnictwa w cenie 3 zł. zawierają ponadto kupony na przejazd na Sowiniec, wstęp na Wawel, opłatę przewodników i datek na budowę kopca.

W niedzielę również organizowany jest zjazd lekarzy wojskowych, na który przybędzie około 300 osób.

Komunikacja autobusowa na Sowiniec

KRAKÓW, 20.11. (tel. wł.) — Dyrekcja miejskiej Kolei Elektrycznej wstrzymała z dniem 21 listopada regularną komunikację autobusów na Sowiniec. Nadzwyczajne autobusy uruchamiać się będzie tylko dla wycieczek po zgłoszeniu się w dyrekcji Miejskiej Kolei Elektrycznej, przynajmniej na 1 dzień wcześniej, z podaniem ilości osób. (L)

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 20.11. — W końcu bieżącego tygodnia przybywają do Krakowa trzy pociągi popularne z Białegostoku, Warszawy i Rudnika w ilości 1.800 osób. Łącznie z pielgrzymką oficerów rezerwy i zjazdu kupiectwa polskiego przybywa w tych dniach do Krakowa około 6 tys. osób. (L).

— **Nowa świetlica żołnierska.** — Lwów, 20.11. — Wczoraj popołudniu odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie świetlicy żołnierskiej 19 p. p. Obrony Lwowa. Uroczystość zainaugurował dowódca 19 p. p. płk. dypl. Jurzyński, który dokonał przytem odsłonięcia popiersia Marszałka Piłsudskiego. Następnie dowódca O. K. 6 gen. Litwinowicz, przeciął symboliczną wstęgę. Uroczystości zakończyła część artystyczna. Świetlica obejmuje dwie czytelnie i salę zabaw wraz ze sceną. Wszystkie dekoracje są pomysłu prof. Balka. (R).

„Kraków — duszą i sercem Polski"
Serdeczny artykuł francuskiego dziennikarza o podwawelskiej stolicy.

(z) Z pośród mnóstwa entuzjastycznych artykułów o Polsce, jakie w ostatnich czasach pojawiają się w prasie zagranicznej, wymienić należy artykuł p. t.: **„Cracovie reine de la Pologne"** („Kraków — Królowa Polski"), pióra p. **Emila Cadeau**, ogłoszony w dzienniku **„Liberté du Sud-Ouest"**, wychodzącym w **Bordeaux**.

Już same słowa, któremi wysłannik gazety z Bordeaux rozpoczyna swój artykuł, są bardzo znamienne. Brzmią one: **„Czemże odwdzięczę się Krakowowi za te wszystkie głębokie radości, jakie dało mi to miasto?** Im bardziej zbliżałem się do Krakowa, jadąc z Warszawy, tem goręcej pragnąłem poznać to miasto. Kraków, jeszcze gdy go nie znałem, był dla mnie **prawdziwą stolicą Polski**, stolicą duchową, gdy Warszawa jest jej stolicą polityczną, w której ongiś Sejm wybierał królów, a w której w roku 1926 Piłsudski i jego żołnierze ocalili parlamentaryzm od chaosu i popadnięcia w bezwład".

P. Emil Cadeau, omówiwszy pokrótce historję Krakowa, ze szczególnem uwzględnieniem epoki panowania Władysława Jagiełły i królowej Jadwigi, wspomina o tem, że w katedrze na historycznem wzgórzu Wawelskiem znajdują się groby królów i bohaterów polskich, że **Kraków jest nieporównanem miastem sztuki**, posiadającem 56 kościołów, 40 klasztorów, 7 synagog, wspaniałą rezydencję królewską, tudzież najstarszy uniwersytet polski, założony w XIV wieku przez Kazimierza Wielkiego, a odnowiony przez królowę Jadwigę. Spisując swe wrażenia z pobytu w Podwawelskim Grodzie, wyraża dziennikarz francuski swój zachwyt nad kościołem Najśw. Panny Marji, **„najpiękniejszą budowlą gotycką w Polsce"**, opisuje w entuzjastycznych słowach wnętrzne świątyni, ołtarz Wita Stwosza, malowidła Matejki, wspaniałe witraże i t. d., twierdząc, że moment wejścia do kościoła Najśw. Panny Marji wprowadza człowieka **w olśnienie.**

W dalszym ciągu p. Emil Cadeau w poetyckich słowach opisuje głębokie wrażenie, jakie sprawia na przyjezdnym **dźwięk historycznego krakowskiego hejnału**, poczem przerzuca się do grobów w katedrze Wawelskiej i pisze, co następuje: „W głównej krypcie, we wspaniałych sarkofagach z kamienia lub z marmuru, spoczywają w podziemiach wawelskich królowie **Korybut** i **Jan Sobieski**, bohaterowie narodowi **Poniatowski i Kościuszko**, poeci **Mickiewicz i Słowacki**, a w pośród nich, w trumnie srebrnej, pięknej swą niezwykłą prostotą, leży **Marszałek**, ów bohater już **legendarny**, którego energji Polska tyle zawdzięcza... U stóp jego trumny defiluje stale tłum milczący, skupiony, pełen wzruszenia i uwielbienia... Obywatele polscy w inny jeszcze sposób składają hołd swemu Marszałkowi. Oto wznoszą mu **na Sowińcu** wielki kopiec, podobnie, jak ongiś wznieśli nieopodal kopiec na cześć Kościuszki. **Polska umie jeszcze stawiać niezniszczalne pomniki swoim bohaterom.**

Najbardziej wzruszającą ideą jest to, że **wszyscy Polacy**, bez różnicy stanu, współzawodniczą z sobą w budowie tego pomnika; każdy wiezie na Sowiniec swoje taczki, aby własnemi rękoma dorzucić swoją ziemię do tego kopca, mającego uczcić pamięć Marszałka. Czyż nie jest to **bardzo piękne?** Polacy z innych stron, którzy nie mogą osobiście udać się do Krakowa, posyłają zewsząd ziemię na kopiec na Sowińcu. Polacy z Francji przyłączyli się do tego wspólnego dzieła".

Utrzymane w niezwykle sympatycznym tonie wspomnienia swoje z pobytu w Krakowie kończy p. Emil Cadeau następującemi słowy: „Jeżeli jest kraj, w którym szlachetne i rycerskie gesty są jeszcze dotąd otaczane czcią, to krajem tym jest **Polska**, w której przeżyłem kilka uroczych tygodni. Zdaje mi się, że jest to jedna z licznych przyczyn, dla której **prawdziwi Polacy będą zawsze prawdziwymi przyjaciółmi Francji. Kraków uważam za duszę i serce Polski. W tem to właśnie mieście najlepiej zrozumiałem Polskę".**

— **Wyjazd pielgrzymki.** — Białystok, 21.11. — W dniu dzisiejszym wyjechała z Białegostoku wycieczka 700 włościan pow. białostockiego do Krakowa, celem złożenia hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego. (Z).

Dar Akademji Umiejętności dla Ojca św.

P. A. T. donosi, że onegdaj Ojciec św. przyjął na prywatnej audjencji **prof. U. J. dr. Leona Sternbacha**, który w imieniu Polskiej Akademji Umiejętności wręczył Ojcu św. tom p. t. **„Commentaria Horatiana"**, wydany przez akademję z racji 2000-lecia Horacjusza. W rozmowie z prof. Sternbachem Ojciec św. interesował się nauką polską oraz stanem prac nad sypaniem kopca marsz. Piłsudskiego.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

31 p. artylerji z Torunia w hołdzie Marszałkowi Piłsudskiemu.

Wycieczka oficerów, podoficerów i żołnierzy 31 p. artylerji lekkiej z Torunia z mjr. Jaworskim i mjr. Piwowarskim na czele, która przybyła do Krakowa celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano przed Pałacem Prasy.

Miejsce ostatniego spoczynku Marszałka Piłsudskiego.

(ef) Donosiliśmy już o decyzji umieszczenia sarkofagu ze zwłokami Marszałka J. Piłsudskiego w krypcie pod wieża wikaryjską, zwaną też **Wieżą Srebrnych Dzwonów.** W wieży tej znajdują się **najstarsze dzwony katedry krakowskiej,** pochodzące ze średniowiecza i noszące nazwy: **„Maciek", „Nowy" i „Gąsiorek".** Dzwony te mają **przepięknie harmonijny dźwięk srebrzysty,** skąd nazwa „Wieży srebrnych dzwonów". Jest ona wykonana z kamienia starannie obrobionego w kostkę, ułożonego w warstwy, techniką zupełnie podobną do innych budowli romańskich z wieku XI i XII, np. krypty św. Leonarda, kościoła św. Wojciecha, kościoła św. Andrzeja i innych.

W wieży „Srebrnych dzwonów" znajduje się **kaplica Szafrańców.** pod wezwaniem Bożego Ciała, nazwana też w nowszych czasach **kaplicą Radziwiłłów.** Potwierdzeniem tezy znakomitego historyka krakowskiego, prof. **Tadeusza Wojciechowskiego,** iż dzisiejszy grobowiec pod kaplicą Szafrańców był niegdyś w średniowieczu **miejscem zebrań kapituły,** a w każdym razie przestrzenią licznie nawiedzaną dla jakichś celów, jest okoliczność, iż w ścianie zachodniej dzisiejszej krypty pod kaplicą Wazów znajdują się **zamurowane wąskie drzwi** o węgarach kamiennych z silnie wydeptanym kamiennym progiem. Ostatni z rodu Szafrańców około r. 1523 przekazał patronat nad kaplicą **krakowskiej Akademji.** Odtąd **profesorów tej uczelni chowano tu pod posadzką,** zasypawszy cały kapitularz ziemią. Tu spoczął słynny medyk i historyk **Maciej Miechowita,** zmarły w r. 1523, **Jakób Najmanowicz,** znakomity rektor i inni, których nagrobki widać po ścianach.

W każdym razie podkreślić należy, że grobowiec pod wieżą „Srebrnych dzwonów", w którym niezadługo ma spocząć na wieki Marszałek Józef Piłsudski, jest **ważna z punktu widzenia historycznego pozostałością nieistniejącej już dziś drugiej katedry romańskiej,** zbudowanej w latach 1080—1142, w czasach **Władysława Hermana i Bolesława Krzywoustego.** Jak wiadomo. najważniejszym szczątkiem tej katedry, dochowanym do dnia dzisiejszego, jest niezwykle cenna jako zabytek **średniowieczna krypta św. Leonarda.** Grobowiec Marszałka J. Piłsudskiego będzie się znajdował **pod dzisiejszą kaplicą Radziwiłłowską** (Szafrańców), którą przyozdobiono w czasie ostatniej restauracji kardynała Puzyny **piękną polichromją i witrażem,** projektu **Józefa Mehoffera** oraz pomnikiem kardynała **Jerzego Radziwiłła,** zmarłego w r. 1600, **dłuta Piusa Welońskiego.**

Plany urządzenia krypty.

Istniejące pod wieżą wikaryjską podziemie do **czasów budowy dzisiejszej katedry przez Władysława Łokietka, było jeszcze na powierzchni ziemi** i stanowiło **kapitularz,** czyli miejsce obrad kanoników. Później dopiero, skoro **teren stopniowo wzrastał** na całem wzgórzu wawelskiem, **obszar ten znalazł się już pod ziemią,** jednak pozostało **okno dzisiaj zamurowane,** ponad samym poziomem obecnego terenu, które z łatwością **będzie można przywrócić.**

Pierwotnie istniał zamiar, aby wprost z zewnątrz przebić wejście do tej krypty, tak, by w czasie nabożeństw zwiedzający mogli odrazu schodzić do wnętrza, nie zaś przez kościół. Od tej myśli jednak **odstąpiono, żeby nie naruszać starożytnych murów** i nie osłabiać ich wytrzymałości.

Jednak **władze kościelne życzą sobie, ażeby dostęp do krypty Marszałka istniał z zewnątrz,** co odpowiada też życzeniom władz wojskowych i świeckich.

Możliwem jest zatem następujące rozwiązanie:

Przebicie z krytpy Batorego przejścia wprost do wspomnianej krypty pod wieżą i połączenie z zewnętrznem otoczeniem katedry krypty Batorego przez wybudowanie przedsionka pod kaplicą Świętokrzyską.

W ten sposób **wejście istniałoby od dzisiejszych głównych schodów wprost na prawo pod kaplicą Świętokrzyską do krypty Batorego i połączonej z nią Marszałka** i temsamem do krypt następnych.

Wiadomo na mocy badań, tak jeszcze prof. Sławomira **Odrzywolskiego,** jak i poszukiwań z lat ostatnich, że **pod katedrą, a zwłaszcza pod nawą obiegającą Wielki Ołtarz, istnieje kilka krypt, dotąd jeszcze nie połączonych.** Z nich to szczątki chowanych tam duchowanych i świeckich dostojników możnaby przenieść do jednej z krypt dalszych, **połączyć je i w ten sposób stworzyć osobne wyjście z grobów królewskich, możliwe, że pod kaplicą Królowej Zofji.** Nad temi pracami **zastanowi się w najbliższym czasie książę Metropolita wraz z Kapitułą** i w porozumieniu z Komitetem Głównym, **ostatecznie rzecz rozstrzygnie.**

Zdawna już myślano o dalszem rozszerzeniu grobów królewskich, którego jednak dotąd nie można było uskutecznić, **spowodu braku środków.** Nie wątpimy, że dziś społeczeństwo tak ofiarne, oddające grosz na cele uczczenia Marszałka, umożliwi przeprowadzenie tych doniosłych i tak niezbędnych zamiarów.

Dr T. K.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Umysłowi pracownicy kolejowi na Sowińcu.

W ostatnich dniach Związek Umysłowych Pracowników Kolejowych w ilości około 1000 osób odbył pielgrzymkę do krypty św. Leonarda, celem oddania hołdu prochom Marszałka Józefa Piłsudskiego i wycieczkę na Sowiniec, gdzie uczestnicy wzięli udział w sypaniu kopca. — Zjęcie przedstawia uczestników wycieczki podczas wizyty w „Pałacu Prasy"

Powiat rypiński z hołdem w Krakowie.

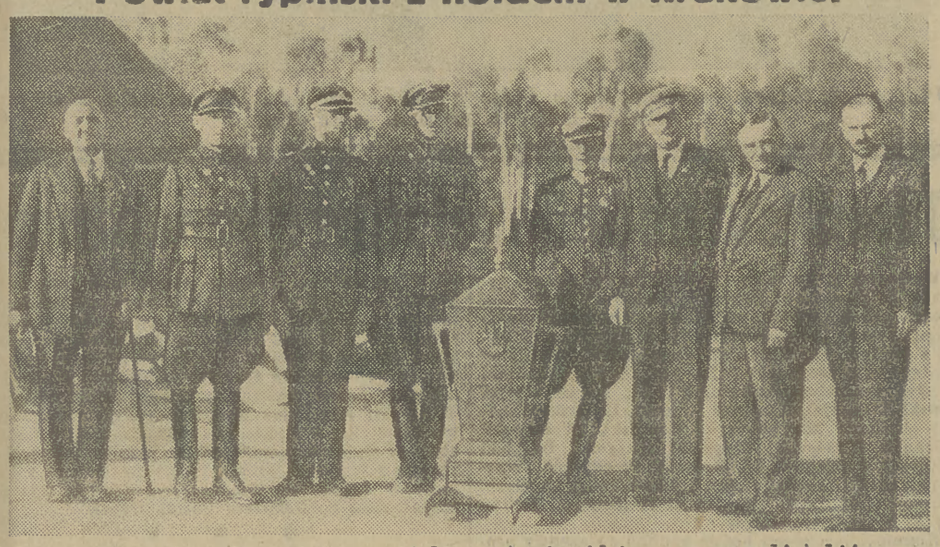

Delegacja organizacyj powiatu rypińskiego (województwo warszawskie), która przywiozła do Krakowa urnę z ziemią z 230 wiosek i miasteczek powiatu i złożyła na Sowińcu. Ag. fot. „Światowid".

◆ ◆ ◆

ZIEMIA ZE WSZYSTKICH MIEJSCOWOŚCI KASZUB NA SOWINIEC. W niedzielę 24-go b. m. w stolicy „Szwajcarji Kaszubskiej" odbędzie się piękna i podniosła uroczystość zsypania do jednej wspólnej urny ziemi ze wszystkich miejscowości powiatu kartuskiego. Urna, utrzymana w stylu kaszubskim, wręczona zostanie tego dnia specjalnej delegacji, złożonej ze rdzennych Kaszubów, którzy przewiozą ją na Sowiniec.

Ojciec św. przyjął dar Polskiej Akademji Umiejętności.

Z Watykanu donosi (PAT): Papież przyjął na prywatnej audjencji prof. **Leona Sternbacha,** który w **imieniu Polskiej Akademji Umiejętności wręczył Ojcu świętemu tom p. t „Commentaria Horatiana",** wydany przez Akademję z racji 2000-lecia Horacjusza.

W rozmowie z prof. Sternbachem Ojciec święty **interesował się nauką polską oraz stanem prac nad sypaniem kopca Marszałka Piłsudskiego.**

Jutr 23 XI 1935

Walny ziazd lekarzy weterynarji R. P. w Krakowie

Dnia 24 listopada odbędzie się w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie IV walny zjazd lekarzy weterynarji R. P.

Uroczyste otwarcie zjazdu odbędzie się tegoż dnia o godz. 9.30 w obecności przedstawicieli władz centralnych i władz miejscowych.

W programie przewidziane jest złożenie hołdu pamięci Marsz. J. Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu, jak również gremjalny udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Podczas zjazdu wygłoszone zostaną referaty prof. dr. Juljana Nowaka z Krakowa i doc. dr. Ireny Maternowskiej z Warszawy, oraz omówione będą aktualne sprawy zawodowe.

Komisja informacyjno-kwaterunkowa zjazdu urzędować będzie już w przeddzień zjazdu w budynku Komitetu Budowy Kopca Marszałka Piłsudskiego, mieszczącego się naprzeciw dworca kolejowego.

Walny ziazd delegatów Związku Oficerów Rezerwy R. P.

Zarząd Główny Związku Oficerów Rezerwy Rz. P. przypomina za naszem pośrednictwem wszystkim Oficerom rezerwy, że Walny Ziazd Delegatów Związku rozpocznie się w Warszawie, w niedzielę dn. 24 b. m. według następującego programu: godz. 9-ta rano Msza św. w kościele św. Antoniego (ul. Senatorska 31), godz. 10-ta rano Złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza, godz. 11 — 15 Otwarcie Zjazdu w lokalu Stow. Techników przy ul. Czackiego 3/5.

Po zakończeniu obrad nastąpi wyjazd do Krakowa o godz. 23 m. 50.

W poniedziałek dnia 25 b. m. nastąpi w Krakowie oddanie hołdu wielkiej pamięci I Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego na Wawelu i na Sowińcu.

Czas 23 XI 1935

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Górale z Zawoi w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

Wycieczka górali z Zawoi, która przybyła do Krakowa dla złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy".

Zjazd lekarzy weterynarji w Krakowie.

W niedzielę dnia 24 bm. odbędzie się IV-ty **walny zjazd lekarzy weterynarji R. P.** w Krakowie. Uroczyste otwarcie zjazdu nastąpi w **niedzielę o godzinie 9.30 w auli Uniw. Jagiellońskiego** w obecności przedstawicieli władz centralnych i miejscowych. W programie przewidziane jest złożenie hołdu pamięci Marsz. J. Piłsudskiego, jak również gremjalny udział w sypaniu Kopca na Sowińcu.

Podczas zjazdu zostaną wygłoszone referaty prof. dra **Juljana Nowaka** z Krakowa i docenta dra **Ireny Maternowskiej** z Warszawy oraz omówione będą aktualne sprawy zawodowe.

Pielgrzymka Zw. Ofic. Rezerwy

KRAKÓW, 23.11. (tel. wł.) — W poniedziałek o godz. 6.40 zrana przybywa do Krakowa pielgrzymka oficerów rezerwy ze zjazdu odbywającego się w Warszawie. Pielgrzymka uda się do Wawelu i na Sowiniec. (L)

25 XI 1935

„ILUSTROWANY KURYER CODZIENN

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Wycieczka Koła prawników i ekonomistów DOKP Toruń w Bydgoszczy.

W ostatnich dniach zwiedziła „Pałac Prasy" wycieczka Koła prawników i ekonomistów D. O. K. P. Toruń w Bydgoszczy. Uczestnicy pod przew. prezesa Koła naczelnika wydziału prawnego dra Juljusza Haraschina, po uprzedniem złożeniu hołdu cieniom Pierwszego Marszałka w podziemiach Katedry wawelskiej i wzięciu udziału w sypaniu Kopca na Sowińcu, tudzież zwiedzeniu wystawy bibljofilów w Muzem Przemysłowem, zwiedzili „Pałac Prasy". Goście nie szczędzili wyrazów podziwu nad ogromem przedsiębiorstwa nie ustępującego w swej precyzyjności pracy kolei, wyrażając Redakcji szczerą wdzięczność i podziękowanie za umożliwienie im zapoznania się z nowoczesna techniką pracy.

◆ ◆ ◆

Po raz trzeci z taczkami w Krakowie.

W dniu dzisiejszym zgłosił się w naszej Redakcji **p. Mikołaj Tynkaluk,** legjonista, zamieszkały we Lwowie, pl. Krakowski, Kiosk nr. 56, który przybył **pieszo po raz trzeci ze Lwowa do Krakowa,** aby złożyć hołd zwłokom śp. Marszałka.

W jednym z numerów „IKC." zamieściliśmy zdjęcie p. Tynkaluka z taczkami, w których przywiózł ziemię z Cytadeli lwowskiej na Sowiniec. Taczki te zawiózł następnie marszem pieszym do Warszawy do Belwederu, gdzie zostały złożone w muzeum.

* * *

(wł) **ZIEMIA Z KOWNA NA KOPIEC MARSZ. PIŁSUDSKIEGO.** Członkowie kolonji polskiej w Kownie pobrali ziemię z grobów żołnierzy polskich, którą przewiezie na Sowiniec sztafeta młodzieży z pogranicza polsko-litewskiego.

Jutr 25 XI 1935

Wieczorem uczestnicy zjazdu wyjechali do Krakowa. W Krakowie program przewiduje: po uroczystem nabożeństwie żałobnem o godz. 9 rano w katedrze na Wawelu, uczestnicy zjazdu oddadzą hołd marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie św. Leonarda, poczem udadzą się na Sowiniec, aby wziąć udział w sypaniu kopca ku czci Wodza Narodu.

Kurjer Warsz 25 XI 1935

BIEG SZTAFETOWY ZAKOPANE — SOWINIEC. Z udziałem kilkuset członków z trzech powiatów: nowotarskiego, myślenickiego i krakowskiego odbył się w dniu Święta Niepodległości bieg sztafetowy Związku Rezerwistów, przyczem trasa 144 km przebytą została w rekordowo szybkim czasie: w 7-miu godzinach i 28 min. Na ilustracji grupa uczestników i organizatorów biegu na granicy pow. myślenickiego i krakowskiego.

Ex Illustr z 25 XI 1935

Dziś sejm kupiectwa polskiego w Krakowie

2.000 przedstawicieli świata gospodarczego z całej Polski. — Uroczystości ku czci Wodza Narodu i obchód 525-lecia najstarszej organizacji kupieckiej

Kraków, 23 listopada.

W dniu dzisiejszym odbędzie się w Krakowie **sejm kupiectwa polskiego, na który przybywa przeszło 2000 delegatów z całej Polski.**

W związku ze zjazdem odbędą się w Krakowie **uroczystości ku czci Wodza Narodu oraz uroczystości, związane z 525-leciem Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej, która jest najstarszą organizacją kupiecką w Polsce.**

Na kongresie załatwią delegaci szereg spraw, mających dla kupiectwa polskiego doniosłe znaczenie. Jako wstęp do tego kongresu odbyły się wczoraj w Krakowie **obrady naczelnej rady stowarzyszenia kupców polskich,** w których wzięli udział wszyscy członkowie tej rady. Obrady zagaił i przewodniczył im prezes rady naczelnej **Bogusław Herse z Warszawy, poczem wygłoszono referaty.**

Pierwszym był referat na temat wykorzystania **reorganizacji banku Związku Spółek Zarobkowych.** Referat stwierdza, że zjazd przyjmuje z zadowoleniem do wiadomości decyzję ministerstwa skarbu w tej sprawie i widzi w niej częściowe **spełnienie postulatów kredytowych handlu polskiego.**

Zjazd apeluje też do przyszłych organizacyj kupieckich, gdzie znajdują się oddziały tego banku o propagandę w kierunku najszybszego zrealizowania propozycji rządowych. Jednocześnie ponieważ obecny stan finansowy kupiectwa nie pozwala odegrać w akcji subskrybcyjnej takiej roli, jakiejby wymagała organizacja i konstrukcja banku, apeluje zjazd do ministerstwa skarbu, by jaknajszerzej **udostępniło handlowi polskiemu bez względu na ilość akcji korzystanie z tego nowego źródła kredytu.**

Następnie omówiono sprawę **nowelizacji ustawy o nieuczciwej konkurencji, projekt reformy świadectw przemysłowych i t. d.** W godzinach popołudniowych kontynuowano obrady i przyjęto wnioski między innemi o **reformę składek dla ubezpieczalni społecznych i podwyższenie rabatów od wyrobów monopolowych.**

„CZAS", poniedziałek 25 listopada 1935 r.

Ogólno-polski zjazd kupiectwa chrześcijańskiego

Wczoraj odbył się w Krakowie ogólno - polski zjazd kupiectwa chrześcijańskiego, na który przybyło z terenu całej Polski ponad 2000 kupców chrześcijan. O g. 8 rano świątynię Marjacką wypełniły szczelnie rzesze kupieckie z kilkudziesięcu pocztami sztandarowemi oraz delegacja Krakowskiej Kongrecji Kupieckiej ze swojem godłem — srebrnym okretem z 16-go w. Na nabożeństwo przybyli przedstawiciele władz z winceministrami Grodyńskim i Doleżalem na czele. Z uroczystą mszą św. przed otwarty tryptyk Wita Stwosza wyszedł ks. inf. Kulinowski, który po skończonem nabożeństwie wygłosił od ołtarza okolicznościowe kazanie. Ks. inf. podkreślił, że słusznie kościół Marjacki nosi nazwę świątyni mieszczańskiej.

Po nabożeństwie uformował się pochód, który ruszył do Starego Teatru, gdzie u drzwi nadchodzących witały dźwięki starodawnych fanfar. Tu rozpoczęły się główne uroczystości Kongregacji z okazji zjazdu kupiectwa polskiego i 525 - lecia Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej. Przybyli na nie imieniem rządu wiceminister Grodyński i wiceminister Doleżal, wojewoda Małaszyński z radcą Stańkowskim, wiceprezydent Raczyński, prezesi i wiceprzesi wszystkich Izb przemysłowo - handlowych z prezesem b. min. Klarnerem i prezesem inż. Brzozowskim na czele, rektor U. J. Maziarski, min. prof. Kumaniecki, kurator Godecki,— prezes Rządkiewicz itd.

Nad podjum, na którem ustawiły się poczty sztandarowe, umieszczono na tle o barwach państwa i miasta srebrnego Orła. Za stołem prezydjalnym zajęli miejsca. prezes Rady Naczelnej Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego Bogusław Herse z wiceprezesami oraz prezydjum Krakowskiej Kongregacji Kupieckiej z Eugenjuszem Jakubowskim na czele. Po zagajeniu zjazdu przez prezesa Hersego i uczczeniu pamięci Wodza Narodu, uchwalono wysłać depesze hołdownicze do P. Prezydenta Rzplitej, premjera Kościałkowskiego, wicepremjera Kwiatkowskiego i ministra Góreckiego.

Skolei zabrał głos minister Grodyński, który powiedział m. in.:

Mam zaszczyt imieniem pana wicepremjera i ministra skarbu powitać najserdeczniej ogólno-polski zjazd kupiectwa polskiego i zapewnić Panów, że pan wicepremjer, któremu tak na sercu leży rozkwit gospodarstwa społecznego w Polsce, uważa zdrowe kupiectwo, zdrowy aparat wymienny ugruntowany tradycją polskiego kupiectwa, za jeden z najważniejszych czynników tego rozkwitu. Toteż z wielką przyjemnością będę mógł panu wicepremjerowi zakomunikować słowa uznania, które padły z ust Pana Prezesa w stosunku do rządowego programu gospodarczego i zapewnić go o tem, iż kupiectwo w poczuciu obywatelskiego obowiązku chce program rządu w całości poprzeć. Tembardziej jest to dla mnie przyjemne, że mogę w imieniu Pana Wicepremjera zapewnić Panów, że począwszy od stycznia 1936 r. rząd wejdzie w kontakt bezpośredni z kupiectwem polskiem celem współdziałania w usunięciu tych zapór, które krępują zdrowy aparat wymienny. Toteż Pan Wicepremjer przywiązuje szczególną wagę do przebiegu obrad dzisiejszego zjazdu tembardziej, że jest on poświęcony usprawnieniu aparatu wymiennego i skonsolidowaniu organizacyjnemu chrześcijańskiego kupiectwa polskiego.

Następnie dłuższe przemówienie wygłosił imieniem ministra przemysłu i handlu p. wicem nister Doleżal. (Przemówienie to podamy w numerze jutrzejszym).

Skolei zjazd powitał imieniem miasta wiceprezydent Radzyński. Podkreślił on znaczenie kupiectwa w gospodarstwie narodowem, poczem nawiązując do poprzednich przemówień zaakcentował, jak ważną rolę ma do odegrania kupiectwo przy rozwikłaniu obecnych trudności dla odrodzenia gospodarstwa narodowego. Z gorącym aplauzem, zarówno przedstawicieli rządu, jak i wszystkich obecnych, spotkało się wezwanie prezydenta Radzyńskiego, by dzieci kupców stanęły u warsztatów pracy swoich ojców i na tym posterunku przyczyniały się do wzrostu siły wewnętrznej Rzeczypospolitej.

Po przemówieniu prezesa Związku Izb przemysłowych handlowych ministra Klarnera, które zamieściliśmy już w numerze wczorajszym, oraz przemówieniu płk. Tomaszewskiego, który witał zjazd imieniem prezesa Ligi Morskiej i Kolonjalnej gen. Dreszera, wygłoszono szereg interesujących referatów, które stały na b. wysokim poziomie, poczem prezes Herse zamknął obrady zjazdu.

Następnie członkowie rady naczelnej ujęli wieniec z białych chryzantem, przy którym straż honorową pełnili, w średniowieczne stroje ubrani halabardnicy, poczem ruszył olbrzymi pochód kupiectwa polskiego na Wawel.

Gdy pochód zbliżał się do stoków wawelskich, odezwały się znowu dźwięki fanfar. U trumny Marszałka w obecności przedstawicieli władz rada naczelna organizacyj kupieckich złożyła wieniec, poczem uczestnicy zjazdu składali hołd Wodzowi Narodu.

W godzinach popołudniowych wiceminister Grodyński opuścił Kraków a pociągiem nocnym odjechał do Warszawy wiceminister Doleżal.

GEN. ROUPPERT W KRAKOWIE

Wczoraj przybył do Krakowa na czele słuchaczy Wojskowej Szkoły Sanitarnej gen. Rouppert. Młodzi lekarze zaciągnęli wartę honorową u trumny Marszałka poczem szkoła sanitarna z gen. Rouppertem na czele złożyła hołd Wodzowi Narodu.

Tempo Dnia z 26 XI 1935

Oficerowie rez. u trumny Marsz. Piłsudskiego

(ef) W poniedziałek w godzinach rannych przybyła do Krakowa wycieczka **Zw. oficerów rezerwy z Warszawy.**

Przed godziną 9-tą zebrali się oficerowie rezerwy, którzy przybyli w liczbie **około 300 na dziedzińcu arkadowym na Wawelu wraz z pocztami sztandarowemi.**

Przybyli również **reprezentanci władz** z przedstawicielem województwa, naczelnikiem wydziału wojskowego p. Siewińskim i wiceprez, miasta dr Klimeckim, poczem wszyscy udali się na nabożeństwo żałobne, odparwione w katedrze na Wawelu.

Koło godziny 10-tej złożono hałd **Marszałkowi w krypcie Św. Leonarda.** Po południu przewidziane jest zwiedzanie miasta, w szczególności komnat królewskich na Wawelu. Wieczorem uczestnicy wycieczki rozjeżdżają się do swoich środowisk.

Oficerowie rezerwy w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj przybyło do Krakowa około 450 delegatów Związku Oficerów Rezerwy, którzy brali udział w zjeździe warszawskim. Po wysłuchaniu mszy św. żałobnej którą celebrował w katedrze wawelskiej ks. prał. Domasik, oficerowie rezerwy z wiceprezesem zarządu głównego Ryszkiewiczem na czele, udali się do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd u trumny Wodza Narodu, poczem wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Czas z 26 XI 1935

Zjazd Związku Oficerów Rezerwy.

Warszawa, 24 listopada. (J) W niedzielę dnia 24 b. m. rozpoczął się w Warszawie

dwudniowy walny zjazd delegatów Związku Oficerów Rezerwy R. P.

Na intencję obrad Zjazdu odrpawione zostało o godz 9-tej rano **w kościele św. Antoniego uroczyste nabożeństwo,** poczem Rada związkowa złożyła na grobie Nieznanego Żołnierza **wieniec.**

Otwarcie walnego zjazdu odbyło się **w sali Stowarzyszenia Techników,** przy ul. Czackiego 3/5, o godz. 11.15.

W oficjalnej części obrad zjazdu wzięli udział: generalny Inspektor Sił Zbrojnych **gen. Rydz-Śmigły,** który **reprezentował P. Prezydenta R. P.,** z ramienia rządu obecny był **minister spraw wewnętrznych p. Władysław Raczkiewicz,** ministra spraw wojskowych reprezentował wicemin. **gen. Sławoj-Składkowski,** poza tem obecny był minister przemysłu i handlu **gen. Roman Górecki,** generalicja, przedstawiciele władz państwowych, wojskowych, samorządowych i bratnich organizacyj. Wielka sala Stow. Techników była wypełniona tak szczelnie, że trudno było się wprost przecisnąć. Przybywającego generalnego Inspektora Sił Zbrojnych **powitało u wejścia prezydjum zjazdu,** a gdy gen. Rydz-Śmigły zjawił się na sali, orkiestra odegrała **hymn narodowy.**

Zjazd otworzył prezes zarządu głównego Zw. Oficerów Rezerwy **gen. min. Roman Górecki,** który po przywitaniu obecnych wzniósł okrzyk na cześć P. Prezydenta R. P., który został trzykrotnie powtórzony przez obecnych przy dźwiękach hymnu państwowego.

Zkolei p. min. Górecki odczytał

przemówienie Marsz. Piłsudskiego,

wygłoszone przez radjo 18 czerwca 1927 r., w czasie walnego zjazdu delegatów Zw. Oficerów Rezerwy w Krakowie. Tekst tego przemówienia brzmi, jak następuje:

„Szanowni Panowie! Przemawiając do was, czuję się dziwnie, bo nie jestem przyzwyczajony przemawiać do maszyny, a do ludzi. Zebraliście się panowie w Krakowie jako **oficerowie rezerwy,** którzy w pracy wojskowej i w pracy cywilnej, mają tej pracy dużo i odczuwają to zarówno **w surdutowej, jak i krawatowej pracy waszej codziennej.** Odczuwam to żywo, bo sam jestem zmuszony do takiej pracy. Jak wiecie dobrze, pomiędzy **stanem wojskowym a cywilnym** wszędzie i zawsze jest jakiś **rozdźwięk** — wzajemna **niechęć.** Życie nasze samo stwarza tę sprzeczność. Wymaga od nas, abyśmy **amfiobjotyczny stan wiodąc, po polach skakali jak sarny a w morzach się uganiali jak szczupak za zdobyczą.**

Sprzeczne wymagania życia wymagają dwu czynności, tak wzajemnie ze sobą **sprzecznych,** co zmusza nas do tego, abyśmy te dwa stany, **wojskowy i cywilny mogli z sobą pogodzić.**

Co do mnie, jako prezes Rady ministrów, ciągle nad tem pracuję, aby **szacunek istniał pomiędzy stanem wojskowym a cywilnym,** jako zasada pracy polskiej. Chciałbym was prosić w tej chwili najusilniej, abyście mi w tej pracy **dopomagali.** Polska ma dzieło grzechu myślowego, ciążącego na niej. **Wojsko u nas jest czemś obcem,** czemś **nieznanem,** jakgdyby **niepotrzebnem.** Wojsko jest jakdgyby niepotrzebna prawda życiowa. **Grzech ten długo jeszcze ciążyć będzie na Polsce.**

Tem większe są **zasługi i usiłowania tych, którzy Polskę kochają,** aby **te dwie myśli pogodzić z codziennem życiem.** Życzę wam największej i najskuteczniejszej pracy. Proszę usilnie o pamięć o mnie i o tem, byście się starali te dwa obozy zwaśnione pogodzić i aby praca wasza mogła wydać pomyślne dla pracy cywilnej i wojskowej rezultaty. Dowidzenia Panom".

Gdy umilkły słowa generała, rozległ się **odgłos werbla,** poczem **chór odśpiewał „Bogarodzicę".**

Tempo Dnia z 26 XI 1935

cowniczy e.

ożywiona a chwilami nawet namiętna dyskusja, w której wzięło udział **15-tu mowców.**

Wszyscy wypowiadali się **stanowczo przeciwko dalszemu obciążaniu świata pracy** dowodząc, że przekracza to rzeczywiste możliwości. Podnoszono również, że niektóre projekty **podważają zaufanie do ustaw.** Kartele powinny być rozwiązane.

Do posłów reprezentujących sfery pracownicze rzucono wezwanie **utworzenia klubu pracy,** któryby bronił interesów tych warstw.

Inny mowca domaga się kumulacji wynagrodzeń, konwersji pożyczek, zmniejszenia funduszów reprezentacyjnych i ograniczenia pośrednictwa w handlu.

Wysunięto również żądanie **wprowadzenia moratorjum dwuletniego dla zadłużonych pracowników.**

W sprawie redukcji kobiet w urzędach państwowych żądano, aby redukcja ta nie **dotykała kobiee o skromnem uposażeniu.**

Pa zamknięciu dyskusji **odczytano rezolucję,** przygotowaną przez centralną radę pracowniczą w porozumieniu z wchodzącemi w jej skład organizacjami.

jąrezolucje

westycyj, drogą robót publicznych oraz pracowniczych placówek spółdzielczych.

Kongres przeciwstawia się pomysłom zmierzającym do **zniszczenia kapitału ubezpieczeń społecznych, naruszenia uprawnień emerytalnych,** gwarantowanych odrębnemi funduszami, złożonemi przez pracowników przedsiębiorstw i instytucyj państwowych, publicznych oraz **ograniczenia podstawowych uprawnień obywatelskich pracowników samorządowych.**

Kongres domaga się **zwolnienia od podatku nadzwyczajnego uposażeń niższych i średnich,** zaniechania reform ustawodastwa pracowniczego w zakresie praw dobrze nabytych, w szczególności **praw emerytalnych, zachowania awansu automatycznego dla nauczycieli** oraz przywrócenia uposażeń pracownikom państwowym według zasad ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. Ponadto Kongres domaga się **powołania Izb pracy.**

W wyniku porozumienia organizacji pracowników samorządowych i prywatnych **zgłoszono rezolucję,** w której domagają się **przejęcia na cele reformy rolnej posiadłości wielkorolnych za zaległości podatkowe i długi publiczne.**

Po odczytaniu tych rezolucyj, w sali **podniosły się głosy, domagające się najrozmaitszych poprawek. Prezydjum Kongresu** stanęło na stanowisku, że **najpierw należy uchwalić rezolucję, a dopiero później mówić o poprawkach.** Na tem tle **doszło do znacznego zaostrzenia atmosfery i kontrowersji pomiędzy salą a prezydjum.** Gdy wreszcie **Kongres uchwalił większością głosów powyższe rezolucje,** przewodniczący p. Sienkiewicz **ogłosił zamknięcie obrad.**

twa polskiego w Krakowie

wiata gospodarczego z całej Polski. — dza Narodu i obchód 525-lecia najstar- rganizacji kupieckiej

ciem Krakowskiej Kongregacji Ku- ej, **która jest najstarszą organiza- ipiecką w Polsce.**

kongresie załatwią delegaci sze- raw, mających dla kupiectwa pol- doniosłe znaczenie. Jako wstęp o kongresu odbyły się wczoraj w wie **obrady naczelnej rady stowa-** rzyszenia kupców polskich, w których wzięli udział wszyscy członkowie tej rady. Obrady zagaił i przewodniczył im prezes rady naczelnej **Bogusław Herse z Warszawy, poczem wygłoszono referaty.**

Pierwszym był referat na temat wykorzystania **reorganizacji banku Związku Spółek Zarobkowych.** Referat stwierdza, że zjazd przyjmuje z zadowoleniem do wiadomości decyzję ministerstwa skarbu w tej sprawie i widzi w niej częściowe **spełnienie postulatów kredytowych handlu polskiego.**

Zjazd apeluje też do przyszłych organizacyj kupieckich, gdzie znajdują się oddziały tego banku o propagandę w kierunku najszybszego zrealizowania propozycji rządowych. Jednocześnie ponieważ obecny stan finansowy kupiectwa nie pozwala odegrać w akcji subskrybcyjnej takiej roli, jakiejby wymagała organizacja i konstrukcja banku, apeluje zjazd do ministerstwa skarbu, by jaknajszerzej **udostępniło handlowi polskiemu bez względu na ilość akcji korzystanie z tego nowego źródła kredytu.**

Następnie omówiono sprawę **nowelizacji ustawy o nieuczciwej konkurencji, projekt reformy świadectw przemysłowych i t. d.** W godzinach popołudniowych kontynuowano obrady i przyjęto wnioski między innemi o **reformę składek dla ubezpieczalni społecznych i podwyższenie rabatów od wyrobów monopolowych.**

Ogóino - p upiectwa

Wczoraj odbył się w Krakowie no - polski zjazd kupiectwa chrze jańskiego, na który przybyło z ter całej Polski ponad 2000 kupców ch ścijan. O g. 8 rano świątynię Marj ką wypełniły szczelnie rzesze kup kie z kilkudziesięcu pocztami szt darowemi oraz delegacja Krakowsk Kongrecji Kupieckiej ze swojem g łem — srebrnym okrętem z 16-go Na nabożeństwo przybyli przedsta ciele władz z winceministrami Groc skim i Doleżalem na czele. Z uroc stą mszą św. przed otwarty tryp Wita Stwosza wyszedł ks. inf. K nowski, który po skończonem na żeństwie wygłosił od ołtarza okol nościowe kazanie. Ks. inf. podk ślił, że słusznie kościół Marjacki n nazwę świątyni mieszczańskiej.

Po nabożeństwie uformował się chód, który ruszył do Starego Teat gdzie u drzwi nadchodzących wit dźwięki starodawnych fanfar. Tu r poczęły się główne uroczystości K gregacji z okazji zjazdu kupiectwa skiego i 525 - lecia Krakowskiej K gregacji Kupieckiej. Przybyli na imieniem rządu wiceminister Grod ski i wiceminister Doleżal, wojewo Małaszyński z radcą Stańkowskim, ceprezydent Raczyński, prezesi i wi prezesi wszystkich Izb przemysłowo handlowych z prezesem b. min. Kl nerem i prezesem inż. Brzozowsk na czele, rektor U. J. Maziarski, m prof. Kumaniecki, kurator Godecki prezes Rządkiewicz itd.

Nad podjum, na którem ustaw się poczty sztandarowe, umieszczo na tle o barwach państwa i miast srebrnego Orła. Za stołem prezydi nym zajęli miejsca. prezes Rady N czelnej Zrzeszeń Kupiectwa Polski go Bogusław Herse z wiceprezesa oraz prezydjum Krakowskiej Kongr gacji Kupieckiej z Eugenjuszem J kubowskim na czele. Po zagajen zjazdu przez prezesa Hersego i uc

Następnie **gen. Górecki** zwrócił się do generalnego Inspektora Sił Zbrojnych z następującemi słowami:

— Na to ostatnie **odezwanie się bezpośrednio do nas Komendanta**, jaką my oficerowie rezerwy damy odpowiedź? — **Krótką**, szczerą, żołnierską. Odpowiedź tą na twoje składamy ręce, panie generale, który po Komendancie objąłeś największe brzemię **odpowiedzialności, jako generalny inspektor Sił Zbrojnych.** Do twojej dyspozycji oddajemy siły nasze i trud pracy dnia codziennego, a jak rozkażesz, to **oddamy życie nasze**, gdy Ojczyzna znajdzie się w potrzebie. Dumni jesteśmy i szczęśliwi z powodu twojej wśród nas obecności. Mniej osieroceni czujemy się, widząc ciebie na naszem czele.

W końcu generał **wzniósł okrzyk na cześć generała Rydza-Śmigłego** entuzjastycznie podchwycony przez obecnych, a **orkiestra odegrała „Pierwszą Brygadę".**

W imieniu rządu zjazd powitał min. spraw wewnętrznych p. Władysław Raczkiewicz,

który w końcu swego przemówienia zaznaczył, że rząd wysunął dziś na czoło hasło walki z kryzysem, walki w oparciu o własne siły. Rząd wierzy mocno, że osiągnie rezultaty poprawy gospodarczej w państwie aczkolwiek dziś **musi sięgać do bolesnych nieraz cięć i musi żądać ofiar od sfer pracujących.**

Rząd wierzy głęboko, że nastąpi dla nich bezpośrednio potem **moment poprawy w życiu gospodarczem** i to tem głębszy, o ile cały naród świadomie ten wysiłek poprze. Dlatego też mówca zwraca się do zebranych z apelem, aby ten **wysiłek rządu poparli**, aby zaszczepiali w społeczeństwie w szarem życiu codziennem **momenty wiary we własne siły i żeby ta wiara rosła i potężniała**, bo tylko w oparciu o własne siły można dojść do należytych rezultatów.

— Nikt lepiej, jak wy — mówi minister Raczkiewicz — nie może zrozumieć, że stworzenie lepszych podstaw bytu gospodarczego państwa jest **wzmocnieniem siły ogromnej Rzeczypospolitej**, której wyrazem jest wielka i rycerska nasza armja.

Przemówieni ep. ministra zebrani przyjęli **długotrwałemi oklaskami.**

Następnie w imieniu ministra spraw wojskowych zabrał głos

wicemin. spraw wojskowych gen. Sławoj-Składkowski,

który mówił o tem, że **armję czynną i rezerwową winny łączyć silne węzły koleżeństwa.** Koleżeństwo, gdy zajdzie potrzeba bronienia ojczyzny, wytworzy **największe, najcudniejsze braterstwo**, jakie istnieje na świecie.

Zkolei p. minister **Górecki** w krótkich słowach **scharakteryzował dotychczasową działalność Zw. Oficerów Rezerwy i dalsze prace.** Na tem oficjalna część zjazdu została zakończona i w tej chwili opuścił salę gen. inspektor sił zbrojnych gen. Rydz-Śmigły, którego obecni na sali żegnali entuzjastycznemi okrzykami „Niech żyje!", a orkiestra odegrała hymn narodowy.

Plenarne obrady,

którym przewodniczył **marsz. Sejmu p. Stanisław Car**, trwały cały dzień i dotyczyły szeregu spraw natury organizacyjnej. — Wieczorem uczestnicy **zjazdu udali się specjalnym pociągiem do Krakowa.**

W Krakowie program przewiduje: po uroczystem nabożeństwie żałobnem o godz. 9 rano w katedrze **na Wawelu, uczestnicy zjazdu oddadzą hołd Marszałkowi Piłsudskiemu w krypcie św. Leonarda**, poczem udadzą się **na Sowiniec**, aby wziąć udział w sypaniu kopca ku czci Wodza Narodu.

* * *

Warszawa, 24 listopada (A). **W wyborach do zarządu Zw. oficerów rezerwy** powołano gen. dr Romana **Góreckiego** na prezesa Związku. Na wiceprezesów: rtm. rez. Józefa **Ryszkiewicza**, kpt. rez. Jerzego **Wronckiego**, por. rez. Mieczysława **Grzybowskiego**, kpt. rez. Józefa **Głowackiego** i mjr. Włodzimierza **Krynickiego**. Sekretarzem został wybrany por. rez. Maksymiljan **Berger**, a skarbnikiem por. rez. Wacław **Parniewski.**

Orkiestra K. P. W. Kraków laureatką.

Z Wilna donosi (Hr): W niedzielę 24 b. m. odbył się w Wilnie **konkurs reprezentacyjnych orkiestr i chórów okręgowych Związków K. P. W. ze Lwowa, Radomia i Krakowa.**

Jury konkursu przyznało następujące kwalifikacje: **w dziale orkiestrowym pierwsze miejsce przyznano orkiestrze okręgu K. P. W. Kraków** pod dyrekcją p. **Giemrota**, dalej **orkiestrze K. P. W. Radom**, pod batutą p. Kozłowskiego, drugie miejsce; trzecie miejsce przyznano orkiestrze „Ogniska K. P. W." z Przemyśla, pod dyrekcją p. Łabisza.

W dziale chórów pierwsze miejsce zdobył okręg K. P. W. Lwów pod batutą p. Stadlera, „Ognisko K. P. W." z Nowego Sącza pod batutą p. Rzymka ostrzymało drugie miejsce. Również drugie miejsce **przyznano chórowi K. P. W. z Krakowa poza konkursem** — chór ten pozostawał pod batutą dra Krzyształa. Poza tem orkiestra K. P. W. okręgu krakowskiej dyrekcji otrzymało od prezesa dyrekcji wileńskiej inż. Walkowskiego upominek w postaci artystycznej plakiety z wizerunkiem Marsz. Piłsudskiego.

Uczestnicy chórów „Ogniska K. P. W." z Nowego Sącza wystąpili w strojach góralskich i z porywającym temperamentem

Oficerowie

(ef) W poniedziałek przybyła do Krakowa **cerów rezerwy z Wars**

Przed godziną 9-tą z rezerwy, którzy przyb **300 na dziedzińcu ark** wraz z pocztami sztan

Przybyli również re przedstawicielem woj

Oficerowie rezerwy w hołdzie Marszałkowi

Wczoraj przybyło do Krakowa około 450 delegatów Związku Oficerów Rezerwy, którzy brali udział w zjeździe warszawskim. Po wysłuchaniu mszy św. żałobnej którą celebrował w katedrze wawelskiej ks. prał. Domasik, oficerowie rezerwy z wiceprezesem zarządu głównego Ryszkiewiczem na czele, udali się do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd u trumny Wodza Narodu, poczem wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

Cras 26 XI 1935

Przypuszcza się, że w tem pierwsz głosowaniu Laval uzyska nieznaczną wi szość.

Następnie prezydent rady ministrów proponuje rozpoczęcie dyskusji nad bud tem.

Wówczas — tak przynajmniej rze zdają się być ukartowane — **delegacja p tyj lewicowych zażąda przejścia do tychmiastowej dyskusji nad interpelac mi w sprawie t. zw. lig patrjotyczny** przeciw czemu Laval postawi nownie kwestję zaufania.

Nastąpi głosowanie, w którem skra **lewica poparta przez 4/5 radykałów wy wie się przeciw rządowi.**

Kryzys ministerjalny, w obliczu któr staje obecnie Francja, zapowiada się w wyższym stopniu niebezpiecznie i przy szczalnie trudno będzie w niedalekiej p szłości uchronić franka od katastrofy, remu w ostatnim roku dwukrotnie groz

Wczorajszy spadek rent francuss poczytuje się **za najgorszą wróżbę.**

Nie wiadomo również, jaki rząd da powołać na miejsce Lavala, jeżeli powyż pesymistyczne przewidywania sprawdzą istotnie. **Wymieniano nazwiska Mand i prezydenta Bouissona**, którzy mieli nak obecnie zadeklarować, że **misji tej przyjmą. Nie przyjmie** jej również **Herriot.**

A więc rząd Pietryego? A może na ho zoncie zarysuje się **nowa kombinacja Flandinem na czele?** Przedwczesne prze dywania, kiedy Laval posiada jeszcze cl by minimalne szanse utrzymania się, wiodłyby nas dzisiaj zbyt daleko.

De la Rocque ostrzeg

Paryż, 24 listopada (PAT). Przyw organizacji Croix de feu pł. **de la Ro** wystosował do ministra spraw wewn nych list, w którym

zwraca uwagę rządowi na antyp stwową działalność komunistyc

Sejm Kupiectwa Polskiego w Krakowie.

Kraków, 24 listopada.

(gs) Do chlubnych tradycyj starego, wielkiego Krakowa, potężnego ośrodka kupieckiego w życiu dawnem Rzeczypospolitej, nawiązał swe obrady niedzielny **kongres kupiectwa polskiego odbywający się z okazji 525-lecia krakowskiej kongregacji kupieckiej, najstarszej polskiej organizacji.**

imponującą manifestacją stanu trzeciego,

w której wzięło udział około 2 i pół tysięcy **kupców przybyłych z różnych stron Polski.** Najliczniej przybyli przedstawiciele kupiectwa z bliższych Krakowowi okręgów: Śląska, Zagłębia Dąbrowskiego, kieleckiego, miechowskiego i t. d. — Godnie przyjął ich Kraków, świadome swej tradycji mieszczaństwo naszego grodu.

Właściwe obrady poprzedziło

uroczyste nabożeństwo w świątyni Marjackiej,

odprawione przez **ks. infułata Kulinowskiego,** który od ołtarza wygłosił okolicznościowe przemówienie do szczelnie wypełniających nawy kościoła przedstawicieli kupiectwa.

Po nabożeństwie olbrzymim pochodem ze sztandarami poszczególnych stowarzyszeń udano się do **dużej sali Starego Teatru.**

Na estradzie ustawiły się poczty sztandarowe dwudziestu organizacyj kupieckich, przed nimi zasiadło prezydjum zjazdu z prezesem **B. Herse** oraz kierownikami organizacyj z Warszawy, Poznania, Grudziądza, Krakowa.

Wśród przybyłych na kongres przedstawicieli władz zauważyliśmy wicemin. skarbu **dra Grodyńskiego,** przybyłego imieniem wicepremjera Kwiatkowskiego, którego ważne sprawy państwowe zatrzymały w Warszawie. Z tego też powodu ministra przemysłu i handlu Góreckiego reprezentował wicemin. **Doleżal.** Ponadto z min. przemysłu i handlu przybyli dyr. depart. dr **Sokołowski** i nacz. wydz. handlu zagr. **Sagajłło.** — Wśród przedstawicieli władz miejscowych zauważyliśmy p. o. wojewody **dra Małaszyńskiego,** prezesa Izby skarbowej **dra Rzadkiewicza,** wiceprez m. **dra Radzyńskiego,** prezesa Izby przem.-handl. **Brzozowskiego,** kuratora **Godeckiego,** przedstawiciela L. M. i K. ppłk. **Tomaszewskiego** i in. Obrady kongresu zagaił prezes Bogusław Herse, składając **hołd pamięci Marszałka Piłsudskiego,** których to słów zebrani wysłuchali stojąc.

W sobotę poprzedziły kongres obrady naczelnej rady zrzeszeń kupiectwa polskiego, gdzie w szczuplejszem gronie przygotowano ostatecznie materjały i rezolucje na kongres.

W chwili przełomowej dla naszego gospodarstwa krajowego kongres krakowski był

zapewniam, że uczynił on wszystko w granicach swych możliwości i kompetencyj, aby zapomocą t. zw. komisji kupieckiej przy Min. Przemysłu i Handlu, która już została uruchomiona, uczyni wszystko, aby stworzyć jak najlepsze warunki dla funkcjonowania handlu, dla stabilizowania statutu prawnego i faktycznego kupiectwa i wreszcie dla poparcia zdrowej i owocnej inicjatywy kupieckiej.

Kończąc w tej wierze, że Zjazd **przyczyni się do realizacji programu obecnego Rządu** do umocnienia stanu kupieckiego, do usprawnienia jego organizacji, do podniesienia powszechnego dobrobytu oraz do wzmocnienia chwały i potęgi naszej ojczyzny, w Imieniu Pana Ministra Przemysłu i Handlu, mam zaszczyt złożyć Zjazdowi życzenia jak najowocniejszych rezultatów pracy“.

Ogólny widok na wielką salę Starego Teatru w czasie obrad kongresu kupiectwa polskiego w Krakowie. Na pierwszym planie po prawej widać wicemin. skarbu Grodyńskiego. Obok pusty fotel wicemin. przem. i handlu Doleżala, który właśnie wygłaszał przemówienie powitalne.

Następnie prezes Herse nawiązawszy do programu gospodarczego rządu, podkreślił **konieczność ofiar, wskazując jednak równocześnie na wyczerpanie kupiectwa polskiego i zapewniając, że kupiectwo przyjmuje plan rządu z uznaniem i nadzieją, że doprowadzi do wytkniętego celu.**

Po powitaniu gości przewodniczący zaproponował wysłanie depesz **hołdowniczych** do P. Prezydenta R. P., premjera Kościałkowskiego, wiceprem. Kwiatkowskiego i min. przem. i hadlu gen. Góreckiego.

Następnie imieniem m. Krakowa powitał kongres wiceprez. dr **Radzyński,** który podniósł pozytywną rolę kupiectwa w życiu państwa. Przemówienie swe zakończył następującym apelem: „Próbujcie i starajcie się wbudować w swoje warsztaty kupieckie młodzież (huczne oklaski) W ten tylko sposób **odrodzenie trzeciego stanu w Polsce będzie szło z wami a nie mimo was“**

Imieniem związku Izb Przem.-Handl. witał kongres prezes inż. **Czesław Klarner,** który podniósł, iż **samorząd gospodarczy chce szczerze zrealizować program rządu.** Jeśli chodzi **o niższy poziom kosztów** wytwarzania, to dążenie w tym kierunku jest stałym obowiązkiem wszystkich gałęzi produkcji, które winny wytężyć siły, by dojść do wskazanego celu.

Ostatni witał zjazd **ppłk. Tomaszewski** imieniem L. M. i K., życząc kupiectwu, by szło za polskiemi statkami handlowemi w świat, oraz by następny zjazd kupiectwa polskiego objął już także i przedstawicieli silnego polskiego handlu mocno zakorzenionego w krajach zamorskich.

Przemówienia przedstawicieli Rządu

Pierwsze przemówienie powitalne wygłosił wicemin. dr **Grodyński.**

Przemówienie wiceministra skarbu Dra Grodyńskiego.

„Mam zaszczyt Imieniem Pana Wice-premjera i Ministra Skarbu powitać najserdeczniej Ogólno-Polski Zjazd Kupiectwa Polskiego i zapewnić Panów, że Pan Wice-premjer, któremu tak na sercu leży rozkwit gospodarstwa społecznego w Polsce, **uważa zdrowe kupiectwo, zdrowy aparat wymienny ugruntowany tradycją polskiego kupiectwa, za jeden z najważniejszych czynników tego rozkwitu.**

To też z wielką przyjemnością będę mógł Panu Wice-premjerowi zakomunikować, **słowa uznania,** które padły z ust Pana Prezesa w stosunku do rządowego programu gospodarczego i zapewnić Go o tem, iż **kupiectwo w poczuciu obywatelskiego obowiązku chce program Rządu w całości poprzeć.** Tem bardziej jest to mi przyjemnem, iż mogę imieniem Pana Wice-premjera zapewnić Panów, że począwszy od stycznia 1936 r. **Rząd wejdzie w kontakt bezpośredni z kupiectwem polskiem, celem współdziałania w usunięciu tych zapór, które krępują zdrowe elementy wymiany.**

Pan Wice-premjer przywiązuje **szczególną wagę do przebiegu obrad dzisiejszego Zjazdu** tembardziej, że jest poświęcony usprawnieniu aparatu wymiennego i **skonsolidowaniu organizacyjnemu chrześcijańskiego Kupiectwa całej Polski.** Pan Wice-premjer jest przekonany, że cel ten będzie uzyskany tem łatwiej, że **Zjazd odbywa się w prastarej stolicy Piastów i Jagiellonów,** w której świątyniach historja uwieczniła zasługi tylu pokoleń mieszczaństwa i kupiectwa krakowskiego.

W tem przekonaniu, że tylo wiekowa tradycja pracy kupiectwa polskiego dla dobra Rzeczypospolitej tworzy odpowiednią atmosferę dla dzisiejszych obrad, witam Panów jeszcze raz serdecznie i życzę w imieniu Pana Wicepremjera i własnem jak najlepszych wyników tych obrad.

Przemówienie to zebrani kilkakrotnie przerywali hucznemi oklaskami poczem nastąpiła **długotrwała owacja dla przedstawiciela rządu.**

Przemówienie wiceministra Doleżala.

Skolei zabrał głos wicemin. przem i handl. **Doleżal** który w dłuższem przemówieniu po zobrazowaniu obecnej sytuacji gospodarczej mówił między innemi:

Rząd podjął pracę celem **najlepszego wyzyskania naszych sił i zasobów** a to przez podniesienie chłonności rynku wewnętrznego, **drogą obniżenia kosztów produkcji zapomocą** obniżenia cen surowców, kompresji sztywnych obciążeń produkcji, obniżki taryf kolejowych i t. d. dla poparcia inicjatywy prywatnej.

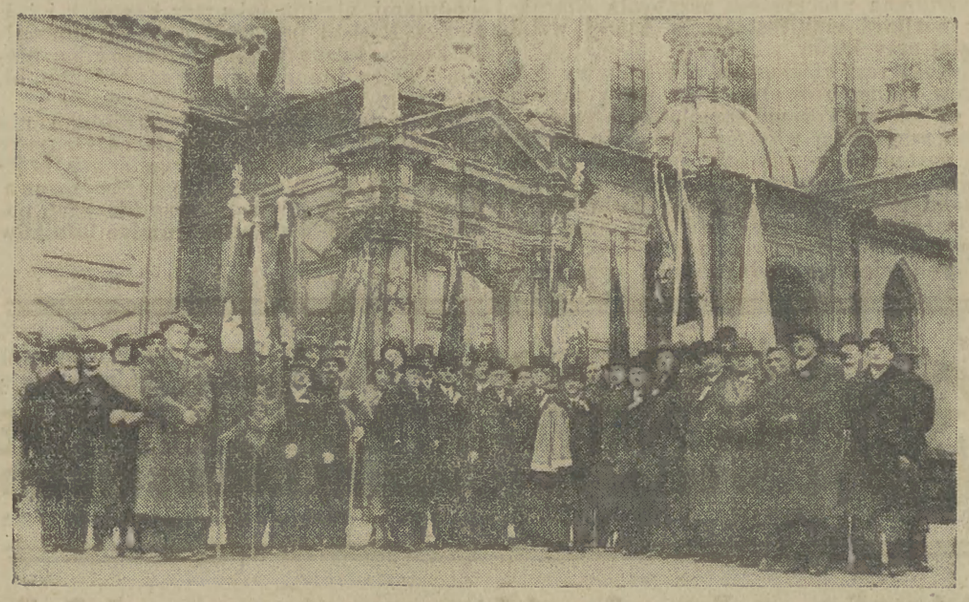

Po zakończeniu obrad kongresu uczestnicy udali się pochodem ze sztandarami na Wawel celem oddania hołdu pamięci Marsz. Piłsudskiego i złożenia wieńca na jego trumnie. Fotografja nasza przedstawia prezydjum kongresu z pocztami sztandarowemi na tle katedry wawelskiej.

Sądzę, że kupiectwo winno nietylko zachować w dziedzinie cen tę kompresję, która wynika z tytułu obniżenia kosztów produkcji i innych obciążeń, ale nadto przez rozwinięcie odpowiedniej inicjatywy w kierunku pogłębienia rynku zbytu i **potanienia usług handlowych zrealizować największy efekt dla konsumenta.**

Drugim nakazem dla kupiectwa jest niewątpliwie dzisiaj wzmożenie inicjatywy w kierunku rozwoju naszego handlu zagranicznego, a zwłaszcza w kierunku handlu zamorskiego. Pomimo, że w ostatnich latach powstało wiele przedsiębiorstw handlowych o tym typie, brak ich w dalszym ciągu gospodarstwo nasze odczuwa. Wreszcie trzecim obowiązkiem kupiectwa jest przez konkretyzację możliwości spożycia wewnętrznego oddziaływać na nasz aparat wytwórczy w kierunku dalszego obniżenia kosztów produkcji i cen.

W imieniu Pana Ministra Przem. i Handl.

Z powodu ograniczonego czasu zrezygnowano z wygłoszenia przemówień przez przedstawicieli różnych organizacyj kupieckich. Przewodniczący zaproponował także zrezygnowanie z odczytania nadesłanych na kongres telegramów, zaznaczając, iż między innemi nadeszły **dwie depesze od polskich organizacyj kupieckich w Cleveland** (Stany Zjedn. A. P.).

Zgodnie z porządkiem dziennym przystąpiono do wygłoszenia

dziewięciu referatów

charakteryzujących całokształt położenia kupiectwa polskiego, jego bolączek i postulatów. Krótkie, kilkunasto minutowe referaty w silnym, lecz jaskrawym skrócie, charakteryzował stan obecny postulaty i zamierzenia naszego kupiectwa. Wszystkie one były przepojone szczerą troską o utrzymanie i rozwój narodowego stanu posiadania w dziedzinie kupiectwa.

Referaty wygłoszone przez wybitnych działaczy kupieckich, obejmowały zagadnienia organizacyjne, kredytowe, podatkowe, handlu zagranicznego i handlu wewnętrznego, szkolnictwa handlowego i t. d.

Wśród najważniejszych wyników kongresu należy podkreślić dwa momenty. Pierwszy to było jednomyślne wypowiedzenie się za

wprowadzeniem cenzusu kupieckiego

i reorganizacji szkolnictwa handlowego, a druga to sprawa kredytowania handlu. — W tej dziedzinie jak to już wczoraj doniósł „IKC.“ otrzymano z min. skarbu zapewnienie, że rząd godzi się na przekazanie do tego celu Banku Zw. Spółek Zarobkowych.

Rezolucje.

Każdy z referatów skończył się krótką rezolucją. Poniżej przytaczamy dwie najbardziej charakterystyczne, t. j. rezolucję ogólną oraz rezolucję w sprawie dowodu uzdolnienia w handlu.

Rezolucja ogólna: „Mimo krańcowego wyczerpania, kupiectwo polskie, w **pełnym poczuciu obowiązku narodowego, poniesie nowe ofiary, podyktowane przez Rząd Rzeczypospolitej dla konieczności odbudowy życia gospodarczego naszego Państwa.** Kupiectwo polskie wierzy, iż przeprowadzane obecnie reformy w sposób szybki i słuszny **wyrównają dysproporcje w podziale dochodu społecznego, a nowe ciężary, obniżające ogólny poziom życia obywateli złagodzone zostaną przez wprowadzenie ulg** dla wszystkich, na których brzemię tych ciężarów spocznie.

Kupiectwo polskie ufa, że **równowaga gospodarcza,** uzyskana na drodze przeprowadzanych obecnie czasowych zarządzeń, pozwoli w niedługim czasie **wytworzyć warunki sprzyjające rozwojowi prywatnej inicjatywy i przesiębiorczości,** na których słusznie rząd obecny bazuje swój program“.

W sprawie **cenzusu: „Podniesienie zawodu kupieckiego** leży w interesie usprawnienia życia gospodarczego. W tym celu współdziałać muszą wszystkie czynniki, wpływające na strukturę handlu w Polsce, a w pierwszej linji rząd, samorząd i samo kupiectwo.

Do usprawnienia handlu należy równocześnie dążyć:

a) przez **usuwanie wszelkiego rodzaju przeszkód i zarządzeń, hamujących czynności tak handlu wewnętrznego jak zewnętrznego, oraz przez usunięcie preferencyj niekupieckich form dystrybucyjnych;**

b) przez **rozbudowę urządzeń technicznych,** w szczególności przez giełdy, targowiska, hale targowe, chłodnie i t. p.;

c) przez **ulepszenie materjału ludzkiego,** zapomocą należycie postawionego szkolnictwa zawodowego, rozbudowy poradnictwa **samorządu gospodarczego** i zrzeszeń zawodowych, oraz przez wprowadzenie dowodu uzdolnienia w handlu, z uwzględnieniem praw nabytych i zachowaniem odpowiedniego okresu przejściowego.

Obrady zakończyły się koło godz. 13.30 — poczem przewodniczący kongresu **zamknął posiedzenie.**

Uczestnicy kongresu ustawiwszy się w szeregi na placu Szczepańskim, udali się wspólnym pochodem na Wawel, celem **złożenia hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego,** poczem nastąpił odjazd na Sowiniec.

Przyjazd uczestników Zjazdu Zw. Oficerów Rezerwy

KRAKÓW, 25.11. (tel. wł.) — Wczoraj wieczorem i dziś rano przybyli do Krakowa uczestnicy warszawskiego zjazdu Zw. Oficerów Rezerwy w ilości 400 osób. Dziś o godz. 10-ej odbyła się zbiórka na dziedzińcu wawelskim. W imieniu wojewody powitał zebranych naczelnik wydziału wojskowego p. Siemiński, a w imieniu m. Krakowa wiceprezydent dr. Klimecki. Po wysłuchaniu nabożeństwa żałobnego w katedrze na Wawelu oficerowie rezerwy udali się do krypty Leonarda i na Sowiniec. (L)

WYCIECZKA OFICERÓW REZERWY W KRAKOWIE. W poniedziałek bawiła w Krakowie wycieczka Związku Oficerów Rezerwy, w liczbie około 300 osób. Wycieczka była między innemi w katedrze na Wawelu, gdzie po wysłuchaniu nabożeństwa uczestnicy jej zeszli do krypty św. Leonarda do trumny ś. p. marsz. Piłsudskiego.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Ogólnopolski zjazd lekarzy weterynaryjnych w Krakowie.

(ef) W niedzielę odbył się w Krakowie **Zjazd lekarzy weterynarji z całej Polski,** na który przybyło ze wszystkich środowisk około 300-tu przedstawicieli.

Uroczyste otwarcie nastąpiło o godz. 9.30 w auli Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego dokonał prezes zrzeszenia lekarzy weterynarji R. P. **dr Koskowski** z Warszawy, wygłaszając dłuższe przemówienie, w któ-

Zdjęcie nasze przedstawia członków prezydjum zjazdu. W pierwszym rzędzie: pułk. dr. Millak z Warszawy, dr. Koskowski (Warszawa), prezes Zrzeszenia lek.-wet. R. P., Lenkiewicz (Warszawa), prof. Zakrzewski Lwów), Braun (Warszawa) W drugim rzędzie: Łabędź (Warszawa), Płachecki Kielce), Chybowski (Lublin), Trojan (Brześć n/B.), Jakubowski (Toruń).

rem uczcił pamięć Marszałka J. Piłsudskiego, zarządzając kilkuminutowe milczenie. Skolei wybrano **przedwodniczącym zjazdu prof. dra Aleksandra Zakrzewskiego** z Akademji medycyny weterynaryjnej we Lwowie. Prof. Zakrzewski powitał przedstawicieli władz centralnych i miejscowych, życząc Zjazdowi owocnych obrad.

Na Zjazd przybyli z ministerstwa spraw wojsk. **płk. Śląski,** przedstawiciel ministerstwa rolnictwa i reform rolnych **płk. Marczewski,** główny inspektor weterynarji, a z przedstawicieli władz miejscowych w imieniu wojewody naczelnik wydziału samorządowego **dr Osiecki,** przedstawiciel kapituły krakowskiej **ks. prałat dr. Skoczyński,** rektor Uniw. Jagiell. dr **Maziarski,** przedstawiciel miasta radny prof. U. J. **dr. Juljan Nowak,** dziekan **prof. dr. Spiczakow.** Państwowy naukowy Instytut gospodarstwa wiejskiego w Puławach reprezentował **płk. dr. Zagrodzki.** Krakowską Izbę Rolniczą radca Izby docent U. J. **dr. Schmidt.** Ponadto przybyli poseł **Kuczyński, prof. U. J. dr. Bujwid, prof. Uniw. warsz. Gordziałkowski,** nacz. z wydz. woj. **dr Salak,** a z zarządu miejskiego naucz. lek. **dr. Owsiński.** Przedstawiciele władz centralnych i miejscowych zabierali po kolei głos, życząc uczestnikom Zjazdu pomyślnych obrad. Na Zjeździe odczytano **depeszę wicemin. opieki społ. dra Piestrzyńskiego,** który nie mogąc przybyć na Zjazd, przesłał z okazji odbywającego się Zjazdu gratulacje.

Inauguracyjny referat wygłosił **prof. dr. Juljan Nowak** pt.: „Rola służby weterynaryjnej w państwie współczesnem". Prelegent w świetnym swym referacie wskazał, że Polska jako państwo w ogromnej części rolnicze, w dążeniu swem do dobrobytu winno przedewszystkiem **starać się wzbogacać rolnika.** Dobrobyt rolników uwarunkowany jest produkcją eksportową. Ponieważ produkcja zbożowa wystarcza zaledwo na pokrycie konsumcji wewnętrznej, siłą rzeczy usiłowania eksportowe **muszą się skierować w kierunku wywozu produkcji zwierzęcej.** Produkcja zaś zwierzęca i jej pomyślny rozwój uwarunkowana jest współpracą całego zawodu weterynaryjnego. Wielka **rzesza weterynarzy polskich odgrywa tu wybitną rolę,** chroniąc pogłowie zwierząt domowych przed chorobami z jednej strony, z drugiej zaś przeciwdziała rozprzestrzenieniu groźnych chorób w miastach, spowodowanych przez spożycie mięsa zwierząt chorych. Niezwykle interesującego referatu dra J. Nowaka wysłuchali wszyscy z ogromnem zainteresowaniem, nagradzając go oklaskami.

Skolei docent **Irena Maternowska** z Warszawy wygłosiła referat naukowy p. t.: „Tkanka mięsna w świetle najnowszych badań".

Po zakończeniu przedpołudniowych obrad koło godz. 13-tej wszyscy uczestnicy zjazdu udali się do krypty św. **Leonarda, składając hołd Marsz. J. Piłsudskiemu.** Następnie udano się **na Sowiniec.**

Popołudniu odbyły się dalsze

obrady nad sprawami zawodowemi.

W dyskusji jaka się wywiązała dr Józef **Herman** podnosił **kwestje samorządowej służby weterynaryjnej, jak również państwowej służby weterynaryjnej,** wskazując na to, że utracono wiele placówek w samorządach. Zkolei zabrał głos dr **Krupiński,** który przedstawił

skandaliczne stosunki, jakie panowały w rzeźni warszawskiej.

Na plenum obrad wyciągnięto między innemi **skandaliczne stosunki, jakie panowały w rzeźni warszawskiej.** Od wielu lat działy się tam **nieprawidłowości,** które polegały na niesłusznem i bezprawnem **niszczeniu przemysłu mięsnego.** Niepotrzebnie niszczono nieraz dziennie na tej rzeźni **po kilkanaście tysięcy kilogramów dobrego mięsa.** Niszczono mięso, pochodzące od zwierząt, zabitych zaledwie **przed kilkunastu godzinami,** mięso, które było już poprzednio zbadane i posiadało świadectwo lekarza weterynaryjsnego, że jest **zdatne do spożycia** i pochodzi od zwierząt zdrowych.

Niszczycielskie dzieło starano się **upozorować protokółami bakterjologicznego badania,** niezgodnego z sadami nauki i z rzeczywistością, w następstwie czego poszkodowani **kupcy mieli obniżyć cenę za zwierzęta rzeźne do 30 proc.** Przy kupnie zwierząt dawano tylko rolnikom zaliczkę, dopłatę zaś uzależniano **od wyniku powtórnej oceny mięsa.**

Charakterystycznem jest, że na tej samej rzeźni **transport mięsa, przeznaczonego dla wojska, oznakowano i uznano za produkt zdatny do spożycia,** tymczasem zaś wojskowe czynniki weterynaryjne stwierdzały, że **mięso nie nadaje się do spożycia.** Znalazło to podobno **wyraz w odpowiednich protokółach.**

Mimo tego decydujące czynniki weterynaryjne nietylko tolerowały te fakty ale jeszcze **stosowały represje** do tych lekarzy, którzy przeciwstawili się tym metodom.

Następnie zabrał głos prof. uniw. warszawskiego dr **Gordziałkowski,** który podniósł **nieetyczne postępowania a nawet dopuszczanie się wielu oszustw przez lekarzy weterynarji, którzy zajmowali wybitne stanowiska.**

W toku dalszych obrad inny uczestnik zjazdu omówił **sprawy ogłaszanych konkursów na posady dla lekarzy weterynaryjnych.** Konkursy te ogłaszane w pismach codziennych, są conajmniej dziwne ze względu na połączenie w nich funkcyj **lekarza weterynarji...** np. z objęciem równoczesnem stanowiska **naczelnika ochotniczej straży pożarnej.** Przemawiający zapytał kolegów zjazdowych co ma wspólnego medycyan weterynaryjna z przewodnictwem w akcji przeciwpożarowej.

Zkolei omówiono konkretny projekt **utworzenia izby lekarzy weterynaryjnych** jako samorządu zawodowego. Wreszcie w końcu obrad dokonano wyboru nowych władz zarządu głównego.

Wszyscy uczestnicy zjazdu podkreślali **doskonałą organizację zjazdu,** która spoczywała w rękach krakowskiego oddziału Związku Weterynarzy, a mianowicie pułk. dra Kucza i inspektora wojewódzkiego dra Smolińskiego.

Wnioski.

M. i. wnioskami uchwalono następujący:

Walny Zjazd uważa, że rola służby weterynaryjnej w Polsce jako jednego z poważnych czynników w zachowaniu i powiększaniu majątku narodowego oraz w walce o zdrowie publiczne wymaga zapewnienia jej przez państwo **ram organizacyjnych, w których mogłoby rozwijać swobodnie swą działalność dla dobra państwa.** Swobodny zaś rozwój da się osiągnąć przy stworzeniu następujących warunków: Służba weterynaryjna w państwie polskiem stanowi samodzielną jednostkę organizacyjną na czele z lekarzem weterynarji podległym bezpośrednio ministrowi.

Ponadto uchwalono wniosek:

Walny zjazd uważa, że obecny stan służby weterynaryjnej samorządowej wymaga **jak najrychlejszej poprawy.** Chwiejność stosunku służbowego i dowolność w wymiarze uposażeń lekarzy weterynaryjnych kontraktowanych przez samorządy powodują, że ten **ważny dział służby publicznej jest hamowany w swoim naturalnym rozwoju ze szkodą dla państwa.**

Na ostatetk dokonano wyboru członków głównego zarządu, do którego weszło 15-tu delegatów z różnych środowisk: dr **Jakubowski** (Toruń), **dr Guzek** (Kraków), mjr. dr **Korabiowski** (Warszawa), insp. dr **Krygicz** (Poznań) i z Warszawy: **kpt. dr Bąk, dr Sidor, dr Koskowski, dr Lenkiewicz, dr Braun, płk. dr Millak, dr Petryh,** prof. uniw. warszawskiego **dr Gordziałkowski, dr Krupiński i dr Włoczewski.** Wymienieni wybiorą dopiero z pośród siebie prezesa.

W godzinach wieczornych zjazd zakończył się zebraniem koleżeńskiem u Pollera.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu

Pracownicy Fabryki „Bata" w Chełmku na Sowińcu.

(na) Onegdaj przybyła do Krakowa wycieczka pracowników fabryki „Bata" z dyr. **Janem Remerem** i prezesem Zarządu S-ki **Alojzym Gabesamem na czele.**

Po złożeniu hołdu cieniom Pierwszego Marszałka Polski w podziemiach katedry — udała się na Sowiniec, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca.

Wycieczka przywiozła z sobą wspaniałą urnę, wykonaną we własnych zakładach fabrycznych, według projektu **nacz. dyr. Jana Remera,** przez graf. Dietricha i J. Węglorza prac. fabryki. Urna jest wykonana w formie księgi pamiątkowej.

Wycieczka zwiedziła również „Pałac Prasy", gdzie dokonano zdjęcia fotograficznego z nacz. dyr. Janem Remerem na czele. (X).

Ziemia z Polskiej Góry na Sowińcu.

(ki) Do Krakowa przybyła reprezentacja Związku Strzeleckiego z Wołynia z ziemią z Polskiej Góry. Jest to wzgórze po-

łożone w pobliżu **Kostjuchnówki,** słynnej **z ciężkich bojów legjonowych w lipcu 1915 roku.** Corocznie w dniu 5 lipca w rocznicę zdobycia Polskiej Góry wyrusza z **Maniewicz na Polską Górę oddziałami Związek Strzelecki,** urządzając na tej trasie, wynoszącej 37 km., zawody marszowe.

W tym roku z Polskiej Góry pobrano ziemię, którą złożono do wspaniałej, alabastrowej urny. Uroczystość odbyła się w obecności wojewody wołyńskiego b. min. Józewskiego, dowódcy O. K. II gen. **Smorawińskiego i płk dypl. Myszkowskiego,** dowódcy 13 dywizji piechoty, który wówczas jeszcze jako podporucznik brał udział w bitwie na Polskiej Górze.

Delegacja Z. S. Wołyń w osobach: wiceprezesa zarządu okręgu dyr. **Łukomskiego,** prezsa powiatu równieńskiego **mgr. Lubaszka** i komendanta Z. S. **Wołyń kpt. Filara złożyła** hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego na Wawelu, a następnie przewiozła ziemię wraz z urną na Sowiniec. Na zdjęciu delegacja Z. S. Wołyń na dachu „Pałacu Prasy".

Oficerowie rezerwy w Krakowie

(ef) W poniedziałek w godzinach rannych przybyła do Krakowa **wycieczka Zw. oficerów rez. z Warszawy.** Przed godz. 9-tą zebrali się oficerowie rezerwy, przybyli w liczbie **około 300,** na dziedzińcu arkadowym na Wawelu wraz z pocztami sztandarowemi. Przybyli również reprezentanci władz z przedstawicielem województwa, naczelnikiem wydziału wojskowego p. **Siewińskim** i wiceprez. miasta dr **Klimeckim,** poczem wszyscy udali się **na nabożeństwo żałobne,** odprawione w katedrze na Wawelu. Koło godz. 10-tej **złożono hołd Marszałkowi w krypcie św. Leonarda.**

Popołudniu zwiedzano miasto w szczególności **komnaty królewskie na Wawelu.** Wieczorem uczestnicy wycieczki rozjechali się do swoich środowisk.

Obiad na cześć Polaków z Ameryki w ambasadzie amerykańskiej.

Z Warszawy donosi (—): **25 b. m. odbył się w ambasadzie amerykańskiej obiad na cześć delegatów klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce,** organizatorów zbiórki ziemi na kopiec Marszałka Piłsudskiego. W obiedzie wzięli udział: ambasador **Cudahy,** radca **Podoski** z M. S. Z., r. **Małęczyński** z M. S. Z., płk. **Bilmoore** z córką, p. **Pate,** prezes amerykańsko-polskiej Izby handlowej z żoną, radca ambasady **Nielsen,** p. **Rose,** sekr. ambasady z żoną, hr **Alicja Czosnowska,** p. **Maxwall, Florjan Piskorski,** p. **Car** i in.

* * *

We wtorek o godz. 11 przedpoł. p. Prezydent R. P. przyjmie ambasadora Stanów Zjednoczonych p. Cudahy wraz z reprezentantami klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan z Ameryki z okazji zakończenia uroczystości złożenia ziemi ze wszystkich stanów A. P. na kopiec na Sowińcu. Ambasador złoży p. Prezydentowi album własnoręcznych listów wszystkich gubernatorów stanów, stwierdzających pochodzenie tej ziemi, a jeden z delegatów p. Piskorski szkatułę, zawierającą 53 woreczki po grudkach ziemi amerykańskiej, którą wysypano na Sowińcu.

O godz. 12 te same osoby złożą wizytę p. Marszałkowej Piłsudskiej, celem ofiarowania Jej albumu, zawierającego fotograficzne kopje listów gubernatorów stanów.

SENATOR FRANCUSKI ZŁOŻY HOŁD MARSZAŁKOWI.

Jak już donosiliśmy, w dniu dzisiejszym przybywa do Krakowa senator de Monzie, którego na dworcu powita hr. Pusłowski. Jutro przedpołudniem senator de Monzie w obecności przedstawicieli władz złoży wieniec na trumnie Marszałka.

— **Pielgrzymka.** — Kraków, 27.11.— 8 grudnia przybędzie z całej Polski do Krakowa na walny zjazd 1 200 delegatek organizacji P. W. Kobiet do Obrony Kraju. Delegatki złożą hołd zwłokom Marszałka Piłsudskiego. (S)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu

Drugi pułk strzelców podhalańskich na Sowińcu.

Wycieczka Szkoły podoficerskiej 2 p. strzelców podhalańskich z Sanoka, która przybyła do Krakowa, celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano przed „Pałacem Prasy".

Uczniowie z Krasnegostawu w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

Grupa uczniów państw. gimnazjum męskiego z Krasnegostawu, którzy przybyli do Krakowa dla złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy".

Związek oficerów rezerwy w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

Związek oficerów rezerwy okręgu ziem południowo-wschodnich we Lwowie złożył na Sowińcu ziemię z pobojowisk i miejsc historycznych. Ziemia została przywieziona w pięknej urnie, wykonanej z czarnego dębu, ozdobioną lwami lwowskiemi według projektu prof. Rutkowskiego i art.-rzeźb. Fiszera.

Miejsce wiecznego spoczynku Marsz. Piłsudskiego.

Ag. fot. „Światowid".

Sarkofag ze szczątkami doczesnemi Marsz. Piłsudskiego umieszczony ma zostać niebawem w krypcie pod wieżą Wikaryjską, zwaną też wieżą Srebrnych Dzwonów katedry wawelskiej. W wieży tej znajdują się najstarsze dzwony katedry wawelskiej, pochodzące ze średniowiecza. Grobowiec Marsz. Piłsudskiego będzie się znajdował pod dzisiejszą kaplicą Radziwiłłowską. — Ilustracja przedstawia katedrę wawelską z wieża Srebrnych Dzwonów na pierwszym planie.

Piękna ofiara polska z Australji.

(v) Pisaliśmy już kilkakrotnie o akcji p. **Zygmunta Witolda Romaszkiewicza**, prezesa **Kolonji Polskiej w Brisbane w Australji**, który m. in. wydaje namiastkę pisma polskiego w Australji w postaci **biuletynu miesięcznego**, pisanego w licznych kopjach na maszynie.

Obecnie na ręce Redaktora naczelnego „IKC" nadesłał p. Romaszkiewicz **wyrazy wdzięczności** za zainteresowanie się **kolonją polską w Brisbane** i swem wydawnictwem, a równocześnie przesłał **14 funtów szterlingów** (około 350 zł.) na następujące cele: dla **L. O. P. P. — 5 f. szt.**, dla **L. M. K.** — 5 f. szt., na kopiec **Marszałka na Sowińcu** (na który przed trzema miesiącami nadesłał p. Romaszkiewicz do Redakcji naszej **ziemię z góry Kościuszki w Australji**) 1 f. szt., na **pomnik Marszałka Piłsudskiego** w Warszawie 1 f. szt., na budowę **Muzeum Narodowego w Krakowie** 1 f. szt. i na fundusz **prac badawczych w kopcu Krakusa 1 f. szt.**

Ofiary te świadczą raz jeszcze o **łączności**, jaka istnieje między Polską i jej ideami a **najdalej nawet rzuconymi w świecie Polakami.**

Zjazd Przysp. Wojsk. Kobiet w Krakowie.

W dniach 8 i 9 grudnia br. Kraków będzie gościł po raz pierwszy **Walny Zjazd delegatek Org. Przysp. Wojsk. Kobiet do Obrony kraju.** Delegatki z całej Polski przybędą ze sztandarami do Krakowa złożyć **hołd Marszałkowi Piłsudskiemu**, który doceniając wartość pracy w Organizacji PWK. dla dobra państwa, otaczał ją zawsze swą opieką.

Spodziewany przyjazd około **1200 uczestniczek.** Komitet organizacyjny natrafia na poważne trudności rozmieszczeniu tak dużej liczby osób, to też zwraca się z serdeczną prośbą do mieszkańców m. Krakowa o zaofiarowanie dla gości bezpłatnych kwater od 7 do 9 grudnia. Zgłoszenia pod adresem organizacji PWK., ul. Zwierzyniecka 26, tel. 188-93.

(Ul) **ZANIEDBANY GRÓB BERKA JOSELEWICZA.** Podczas uroczystości w związku z pobraniem ziemi na kopiec Marsz. Piłsudskiego w Kocku z grobu Berka Joselewicza stwierdzono, że grób bohatera jest bardzo zaniedbany Pod przewodnictwem płk. Czaplińskiego z Lublina i przy udziale wicewojewody Długockiego odbyło się zebranie komitetu uczczenia pamięci żydów poległych za Polskę. Na posiedzeniu tem rozpatrywany był projekt zaopiekowania się grobem Berka Joselewicza. Postanowiono przeprowadzić przy pomocy innych gmin żydowskich w Polsce budowę mauzoleum na cmentarzu w Kocku, by w ten sposób uczcić pamięć Berka Joselewicza. Jednocześnie omawiano sprawę wzniesienia parkanu wokół grobu.

(ef) **WYCIECZKI DO KRAKOWA.** Do Krakowa przybyła między innemi wycieczkami znaczna grupa Związku Strzeleckiego z Kartuz i szkoła ewangielicka z Białej. Na niedzielę jest zapowiedziany pociąg popularny z Katowic, przyczem przybędzie około 1.000 górników.

(ef) **ZWIĄZEK B. OCHOTNIKÓW ARMJI POLSKIEJ ODDZIAŁ BIELSKO—BIAŁA** organizuje w sobotę dn. 30 b. m. uroczyste pobranie ziemi z miejsc gdzie zbierały się kadry ochotników w listopadzie 1918 r. z koszar 21 p. a. p. i ze Seminarjum nauczycielskiego w Białej przy ul. Komorowickiej. W niedzielę dn. 1 grudnia nastąpi wyjazd przedstawicieli Związków b. ochotników armji polskiej do Krakowa wraz z dużą pielgrzymką społeczeństwa z Bielska i Białej. Wycieczka przybędzie do Krakowa o godz. 9.10. Przedstawiciele Związków złożą urnę z pobraną ziemią na kopcu Marszałka na Sowińcu, poczem wszyscy złożą hołd Marszałkowi J. Piłsudskiemu w krypcie katedralnej.

Przyjazd senatora de Monzie

Wczoraj przybył do Krakowa w towarzystwie radcy MSZ Zaleskiego i radcy ministertwa skarbu Zamorskiego, senator francuski de Monzie i deput. Gaston Martin. Na dworcu kolejowym powitał przybyłych hr. Xawery Pusłowki. W dniu dzisiejszym sen. de Monzie o godz. 10 rano złoży w obecności przedstawicieli władz wieniec na trumnie Marszałka. Wieczorem prezydent Kaplicki wydaje obiad na cześć gości.

Przyjazd wybitnych gości francuskich

KRAKÓW, 28.11. (tel. wł.) — Dziś wieczorem przybył do Krakowa b. francuski minister oświaty de Monzie oraz wybitny deputowany parlamentu francuskiego Gaston Martin. Jutro zrana goście francuscy udadzą się do krypty św. Leonarda i na Sowiniec, poczem zwiedzą Kraków. (L)

— **Przygotowania do pielgrzymki.** — Poznań, 28.11. — Czynione są przygotowania do wielkiej pielgrzymki członków Zw. Weteranów Powstańców i innych organizacji niepodległościowych, 7 grudnia pod przewodnictwem p. wojewody Maruszewskiego. Pielgrzymka udaje się do Krakowa, zabierając 110 urn, zawierających ziemię z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska. (W).

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Kolejowcy na Sowińcu.

W Krakowie bawiła ostatnio wycieczka członków Zjednoczenia Kolejowców Pol., którzy po złożeniu hołdu w krypcie wawelskiej udali się na Sowiniec, gdzie wzięli udział w sypaniu kopca.

Delegacja polska z Ameryki u P. Prezydenta R. P.

Dn. 26 b. m. Pan Prezydent R. P. przyjął delegację Klubu Wielkopolan, Ślązaków i Pomorzan w Ameryce, w osobach pp. Piskorskiego z Chicago i Alicji Ellen de Maxwell, która ofiarowała Panu Prezydentowi R. P. skrzynkę, zawierającą torebki z ziemią ze wsystkich stanów Am. Półn. oraz księgę z listami wszystkich gubernatorów stanów, w których ziemia została pobrana. Towarzyszył delegacji amb. Cudahy (na lewo).

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Federacja kolejowców polskich na Sowińcu.

W Krakowie bawiła ostatnio Federacja Kolejowców Polskich. Po złożeniu hołdu Cieniom Marsz. Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, uczestnicy wycieczki udali się na Sowiniec, gdzie złożyli ziemię z terenów kolejowych, na których kolejarze polscy toczyli boje. Na ilustracji widzimy wycieczkę podczas wizyty w Pałacu Prasy.

◆ ◆ ◆

Włościanie z ziem wschodnich w Krakowie.

Warszawa, 28 listopada. (A) W związku ze zbliżającym się terminem złożenia do sarkofagu trumny Marszałka Piłsudskiego, Liga popierania turystyki organizuje cztery wielkie wycieczki włościan z ziem kresowych do Krakowa. Włościanie złożą hołd u trumny Marszałka na Wawelu, a następnie po jednodniowym pobycie w Krakowie zwiedzą Wieliczkę. Wycieczki wyruszą w dniach od 9 do 12 grudnia z Wilna, Pińska, Równego i Tarnopola. Ogółem w wycieczkach weźmie udział przeszło 3.000 osób.

Ziemia z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska na Sowiniec.

Staraniem Związku Weteranów Powstań Narodowych z lat 1914/19 wyrusza w dniu 7 grudnia wycieczka weteranów-powstańców oraz innych organizacyj niepodległościowych do Krakowa, celem przewiezienia 110-ciu urn z ziemią z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska, na kopiec Marszałka J. Piłsudskiego na Sowińcu. Wycieczkę prowadzi płk. Artur Maruszewski, wojewoda poznański.

B. francuski min. oświaty [redacted] zwiedza Kraków.

W piątek wieczorem przybył z Warszawy do Krakowa **b. francuski min. oświaty de Monzie**, który — korzystając z kilkudniowego pobytu w Polsce — pragnie zwiedzić zabytki grodu podwawelskiego. W podróży towarzyszą p. ministrowi de Monzie deputowany Gaston Martin z małżonką oraz redaktor agencji Havasa w Warszawie p. **Jouve.**

Goście udali się o godz. **10-tej na Wawel do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu,** poczem zwiedzili **zamek królewski.** Zkolei minister wraz z otoczeniem zwiedził **zabytki Krakowa.**

O godz. 19-tej francuscy goście podejmowani będą przez prezydenta m. Kaplickiego, zaś o godz. 23-ciej opuszczą Kraków.

Parlamentarzyści francuscy w Krakowie

złożyli hołd prochom Marszałka

Kraków, 29 listopada.

Onegdaj wieczorem przybyli do z Warszawy do Krakowa parlamentarzyści francuscy b. minister senator de Monzie i deputowany Gaston Martin, którym towarzyszy radca MSZ. Zalewski i radca ministerstwa skarbu, Żurowski. Na dowrcu powitał gości hr. Ksawery Pusłowski, który towarzyszył im do hotelu. Wczoraj o g. 10 rano udali się parlamentarzyści francuscy w towarzystwie naczelnika wydziału wojewódzkiego dr. Macka, wi mieniu wojewody i ławnika Kuhna, wi mieniu zarządu miasta, konsula francuskiego w Katowicach Landa i wicekonsula w Krakowie na Wawel, gdzie w krypcie św. Leonarda złożyli goście francuscy hołd prochom Marszałka.

Senator de Monzie złożył u trumny Wodza wspaniały wieniec.

W ciągu dnia hr. Pusłowski oprowadzał przybyłych po zabytkach Krakowa, a wieczorem goście wzięli udział w obiedzie wydanym nai ch cześć przez prezydentostwa Kaplickich. O g. 11 wieczorem odjechali parlamentarzyści francuscy do Warszawy, skąd w towarzystwie min. Góreckiego udadzą się do Gdyni.

Hołd senatora francuskiego u trumny Marszałka

W dniu wczorajszym senator francuski de Monzie w towarzystwie deput. Gaston Martin, reprezentanta wojewody dr. Macka, ławnika dr. Kühna imieniem miasta oraz konsulów francuskich w Krakowie i Katowicach złożył hołd w krypcie św. Leonarda, składając wieniec na trumnie Marszałka Piłsudskiego.

Skolei w towarzystwie hr. Pusłowswiego sen. de Monzie zwiedzał zabytki Krakowa, a wieczorem wziął udział w obiedzie wydanym na jego cześć przez prezydenta miasta dr. Kaplickiego i jego małżonkę. O godz. 12 w nocy goście francuscy odjechali do Warszawy, skąd w towarzystwie ministra Góreckiego udadza się do Gdyni. W poniedziałek senator de Monzie samolotem odleci do Paryża.

Echa pobytu ambasadora amerykańskiego w Krakowie

Wojewoda Małaszyński otrzymał od ambasadora Stanów Zjednoczonych Cudahy list, w którym w związku z jego ostatnim — jak zaznacza — tak przyjemnym pobytem w Krakowie, wyraża młodzieży krakowskiej podziękowanie i uznanie za wzięcie przez nią udziału w uroczystościach związanych z jego bytnością a zwłaszcza za piękne kwiaty przez nią ambasadorowi ofiarowane.

Czas z 30 XI 1935

Gazeta Polska z 30 XI 1935

Pobyt wybitnych gości z Francji

KRAKÓW, 29.11. (tel. wł.) — Dziś o godz. 10-ej zrana b. minister oświaty de Monzie i deputowany Gaston Martin udali się do krypty św. Leonarda, poczem zwiedzili zamek królewski i zabytki Krakowa. O godz. 19-ej prezydent Kaplicki podejmuje obiadem dostojników francuskich. Minister de Monzie i deputowany Martin opuszczają Kraków dziś o godz. 23 w nocy. (L)

MAŁOPOLSKA ZACH.

— P i e l g r z y m k i. — Kraków, 29.11. — Dnia 1 grudnia przybywa pielgrzymka pociągiem popularnym z Chorzowa, a 2 grudnia 62 p. p. z Bydgoszczy. Na początek grudnia zapowiada się wzmożony ruch pielgrzymek w związku z bliskim terminem zamknięcia trumny Marszałka Piłsudskiego. (L)

Kurjer Poranny z 30 XI 1935

POLITYCY FRANCUSCY W KRAKOWIE

(or) Wczoraj przybyli do Krakowa, bawiący obecnie w Polsce, b. min. oświaty we Francji de Monzie oraz dep. Gaston Martin z małżonką. W towarzystwie konsula francuskiego z Katowic oraz wicekonsula francuskiego z Krakowa goście udali się wczoraj o godz. 10-tej przedp. na Wawel, gdzie złożyli wieniec u trumny Marszałka Piłsudskiego. W dalszym ciągu swego pobytu goście francuscy zwiedzali zabytki miasta, a w godzinach wieczornych wzięli udział w obiedzie, wydanym u prezydenta miasta. W nocy goście opuścili Kraków.

Czas z 30 XI 1935

B. FRANCUSKI MINISTER OŚWIATY W KRAKOWIE.

W czwartek wieczorem przybył z Warszawy do Krakowa b. francuski minister Oświaty de Monzie, w towarzystwie deputowanego Martina i red. Jouve. W piątek rano goście udali się na Wawel, gdzie byli w krypcie św. Leonarda, a następnie zwiedzili katedrę i zamek królewski. W godzinach popołudniowych gości podejmował prez. Kaplicki. Wieczorem opuścili oni Kraków.

Czas z 1 XII 1935

W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI.

Dziś przybywają do Krakowa pociągi z pielgrzymkami z Chorzowa i Bielska. W nadchodzącym tygodniu dla złożenia hołdu Marszałkowi przyjeżdża przysposobienie wojskowe kobiet.

Ilk z 2 XII 1935

B. francuski min. oświaty w Krakowie

W czwartek wieczorem przybył z Warszawy do Krakowa. b. francuski min. oświaty de Monzie, który — korzystając z kilkudniowego pobytu w Polsce — pragnie zwiedzić zabytki grodu podwawelskiego. W podróży towarzyszą ministrowi de Monzie: deputowany Gaston Martin z małżonką oraz redaktor agencji Havasa w Warszawie p. Jouve.

Goście udali się o godz. 10-tej na Wawel do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, poczem zwiedzili zamek królewski. Zkolei minister wraz z otoczeniem zwiedził zabytki Krakowa.

O godz. 19-tej francuscy goście podejmowani byli przez prezydenta m. Kaplickiego, zaś o godz. 23-ej opuścili Kraków.

PRACOWNICY FABRYKI „BATA" W CHEŁMKU NA WAWELU i SOWIŃCU.

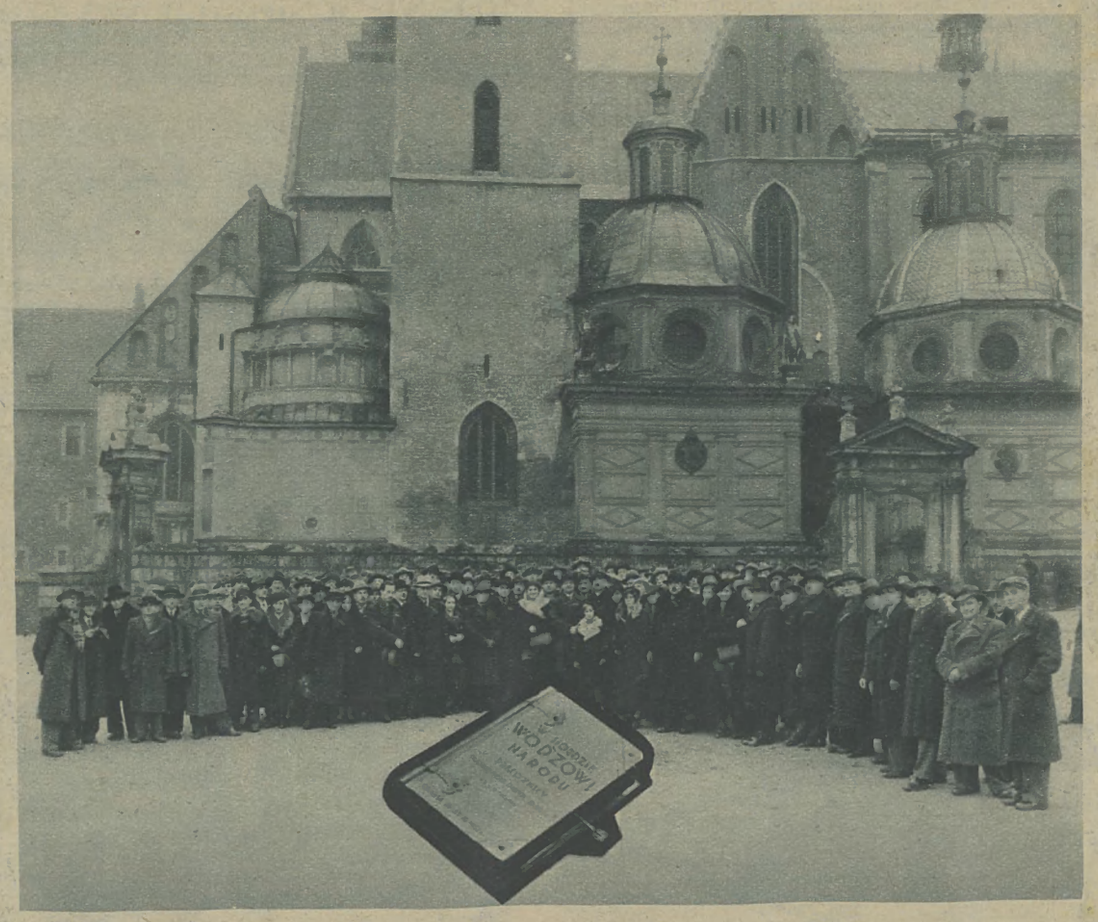

Fotografja przedstawia wycieczkę pracowników fabryki „Bata" w Chełmku, która przybyła do Krakowa z dyr. Janem Remerem i prezesem zarz. Ski Alojzym Gabesamem na czele. Po złożeniu hołdu cieniom Pierwszego Marszałka Polski w podziemiach Katedry udała się na Sowiniec, gdzie wzięła udział w sypaniu kopca. Wycieczka przywiozła ze sobą wspaniałą urnę w formie księgi pamiątkowej, projektu nacz. dyr. Jana Remera, wyk. przez grafika Dietricha i J. Węglorza prac. fabryki.

: Marjan Dąbrowski. — Odpowiedzialny Redaktor: Jan Stankiewicz. — Redakcja i Administracja: Kraków, Wielopole 1.
: 1 cm³ Zł. 3.— — Zakłady Graficzne „Ilustr. Kuryera Codziennego" w Krakowie, pod zarządem Feliksa Korczyńskiego.

Ilk z 2 XII 1935

100 tysięcy osób przywiozły pociągi popularne
na Sowiniec.

Z Warszawy donosi (Mt). W ministerstwie komunikacji odbyła się konferencja **referentów turystycznych** przy dyrekcjach kolejowych z całej Polski.

W toku obrad poruszono **najaktualniejsze sprawy turystyczne**, przyczem ze sprawozdań i statystyk okazuje się, że w ubiegłych 10 miesiącach b. r. P. K. P. w masowym ruchu popularnym **przewiozły 420.000 pasażerów** (w czem **100.000 na sypanie kopca Marszałka**), gdy w ciągu całego 1934 r. ilość ta wynosiła 250.000. Ustalono również **utarte szlaki dla ruchu masowego, ułożywszy listę** najchętniej odwiedzanych popularnych miejscowości w Polsce.

Wobec zbliżającego się **sezonu zimowego** konferencja omówiła program **turystyczny zimowy**, w którym duży nacisk położono na komunikację i organizację **wycieczek narciarskich**, udostępniających tereny położone **w Górach Świętokrzyskich**, co ma szczególne znaczenie dla mieszkańców Warszawy i Łodzi. W bieżącym sezonie, oprócz dorocznego dużego **rajdu kolejowo-narciarskiego**, urządzanego dla zagranicznych narciarzy, odbywać się będą również małe **3—4 dniowe raidy narciarskie specjelnemi pociągami** wyruszającemi **z Katowic, Krakowa i Warszawy**. Również zwrócono uwagę na uruchomienie **dogodnych pociągów i wagonów weekendowych** na najważniejszych szlakach.

Należy również zwrócić uwagę na ogromne **udogodnienie dla narciarzy** przez wprowadzenie na najważniejszych szlakach narciarskich już od 15. grudnia wagonów III. kl. **z miejscami leżącemi.**

W trzecim dniu konferencji **w obradach** wziął udział podsekretarz stanu w M. K. **inż. A. Bobkowski**, który zwrócił się do zebranych z apelem, aby w dzisiejszych trudnych warunkach wytężyli wszystkie siły, zmierzające do **rozwoju życia turystycznego w Polsce.**

Konferencja utrzymana na wysokim poziomie, dała dużo materjału informacyjnego, pozwalającego ministerstwu komunikacji zorjentować się w możliwościach turystycznych poszczególnych terenów, zaś referentom turystycznym dając możność zapoznania się z intencjami polityki turystycznej i programem prac ministerstwa komunikacji.

Otwarcie dwu ważnych arteryj komunikacyjnych
w Warszawie.

Z Warszawy donosi (J): W niedzielę **Praga** święciła **uroczystość otwarcia dwu arteryj komunikacyjnych**, które posiadają ogromne znaczenie zarówno **dla rozwoju tej dzielnicy**, jak i wogóle **całego miasta.** Mianowicie oddano oficjalnie do użytku dwie nowozbudowane ulice, **Al. Waszyngtona i ul. Grochowską.** Pierwsza z tych ulic stanowi **przedłużenie Al. Jerozolimskiej**, która **łącznie z ul. Grójecką będzie najdłuższą arterją komunikacyjną stolicy**, bo wynoszącą **7 km. Połączy** ona śródmieście z najbliższemi dzielnicami, a mianowicie **Saską Kępą, Kamionkiem, Grochowem i Gocławkiem.** — Ul. Grochowska, dotychczas jedna z najbardziej zaniedbanych w mieście, uzyskała obecnie nowoczesną **jezdnię.**

Na uroczystość, która rozpoczęła się o godz. 1-szej popołudniu na Rondzie Waszyngtona, przybyli przedstawiciele zarządu miejskiego z prez. miasta p. ministrem **Starzyńskim**, wiceprezydentami **Pohoskim, Kulskim**, dyr. wydziału technicznego p. inż. **Olszewskim**, naczelnicy wszystkich wydziałów zarządu miejskiego, przedstawiciele wszystkich towarzystw i przyjaciół wielkiej Warszawy z prezesem sen. **Boguckim** na czele, gen. **Burhard-Bukacki**, jako przedstawiciel dzielnicy Saskiej Kępy, kpt. **Lubecki**, prezes Twa Przyjaciół Grochowa, liczni przedstawiciele prasy oraz zaproszeni goście.

Po przemówieniu **gen. Burhard-Bukackiego**, w którem mowca podkreślił doniosłość nowej arterji, jaką jest Al. Waszyngtona, dla dalszego rozwoju Saskiej Kępy, zabrał głos prez. miasta p. **minister Starzyński**, który zaznaczył, że szlak ten jest drogi i pamiętny sercu każdego Polaka, ponieważ **tędy jeździł stale do Sulejówka Marsz. Piłsudski.** Szlak ten wyposażony obecnie w trwałą nawierzchnię, będzie jedną **z najpiękniejszych arteryj komunikacyjnych stolicy.**

Następnie uczestnicy uroczystości wpisali się do księgi pamiątkowej, poczem samochodami udano się na ul. Grochowską, gdzie z okazji oddania do użytku tej ulicy odbyła się uroczystość odsłonięcia **tablicy pamiątkowej na obelisku z r. 1823.** Odsłonięcia tablicy dokonał prezes Stowarzyszeń Przyjaciół Wielkiej Warszawy p. **marsz. Bogucki**, poczem aktu poświęcenia dokonał proboszcz parafji na Kamionku **ks. de Wille.** Tablica nosi nast. napis:

„W roku wielkiej żałoby po zgonie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego za czasów prezydentury R. P. prof. Ignacego Mościckiego, a prezydentury miasta Stefana Starzyńskiego, drogę tę w obrębie Warszawy po 112 latach używania znowu ubito z betonu o nawierzchni granitowej w 105-tą rocznicę powstania listopadowego".

Wystawa pamiątkowych urn

Jak słychać jeszcze w ciągu grudnia br. zostanie otwarta w Krakowie wystawa pamiątkowych urn, w których z różnych historycznych miejsc zarówno Polski, jak i całego świata, przywieziono ziemię na kopiec Marszałka Piłsudskiego. Zapowiedź wystawy wzbudziła duże zainteresowanie tembardziej, że wśród wspomnianych urn wiele jest cennych pod względem artystycznego wykonania, nie mówiąc już o tem, że liczne urny są pomyślane wysoce oryginalnie, albo też stanowią ciekawe przyczynki dla sztuki regjonalnej.

Czas 3 XII 1935

ZJAZD KOBIECEGO PRZYSPOSOBIENIA WOJSKOWEGO W KRAKOWIE.

W nadchodzącą niedzielę i poniedziałek odbędzie się w Krakowie VIII walny Zjazd Przysposobienia Wojskowego Kobiet z terenu całego kraju: Na zjazd, który poświęcony będzie uczczeniu pamięci zmarłego Wodza Narodu, przybędzie około 1.200 członkiń P. W. K. Obrady toczyć się będą prawdopodobnie w Starym Teatrze.

ŻOŁNIERZE Z BYDGOSZCZY W KRAKOWIE.

Wczoraj przybył do Krakowa 62 p. p. z Bydgoszczy dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda u trumny Marszałka.

Słowo Narodu z 3 XII 1935

62 P. P. Z BYDGOSZCZY przybył do Krakowa w liczbie 1000 osób celem zwiedzenia miasta. Bydgoszczanie byli w poniedziałek rano na Wawelu, u trumny śp. marsz. Piłsudskiego.

Tempo Dnia z 3 XII 1935

„Dzieci Bydgoskie" zwiedzają Kraków.

(ki) W poniedziałek rano przybyła do Krakowa **wycieczka 62 p. p. Dzieci Bydgoskich.** Żołnierze w liczbie około **1000** przybyli specjalnym pociągiem z pocztem chorągwianym pułku. W poniedziałek w godzinach rannych udali się **żołnierze na Wawel wraz ze sztandarem pułkowym** i złożyli hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego.

62 p. p. zabawi w Krakowie 2 dni, a we wtorek marszem pieszym udaje się **na Sowiniec**, by wziąć udział w sypaniu kopca. Wycieczką dowodzi **płk. Powierza**, dowódca pułku.

Wraz z 62 p. p. przybył **dywizyjny kurs Podchorążych rezerwy piechoty z Bydgoszczy pod dowództwem kpt. Bartosiewicza.**

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

B. ochotnicy armji polskiej z Bielska-Białej na Sowińcu

W Krakowie bawiła ostatnio wycieczka członków Związku b. ochotników armji polskiej z Bielska-Białej. Po złożeniu hołdu w krypcie św. Leonarda wycieczka złożyła na Sowińcu ziemię z pobojowisk śląskich. — Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy".

◆ ◆ ◆

„Dzieci bydgoskie" w Krakowie

(ki) W poniedziałek rano przybyła do Krakowa wycieczka 62 p. p. Dzieci bydgoskich. — Żołnierze w liczbie około 1000 przybyli specjalnym pociągiem z pocztem chorągwianym pułku. W poniedziałek w godzinach rannych udali się żołnierze na Wawel wraz ze sztandarem pułkowym i złożyli hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego.

62 p. p. zabawi w Krakowie 2 dni, a we wtorek marszem pieszym udaje się na Sowiniec, by wziąć udział w sypaniu kopca. Wycieczką dowodzi płk. Powierza, d-ca pułku. Wraz z 62 p. p. przybył dywizyjny kurs Podchorążych rezerwy piechoty z Bydgoszczy pod dowództwem kpt. Bartosiewicza.

Czas 4 XII 1935

SYPANIE KOPCA MARSZAŁKA WZMOGŁO RUCH NA KOLEJACH.

Jak się okazuje ze sprawozdania P. K. P. w ciągu ostatnich 10 miesięcy koleje przewiozły 420.000 pasażerów z czego ponad 100.000 do Krakowa dla wzięcia udziału w sypaniu kopca. Przez cały rok 1934 pociągi popularne przewiozły 250.000 osób.

Ilustr. Kurjer Codz. 4 XII 1935

Zjazd Przysposobienia Wojskowego Kobiet w Krakowie

Kraków, 2 grudnia.

Jak się dowiadujemy, w dniach 8 i 9 b.m. odbędzie się w Krakowie zjazd Przysposobienia Wojskowego Kobiet. W zjeździe weźmie udział około 1200 osób, które złożą hołd prochom Marszałka.

Z wrażeń krakowskich

W KRAKOWIE wszystko jak dawniej. Po latach odnajdziesz tu nietknięte stare dziedzińce, ciche zakąty, które znałeś dzieckiem, i wysokie mury, okalające niedostępne ogrody klasztorne... Na ulicach jak kiedyś, wycieczki szkolne, pochody ze sztandarami, pielgrzymki i procesje; urywana melodja hejnału znaczy, jak przed laty godziny pracy i czuwania.

Jak dawniej czcigodni profesorowie zasiadają na uroczystych Akademjach, po ojcach i dziadach — synowie i wnuki jak niegdyś na tronach królewskich.

Wszystko od Rynku się zaczyna i na Rynku kończy, z jednej strony Mickiewicz, z drugiej Kościuszko, gołębie i malowniczy targ na kwiaty. W świąteczne dni, jak zawsze, schodzi się tu całe miasto niby do wspólnej sali bawialnej. Jedyną nowością to reflektory. — Na ciemnem niebie jaśnieje koronkowy szczyt wieży marjackiej, stary Ratusz, gzymsy Sukiennic, mury i baszty Wawelu, jak w bajce.

Obchody i pochody były zawsze specjalnością Krakowa, ale od śmierci Marszałka ta podniosła uroczystość pogrzebowo-narodową nie ma ani początku ani końca, i niejeden Krakowianin wzdycha już za spokojnym dniem powszednim, wśród cichych murów i niemych pamiątek.

*

Na Sowińcu. Słoneczny dzień listopadowy. Bukowe lasy Panieńskich Skał złocą się w ukośnych promieniach słońca. Wijąca się po lesie ścieżka doprowadza nas do stóp Kopca. Na obszernym placu powiewają sztandary. Średnica Kopca wynosi 100 m., wysokość projektowana — 36 metr. W sześć miesięcy usypano już 16 metr., do pierwszej kondygnacji. W dzień powszedni pracuje tu około 150 robotników, zarabiając po trzy złote dziennie.

Szatnia, kawiarnia, pamiątkowe księgi na podpisy, kartki i znaczki pocztowe, fotografowie i wystawa urn przywożonych z ziemią a odsyłanych następnie do Muzeum w Domu Józefa Piłsudskiego na Oleandrach. Tych urn i szkatułek zebrano już powyżej dwóch tysięcy. Plon ostatniego tygodnia wynosił koło pięćdziesięciu. Są wśród nich urny okazałe, kute w stali lub bronzie i gliniane, drewniane, szklane, okręty — dar Gdańska i Gdyni, bloki węglowe ze Śląska, urny z pocisków artyleryjskich, Huculskie naczynia, Wileńskie skrzynki; jest też taczka, którą ktoś własnoręcznie przywlókł z ziemią aż ze Stanisławowa. Obok urn z Francji i Ameryki, i tych co zawierały ziemię z głośnych pobojowisk i cmentarzy historycznych jest też ziemia, „spod dębu Ks. Falkowskiego, pierwszego założyciela Instytutu Ociemniałych i Głuchoniemych w Warszawie", i ziemia „z 21 grobów policjantów pow. Wilejskiego", poległych w obronie mienia i życia obywateli"... i z grobu Powstańców 1863 roku, w Nowej Wilejce, i z Góry Rokieta na Huculszczyźnie, i z murów zamku Jagiellońskiego w Krewie, i ziemi z Wałów Toruńskich „Ś. P. Kochanemu Dziadkowi" przysłana przez ucznia Toruńskiej Szkoły Powszechnej i t. d. i dalej.

W woreczkach i pudełkach ludzie znoszą i zwożą na Kopiec ziemię ze swoich ogródków, pól, lub cmentarzy — ożywieni samorzutnem, ofiarnem pragnieniem przyczynienia się tą bezimienną swoją grudką do powszechnego hołdu i wiecznej pamiątki. Jak niegdyś zesłańcom i wygnańcom polskim na obczyźnie sypano na trumnę garść ziemi ojczystej, tak dzisiaj z całego świata gdzie żyją Polacy i gdzie dotarła sława imienia Piłsudskiego ślą obcą ziemię na pomnik jego wielkości w Polsce.

Tak będzie wyglądał kopiec Marszałka na Sowińcu po ukończeniu prac

Szereg taczek od najmniejszych do największych pod strażą uprzejmego sierżanta. Ubitą ścieżką serpentyny pchamy taczki w górę. Przegania nas gromadka chłopaków wiejskich przeważnie na bosaka, od 10-iu do 12-tu lat. „Skąd? — Z pobliskich Mydlnik. — Często tu chodzicie? Przylatamy, jak kto może! — Ileście już usypali taczek? E... Kto tam będzie liczył!"...

Jakiś uczniak ładuje taczkę otyłej mamusi. Obszerna taczka, kopiasta i przyklepana gotowa; mamusia protestuje. Nie udźwignie tego!

„Przyjechaliśmy sypać Kopiec, tak czy nie? zapytuje żwięźle chłopak i mamusia w karakułach bierze się do taczki bez szemrania.

U szczytu, na pryzmie środkowej, pod masztem sztandarowym, skąd już dziś, ponad szczytami drzew, można ogarnąć szeroki widnokrąg pięknej ziemi krakowskiej, chłop o twarzy spalonej słońcem i pooranej bruzdami każe powtarzać za sobą małej dziewczynie, że jest na Sowińcu, na Kopcu... Pana Marszałka — jakiego? — Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego".

*

Kilka dni temu otwarto w Krakowie jeszcze jedną wystawę pamiątkową dla uczczenia Marszałka. Jest to *Wystawa Książki i Grafiki, związanej z osobą Józefa Piłsudskiego*, zorganizowana w salach Muzeum Przemysłu, Smoleńska 9.

Trzy sale, wypełnione eksponatami, umiejętnie dobranemi i planowo ułożonemi, obejmują w pierwszym rzędzie prace publicystyczne i historyczne Józefa Piłsudskiego, oraz wszelkie wydawnictwa i dokumenty o charakterze typograficznym z okresu od początku walk niepodległościowych, aż do ostatnich chwil Jego życia. Polskie i zagraniczne wydawnictwa dotyczące Marszałka pieśni i nuty, ułożone na jego cześć, ikonografję, rzeźby, medaljony, rysunki, fotografje, plakiety, odznaki, wreszcie zbiór afiszów, druków, pism i zdjęć z pogrzebu Wodza Narodu.

Wśród licznych dyplomów honorowego obywatelstwa różnych miast Polski, znajdujemy listę uczniów 5-ej klasy 1-go gimnazjum Wileńskiego z roku szkolnego 1881 — 82. Tu, obok Bronisława i Józefa Piłsudskich, obok dwóch, czy trzech nazwisk rosyjskich, jak Aleksiejew, Siergiejewski i kilku żydowskich, jak Grinblat Borys, Halpern Jewsiej, Kantor Izaak, Szapszes Benjamin — znajdujemy też Czapskiego Edwarda, w młodym wieku zmarłego syna powstańca i sybiraka, Kadera Stefana, Mirskiego Michała, Niezabytowskiego Stefana, Korsaka Włodzimierza, Kontryma Wojciecha i in.

Może żyje jeszcze gdzieś po świecie ten lub ów kolega Marszałka z przed lat 54?

Numery „Robotnika" z 94 i 95 roku stawiają nam przed oczyma trud drukarski i wydawniczy młodego bojowca, listy, odezwy, rozkazy — odpowiedzialność wodza.

„Chcę, abyście wierzyli, że najbardziej gorzko swój los odczuwam wtedy, gdy dla was przychodzą momenty ciężkie, gdy stają trudne decyzje, a nie jestem z wami, by zgodnie z istotą wojska, wziąć na swe barki większą część odpowiedzialności" — czytamy w liście do pułkownika N. (Leona Berbeckiego) z dn. 5. 11. 1916 r.

Wśród wystawionych książek z bibljoteki Marszałka z Sulejówka i Belwederu, znajdujemy prace B. Limanowskiego, Pamiętnik gen. Prądzyńskiego, korespondencje ces. Napoleona i biografję Ludwiga, sporo dzieł specjalnych wojskowych, a także „zaczytany" tom „Ogniem i mieczem", „Pana Tadeusza", wreszcie „Przylądek Dobrej Nadziei" Nowakowskiego.

Wpobliżu, w małej gablotce spoczywa kilka szczególnych eksponatów: zegarek z pieczątką P. P. S., ukrytą pod kopertą i fotografja z archiwum żandarmerji z 1900 r., po odkryciu drukarni i aresztowaniu Piłsudskiego w Łodzi, en face i w profilu, listy autografy z 1914 i 15 roku, z pozycyj wojennych, a obok dwie talje kart pasjansowych i popielniczka Marszałka z Belwederu: biała porcelana o niebieskim brzegu z cyfrą carską: H II i koroną... Relikwje!

Skromny kącik w ostatniej sali przeznaczono dla powinszowań dzieci. Na jednej z tych „laurek" z 1920 r., ozdobionej szablą i ułańskim kaszkietem, czytamy:

„J. W. Panu Naczelnikowi, Więszujemy zdrowia, szczęścia i długiego panowania nad Polską. I żebyśmy mogli pobić bolszewików — i żeby Rzeczypospolita była wielka i potężna!

Ryś Manteuffel, 9 lat.
Jędruś Czajkowski, 8½ lat,
Moryś Hauke, 9½ lat,
Jędruś Korsak, 8 lat.
19 marca.

*

Wystawa w szkole przemysłowej jest jakby skrótem plastycznym wspaniałego żywota wielkiego człowieka, śladem jego osiągnięć, świadectwem ziemskiej nieśmiertelności.

W krypcie św. Leonarda spoczywają jego szczątki cielesne. Podobno proces ich mumifikacji postępuje normalnie. Do siebie już nie jest podobny: sczerniała, skulona figurka woskowa w kryształowej trumnie. Rano można oglądać darmo, popołudniu płaci się złotówkę...

Czemu tysiące ludzi z całej Polski i dziesiątki tysięcy dzieci szkolnych, co Go nigdy nie widziały żywym, mają skojarzyć wyobrażenie wskrzesiciela Polski z tą żałosną mumją? Tak samo postąpiono z Leninem w Moskwie, wystawiając jego trupa na widok publiczny, jako przedmiot kultu i pielgrzymek. Barwiono przytem sczerniałą twarz świeżemi kolorami, dla lepszego wrażenia.

Tak robią bolszewicy. Ale czemu w Polsce, w kraju chrześcijańskim, w kościele katolickim robimy niemal to samo?

Czas najwyższy, aby zwłoki Marszałka złożono *na wieczny spoczynek*, spoczynek, który się zmarłym należy.

19

89-letni staruszek w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu.

Kopiec ku czci Marszałka rośnie z każdym dniem pomimo późnej jesiennej pory. Sypią kopiec nietylko dorośli, dzieci ale też i starcy. Do jednych i tych nielicznych a może i najstarszych wiekiem, którzy własnemi rękami wywieźli ziemię na Sowiniec, należy p. Jan Chrzciciel Skalski, pamiętający jeszcze lata powstania. Pomimo 89 roku życia wywozi jeszcze dziarsko taczki z ziemią, ażeby w ten sposób oddać hołd Marszałkowi. W księdze pamiątkowej na Sowińcu p. Skalski wpisał parę słów: „Ognistym mieczem wykuwałeś oswobodzenie Polski, ja tylko gorącemi do Niebios — modłami!

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

P. W. z Suwałk składa hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

Grupa uczestników wycieczki P. W. z Suwałk, która bawiła w w Krakowie celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano przed „Pałacem Prasy".

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Uczenice z Międzychodu na Sowińcu

Grupa uczenic miejskiego gimnazjum koedukacyjnego z Międzychodu (woj. poznańskie), które przybyły do Krakowa celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Zdjęcia dokonano podczas wizyty w „Pałacu Prasy".

komisji zapatrywania naczelnego komitetu wykonawczego na problemat rozwiązania technicznego budowy krypty Marsz. J. Piłsudskiego. Streszcza się on w dążeniu do uniknięcia w związku z budową krypty naruszenia spokoju spoczywających już w podziemiach Katedry prochów. Przewodniczący zaznaczył, że w związku z budową krypty zajść może potrzeba odnowienia wieży Srebrnych Dzwonów. przyczem komitet jest gotów ponieść koszta tej renowacji.

Zkolei prof. Szyszko-Bohusz przedstawił komisji szkic projektu budowy krypty. Wywiązała się dyskusja.

Projekt przewiduje zbudowanie w podziemiu przed kryptą, mieszczącą się jak wiadomo, pod wieżą Srebrnych Dzwonów, rozległego przedsionka, do którego prowadzić będą oparte o obecny mur cmentarny okalający Katedrę schody wejściowe i wyjściowe, rozlokowane po obydwu stronach projektowanego przedsionka. Krypta będzie miała wewnętrzne połączenie z grobami królewskiemi.

Po zapoznaniu się z projektem członkowie komisji udali się do katedry i podziemi, zwiedzając szczegółowo partje związane z przyszłemi pracami nad budową krypty i projektowanego przedsionka.

Członkowie komisji uchwalili umotywowane wymiany poglądów przedłożyć do zatwierdzenia naczelnemu komitetowi, P. Prezydentowi R. P., księciu Metropolicie Sapiesze i p. Marszałkowej Piłsudskiej.

(—) NA BUDOWĘ KOPCA MARSZAŁKA (v). Ks. Władysław Śledz z Minneapolis w Stanach Zjedn. A. P. złożył w Redakcji IKC. zł. 50 jako nieprzyjęte honorarjum za prelekcję radjową, na cele budowy kopca Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu.

Na marginesie.

Podkopy biurokracji pod kopiec na Sowińcu

Z niwy św. Biurokracego chcemy uszczknąć dziś kwiatuszek szczególnie jaskrawy. Wypadek, o którym mówić będziemy, dotyczy — kopca, wznoszonego przez naród na Sowińcu, pamięci Marszałka J. Piłsudskiego.

Oto ten ciekawy wypadek: Komitet Budowy wszedł w kontakt z biurem zdjęć filmowych w Krakowie, którego właściciel filmował wszystkie etapy prac, przyjazdy dygnitarzy krajowych i cudzoziemskich, wycieczki itd. itd.

W ten sposób powstał kilkuset-metrowy film. Komitet Budowy postanowił dla celów propagandowych i uzyskania nowych środków materjalnych na prowadzenie prac — film ten puścić w obieg jako dodatek do programów, wyświetlanych w kinach całej Polski.

Dla właścicieli kinoteatrów jest rzeczą bardzo ważną, aby film taki uzyskał aprobatę władz centralnych, jako film naukowo-wychowawczy. W tym też celu Komitet Budowy wysłał naprzód film do komisji ministerstwa spraw wewnętrznych, gdzie nietylko przyznano mu charakter naukowo-wychwawczy, ale — co już jest rzadkością — uznano za środek wyjątkowo-wychowawczy już dla dzieci od siedmiu lat.

Z kolei przekazano film t. zw. komisji oceny filmów w ministerstwie W. R. i O. P. Komisja ta nadesłała o c e n ę — n e g a t y w n ą. Film zdjęty z życia i przedstawiający nie co innego, jak tylko zbiorowy hołd narodu, zagranicy dla Pierwszego Marszałka Polski, jest wedle oceny tej komisji widocznie... zbyt mało wychowawczy i artystyczny, gdyż odrzuciła go.

Na wieczną rzeczy pamiątkę przytaczamy nazwiska członków tej komisji:

Przewodniczący dr Józef **Mirski**, radca min. W. R. i O. P., zastępca Michał **Rusinek**, radca min. W. R. i O. P., członkowie Antoni **Bohdziewicz**, stypendysta filmowy Fundusz Kultury Narodowej, „reżyser i krytyk filmowy", Wanda **Borudzka**, redaktorka pisma „Matka i dziecko", dr Stanisław **Furmanik**, nauczyciel gimnazjalny, krytyk muzyczny i współpracownik „Pionu", Wanda **Kalinowska** „publicystka filmowa", Roman **Kołoniecki**, sekretarz redakcji pisma „Droga".

Obecnie sprawa znajduje się w wyższej instancji, t. j. komisji odwoławczej. Wynik jest niewątpliwy. Skandaliczne orzeczenie nie utrzyma się — ale co sądzić o komisji pierwszej instancji. Co nią kierowało: czy rozwój umysłowy poszczególnych członków nie dosięgnął poziomu rozwoju dziecka siedmioletniego, podobnie jak swego czasu odrzucali filmy o kopcu Krakusa i Muzeum Nar. w Krakowie, jako posiadające... charakter reklamowy(!), o którym mówiło ministerstwo spraw wewn., czy też mamy tutaj do czynienia z niechęcią w stosunku do „prowincjonalnych", a więc nieprotegowanych i nie „ustosunkowanych" filmów? Opinja publiczna domaga się wyjaśnienia.

Tempo Dnia 26.XII 1935

ZJAZD DELEGATEK ORGANIZACJI P. W. K.

(ki) W dniach 8, 9 i 10 grudnia w sali Starego Teatru będzie obradował walny zjazd delegatek Organizacji Przysposobienia Wojskowego Kobiet, a w ramy programu zjazdu jest też włączona uroczystość oddania hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego w krypcie Św. Leonarda na Wawelu.

W niedzielę dnia 8 bm. odbędzie się konferencja przewodniczących i komendantek kół lokalnych, w poniedziałek o godz. 9-tej rano w katedrze na Wawelu zostanie odprawiona uroczysta Msza św., poczem uczestniczki zjazdu złożą hołd w krypcie św. Leonarda.

O 12-tej nastąpi oficjalne otwarcie zjazdu, na którem wygłoszony zostanie referat ideowy. W godzinach popołudniowych, a to od 16-tej będą się toczyć obrady w komisjach, a od 17-tej po przyjęciu wniosków komisji, nastąpią wybory uzupełniające do zarządu naczelnego.

Zamknięcie zjazdu nastąpi w dniu 9-go o godz. 19-tej.

W dniu 10 grudnia odbędzie się jeszcze odprawa komendantek okręgowych, a reszta wolnego czasu przeznaczona jest na zwiedzenie Krakowa i jego zabytków.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Pielgrzymki włościan z Kresów na Sowiniec.

(wł) Liga Popierania Turystyki czyni obecnie ostatnie przygotowania do zorganizowania wielkiego przedsięwzięcia mianowicie czterech wielkich pielgrzymek włościan w liczbie 3.000 osób z Kresów wschodnich do Krakowa.

Program przewiduje, że wycieczki będą trwały 3 dni, z czego 1 dzień będzie przeznaczony na zwiedzenie Warszawy, a jeden dzień na zwiedzenie Krakowa i Wieliczki.

Pociągi specjalne wyruszą 9 bm. z Wilna, 10 bm. z Pińska, 11 bm. z Równego i Tarnopola.

Zjazd przysposobienia wojskowego kobiet.

(ki) W dniach 8, 9 i 10 grudnia w sali Starego Teatru będzie obradował walny zjazd delegatek organizacji przysposobienia wojskowego kobiet, a w ramy programu zjazdu jest też włączona uroczystość oddania hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda na Wawelu.

W niedzielę, dnia 8 bm. odbędzie się konferencja przewodniczących i komendantek kół lokalnych, w poniedziałek o godz. 9-tej rano w katedrze na Wawelu zostanie odprawiona uroczysta Msza św., poczem uczestniczki zjazdu złożą hołd w krypcie św. Leonarda.

O g. 12-tej nastąpi oficjalne otwarcie zjazdu, na którem wygłoszony zostanie referat ideowy. W godzinach popołudniowych, a to od 16-tej będą się toczyć obrady w komisjach, a od 17-tej po przyjęciu wniosków komisji, nastąpią wybory uzupełniające do zarządu naczelnego.

Zamknięcie zjazdu nastąpi w dniu 9-go o godz. 19-tej.

W dniu 10 grudnia odbędzie się jeszcze odprawa komendantek okręgowych, a reszta wolnego czasu przeznaczona jest na zwiedzenie Krakowa i jego zabytków.

Uporządkować wzgórze wawelskie i zburzyć szpetne kamienice.

Na grudniowem posiedzeniu 2 b. m. wydziału Tow. miłośników historji i zabytków Krakowa referował prof. Szyszko-Bohusz sprawę krypty Marszałka Piłsudskiego w katedrze wawelskiej. Za projektem opowiedział się jednogłośnie wydział Tow., a projekt ten został zaakceptowany przez komisję ekspertów 4 b. m.

W związku z powyższą sprawą zastanawiano się nad koniecznością uporządkowania stoków Wawelu i jego bezpośredniego otoczenia. W tej sprawie wniesie wydział pismo do komitetu wojewódzkiego uczczenia Marszałka, wskazując na konieczność usunięcia pewnych zabudowań z sąsiedztwa Wawelu.

Z innych spraw zajęto się urządzeniem wykładów o starym Krakowie z obrazami świetlnemi dla młodzieży szkolnej oraz poruszono konieczność szkolenia odpowiednich przewodników po zabytkach Krakowa. Według wyjaśnienia dra Dobrzyckiego, odbędzie się z wiosną kurs na przewodników staraniem Związku Turystycznego.

Wkońcu należy podnieść nowe wydawnictwa towarzystwa. W Bibljotece Krakowskiej ukazała się bardzo ciekawa rozprawa dra. Pieradzkiej p. t.: „Handel Krakowa z Węgrami w XVI w.". Osobno wyszedł wspaniały Rocznik Krakowski XXVI, zawierający cenne studja nad Stwoszem, które już w kołach naukowych niemieckich wywołały zrozumiałe zainteresowanie.

wb.

Czas 27.XII 1935

Hołd Wodzowi Narodu

W związku z wycieczką do Krakowa, organizowaną przez Zakłady Starachowickie na dzień 8 grudnia, celem złożenia hołdu Wodzowi Narodu, zostanie wykonana piękna urna w kształcie wielkiego pocisku z ornamentacjami legjonowemi. Specjalna delegacja zabierze z sobą ziemię ze Starachowic. W kopcu Marszałka złożona zostanie również urna oraz produkcyjne żelazo, jako symbol pracy zakładów starachowickich.

Gazeta Kobiet z 6 XII 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— Pielgrzymki. — Kraków, 5.12. — Dnia 8 grudnia przybywa do Krakowa Zw. Uczestników Powstań Narodowych z Poznania w ilości 300 osób, P. W. kobiet z wyższem wykształceniem w ilości 1.500 osób i pociąg popularny z Warszawy — 600 osób. (L)

— **Walny zjazd Organizacji Przysposobienia Wojskowego Kobiet.** — Kraków, 5.12. —Dn. 8-go, 9-go i 10-go b. m. odbędzie się w Krakowie w sali Starego Teatru VIII walny zjazd delegatek, połączony z uroczystością oddania hołdu prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu. (L)

Minister WR i OP u trumny Wodza Narodu

Wczoraj minister WR i OP prof. Świętosławski udał się o godz. 9 rano do krypty św. Leonarda na Wawelu, gdzie w obecności przedstawicieli władz, duchowieńska, wiceministrów Chylińskiego i Doleżala, wicewojewody Małaszyńskiego i radcy Stańkowskiego złożył hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.

Po wzięciu udziału w uroczystościach Akademji Górniczej, minister Świętosławski oraz wiceminister Doleżal odjechali pociągiem popołudniowym do Warszawy.

Minister spraw wojsk. na Sowińcu

Donosiliśmy o przyjeździe do Krakowa ministra spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego. W dniu wczorajszym pan minister spędził dłuższy czas na Sowińcu, gdzie sypie się kopiec ku czci Marszałka, poczem odjechał do Nowego Sącza.

Zjazd nauczycielstwa

Wczoraj odbył się w Krakowie zjazd Zawodowego Związku Nauczycielstwa Szkół Powszechnych krakowskiego okręgu przy udziale 400 delegatów. Po Mszy św. w Katedrze wawelskiej uczestnicy zjazdu złożyli hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, poczem w sali szkoły im. św. Florjana odbył się zjazd. Na otwarcie przybyli m. in. reprezentanci władz z wicewojewodą Małaszyńskim na czele, kurator Godecki i ławnik dr. Florczyk imieniem miasta. Zjazd zagaił i referat wygłosił sen. Sienko. W godzinach popołudniowych obradowały 3 sekcje, poczem odbyło się plenum, na którem dokonano wyboru nowych władz. Prezesem ponownie został wybrany sen. Wł. Sienko.

Gazeta Kobiet z 7 XII 1935

Ziemia z pobojowisk na Sowiniec

ŁUCK, 6.12. (tel. wł.) — Onegdaj wyjechała z Łucka do Krakowa delegacja podokręgu wołyńskiego Związku Strzeleckiego w osobach komendanta podokręgu kpt. Filara, nacz. Lubaszki i dr. Łukomskiego, która w krypcie św. Leonarda w katedrze wawelskiej złoży urnę z ziemią pobraną z terenów walk legjonowych na Wołyniu. (P)

BRODY, 6.12. (tel. wł.) — W sobotę wyjeżdża z Brodów rajd konny 22 pułku ułanów w ilości 12 koni, celem zawiezienia na Sowiniec ziemi pobranej z pobojowisk pułku pod Skrzeszewem i Frankopolem. (R)

Gazeta Kol. 7.XII.35

Przyjazd pielgrzymek

KRAKÓW, 6.12. (tel. wł.) — W niedzielę, 7 b. m. zapowiada się napływ pielgrzymów w ilości 5 tys. osób. Przybywają wycieczki ze Starachowic — 40 0osób, Toruni apociąg popularny — 600 osób, samorząd z Krzemieńca — 400 osób, wycieczka LOP'u z Warszawy, ZZZ z Cieszyna oraz wycieczka policjantów z woj. Poleskiego. (L).

Tkl z 8 XII 1935

22 PUŁK UŁANÓW W MARSZU NA SOWINIEC. W dniu 7 bm. wyjeżdża z Brodów do Krakowa raid konny, który wiezie na Sowiniec ziemię z pobojowisk pułku pod Skrzeszewem i Frankopolem.

Gazeta Kobiet z 28 XII 1935

POBYT MINISTRA OŚWIATY W KRAKOWIE.

W sobotę o godz. 6.58 przybył do Krakowa minister W. R. i O. P. prof. Świętosławski w towarzystwie wicemin. Doleżala. Na dworcu powitali gości wicemin. prof. Chyliński, wicewoj. dr. Małaszyński, rektor Akad. Górn. prof. Takliński, kurator Godecki, starosta mgr. Pałosz, płk. Madejski i inni. Około godz. 9 p. min. prof. Świętosławski udał się w towarzystwie p. wicewoj. dr. Małaszyńskiego na Wawel, do trumny śp. marszałka Piłsudskiego. W godzinach południowych p. min. Świętosławski w towarzystwie wiceministrów i wojew. dr. K. Świtalskiego, wziął udział w uroczystościach Akademji Górniczej. Następnie p. min. Świętosławski złożył wizyty Ks. Metropolicie Sapieże, p. wojew. dr. Świtalskiemu, prezesowi Akad. Um. prof. Wróblewskiemu i innym przedstawicielom władz. O godz. 17.40 p. min. Świętosławski, żegnany przez przedstawicieli władz, wyjechał do Warszawy.

Gazeta Kobiet z 28 XII 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **Przyjazd pielgrzymek włościańskich.** — Kraków, 7.12. — Od 11 do 15 grudnia przybędą tak zwane pociągi włościańskie z pielgrzymami. Pociągi te przywiozą około 5 tys. pielgrzymów - właścian, którzy udadzą się do krypty Leonarda i na Sowiniec. Włościanie będą gośćmi wojskowości m. Krakowa. (L).

ŻOŁNIERZE W HOŁDZIE WODZOWI NARODU.

Ze wszystkich stron Polski zjeżdżają do Krakowa, do trumny Wodza Narodu liczne rzesze, bez różnicy wieku, bez różnicy stanowiska w społeczeństwie. Wszyscy chcą Mu złożyć hołd czci i wdzięczności za to, że wskrzesił nam Polskę. Nic dziwnego, że wśród tych rzesz tyle jest i zorganizowanych oddziałów armji polskiej i poszczególnych żołnierzy. Oto i z Bydgoszczy tamtejszy 62 pułk piechoty w pełnym składzie stawił się na wawelskiem wzgórzu, by Pierwszemu Marszałkowi Polski u Jego trumny ślubować wierność.

Ag. Fot. „Światowid"

Nakładem „Ilustrowanego Kuryera Codziennego". — Naczelny Redaktor i Wydawca: Marjan Dąbrowski. — Odpowiedzialny Redaktor: Jan Stankiewicz. — Redakcja i Administracja: Kraków, Wielopole 1. Telefony: Nr 150-60, 150-61, 150-62, 150-63, 150-64, 150-65, 150-66. — Ceny ogłoszeń: 1 cm² Zł. 3.— — Zakłady Graficzne „Ilustr. Kuryera Codziennego" w Krakowie, pod zarządem Feliksa Korzyńskiego.

MINISTER W. R. I O. P. U TRUMNY WODZA NARODU.

W sobotę minister W. R. i O. P. prof. Świętosławski udał się o godz. 9-tej rano do krpty św. Leonarda na Wawelu, gdzie w obecności władz, duchowieństwa, wiceministrów **Chylińskiego i Doleżala**, wicewoj. **Małaszyńskiego** i radcy **Stańkowskiego** złożył **hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.**

Po uroczystościach Akademji Górniczej p. minister Świętosławski i wicemin. Doleżal odjechali pociągiem popołudnowym r Warszawy.

MINISTER SPRAW WOJSK. NA SOWIŃCU.

W Krakowie bawił minister Spraw Wojskowych gen. **Kasprzycki.** W sobotę p. minister spędził dłuższy czas na Sowińcu, zapoznając się ze **stanem pracy przy budowie kopca Marszałka.** W godzinach popołudniowych gen. Kasprzycki wyjechał do Nowego Sącza.

ZJAZD NAUCZYCIELSTWA SZKÓŁ POWSZECHNYCH.

W sobotę odbył się w Krakowie **zjazd zawodowego Związku nauczycielstwa szkół powszechnych okręgu krakowskiego.** W zjeździe wzięła udział **400 delegatów.**

Po Mszy św. w Katedrze wawelskiej uczestnicy zjazdu złożyli **hołd Marszałkowi Piłsudskiemu,** poczem w gmachu szkoły im. św. Florjana odbyły się **obrady zjazdu.** Na otwarcie przybyli m. in. reprezentanci władz z wicewoj. **Małaszyńskim** na czele, kurator **Godecki,** a imieniem Prezydjum Miasta ławnik **dr. Florczyk.**

Zjazd zagaił i referat wygłosił **sen. Sieńko.** W godzinach popołudniowych obradowały **trzy sekcje,** poczem odbyło się plenum na którem dokonano **wyboru nowych władz.** Prezesem wybrano ponownie sen. **Władysława Sieńko.**

Zjazd nauczycielstwa polskiego w Krakowie

W hołdzie u trumny Wodza.—Doniosłe obrady

Kraków, 7 grudnia.

Wczoraj odbył się w Krakowie sprawozdawczy **zjazd okręgowy związku nauczycielstwa polskiego.** O godz. 9-ej rano odbyło się **w katedrze na Wawelu uroczyste nabożeństwo,** po którem uczestnicy zjazdu złożyli **hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego.** O godz. 10.30 nastąpiło w auli szkoły powszechnej im. św. Florjana uroczyste otwarcie obrad, w którem wzięli udział przedstawiciele władz **z wicewojewodą dr. Małaszyńskim i kuratorem Godeckim na czele.** Z ramienia władz miejskich przybył ławnik Florczyk.

Po odśpiewaniu przez chór Gaude Mater nastąpiło przemówienie powitalne, poczem zebrani goście złożyli życzenia. Następnie p. Wł. Sieńko wygłosił referat na temat „Położenie szkoły i nauczyciela na terenie województwa krakowskiego", w którym wskazał na wielką i obywatelską pracę nauczycielstwa. W dalszych godzinach odbyły się obrady uczestników ziazdu.

Zjazd spółdzielczy w Krakowie

Kraków, 7 grudnia.

Pod przewodnictwem naczelnego dyrektora centrali Związku Spółdzielni Rolniczych i zarobkowo-gospodarczych p. Kierzkowskiego z Warszowy odbył się w Krakowie pierwszy okręgowy zjazd przedstawicieli związku okręgu krakowskiego, obejmującego swoją działalnością również województwo kieleckie i śląskie, skupiające na swym terenie 1116 spółdzielni w tem 864 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych.

Zjazd rozpoczął się nabożeństwem na Wawelu i złożeniem hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego w krypcie wawelskiej, poczem w sali przy ul. Skarbowej przy udziale przedstawicieli władz odbyły się obrady, poświęcone sprawom spółdzielni. M. in. działalność Okręgowego Związku przedstawił dyrektor Kokociński.

Obrady zakończono wyborem 11 delegatów do Rady Okręgowej Związku oraz delegatów na walny zjazd do Warszawy.

Walny Zjazd kobiecego przysposobienia wojskowego

W dniu wczorajszym, w związku z walnym zjazdem delegatek organizacyj Przysposobienia Kobiet dla obrony kraju, zjechało do Krakowa ponad 1000 uczestniczek powyższej organizacji z całej Polski. Zjazd zaszczyciła swoją obecnością małżonka Prezydenta Rzplitej, p. Mościcka, która przybyła do Krakowa autem o godz. 3 po południu. Pani Mościcka zamieszkała w apartamentach na Wawelu.

Zjazd rozpoczęła konferencja przewodniczących kół i okręgów. Zebranie zagaiła przewodnicząca zarządu głównego, p. Michałowska. Po dyskusji nad sprawozdaniami, omówieniu zadań organizacji i t. p., udały się uczestniczki na Sowiniec, a następnie na wystawę książek, poświęconych Marszałkowi Piłsudskiemu.

Herbatka towarzyska zakończyła pierwszy dzień obrad. Herbatkę zaszczyciła swą obecnością pani Prezydentowa Mościcka, która weźmie też udział w walnym zjeździe dziś w poniedziałek.

Walny zjazd rozpocznie się Mszą św. i oddaniem hołdu na Wawelu Marszałkowi Piłsudskiemu. Zebranie uczestniczek zjazdu ze sztandarami o godz. 12 w sali Starego Teatru.

Ziemia z pobojowisk wielkopolskich na Sowińcu

Wczoraj przybyli do Krakowa członkowie Związku; Weteranów Powstań Wielkopolskich w ilości 150 osób, by złożyć hołd Marszałkowi Piłsudskiemu. W pielgrzyce, która odbyła się pod protektoratem wojewody poznańskiego płk. Maruszewicza wziął udział w jego imieniu naczelnik Kacprzak. Uczestnicy pielgrzymki udali się o godz. 11 na Sowiniec, gdzie złożyli stokilkadziesiąt urn z ziemią z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska.

Popołudniu weterani powstań narodowych złożyli hołd w krypcie św. Leonarda a następnie zwiedzili Muzeum Narodowe.

Zjazd Związku Legjonistów pułaskich

W Warszawie odbył się zjazd związków legjonistów pułaskich. Na zdjęciu sypanie ziemi z pobojowisk do urny, która zawieziona zostanie na Sowiniec. Od lewej płk. Wecki, ppłk. Komierowski, Wandt, Rojek, Modzelewski.

Zjazd organizacji P. W. Kobiet w Krakowie.

(ki) W niedzielę rozpoczął się w Krakowie **ogólnopolski walny zjazd delegatek organizacyj przysposobienia kobiet do obrony kraju.** W pierwszym dniu zjazdu odbyła się konferencja **przewodniczących kół i komendantek okręgowych.** Konferencję otworzyła przewodnicząca zarządu głównego p. **Michałowska.**

Po dyskusji nad złożonemi sprawozdaniami omówiono zadania organizacyjne i metody pracy. Z konferencji udały się uczestniczki Zjazdu **na Sowiniec i na wystawę druków i książek,** dotyczących działalności Marszałka Piłsudskiego.

Wieczorem odbyło się **zebranie towarzyskie,** które zaszczyciła swoją obecnością **Pani Prezydentowa Mościcka,** która w niedzielę w godzinach popołudniowych **przybyła na zjazd z Warszawy.**

Wedle programu na poniedziałek, uczestniczki zjazdu wezmą udział w nabożeństwie **na Wawelu o godz. 9-tej,** po którem nastąpi **gremjalne złożenie hołdu u trumny Marszałka Piłsudskiego.**

Oficjalne otwarcie zjazdu nastąpi o godzinie 12-tej w południe w salach Starego Teatru. W dalszych obradach uczestniczyć **będzie pani Prezydentowa Mościcka.**

Pani Prezydentowa Mościcka zamieszkała prywatnie.

Zjazd Kob'ecego P. W. w Krakowie

Kraków, 8 grudnia.

Rozpoczął się w Krakowie ogólnopolski zjazd delegatek kobiecego PW z całej Polski.

Wczoraj odbyła się tylko konferencja kierowniczek i komendantek miejscowych, natomiast właściwe uroczystości zjazdowe odbędą się w dniu dzisiejszym. Rozpoczną się one o g. 9 rano nabożeństwem w katedrze na Wawelu. Następnie zjazd złoży hołd u trumny Wodza Narodu.

WOJEWÓDZTWO

— **Pobranie ziemi na Sowiniec.** — **Sarny, 10.12.** — Na cmentarzu rzymsko - katolickim w Sarnach odbyło się uroczyste pobranie ziemi z grobów żołnierzy 25 p. p. poległych w wojnie polsko - bolszewickiej. Przemówienie na cmentarzu wygłosił prałat Lewiński, uczestnik wojny polsko - bolszewickiej. Na Sowiniec ziemię tę zawiezie delegacja 25 p. p. (P).

Zjazd K. P. W.

W dniu wczorajszym na uroczystem nabożeństwie, które w katedrze św. Wacława odprawił ks. prał. Domasik, delegatki VIII walnego zjazdu organizacji przysposobienia wojskowego kobiet z panią Prezydentową Mościcką na czele udały się do krypty św. Leonarda, gdzie złożyły hołd u trumny Wodza Narodu.

Skolei p. Mościcka zwiedziła świetlicę K. P. W. przy ul. Zwierzynieckiej a następnie wystawę książek i druków poświęconych Marszałkowi Piłsudskiemu.

O godz. 12 nastąpiło w sali Starego Teatru w obecności p. Prezydentowej Mościckiej, wojewody Świtalskiego, prezydenta Kaplickiego, kuratora Godeckiego, pułk. Witożeńca, radcy Stańkowskiego i in. otwarcie walnego zjazdu.

Po sprawozdaniach komisyjnych dokonano wyboru władz organizacji.

Dziś odbędzie się odprawa komendantek poszczególnych kół K. P. W. Wczoraj o godz. 13.45 z Wawelu autem do Warszawy odjechała p. Mościcka.

Ogólnopolski zjazd kobiecego Przysposobienia Wojskowego

P. Prezydentowa Mościcka w Krakowie. — Przebieg wczorajszych obrad

Kraków, 9 grudnia.

Wczoraj odbyły się w Krakowie główne uroczystości związane z Ogólnopolskim Zjazdem delegatek organizacji Przysposobienia Wojskowego Kobiet do obrony kraju. Na zjazd przybyła P. Prezydentowa Mościcka, która przyjechała onegdaj po południu autem i zamieszkała w prywatnych apartamentach P. Prezydenta R. P. na Wawelu. Pierwszy dzień zjazdu zakończyły delegatki zwiedzeniem wystawy książki i druków ku czci Marszałka Piłsudskiego, poczem udały się na Sowieniec.

Wczoraj o godz. 9 rano przybyły wszystkie delegatki w liczbie 1200 z 12 sztandarami na Wawel, gdzie w Katedrze odprawił nabożeństwo ks. kanonik Domasik. Następnie zebrani złożyli hołd u trumny Wodza Narodu. W nabożeństwie wzięła udział również P. Prezydentowa, która udała się następnie na ul. Zwierzyniecką, gdzie zwiedziła świetlicę PWK oraz wystawę poświęconą Marszałkowi Piłsudskiemu. Tymczasem uczestniczki zjazdu udały się pochodem do Starego Teatru, gdzie o godz. 12-ej nastąpiło uroczyste otwarcie obrad, na które przybyła P. Prezydentowa, wojewoda Świtalski, starosta grodzki Pałosz, prez. dr. Kaplicki, pułk. Witorzaniec, pułk. Madeyski, komendant WF. pułk. Wójcicki, kurator Godecki oraz reprezentanci instytucyj i organizacyj.

Zjazd otworzyła i zebranych powitała przewodnicząca krakowskiego koła p. Michałowska, poczem goście złożyli zjazdowi życzenia. Następnie wysłano depesze hołdownicze do P. Prezydenta R. P., Marszałkowej Piłsudskiej i generalnego inspektora sił zbrojnych, gen. Rydza-Śmigłego. Skolei naczelniczka wydziału PW. kobiet w państwowym urzędzie PW. i WF., p. Wittekówna, wygłosiła referat ideowy o zadaniach organizacji. Następnie odbył się wybór komisyj. O godz. 5-ej po poł. obrady wznowiono i dokonano wyborów uzupełniających zarządu.

Dziś odbędzie się odprawa komendantek poszczególnych kół PWK.

Gimnazjum polskie z Bytomia na Wawelu.

(l) Wśród wielu wycieczek i pielgrzymek, których napływ wzmożony dał się odczuć w ostatnich dniach, a to w związku z przewidzianym terminem zamknięcia sarkofagu Marsz. Piłsudskiego — zanotowaliśmy bardzo miłą sercu polskiemu wycieczkę. Oto najmłodsi wychowankowie **gimnazjum polskiego w Bytomiu, jedynej uczelni średniej polskiej na terenie Niemiec,** przybyli do prastarej duchowej stolicy Polski, aby oddać hołd Wodzowi Narodu.

Uczestnicy wycieczki w „Pałacu Prasy“.

Wszyscy wiedzą, ile trudności przeszło społeczeństwo polskie za kordonem niemieckim, aby nareszcie wywalczyć sobie tę placówkę narodowej oświaty. To też z bardzo serdecznie witał Kraków młodocianych Polaków, przybyłych z zagranicy, aby odświeżyć umysły i dusze u źródła narodowej kultury.

35 wychowanków gimnazjum polskiego w Bytomiu pod kierunkiem p. **Mayra,** złożyło hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda i wzięło udział w sypaniu kopca na Sowińcu. W zwiedzaniu zabytków Krakowa towarzyszyli wycieczce jako przewodnicy trzej studenci, należący do ośrodka krakowskiego Zw. Akademików Polaków w Niemczech. Ta miła wycieczka złożyła także wizytę w Pałacu Prasy.

Walny Zjazd Przysposobienia Wojskowego kobiet

obraduje w Krakowie.

(ki) Właściwe otwarcie ósmego walnego zjazdu delegatek organizacyj **Przysposobienia Wojskowego Kobiet** nastąpiło w poniedziałek.

O godz. 9-tej rano ks. kanonik **Domasik** odprawił nabożeństwo w katedrze królewskiej na Wawelu, po którem uczestniczki zjazdu w liczbie 1.200 osób wraz ze sztandarami złożyły hołd u trumny Marsz. Piłsudskiego w krypcie św. Leonarda. Wraz z uczestniczkami **zeszła do trumny także i Małżonka P. Prezydenta R. P. p. Mościcka,** biorąca udział w zjeździe w charakterze **członka zarządu głównego.**

Małżonka P. Prezydenta p. Mościcka (w środku) podczas pobytu w świetlicy P. W. kobiecego w Krakowie.

Po hołdzie na Wawelu uczestniczki Zjazdu Kobiecego Przysposobienia Wojskowego udały się **pochodem przez miasto do sali Starego Teatru** na oficjalne otwarcie obrad.

W międzyczasie p. **Mościcka** zwiedziła świetlicę PWK., mieszczącą się w gmachu P. W. i W. F. przy ul. Zwierzynieckiej 26, a następnie **wystawę druków, książek i czasopism, dotyczących działalności Marsz. Józefa Piłsudskiego** w Muzeum Przemysłowem przy ul. Smoleńsk.

Następnie w sali Starego Teatru zebrały się uczestniczki zjazdu, ustawiając swych dwanaście sztandarów na podjum. Na otwarcie Zjazdu przybył także: wojewoda dr **Kazimierz Świtalski,** zast. dowódcy O. K. pułk. **Witoźeniec,** prez. m. dr **Kaplicki** oraz inni przedstawiciele władz i urzędów, a także przedstawicielki wszystkich **organizacyj kobiecych Krakowa.**

Na wstępie przewodnicząca p. **Michałowska** powołała do prezydjum przewodniczące najaktywniejszych kół P. W. K., poczem po przywitaniu obecnych odczytano treść trzech telegramów hołdowniczych, wysłanych przez Zjazd do P. **Prezydenta R. P.,** naczelnego inspektora sił zbrojnych gen. **Rydza-Śmigłego i p. Aleksandry Piłsudskiej.**

Na Zjazd nadesłano **wiele depesz od członków** rządu, instytucyj i organizacyj.

Po krótkiej przerwie naczelniczka wydziału P. W. i W. F. kobiet w państw. urzędzie wychowania fizycznego p. **Marja Witekówna,** wygłosiła referat ideowy, wykazując w nim rezultaty dotychczasowych prac, wady i błędy, których w przyszłości należy unikać, kreśląc wkońcu wytyczne dla dalszej pracy organizacyjnej i wychowawczej.

W czasie przerwy obiadowej toczyły się obrady w komisjach: komisji matki i komisji wnioskowej. Zazwyczaj na walnych zjazdach P. W. K. obradowała jeszcze komisja sztandarowa, przyznająca w nagrodę za pozytywne wyniki poszczególnym kołom sztandary. W roku bieżącym na znak żałoby po Marsz. Piłsudskim Walny Zjazd **zrezygnował z prawa przyznania sztandarów,** ustępując przyznanie sztandarów **zarządowi naczelnemu,** który w ten sposób nagrodzi koła, osiągające najlepsze rezultaty w pracy przysposobienia wojskowego kobiet.

O godz. 5 popołudniu odbyły się **obrady plenarne,** na których dokonano **wyborów uzupełniających do zarządu** naczelnego. Z wyborów weszły do zarządu p. senatorka **Stefanja Kudelska, Wanda Gertzówna, Wiesława Dziugie'owa i Aldona Bolesławiczowa.** — Na tem zakończyła się oficjalna część Zjazdu.

We wtorek odbędzie się jeszcze **odprawa komendantek okręgowych,** a resztę wolnego czasu aż do odjazdu poświęcą uczestniczki na zwiedzanie Krakowa i jego zabytków.

Obrady Związku Legjonistów Pułaskich.

(v) Jak już donosiliśmy, obradował w Warszawie **zjazd delegatów Zw. Legjonistów Pułaskich,** który następnie przeniósł swe obrady do Krakowa, gdzie w ub. niedzielę złożyli uczestnicy zjazdu **hołd w krypcie św. Leonarda i złożyli na Sowińcu ziemię, pobraną na pobojowiskach Legjonu,** a więc z pod Husiatyna, Zelwy, Torczyc i Ryslego Rogu, gdzie padł płk. **Bolesław Mościcki,** pierwszy dowódca ułanów krechowieckich.

Następnie delegaci, reprezentujący **15 tysięcy żołnierzy legjonowych,** po obradach w sali portretowej Magistratu, uchwalili następującą deklarację:

„Jak w 1914 roku chwyciliśmy za broń, wiedzeni **historyczną koniecznością Polskiego Czynu Zbrojnego,** jak w latach wielkiej wojny mogiłami najlepszych naszych kolegów staliśmy drogę do wolności, tak i dziś, kiedy **przekuliśmy miecz na pług,** stojąc niezłomnie **na straży naszych granic,** jak przed laty staliśmy na straży nieśmiertelnej idei, gotowi jesteśmy **do dalszych ofiar naszego życia,** by zdobytą Niepodległość **utrwalić i ideę Polski Wielkomocarstwowej ponieść w świat.**

„Skupieni pod sztandarami naszego Związku, pewni naszych haseł, które i dziś nie straciły swego znaczenia, dumni z dobrze spełnionego obowiązku wobec kraju, a zdając sobie sprawę z naszych historycznych, ideowych i społecznych wartości, składamy powyższą deklarację“.

Następnie wysłano **depesze hołdownicze do Pana** Prezydenta R. P., do gen. insp. sił zbr. gen. Rydza-Śmigłego, do Pana Premjera, do p. Marsz. Piłsudskiej, do p. Prezesa Feder. P. Z. O. O. Prezydjum zjazdu stanowili pp.: inż. B. Kaczkowski, ppłk. Komirowski, kpt. Sokołowski, dyr. Chwat, p. Marcinkowska, inż. Herget, p. Rychłowski i p. Modzelewski.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Uczenice krakowskie na Sowińcu.

Delegacja uczenic szkoły pow. Nr. 28 im. Z. Chrzanowskiej w Krakowie, która złożyła w hołdzie Marsz. Piłsudskiemu urnę z symboliczną ziemią z „Kopca Krakusa“ na Sowińcu.

Polityczne zebranie poselskie

Wczoraj, przedpołudniem, odbyło się na Ratuszu krakowskim posiedzenie, w którem wzięli udział niemal wszyscy posłowie i senatorowie ziemi krakowskiej. Konferencję parlamentarnej grupy regjonalnej zagaił prezes, wicemarszałek senatu dr. Kwaśniewski, witając wojewodę dr. Świtalskiego, wicewojewodę Małaszyńskiego oraz wszystkich przybyłych. Dłuższe przemówienie, któremu przypisuje się duże znaczenie, wygłosił wojewoda Świtalski, poczem wywiązała się obszerna dyskusja, w której zabierali głos wszyscy obecni, poruszając aktualne dla naszego regjonu zagadnienia polityczne. Wśród spraw, które znalazły oddźwięk na konferencji była także omawiana organizacja pod nazwą „Związek inicjatywy gospodarczej i społecznej“, działanie której oparte jest na samorządzie, a zasięg dotyczy Krakowa. Wobec spóźnionej pory, gdyż posiedzenie przeciągnęło się do godzin popołudniowych, konferencja została przerwana a dalszy jej ciąg odbędzie się w nadchodzący poniedziałek. Posiedzenie członków parlamentarnej grupy województwa krakowskiego, zajmie się sprawami gospodarczemi i socjalnemi naszego regjonu, poczem złoży hołd u trumny Wodza Narodu. Jak wiadomo bowiem, w niedzielę, 22 b. m., trumna Marszałka ma być nakryta srebrnem wiekiem.

— **Pielgrzymka włościańska.** — Kraków, 11.12. — Dziś zrana przybył do Krakowa pierwszy włościański pociąg kresowy z pielgrzymką na Sowiniec. Pociąg ten przybył z Wilna. Jutro przyjeżdżają włościanie z Polesia. (L)

Zebranie posłów i senatorów ziemi krakowskiej

(rg) Na Ratuszu krakowskim odbyło się wczoraj zebranie posłów i senatorów ziemi krakowskiej, któremu przewodniczył wicemarszałek dr. Kwaśniewski. Na zebranie przybyli wojewoda dr. Świtalski, wicewojewoda dr. Małaszyński oraz dyrektor Funduszu Pracy p. Czarniecki.

P. wojewodę powitał wiceprezydent dr. Klimecki, poczem rozpoczęły się obrady. Były one poświęcone sprawom społecznym i gospodarczym oraz kwestji pomocy zimowej.

W godzinach południowych posłowie i senatorowie udali się na Wawel, gdzie złożyli hołd Marszałkowi Piłsudskiemu, ostatni raz przed zasłonięciem trumny.

Pielgrzymki z Podola i Wołynia

KRAKÓW, 12.12. (tel. wł.) — Jutro i pojutrze przybywają pielgrzymki włościańskie z Podola i Wołynia do krypty Leonarda i na Sowiniec. Są to ostatnie pociągi popularne z cyklu włościańskich pociągów kresowych, które przybyły do Krakowa celem złożenia hołdu. (L)

WŁOŚCIANIE Z WILEŃSZCZYZNY W KRAKOWIE. W środę przybyła do Krakowa wycieczka włościan z Wileńszczyzny. Udział w wycieczce bierze 750 osób, którzy rekrutują się z mieszkańców Wilna, Bieniakoń, Lidy, Skrzybowców, Mostów i Wołkowyska. Na dworcu kolejowym wycieczkę powitali przedstawiciele władz administracyjnych i miasta Krakowa oraz przedstawiciele wojskowości. Po spożyciu śniadania w koszarach 5 p. a c. uczestnicy zwiedzili miasto, poczem uformował się pochód na Wawel. Po obiedzie nastąpił wyjazd do Wieliczki na zwiedzanie kopalń soli. Wieczorem wycieczka udała się w drogę powrotną. Całkowite koszta tej imprezy pokrywa Liga Popierania Turystyki w Warszawie. W czwartek bawiła w Krakowie druga wycieczka z kresów, złożona z kilkuset Poleszuków.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Weterani z Kresów zachodnich na Sowińcu.

(l) Związek Weteranów Powstań Narodowych R. P. (1914—1918), zrzeszający powstańców Wielkopolski, Pomorza i Śląska, zorganizował w dniach 7 i 8 b. m. wielką wycieczkę-pielgrzymkę do Krakowa. **300 delegatów-powstańców z trzech okręgów, z 30-tu sztandarami oraz ze 111 urnami z pobojowisk Wielkopolski, Pomorza i Śląska,** przybyło do prastarej stolicy Polski, aby oddać hołd Cieniom Wielkiego Marszałka.

Wycieczkę tę, w której wzięła także udział delegacja Rodziny Weteranów, organizowana przez wicestarostę **sen. dra Głowackiego** z Poznania — prowadził w zastępstwie woj. Maruszewskiego **radca Kasprzak.** Na dworcu witała wycieczkę delegacja P. O. W. z Krakowa, Związek Legj. z pocztem sztandarowym. Na Sowińcu przemawiał do zebranych wiceprez. Zw. Weter. z Poznania **dr Rola-Szatkowski,** odpowiadał mu prezes Federacji Z. O. O. z Krakowa. Nad całością wycieczki czuwał **kpt. Szafrański.**

Wycieczka włościan z Polesia.

Z Warszawy donosi (J): We środę rano do Warszawy przybywa **grupa 750 włościan z Polesia,** która w godzinach południowych **złożyła hołd P. Prezydentowi na Zamku,** wieczorem zaś **odjechała do Krakowa, celem złożenia hołdu u trumny Marszałka na Wawelu.**

Pan Prezydent przyjął w południe delegację **włościan poleskich w ich barwnych regjonalnych strojach.** Jeden z uczestników wycieczki, **Cyryl Łaziński,** podziękował P. Prezydentowi za przyjęcie delegacji. Włościanie żegnali P. Prezydenta gromkimi okrzykami na Jego cześć i Rzeczypospolitej. We czwartek rano przybywa **trzecia wycieczka włościan z Wołynia.**

(ki) **WYCIECZKA WŁOŚCIAN Z WILEŃSZCZYZNY. W dniu wczorajszym przybyła pierwsza z czterech zapowiadanych wycieczek włościan z Kresów Wschodnich. Pierwsi przybyli włościanie z Wileńszczyzny w liczbie 750 osób. Włościanie złożyli hołd u trumny Marszałka Piłsudskiego, zwiedzili zabytki miasta i saliny wielkie, a w godzinach wieczornych udali się w drogę powrotną Koszta wycieczki pokryła Liga popierania turystyki przy poparciu władz wojskowych.**

Kaszubi u trumny Wodza.

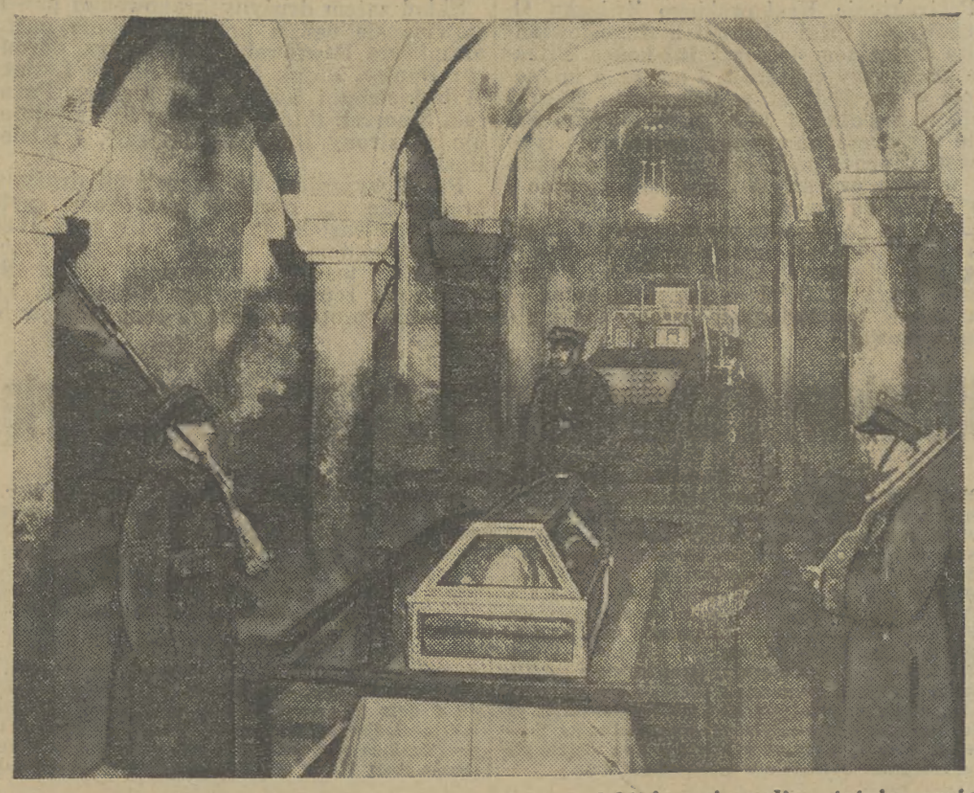

Przy trumnie Marsz. Piłsudskiego w krypcie wawelskiej zaciągnęli ostatnio wartę honorową żołnierze 1 bataljonu strzelców z Chojnic oraz 31 p. artylerji lekkiej z Torunia pod dowództwem ppłk. dypl. J. Bereka. — W skład oddziału zaciągającego wartę weszli sami Kaszubi.

Z nad Olzy — na Wawel.

(l) Do Krakowa przybyła pielgrzymka ze Śląska Cieszyńskiego celem złożenia hołdu prochom Wodza Narodu. Pielgrzymkę tę zorganizował młody, a już ruchliwy na terenie Cieszyna oddział b. ochotników arglych legjonistów śląskich z lat 1914—1920. Ziemię tę złożono do urny o kształcie pocisku artyleryjskiego.

Nowa organizacja, skupiająca na Śląsku Cieszyńskim najzdrowsze elementy pa-

Uczestnicy pielgrzymki z urną podczas wizyty w Pałacu Prasy.

trjotyczne, postawiła sobie za cel budzenie ducha patrjotycznego, pogłębienie świadomości społecznej, politycznej i obywatelskiej. Organizatorami Stowarzyszenia b. wojowników o wolność są: St. Nowak, Tom. Ponda, Wal. Bednarz i inni.

mji polskiej. Obywatele wiernego kresowego grodu nad Olzą przywieźli na Sowiniec ziemię, pobraną z miejsc Studni Trzech Braci (gdzie według legendy był początek miasta Cieszyna) — z pod pomnika Mieszka, I oraz z pod pomnika pole-

Z hołdem z powiatu olkuskiego.

(v) P. Stanisław Litewka, naczelnik rejonu ochotniczej straży pożarnej w Sułoszowej pow. Olkusz, przybył piechotą na Sowiniec, niosąc w ozdobnej skrzynce ziemię pobraną z grobów powstańców 1863 roku z Pieskowej Skały.

* * *

(ki) WSTRZYMANIE PRAC ZIEMNYCH NA SOWIŃCU. Na Sowińcu z powodu okresu zimowego zostały wstrzymane roboty ziemne. Niemniej jednak prace kamieniarskie i inne prace przygotowawcze nie zostały wstrzymane i są nadal w pełnym toku. Ruch turystyczny na Sowiniec zostanie zimą utrzymany normalnie, a agencja pocztowa również przez całą zimę będzie czynna.

22 bm. zamknięcie trumny kryształowej Wodza Narodu.

(ki) W związku z bardzo licznemi zapytaniami naszych Czytelników, donosimy na podstawie autorytatywnych źródeł, że trumna kryształowa, kryjąca zwłoki Marszałka Piłsudskiego, zostanie w dniu 22 b. m. zasłonięta przez włożenie do trumny, wykonanej całkowicie z metalu, którą następnie — po ukończeniu przebudowy krypty pod wieżą Srebrnych Dzwonów — złoży się do sarkofagu.

Do dnia 22 b. m. odwiedzanie krypty św. Leonarda odbywać się będzie w godzinach ustalonych. Począwszy od dnia 23 grudnia odwiedzanie krypty św. Leonarda odbywać się będzie w godzinach, przeznaczonych na zwiedzanie grobów królewskich.

W związku ze zbliżającym się terminem zamknięcia trumny kryształowej ze zwłokami Marszałka Piłsudskiego daje się zauważyć w Krakowie, pomimo pory zimowej, liczny zjazd osób pojedynczych, jak również całych i licznych wycieczek z różnych stron Rzeczypospolitej.

„Kraków jest śliczny i taki dobry"

Wycieczka Poleszuków bawiła w Krakowie.

(hg) We czwartek bawiła w Krakowie wycieczka z Polesia, w liczbie około 750 osób. Poleszucy przyjechali bezpośrednio z Warszawy, gdzie złożyli hołd Głowie Państwa.

Do Krakowa przybyła wycieczka z parogodzinnem opóźnieniem to też program zwiedzania miasta musiał być ograniczony. Przewodnicy Polskiego Związku Turystycznego oprowadzali Poleszuków po mieście poczem udano się na Wawel, gdzie Polesie złożyło hołd u trumny Wielkiego Marszałka. Następnie delegaci poszczególnych powiatów udali się na Sowiniec, gdzie złożono ziemię z różnych punktów Polesia. M. in. złożono ziemię z kurhanów z czasów wojny szwedzkiej.

Po południu Poleszucy udali się do Wieliczki, a wieczorem pełni wrażeń odjechali na Polesie.

Wycieczkę organizowała Liga Popierania Turystyki. Należy podkreślić, że Kraków zrobił na Poleszukach olbrzymie wrażenie.

Carakterystyczne, że Poleszucy pytani czy bardziej im się podoba Warszawa czy Kraków, odpowiadali:

— Warszawa jest ładna, ale Kraków jest śliczny i taki dziwny i... dobry...

Poleszuk jest wrażliwy i umie patrzeć.

CH RZECZYP

fonem od własnych koresponde

Pielgrzymki włościaństwa Wileńszczyzny

Mieszkańcy Wileńszczyzny składają hołd pośmiertny zwłokom Marszałka Piłsudskiego, złożonym w krypcie Św. Leonarda na Wawelu.

WILNO, 13.12. — Wracając z Krakowa bawiła w Wilnie wycieczka włościan ziemi wileńskiej. Wycieczka pod kierownictwem p. Gustawa Szwiegera w drodze do Krakowa zwiedziła Warszawę, gdzie przyjęta była na Zamku przez P. Prezydenta Rzplitej poczem zwiedziła miasto. W Krakowie wieśniacy wileńscy oraz nowogródzcy złożyli hołd prochom Marszałka Piłsudskiego na Wawelu, wzięli udział w sypaniu kopca na Sowińcu, gdzie złożyli urnę z ziemią z grobów powstańców powiatu wilejskiego oraz zwiedzili Kraków i Wieliczkę.

Po powrocie do Wilna wycieczka udała się do kościoła ostrobramskiego św. Teresy, gdzie złożyła wieniec przed urną z Sercem Marszałka Piłsudskiego. Wieśniacy wileńscy są ogromnie zadowoleni z wycieczki, w czasie której mieli możność poznać Najwyższego gospodarza Polski, złożyć hołd szczątkom Wodza Narodu i wielkiego syna ziemi wileńskiej oraz osobiście przekonać się jak wielka i piękna jest Polska. Wycieczka wywarła na nich niezatarte wrażenie. Specjalna delegacja wyłoniona przez uczestników wycieczki złożyła wizytę p. wojewodzie, składając serdeczne podziękowanie za zorganizowanie wycieczki oraz prośbę by na przyszłość nie zapomniano o zbliżeniu Wileńszczyzny i Nowogródczyzny z innemi województwami. (B).

Gazeta Krakowska 15 XII 1935

Na co chorowali uczestnicy wycieczek na Sowiniec?

Punkta sanitarne Polskiego Czerwonego Krzyża na Wawelu, Sowińcu i Dworcu kolejowym zostały z powodu zmniejszającego napływy wycieczek przybywających do Krakowa, całkowicie zlikwidowane w połowie listopada. Obecnie Polski Czerwony Krzyż ogłasza bardzo ciekawe zestawienie z działalności punktów sanitarnych. Według tego zestawienia na Sowińcu udzielono pomocy: w 1.227 wypadkach zdarcia naskórka, odrapania, małych ran, 49 ran większych, 61 omdlenia, 178 bólu zębów, 914 bólu głowy, 318 odparzeń, 472 kurczy żołądkowych, 138 ataku sercowego, 110 porażenia słonecznego, 302 zatrucia (alkoholem, jagodami, kwasami i tp.), 14 krwotoku wewnętrznego, 2 złamania nogi, 1 wstrząsu, 3 zapaści, i 183 różnych zasłabnięć. Ogółem na Sowińcu Polski Czerwony Krzyż interwenjował w 3.972 wypadkach.

Na Dworcu kolejowym udzielono pomocy: w 117 wypadkach bólu głowy, 190 kurczy żołądkowych, 54 ataku sercowego, 3 tyfusu, 1 malarji i 179 różnych zasłabnięć czyli razem w 543 wypadkach.

Wreszcie na Wawelu udzielono pomocy: w 28 wypadkach omdlenia, 93 ataku sercowego, i 117 różnych zasłabnięć. Razem w 238 wypadkach.

Ogółem Pogotowie P. C. K. udzieliło pomocy w 4.753 wypadkach.

Zjazd kolejarzy

Wczoraj rozpoczął się w Krakowie zjazd Związku Urzędników Kolejowych z terenu całej Polski. Uczestnicy zjazdu trasą pogrzebu Marszałka udali się na Wawel, gdzie złożyli hołd w krypcie św. Leonarda, poczem wyjechali na Sowiniec. Obrady zarządu Związku Urzędników Kolejowych odbędą się dzisiaj.

2,300 urn na Ratuszu

Przed niedawnym czasem donosiliśmy, iż w Krakowie otwarta zostanie wystawa urn, w których z różnych miejsc historycznych i pobojowisk polskich, oraz z całego świata przywieziono ziemię, celem złożenia jej na kopcu Marszałka na Sowińcu. Urn, z których wiele posiada dużą wartość artystyczną, jest obecnie ponad 2.300. Zostaną one wystawione w sali Ratusza (odwachu) najprawdopodobniej w nadchodzącym miesiącu.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Wycieczka S. A. Gnaszyńskiej Manufaktury w Krakowie.

W Krakowie bawiła wycieczka S. A. Gnaszyńskiej Manufaktury z Częstochowy, która oddawszy hołd Cieniom Pierwszego Marszałka Polski, udała się na Sowiniec, celem sypania kopca, poczem zjawiła się w „Pałacu Prasy". Niniejsza fotografja przedstawia dyrekcję, urzędników i pracowników S. A Gnaszyńskiej Manufaktury na dachu „Pałacu Prasy".

Dlaczego nie słuchano w Ameryce

transmisji z uroczystości na Sowińcu?

(a) Niektóre pisma polsko-amerykańskie, podając opisy uroczystości złożenia ziemi z 48 stanów amerykańskich na Kopcu Marszałka Piłsudskiego w Krakowie, ubolewają nad tem, że piękny i wzruszający program, poświęcony przyjaźni polsko-amerykańskiej, nadawany przez stację radjową krakowską, mało kto słyszał w Ameryce z tej prostej przyczyny, że — tak, jak przy poprzednio nadawanych programach z Polski dla Ameryki — **nie zapowiedziano go w prasie na czas i zawiadomiono niektóre tylko polsko-amerykańskie dzienniki w ostatniej chwili i do tego mylnie.** Nie podano bowiem wyraźnie czasu nadawania programu w Polsce, **nie uzgodniono należycie czasu europejskiego z amerykańskim,** skutkiem czego dzienniki polskie w Ameryce podały **różne o tem wiadomości.**

To też pisma zwracają uwagę na to, że program taki winien być w przyszłości ogłoszony w prasie conajmniej tydzień naprzód. Winny być o tem należycie powiadomione konsulaty, aby mogły rozesłać dokładną wiadomość wszystkim pismom w poszczególnych okręgach z dokładnem podaniem czasu i stacyj, które mają program transmitować. Tak czynią konsulaty wszystkich państw. Poco nadawać — zapytują słusznie te pisma — programy dla Ameryki, jeżeli mało kto jest o tem powiadomiony i prawie nikt ich z tej przyczyny nie słyszy?

2.300 urn z ziemią z całego świata

zwieziono na Kopiec Marszałka Piłsudskiego

Kraków, 15 grudnia.

O ogromnym pietyzmie nie tylko Polski całej i zagranicy dla pamięci ś. p. Marszałka Piłsudskiego świadczą najlepiej owe *setki tysięcy osób,* które od dnia 18-go maja b. r. do dnia dzisiejszego przewinęły się przez *kryptę św. Leonarda w grobach królewskich na Wawelu, gdzie składały hołd prochom Wodza Narodu* i które przeszły przez *Kopiec Marszałka Piłsudskiego na Sowińcu,* biorąc w przygniatającej większości udział w sypaniu tego kopca.

Liczba pół miljona osób, które były w krypcie i na Sowińcu, została już dawno przekroczona, a obecnie, mimo zimy, ilość osób, zwiedzających kryptę, jest również b. duża, z uwagi na to, że już 22 b. m. nastąpi ostateczne przełożenie zwłok Marszałka do nowej, metalowej trumny.

Jak się obecnie okazuje, z przeszło *2.300 miejscowości* w Polsce, jak i na całym świecie zwieziono ziemię na kopiec Józefa Piłsudskiego na Sowińcu. Zgromadzono już przeszło *2.300 urn przysłanych i przywiezionych do Krakowa dosłownie z wszystkich części świata przez polaków i cudzoziemców.* Każda z tych urn odznacza się artystycznem wykonaniem.

Jak w swoim czasie pisaliśmy, projektowane jest zbudowanie na Sowińcu przy kopcu Marszałka Piłsudskiego specjalnego muzeum, które zawierać będzie pamiątki, odnoszące się do dziejów budowy tego kopca. W pierwszym rzędzie zgromadzone tam będą wszystkie urny, jakie przywieziono do Krakowa z ziemią na kopiec.

Dowiadujemy się obecnie, że już w najbliższym czasie nastąpi urządzenie wystawy tych urn. Wystawa ta otwarta zostanie w styczniu b. r. i mieścić się będzie w salach Odwachu, w gmachu starego Ratusza. Przygotowania do tej ciekawej wystawy zostały już rozpoczęte.

W 21 rocznicę powstania 5 p. p. Legjonów

Wielkie uroczystości w Krakowie

Kraków, 15 grudnia

W dniu wczorajszym rozpoczęły się w Krakowie uroczystości ku czci 21-ej rocznicy powstania 5 p. Legjonów polskich. Uroczystości rozpoczęły się w sobotę wieczorem rozpaleniem ogniska na Oleandrach, przy którem zebrali się cicerowie i żołnierze 5 pułku Legjonów przyczem prezes pułk. Podgórski odczytał apel poległych.

Wczoraj o godz. 11,30 odbyło się w Oleandrach uroczyste nabożeństwo. Po przemówieniu pułk. Podgórskiego zebrani piątacy udali się na Wawel, gdzie złożyli hołd wodzowi Narodu.

Pielgrzymka 21 W. p. p.

KRAKÓW, 16.12. (tel. wł.) — Przybył do Krakowa i udał się do krypty św. Leonarda i na Sowiniec 21 p. p. „dzieci warszawskich". Płk. zaciągnął wartę honorową przy trumnie Marszałka Piłsudskiego. (L)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Polski Czerwony Krzyż składa hołd Marszałkowi Piłsudskiemu.

Wczoraj przybył do Krakowa zarząd gł. Polskiego Czerwonego Krzyża z prezesem b. min. Kühnem na czele, celem złożenia hołdu Marsz. Piłsudskiemu. Na ilustracji widzimy członków zarządu przed dworcem kol. w Krakowie.

21 pułk piechoty wyjechał do Krakowa

„Warta „dzieci Warszawy" u trumny Marszałka Piłsudskiego

Wczoraj na placu Gwardji w Cytadeli odbyła się uroczystość zsypania do urny ziem z pobojowisk 21 warszawskiego pułku piechoty pod Bełzem, Rawą Ruską i Okuniewem. Po zsypaniu ziemi pułk przedefilował przed urną. Defiladę przyjmował dowódca ppłk. dypl. Bolesław Borkowski.

Wieczorem pułk w pełnym składzie wyjechał do Krakowa, aby zaciągnąć wartę u trumny Marszałka Piłsudskiego i wziąć udział w sypaniu kopca na Sowińcu.

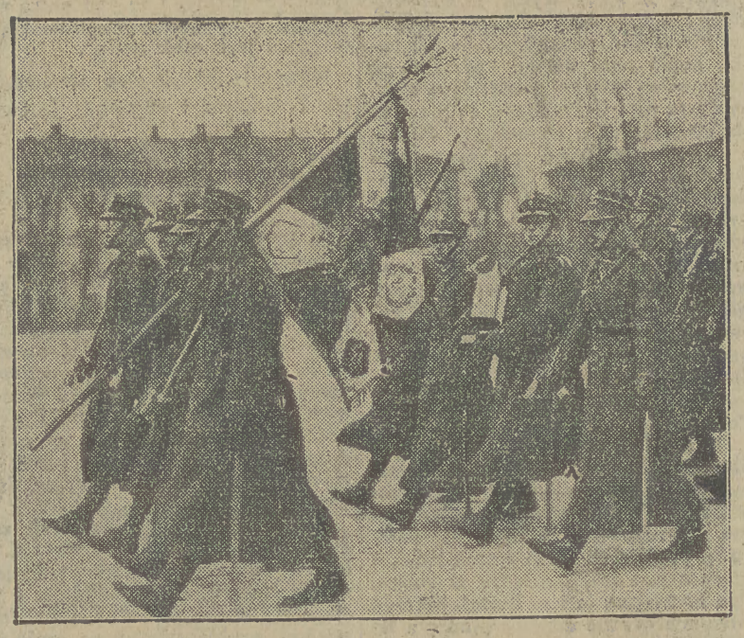

Defilada 21 W. p. p. Za pocztem sztandarowym specjalna delegacja niesie urnę z ziemią z pobojowisk pułku.

Zjazd Związku urzędników kolejowych.

(ki) W sobotę rozpoczął się w Krakowie zjazd Zw. urzędników kolejowych z całej Polski, połączony z posiedzeniem zarządu głównego ZUK.

Uczestnicy zjazdu po przybyciu do Krakowa wraz z sztandarami wyruszyli o g. 9-tej rano z dworca głównego trasą pogrzebu na Wawel, gdzie o godz. 9.30 odprawione zostało w katedrze królewskiej na Wawelu nabożeństwo żałobne za Marszałka Piłsudskiego. Po nabożeństwie zeszli uczestnicy zjazdu do krypty św. Leonarda, gdzie złożyli hołd u trumny Wodza Narodu.

Z Wawelu wyjechali kolejowcy na Sowiniec, poświęcając resztę dnia na zwiedzanie zabytków krakowskich.

Oficjalne otwarcie obrad zarządu głównego ZUK. nastąpi w niedzielę o godz. 9-ej rano w sali reprezentacyjnej KPW. przy ul. Lubicz 10c. Posiedzenie otworzy radca ministerstwa komunikacji p. Tadeusz Hamuliński, prezes zarządu głównego ZUK. Zjazd przyjmowany jest przez zarząd okręgu krakowskiego ZUK. z p. Augustynem Makarym na czele.

ACH RZECZYP

lefonem od własnych koresponde

Pielgrzymka 21 p.p.

KRAKOW, 17.12 .— Wczoraj przybył do Krakowa z chorągwią pułkową 21 p. p. z Warszawy, który udał się na Wawel, gdzie po złożeniu hołdu pamięci Marszałka Piłsudskiego, żołnierze 21 p. p. zaciągnęli wartę honorową u trumny Marszałka.

Na Sowińsku 21 p. p. złożył urnę z ziemią z pobojowisk, m. in. z pod Bełza, Rawy Ruskiej i Okóniewa. (PAT).

Ostatni hołd Wodzowi Narodu

W ciągu ostatnich dni gromadzą się w krypcie wawelskiej liczne delegacje oraz zbiorowe wycieczki z całej Rzeczypospolitej, celem złożenia hołdu pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Dzisiaj m. in. przybył do Krakowa z chorągwią pułkową i orkiestrą 21 p. p. z Warszawy, który z odwódcą pułku ppłk. dypl. Bolesławem Borkowskim na czele udał się pochodem na Wawel, gdzie po złożeniu hołdu pamięci Marszałka J. Piłsudskiego żołnierze 21 p. p. zaciągnęli wartę honorową u trumny Marszałka. Na Sowińcu 21 p. p. złożył urnę z ziemią z pobojowisk, m. in. spod Bełza, Rawy Ruskiej i Okóniewa.

700.000 pielgrzymów u trumny Marszałka

Według ostatniego zestawienia do dnia dzisiejszego w ciągu półrocza przybyło do Krakowa dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcia udziału w sypaniu kopca Marszałka na Sowińcu ponad 690 000 osób z terenu całej Polski i zagranicy.

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Kopiec na Sowińcu rośnie.

(l) Z dnia na dzień warstwy ziemi sypią się na kopiec Marszałka Piłsudskiego, podwyższając to pamiątkowe dzieło wspólnego narodowego wysiłku. Codziennie przybywają do Krakowa gromady ludzi ze wszystkich stron Rzplitej, aby dołożyć swoją garść ziemi, zebraną w pietyźmie z najprzeróżniejszych okolic i aby w ten sposób czynnym swym udziałem przyczynić się do budowy kopca.

Ppłk. Tomaszewski, przewodniczący wydziału wykonawczego komitetu budowy kopca, powiada:

— Jest na dotychczasowym poziomie kopca **niewielki kopczyk, jeszcze ze 4 metry ponad kopiec.** Gdy w pogodny dzień stanę na nim, **widzę już dalekie szczyty Tatr,** gdzie rodził się czyn Dziadka przed 1914 rokiem.

Pierwszy nasyp ziemi zachował się bardzo dobrze przez zimę, co jest ważne, gdyż stanowi **on podstawę kopca.** Przeprowadzono drenaż, zakładając we wnętrzu kopca **1500 metrów drenów.** Podstawa kopca **umacniana faszyną i okrywana darnią,** jest przerżnięta wewnątrz **rurami odwadniającemi** i sondowana od czasu do czasu przez specjalistów celem ustalenia zawartości wilgoci. **Ta góra ziemi musi być bowiem trwała i jako taka przetrwa wieki.** Kopiec wzniesiono już **na wysokość 13 m.** Średnica przekroju wynosi obecnie **80 m.**

Jak mówi ppłk. Tomaszewski — na dotychczasowe prace koło kopca **wydano okrągło 100.000 zł., nie naruszywszy jeszcze funduszu budowy.** Komitet kopca wydał i sprzedaje na miejscu widokówki i różne pamiątki, wydzierżawił bufet i prawo fotografowania prac na Sowińcu, tak, że dochodami temi pokrył niemal wszystkie dotychczasowe wydatki.

Ale naturalnie do funduszu (600.000 zł.) musi się sięgnąć. Bo po wykończeniu kopca trzeba będzie urządzić **dojazd, uregulować otoczenie, wyprowadzić schody na kopiec** itp. Dotychczas nazbierało się **około 2.000 urn,** nieraz bardzo kosztownych i artystycznych. Dojdzie jeszcze jakieś **1.000; urządzi się więc wystawę tych urn.**

Wkrótce rozpisze się **konkurs ogólnopolski** na architektoniczne rozwiązanie najbliższego otoczenia kopca z uwzględnieniem pomieszczenia na urny **(mauzoleum).** Rozpisze się również **konkurs na medal pamiątkowy** budowy kopca, który też przyniesie komitetowi pewien dochód. W przyszłym roku **właściwy kopiec będzie gotowy.**

Sarera Codzienna 20 XII 1935

— **Pielgrzymki.** — Kraków, 18.12. — Do dnia 17 grudnia r. b. przybyło na Sowiniec przeszło 700 tys. pielgrzymów. Cyfra powyższa obejmuje również pielgrzymów z zagranicy. (L)

Ilustrowany Kurjer Codzienny 20 XII 1935

KAPELMISTRZE WOJSKOWI W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI

Wczoraj odbył się w Krakowie zjazd kapelmistrzów wszystkich orkiestr formacyj wojskowych dla złożenia hołdu w krypcie św. Leonarda i wzięcia udziału w sypaniu kopca Marszałka na Sowińcu.

Sarera Codzienna 24 XII 1935

MAŁOPOLSKA ZACH.

— **P i e l g r z y m k i.** — Kraków, 3.12. — Dziś opuścił Kraków 62 p. p. z Bydgoszczy, który po złożeniu hołdu w krypcie Leonarda i na Sowińcu zwiedził zabytki Krakowa. Jutro przybywa pielgrzymka z Leska, 7 grudnia zaś pielgrzymka z Miechowa i Poznania. (L)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Zarząd fabryki „Solali“ na Sowińcu

W ostatnim czasie bawiła w Krakowie wycieczka zarządu znanej fabryki papieru „Solali“ S. A. w Żywcu z dyr. inż. Ignacym Serogiem na czele (drugi od lewej str.). — Po złożeniu hołdu u trumny pierwszego Marszałka Polski na Wawelu, wycieczka udział w sypaniu kopca na Sowińcu, co przedstawia nasza ilustracja.

Sarera Codzienna 28 XII 1935

Wycieczka włościaństwa z Podola i Pokucia

(Korespondencja własna „Gazety Polskiej“)

LWÓW, w grudniu

Włościaństwo Podola i Pokucia złożyło hołd Panu Prezydentowi w Warszawie oraz uczciło pamięć Twórcy Niepodległości Marszałka Piłsudskiego.

Lud wiejski województw południowo - wschodnich wyjechał do Warszawy i Krakowa specjalnym pociągiem, uruchomionym przez Ligę Popierania Turystyki. Ogółem w wycieczce brało udział 400 osób z województwa tarnopolskiego, 302 ze stanisławowskiego i 52 osoby z powiatu turczańskiego (woj. lwowskie). Naogół każdy powiat reprezentowany był przez dwudziestu kilku włościan. Włościanie z powiatu borszczewskiego i zaleszczyckiego oraz huculi wybrali się w podróż w barwnych swoich ludowych strojach. Z chwilą przybycia do Warszawy wycieczką zajęły się władze wojskowe, które wyznaczyły wszystkim kwatery i przydzieliły przewodników po stolicy. Po zwiedzeniu Zamku delegacja włościan udała się do apartamentów, zajmowanych przez Pana Prezydenta, celem złożenia hołdu Głowie Państwa. Najbardziej wzruszającą była rozmowa Pana Prezydenta z najstarszym włościaninem z Krasnosielec (pow. Zbaraż), Iwanem Tkaczukiem, który ze łzami w oczach mówił o radości i dumie, jaką odczuwa, mając możność ujrzenia na własne, stare oczy osobę P. Prezydenta.

Gdy uczestnicy wycieczki znaleźli się potem na obiedzie w koszarach Cytadeli zjawił się tam biskup polowy ks. Gawlina, który usiadł z włościaństwem do wspólnego stołu. Po przemówieniach delegata włościaństwa i ks. biskupa Gawliny obiad zakończono okrzykiem na cześć armji. Z Warszawy uczestnicy wycieczki wyjechali do Krakowa. Nastrój wśród włościaństwa panował poważny. Gdy uczestnicy wycieczki zbliżyli się do Wawelu, rozległy się dźwięki dzwonu Zygmunta. W chwili, gdy synowie Podola i Pokucia defilowali przed trumną Wodza, w oczach wielu widać było łzy, a innym znowu usta poruszały się wyrazami cichej modlitwy. Z Krakowa uczestnicy wycieczki wysłali do woj. Gintowt-Dziewałtowskiego depeszę treści następującej:

„Uczestnicy wycieczki, polacy i ukraińcy, składają Panu Wojewodzie, inicjatorowi wycieczki, który umożliwił im zwiedzenie Warszawy i złożenie hołdu u trumny Budowniczego Państwa Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie, wyrazy podziękowania i wdzięczności“.

Przy wyjeździe z Krakowa, rolnik Listwan wygłosił przemówienie po polsku i ukraińsku, dziękując za trzydniową wycieczkę i zapewniając, że odniesione w Warszawie i Krakowie wrażenia nigdy się nie zatrą w sercach i pamięci jej uczestników. (R)

Budowa Kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu.

Urzędnicy kolejowi na Sowińcu.

(i) W ostatnich dniach odbywał się w Krakowie zjazd zarządu głównego Związku Urz. Kol. R. P., w którym wzięli udział przedstawiciele wszystkich zarządów okręgowych. Po żałobnej Mszy św. w kościele Marjackim, uczestnicy obrad złożyli hołd w krypcie św. Leonarda na Wawelu, poczem wzięli udział w sypaniu kopca Marsz. Piłsudskiego na Sowińcu. Następnie zwiedzono „Pałac Prasy“. Fotografja przedstawia uczestników obrad na naszym tarasie z prez. zarządu gł. p. Tad. Hamulińskim na czele.

KRONIKA KRAKOWSKA.

Z wystawy książki i grafiki związanej z osobą Józefa Piłsudskiego.

Wzmożony ruch przyjezdnych do Krakowa w czasie świąt Bożego Narodzenia dał się zauważyć również na wystawie, urządzonej ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego, w Muzeum Przemysłowem przy ul. Smoleńsk 9. Szereg osób z Warszawy, a zwłaszcza nauczycielstwo z prowincji, wyraziło życzenie, aby tę pouczającą i pod każdym względem cenną wystawę obwożono kolejno po całej Polsce.

Pomysł ten w zasadzie słuszny, podniesiony już w swoim czasie w prasie, nie da się urzeczywistnić choćby z uwagi na cenne dokumenty z Belwederu, narażone w tym wypadku na niszczenie. Również właściciele zbiorów, z obawy o swe wartościowe książki i „białe kruki“ nie odnoszą się przychylnie do podobnej koncepcji.

Chcąc jednak dać możność zwiedzenia wystawy szerszej publiczności a także młodzieży, powracającej z ferji świątecznych dopiero 9 stycznia, wystawę postanowiono przedłużyć do dnia 13 stycznia 1936.